Bundel - Raad openbaar Wijchen van 30 mei 2024

1 Opening
Vragenhalfuur: 3 minuten per fractie
Raad: 9 minuten per fractie
College: 22 minuten

2 Vaststellen agenda

3 Vragenhalfuur

4 Vaststellen lijst besluiten en toezeggingen
Concept lijst besluiten en toezeggingen raadsvergadering 25-4-2024

5 Afdoening terkennisnamelijst
Onderstaande stukken worden niet inhoudelijk behandeld
Ingekomen_brieven__(Wijchen)

5.a 228891 informatienota Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Campagne Een groener Wijchen)
Dossier 5653 voorblad
228891 informatienota Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Campagne Een groener Wijchen)
Voorblad College BenW openbaar Wijchen 12-3-2024_4
Z 24 228891 Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie-Een groener Wijchen v3_1

5.b 230717 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen Vuurwerkoverlast
Dossier 5731 voorblad
230717 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen Vuurwerkoverlast

5.c 231816 informatienota Antwoord op Schriftelijke vragen - spookaanvragen stroomnet
Dossier 5745 voorblad
Schriftelijke vragen Kernachtig Wijchen - spookaanvragen stroomnet
231816 informatienota Antwoord op Schriftelijke vragen - spookaanvragen stroomnet

5.d 232322 Informatienota ENSIA 2023: Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO
We gebruiken ENSIA om ons te verantwoorden over de staat van onze informatiebeveiliging. Hiervoor gelden de "Baseline Informatiebeveiliging Overheid" en de Geo-basisregistraties. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in een vast stramien. We mogen hierin niets wijzigen of verduidelijken. We voldoen voor ENSIA aan alle normen.
Nieuw dit jaar is de Informatienota "ENSIA 2023_Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO" die openbaar mag worden aangeboden aan de Raad.
Dossier 5758 voorblad
232322 Informatienota ENSIA 2023: Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO

5.e 232821 informatienota beantwoording schriftelijke vraag Ondersteuning toeslagenouders
Dossier 5740 voorblad
232821 informatienota beantwoording schriftelijke vraag Ondersteuning toeslagenouders
Schriftelijke vragen CDA - ondersteuning gemeenten bij toeslagenouders

5.f 233072 Informatienota antwoord op schriftelijke vragen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen
Dossier 5755 voorblad
233072 Informatienota antwoord op schriftelijke vragen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen
bijlage, schriftelijke vragen D66

5.g 233077 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen over vroegsignalering
Dossier 5761 voorblad
Bijlage 1: Schriftelijke vragen PvdA - 'Vroegsignalering' van schulden -
233077 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen over vroegsignalering

5.h 233636 Informatienota kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
Dossier 5707 voorblad
233636 Informatienota kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

5.i 235291 informatienota Verkennende studie naar inzet restwarmte van ARN voor een warmtenet
Dossier 5753 voorblad
235291 informatienota Verkennende studie naar inzet restwarmte van ARN voor een warmtenet

5.j 235803 Informatienota raad rapportage april 2024 Wijchen
Dossier 5752 voorblad
235803 Informatienota raad rapportage april 2024 Wijchen
Rapportage 2024 April

5.k 236141 Informatienota Actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen
Dossier 5773 voorblad
236141 Informatienota Actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen

5.l 236985 informatienota Beantwoording vragen Visie op Woezik
Dossier 5767 voorblad
Bijlage 1: Schriftelijke vragen WL - Visie op Woezik - vraag
236985 informatienota Beantwoording vragen Visie op Woezik

5.m 237040 Informatienota Stand van zaken netcongestie in de gemeente Wijchen
Dossier 5770 voorblad
237040 Informatienota Stand van zaken netcongestie in de gemeente Wijchen

5.n 238115 Informatienota Borreltent carnaval en kermis Wijchen
Dossier 5797 voorblad
238115 Informatienota Borreltent carnaval en kermis Wijchen

5.o 232824 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Vestigingsklimaat voor huisartsen
Dossier 5821 voorblad
bijlage 1 Schriftelijke vragen CDA - vestigingsklimaat voor huisartsen.docx
232824 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Vestigingsklimaat voor huisartsen

5.p 234736 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Zorgen over lage vaccinatiegraad op kinderdagverblijven
Dossier 5845 voorblad
Informatienota antwoord op schriftelijke vraag - Zorgen om lage vaccinatiegraad bij kinderdagverblijven
Bijlage 1: Schriftelijke vraag VVD - Zorgen om lage vaccinatiegraad kinderdagverblijven - vraag

5.q 236052 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied
Dossier 5850 voorblad
236052 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied
Schriftelijke vragen CDA - Overzicht en visie op bouwen in buitengebied

5.r 92358 Informatienota Vergoeding kermis kernen Wijchen
Dossier 5859 voorblad
92358 Informatienota Vergoeding kermis kernen Wijchen

5.s 239100 Informatienota Verlenging pilot Consulent Mantelzorg (voorheen Mantelzorgmakelaar)
Dossier 5852 voorblad
239100 Informatienota Verlenging pilot Consulent Mantelzorg (voorheen Mantelzorgmakelaar)

5.t 236590 informatienota Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
Dossier 5922 voorblad
concept zienswijze Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
bijlage 2 GR MARN Concept Jaarverslag
bijlage 3 Begroting 2025 inclusief meerjarenraming 2026-2028
236590 informatienota Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
Bijlage 1Brief MARN
bijlage 4 MARN - Controleverklaring 2023
Bijlage 5 Adviesrapport GR adviesfunctie MARN Jaarstukken 2023 en begroting 2025

5.u 240147 Informatienota Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023
Dossier 5908 voorblad
240147 Informatienota raad Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

5.v 241186 Informatienota Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen
Dossier 5905 voorblad
241186 Informatienota Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen
Bijlage_Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeente Wijchen 2023

5.w 227965 Informatienota Medewerkersonderzoek Werkorganisatie Druten Wijchen
Dossier 5871 voorblad
227965 Informatienota Medewerkersonderzoek Werkorganisatie Druten Wijchen

5.x 240591 Informatienota Hoogspanningsstation
Dossier 5927 voorblad
240591 Informatienota Hoogspanningsstation

6 Hamerstukken
De stukken onder dit agendapunt zijn hamerstukken. Op hamerstukken kunt u niet inspreken.

6.a 78471 Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik
Dossier 5814 voorblad
Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik
Bijlage 1 Toelichting Maasbandijk 28
Bijlage 2 Regels Maasbandijk 28 Niftrik
Bijlage 3 verbeelding Maasbandijk 28 Niftrik
Bijlage 4a Landschappelijke inpassing
Bijlage 4b Akoestisch onderzoek
Bijlage 4c Advies Veiligheidsregio
Bijlage 4d rapportage externe veiligheid
Bijlage 4e Omgevingsdialoog
Bijlage 4f Cultuurhistorische waarderingskaart
Bijlage 5 zienswijzenota Maasbandijk 28 Niftrik

6.b 135157 Beslisnota Uitvoering maatregelen Edisonstraat-Einsteinstraat
Dossier 5182 voorblad
135157 Beslisnota Uitvoering maatregelen Edisonstraat-Einsteinstraat
Bijlage 1 Edisonstraat blad 1_240314
Bijlage 2 Edisonstraat blad 2_240314
Bijlage 3 Einsteinstraat_240314
Bijlage 4 Zesweg en Kruising Woeziksestraat_240314

6.c 235710 Beslisnota Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen
Dossier 5748 voorblad
235710 Beslisnota Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen
Beleidsvisie De Bibliotheek Wijchen 2025-2028 Definitief

7 Mededelingen

8 Bespreekstukken
De stukken onder dit agendapunt zijn bespreekstukken. Op bespreekstukken kunt u inspreken. Wilt u inspreken? Neem dan contact op met de griffie van de gemeente Wijchen. De griffie is bereikbaar via het e-mail adres griffie@wijchen.nl en via telefoonnummer 088 432 72 03.

8.1 143118 Beslisnota Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid
Dossier 5718 voorblad
143118 Beslisnota Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid
Hart van Zuid Uitgangspunten en Aanbevelingen_SVP_20240229
Programma voor een nieuwe ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid_Spectrum_20231123
Randvoorwaarden maatschappelijkle functies Wijchen-Zuid_Complan_20231215
Ontwikkeling inwoneraantal Wijchen _Companen_20230601
Wijchen locatiestudie extra supermarkt_BRO_20240228
Advies kaders tweede supermarkt Hart van Zuid Wijchen_DTNP_20240301

8.1.1 Amendement 1 - CDA D66 - Maatregelen in Masterplan voor borging wijkwinkelcentrum Hart van Zuid
24 143118 Amendement 1 CDA D66 Maatregelen in Masterplan voor borging wijkwinkelcentrum Hart van Zuid 1.2

8.1.2 Amendement 2 - WL GL PvdA - Winkelcentrum Hart van Zuid, een voorzieningenhart voor de wijk

24 143118 Amendement 2 WL PvdA GL Winkelcentrum Hart van Zuid - een voorzieningenhart voor de wijk

8.1.3 Motie 1 - VVD CDA K8W - Versterking van het centrumgebied
24 143118 Motie 1 VVD CDA K8W Versterking van het centrumgebied

8.2 241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen
Dossier 5929 voorblad
241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen
Bijlage 1: Notitie Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie
Achtergrondinformatie: 240591 Informatienota Hoogspanningsstation

8.2.1 Amendement 1 - VVD K8W - Wijziging beslispunt 2 [aangepast]
24 241973 Amendement 1 VVD K8W Wijziging beslispunt 2 [aangepast]

8.2.2 Motie 1 - WL - Geen windturbines in Wijchen
24 241973 motie 1 WL Geen windturbines in Wijchen

8.3 147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028
Dossier 5597 voorblad
147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028
20240123 Woonvisie Wijchen def

8.3.1 Motie 1 - K8W CDA PvdA - Welke woningen zijn schaars?
24 147079 Motie 1 K8W CDA PvdA Welke woningen zijn schaars?

8.3.2 Motie 2 - CDA PvdA K8W D66 GL - Meer (aandacht voor) seniorenwoningen de komende twee jaar
24 147079 Motie 2 CDA PvdA K8W D66 GL Meer (aandacht voor) seniorenwoningen de komende twee jaar

8.3.3 Motie 3 - CDA PvdA GL - De woonvisie heeft een uitvoeringsagenda nodig
24 147079 Motie 3 CDA PvdA GL De woonvisie heeft een uitvoeringsagenda nodig [aangepast]

8.3.4 Motie 4 - PvdA GL WL K8W D66 CDA - Gemeente proactief voor betaalbare woningen
24 147079 Motie 4 PvdA GL WL K8W D66 CDA Gemeente proactief voor betaalbare woningen

9 Stemmingen

10 Sluiting

Concept lijst besluiten en toezeggingen raadsvergadering 25 april 2024

Datum 25-04-2024

Tijd 20:30 – 20:45

Locatie Wijchen, Kasteel

Voorzitter Mevr. R. Helmer-Englebert

Aanwezigen CDA:

- Dhr. B.G.B. Derksen (fractievoorzitter)
- Mevr. C.E. Hoogteijling
- Dhr. M.C.G. Van Wanroij
- Dhr. J.G.F.M. Peters Sengers
- Mevr. M.P. Joosse-de Visser

D66:

- Dhr. M. Lukkezen (fractievoorzitter)
- Mevr. M. Muller

GroenLinks:

- Dhr. P. Oomen

Kernachtig Wijchen:

- Mevr. R. Loermans (fractievoorzitter)
- Dhr. R.L.A. Albersnagel
- Mevr. S. Eijkemans
- Dhr. H.J. Grobbe
- Dhr. J. Kersten
- Dhr. T. Klinkhamer
- Dhr. M.A.J. Verharen
- Mevr. H.J. Janssen
- Dhr. J.M.T. Evers
- Mevr. A. Driessen-Slingerland

PvdA:

- Dhr. T. Burgers (fractievoorzitter)
- Mevr. K. Jamin

VVD:

- Mevr. A.C.M. Peters-Vroom (fractievoorzitter)

- Dhr. T.A.A.J. Haerkens

Wijchen Lokaal:
- Dhr. D. Herms (fractievoorzitter)
- Mevr. R. Kuipers

College van burgemeester en wethouders:
- Dhr. G.W.R. Gerrits
- Mevr. B.E.M. Schouten
- Dhr. M.F.W. Derks
- Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst

Voorzitter: Mevr. R. Helmer-Englebert
Griffier: Mevr. A.B. Berendsen

Afwezigen Dhr. H. Tiemessen (fractievoorzitter) (GroenLinks)
Dhr. L.J.P.G. Herms (Wijchen Lokaal)
Dhr. W.T.M.J. Krale (VVD)

1 Opening
De voorzitter opent de vergadering.

2 Vaststellen agenda
De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

3 Vragenhalfuur
Er zijn geen vragen voor het vragen halfuur.

4 Vaststellen lijst besluiten en toezeggingen
Er zijn geen verzoeken tot wijziging van de lijst besluiten en toezeggingen binnen gekomen. De lijst is ongewijzigd vastgesteld.

5 Afdoening terkennisnamelijst
De afdoening van de terkennisnamelijst (inclusief de afdoening ingekomen brieven) is ongewijzigd vastgesteld.

5.a 229518 Informatienota gemeenteraad Wpg auditrapport

5.b 92358 Informatienota Onderzoeksresultaten toekomstperspectief kermissen kernen Wijchen

5.c **230142 Informatienota Beantwoording schriftelijke vragen Recreatie Centrum Alverna/Wighenerhorst**

5.d **232626 Informatienota Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies meta-analyse Woonbeleid**

5.e **233429 Informatienota Evaluatie Gedragscode Windenergie in Wijchen**

6 **Hamerstukken**

De raad stemt unaniem in met onderstaande beslisnota's.

6.a **149150 Beslisnota Aanvullend krediet vernieuwbouw Pro College**

6.b **77498 Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Distelweg 11 Wijchen**

6.c **86036 Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Zesweg 125 Wijchen**

6.d **88155 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan Sleedoornweg 13 Wijchen**

6.e **228955 Beslisnota Budgetsubsidie Stichting Noorderlicht 2024-2025**

6.f **136450 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan "De Lymen" Batenburg**

6.g **001437 Beslisnota Verkenning minnelijke oplossing rechtszaak Havenweg Wijchen**

6.h **083439 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan 'Bospad 6 Wijchen'**

6.i **104310 Beslisnota Bestemmingsplan Akkerweg 37, Alverna**

6.j **130510 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan Oosterweg 292 Wijchen**

6.k **133204 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan Grotestraat 29 Bergharen**

6.l **225979 Beslisnota Renovatie tennisbanen TPV Vormer 2024**

6.m **227479 Beslisnota Zienswijze ontwerp dienstverleningsovereenkomst 2024-2025 WerkBedrijf**

6.n 232089 Beslisnota Vaststellen subsidieplafonds subsidieregeling Gezond en Actief Leven Akkoord Wijchen

7 Mededelingen

Wethouder Derks heeft een mededeling gedaan over de resultaten van de onderwijsinspectie van het Maaswaal College Veenseweg.

Het Maaswaal College aan de Veenseweg is onlangs door de onderwijsinspectie onvoldoende beoordeeld. Het college van B&W maakt zich hier zorgen over. Het beoordelen van het onderwijs is een proces tussen de school en de onderwijsinspectie, waarbij de gemeente geen directe verantwoordelijkheid draagt. Niettemin heeft het college contact gehad met de directie van het Maaswaal College. Het college blijft in gesprek met de school en zal zich blijven inzetten voor de leerlingen uit Wijchen.

Op 26 april 2024 ontvangen de raadsleden via de griffie een reactie van het college van B&W op de ontwikkelingen rondom de onderwijsinspectie en het Maaswaal College Veenseweg.

Wethouder Schouten heeft een mededeling gedaan over verduurzaming.

De gemeente Wijchen is vorig jaar begonnen met het verduurzamen van haar eigen organisatie. Hiervoor maakt de gemeente gebruik van de CO2-Prestatieladder. Een maand geleden heeft er een audit plaatsgevonden op basis van deze methode. De organisatie is geslaagd voor de audit. Het college wil de gemeenteraad hierover nader informeren via een informatienota. Deze informatienota wordt vóór het zomerreces met de raad gedeeld.

Wethouder Gerrits heeft een mededeling gedaan over de terinzagelegging van de ontwerp Omgevingsvisie.

De ontwerp Omgevingsvisie heeft van 15 februari tot en met 28 maart 2024 ter inzage gelegen. Echter, de ter inzagelegging verliep niet volgens de nieuwe juridische procedures. Het blijkt dat belanghebbenden mogelijk geen digitale melding hebben ontvangen van de terinzagelegging, wat wel vereist is. Dit betekent dat de ontwerp Omgevingsvisie opnieuw gepubliceerd moet worden. Hierdoor krijgen belanghebbenden een nieuwe kans om een zienswijze in te dienen. De reeds ingediende zienswijzen blijven geldig en alle zienswijzen worden meegenomen in de overweging en besluitvorming van het college.

Vraag mevrouw Janssen (Kernachtig Wijchen): Worden de inwoners die al een zienswijze hebben ingediend op de hoogte gesteld van de vertraging?

Toezegging wethouder Gerrits: Het college zal de inwoners en partijen die reeds een zienswijze hebben ingediend, op de hoogte brengen van de nieuwe ontwikkelingen. Daarbij wordt vermeld dat het document voor de tweede keer ter inzage wordt gelegd en dat dit tot vertraging in het proces zal leiden.

8 Bespreekstukken

Er zijn geen nota’s geagendeerd om te bespreken.

9 Stemmingen

Er zijn geen nota’s geagendeerd waarover stemming gevraagd is.

10 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 20.45 uur.

Nummer	Datum	Afzender	Titel	Afdoening
24.	30-05-2024	Inwoner Wijchen	Hart van Zuid	College
24.245941	29-05-2024	Inwoners Wijchen	Brief voor de raadsfracties	College
24.245954	29-05-2024	Inwoners Wijchen	Inspraakreactie tbv raad 30 mei beslispunt 8.3 241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen	College
24.245628	28-05-2024	Stichting Lokaal Retailbelang	Reactie Raadsvoorstel Hart van Zuid	college
24.244518	22-05-2024	Inwoner van Wijchen	Tekst inspreken	Raad
24.244518	22-05-2024	directeur-bestuurder de Bibliotheek Wijchen	Inspreken commissievergadering Bibliotheekvisie	Raad
24.244083	17-05-2024	Winkelcentrum Marktpromenade	Uitgangspunten & aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid	College
24.244085	17-05-2024	Leefbaarheidsgroep Woezik	Pilot Verlichting Woezik vervolg	College
24.244036	16-05-2024	MGR	Aanbiedingsbrief ontwerp informatieprotocol MGR 2024	College
24.237713	16-05-2024	MGR	Aanbiedingsbrief nazending	College

			ontwerpjaarstukken 2023 en begroting 2025 MGR RvN	
24.244032	16-05-2024	MGR	Aanbiedingsbrief Factsheet WerkBedrijf Q1 2024	College
24.243565	10-05-2024	VPPG	Brief aan de raad	college
24.242766	08-05-2024	Provincie Gelderland	Begrotingscirculaire 2025	College
24.242117	07-05-2024	Raad van State	Beroep tegen bestemmingsplan Hoogeerdstraat naast 18 en 20 Niftrik	College
24.242450	03-05-2024	MARN	GR MARN concept-jaarverslag 2023 incl. accountantsverklaring	College
24.241627	01-05-2024	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Aanbiedingsbrief raden dekkingsplan 2024-2027	College
24.241272	30-04-2024	Raad van State	Beroep tegen vastgesteld Bestemmingsplan Kerkenweide Bergharen	College
24.241231	30-04-2024	BVO DRAN	Aanbiedingsbrief Voorlopige Jaarstukken 2023 BVO DRAN	College
24.241229	30-04-2024	Inwoners van Wijchen	Project Kerkenweide Bergharen	College

24.241200	30-04-2024	Inwoner van Wijchen	Jaren 30 pand hoek Spoorstraat- Herenstraat	College
24.240611	25-04-2024	Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen	Kwartaalbericht Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	College
24.240539	25-04-2024	GGD Gelderland-Zuid	Nadere toelichting concept jaarrekening 2023 en conceptbegroting 2025 GGD GZ	College

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5653
Extern Zaak ID	Z/24/228891
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.a
Titel	228891 informatienota Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Campagne Een groener Wijchen)
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Nagelhout, Liliane
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P7 Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 72 93
E-mail adres steller	l.nagelhout@drutenwijchen.nl

Bijlagen
228891 informatienota Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Campagne Een groener Wijchen)
Voorblad College BenW openbaar Wijchen 12-3-2024_4
Z 24 228891 Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie-Een groener Wijchen v3_1

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	12 maart 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Toelichting

Eerder besproken in B&W van 27 februari 2024 en aangehouden.
Opmerkingen in overleg met Bea Schouten verwerkt in bijgevoegde aangepaste versie.
Vraag over effectmeting is per mail beantwoord aan Bea Schouten (mail 29/2, einde middag).

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Evaluatie 2023

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

1. Kennis te nemen van de Evaluatie 2023

Openbaar Zaaknummer: Z/24/228891

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Campagne Een groener Wijchen)

Datum: 12 maart 2024

Kernboodschap

- **Campagne Een groener Wijchen**

Voorjaar 2023 is de campagne Een groener Wijchen van start gegaan. De campagne is een uitwerking van het actieplan Klimaatadaptatie Wijchen met de looptijd 2023-2025. Voor de campagne zijn communicatiemiddelen ontwikkeld, zoals een logo, folder en een projectpagina op de gemeentelijke website.

In 2023 hebben 3 acties plaatsgevonden: gemeentebrede actie (mei) en 2 wijkacties september en oktober). Verder zijn periodiek berichten geplaatst op gemeentepagina en social media. Dit naar aanleiding van de acties en in aansluiting op natuurlijke momenten (zoals landelijke dagen of werkzaamheden in de openbare ruimte).

De acties werden goed bezocht. Inwoners waren in het algemeen blij verrast met de producten die tijdens de acties werden uitgedeeld en gemotiveerd om in tuin of op balkon aan de slag te gaan. Een enkeling vond het verspilling van gemeenschapsgeld. Tijdens de wijkacties hebben de wethouders bij het desbetreffende wijkcentrum een geveltuintje aangelegd.

In de informatievoorziening is ingegaan op de noodzaak van klimaatadaptatie en de verwevenheid met andere opgaven. Immers, een groene tuin is ook goed voor de biodiversiteit en draagt bij aan minder wateroverlast en hittestress. Verder zijn praktische tips gegeven.

- **Doorkijk 2024-2025**

In 2024 gaan wij deze werkzaamheden continueren. Mogelijk word de volgorde van acties omgedraaid, waarbij de wijkacties in het voorjaar plaatsvinden. Omdat het organiseren en coördineren van de acties relatief veel ambtelijke capaciteit in beslag nam ten koste van reguliere beleidstaken, is gekozen voor uitbesteding aan een extern bureau. De communicatie en inkoop blijft de gemeente zelf doen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
20-04-2023 Z/23/112683	Actieplan klimaatadaptatie Wijchen (informatienota Raad)
24-11-2022 Z/22/089926	Stand van zaken en aanpak actieplan klimaatadaptatie Wijchen (informatienota Raad)

Toelichting
In het Strategisch kompas Wijchen (speerpunt 2, aantrekkelijke groenen wijken en kernen) is aangegeven dat de gemeente Wijchen "streeft naar een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving waarmee we jaren vooruit kunnen". "In het bereiken van deze doelstelling hebben naast de gemeente ook inwoners zélf een actieve rol in het vergroenen en klimaatbestendig maken van de woonomgeving".

In 2023 is hiertoe het actieplan Klimaatadaptatie (2023-2025) opgesteld. Inzet is het stimuleren van inwoners om zelf aan de slag te gaan. Dit doen wij door het geven van praktische informatie, kleinschalige acties en resultaten meer zichtbaar te maken. Het actieplan, bestaande uit een communicatieplan en wijkenstrategie, wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Voor de evaluatie 2023 wordt verwezen naar bijgevoegd document.

Gevolgen
Met de campagne Een groener Wijchen willen we bereiken dat particuliere tuinen vergroenen en meer hemelwateropvang in tuinen plaatsvindt. Overtollig water kan beter in de bodem wegzakken en de leefomgeving voelt aangenamer op hete dagen. Dit zal bijdragen aan minder wateroverlast, verdroging en hittestress.

Communicatie
De evaluatie 2023 wordt gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen van de gemeente.

Uitvoering of Vervolgstappen
De campagne wordt in 2024-2025 gecontinueerd. Het organiseren en coördineren van de acties wordt uitbesteed aan een extern bureau. De communicatie en inkoop van producten blijft de gemeente zelf doen. Voor een toelichting wordt verwezen naar bijgevoegd document.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Adviseurs
Afgestemd met (beleids)adviseurs Communicatie, Natuur en biodiversiteit, Ruimtelijk beheer en Financiën.

College BenW openbaar Wijchen

Dossiernummer	5653
Extern Zaak ID	Z/24/228891
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 maart 2024
Agendapunt	6.2
Titel	Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Een groener Wijchen) - aangepast
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Nagelhout, Liliane
Soort nota	Informatienota
Geraadpleegde adviseurs	Adviseur Algemene juridische zaken
Programma/Paragraaf	P7 Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 72 93
E-mail adres steller	l.nagelhout@drutenwijchen.nl

Bijlagen
Z 24 228891 Actieplan klimaatadaptatie Wijchen Een groener Wijchen - Informatienota Raad v4
Z 24 228891 Evaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie-Een groener Wijchen v3

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	**12 maart 2024**

Parafering			
Schouten, Bea	Akkoord		08-03-2024 08:31

Toelichting

Eerder besproken in B&W van 27 februari 2024 en aangehouden.
Opmerkingen in overleg met Bea Schouten verwerkt in bijgevoegde aangepaste versie.
Vraag over effectmeting is per mail beantwoord aan Bea Schouten (mail 29/2, einde middag).

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Evaluatie 2023
2. Informatienota voor te leggen aan de Raad.

Besluit (Aangenomen)

1. Kennis te nemen van de Evaluatie 2023
2. Informatienota voor te leggen aan de Raad.

MEMO

Aan : Gemeenteraad Wijchen
Datum : 12 maart 2024
Betreft : Jaarevaluatie 2023 Actieplan klimaatadaptatie (Een groener Wijchen)
Zaaknr : Z/24/228891

Jaarevaluatie 2023 campagne Een groener Wijchen

1. Inleiding

In 2023 is het actieplan Klimaatadaptatie 2023-2025 opgesteld en uitgewerkt in de campagne Een groener Wijchen. Het actieplan Klimaatadaptatie wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De Raad wordt hierover geïnformeerd. De informatienota Actieplan klimaatadaptatie en bijbehorende stukken (Z/23/112683, Raad 20-04-2023) zijn hierbij het vertrekpunt.

2. Voornemens

Doel van het actieplan is om inwoners te stimuleren om zelf aan de slag te gaan met een meer klimaatbestendige inrichting van de eigen woonomgeving. Hiermee willen we bereiken dat particuliere tuinen vergroenen en meer hemelwateropvang plaatsvindt (Coalitieakkoord). Dit doen wij door het geven van praktische informatie, kleinschalige acties om inwoners in beweging te brengen en door resultaten van inwoners en gemeente meer zichtbaar te maken.

3. Beoogd effect

Door klimaatverandering komen extreme perioden van wateroverlast, droogte en hitte steeds vaker voor. Het actieplan draagt bij aan het vasthouden van hemelwater (minder wateroverlast en verdroging), meer koelte (minder hittestress) en bevordert bovendien de biodiversiteit. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een meer klimaatbestendige leefomgeving.

4. Activiteiten 2023

4.1 Ontwikkelen communicatiemiddelen

In 2023 is een logo, folder, poster en beachvlag ontwikkeld en op de gemeentelijke website een projectenpagina (www.wijchen.nl/eengroenerwijchen) aangemaakt. Verder zijn afspraken gemaakt met een fotograaf en videograaf voor het maken van beeldmateriaal tijdens de acties.

4.2 Voor- en najaarsacties voor inwoners

- **Algemeen**

De acties vonden plaats in de vorm van een groenmarkt op een specifieke locatie. Hierbij zijn producten uitgedeeld, zoals zakjes zaad, plantjes (in ruil voor een tegel), regenmeters, thermometers en groene kindercadeautjes. Verder werden folders uitgedeeld en inspirerende tips gegeven voor een klimaatvriendelijke tuin.

Tijdens de wijkacties zijn ook boompjes, bloembollenpakketten, vogelhuisjes en afkoppelstukken uitgedeeld. Voor deze 'duurdere producten' kon men zich vooraf aanmelden. Alle producten zijn zo mogelijk ingekocht bij lokale ondernemers. Per actie zijn 10 regentonnen verloot.

- **Communicatie**

Inwoners zijn op de acties geattendeerd via de gemeentepagina in de WegWijs, social media van de gemeente, informatieschermen in de hal van het Huis van de gemeente en op de digitale schermen langs de toegangswegen naar Wijchen. We hebben in de Nieuwsbrief van Wijchen2035 aandacht besteed aan de campagne en de acties en we hebben de acties als evenementen in de agenda op www.wijchenis.nl laten opnemen.

De aankondigingen van de acties zijn verspreid via leefbaarheidsgroepen, wijkcentra en de woningcorporatie. De leefbaarheidsgroepen hebben de wijkactie via hun kanalen gecommuniceerd. Verder is een oproep in het wijkkrantje 'Op de hoogte' geplaatst. In de buurthuizen hebben we posters opgehangen.

Bij de wijkactie in Hernen/Leur was omroep RN7 aanwezig voor een korte reportage die 's avond is uitgezonden. In de Vrije tijdskrant Wijchen is een artikel over de groenmarkt geplaatst. Talis heeft een artikel in de huurderkrant geplaatst. Na afloop is er een column over de Groenmarkt en de campagne geschreven. Deze is gepubliceerd op de gemeentepagina in de WegWijs.

- **Gemeentebrede voorjaarsactie zaterdag 13 mei 2023**

Deze actie, tevens de kickoff van de campagne Een groener Wijchen, is gehouden op het marktplein van Wijchen van 10.00-14.00 uur. Het was een warme zonnige dag en het aantal bezoekers circa 100. Deels waren dit inwoners die specifiek op de groenmarkt af kwam, deels winkelende voorbijgangers.

Tijdens de actie werden losse plantjes uitgedeeld, was er een grabbelton met producten en kon met meedoen met de regentonverloting. Inwoners waren enthousiast over de actie en verrast door de uitdeelproducten. Opvallend veel kinderen hebben de kraam bezocht. Natuurorganisaties Natuur Wijchen en IVN Natuureducatie waren uitgenodigd en aanwezig voor adviezen over natuur en biodiversiteit. Beiden waren tevreden over de samenwerking met de gemeente.

Circa 2/3 van de aangeschafte plantjes is uitgedeeld. Het restant is ingezet in de openbare ruimte. Om deze reden is ervoor gekozen bij de wijkacties met

aanmeldingen te werken, zodat gericht kan worden ingekocht. De overige producten, zoals thermometers en regenmeters, zijn wel allemaal uitgedeeld.

- **Wijkacties op woensdag 27 september en 25 oktober**

De septemberactie is gehouden in de wijken Achterlo en Wijchen Noord, de oktoberactie in de kernen Hernen/Leur en Bergharen. Bij deze wijkacties stonden we tussen 13.00 -18.00 uur bij het desbetreffende wijkcentrum. De beide betrokken wethouders waren hierbij aanwezig. Er is bij elk wijkcentrum een geveltuintje aangelegd.

De groenmarkt is per wijkactie door circa 60-100 inwoners bezocht. Gedeelte daarvan kwam hun aangevraagde product ophalen, daarnaast waren het voorbijgangers en bezoekers van het wijkcentrum. Door de zeer regenachtige dag was het bezoekersaantal van de oktoberactie relatief laag (circa 60).

Drukke momenten waren van 13.00-14.00 uur en van 16.00 -18.00 uur. De meeste bezoekers kwamen lopend of op de fiets. Bezoekers waren veelal aangenaam verrast door de kwaliteit van de producten en enthousiast om aan de slag te gaan. Tip van inwoners was om ook aandacht te hebben voor eetbare plantjes en vruchtdragende struiken. Sommige inwoners waren vergeten een tegel mee te nemen in ruil voor een product. Aan hen is het product wel meegegeven.

Bij de wijkactie van 27 september 2023 was Talis uitgenodigd en aanwezig om huurders te inspireren en te informeren over de mogelijkheden bij huurwoningen. Ook zij hebben plantjes uitgedeeld. Voor de actie van 25 oktober was De Kernen uitgenodigd. Zij waren nog bezig met de ontwikkeling van het nieuwe tuinenbeleid, waardoor het aanwezig zijn bij de wijkactie nog iets te vroeg kwam.

Leefbaarheidsgroepen waren opgeroepen om zelf iets te organiseren in de wijk, zoals een tuinenroute, maar dat bleek in de praktijk niet haalbaar. Dit is een aandachtspunt bij de komende acties. De lokale bouwmarkt en tuincentra zijn op de acties geattendeerd, zodat zij inwoners die aan de slag willen gaan een adequaat advies konden geven.

4.3 Informeren en inspireren

Om inwoners bewust te maken en te inspireren worden zij voorzien van informatie, tips en weetjes. Dit doen we op de volgende manier:

- Tijdens de gemeentebrede actie en wijkacties (zie punt 4.2).
- Via de projectpagina op de gemeentelijke website, de gemeentepagina, Groenspecial, social media, folders, billboards (hal gemeentehuis en entree Wijchen) en poster bij wijkcentra.
- Aanhakend bij landelijke dagen (zoals week van het water, klimaatweek), waarbij aandacht wordt gevraagd voor klimaatadaptatie.
- Aanhakend bij gemeentelijke projecten (zoals beheer openbare ruimte). In de communicatie over deze projecten laten we zien wat de gemeente doet aan een klimaatbestendige leefomgeving en inspireren we inwoners.

Zo mogelijk maken we hierbij gebruik van links naar bestaande informatieve websites, zoals van het Kennisportaal klimaatadaptatie en de website van Waterschap Rivierenland.

Verder sluiten we zo mogelijk aan bij de regionale campagne die in het kader van de Regionale adaptatiestrategie (RAS) wordt ontwikkeld. In het kader hiervan worden regionale communicatiemiddelen ontwikkeld, zoals een regionale website en folders, waarvan we gebruik kunnen maken bij de lokale communicatie.

4.4 NK tegelwippen

In 2023 heeft de gemeente low profile meegedaan aan het NK-tegelwippen. Het NK is een initiatief van het Rijk, gericht op het ontstenen van tuinen en waarbij het aantal verwijderde tegels landelijk wordt bijgehouden. Via de gemeentelijke website en tijdens de acties zijn inwoners opgeroepen om hun gewipte tegel aan de melden bij de landelijke website. Totaal zijn 861 tegels opgegeven.

5. Monitoring

5.1 Voornemen in actieplan

De output van het actieplan wordt bijgehouden aan de hand van uitgevoerde activiteiten, aantal deelnemers aan acties, gegeven communicatie en bereik social mediaberichten. Het klimaatbewustzijn zal worden gemonitord middels een (digitale) enquête.

5.2 Resultaat 2023

- Uitgevoerde activiteiten: zie paragraaf 4
- Bezoekers: circa 260
- Uitgedeelde plantjes, boompjes en struiken: 836
- Overige producten (thermometers, regenmeters, afkoppelstuk, vogelhuisje): 182
- Zakken potgrond voor bij boompjes: 100
- Boompalen en -banden: 55 + 55
- Kindercadeautjes: 200
- Zakjes bloemzaad: 460
- Tegels ingeleverd tijdens de acties: 45
- Tegels geregistreerd bij NK tegelwippen: 861

Op de social media kanalen hebben de berichten over Een Groener Wijchen allemaal een hoog bereik. Het bericht over de winnaars van de regenton heeft zelfs een bereik van 2511 op Facebook en alle andere berichten over Een Groener Wijchen hebben een bereik boven de 2000. Op Instagram zit het bereik voor deze berichten boven de 1000 voor de winnaars en de andere berichten net wat daaronder.

Klimaatbewustzijn is in 2023 niet gemonitord. Nog onderzocht wordt hoe dit op een zinvolle manier kan worden vormgegeven. Dit wordt uitgewerkt in 2024.

6. Kosten

6.1 Besteed budget[1]
In 2023 is circa €16.000 excl. BTW besteed aan de campagne Dit is besteed aan ontwikkeling communicatiemateriaal, inkoop producten en inhuur fotograaf en videograaf. Het budget is €60.000/jaar voor de periode 2023-2025.

6.2 Urenbesteding[1]
Ter ontwikkeling en uitvoering van de campagne is een interne werkgroep ingericht, bestaande uit de adviseur Klimaatadaptatie (trekker), communicatieadviseur, adviseur Natuur en biodiversiteit en coördinator gemeentewerf. In 2023 zijn de benodigde uren geput uit bestaande capaciteit, waarbij herprioritering van reguliere (beleids)taken heeft moeten plaatsvinden.

Raming bestede uren: totaal 643 uur
- Trekker: 135 uur
- Interne werkgroep (4 leden, excl. trekker): 360 uur
- Communicatieadviseur extra: 100 uur
- Medewerkers werf (2 medewerkers, ondersteuning 3 groenmarkten): 48 uur

Uitgaande van een gemiddeld tarief van circa €85/uur is dit een equivalent van circa €55.000 aan kosten.

7. Vervolg 2024-2025
In 2024-2025 wordt de campagne voortgezet conform communicatieplan en wijkenstrategie. Een van de aandachtspunten is de omwisseling van de gemeentebrede acties en wijkacties, zodat de wijkacties in het voorjaar plaatsvinden. Ook wordt bekeken hoe leefbaarheidsgroepen beter gemotiveerd kunnen worden om zelf een initiatief te organiseren tijdens de wijkacties.

Gekozen is voor inhuur van een extern bureau voor het voorbereiden en organiseren van de gemeentebrede actie en wijkacties. Dit om kennis binnen te halen en om de interne ambtelijke capaciteit effectiever te kunnen inzetten. De inzet van de interne werkgroep wordt extensiever en richt zich op advisering en bewaking. Communicatie en inkoop van producten blijft de gemeente zelf doen. Inmiddels heeft inhuur plaatsgevonden voor een bedrag van afgerond €14.000 excl. BTW per jaar voor de periode 2024-2025.

[1] Opbrengst 2023 is circa 900 verwijderde tegels (zie Monitoring) = 81 m2 afgekoppeld hemelwater, kosten circa €70.000 = €864/m2. Ter vergelijking, bij afkoppelen verharding in de openbare ruimte is dit €15/m2.

NB: Actieplan klimaatadaptatie: "*Gemeentelijk beleid is om het gemeenschapsgeld kosteneffectief (doelmatig) in te zetten, namelijk voor klimaatmaatregelen in de openbare ruimte. Hier kan met het beschikbare gemeenschapsgeld meer resultaat worden geboekt dan in de particuliere ruimte. Om particulieren klimaatbewuster te maken wordt flankerend communicatie ingezet (campagne), zo efficiënt mogelijk en gericht op zelfwerkzaamheid.*

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5731
Extern Zaak ID	Z/24/230717
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.b
Titel	230717 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen Vuurwerkoverlast
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team OOV
Eigenaar	Reijers, Esther
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	0884327414
E-mail adres steller	e.reijers@drutenwijchen.nl

Bijlagen
230717 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen Vuurwerkoverlast

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	2 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van de beantwoording schriftelijke vragen Groen Links met betrekking tot vuurwerkoverlast.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis te nemen van de beantwoording schriftelijke vragen Groen Links met betrekking tot vuurwerkoverlast.

Openbaar Zaaknummer: 230717

Informatienota voor het College van B&W

Antwoord op schriftelijke vragen Groen Links Wijchen: Vuurwerkoverlast

Datum: 2 april 2024

Kernboodschap

- Het is nog steeds mogelijk om vuurwerkoverlast te melden. Inwoners krijgen sinds januari 2024 een terugkoppeling over de afhandeling van de melding. Het college volgt de landelijke ontwikkeling rondom een algeheel vuurwerkverbod.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. **Is het college bereid om geld uit te geven om de handhaving volgend jaar meer op peil te brengen?**
   Rond de jaarwisseling ligt de prioriteit van toezichthouders op handhaving van vuurwerkoverlast. Het team toezicht en handhaving was op peil tijdens de jaarwisseling. Zij hebben vuurwerk in beslag genomen op diverse plaatsen in de gemeente Wijchen. Maar het blijft lastig om overtreders op heterdaad te betrappen. Meer geld voor handhaving betekent dat er ook meer capaciteit nodig is voor afhandeling van zaken door politie en de vervolging door het Openbaar Ministerie. Het is bekend dat bij hen capaciteit ontbreekt. Daarnaast begint handhaving aan de grens en is het niet alleen een lokale capaciteitsvraag.

2. **Zijn deze meldingen genoemd in de informatienota allemaal van oudjaarsnacht?**
   De meldingen die via het meldingssysteem BuitenBeter zijn binnengekomen, zijn niet alleen van oudjaarsnacht. De eerste melding is binnengekomen rond oktober 2023.

3. **Is dit inclusief de meldingen die via de website (“Melding openbare ruimte en overlast” / buitenbeter.nl) zijn binnengekomen? Zo nee, hoeveel meldingen zijn er in totaal binnengekomen?**

Dit zijn inderdaad de meldingen die via de website zijn binnengekomen.
In totaal zijn dit 43 meldingen geweest van oktober tot en met eind december 2023.

4. **Kan het college het vuurwerkoverlast melden prominenter in de app opnemen? En kan het college er zorg voor dragen dat melders ook een inhoudelijke terugkoppeling op de melding krijgen?**
   De app was in oktober nog in ontwikkeling. De categorieën in de app zijn gelijk aan Melddesk dat eerder werd gebruikt. Steeds meer inwoners maken gebruik van de app. Daardoor vinden zij de onderwerpen ook makkelijker.

   Sinds januari 2024 krijgen melders een terugkoppeling op de melding. Dit gebeurt bij de definitieve afhandeling. Inwoners krijgen bij de afhandeling een e-mailadres met daarin contactgegevens voor het geval zij nog terug willen komen op de melding.

5. **In de buitenbeter.nl-opties lijkt vuurwerkoverlast weer verdwenen. Is dit het geval omdat we buiten de officiële vuurwerktijd leven? Is het college niet van mening dat ook als er in het voorjaar vuurwerk afgestoken wordt waar dieren en mensen last van hebben, dat dit het melden waard is? Zo ja, wil het college deze optie weer terugplaatsen?**
   Het is het hele jaar door mogelijk om vuurwerkoverlast te melden. Onder de categorie Handhaving/toezicht staat de subcategorie vuurwerk. Door het jaar heen wisselt de plek niet. Het is niet verdwenen geweest.

6. **Wil het college voor Wijchen een algeheel verbod overwegen en een collectief alternatief voorstellen?**
   Het college volgt, zoals bij u bekend is, de landelijke ontwikkelingen.
   Een collectief alternatief geeft geen garantie op minder overlast en schade door vuurwerk. Schade en incidenten gebeuren niet alleen tijdens de jaarwisseling maar ook in de periode voor de jaarwisseling.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5745
Extern Zaak ID	Z/24/231816
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.c
Titel	231816 informatienota Antwoord op Schriftelijke vragen - spookaanvragen stroomnet
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Schalk, Dieter
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 77 22
E-mail adres steller	d.schalk@drutenwijchen.nl

Bijlagen
Schriftelijke vragen Kernachtig Wijchen - spookaanvragen stroomnet
231816 informatienota Antwoord op Schriftelijke vragen - spookaanvragen stroomnet

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	2 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

- in te stemmen met de beantwoording van de raadvragen.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

- in te stemmen met de beantwoording van de raadvragen.

De Gemeenteraad van Wijchen

Wachtlijsten stroomnet vol met spookaanvragen

Schriftelijke vraag van de Fractie Kernachtig Wijchen
Ingediend: 4 maart 2024

Aanleiding:
Afgelopen week meldden verschillende media over wachtlijsten voor aansluitingen op het stroomnet. De wachtlijsten worden mede veroorzaakt doordat ondernemers meerdere aanvragen voor een aansluiting doen bij verschillende netbeheerders, zogeheten 'spookaanvragen'. Ondernemers hopen daardoor meer kans te hebben op een aansluiting. De netbeheerders noemen dit handelen ook wel "handdoekje leggen" (strandbedje reserveren). Netbeheer Nederland stelt dat er landelijk zo'n 9400 ondernemers op de wachtlijst staan om aangesloten te worden op het stroomnet. Afgelopen zomer waren dit nog 6000 wachtenden.

Deze spookaanvragen geven mogelijk een verkeerd beeld van de omvang van de huidige netcongestie waarmee ook Wijchen te maken heeft.

Vragen

1. Is het voor de gemeente Wijchen bekend hoeveel invloed deze spookaanvragen hebben op de wachtlijsten? Zo ja, hoeveel wachtenden betreft het voor de gemeente Wijchen?
2. Wat bedraagt momenteel de wachttijd voor Wijchense ondernemers en wat is de verwachting voor de komende jaren?
3. In hoeverre heeft dit invloed op de ontwikkelingen van grote Wijchense projecten, zoals bijvoorbeeld zonnepark Bankhoef, windpark Bijsterhuizen, uitbreiding bedrijventerrein Bijsterhuizen en de Wijchense woningbouwplannen?
4. Worden er maatregelen genomen en zo ja, welke maatregelen?

Namens de fractie van Kernachtig Wijchen,
Martijn Verharen

Openbaar Zaaknummer: 231816

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op Schriftelijke vragen Kernachtig Wijchen – Wachtlijsten stroomnet vol met spookaanvragen

Kernboodschap
Netcongestie raakt veel van onze gemeentelijke ambities. Alle aanvragen voor een grootverbruik aansluiting komen nu op een wachtlijst. In de hoop meer kans te hebben op een aansluiting zijn er ondernemers die meerdere aanvragen doen bij verschillende netbeheerders. Dit noemt men ook wel 'spookaanvragen'. Deze spookaanvragen vertroebelen het zicht op de omvang van netcongestie. We verwachten niet dat ondernemers uit Wijchen direct hinder zullen ondervinden van spookaanvragen. Het gaat immers om een wachtlijst voor aansluiting die tegen 2029 hoogstwaarschijnlijk zal zijn opgeschoond. Spookaanvragen zijn eerder een probleem voor netbeheerders omdat deze aanvragen ruimte op het net 'claimen' (handdoekje leggen) en de wachtlijst voor aansluiting vervuilen. Netbeheerders zullen de wachtlijst moeten opschonen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. **Is het voor de gemeente Wijchen bekend hoeveel invloed deze spookaanvragen hebben op de wachtlijsten? Zo ja, hoeveel wachtenden betreft het voor de gemeente Wijchen?**

   Informatie over aantallen en invloed van de spookaanvragen hebben we helaas niet. Op navraag geeft Liander aan dat ze geen informatie over wachtlijsten delen. De reden die zij hiervoor opgeven is vanwege privacy.
   De oorzaak van netcongestie voor grootgebruikers ligt vooral bij het capaciteitstekort van het hoogspanningsnet van TenneT. Alle nieuwe grootverbruik aanvragen (groter dan 3x80A) worden op een wachtlijst gezet. TenneT verwacht pas in 2029 de benodigde verzwaring van het hoogspanningsnet af te kunnen ronden, waarna aanvragen op de wachtlijst weer in behandeling worden genomen. Voor Wijchense ondernemers hebben de spookaanvragen geen directe invloed of hinder. Ondertussen wordt er landelijk al gewerkt aan het opschonen van de lijsten.

   De spookaanvragen maken het lastig voor de netbeheerders om zicht te houden op de omvang en details van netcongestie. Ze zien minder goed in welke regio de grootste problemen en uitdagingen zitten en zijn redelijk veel tijd kwijt met het

beoordelen van alle aanvragen en opschonen van de wachtlijst.

2. **Wat bedraagt momenteel de wachttijd voor Wijchense ondernemers en wat is de verwachting voor de komende jaren?**
   De wachttijd voor het oplossen van de congestie op het hoogspanningsnet is volgens de huidige inschatting van TenneT zeker tot het jaar 2029, dus 5-6 jaar.
   Daarnaast lopen sommige klanten in Wijchen ook aan tegen de congestie op het middenspannings-net bij onderstation Teersdijk. Voor het oplossen van deze congestie is er een nieuw te bouwen onderstation in Beuningen nodig. Hier is nog geen definitieve locatie voor gevonden en de verwachting is dat dit niet gereed zal zijn voor 2030. Dit zou kunnen betekenen dat de wachttijd voor sommige ondernemers nog met 1-2 jaar uitloopt.

   Op korte termijn volgt een informatienota voor de raad over netcongestie, gevolgd door een informatieavond voor de gemeenteraad op 18 maart.

3. **In hoeverre heeft dit invloed op de ontwikkelingen van grote Wijchense projecten, zoals bijvoorbeeld zonnepark Bankhoef, windpark Bijsterhuizen, uitbreiding bedrijventerrein Bijsterhuizen en de Wijchense woningbouwplannen?**

   Zonnepark Bankhoef en windpark Bijsterhuizen staan op een wachtlijst en kunnen pas op z'n vroegst in 2029 worden aangesloten. Voor uitbreiding van het bedrijventerrein Bijsterhuizen geldt hetzelfde. Er wordt onderzocht of voor de grootschalige opwek in windpark Bijsterhuizen en het bedrijventerrein zogenaamde "slimme oplossingen" mogelijk zijn. zoals het direct leveren van stroom van windmolens aan ondernemers en/of opslaan in grote batterijen. De gemeente Wijchen ondersteunt de zoektocht hiernaar.
   Woningbouw wordt voorlopig nog aangesloten. TenneT heeft wel aangegeven dat vanaf ca. 2026 ook woningbouw mogelijk niet meer past, als er niet wordt ingegrepen om de pieken op het net te verlagen.

4. **Worden er maatregelen genomen en zo ja, welke maatregelen?**

   Door verschillende partijen wordt op dit moment nagedacht hoe spookaanvragen voorkomen kunnen worden. Onder andere TenneT heeft suggesties gedaan voor meer bevoegdheden voor de netbeheerders zoals hogere aanbetalingen mogen vragen om de drempel voor meerdere aanvragen te verhogen. Minister Jetten is in gesprek met netbeheerders en de Autoriteit Consument & Markt (ACM) over het opschonen van de wachtlijsten.

   Om de problematiek rondom netcongestie op te lossen lopen er vanuit de gemeente meerdere trajecten met Liander. Voor ondernemers is hierbij het belangrijkste traject het "integraal programmeren". In dit traject verzamelt Liander samen met gemeenten binnen de Groene Metropool Regio informatie over de grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen op de korte en de lange termijn. De netbeheerders kunnen hierdoor doelgericht(re) plannen en net congestie in te toekomst beter voorkomen.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5758
Extern Zaak ID	Z/24/232322
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.d
Titel	232322 Informatienota ENSIA 2023: Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Informatiemanagement
Eigenaar	Walraven, Annemarie
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	06-10321634
E-mail adres steller	a.walraven@drutenwijchen.nl

Bijlagen
232322 Informatienota ENSIA 2023: Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Toelichting

We gebruiken ENSIA om ons te verantwoorden over de staat van onze informatiebeveiliging. Hiervoor gelden de “Baseline Informatiebeveiliging Overheid” en de Geo-basisregistraties. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in een vast stramien. We mogen hierin niets wijzigen of verduidelijken. We voldoen voor ENSIA aan alle normen.
Nieuw dit jaar is de Informatienota "ENSIA 2023_Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO" die openbaar mag worden aangeboden aan de Raad.

Voorgesteld besluit

De Gemeenteraad heeft de informatienota "ENSIA 2023_Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO" voor kennisgeving aangenomen.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De Gemeenteraad heeft de informatienota "ENSIA 2023_Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO" voor kennisgeving aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/232322

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: ENSIA 2023: Stand van zaken informatieveiligheid gemeente Wijchen 2023 door CISO

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemeente Wijchen legt over het jaar 2023 verantwoording af over de stand van zaken op het gebied van informatieveiligheid binnen de gemeentelijke organisatie. Dit gaat op basis van de landelijke en voor gemeenten verplichte Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) systematiek. We leggen verantwoording af aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en aan de verschillende toezichthouders (verticale verantwoording).

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
Tot 2023	In voorgaande jaren werden de ENSIA-stukken onder geheimhouding aangeboden. Dit jaar is de rapportage vanuit de CISO openbaar en liggen de geheime stukken waarmee de gemeente verantwoording aflegt aan de rijksoverheid indien gewenst ter inzage bij de Griffie.

Toelichting

De ENSIA-verantwoording voor het jaar 2023 gaat over onderstaande onderdelen:

- Implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) - Zelfevaluatie
- Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) – Geauditeerde zelfevaluatie
- Digitale Persoonsidentificatie (DigiD) – Geauditeerde zelfevaluatie
- Basis Registratie Personen (BRP) - Zelfevaluatie
- Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland (PUN) - Zelfevaluatie
- Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) - Zelfevaluatie op datakwaliteit
- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) - Zelfevaluatie op datakwaliteit
- Basisregistratie Ondergrond (BRO) - Zelfevaluatie op datakwaliteit.

ENSIA-verantwoording

Onderstaande tabellen geven per ENSIA-onderdeel een korte toelichting, bevindingen en de stand van zaken weer. Voor de leesbaarheid is per onderdeel met behulp van kleuren de algemene status weergegeven.

Legenda:

Ruim voldoende tot goed	***Voldoende***	***Net onvoldoende***	***Onvoldoende***
Het onderdeel is volledig op orde, in control Mogelijk zijn er minimale verbeterpunten	Het onderdeel is globaal op orde, in control Er zijn enkele verbeterpunten	Het onderdeel is net niet in control Er zijn meerdere verbeterpunten	Het onderdeel is niet in control Er zijn veel verbeterpunten, bijsturing is nodig

Verantwoording per ENSIA-stelsel
De onderstaande tabel geeft per stelsel (domein) een korte toelichting, bevindingen en de stand van zaken weer.

ENSIA-stelsel	Toelichting, bevindingen en stand van zaken	Status
Implementatie BIO Baseline Informatiebeveiliging Overheid	Om op het gebied van informatieveiligheid weerbaar te blijven volgen we de landelijke Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze BIO is het normenkader waarbij we op basis van een eigen risico-afweging keuzes maken in het implementeren van beheers- en beveiligingsmaatregelen. Hierbij blijft een basispakket aan generieke maatregelen voor iedere (overheid)organisatie verplicht. Het strategisch informatiebeveiligingsbeleid is geldig tot 2024 en in lijn met de voor overheden verplichte landelijke Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze BIO bestaat uit het implementeren van technische- en organisatorische maatregelen waarvan ook een stuk privacy-borging in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming afhankelijk is. Het beleid geeft onze organisatie kaders en richting om op het gebied van informatieveiligheid weerbaarder te worden en dat ook te blijven. Het vertalen van beleid naar de implementatie en uitvoering van maatregelen vraagt om een gedegen en voor veel onderdelen langdurig traject, omdat het vaak de werkwijze binnen organisatieprocessen beïnvloedt. In het kader van informatieveiligheid is onze menselijke verdedigingslinie een van de belangrijkste. Hierbij werken we continu aan bewustwording op het gebied van informatiebeveiliging en privacy bij onze medewerkers. Hierover	***Voldoende***

ENSIA-stelsel	Toelichting, bevindingen en stand van zaken	Status
	worden alle medewerkers geïnformeerd en hiervoor volgen alle medewerkers een bewustwordingsprogramma vanaf 2024. De organisatie van informatiebeveiliging en privacy is ingericht met centrale functies zoals de Chief Information Security Officer en een Functionaris Gegevensbescherming. Daarnaast zijn er een aantal adviserende functies zoals privacy ambassadeurs en beveiligingsbeheerders. Specifiek gekeken naar de borging van informatieveiligheid over het geheel gezien scoren we ons zelf op een voldoende. Deze score komt voort uit resultaten van onder andere de verschillende ENSIA-onderdelen waaronder een externe audit. Informatieveiligheid heeft altijd aandacht nodig, het is een continu proces wat steeds meer in ons DNA komt te zitten, Alleen zo kunnen we de veranderingen in wetgeving opvangen, de verschillende aanvallen van buitenaf weerstaan en weerbaar blijven. Betrouwbare medewerkers zijn een belangrijke schakel op het gebied van informatieveiligheid. Daarom vragen we waarborgen aan nieuwe medewerkers en externen. Voorbeelden hiervan zijn de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), integriteit- en geheimhoudingsverklaringen en afspraken in overeenkomsten met (keten)partners. Rondom ongewenste en hiermee onbevoegde toegang ontstaan de meeste informatiebeveiligingsincidenten. Toegang gaat naast digitale toegang tot onze informatievoorziening ook over fysieke toegang tot gebouwen en (beveiligde) ruimten. Het proces in- en uitdienst is in de basis op orde. Hiermee is toegang tot onze voordeur (zowel digitaal als fysiek) geregeld. Ransomware is wereldwijd een van de grootste cyberdreigingen. Cybercriminelen komen relatief eenvoudig binnen door bijvoorbeeld een geslaagde Phishing-actie. De impact van een geslaagde Ransomware-aanval is ontzettend groot. Landelijke voorbeelden laten zien dat organisaties die getroffen zijn door ransomware maanden tot jaren nodig hebben om weer volledig operationeel te zijn. De processen voor de afhandeling van beveiligingsincidenten en bedrijfscontinuïteit zijn in de basis op orde. Databescherming gaat voornamelijk over de integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens. "De juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon". Deze data zitten in ontzettend veel en verschillende systemen zoals vak-applicaties, basisregistraties,	

ENSIA-stelsel	Toelichting, bevindingen en stand van zaken	Status
	Zaaksysteem, netwerkmappen, websites en het e-mailsysteem. Binnen al deze omgevingen moet data geclassificeerd worden op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid. Vanwege de complexiteit en hoeveelheid aan werk vraagt het invoeren een meerjarenaanpak. De AVG schrijft voor dat (persoons)gegevens moeten zijn afgeschermd als deze niet direct nodig zijn voor het uitvoeren van werkzaamheden. Dit is het "Need to Know"-principe. Het afschermen van gegevens in informatiesystemen gaat op basis van dataclassificatie en rechtentoekenning.	
Suwinet Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen	Suwinet wordt gebruikt voor het uitvoeren van de Participatiewet, Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Voor de regiogemeenten Druten, Beuningen en Berg en Dal voeren wij werkzaamheden uit op het gebied van Bijzonder Onderzoek. Voor de uitvoering van deze taken wordt gebruik gemaakt van Suwinet-Inkijk en DKD-Inlezen. Vanwege de hoeveelheid en gevoeligheid van (persoons)gegevens binnen Suwinet is bepaald dat iedere gemeente naast de zelfevaluatie ook extern getoetst wordt op naleving van het normenkader. Het uitvoeren van de audit voor Suwinet is een vereiste van de Regeling SUWI. Het onderzoek van de externe auditor geeft aan dat de gemeente Wijchen voldoet aan de wettelijk gestelde eisen en normen in het kader van informatieveiligheid rondom het gebruik en beheer van alle Suwinet-aansluitingen.	***Voldoende***
DigiD Digitale Persoonsidentificatie	DigiD is voor inwoners de manier om zichzelf digitaal te identificeren. DigiD wordt gebruikt voor iBurgerzaken en e-formulieren. Onvoldoende of onjuist beheer van een DigiD-aansluiting kan grote gevolgen hebben voor de landelijke keten en uiteindelijk persoonsinformatie van inwoners. Daarom heeft de toezichthouder bepaald dat iedere DigiD-aansluiting naast een jaarlijkse zelfevaluatie ook (extern) getoetst wordt op naleving van het normenkader. Het onderzoek van de externe auditor geeft aan dat onze processen rondom DigiD op orde zijn. Wij voldoen aan de gestelde informatiebeveiligingsnormen. Naast het onderzoek rondom organisatorische waarborgen heeft er ook een technische penetratietest plaatsgevonden. Ook deze uitkomst is positief, er	***Ruim voldoende tot goed***

ENSIA-stelsel	Toelichting, bevindingen en stand van zaken	Status
	zijn geen kwetsbaarheden ontdekt. De veiligheid van DigiD en websites staat onder druk. Het landelijke dreigingsbeeld geeft aan dat digitale risico's onverminderd groot zijn en cyberaanvallen steeds meer succesvol zijn met alle gevolgen van dien. De beveiliging vraagt steeds meer aandacht waarbij het een uitdaging is om dit huidige niveau vast te houden.	
BRP Basis Registratie Personen	BRP is de basisregistratie waarin alle inwoners zijn geregistreerd. Gemeenten beheren deze BRP voor hun inwoners. Uiteindelijk worden alle BRP-registraties landelijk gekoppeld, zodat overheidsinstanties, zorgverleners en andere dienstverleners die gebruik mogen maken van deze BRP beschikken over de juiste persoonsinformatie. Vanwege het grote landelijke belang rondom de BRP zijn gemeenten verplicht om jaarlijks een zelfevaluatie uit te voeren. ***Bestandscontrole op de persoonslijsten.*** Bij de bestandscontrole in de Basisregistratie personen van 2023 is 100% van de actuele persoonslijsten correct bevonden. Dit is in lijn met eerdere jaren, waarin de score steeds nagenoeg hetzelfde positieve resultaat liet zien. Dit voldoet ruimschoots aan de landelijke norm.	***Ruim voldoen de tot goed***
PUN Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland	Gemeenten verzorgen de aanvraag en het uitreiken van reisdocumenten voor hun inwoners. Reisdocumenten zijn erg waardevol en vaak de sleutel tot identiteitsfraude. De processen rondom het aanvragen en uitreiken zijn daarom strikt. De burgemeester is verantwoordelijk voor de borging van deze processen en moet hierover jaarlijks verantwoording afleggen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Via de ENSIA-verantwoording infomeren we ook het eigen bestuur over de stand van zaken. De zelfevaluatie PUN over het jaar 2023 is afgerond met een score van 100% Dit is een goed eindresultaat. Vorig jaar was de score eveneens 100%. Processen en de uitvoering rondom het aanvragen, beheren en uitreiken van reisdocumenten zijn op orde.	***Ruim voldoen de tot goed***
BAG Basisregistratie Adressen en Gebouwen	De BAG bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente. Kopieën van al deze gegevens zijn verzameld in een landelijke voorziening. Deze voorziening wordt landelijk gebruikt door overheden, organisaties en particulieren. Net als alle andere bronhouders verantwoorden we ons jaarlijks over de stand van zaken rondom het beheer van deze BAG. De zelfevaluatie BAG over het jaar 2023 is afgerond met een score van 100%. Hiermee voldoen we evenals vorig jaar ruim aan de landelijk gestelde norm van minimaal 75%. Vorig jaar was de	***Ruim voldoen de tot goed***

ENSIA-stelsel	Toelichting, bevindingen en stand van zaken	Status
	score eveneens 100%. De huidige processen borgen dat de gemeente voldoet aan de gestelde eisen. Waakzaamheid blijft uiteraard geboden, vooral met de invoering Omgevingswet.	
BGT Basisregistratie Grootschalige Topografie	De BGT is een digitale kaart van Nederland waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd. Kortom: de inrichting van de fysieke omgeving. De BGT is een landelijk uniforme registratie die alleen gemaakt kan worden vanuit een goede samenwerking tussen de diverse bronhouders. Gemeenten zijn als bronhouder medeverantwoordelijk voor de kwaliteit van deze landelijke basisregistratie. Net als alle andere bronhouders verantwoorden we ons jaarlijks over de stand van zaken rondom het beheer van deze BGT. De BGT is gegenereerd uit de geometrische databron Kernregistratie Topografie (KRT) voor haar informatie. De KRT is een interne databron binnen onze organisatie waarin alle geografische objecten van de gemeente Wijchen zijn geregistreerd. De KRT is leverancier van data naar de overige basisregistraties BAG, BGT en de BRO, waarbij wordt voldaan aan de wet- en regelgeving. De zelfevaluatie BGT over het jaar 2023 is afgerond met een score van 97%. Hiermee voldoen we ruim aan de landelijk gestelde norm van minimaal 75%. Vorig jaar was de score 95%.	***Ruim voldoen de tot goed***
BRO Basisregistratie Ondergrond	De BRO bevat bodem- en ondergrondgegevens. Het gebruik van deze gegevens is de laatste decennia sterk toegenomen. Een goede informatievoorziening over de ondergrond is van wezenlijk belang voor het realiseren van bestuurlijke ambities als het omgevingsplan, de energietransitie, watertoets en dergelijke. Als we willen dat onze inwoners hier ook actief in participeren, moet het fundament hiervoor op orde en goed ingevuld zijn. De BRO is een van de elementen die de verschillende opgaves mogelijk moeten maken. De gemeente is bronhouder voor deze basisregistratie. Net als alle andere bronhouders verantwoorden we ons jaarlijks over de stand van zaken rondom het beheer van deze BRO. De zelfevaluatie BRO over het jaar 2023 is wederom positief afgerond met een score van 89%. Hiermee voldoen we nog steeds ruim aan de landelijk gestelde norm van minimaal 60%. Vorig jaar was de score zelfs 100%.	***Ruim voldoen de tot goed***

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5740
Extern Zaak ID	Z/24/232821
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.e
Titel	232821 informatienota beantwoording schriftelijke vraag Ondersteuning toeslagenouders
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Beekmans, Lies
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Derks, M. (Martijn)
Telefoonnummer steller	0646824187
E-mail adres steller	l.beekmans@drutenwijchen.nl

Bijlagen
232821 informatienota beantwoording schriftelijke vraag Ondersteuning toeslagenouders
Schriftelijke vragen CDA - ondersteuning gemeenten bij toeslagenouders

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	2 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/232821

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Schriftelijke vraag CDA Ondersteuning toeslagenouders

Datum: 2 april 2024

Kernboodschap
Veel gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire en hun kinderen ondervinden nog steeds de gevolgen van de manier waarop de terugvordering van de kinderopvangtoeslag plaatsvond. Zij hebben recht op begrip, erkenning en ondersteuning. De hersteloperatie draagt bij aan het herstellen van het onrecht, het realiseren van een nieuwe start en het herstellen van het verloren vertrouwen in de overheid. Als gemeente bieden wij brede ondersteuning aan (mogelijke) gedupeerden op een vijftal leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Toelichting

1. Hoeveel toeslagenouders heeft onze gemeente in de brede ondersteuning?
Tot op heden hebben wij in Wijchen 7 verzoeken in het kader van de brede ondersteuning ontvangen. Hiervan zijn 6 verzoeken in behandeling genomen en afgehandeld; een verzoek is onlangs ingediend en is nog in behandeling.

2. Kunt u toelichten waar de grootste behoeften van deze ouders liggen en in hoeverre wij als gemeente hieraan tegenmoet kunnen komen?
De ondersteuningsvragen van de ouders hebben betrekking op de vergoeding van uitgestelde tandartskosten, herinrichtingskosten, kosten om een opleiding te kunnen starten of afmaken en de daarmee samenhangende (kinderopvang)kosten en verzoeken in verband met participatie van kinderen (zwemles en sport).
Bij de brede ondersteuning kijken wij wat voor ouder, kind en het gezin nodig is voor het maken van een nieuwe start. Hierbij gaan we uit van de huidige persoonlijke situatie. Zoals uit bovenstaande opsomming blijkt heeft niet iedereen dezelfde hulp nodig en gaat het veelal om materiële verzoeken. Brede ondersteuning is maatwerk. We komen (binnen het kader van de redelijkheid) zoveel mogelijk aan de behoeften tegemoet.

3. Kunt u aangeven waar de grootste knelpunten zitten in de brede ondersteuning?
Binnen de hersteloperatie moeten gemeenten brede ondersteuning bieden aan (mogelijk) gedupeerde ouders en hun gezinnen, ex-toeslagpartners, kinderen en nabestaanden. De hulp vindt plaats op vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk.
Uitgangpunten bij het verlenen van brede ondersteuning door gemeenten zijn: maatwerk, ruimhartigheid, eigen regie en keuzevrijheid voor de ontvangers van de brede

ondersteuning. De brede ondersteuning is nodig om snel en adequaat de nieuwe start te faciliteren. Een enkele keer is er verschil van mening over wat noodzakelijk is voor het maken van een nieuwe start. Als belangrijkste knelpunt ervaren wij dat er geen definitie is van het begrip "ruimhartig". Ook ontbreken vanuit het Rijk kaders voor de beoordeling van de brede ondersteuningsvragen. Tegen deze knelpunten lopen alle gemeenten aan. De VNG vraagt daarom aan het Rijk een duidelijkere definitie van het begrip "ruimhartig". Dit schept helderheid voor ouders en voor de gemeente.

4. Loopt de brede ondersteuning naar tevredenheid van de ouders? Zo ja, waar blijkt dat uit, zo nee, wat doet de gemeente om dit te verbeteren?
De brede ondersteuning loopt in Wijchen in de meeste gevallen naar tevredenheid van de ouders. Ze geven aan blij te zijn met de geboden ondersteuning.
In de situatie dat ouders niet tevreden zouden zijn, blijven we toch in gesprek om eruit te komen. In het uiterste geval kunnen ouders bezwaar maken tegen de aangeboden ondersteuning.

De Gemeenteraad van Wijchen

Ondersteuning toeslagenouders

Schriftelijke vraag van het CDA
Ingediend: 11 maart 2024

Aanleiding:
Er zijn inmiddels zo'n 32.000 ouders erkend gedupeerd en zij zitten in het zogenaamde hersteltraject. Dat wil ook zeggen dat ze recht hebben op brede ondersteuning vanuit de gemeente. Landelijk zijn er op dit moment veel signalen dat deze brede ondersteuning niet overal goed loopt.

Vragen:
Het CDA Wijchen heeft daarom de volgende vragen aan het college:

1. Hoeveel toeslagenouders heeft onze gemeente in de brede ondersteuning?
2. Kunt u toelichten waar de grootste behoeften van deze ouders liggen en in hoeverre wij als gemeente hieraan tegenmoet kunnen komen?
3. Kunt u aangeven waar de grootste knelpunten zitten in de brede ondersteuning?
4. Loopt de brede ondersteuning naar tevredenheid van de ouders? Zo ja, waar blijkt dat uit, zo nee, wat doet de gemeente om dit te verbeteren?

Namens de fractie van het CDA Wijchen,

Karin Hoogteijling

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5755
Extern Zaak ID	Z/24/233072
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.f
Titel	233072 Informatienota antwoord op schriftelijke vragen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Ribbink, Rob
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Derks, M. (Martijn)
Telefoonnummer steller	0884327525
E-mail adres steller	h.visscher@drutenwijchen.nl

Bijlagen
233072 Informatienota antwoord op schriftelijke vragen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen
bijlage, schriftelijke vragen D66

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	9 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van beantwoording schriftelijke raadsvragen van de fractie van D66 Wijchen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen.

Besluit

Kennis te nemen van beantwoording schriftelijke raadsvragen van de fractie van D66 Wijchen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen.

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/233072

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: antwoord op schriftelijke vragen van de fractie van D66 Wijchen over gebruik methode Nieuwsbegrip op basisscholen

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap
Nieuwsbegrip is een lesmethode voor begrijpend lezen. De methode is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en kennis. Er is geen wetenschappelijk bewijs dat de lesmethode zorgt voor dalende leesvaardigheid.
In Nederland is sprake van ontlezing. Mensen lezen steeds minder vaak boeken en kranten. Kinderen krijgen thuis steeds minder positief voorbeeldgedrag mee omdat hun ouders zelf niet of weinig lezen. Deze afname in lezen heeft verschillende oorzaken, waaronder de interesse in andere vormen van cultuur en entertainment. Zoals televisiekijken, gamen, sociale media gebruiken of andere digitale content consumeren.

Een keuze voor een specifieke leesmethodiek is niet aan het college, maar aan het onderwijs. De Inspectie van Onderwijs ziet als extern toezichthouder hierop toe.

Eerdere besluiten
Niet van toepassing

Antwoord van het college

1. **Wordt deze methode ook op basisscholen in de gemeente Wijchen gebruikt?**

Ja, een aantal scholen maakt hier gebruik van.

2. **En zo ja, wat is de mening van het college over het gebruik van de methode?**

Het college heeft geen oordeel over het gebruik van specifieke leesmethoden. Alle scholen moeten voldoen aan de kerndoelen en eindtermen die door de overheid samen met het onderwijs zijn vastgesteld. Deze kerndoelen en eindtermen geven aan wat leerlingen op verschillende niveaus moeten kennen en kunnen aan het einde van hun schoolloopbaan. De Inspectie van Onderwijs ziet als extern toezichthouder hierop toe. Scholen bepalen op basis van de grondwettelijke vrijheid van onderwijs, zoals vastgelegd in artikel 23, welke vakken ze aanbieden, hoe ze deze vakken invullen, welke lesmaterialen ze gebruiken en welke onderwijsmethoden ze hanteren.

3. **Is het college bereid om hierover het gesprek met de verantwoordelijke personen en/of met de stichting Kans en Kleur aan te gaan?**

Het college gaat niet in gesprek met basisscholen of het bevoegd gezag over het gebruik van de lesmethode Nieuwsbegrip. Dat past niet binnen de onderlinge bestuurlijke verhoudingen en is evenmin onderdeel van haar wettelijke taak en verantwoordelijkheden. Zie ook het antwoord op vraag 2.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

De Gemeenteraad van Wijchen

Wordt de methode Nieuwsbegrip op Wijchense basisscholen gebruikt?

Schriftelijke vraag van de fractie van D66 Wijchen
Ingediend: 12-03-2024

Aanleiding:
'Even tot Hier' heeft in een eerdere uitzending de methode 'Nieuwsbegrip' behandeld. Deze methode leidt sinds de invoering ervan in 2012 tot beduidend slechtere leesvaardigheden bij basisschoolleerlingen. Nederland scoort van alle Europese landen het één na slechtst op leesvaardigheid. De methode Nieuwsbegrip richt zich op het technisch lezen van een tekst en niet op het begrijpen van een tekst. Hierdoor is het begrijpend lezen van veel leerlingen van een onwenselijk niveau. Als we willen dat kinderen in de basisschoolleeftijd goed leren lezen, is het van belang om niet met deze methode te werken.

Vragen:
1. Wordt deze methode ook op basisscholen in de gemeente Wijchen gebruikt?
2. En zo ja, wat is de mening van het college over het gebruik van de methode?
3. Is het college bereid om hierover het gesprek met de verantwoordelijke personen en/of met de stichting Kans en Kleur aan te gaan?

Namens de fractie van D66 Wijchen,

Miranda Muller

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5761
Extern Zaak ID	Z/24/233077
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.g
Titel	233077 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen over vroegsignalering
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Beekmans, Lies
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Derks, M. (Martijn)
Telefoonnummer steller	0646824187
E-mail adres steller	l.beekmans@drutenwijchen.nl

Bijlagen
Bijlage 1: Schriftelijke vragen PvdA - 'Vroegsignalering' van schulden -
233077 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen over vroegsignalering

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	9 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:
Kennis te nemen van de beantwoording van de schriftelijke vragen van PvdA over vroegsignalering van schulden.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis te nemen van de beantwoording van de schriftelijke vragen van PvdA over vroegsignalering van schulden.
De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

De Gemeenteraad van Wijchen

‘Vroegsignalering’ van schulden

Schriftelijke vraag van PvdA Wijchen

Ingediend: 12-3-2024

Aanleiding:

Beginnende schuld dan kun je maar beter in de juiste gemeente wonen. Schreef het NRC 27 februari naar aanleiding van een nieuw rapport van de Nationale Ombudsman.

Gemeenten moeten inwoners met een betaalachterstand hulp bieden, om probleemschulden te voorkomen. Enkele gemeenten doen serieus moeite maar veel ook niet, blijkt uit het rapport. Op de website van de gemeente Wijchen lezen we de volgende tekst over ‘vroegsignalering’:

“Sinds 1 januari 2021 is er een wijziging op de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze aanpassing moet ervoor zorgen dat wij inwoners met geldproblemen eerder en beter kunnen helpen. Wij ontvangen als gemeente van bijvoorbeeld woningcorporaties, ziektekostenverzekeraars, energiebedrijven en waterbedrijven een signaal bij betalingsachterstanden. Wij nemen dan contact met u op om u snel te kunnen helpen. De gemeente moet dit verplicht doen volgens de wet. We noemen dit ‘vroegsignalering’.

Hoe nemen wij contact met u op?

Iedere inwoner, waarvan we bericht krijgen over een betaalachterstand, sturen we een SMS, email of brief. Daarin geven we aan hoe we u kunnen helpen. Ook verwijzen we naar deze website. Als er meerdere achterstanden zijn dan nemen we ook telefonisch contact op om hulp aan te bieden. Ook kan het zijn dat we op huisbezoek gaan om hulp aan te bieden”.

De wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt op verschillende manieren ingevuld in den lande.

Vragen:

1. Hoe vaak is er op basis van de nieuwe wet gemeentelijke schuldhulpverlening aangeboden?
2. Op welke manieren is er hulp aangeboden en met welke resultaat?

3. Gaat de gemeente actief op huisbezoek en op welke manier houden we contact met betrokkenen?
4. Is de Wijchense invulling van de wet de afgelopen jaren geëvalueerd?
5. Indien dat het geval is, wat zijn dan de uitkomsten van de evaluatie?

Namens de fractie PvdA Wijchen,

Titus Burgers

Openbaar Zaaknummer: 233077

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen : PvdA over vroegsignalering

Kernboodschap
Door een vroege signalering van betalingsachterstanden en het bieden van ondersteuning kunnen we met kleine interventies een groot verschil maken.
Alle woningbouwcorporaties, energieleveranciers en zorgverzekeraars leveren vanaf 2021 signalen van achterstanden aan bij de gemeente. De gemeente doet, na ontvangst van een signaal, de inwoner via mail, brief, telefoongesprek of huisbezoek een hulpaanbod. De afgelopen jaren hebben wij vroegsignalering van schulden nader vorm gegeven. Het blijft zoeken naar de meest effectieve manier om inwoners te benaderen. We vergelijken onze resultaten via een landelijk platform en stemmen onze aanpak ook af met regiogemeenten.
Sinds kort hebben wij in Wijchen de GELDZORGLIJN met telefoonnummer 088 432 7100. Inwoners kunnen door dit nummer te bellen op een laagdrempelige manier hulp krijgen bij geldzorgen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
15-06-2023	Beleidsplan Geldzorgen, armoede en schulden (Z/23/105532)

Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen.

1. Hoe vaak is er op basis van de nieuwe wet gemeentelijke schuldhulpverlening aangeboden?
Hieronder ziet u een overzicht van het aantal signalen van achterstanden dat de afgelopen vier jaren is aangeleverd bij de gemeente door vaste lastenleveranciers en zorgverzekeraars. Onder "*Meldingen opgepakt*" staat het aantal huishoudens aan wie op enige wijze (door een huisbezoek, telefonisch, mail of een brief) een hulpaanbod is gedaan. In 2023 betrof dat 745 huishoudens.

Monitor Vroegsignalering Wijchen	***2020***	***2021***	***2022***	***2023***
Signalen aangeleverd	650	953	840	1085
Signalen opgepakt	80	784	673	891
Meldingen opgepakt (een melding kan bestaan uit verschillende signalen)	80	457	659	745
Inwoner bereikt	62	102	87	101
Hulpaanbod aanvaard	25	54	48	31

Signalen aangeleverd: aantal ontvangen signalen van achterstanden
Signalen opgepakt: signalen die zijn doorgestuurd naar het uitvoerend team. Dit aantal is lager dan het aantal aangeleverde signalen omdat we een signaal niet oppakken als de achterstand lager is dan €100. Ook signalen van inwoners die al bekend zijn bij het team schuldhulverlening worden niet opgepakt.

2. Op welke manieren is er hulp aangeboden en met welke resultaat?
Iedere inwoner, waarvan we bericht krijgen over een betaalachterstand en
a) waarvan de achterstand hoger is dan €100 en
b) die niet al bekend is bij het team Schuldhulpverlening, benaderen we met een telefoontje, sturen we een email of brief of gaan we langs.
De manier van benaderen hangt af van o.a. de hoogte van de schuld, het aantal vaste lasten waarbij een betalingsachterstand speelt en of de postcode de afgelopen 6 maanden vaker is voorgekomen in de achterstanden (recidive). Als we de inwoner kunnen bereiken (lees: de boodschap hebben kunnen overbrengen) geven we aan hoe we kunnen helpen.
De resultaten zijn zichtbaar in de tabel onder "Inwoner bereikt" en "Hulpaanbod aanvaard".
In 2023 hebben we 101 inwoners bereikt. Dat betekent dat wij ons hulpaanbod hebben kunnen overbrengen. De inwoner is gesproken of er is via mail gecommuniceerd.
Van deze inwoners hebben 31 inwoners daadwerkelijk hulp aanvaard:

- 15 inwoners hebben een 'Quick Fix' (korte ondersteuning met een oplossing binnen 4 weken) gehad en
- 16 inwoners hebben gebruik gemaakt van schuldhulpverlening.

Net als landelijk, zit er een groot verschil tussen het aantal meldingen en de contacten die we succesvol leggen. Deels ligt dit in de beschikbaarheid van telefoonnummers, deels in de criteria die we hanteren om mensen te selecteren.
Deze selectiecriteria voor huisbezoek of telefoongesprek:
- 2 of meer signalen per huishouden met een totale achterstand > 750,-
- jongeren (< 27 jaar) en
- recidivisten met meerdere signalen.

3. Gaat de gemeente actief op huisbezoek en op welke manier houden we contact met betrokkenen?
In een klein aantal gevallen gaat een opbouwwerker van MeerVoormekaar op huisbezoek. Deze opbouwwerker koppelt de resultaten terug aan het uitvoerend team. In sommige situaties worden inwoners na enige tijd opnieuw benaderd met een hulpaanbod.

4. Is de Wijchense invulling van de wet de afgelopen jaren geëvalueerd?
Ja, de Wijchense invulling van de vroegsignalering is in 2022 geëvalueerd. De bevindingen zijn opgenomen in bijlage C van het Beleidsplan Geldzorgen, Armoede en Schulden dat medio 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld.

5. Indien dat het geval is, wat zijn dan de uitkomsten van de evaluatie?
Belangrijkste uitkomsten van de evaluatie:

- Het contact dat we in Wijchen met de inwoners realiseren ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Hier zou dus ook meer op ingezet kunnen worden. Als er een contact gerealiseerd wordt, dan bereiken we wel méér hulpacceptaties dan landelijk.
- Acceptatie van onze hulp gebeurt vooral als we telefonisch of persoonlijk contact hebben.
- De monitor biedt alleen zicht op het aantal mensen dat direct hulp aanneemt. Er zijn ook mensen waarbij vroegsignalering werkt als een wake up call. Ze slaan de

hulp van de gemeente af, maar zoeken als gevolg van de aandacht van de gemeente alsnog de schuldeiser(s) op voor een regeling. Of nemen enkele maanden later alsnog contact met ons op. Ook dan bewijst vroegsignalering haar waarde.

- Nader onderzoek naar intensivering van de vroegsignalering met name bij jongeren is gewenst bijvoorbeeld door inzet van jongerenwerkers en Schuldhulpmaatje. Hiertoe worden nu nieuwe plannen gemaakt.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5707
Extern Zaak ID	Z/24/233636
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.h
Titel	233636 Informatienota kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team OOV
Eigenaar	Reijers, Esther
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	0884327414
E-mail adres steller	e.reijers@drutenwijchen.nl

Bijlagen
233636 Informatienota kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	26 maart 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van het herzien van de kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis te nemen van het herzien van de kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/233636

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota kostenverdeelsystematiek

Datum: 26 maart 2024

Kernboodschap
Er komt een onderzoek naar het mogelijk actualiseren of aanpassen van de kostenverdeelsystematiek binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
7 maart 2024	Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Toelichting
De kosten die gerelateerd zijn aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid worden deels gefinancierd met een bijdrage door de Rijksoverheid en deels worden deze kosten gedragen door gemeenten in de veiligheidsregio. Deze kosten (gemeentelijke bijdrage) worden volgens een bepaalde systematiek verdeeld over de gemeenten.

In 2014-2016 heeft het bestuur van de Veiligheidsregio zich gebogen over de mogelijkheden voor een nieuwe kostenverdeelsleutel voor de gemeenten van de VRGZ. Een bestuurlijke commissie adviseerde een verdeling aan te houden naar rato van de verhoudingen in het cluster brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds. Na daaropvolgende gesprekken koos het algemeen bestuur voor een combinatie van de tot dan toe geldende methodiek (inwonerbijdrage 12% en historische kosten 88%) en het bovengenoemde advies. De combinatie van deze twee methoden, moest een dempend effect creëren ten opzichte van het geheel overgaan op de verdeling in het gemeentefonds. Aanvullend werd besloten het negatieve effect voor gemeenten te maximeren op € 150.000. Dit model is 1 januari 2017 ingegaan met een ingroeiperiode van 5 jaar. In 2021 is volledig op het model overgegaan.

Gevolgen
Verzoek heroverweging
Inmiddels is verzocht om opnieuw te kijken naar de huidige verdeelmethodiek. De gemeente West Betuwe heeft deze wens bij de bespreking van de begroting 2023 (in juni 2022) geuit. In reactie hierop heeft het algemeen bestuur de gemeente uitgenodigd een voorstel te doen. Deze gemeente heeft vervolgens een externe partij, Gemeentekas, opdracht gegeven onderzoek te doen naar de huidige verdeelmethodiek. Hieruit zijn een aantal constateringen naar voren gekomen. Eén van de constateringen is dat de onderliggende parameters van de huidige methodiek de afgelopen 8 tot 10 jaar niet meer geactualiseerd zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de gehanteerde inwoneraantallen en de bijdrage uit het gemeentefonds. De bijdrage aan de VRGZ wordt wel geïndexeerd, maar dit heeft geen effect op de verhouding tussen de bijdragen van de gemeenten.

In de zienswijze op de conceptbegroting 2024 en in het bespreking van de begroting 2024 door het Algemeen Bestuur heeft de gemeente West Betuwe nogmaals verzocht opnieuw te kijken naar de systematiek. In reactie daarop heeft het Algemeen Bestuur besloten in het eerste kwartaal van 2024 hierover in gesprek te gaan.

Bijeenkomst bestuursleden
Conform hetgeen in het AB afgesproken was, is een themabijeenkomst voor bestuursleden georganiseerd op 25 januari 2024. Vanwege afwezigheid van enkele leden op 25 januari is de bijeenkomst nogmaals georganiseerd op 26 februari 2024. Deze bijeenkomsten had beeldvorming en eerste meningsvorming over een mogelijk vervolg als doel. Daartoe hebben de bestuursleden toelichting gekregen op de huidige systematiek en op de constateringen van het onderzoek naar de kostenverdeelsystematiek dat in opdracht van gemeente West Betuwe is uitgevoerd.

Tijdens deze bijeenkomsten op 25 januari en 26 februari, constateerden de bestuursleden op basis van de presentatie en de daarop volgende discussie, dat er voldoende aanleiding bestaat om nader onderzoek te laten doen naar de huidige kostenverdeelsystematiek en de mogelijke aanpassing of actualisatie daarvan.
De opdracht is verstrekt aan de directie van de Veiligheidsregio om een voorstel op te stellen om dit proces van onderzoek naar en mogelijk aanpassing of actualisatie van de verdeelsystematiek vorm te geven. Over dit voorstel heeft het Algemeen Bestuur VRGZ op 7 maart 2024 positief besloten.

Communicatie
Betrekken gemeenteraden
Het bestuur acht het van belang de gemeenteraden goed te betrekken bij en informeren over dit proces. De raad zal op verschillende momenten in het proces actief worden geïnformeerd. Hiertoe zullen onder andere raadsinformatiebijeenkomsten worden georganiseerd, om te voldoen aan de behoefte van de verschillende raden in de regio zal hiervoor afstemming worden gezocht met de kring van griffiers. Het voorgenomen besluit van het bestuur voor een kostenverdeelsystematiek zal worden voorgelegd aan de raden voor zienswijze.

Uitvoering of Vervolgstappen
Onderzoek en aanpak
Het Algemeen bestuur heeft daarmee besloten een onderzoek uit te laten voeren naar het mogelijk actualiseren of aanpassen van de kostenverdeelsystematiek binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Daarbij heeft het bestuur ook een plan van aanpak vastgesteld.

Organisatie.
De bestuursleden hebben de wens uitgesproken dat gemeenten goed worden meegenomen in dit proces. Dat geldt voor de ambtenaren van de gemeenten maar ook voor de gemeenteraden. Met oog hierop wordt de volgende organisatie voorgesteld:

a. Een bestuurlijke procesbegeleidingsgroep wordt opgericht bestaande uit een aantal bestuurders (nader te bepalen). Deze wordt ondersteund door de VRGZ. De opdracht van deze procesbegeleidingsgroep is het proces te begeleiden en voorstellen te toetsen of ze ‘rijp’ zijn voor behandeling in het AB. Specifiek aandachtspunt voor deze begeleidingsgroep is samenspraak met de gemeenteraden en het ‘zwaluwstaarten’ van het traject over de kostenverdeelsystematiek met het project huisvesting.

b. Een ambtelijke werkgroep wordt opgericht bestaande uit de betrokken ambtenaren van alle gemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. De opdracht van deze werkgroep is te komen tot een integraal advies met betrekking tot de kostenverdeelsystematiek.
c. Uitvoering onderzoek en begeleiding proces door Gemeentekas.

Tijdlijn en fasering
Voorzien is dat het proces ongeveer een klein jaar zal duren en daarmee zal leiden tot een besluit van het Algemeen Bestuur VRGZ voor een kostenverdeelsystematiek in december 2024, in de bijlage treft u een voorlopige planning aan. Gezien deze tijdlijn met afronding aan het eind van 2024, zal het niet mogelijk zijn de uitkomst mee te nemen en te concretiseren in effecten in de kaderbrief 2026 welke na de zomer wordt opgesteld. Wel zal in de kaderbrief 2026 informatie worden opgenomen over het proces. Door het proces af te ronden in 2024 kan de keuze van het AB met betrekking tot de gewenste systematiek naar verwachting wel worden meegenomen in de begroting 2026. Bestuursleden hebben de wens uitgesproken dat het traject rondom de kostenverdeelsystematiek in de tijd verbonden wordt aan het traject rondom de ontwikkeling van het vastgoed van de VGRZ. Met betrekking tot dit onderwerp hebben de gemeenteraden bij de zienswijze op de begroting 2024 gevraagd om te komen tot een plan rondom huisvesting, om die reden wordt ook dit onderwerp in 2024 opgepakt. De koppeling tussen deze onderwerpen betreft de koppeling in de tijd, niet de inhoudelijke verbinding tussen de twee thema's. Over het thema vastgoed zult u separaat worden geïnformeerd.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Bijlage:
Planning

	Periode	Activiteit
1	AB VRGZ 7 maart 2024	Besluit AB VGRZ tot uitvoering van een onderzoek naar het mogelijk actualiseren of aanpassen van de kostenverdeelsystematiek binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
2	april /juni 2024	Verbreding van het uitgevoerde onderzoek in opdracht van West Betuwe naar de huidige methodiek en uitvoering daarvan a. Inventarisatie bijzonderheden bij andere gemeenten b. Completeren evaluatie
3	AB VGRZ 4 juli 2024	Reikwijdte van te onderzoeken alternatieven bepalen Besluit voorzien in AB VRGZ 4 juli 2024
4	juli/augustus	Alternatieven doorrekenen
5	augustus/oktober2024	Alternatieven en effect voor individuele gemeenten presenteren aan de bestuurder en ambtenaren (ronde langs gemeenten) a. Presentatie van gemeentelijk effect per gemeente (rest anoniem) en duiding per gemeente b. Ophalen van reacties
6	november +	- Bestuurlijke conferentie over de alternatieven

	AB december	- Keuze (voorgenomen besluit) voor methodiek AB VRGZ december 2024 - Het voorgenomen besluit zal worden voorgelegd aan de gemeenteraden in de regio (cf. ontwerp GR art. 11a)
7	Jan / Feb	- Zienswijze periode gemeenteraden - Regionale raadinformatie-bijeenkomsten over a) kostenverdeelsystematiek en b) huisvesting
8	2025	De keuze wordt opgenomen in de begroting 2026. Hierbij geldt het reguliere proces waarbij de raden in de gelegenheid zijn een zienswijze op de begroting uit te brengen.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5753
Extern Zaak ID	Z/24/235291
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.i
Titel	235291 informatienota Verkennende studie naar inzet restwarmte van ARN voor een warmtenet
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Dalen, van, Maartje
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088-4327580
E-mail adres steller	m.van.dalen@drutenwijchen.nl

Bijlagen
235291 informatienota Verkennende studie naar inzet restwarmte van ARN voor een warmtenet

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	9 april 2024
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	18 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit kennis te nemen van de informatienota

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De gemeenteraad besluit kennis te nemen van de informatienota

Openbaar Zaaknummer: Z/24/235291

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Verkennende studie naar inzet restwarmte van ARN voor een warmtenet

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap
In lijn met het Klimaatakkoord en de uitgangspunten in het 'Warmteplan – onze route naar een aardgasvrij Wijchen' nemen we als gemeente de regie in de onderzoeken naar de haalbaarheid van warmtenetten in onze gemeente.

Afgelopen periode is een verkennende studie uitgevoerd in gezamenlijkheid met gemeente Beuningen en gemeente Heumen naar de inzet van restwarmte van de ARN ten behoeve van een warmtenet. Het verkennende onderzoek toont aan dat een warmtenet een haalbare warmteoplossing is. Verdiepend onderzoek is nodig om de haalbaarheid en betaalbaarheid op woningniveau te doorgronden.

Het onderzoek heeft geresulteerd in een voorkeursscenario, waarbij in drie afzonderlijke tracés, fasegewijs verschillende (delen van) kernen, wijken en buurten in de drie gemeenten kunnen worden aangesloten. Concreet betekent dit voor Wijchen dat in de eerste fase potentieel circa 6300 woningen in de noordelijke wijken van Wijchen kunnen worden aangesloten. Naar verwachting is dit uiterlijk voor 2032 te realiseren. In de vervolgfase (na 2030) is voorzien om de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost aan te sluiten, en optioneel ook circa 3200 woningen in Wijchen-zuid. Deze uitbreiding is mede afhankelijk van de beschikbare restwarmte van de ARN en de mogelijke inzet van aquathermie in Wijchen-zuid.

Uit het onderzoek is ook naar voren gekomen dat het geen meerwaarde heeft om een gezamenlijk warmtenet te realiseren met gemeente Heumen en Beuningen. Daarom starten de gemeenten ieder zelfstandig een verdiepend haalbaarheidsonderzoek. Doel van deze volgende stap is om concreet inzicht te krijgen in de realisatie het warmtenet naar Wijchen. Dit onderzoek moet leiden tot een uitgewerkt technisch ontwerp met een businesscase en een governance model voor de eerste fase van het warmtenet naar de wijken in Wijchen-noord.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
Maart 2023	Vaststelling Warmteplan en Transitievisie Warmte

Toelichting

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat alle gemeenten in 2050 de overstap hebben gemaakt naar duurzame warmte. Er kan dan geen aardgas meer worden gebruikt. Nederland heeft zich als doel gesteld om in 2030 de CO2-uitstoot met 55% te beperken

ten opzichte van 1990. Hiervoor is als nevendoel gesteld dat in 2030 landelijk 20% van alle gebouwen aardgasvrij moet zijn. Volgens de afspraken uit het Klimaatakkoord staan gemeenten hiervoor aan de lat. De ambities van de gemeente Wijchen sluiten aan bij de landelijke koers, zoals ook te lezen is in het Strategisch kompas.
Naast de mogelijkheid om over te stappen op een individuele warmte-oplossing middels (hybride) warmtepompen, lijken er in Wijchen ook collectieve oplossingen mogelijk.

Individuele warmteoplossingen als elektrische warmtepompen vragen veel elektriciteit, terwijl netcongestie een steeds grotere uitdaging vormt. Warmtenetten bieden een robuuste een toekomstbestendige oplossing. Warmtenetten zijn minder afhankelijk van individuele verduurzaming, waarbij ook minderdraagkrachtigen kunnen worden meegenomen. Waar netcongestie de verdere elektrificatie belemmerd, zijn warmtenettten wel te realiseren.

Voor collectieve warmtenetten zijn duurzame warmtebronnen nodig. Denk aan restwarmte (ARN), warmte uit oppervlakte water (Wijchens Meer, Vormerse Plas, Maas), uit de bodem of de zon. In lijn met het klimaatakkoord en de uitgangspunten in het 'Warmteplan – onze route naar een aardgasvrij Wijchen' nemen we als gemeente de regie in het onderzoeken van de haalbaarheid van warmtenetten in onze gemeente.

Op dit moment zijn er twee onderzoeken gaande:
- Samen met gemeente Beuningen en Heumen zijn we gestart met een onderzoek voor het gebruik van warmte van de ARN, naar aanleiding van een eerder uitgevoerde quickscan.
- Voor het gebied rondom Hart van Zuid wordt in kaart gebracht of een warmtenet dat gebruik maakt van warmte uit het Wijchens Meer te realiseren is.

<u>Warmte van de ARN</u>
Afgelopen maanden is door het Expert Team Warmte (ETW) van Provincie Gelderland een analyse uitgevoerd naar een optimale match tussen de warmtevraag binnen de gebouwde omgeving van gemeenten Heumen, Wijchen en Beuningen en de beschikbare warmte vanuit de ARN. Conclusie van het eerste deel van het onderzoek is dat er voldoende restwarmte beschikbaar is om een deel van de gebouwenvoorraad in de 3 gemeenten te voorzien van warmte via een collectief warmtenet. Aanvullend is een (globale) technisch-financiële doorrekening gemaakt. Het verkennende onderzoek toont aan dat een warmtenet een haalbare warmteoplossing is en geeft daarmee aanleiding tot een verdiepend onderzoek.

Er is een voorkeursscenario uitgewerkt, waarbij fasegewijs verschillende clusters van woningen (warmteclusters) in wijken/buurten in de gemeenten kunnen worden aangesloten. In het groeimodel van dit voorkeursscenario wordt rekening gehouden met een minimaal warmte aanbod vanuit de ARN en een maximaal warmte aanbod. Voor de eerste fase van het voorkeursscenario is voldoende warmte beschikbaar vanuit de ARN. Concreet betekent dit voor Wijchen dat in de eerste fase woningen in de noordelijke wijken van de kern van Wijchen zouden kunnen worden aangesloten op het warmtenet. Het betreft circa 6300 woningen. Hoewel de planning nog zeer globaal is, is de verwachting dat dit uiterlijk 2032 te realiseren is.

In de vervolgfase (na 2030) is voorzien om de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost aan te sluiten, en optioneel ook woningen in Wijchen-zuid (circa 3200 woningen). Deze uitbreiding is mede afhankelijk van de beschikbare restwarmte van de ARN en de mogelijke inzet van aquathermie in Wijchen-zuid.

Warmte uit het Wijchens Meer
Het onderzoek naar de mogelijkheid om warmte uit het Wijchens Meer te onttrekken ten behoeve van een warmtenet op basis van aquathermie voor woningen in een aantal buurten in Wijchen-zuid, is in een afrondende fase. Er is een proefboring uitgevoerd waardoor beter inzicht is ontstaan in de kwaliteit van de bodem, voor het toepassen van een WarmteKoude Opslag (WKO). Hieruit blijkt dat de toepassing van WKO mogelijk is, maar onder (beperkende) voorwaarden. Op basis van deze gegevens wordt nu bepaald, of een vervolgtraject om een collectief warmtenet te ontwikkelen, voldoende kansrijk blijft. Op het moment van het schrijven van deze nota, is hierover nog geen uitsluitsel bekend.

Landelijke ontwikkelingen
Op landelijk niveau gebeurt er veel op het gebied van warmtenetten. Met name commerciële warmtebedrijven als Vattenfall hebben hun tarieven verhoogd, waardoor er veel onvrede is bij bewoners. Grote woningcorporaties hebben aangegeven niet langer aan te willen sluiten op warmtenetten. De minister heeft aangekondigd met een spoedwet te komen en koppeling met de gasprijs vervroegd los te laten. In Nijmegen-Dukenburg wordt op het moment van schrijven een draagvlakmeting uitgevoerd onder bewoners van huurwoningen, om te peilen of zij akkoord gaan met het aansluiten op een warmtenet. Hierbij wordt veel tegenwerking ondervonden door tegenstanders van warmtenetten. Dit soort ontwikkelingen zorgen ervoor dat warmtenetten de laatste tijd veelal negatief in het nieuws zijn geweest.
We moeten ons ervan bewust zijn dat deze sentimenten ook in Wijchen kunnen spelen. Tegelijkertijd kunnen we veel leren van de ervaringen in Nijmegen.

Ondanks deze weerstand, is men het erover eens dat warmtenetten onvermijdelijk zijn voor de transitie naar een fossielvrije samenleving. Alleen met individuele oplossingen gaan we het niet redden. Bovendien vraagt dat te veel van de bestaande woningvoorraad, die zich niet zo gemakkelijk laat elektrificeren. De verwachting is dat er komende tijd meer druk komt vanuit Den Haag om de ontwikkeling van warmtenetten te versnellen en de betaalbaarheid te garanderen. We gaan ervan uit dat dit een positieve uitwerking heeft op de warmteprojecten in Wijchen.

Daarbij houden we oog voor de ontwikkeling van de wetgeving en de aanpassing van de landelijke warmtewet. Die zal voorschrijven dat warmtenetten voor minimaal 51% in publieke handen moeten zijn, wat bepalend is voor de keuze van de governance-structuur. We maken dankbaar gebruik van de ervaringen die zijn opgedaan in de gemeente Nijmegen. Ook de oprichting van het Gelders Warmte Infra Bedrijf (GWIB) en de steun van de Provincie Gelderland, helpen bij het doorlopen van dit proces.

Communicatie

Heldere en duidelijke communicatie naar inwoners is een belangrijk aspect in de warmtetransitie. Inwoners willen weten waar ze aan toe zijn. Om die reden hebben we op de gemeentelijke website een pagina ingericht met een overzichtskaart, waarop de beoogde warmte-oplossing per dorp/wijk inzichtelijk is. Hier kunnen inwoners zien wat voor hun wijk en dorp de plannen zijn. Zodra op basis van de genoemde onderzoeken nieuwe informatie bekend is, zal dit worden verwerkt in de kaart.
Tegelijkertijd is het van belang om transparant te zijn en te blijven communiceren dat op dit moment nog sprake is van onderzoeken. Er is nog geen besluit genomen over de realisatie van een warmtenet. We kunnen slechts perspectief geven voor zover dingen bekend zijn. Daardoor blijft het dilemma voor de inwoners bestaan wat verantwoorde investeringen in eigen huis zijn.

In samenspraak met de andere gemeenten en de ARN wordt een persbericht verzonden waarin de resultaten van de verkennende studie worden gedeeld.

Uitvoering of Vervolgstappen

Om concreet inzicht te krijgen in de realisatie van een warmtenet dat gebruik maakt van de warmte van de ARN, is een verdiepend onderzoek nodig. Dit onderzoek moet leiden tot een uitgewerkt technisch ontwerp, een businesscase en een governance model voor de noordelijke buurten in de kern van Wijchen. Er wordt een aanbesteding georganiseerd om een bureau te selecteren voor dit verdiepende haalbaarheidsonderzoek.

Voor de uitwerking van het verkennende onderzoek is samengewerkt met de ARN. Het voorkeursscenario is mede gebaseerd op de door de ARN verstrekte informatie over beschikbare restwarmte. Om deze restwarmte uiteindelijk ook af te kunnen nemen, worden op termijn nadere leveringsafspraken gemaakt. Er is een brief aan de ARN gestuurd met het verzoek tot warmtereservering namens drie gemeenten, om op voorhand de intentie uit te spreken dat gemeenten op termijn aanspraak willen maken op de beschikbare restwarmte.

Ten aanzien van het onderzoek naar een warmtenet dat gebruik maakt van warmte uit het Wijchens Meer, verwachten we medio 2024 meer duidelijkheid. Zodra hierover meer bekend is, zullen we de raad hierover informeren.

De ontwikkeling van warmtenetten is complex, vraagt de nodige deskundigheid en capaciteit. Bovendien is ambitie en de bereidheid om een voortrekkersrol te willen spelen een belangrijke voorwaarde om tot realisatie te komen. De afgelopen maanden hebben verschillende overleggen plaatsgevonden met diverse maatschappelijke partners, zoals Alliander, Talis, de provincie Gelderland, ARN en het Gelders Warmte Infrabedrijf (GWIB). hebben de intentie uitgesproken om samen te willen werken aan de ontwikkeling van warmtenetten in de gemeente Wijchen. De gemeente heeft toegezegd de regie te willen nemen bij de totstandkoming van een intentieovereenkomst. Om dit proces te begeleiden en de warmteprojecten verder te brengen, huren we een procesregisseur warmte in.

Geheimhouding:
nvt

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5752
Extern Zaak ID	Z/24/235803
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.j
Titel	235803 Informatienota raad rapportage april 2024 Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Orsouw, van, Raoul
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	0884327190
E-mail adres steller	r.van.orsouw@drutenwijchen.nl

Bijlagen
235803 Informatienota raad rapportage april 2024 Wijchen
Rapportage 2024 April

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	2 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van de rapportage april Wijchen 2024.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis te nemen van de rapportage april Wijchen 2024.

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/235803

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Rapportage April 2024 Wijchen

Datum: 2 april 2024

Kernboodschap
Bijgaand ontvangt u de financiële rapportage Wijchen april 2024. In de begroting houden we rekening met een resultaat van € -66k. Op dit moment zien we op de grote thema's nog een beperkte hoeveelheid bijstellingen.
De projecten liggen over het algemeen op schema. Uitdagingen zien we in financiële zin op de aanbesteding binnen verduurzaming Mozaïek en het vervolg van Hart van Zuid, waarvoor een raadsvoorstel is gemaakt.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
7-11-2023	Programmabegroting 2024

Toelichting
In deze rapportage beoordelen we de grote thema's op afwijkingen ten opzichte van de begroting. We rapporteren qua jaareindeverwachting nog weinig concrete afwijkingen ten opzichte van de begroting, behalve de uitkomst van de decembercirculaire, die voor Wijchen € 400k negatief uitpakt en de herijking van de kostenverdeelsleutel WDW (€ -183k).

We zien binnen BUIG het aantal bijstandsuitkeringen wat lager liggen, dan aangenomen in de begroting. Hiervoor hebben we een egalisatiereserve beschikbaar om schommelingen op te kunnen vangen.

Voor Jeugd en WMO zijn we momenteel bezig met de nulmeting. Naast de duiding van het jaarbeeld 2023, de verwachte vraag naar producten in 2024 (de Q) nemen we hier ook de definitieve tarieven 2024 (de P) in mee en maken we verdiepende analyses. In de volgende rapportage kunnen we de financiële effecten hiervan presenteren.

De CAO voor ambtenaren leidt tot een verhoging van zo'n € 7 ton van de personeelskosten binnen de WDW. We wachten de eerste Bestuursrapportage van de WDW af, wat dit voor de bijdrage van Wijchen betekent. Dan kunnen we dit ook wegen t.o.v. de compensatie via de meicirculaire. De herijking van de kostenverdeelsleutel leidt tot een nadeel van €183k in 2024 voor Wijchen.

De projecten liggen over het algemeen op schema. Uitdagingen zien we in financiële zin op de aanbesteding binnen verduurzaming Mozaïek en het vervolg van Hart van Zuid, waarvoor een raadsvoorstel is gemaakt.

Gevolgen
Bij de Programmarapportage mei beoordelen we alle budgetten integraal, waarmee we de jaareindeverwachting verder kunnen concretiseren.

Communicatie
De rapportage bespreken we in de auditcommissie.

Uitvoering of Vervolgstappen
Bij de Programmarapportage mei beoordelen we alle budgetten integraal, waarmee we de jaareindeverwachting verder kunnen concretiseren.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Rapportage April 2024

P&C cyclus 2024:

Maart: Dashboardrapportage ✓

April: Rapportage op hoofdlijnen

Mei: Programmarapportage

Juni: Dashboardrapportage

Juli: Perspectiefnota en jaarrekening

September: Rapportage op hoofdlijnen

Oktober: Dashboardrapportage

November: Programmarapportage en Begroting

December: Dashboardrapportage

Inhoudsopgave:

1. Inleiding 3
2. Totaalbeeld 2024 3
3. Thema's exploitatie 2024 4
   - 3.1 BUIG 4
   - 3.2 Bijzondere bijstand 5
   - 3.3 Jeugd 5
   - 3.4 Wmo 6
   - 3.5 Bouwleges 6
   - 3.6 Vluchtelingen arbeidsmigranten en huisvesting 6
   - 3.7 Overig 9
4. Bouwgrond 10
5. Projecten 11
   - 5.1 Wijchen West 11
   - 5.2 MFA Westwijzer 12
   - 5.3 Hart van Zuid 13
   - 5.4 Tussen kasteel en Wijchens Meer 14
   - 5.5 Verduurzaming Mozaïek 15

1. Inleiding

Voor u ligt de rapportage van april 2024. We rapporteren de jaareindeverwachting ten opzichte van de geactualiseerde begroting. Het doel van de rapportage is om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken voor het lopende jaar, met de financiën als uitgangspunt. De geactualiseerde begroting is daarbij leidend. In 2024 rapporteren we vier keer aan het college en de raad, aangevuld met dashboardrapportages op specifieke onderwerpen. Twee rapportages zijn uitgebreider qua vorm en inhoud, waarin we alle budgetten integraal doornemen en ook de verantwoording op de beleidsvoornemens 2024 opnemen. In deze rapportage gaan we eerst in op een aantal thema's binnen de exploitatie en geven we vervolgens inzicht in de projecten van grote omvang of politieke betekenis.

2. Totaalbeeld 2024

In de begroting houden we rekening met een resultaat van € -66k. Op dit moment zien we op de grote thema's nog een beperkte hoeveelheid bijstellingen.

Bedragen x € 1.000	
Primitieve begroting 2024	-66
Afwijkingen rapportage	
WDW verdeelsleutel	-183
Decembercirculaire	-400
Huidige jaareindeverwachting	**-649**

Conclusie:

In deze rapportage beoordelen we de grote thema's op afwijkingen ten opzichte van de begroting. We rapporteren qua jaareindeverwachting nog weinig concrete afwijkingen ten opzichte van de begroting, behalve de uitkomst van de decembercirculaire, die voor Wijchen € 400k negatief uitpakt en de herijking van de kostenverdeelsleutel WDW (€ -183k).

We zien binnen BUIG het aantal bijstandsuitkeringen wat lager liggen, dan aangenomen in de begroting. Hiervoor hebben we een egalisatiereserve beschikbaar om schommelingen op te kunnen vangen.

Voor Jeugd en WMO zijn we momenteel bezig met de nulmeting. Naast de duiding van het jaarbeeld 2023, de verwachte vraag naar producten in 2024 (de Q) nemen we hier ook de definitieve tarieven 2024 (de P) in mee en maken we verdiepende analyses. In de volgende rapportage kunnen we de financiële effecten hiervan presenteren.

De CAO voor ambtenaren leidt tot een verhoging van zo'n € 7 ton van de personeelskosten binnen de WDW. We wachten de eerste Bestuursrapportage van de WDW af, wat dit voor de bijdrage van Wijchen betekent. Dan kunnen we dit ook wegen t.o.v. de compensatie via de meicirculaire. De herijking van de kostenverdeelsleutel leidt tot een nadeel van €183k in 2024 voor Wijchen.

De projecten liggen over het algemeen op schema. Uitdagingen zien we in financiële zin op de aanbesteding binnen verduurzaming Mozaïek en het vervolg van Hart van Zuid, waarvoor een raadsvoorstel is gemaakt.

3. Thema's exploitatie 2024

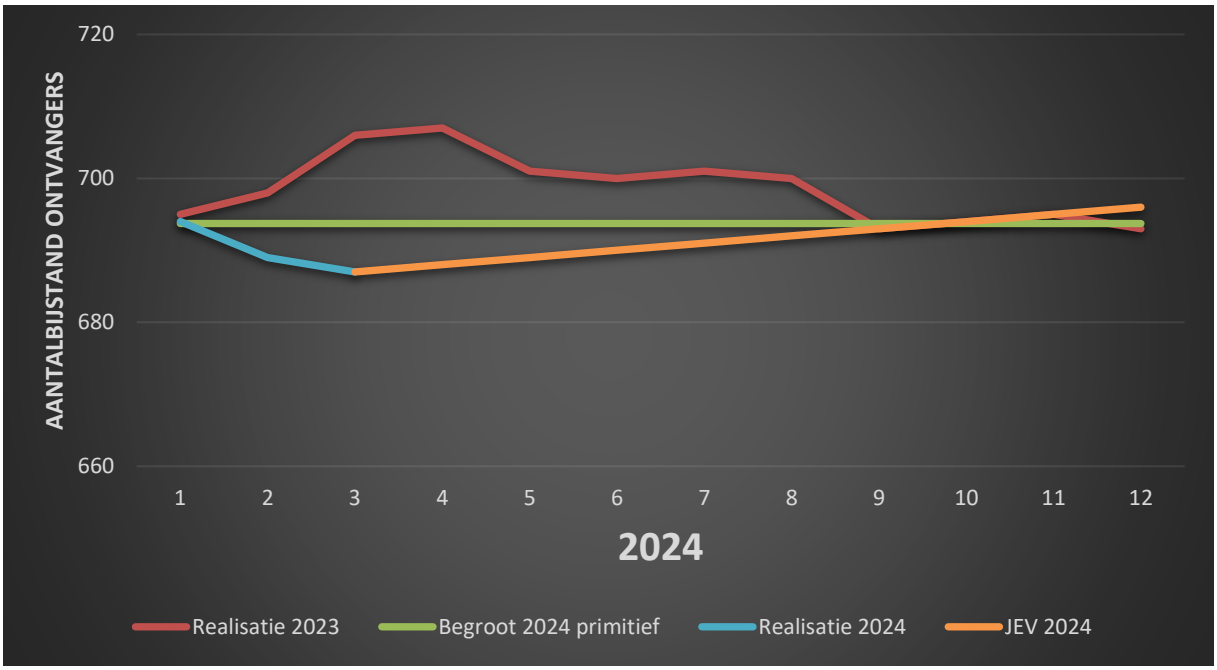
3.1 BUIG

In de primitieve begroting van 2024 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 694 bijstandontvangers. We zijn gestart in 2024 met 694 bijstandsgerechtigden. In de loop van het eerste kwartaal van 2024 zagen we lichte daling in het bestand optreden. Eind maart 2024 waren er 687 bijstandsgerechtigden.
Het Centraal Bureau voor de Statistiek meldt eind februari 2024 dat het aantal bijstandsgerechtigden in 2023 licht gegroeid is ten opzichte van het jaar daarvoor. Met name onder mannen en jongeren tot 27 jaar nam het aantal bijstandsgerechtigden toe aldus het CBS. Of deze landelijke trend zich door gaat zetten in 2024 is nog niet bekend. In de regel loopt Wijchen redelijk in de pas met de landelijke cijfers.
De bestandsanalyse voor de Wijchense cijfers is in de maak. Hierbij zomen we specifiek in op de jongeren in de bijstand, de toename van de andere nationaliteiten dan de Nederlandse nationaliteit in de bijstand en de vergrijzing in de bijstand.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. begroting?
In de begroting 2024 is uitgegaan van gemiddeld 694 bijstandsgerechtigden. Een mogelijke groei in 2024 ligt in het verschiet. Vooralsnog houden we – gelet op de lichte daling van het bestand - de begrotingslijn aan. Bij de Perspectiefnota maken we opnieuw een eindejaar prognose met behulp van de voorhanden zijnde (bestands) ontwikkelingen.

De opbrengsten voorlopige rijksbijdrage en verhaal uitkeringen voor 2024 bedraagt € 11.682k. We schatten de kosten voor 2024 met de kennis van nu in op € 12.047k. Ten opzichte van de begroting is dat een positieve afwijking van € 137k:

X € 1.000	Begroot	Verwachting	Saldo
Opbrengsten rijksbijdrage	11.737	11.682	-55
Kosten	12.239	12.047	192
Saldo	-502	-365	137

3.2 Bijzondere bijstand

Op dit moment zijn gegevens beschikbaar over januari en februari 2024. Er zijn nauwelijks afwijkingen ten opzichte van dezelfde periode in 2023. Het aantal huishoudens wat van één of meer regelingen gebruik maakt is t.o.v. 2023 in deze eerste 2 maanden per saldo 5% minder (739). Het aantal deelnemers aan de collectieve zorgverzekering is met 8 gedaald naar 715 in 2024. Het aantal huishoudens dat voor de kosten van een bewindvoerder een beroep doet op bijzondere bijstand is aanzienlijk verder gedaald dan aanvankelijk verwacht bij de beleidswijziging halverwege vorige jaar: van 211 naar 151 (in de eerste 2 maanden). We onderzoeken nog waar we dit aan toe moeten schrijven.
Over heel 2023 ontvingen 411 kinderen de Kindregeling. In de eerste 2 maanden van 2024 ligt het aantal kinderen dat hier al gebruik van maakt (99) aanzienlijk hoger dan in de eerste 2 maanden in 2023 (77). Dit kan in de loop van het jaar vanzelfsprekend nog behoorlijk fluctueren.
De mogelijkheid tot aanvragen van een energietoeslag over 2023 stopt per 1 april 2024. In de maanden januari en februari is nog 32 maal een energietoeslag toegekend. Dat brengt het totaal tot dusver op 1.777 (waarvan er 1.546 automatisch, op basis van bij ons bekende gegevens, zijn uitbetaald); in totaal een bedrag van € 1,4 miljoen wat ruim binnen het beschikbare budget van € 1,7 miljoen blijft.

3.3 Jeugd

Met de jaarlijkse Nulmeting verkrijgen we vroegtijdig integraal inzicht in de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten. Hoofddoel is om te komen tot een geactualiseerde begroting. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de Nulmeting 2024. Naast de duiding van het jaarbeeld 2023, nemen we hier ook de definitieve tarieven 2024 in mee, maken we cliënt- specifieke prognoses op de dure producten en maken we verdiepende analyses.
In de volgende P&C- rapportage 2024 (Programmarapportage mei) komen we met de resultaten van deze Nulmeting 2024 en bijbehorende actualisatie van de begroting Jeugd 2024. Meerjarig verwerken we dat ook in de Perspectiefnota.

Inhoudelijke ontwikkelingen
In de zorg voor jeugdigen zien we een verzwaring van de problematiek. We zien een top 20 van jeugdigen met een dermate zware problematiek en onbegrepen gedrag, dat er zorgvormen ontwikkeld moeten worden of aangepast moeten worden. Deze jeugdigen vertonen een chronische behoefte aan zorg. We zien dat het huidige jeugdzorg systeem nog niet goed weet hoe hier juiste antwoorden op te geven. In 2024 vindt er een onderzoek plaats naar de zorginzet van deze top 20 jeugdigen.

Het jaarbeeld 2023 laat een verzwaring van zorg zien met een toename bij specialistische zorg. Dit zien we door een grotere inzet van specialistische ambulante en specialistische GGZ zorg. Specialistische begeleiding wordt veel ingezet als meerzorg bij verblijf. In 2023 zien we het aantal jeugdigen in verblijf verminderen, maar de kosten stijgen. Ook hier zien we dus een verzwaring van de zorginzet. Gezinnen vragen meer om ontlasting. We zien dat er in toenemende mate beroep wordt gedaan op respijtzorg. We kaderen deze inzet en gaan een groter beroep doen op de eigen draagkracht van gezinnen en hun netwerk. We komen hier in de eerste monitorrapportage van 2024 op terug, waarin we tevens een stand van zaken geven over de bij de begroting 2024 geformuleerde gerichte acties.

De huidige Oekraïne crisis een effect op het zorggebruik van met name jeugd. Dit doordat er jeugdigen in gezinshuizen zijn geplaatst. Dit financieren we vanuit de Oekraïne middelen waardoor er geen effect ontstaat op de reguliere begroting jeugd. De verwachting is dat we zowel binnen Jeugd als Wmo zorg inzet zullen moeten doen. Dit omdat na jaren verblijf in Nederland de trauma's opspelen en behandeld moeten worden. Ook doordat de terug keer naar Oekraïne ongewis blijft wanneer deze plaats kan vinden.
We staan nu voor de opdracht om ook asielzoekers te gaan opvangen en zijn geconfronteerd met een verhoging van de taakstelling voor statushouders. De ervaring leert dat ook bij deze groepen er sprake is van een zorgbehoefte, wat waarschijnlijk een effect gaat hebben op het totale gebruik.

De hervormingsagenda jeugd en het regioprogramma jeugd zijn vastgesteld. In 2024 gaan we aan de slag met de lokale vertaling van deze programma's. Dit zal een effect hebben op de kosten. Zo zal de inzet van kleinschalige woonvoorzieningen voor een grotere uitzet zorgen. Ook vraagt de hervormingsagenda voor een robuust sociaal team. Hiervoor zal een investering aan de voorkant nodig zijn.

3.4 Wmo

Momenteel wordt ook voor de WMO de laatste hand gelegd aan de Nulmeting 2024. Naast de duiding van het jaarbeeld 2023, de verwachte vraag naar producten in 2024 (de Q) nemen we hier ook de definitieve tarieven 2024 (de P) in mee en maken we verdiepende analyses.
In de volgende P&C- rapportage 2024 (Programmarapportage mei) komen we met de resultaten van deze Nulmeting 2024 en bijbehorende actualisatie van de begroting WMO 2024. Meerjarig verwerken we dat ook in de Perspectiefnota.

Inhoudelijke ontwikkelingen
Door de vergrijzing zien we het aantal gebruikers van hulp bij het huishouden nog steeds stijgen (1.498 unieke klanten in 2023 tegenover 1.434 in 2022). In combinatie met het hogere tarief voor 2024 (+8,77% t.o.v. 2023) zullen de uitgaven ook blijven stijgen. Een stijging die enigszins geremd wordt door het indicatie-protocol waarmee we werken en het tekort aan hulpen waardoor er wachtlijsten zijn en de geïndiceerde hulp niet altijd tijdig kan worden geleverd.
De contracten met onze huidige aanbieders lopen op 1 juni 2025 af. Na de zomer 2024 starten we een nieuwe aanbesteding.

De uitgaven voor hulpmiddelen blijven stijgen. In juni 2024 eindigt de sterfhuisconstructie met Medipoint en worden alle nog uitstaande hulpmiddelen van Medipoint overgedragen aan Welzorg. Dit leidt tot hogere huurkosten. Daarnaast gaat een administratief herstelproces met Welzorg voor Wijchen naar verwachting leiden tot een naheffing van € 94k over de afgelopen jaren (dit effect is reeds meegenomen in de Jaarrekening 2023). Het herstelproces leidt mogelijk tot hogere structurele kosten. Of dit het geval is weten we in het tweede kwartaal, na afronding van het herstelproces.

We zijn volop bezig om het aanbod van dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie te vernieuwen. Het Plan van aanpak dat is opgesteld naar aanleiding van het onderzoek naar zinvolle dagbestedingsactiviteiten van thuiswonende mensen met dementie gaan we met onze samenwerkingspartners verder uitwerken. Eind 2023 is door ZonMw een tweede subsidie toegekend. Een externe projectleider is in februari 2024 gestart. Het project loopt van januari 2024 tot juni 2025.

De door MeerVoormekaar georganiseerde dagbegeleiding in het Achterom en de Oase is goed bezet. We zien een toename van deelnemers met een indicatie op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz). We gaan, samen met zorgaanbieders in Wijchen, onderzoeken of er voor deze doelgroep een nieuwe dagbegeleiding ontwikkeld kan worden zodat de druk op de dagbegeleiding van MeerVoormekaar afneemt.

3.5 Bouwleges

Belangrijkste ontwikkelingen beleid lopende jaar
In de eerste 3 maanden van 2024 is een bedrag aan bouwleges ontvangen van ruim € 55.000.
In de begroting 2024 is een bedrag opgenomen van € 1.017.000 aan legesinkomsten.
De legesinkomsten lopen op dit moment dus achter op de planning.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. begroting?
Met de komst van de omgevingswet per 1-1-2024 zagen we in het laatste kwartaal van 2023 een behoorlijke piek in het aantal aanvragen. Dat leidde er ook toe dat we uiteindelijk ruim € 1,4 miljoen aan opbrengsten hebben gerealiseerd. Effect hiervan is dat het aantal aanvragen in het eerste kwartaal duidelijk minder zijn. De verwachting is dat dit weer aan gaat trekken in de loop van het jaar.

3.6 Vluchtelingen arbeidsmigranten en huisvesting

Aangezien voor het realiseren van alle opgaves een beroep gedaan wordt op de inzet van meerdere teams uit verschillende domeinen is er gekozen voor een programmatische aanpak. Door het team Vluchtelingen Internationale werknemers en Huisvesting (VIH) is een programmaplan opgesteld, met daarin de doelen, inspanningen en bijbehorende middelen.

Ontheemden Oekraïne
Nu de huisvesting op de fysieke locatie Oude Klapstraat is gerealiseerd, gaat de opdracht over het organiseren en regelen van de opvang. We hebben daar 220 bedden beschikbaar. In de praktijk

betekent dit dat we, omdat kamers niet altijd volledig met ontheemden te combineren zijn, streven naar een bezetting van 204 bedden. Het gebouw is overgedragen aan woningcoöperatie Talis per 1 november 2023. Zij zorgen voor het beheer van het gebouw.

Nu we een duurzame opvang locatie hebben gaan we een aanbesteding houden voor beveiliging en locatie leiding. De bedoeling is om per 1 augustus tot een gunning te komen. We hebben hiervoor het handboek geactualiseerd, waarin onder andere de taken van beveiliging en locatieleiding staan. Voor de ontheemden gaan we een inwoners raad oprichten onder leiding van vluchtelingen werk. Op deze wijze kunnen we constructief in gesprek over zaken die de ontheemden bezighouden binnen de locatie. Regionaal pakken we de samenwerking verder op en gaan kijken of we naar een regionaal piket kunnen en huisregels op elkaar afstemmen. Ook maken we gezamenlijk gebruik van dezelfde instelling voor maatschappelijk werk en de zorg vleugel van Nijmegen bij plus vragen (ontheemden met complex gedrag). We zetten in op zorg en ondersteuning daar waar nodig op onze eigen locaties. Ook werken we zo nodig samen met zorgpartijen hierbij te denken aan 3 kinderen die momenteel verblijven in een gezinshuis en een ouder die begeleid wordt door een gezinsvoogd vanuit jeugdbescherming.
De samenwerking met onderwijs en leerplicht verloopt goed en continueren we. We volgen de landelijke regelgeving en passen onze regels hierop aan (Leefgeld en vragen eigen bijdrage). Regionaal hebben we besproken dat we niet uitbreiden met opvang plaatsen voor ontheemden uit Oekraïne maar gaan voor verduurzaming van de huidige plaatsen.
Aanwonende zijn welkom op de locatie voor een praatje of vragen als daar behoefte aan is. We organiseren activiteiten voor aanwonende en de ontheemden, zoals een kerst bijeenkomst in de winter en een vakantie bijeenkomst in de zomer

Asielopgave
Wij gaan een AZC vestigen voor 300 asielzoekers voor de duur van 5 jaar met een evaluatie en daarna nog eens 5 jaar. Het AZC voorziet voor het grootste gedeelte in de taakstelling voor de gemeente Druten en de gemeente Wijchen. Dit komt doordat de taakstelling verhoogd is sinds februari 2024. Hoe we omgaan met de verhoogde taakstelling is nog onderwerp van gesprek van de gezamenlijke colleges. Het te ontwikkelen AZC bevindt zich in de planfase waarin er getekend en gerekend wordt, waarna er een vergunningsaanvraag plaatsvindt. In de tussentijd vinden er gesprekken plaats met omwonende en andere belanghebbenden. We gaan werken met een tijdelijke vergunning, waardoor de bestemming niet veranderd hoeft te worden op de plaats waar het AZC gevestigd wordt. Wanneer de planfase afgerond is, zullen we een intentieovereenkomst en een bestuursakkoord afsluiten met het COA. De opgave voor asiel opvang blijft urgent en vraagt directe inzet. De verwachting is dat het AZC in 2025 operationeel is.
Met de aanwonende zijn we in gesprek over hoe het AZC zo goed mogelijk kan integreren in hun buurt. Ook zijn we bezig om de omgevingsvergunning voor de aanwonende passend te maken bij de huidige bestemming.

Statushouders
We plaatsen de statushouders volgens de vastgestelde taakstellingen door het rijk. Het lukt de gemeente Wijchen nog steeds om deze taakstellingen te behalen. Het gaat echter wel moeizamer door krapte op de sociale huurmarkt. Dit maakt dat we regionaal willen optrekken om een aantal knelpunten gezamenlijk op te pakken. Hierbij te denken aan het beter matchen van de statushouders bij de huizen die beschikbaar zijn (grote of kleine huishoudens) en het ontwikkelen van doorstroom locaties.

Internationale werknemers
Er is een wet aangenomen waardoor internationale werknemers recht hebben op fatsoenlijk onderdak. In de praktijk verblijven internationale werknemers vaak op plaatsen met te veel personen in een te kleine ruimte, of onder onwenselijke omstandigheden. Daarnaast wonen er veel internationale werknemers ongeregistreerd in de gemeente. Hoewel de gemeente niet voor huisvesting zorgt, kan de gemeente met beleid het wel mogelijk maken dat werkgevers en projectontwikkelaars voorzieningen creëren, die voldoen aan de wettelijke eisen. Het faciliteren van

passende huisvesting kan er tevens voor zorgen dat er meer ruimte komt op de reguliere woningmarkt. Daarbij zetten we ook in op een betere registratie van de internationale medewerkers. We stellen eerst beleid vast, zodat er handhaving kan plaatsvinden conform beleid. Bij het vaststellen van het beleid wordt ook inzichtelijke wat de personele en eventuele financiële gevolgen zullen zijn.

Financieel ontheemden Oekraïne
In 2024 ontvangen we in totaal ongeveer € 4,9 miljoen voor de opvang van ontheemden. We voorzien geen problemen om alle opvangkosten de kunnen dekken uit deze rijksbijdrage.

Exploitatiebegroting ontheemden Oekraine voor 2024:

x € 1000	Begroting totaal	Werkelijk Q1	JEV
Huur flexwoningen	2.090	400	1.650
Locatieleiding en beveiliging	1.146	139	1146
Uitvoeringskosten	117	34	117
Sociale ondersteuning	68	4	68
Zorgkosten	480	0	275
Energie en internet	277	34	277
Totale exploitatie kosten	**4.206**	**611**	**3.533**
Vergoeding bekostigingsregeling	4.898	0	4.898
Totale baten	**4.898**	**0**	**4.898**
Beschikbaar saldo	**683**	**-611**	**1.365**

Leefgeldbegroting voor 2024

x € 1000	Totaal	Werkelijk Q1	JEV
Leefgeld GOO	66	18	72
Leefgeld POO	9	5	20
Uitvoeringskosten WDW	2		5
Totale kosten leefgeld	**77**	**23**	**97**
Vergoeding bekostigingsregeling	**77**	**23**	**97**
Beschikbaar saldo	**0**	**0**	**0**

3.7 Overig

Werkorganisatie Druten Wijchen
Eind 2023 is de cao voor 2024 vastgesteld. De salarisstijging in de cao is hoger, dan waarmee rekening is gehouden binnen de begroting van de WDW. Grofweg gaat het om bijna € 700k. We wachten de eerste Bestuursrapportage van de WDW af, in hoeverre dat gaat leiden tot een begrotingswijziging in 2024, en nemen dat mee in de Perspectiefnota. Daarnaast is in beide colleges het besluit genomen de kostenverdeelsleutel te herijken op basis van de evaluatie. In de basis blijven we de kostenverdeling hetzelfde toepassen, met de toevoeging dat meerkosten op basis van inwoneraantallen worden verdeeld. Door vanaf 2024 de meerkosten op basis van inwoners te verdelen, wordt een objectieve maatstaf gebruikt voor de ontwikkeling van de WDW. Voor 2024 gaan we uit van het aantal inwoners per 1-1-2023. Het effect in 2024 ten opzichte van de huidige kostenverdeling bedraagt € 183.000 in het voordeel van Druten en nadeel van Wijchen. Een informatienota hierover is aan de raden gezonden.

Munitax
In 2023 heeft Munitax een begrotingswijziging doorgevoerd vanwege de explosieve stijging van het aantal bezwaarschriften. Met de extra inzet van personeel heeft Munitax de afhandeling van de bezwaarschriften grotendeels in 2023 af kunnen ronden. De kosten 2023 zijn daarbij (ruim) binnen die begrotingswijziging gerealiseerd. Ook voor 2024 zijn deze extra kosten opgenomen. De eerste berichten t.a.v. het aantal bezwaarschriften zijn positief. Het lijkt erop alsof het aantal bezwaarschriften weer afneemt tot het niveau van voor 2023. Wat dit betekent voor de bijdrage aan Munitax in 2024 is nog niet doorgerekend. Daar komen we in een later stadium op terug.

Decembercirculaire gemeentefonds
Uit de decembercirculaire maken we op dat we in 2024 € 400k minder ontvangen in de algemene uitkering. Landelijk is een toename zichtbaar is op de maatstaf ‘huishoudens met een laag inkomen’, terwijl dit in Wijchen constant blijft. Hierdoor ontvangt Wijchen een relatief kleiner deel van het totale macrobudget.

4. Bouwgrond

Op basis van de conceptnota grondexploitaties bij de jaarrekening 2023 zijn de begrote winstnemingen bijgesteld.

Voor de projecten Gebiedsvisie Hart van Zuid, Uitbreiding Bijsterhuizen en CPO Hoogbroek zijn wel al voorbereidingskredieten, maar nog geen grondexploitaties vastgesteld.
Ook voor CPO Niftrik en Balgoij-West zijn voorbereidingskredieten vastgesteld maar omdat deze gronden niet in eigendom van de gemeente zijn wordt voor deze projecten geen grondexploitatie vastgesteld. Afspraken over het kostenverhaal worden bij deze projecten vastgelegd in een anterieure overeenkomst. Voor Kraanvogelstraat is een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar gesloten.

Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven.

Tabel 37: Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond (x € 1.000)

Nr.	Complex	Totaal	2023	2024	2025	2026	>2027
1	TKWM	-161					-161
2	CPO Bergharen "de Rivierduin"	164	164				
3	CPO Duurzaam Wonsick	29		29			
4	Kleinschalige woningbouw Batenburg	-173		-173			
5	Huurlingsedam Fase 3	980					980
6	CPO Bergharen "de Steenuil"	5					5
7	Huurlingsedam Fase 4	738				738	
8	Wijchen-West	2.281					2.281
9	Afgewikkelde projecten	0					
	Totaal exploitaties	**3.863**	**164**	**-144**	**0**	**738**	**3.105**
1	Voorziening TKWM (balans)	161					161
2	Kleinschalige woningbouw Batenburg	173		173			
	Totaal voorzieningen	**334**	**0**	**173**	**0**	**0**	**161**
	Totaal Begroting	**4.197**	**164**	**29**	**0**	**738**	**3.266**

Uitgebreide onderbouwing van bovenstaande bedragen vind u terug in de Meerjaren Prognose Bouwgrondexploitaties (MPG), die we gelijktijdig aanbieden met de jaarrekening. Momenteel loopt de accountantscontrole hier nog op, waardoor we een voorbehoud moeten maken op bovenstaande cijfers.

5. Projecten

In dit hoofdstuk worden enkel de grote projecten, of projecten met actuele financiële of bestuurlijke risico's toegelicht. Dit betreffen investeringsprojecten en voorbereidingskredieten op de majeure bouwgrondexploitaties.

5.1 Wijchen West

Algemeen

Wijchen-West is een versnellingslocatie voor 1.300 woningen. De benodigde gronden zijn in bezit van de gemeente en de samenwerkende marktpartijen. In de zomer 2023 is een anterieure overeenkomst getekend met de marktpartijen voor de ontwikkeling van het noordelijke deel, de Groene Geest. Hier kunnen 764 woningen worden gerealiseerd. In het zuidelijke deel, De Vormers, kunnen onder regie van de gemeente 536 woningen worden gerealiseerd. In oktober 2023 zijn door de gemeenteraad het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) en de grondexploitatie vastgesteld. Hiermee is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project om tot de realisatie te komen.

Het ontwerp bestemmingsplan heeft van december 2023 tot eind januari 2024 ter inzage gelegen, we hebben 10 zienswijzen ontvangen. De zienswijzennota en ambtshalve wijzigingen op het bestemmingsplan worden op dit moment verwerkt. Gelijktijdig met de publicatie van het ontwerp bestemmingsplan is ook de ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) aangevraagd. Momenteel zijn we nog met de marktpartijen in gesprek over de compensatiegronden ten behoeve van de das. Zodra dat duidelijk is kunnen we de ontheffingsaanvraag hierop aanpassen. Met de provincie houden we nauw contact over de aanvraag en voortgang van het bepalen van het compensatiegebied.

Momenteel werken we aan de uitwerking van de zone rondom het spoor (geluidsschermen, tunnel tussen noord en zuid, en verkeersmaatregelen rondom de spoorwegovergang Westerdreef), uitwerking van de schoollocatie en verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting van het project. De verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting doorlopen we samen met de provincie, omdat de aansluiting van het project voornamelijk plaatsvindt op provinciale wegen.

(x € 1.000)	Begroot eindsaldo	Verwachting eindsaldo	Verschil
Financiën	€ -1.911	€ -2.281	€ 370
Oplevering			eind 2035

De grondexploitatie voor Wijchen-West is eind oktober 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee is de gemeentelijke cofinanciering voor de reeds ontvangen WBI-subsidie geregeld. Naast cofinanciering door de gemeente heeft ook de provincie een bijdrage in de cofinanciering voldaan. Met de vaststelling van de grondexploitatie en VOSP is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project en het hiervoor benodigde budget beschikbaar gesteld. In voorgaande stukken heeft een inhoudelijke toelichting plaatsgevonden op de grondexploitatieberekening zoals deze is opgesteld voor de WBI-subsidie, met een positief saldo van € 61k. Aangezien de presentatie van de cijfers voor de WBI-aanvraag afwijkt van de geldende regels (BBV) van de gemeente, heeft er een vertaalslag plaatsgevonden. Vanaf heden zullen we rapporteren op de BBV-voorschriften. De kosten zijn geknipt in een actieve grondexploitatie, een faciliterend deel en overige posten. Het betreft dus slechts een andere presentatiewijze.

Risico's

Technische oplevering	G	
Financiën	!	De GREX is in oktober 2023 vastgesteld en wordt jaarlijks geactualiseerd. De uitwerking van het VOSP vraagt nog steeds om rekenen en tekenen, die zal gezamenlijk op gaan. Zodra de ontwerpen voor de infra maatregelen langs het spoor zijn uitgewerkt, maken we daarvoor ook ramingen, om deze te kunnen vergelijken met de GREX. Op basis van nadere afspraken tussen partijen kunnen we ook de kosten voor de natuurcompensatie in beeld brengen. Er zijn nog veel onduidelijkheden en schuivende elementen die van invloed zijn op het resultaat van de grex. Naarmate het project vordert komt hierin meer duidelijkheid en neemt de onzekerheid van de getallen af.

Organisatie	G	
Tijd	!	Er zijn op dit moment nog veel afhankelijkheden van derden ten aanzien van de start van de werkzaamheden, te denken aan het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan en het verkrijgen van de ontheffing Wnb. Deze procedures zullen voor een groot deel bepalen hoe snel we kunnen gaan bouwen. Nadat we de ontheffing voor de Wnb hebben ontvangen, zullen de mitigerende maatregelen getroffen moeten worden, voordat het huidige habitat van de beschermde soorten kan worden aangetast.
Informatie	G	

5.2 MFA Westwijzer

Het project MFA Westwijzer omvat het realiseren van vervangende nieuwbouw voor school, opvang, sport en wijkcentrum Wijchen West. De vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd op de zelfde plek waar MFA Westwijzer nu gehuisvest is, zowel het hoofdgebouw als de dependance. Tijdelijk zullen de leerlingen naar Kraaijenberg verhuizen, zodat de huidige locatie gesloopt kan worden en het nieuwe gebouw kan worden gerealiseerd. In 2023 is, samen met de gebruikers en de gemeente een ruimtelijk, functioneel en technisch Programma van Eisen opgesteld. Op basis daarvan is een stichtingskostenraming opgesteld, zijn er financiële afspraken gemaakt met kinderopvang De Eerste Stap over de dekking/ investering voor het kinderopvangdeel. Tenslotte is door de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld van €13.750.000,--. Begin 2024 is een ontwerpteam van architecten en adviseurs geselecteerd en is gestart met de ontwerpfase, die circa een jaar zal duren.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 10.750	€ 131	€ 10.750	€ 0
Oplevering	juli-26		juli-26	

Op basis van het kwaliteitsniveau, zoals omschreven in het Programma van Eisen, is een bouwkostenraming gemaakt en vervolgens vertaald in een stichtingskostenraming. De stichtingskostenraming bestaat uit afzonderlijke kosten posten, zoals grondkosten, bouwkosten, bijkomende kosten, Losse inventaris, directiekosten, reserveringen en startkosten. Deze zijn ook weer onderverdeeld in subposten. Tijdens de ontwerp- en realisatiefase worden de kosten per post nauwlettend gevolg, ter toetsing en financiële projectbeheersing. Aandachtspunt is het tijdschrijven (interne kosten), het nieuwe beleid dat alle interne kosten moeten worden doorbelast op het project is niet meegenomen bij het opstellen van het stichtingskostenbudget.

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	G	
Organisatie	!	Er is een projectplan opgesteld en er worden contracten gesloten waarbij een duidelijke taakverdeling is opgenomen. Afgezien van de eerste gesprekken, is de projectorganisatie nog niet volledig opgestart. Het verdient aandacht om te blijven volgen of het goed blijft functioneren.
Tijd	!	De projectplanning is scherp. Door enige stagnatie bij de selectie van de architect is een paar weken vertraging opgelopen. Dit zal in de komende periode worden ingehaald. De architect heeft een detailplanning gemaakt, waarbij de opleverdatum niet verschuift en gehandhaafd blijft.
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.3 Hart van Zuid

Algemeen

De raad heeft op 26 september 2019 ingestemd met een routekaart 'Toekomst Hart van Zuid'. In de routekaart worden '5 opgaven' voorgesteld voor een integrale wijkaanpak om Wijchen Zuid toekomstbestendig te maken. Een van de 5 opgaven is 'Vitaal en bruisend voorzieningenhart' waarbij we het wijkhart bij het Zuiderpoort met alle maatschappelijke voorzieningen, woningen, winkels, gezondheidzorg en buitenruimte toekomstbestendig willen maken. Voor deze fysieke opgave is apart op 26 september 2019 een aanvullend werkkrediet verleend om een verdiepingsslag te maken voor de gebiedsvisie met de shareholders Talis en eigenaar van Winkelcentrum Rialto. Voor deze verdiepingsslag is subsidie voor de procesbegeleiding ontvangen van de Provincie.
In deze projectrapportage beperken we ons tot de opgave voor het voorzieningenhart. De routekaart voor de gehele wijkontwikkeling is ingebed in de reguliere begroting van de gemeente.

	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 450	€ 441	€ 450	€ 0
Oplevering	2e helft 2022		voorjaar 2025	

Indien de raad in latere fase opdracht verleent voor de fysieke herstructurering in het voorzieningenhart, zal er t.z.t. een grondexploitatie worden geopend waarin het voorbereidingskrediet wordt opgenomen. Er worden samenwerkingsmogelijkheden onderzocht met externe partijen om gezamenlijk tot een kwalitatief optimale en financieel efficiënte transformatie te komen van het voorzieningengebied. Voor de Masterplanfase is een werkkrediet van 300K beschikbaar gesteld. Op 21 december 2022 en op 5 april 2023 is aan de raad gemeld dat het proces langer duurt en we een extra tussenstap nodig hebben. Het raadsvoorstel hiervoor is gemaakt.

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	x	Er zijn werkbudgetten beschikbaar gesteld voor het Masterplan voor het voorzieningenhart (later ten laste van de grondexploitatie) en voor het starten van de opstalontwikkeling (PvE) van een MFA.Het raadsbesluit ging gepaard met 4 amendementen. Het is nog te bezien of deze kostprijsverhogend gaan werken. Verder is besloten dat een projectmanager wordt ingezet door de gemeente en niet in gedeelde opdrachtgeving met Talis en Rialto (winkelcentrumeigenaar). Op 21 december 2022 en op 5 april 2023 is aan de raad gemeld dat het proces langer duurt en we een extra tussenstap nodig hebben. De kosten die zijn gemoeid met de 'masterplanfase' kunnen niet uit het resterende budget worden gerealiseerd.
Organisatie	G	
Tijd	!	Het resultaat en de planning zijn afhankelijk van veel partijen naast de gemeente. De geamendeerde koppeling van het proces aan de in februari 2022 vastgestelde detailhandel structuurvisie kost extra tijd. Het college heeft in de raadsinformatiebrief van 5 april 2023 gemeld dat het proces een tussenstap nodig heeft. Daarin is gemeld dat de verwachting is dat de raad in de zomer 2023 een besluit kan nemen over de uitgangspunten. Deze besluitvorming vertraagt. De bijgestelde verwachting is nu dat het college op korte termijn een voorstel aan de raad kan voorleggen. Het college heeft de raad hierover in de vergadering van 28 september 2023 geïnformeerd.
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.4 Tussen kasteel en Wijchens Meer

Algemeen
De gemeente en Ter Steege hebben op 6 november 2020 een ontwikkelovereenkomst gesloten voor het project TKWM. Na het sluiten van de overeenkomst hebben er ingrijpende veranderingen in de marktomstandigheden plaatsgevonden, met uiterst negatieve consequenties voor het door Ter Steege te behalen financieel resultaat voor het Project. Deze ingrijpende veranderde marktomstandigheden hangen direct of indirect samen met de oorlog tussen Rusland en Oekraïne die op 24 februari 2022 is begonnen, in samenhang met de gevolgen van de COVID-pandemie, waaronder de stijging van de energieprijzen, de inflatie, de prijs van bouwmaterialen en de rente. Naast de voornoemde ingrijpend veranderde marktomstandigheden ondervindt Ter Steege ook nadelige gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving.

Voornoemde omstandigheden zijn te kwalificeren als onvoorziene omstandigheden, meer in het bijzonder als ingrijpende negatieve omstandigheden welke partijen niet hebben (kunnen) voorzien ten tijde van de ondertekening van de overeenkomst en buiten de invloedssfeer van partijen liggen, en die van dien aard zijn dat naar maatstaven redelijkheid en billijkheid de ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag worden verwacht. Partijen hebben hierin aanleiding gezien om in onderhandeling te treden over een wijziging van de overeenkomst om het project TKWM doorgang te kunnen laten vinden.

Met een pakket aan maatregelen hebben de Gemeente en Ter Steege een oplossing gevonden welke ervoor zorgt dat we door kunnen gaan met de ingezette gebiedsontwikkeling TKWM. De gemeente is akkoord met een lager grondbod en daarnaast zijn er aanvullende afspraken gemaakt over programma. Zo komen er iets meer woningen in het gebied, in ruil voor de hotelfunctie en een beperkt deel van de commerciële ruimte. De afspraken hebben geen invloed op de oorspronkelijke ambities voor TKWM. Wel is enige vertraging ontstaan als gevolg van genoemde omstandigheden.

Vanwege de grote wijzigingen in de oorspronkelijke Grex hebben we een nieuwe Grex laten vaststellen door de gemeente raad. Hieronder vindt u de resultaten hiervan.

(x € 1.000)	Begroot eindsaldo	Verwachting eindsaldo	Verschil
Financiën	€ -1.646	€ -161	€ 1.485
Oplevering	eind 2030		eind 2030

De geactualiseerde grex geeft een groot positief beeld ten opzichte van de vastgestelde Grex eind 2023. Dit is het gevolg van de ontvangen SBI subsidie van € 1.275.000,-. Daarnaast is de fasering van de kosten en de opbrengsten en de rente aangepast en zijn wat kleine aanpassingen gedaan. Per saldo levert dit een voordeel op van € 210.000. Het voordeel van circa € 1.485.000 wordt minder onttrokken uit de reserve grote projecten. Voor de parkeergarage is er eind november 2023 een apart investeringskrediet van € 6.150.000 door de raad beschikbaar gesteld.

Risico's

Haalbaarheid	**G**
Financiën	**G**
Organisatie	**G**
Tijd	**G**
Informatie	**G**

5.5 Verduurzaming Mozaïek

Algemeen
Volgens twee raadsbesluiten is inclusief rijkssubsidie, een bijdrage uit het Meerjarenonderhoudsplan en btw-compensatie een budget van € 7.5 miljoen inclusief btw beschikbaar om de bouwdelen A, B, C én D integraal te verduurzamen. Bouwdeel D richten we in voor extra functies (jeugdgezondheidszorg, verloskundige praktijk en uitbreiding bibliotheek). Via een Europese aanbesteding hebben twee aannemers ingeschreven.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financien	€ 6.668	€ -705	€ 6.668	€ 0
Oplevering	april-26		april-26	

Er is een forse voorzienbare overschrijding op het budget. Hiervoor zoeken we een oplossing voordat we in april 2024 een zogenaamde Engineer- en Buildovereenkomst sluiten met een aannemer. Volgens de voorlopige planning beginnen de bouwwerkzaamheden gefaseerd in september 2024 met bouwdeel D, in januari 2025 gevolgd door bouwdeel A en B en C. De Oplevering is voorzien in april 2026. Voor dit project is een projectplan opgesteld.

Risico's

Haalbaarheid	**G**	
Financiën	**x**	Het terug dringen van de forse voorzienbare overschrijding op het budget is onderdeel van het lopende aanbestedingstraject. We proberen de post Onvoorzien van € 687.885 maximaal te ontzien, omdat deze is bedoeld voor onvoorziene en onvermijdelijke kosten tijdens de verbouwfase.
Organisatie	**G**	
Tijd	**G**	
Informatie	**G**	
Kwaliteit	**G**	

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5773
Extern Zaak ID	Z/24/236141
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.k
Titel	236141 Informatienota Actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Thijssen, Miranda
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P1 Veiligheid
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	+31651358282
E-mail adres steller	m.thijssen@drutenwijchen.nl

Bijlagen
236141 Informatienota Actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer:

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota Actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen 9-04-2024

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap
Het Rijk heeft gemeenten een expliciete wettelijke taak gegeven met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Dit is vastgelegd en besloten in de "Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen", algemeen bekend als de "Spreidingswet". Op 1 februari 2024 heeft de Minister de voorlopige verdeling van het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers per gemeente bekendgemaakt. Voor de gemeente Wijchen betreft dit 243 opvangplaatsen. De gemeente Wijchen en Druten blijven samenwerking in de gezamenlijke opgave opvang asielzoekers en hebben daarom besloten om het overschot wat resteerde in de oude opgave van het in te richten AZC te verdelen onder elkaar. Hiermee bedoelen we dat we de overcapaciteit van 82 plaatsen voor asielzoekers volgens de oude telling (AZC van 300 plaatsen) verdelen in 22 plaatsen voor de gemeente Druten en 60 voor de gemeente Wijchen.

Daarnaast is het college voornemens om een doorstroomlocatie te ontwikkelen voor enkele tientallen statushouders die deels gekoppeld zijn aan gemeente Wijchen en deels aan andere gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen. Op deze manier voldoet de gemeente Wijchen zo goed als mogelijk aan de Spreidingswet, vermindert het de druk op de asielketen en verlicht het ook de druk op de (sociale) huurwoningen in Wijchen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
04-04-2023	Beslisnota Gezamenlijke opvang asielzoekers Z/23/108972
04-04-2023	Beslisnota Gezamenlijke opgave opvang asielzoekers Wijchen Z-23-111134

Toelichting

Het Rijk heeft de gemeenten een expliciete wettelijke taak gegeven met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Deze wettelijke taak voor een gemeente houdt in dat het college zorg draagt voor:

- Het ter beschikking stellen van accommodaties of locaties die geschikt zijn om nieuwe asielopvang te realiseren of bestaande asielopvang te continueren. Dit dient te geschieden binnen een termijn van zes maanden na bekendmaking van het Verdeelbesluit (december 2026) of de in het Verdeelbesluit opgenomen langere termijn; het definitieve verdeelbesluit ontvangen we in december 2024.
- Opvangvoorzieningen die voldoen aan de krachtens de Wet COA gestelde wettelijke vereisten voor een opvangvoorziening en aan de overige wettelijke vereisten voor een gebouw met een woonfunctie.
- De verlening van de voor ingebruikneming van de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen.

De Spreidingswet is op 31 januari 2024 in werking getreden, en de capaciteitsraming voor de eerste 2 jaar is gepubliceerd in de Staatscourant op dezelfde datum. In december 2024 wordt deze capaciteitsraming definitief vastgesteld in het verdeelbesluit. Volgens dit verdeelbesluit moet de gemeente streven naar het aanbieden van een locatie of een gebouw 6 maanden na het verdeelbesluit, dit zal zijn juni 2025. Het te ontwikkelen AZC op deze locatie of in het aangeboden gebouw moet dan volgens de spreidingswet in december 2026 gereed moet zijn voor ingebruikname.

De gemeenten Wijchen en Druten waren al vooruitlopend op de Spreidingswet en hebben daarom in 2023 al een besluit genomen in het kader van de gezamenlijke opgave met betrekking tot opvang van asielzoekers, zie Z-23-108972. De argumenten waarmee de gemeenten Wijchen en Druten vorig jaar hebben besloten om gezamenlijk op te trekken in de opgave voor opvang van asielzoekers zijn nog steeds van toepassing en blijven ongewijzigd van kracht. Het is daarom gewenst om de vorig jaar gemaakte afspraken te blijven uitvoeren. Nu de Spreidingswet van kracht is en de capaciteitsraming bekend is, dienen we het lokale plan van de gemeente Wijchen hierop aan te passen en daarmee de inbreng voor het regionale plan van het Rijk van Nijmegen aan te vullen.

Dit regionale plan wordt, nadat alle colleges in het Rijk van Nijmegen hun lokale plannen hebben ingediend, herijkt en vervolgens ter vaststelling aan alle colleges aangeboden. Hierna zal het ter informatie naar alle raden worden gestuurd. We zijn verplicht om een plan voor het Rijk van Nijmegen op te stellen als onderdeel van het provinciale plan in het kader van de Spreidingswet. In bijlage 3 vindt u een schema waarin de lokale en regionale opgaven van de verschillende onderdelen van de Spreidingswet beschreven staan. Zie bijlage 3 voor meer informatie.

Regionale samenwerking en provinciale samenwerking
De gemeenten Wijchen en Druten werken samen met andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen (waaronder de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen en Wijchen) aan het opstellen van het Rijk van Nijmegen-plan, dat voor het zomerreces van 2024 moet zijn vastgesteld. Alle regionale plannen worden samengebracht aan de provinciale regietafel (PRT) en uiteindelijk samengevoegd tot een provinciaal plan dat in november 2024 aan het ministerie zal worden aangeboden.

De asielopgave voor de gemeente Wijchen bestaat uit:

	Asielopvang			**Statushouders**			**Ontheemden Oekraïne**		
	Oude raming spreidingswet	Nieuwe raming spreidingswet	Verschil tussen oud en nieuw	Taakstelling	Gerealiseerd	Totaal	Taakstelling	Gerealiseerd	Totaal
Wijchen	149	243	94	44	21	-23	252	204	-48

In het schema ziet u het verschil tussen de oude en de nieuwe cijfers waarbij de nieuwe cijfers de wettelijke opgave voor de komende 2 jaar zijn. De opgave voor statushouders en ontheemden Oekraïne is niet gewijzigd.

Wat we toevoegen aan de opgave asielzoekers van de gemeente Wijchen is een doorstroomlocatie voor statushouders met een gedeeltelijke regionale functie. Daarnaast verdeeld de gemeente Wijchen de overgebleven capaciteit voor asielzoekers binnen de 300 plaatsen aan de Teersdijk met de gemeente Druten. Dit betekent dat de gemeente Wijchen nog eens 60 asielzoekers en de gemeente Druten 22 asielzoekers uit de overgebleven capaciteit in de oude telling toevoegt aan de nieuwe telling. Dit betekent dat de gemeente Wijchen nog een te kort aan 34 asielzoekers opvang plaatsen overhoudt. Omdat we van mening zijn dat en de locatie niet kunnen uitbreiden richten we daarom ter compensatie een doorstroomlocatie voor statushouders in binnen

Wijchen. Door statushouders te huisvesten in een doorstroomlocatie krijgt de gemeente de mogelijkheid om de druk op de vraag naar sociale huurwoningen en appartementen te verminderen. Aangezien er meer tijd beschikbaar is om tot plaatsing over te gaan, kan de woningcoöperatie beter rekening houden met een gelijkmatige spreiding over de gemeente Wijchen.
Bovendien kunnen statushouders binnen de doorstroomlocatie al beginnen met hun inburgeringsproces, waardoor ze beter voorbereid zijn op hun nieuwe woonlocatie. Door te zorgen dat een grotere groep statushouders kan uitstromen uit een azc, ontstaat er weer ruimte voor nieuwe asielzoekers, wat de capaciteit van het COA vergroot.
Daarnaast wordt onderzocht of er ook een aantal plaatsen beschikbaar gesteld kan worden aan de regio, waardoor andere gemeenten ook de druk op hun sociale woningmarkt kunnen verlichten. Door te zorgen voor een regionale koppeling kunnen deze gemeenten ook beginnen met de inburgering op de locatie in Wijchen, waardoor de statushouders al kunnen wennen aan de regio.

De gemeente Wijchen voldoet hiermee zo goed als mogelijk aan de Spreidingswet en vermindert de druk op de asielketen en vermindert hierdoor ook de druk op de (sociale) huurwoningen in Wijchen.

Als laatste merken we op dat we de noopopvang voor Oekraïne aan De Oude Klapstraat een duurzame voorziening blijft.

Financiële gevolgen
Het toevoegen van de doorstroomlocatie kan financiële gevolgen hebben. Hiervoor is ook een bekostigingsregeling van het Rijk beschikbaar. Zodra we een haalbaar plan en locatie hebben zullen we deze aan u kenbaar maken en u, indien van toepassing, betrekken bij de vereiste omgevingsvergunning(en). Er zijn verder geen financiële gevolgen verbonden aan de wijzigingen zoals deze door het college nu zijn besloten.

Communicatie

Indien we weten waar en wanneer de doorstroomlocatie ontwikkeld zal worden, zullen we eerst de direct aanwonenden informeren, direct nadat we de gemeenteraad hebben ingelicht. Pas daarna zullen we de media en andere belanghebbenden informeren.

Uitvoering of Vervolgstappen

Nadat de gemeenteraad is geïnformeerd, wordt de nota gedeeld met de regio om een onderdeel te worden van het regionale plan.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5767
Extern Zaak ID	Z/24/236985
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.l
Titel	236985 informatienota Beantwoording vragen Visie op Woezik
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Strategische projecten en advies
Eigenaar	Boon van Ostade, Luçan
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	
E-mail adres steller	lucan.boonvanostade@drutenwijchen.nl

Bijlagen
Bijlage 1: Schriftelijke vragen WL - Visie op Woezik - vraag
236985 informatienota Beantwoording vragen Visie op Woezik

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	9 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

De Gemeenteraad van Wijchen

Visie op Woezik

Schriftelijke vraag van de Fractie van Wijchen Lokaal
Ingediend: 8-3-2024

Aanleiding:
Wijchen Lokaal heeft de afgelopen maanden veel klachten ontvangen van bewoners uit de omgeving van Woezik. Deze klachten hebben betrekking op allerlei slecht onderbouwde of voor bewoners hinderlijke projecten waar inwoners uit de wijken Saltshof en Veenhof overlast van ondervinden. Het gaat om de volgende projecten:

- Het plaatsen van windmolens in Bijsterhuizen
- Het deelscooterproject zonder centrale hub (enkel in Woezik)
- Het projectmatig op bepaalde plekken uitschakelen van de straatverlichting
- Onduidelijkheden over toekomstige bouwontwikkelingen in Woezik
- De mogelijke komst van een zorginstelling in de wijk Veenhof zonder enig draagvlak
- Het steeds dichterbij komende verkeer en industriële ontwikkeling in Bijsterhuizen

Vragen:

1. Wanneer komt het college met een duidelijke toekomstvisie voor Woezik?
2. Wat is er bekend over de toekomstige bouwontwikkelingen in Woezik en hoe worden deze afgestemd met de buurt?
3. De namen Veenhof, Saltshof en Woezik worden vaak door elkaar heen gebruikt. Wat gaat het college doen om de identiteit van Woezik te koesteren, met andere woorden: Kan er meer duidelijkheid worden verschaft over welke wijken onder Woezik vallen en welke onder Wijchen?
4. Hoe gaat het college het volledige gebrek aan draagvlak voor een mogelijke zorginstelling in De Veenhof aanpakken?

Namens de fractie van Wijchen Lokaal,

Dave Herms

Openbaar Zaaknummer: Z/24/236985

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beantwoording vragen Wijchen Lokaal; Visie op Woezik

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap
Voor ruimtelijke initiatieven die niet passen in het omgevingsplan wordt doorgaans de voorwaarde gesteld dat er een omgevingsdialoog plaatsvindt. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de initiatiefnemers, zoals bepaald in de Omgevingswet.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Beschermd Wonen Veenhof' heeft onlangs ter inzage gelegen. Op dit moment wordt gewerkt aan de beantwoording van de zienswijze hierop. Deze wordt vervolgens samen met het bestemmingsplan aangeboden aan de gemeenteraad.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

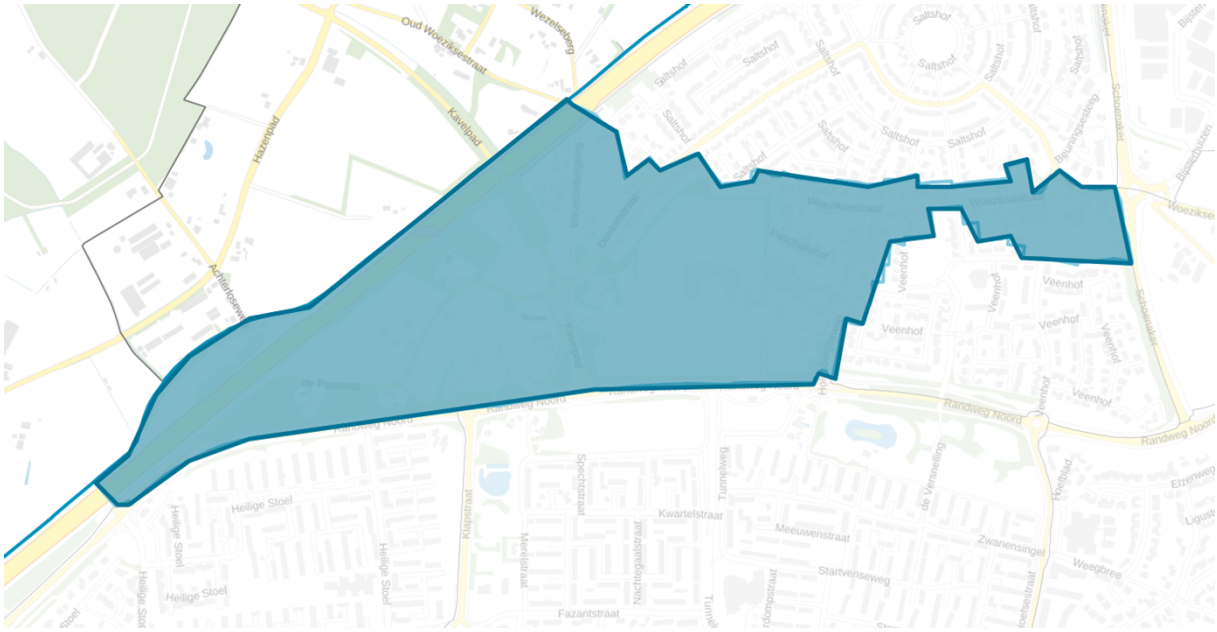
Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. Wanneer komt het college met een duidelijke toekomstvisie voor Woezik?
De gemeenteraad heeft in oktober 2022 het Strategisch Kompas Wijchen:2035 vastgesteld. Deze toekomstvisie is opgesteld op basis van een uitgebreid participatietraject met inwoners, maatschappelijke partners en instellingen. Het Strategisch Kompas bepaald de koers voor de gemeente Wijchen. Het College van B&W is niet voornemens om aparte toekomstvisies te ontwikkelen per buurt.

2. Wat is er bekend over de toekomstige bouwontwikkelingen in Woezik en hoe worden deze afgestemd met de buurt?
Op dit moment is er in de buurt Woezik één bouwontwikkeling bekend bij de gemeente Wijchen. Het gaat om een ontwikkeling aan het Egelpad. In de buurt Veenhof is bij de gemeente ook één ontwikkeling bekend. Het ontwerpbestemmingsplan 'Beschermd Wonen Veenhof' heeft recentelijk ter inzage gelegen. Daarnaast zijn er enkele initiatieven die nog ambtelijk in behandeling zijn.

Bij ruimtelijke initiatieven die niet passen in het omgevingsplan wordt doorgaans de voorwaarde gesteld dat er een omgevingsdialoog wordt gevoerd. Dit is een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers van plannen. Het uitvoeren van een omgevingsdialoog is vormvrij, zoals ook bepaald in de Omgevingswet. Als een handreiking hoe een omgevingsdialoog uitgevoerd kan worden, zijn participatiewijzers opgesteld. Er is zowel een participatiewijzer voor initiatiefnemers als voor belanghebbenden. Het is de bedoeling dat de initiatiefnemer in de aanvraag om omgevingsvergunning of bij de wijziging van het omgevingsplan verslag doet van de gevoerde omgevingsdialoog en motiveert op welke wijze er wordt omgegaan met de resultaten van de omgevingsdialoog.

3. De namen Veenhof, Saltshof en Woezik worden vaak door elkaar heen gebruikt. Wat gaat het college doen om de identiteit van Woezik te koesteren, met andere woorden: Kan er meer duidelijkheid worden verschaft over welke wijken onder Woezik vallen en welke onder Wijchen?
Veenhof, Saltshof en Woezik zijn allen buurten die vallen onder de kern Wijchen. Op onderstaande afbeelding is de begrenzing van de buurt Woezik te zien (bron: CBS). De gemeente Wijchen heeft ter markering van de buurten herkenbare witte borden geplaatst.

4. Hoe gaat het college het volledige gebrek aan draagvlak voor een mogelijke zorg-instelling in De Veenhof aanpakken?
Vanaf 21 december 2023 heeft het ontwerpbestemmingsplan ‘Beschermd Wonen Veenhof’ voor zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn er zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan ontvangen. Op dit moment wordt gewerkt aan de beantwoording van deze zienswijzen. Te zijner tijd worden het bestemmingsplan en de beantwoording van de zienswijzen ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Hieruit zal duidelijk worden welke aanpak het college voorstaat.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5770
Extern Zaak ID	Z/24/237040
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.m
Titel	237040 Informatienota Stand van zaken netcongestie in de gemeente Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Schalk, Dieter
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 77 22
E-mail adres steller	d.schalk@drutenwijchen.nl

Bijlagen
237040 Informatienota Stand van zaken netcongestie in de gemeente Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	9 april 2024
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	18 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Toelichting

De informatienota is een vereiste voor de voor de informatiebijeenkomst met het zelfde onderwerp op 18 april.

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van de Informatienota "Stand van zaken netcongestie in de Gemeente Wijchen"

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis te nemen van de Informatienota "Stand van zaken netcongestie in de Gemeente Wijchen"

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/237040

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Stand van zaken netcongestie in de gemeente Wijchen

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap
Netcongestie is een probleem wat veel van onze gemeentelijke ambities raakt. Bedrijven en grootschalige opwek projecten kunnen tot 2029 geen grootverbruik aansluitingen krijgen, en vanaf 2026 kan ook de woningbouw geraakt worden. De netbeheerders verwachten dat vanaf 2029 de grootste problemen voorbij zijn, maar waarschuwen ook dat het werk daarmee nog niet af is. De gemeente is niet verantwoordelijk voor het elektriciteitsnet, maar heeft wel een belangrijke rol als beheerder van de openbare ruimte. De uitbreiding van het elektriciteitsnet betekent meer kabels, leidingen en transformatorhuisjes en zal hierdoor een zekere ruimtelijke impact hebben. Zowel de beperkte beschikbaarheid van transportcapaciteit op het net als de benodigde ruimtelijke ontwikkelingen zullen soms om lastige keuzes vragen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Toelichting

Oorzaken
Netcongestie ontstaat door verregaande elektrificatie vanwege de energietransitie. De netbeheerders kunnen de groeiende vraag niet bijbenen. Als op een plek in het elektriciteitsnet de vraag naar transportcapaciteit groter is dan de capaciteit van het net spreken we van congestie. Dit kan twee richtingen op gaan: congestie bij het terugleveren of bij het afnemen van elektriciteit. In beide gevallen kan het net overbelast raken. Voor beide stroomrichtingen is de maximale capaciteit van het net in Wijchen bereikt.

Hierdoor zien we 3 oorzaken van netcongestie:

1. Nieuwe technieken veroorzaken meer pieken en dalen op het elektriciteitsnet. Een elektrische auto kan in een half uur snelladen evenveel stroom van het net vragen als een huishouden in een week gebruikt. Zonnepanelen kunnen op een zonnige dag veel meer stroom produceren dan de huizen in een wijk nodig hebben. Een net moet al deze pieken en dalen op kunnen vangen om storingen te voorkomen.
2. Meer gebruik van elektriciteit. Ontwikkelingen als warmtepompen en elektrische auto’s verplaatsen de energievraag van fossiel naar het elektriciteitsnet. Zo gaat Nederland voor 2050 van het aardgas af, de benodigde energie voor warmte gaat hierdoor nu al steeds meer over het elektriciteitsnet lopen. Hier bovenop komt de decentrale opwek van zon en windenergie dat ook om extra transportcapaciteit vraagt.

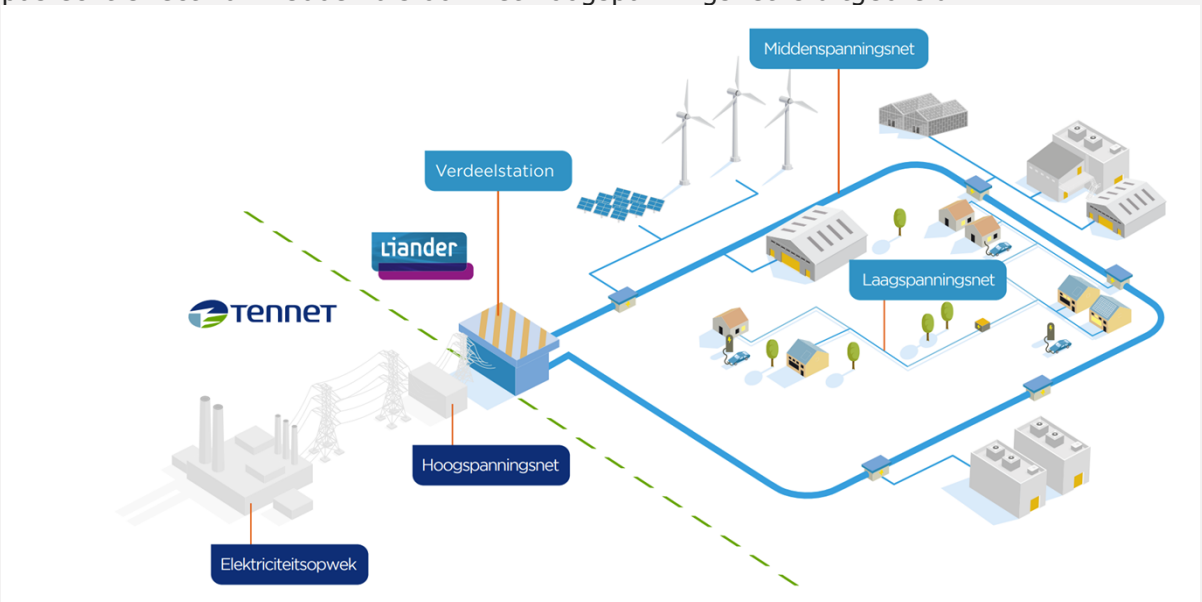
3. Verouderde wet- en regelgeving. Het net veranderd, maar de regels zijn hier nog niet op aangepast. Zo moeten netbeheerders 24/7 leveringsgarantie bieden. Dit is tijdens piekuren niet altijd haalbaar, maar voor veel bedrijven ook helemaal niet nodig. Toch kan de beheerder dan geen contract aanbieden.

Door bovenstaande oorzaken is het net onvoldoende toegerust op de huidige vraag, hier komt nog bij dat de benodigde aanpassingen veel tijd kosten door onder andere een tekort aan arbeidskrachten en materialen. Door de grote veranderingen in het gebruik van het elektriciteitsnet is enkel meer bouwen niet voldoende. Het systeem moet vernieuwd worden, slimmer worden gebruikt en nieuwe wet- en regelgeving zijn nodig.

Opbouw elektriciteitsnet
Het elektriciteitsnet bestaat uit meerdere netten van verschillende voltages. Tussen deze netten bevinden zich omvormingsstations. Het net is onder te verdelen in 3 typen:

- Hoogspanningsnet (380.000 V – 150.000 V)
- Middenspanningsnet. (20.000 V)
- Laagspanningsnet. (230 V)

Als een stroomnet "vol" zit heeft dit gevolgen voor de lager gelegen netten. Concreet betekend dit dat uitbreiding van het laag- en middenspanningsnet binnen onze gemeente pas echt effect kan hebben als ook het hoogspanningsnet is uitgebreid.

Figuur 1: Schematische weergave elektriciteitsnet

Gevolgen

De verwachting is dat de problemen met netcongestie op zijn vroegst in 2030 verholpen zijn. Netcongestie speelt voornamelijk op het hoogspanningsnet en het middenspanningsnet. Beiden moeten uitgebreid worden om de congestie te verhelpen. TenneT gaat haar hoogspanningsnet in Flevopolder, Gelderland en Utrecht (FGU) splitsen in 4 pockets om weer ruimte te creëren op het net, dit is naar verwachting in 2029 gereed. Naar verwachting is onderstation Teersdijk (middenspanningsnet) dan nog

volledig belast. Voor het oplossen van deze congestie is er een nieuw te bouwen onderstation in Beuningen nodig. Hier is nog geen definitieve locatie voor gevonden, hierdoor is de verwachting dat dit niet gereed zal zijn voor 2030.

Alle aanvragen voor nieuwe grootverbruik aansluitingen (groter dan 3x80A) worden sinds 17 november 2022 op een wachtlijst gezet. Naar verwachting kunnen deze aanvragen pas behandeld worden wanneer de congestie op zowel het hoogspanningsnet en het middenspanningsnet opgelost zijn. Kleinere aansluitingen worden nog gewoon in behandeling genomen. Hier speelt wel een andere oorzaak van vertraging: door een tekort aan materialen en personeel kan het tot 2 jaar duren totdat Liander een aanvraag voor een nieuwe aansluiting gerealiseerd heeft.

Concreet betekent dit dat zonnepark Bankhoef en windpark Bijsterhuizen op een wachtlijst staan en niet eerder aangesloten kunnen worden dan 2030. Voor uitbreiding van het bedrijventerrein Bijsterhuizen geldt hetzelfde. Er wordt onderzocht of voor grootschalige opwek en het bedrijventerrein zogenaamde “slimme oplossingen” mogelijk zijn, de gemeente Wijchen ondersteunt de zoektocht hiernaar. Hierbij kan gedacht worden aan opwek direct koppelen aan gebruik, cable pooling (delen van aansluitingen die er al zijn) of batterijoplossingen.

TenneT heeft aangegeven dat zonder ingrijpen de woningbouwopgave vanaf 2026 gaat knellen. Voor nieuwbouwwoningen is Liander bezig met het verder in beeld brengen van de resterende capaciteit per onderstation. Hierover gaat Liander de komende maanden in gesprek met gemeenten. De gemeente Wijchen valt grotendeels onder station Teersdijk, samen met de gemeenten Beuningen en Nijmegen. Er moeten gesprekken gevoerd worden over hoe de resterende capaciteit te verdelen en hoe deze te gebruiken. Zo vraagt een huis met warmtepomp het dubbele aan stroom vergeleken met een huis verwarmt door gas of een warmtenet. Hier zijn keuzes te maken. Laadpalen en warmtepompen kunnen nog aansloten worden, maar er kunnen aangepaste regels komen om pieken op het net te verlagen.

Oplossingen

Zowel de netbeheerders als alle bestuurslagen van de overheid werken aan oplossingen voor netcongestie. Hierin zijn drie hoofddoelen vastgesteld:

1. Sneller bouwen
2. Betere benutting van het net.
3. Vergroten van flexibele capaciteit.

Alle partijen hebben een andere rol in het oplossen van netcongestie. De netbeheerders zijn verantwoordelijk voor het net en gaan bouwen. Hiernaast werken ze aan alternatieve contractvoorwaarden samen met de ACM. Het Rijk maakt beleid, investeert in een stimuleringsfonds en verkort vergunningsprocedures. De provincie neemt een regierol in de planning van het energiesysteem en stelt het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat(pMIEK) vast. Hiernaast zorgt de provincie voor bestuurlijke afstemming tussen gemeenten en netbeheerders d.m.v. ‘energy boards’. De gemeente heeft als beheerder van de openbare ruimte een faciliterende, verbindende en aanjagende rol. De gemeente faciliteert ruimtelijke ontwikkelingen en is het bevoegd

gezag voor vergunningen. Hiernaast kan de gemeente ook een rol in de communicatie pakken.

De gemeente Wijchen is betrokken bij onderstaande oplossingen voor netcongestie.

- Buurtaanpak

Alle woningen ontvangen stroom via het laagspanningsnet. Deze stroom wordt binnen de wijken verdeeld via elektriciteitshuisjes (MSRs). Deze huisjes werden tot nu toe incidenteel geplaatst of vervangen wanneer het nodig was. Nu dit steeds vaker nodig is om het laagspanningsnet van voldoende capaciteit te voorzien blijkt dit erg inefficiënt. Hiernaast geeft het veel onrust in wijken, waar het vaak onduidelijk is wanneer en waarom er een huisje geplaatst wordt. Om dit op te lossen stelt Liander voor dit proces te vervangen worden door de buurtaanpak. Per buurt wil Liander samen met de gemeente een plan maken om 1 keer in een hele buurt een toekomstvast net aan te leggen. Hierdoor hoeft iedere buurt maar een keer open en kan Liander o.a. beter plannen en (groot) inkopen. Dit pakt de gemeente Wijchen dan samen met Liander op, zodat er duidelijke afspraken worden gemaakt en ruim van tevoren helder met de buurt gecommuniceerd wordt over de geplande aanpak en veranderingen. We zijn nu in gesprek over de samenwerkingscontracten zodat we dit jaar nog met deze werkwijze in een van de Wijchense wijken of dorpen kunnen starten om het eerste buurtrealisatieplan op te stellen.

- Integraal programmeren

Integraal programmeren is een proces waarbij we gezamenlijk met andere gemeenten binnen de groene metropool regio inzicht krijgen in de benodigdheden van het toekomstige energiesysteem. Hier worden alle bekende plannen en hun energievraag in meegenomen, samen met alle geplande opwek. Hierbij geven wij zo gedetailleerd mogelijk aan wat Wijchen op de middellange termijn nodig zal hebben van het elektriciteitsnet. Het resultaat van integraal programmeren wordt gezamenlijk toekomstbeeld van de ontwikkeling van het energiesysteem op de (middel)lange termijn. Hiermee willen we voorkomen dat er na 2030 weer netcongestie optreed.

- *Maatschappelijk prioriteren*

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) werkt landelijk aan een definitief kader voor het maatschappelijk prioriteren. Hiermee mogen netbeheerders voortaan voorrang geven aan projecten die bijdragen aan belangrijke maatschappelijke doelen, zoals veiligheid, gezondheidszorg, duurzaamheid en het oplossen van netcongestie. Dit kader wordt binnen korte termijn verwacht. Tot dit er is kunnen we als gemeenten al starten met het opstellen van spelregels voor prioriteren. De Groene Metropool Regio (GMR) ondersteund het overleg tussen gemeentes hierin, via reeds gestarte gebiedsateliers. Liander is aanwezig bij deze sessies en levert kennis en inzicht in de mogelijkheden per onderstation.

- Smart energy hubs

Een Smart Energy Hub is een lokale samenwerking waar meerdere partijen energie opwek, verbruik en mogelijk opslag op elkaar af stemmen. Dit is een mogelijke

oplossing voor bedrijven die geen elektriciteitsaansluiting van de benodigde zwaarte kunnen krijgen. De gemeente Wijchen is mede initiatiefnemer van de Smart Energy Hub Bijsterhuizen en draagt bij door co-financieren en begeleiding. Helaas heeft TenneT afgelopen februari aangegeven dat ook deze collectieve oplossingen ondanks hun inspanning om de pieklast op het energienet te beperken, geen uitbreiding op hun contract krijgen. Het hoogspanningsnet zit hiervoor te vol. TenneT geeft aan dat Smart Energy Hubs voorlopig maatwerk zijn. Er wordt bekeken op welke manier smart energy hubs toch door kunnen gaan, Liander geeft daarover naar verwachting voor de zomer uitsluitsel. Andere oplossingen, zoals oplossingen achter de meter zijn nog steeds mogelijk.

Communicatie
Er wordt regelmatig via de gemeentepagina in de Wegwijs informatie over netcongestie gedeeld. Hiernaast informeren we ondernemers via nieuwsbrieven.

Uitvoering of Vervolgstappen
De bovenstaande oplossingen worden de komende tijd verder in gang gezet. De gemeenteraad wordt via een informatie avond in april nader geïnformeerd. Toekomstige ontwikkelingen worden goed gevolgd en zo nodig wordt daarover gecommuniceerd.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5797
Extern Zaak ID	Z/24/238115
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.n
Titel	238115 Informatienota Borreltent carnaval en kermis Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Secretariaat
Eigenaar	Effing, Sanne
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	0641820269
E-mail adres steller	p.schmitz@drutenwijchen.nl

Bijlagen
238115 Informatienota Borreltent carnaval en kermis Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	16 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/238115

Informatienota voor de gemeenteraad

Onderwerp: Borreltent carnaval en kermis Wijchen

Datum: 16 april 2024

Kernboodschap

1. De locatie parkeerterrein Kasteellaan is gedurende de herontwikkeling van het gebied "Tussen kasteel en Wijchens Meer" tijdelijk niet beschikbaar, waardoor een oplossing moet worden gevonden voor de borreltenten die daar tijdens kermis en carnaval worden geplaatst.
2. De nieuwe, tijdelijke locatie voor de borreltent van de kermis wordt de Kasteeltuin met een schaarse vergunningsprocedure;
3. Er wordt geen nieuwe locatie aangewezen voor de borreltent tijdens de carnaval;
4. De nieuwe situatie zorgt voor een onontkoombaar gemis aan geraamde pachtinkomsten, groot € 30.900, waardoor dit structurele inkomstenverlies vanaf 2024 verwerkt moet worden in de perspectiefnota 2024.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Niet van toepassing

Toelichting

In het verleden stond er tijdens de kermis Wijchen altijd een borreltent voor het oude gemeentekantoor (parkeerplaats tegenover kasteel). De tent was noodzakelijk om een extra horecavoorziening te creëren om alle horecabezoekers tijdens de kermis voldoende onderdak te kunnen bieden.

De locatie is in 2024 t/m 2027 niet beschikbaar, aangezien het oude gemeentekantoor wordt ontmanteld en er nieuwbouw gaat plaatsvinden in dit centrumdeel. Daarom dient de situatie te worden herzien. Voor de kermis blijft het noodzakelijk om een extra horecavoorziening te creëren op het kermisterrein. Hiervoor moet een nieuwe, tijdelijke locatie door de gemeente worden aangewezen. Omdat het niet gewenst en niet mogelijk is dat er meer dan 1 borreltent op het kermisterrein wordt geëxploiteerd en er wel meer gegadigden zijn, is hier van rechtswege sprake van een schaars goed en dus een schaarse vergunning. De meest geschikte locatie hiervoor is de Kasteeltuin. Na de voltooiing van de herontwikkeling kan de borreltent weer terug naar de oorspronkelijke locatie.

**Zie bijlage voor de exacte (vertrouwelijke) bedragen.*

Waar in het verleden de noodzaak bestond om extra horecacapaciteit voor de carnaval te creëren als gemeente, is deze noodzaak er nu niet. Lokale horeca-exploitanten creëren inmiddels al meer horecavoorzieningen door onder meer het uitbreiden van terrassen met een tent. Er dient hier geen schaars goed vergund te worden en dus ook geen nieuwe locatie te worden aangewezen.

De exploitatie van beide borreltenten werd in het verleden als een opdracht aanbesteed, met daaronder een (privaatrechtelijke) pachtovereenkomst voor de huur van de grond. Volgens het gelijkheidsbeginsel (een van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur waar de gemeente zich aan moet houden) dienen gelijke gevallen op gelijke manieren te worden behandeld. Na zorgvuldige afweging is er daarom voor gekozen om geen aanbesteding meer uit te zetten voor de borreltent.

Uitvoering
De aanbestedingsopdracht is inmiddels geëindigd. Op dit moment wordt voor het exploiteren van andere horecatenten in Wijchen, vaak direct gelegen aan een bestaand horecapand, alleen legeskosten geheven, geen huur/pacht of precario.

Voor de borreltent tijdens de kermis is wel sprake van een schaars goed. Daarom dient hier te worden geregeld dat alle partijen die geïnteresseerd zijn in de exploitatie, hier ook een eerlijke kans in krijgen. Dit kan geregeld worden via een schaarse vergunningsprocedure, die zo snel mogelijk zal worden uitgezet.

Voor de borreltent van de carnaval hoeft er verder niets te worden ondernomen.

Voor beide borreltenten (kermis en carnaval) dient het structurele, onontkoombare inkomstenverlies meegenomen te worden in de perspectiefnota van 2024 en verder.

Gevolgen

1. Met het verplaatsen van de borreltent van de kermis wordt voldoende horecacapaciteit gerealiseerd tijdens de kermis.
2. Het niet actief organiseren van een procedure voor een borreltent tijdens carnaval geeft mogelijkheden voor horecaondernemers om zelf nieuwe initiatieven te ontwikkelen.
3. Het bepalen van de tijdelijke locatie voor de kermis voor de periode 2024 t/m 2027 verschaft duidelijkheid aan de betrokken partijen en geeft tevens inzicht over de nieuwe te volgen procedure.
4. Omwonenden kunnen overlast ervaren. Op de nieuwe tijdelijke locatie van de borreltent tijdens de kermis kunnen omwonenden overlast ervaren van de borreltent. Andere potentiële, onderzochte locaties in het centrum kennen dit risico ook (of zelfs meer). Op de aangewezen nieuwe locatie zijn tijdens het evenement al festiviteiten aan de gang/zijn reeds attracties geplaatst. De exploitant(en) van de borreltent dienen zich te houden aan (geluids-)normen en openings- en sluitingstijden van de kermis, opgenomen in het evenementenbeleid/Algemene plaatselijke verordening. Over de inrichting van geluidsinstallatie in de tent kan vooraf met de betreffende exploitant worden gesproken om deze zo optimaal mogelijk te plaatsen. De gemeente Wijchen zal toezien op de naleving van de normen.
5. Het niet meer aanbesteden van de locatie heeft tot gevolg dat qua selectiecriteria alleen reguliere weigeringsgronden uit de APV kunnen worden gesteld aan de inschrijving. Anders dan bij een aanbesteding kunnen er dus geen extra selectiecriteria worden gesteld. Dit is een onontkoombaar gevolg van het

overgaan van een aanbestedingsprocedure naar een schaarse vergunningsprocedure.
6. De procedures voor de borreltenten aanpassen, heeft een onontkoombaar inkomstenverlies tot gevolg. Dit structureel inkomstenverlies moet worden verwerkt in de perspectiefnota van 2024 en verder. Alle mogelijke procedures zijn zorgvuldig afgewogen. Doorslaggevend is het feit dat de gemeente zich dient te houden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Communicatie
Publicatie voor de exploitatie van de borreltent op de nieuwe locatie tijdens de kermis zal plaatsvinden via het gemeenteblad, waarna aanmelding mogelijk is. Betrokken partijen worden op de hoogte gesteld.

In de jaarlijkse kermiskrant (Wegwijs) zal de wijziging van locatie van de borreltent voor de kermis worden kenbaar gemaakt, zodat bezoekers, inwoners en andere geïnteresseerden op de hoogte zijn van de locatieverandering.

Direct omwonenden ontvangen een brief over de nieuwe locatie van de borreltent tijdens kermis.

Vervolgstappen
Uit de opdracht van het exploiteren van de borreltent voor de carnaval en kermis kwamen tot nu toe pachtopbrengsten. Dit zijn wisselende opbrengsten geweest op basis van de inschrijvingen op de aanbestedingen. Vanaf 2024 zijn per jaar € 30.900 pachtinkomsten geraamd. Deze dienen als een onontkoombaar structureel inkomstenverlies te worden verwerkt in de Perspectiefnota 2024.

Om een gelijke kans aan alle geïnteresseerden te bieden is een transparante procedure nodig. Dit houdt in dat er een publicatie wordt gedaan, waarna partijen zich kunnen aanmelden als ze geïnteresseerd zijn in het exploiteren van de borreltent tijdens de kermis. Tevens wordt de procedure gecommuniceerd met Koninklijke Horeca Nederland afdeling Wijchen en partijen die onlangs interesse hebben getoond in de exploitatie van deze tent.

In het bericht wordt aangegeven dat zij voor een bepaalde datum hun interesse kenbaar moeten maken. Hierbij zijn vooraf vastgestelde criteria vanuit APV en het evenementenbeleid leidend, om aanspraak te maken op deze (schaarse) vergunning en om eventueel mee te doen met de loting. Als er meerdere gegadigden zijn die aan de criteria voldoen, wordt geloot en een verslag hiervan gemaakt. Daarna wordt de uitslag bekend gemaakt aan de aanvragers en wordt de winnaar gevraagd een evenementenvergunning aan te vragen, die dan in behandeling wordt genomen.

Hebben er zich binnen de opengestelde publicatieperiode geen belangstellenden gemeld, dan worden deze aangemerkt als vrije locatie. Hiervoor kan dan nog 12 weken voorafgaand aan het evenement door iedereen een evenementenvergunning worden aangevraagd. Deze aanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst.

Naar verwachting wordt deze procedure in mei 2024 uitgezet voor de borreltent van de kermis die plaatsvindt in september 2024.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5821
Extern Zaak ID	Z/24/232824
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.o
Titel	232824 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Vestigingsklimaat voor huisartsen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Griend - Verrijp, van de, Joëlla
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P7 Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 7628
E-mail adres steller	j.van.de.griend@drutenwijchen.nl

Bijlagen
bijlage 1 Schriftelijke vragen CDA - vestigingsklimaat voor huisartsen.docx
232824 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Vestigingsklimaat voor huisartsen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	26 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

De Gemeenteraad van Wijchen

Vestigingsklimaat voor huisartsen

Schriftelijke vraag van het CDA
Ingediend: 11 maart 2024

Het CDA Wijchen heeft de volgende vragen aan het college:

1. Bestaat er binnen onze gemeente een situatie waarin patiënten worden geconfronteerd met lange wachtlijsten bij huisartsenpraktijken of waar sprake is van een patiëntenstop?
   Zo ja, kunt u ons informeren over de frequentie van dergelijke situaties binnen onze gemeente?
2. Zijn er prognoses die aangeven dat er de komende jaren een tekort aan huisartsen zal zijn binnen onze gemeente en/of regio, bijvoorbeeld als gevolg van pensioneringen?
   Zo ja, kunt u deze in kaart brengen?
3. Welke initiatieven onderneemt onze gemeente om een positief vestigingsklimaat voor huisartsen te bevorderen?
4. Wordt de gemeente geïnformeerd door huisartsen die interesse hebben om een nieuwe praktijk te starten of een bestaande over te nemen?
5. Is er een actief overleg tussen zorgverzekeraars, regionale huisartsenorganisaties en omliggende gemeenten met betrekking tot de huisvesting van huisartsen?
6. Welke instanties of programma's bieden ondersteuning aan huisartsen die zich willen vestigen binnen onze gemeente?
7. Wordt er voldoende rekening gehouden met de behoeften en mogelijkheden van huisartspraktijken in de ruimtelijke ontwikkelingsplannen en bij het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen?

Namens de fractie van het CDA Wijchen,

Karin Hoogteijling

Openbaar Zaaknummer: Z/24/232824

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen CDA: Vestigingsklimaat voor huisartsen

Kernboodschap
Huisartsenzorg is een basisvoorziening. Door dubbele vergrijzing zoeken huisartsen een oplossing om ook in de toekomst de juiste zorg te kunnen bieden aan patiënten. Dit speelt landelijk en in onze regio. In de gemeente Wijchen liggen de knelpunten niet zozeer bij het vinden van voldoende huisartsen maar vooral bij de huisvesting. De gemeente heeft geen formele verantwoordelijkheid voor de huisvesting van huisartsen, maar denkt vanuit maatschappelijk belang met hen mee.

Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. **Bestaat er binnen onze gemeente een situatie waarin patiënten worden geconfronteerd met lange wachtlijsten bij huisartsenpraktijken of waar sprake is van een patiëntenstop? Zo ja, kunt u ons informeren over de frequentie van dergelijke situaties binnen onze gemeente?**

Er zijn enkele praktijken in de gemeente die voor langere tijd gesloten zijn voor nieuwe patiënten. De andere praktijken zijn wisselend open. Wel ervaren die geregeld druk doordat er zich vrij veel mensen in korte tijd aanmelden, waarvoor deze praktijken regelmatig tijdelijk moeten sluiten om achterstanden bij te werken. De huisartsen in Wijchen streven er naar dat er altijd minimaal één praktijk in Wijchen open is voor nieuwe inschrijvingen. Door relatieve onderbezetting in de vakanties (met name de zomervakanties) kunnen de wachttijden bij de huisartsen toe gaan nemen en is er in de zomervakanties bij de meeste praktijken een patiëntenstop.

2. **Zijn er prognoses die aangeven dat er de komende jaren een tekort aan huisartsen zal zijn binnen onze gemeente en/of regio, bijvoorbeeld als gevolg van pensioneringen? Zo ja, kunt u deze in kaart brengen?**

Het tekort aan huisartsen speelt landelijk, en ook in onze regio. Het huisartsentekort in deze regio is op dit moment minder groot dan op vele andere plekken in Nederland. Dit is mogelijk verklaarbaar doordat er een huisartsenopleiding gevestigd is in Nijmegen. Dit neemt echter niet weg dat het beeld uit het land een voorbode kan zijn van wat de regio te wachten staat. De verwachting is dat er de komende jaren meer huisartsen nodig zullen zijn in onze regio. In de hele regio ervaren huisartsen een toename van huisvestingsproblematiek.

De verwachting is dat binnen nu en 6 jaar er drie praktijkhoudend huisartsen in gemeente Wijchen met pensioen gaan. Op dit moment verwachten de huisartsen niet dat het lastig voor hen wordt om een opvolger te vinden.

Op dit moment zijn er steeds meer praktijken die kampen met dreigend of reëel ruimtegebrek. Dit is wat de huisartsen betreft het grootste actuele probleem. Hierdoor is het voor deze praktijken ook zeer lastig om extra mensen in te schakelen voor directe

huisartsenzorg, of voor de ondersteunende functies in de praktijk. Ook wordt het lastiger om zorg die verplaatst wordt van de tweede naar de eerste lijn goed te verwerken.

Dit betekent dat deze praktijken niet kunnen groeien als dat nodig is, en dus een verdere instroom van nieuwe patiënten (zoals nieuwe inwoners van Wijchen) niet op kunnen vangen. Daarnaast worden huisartsen geconfronteerd met stijgende huurprijzen waardoor het voor hen onaantrekkelijk is om een groter pand te huren. Het vinden van een geschikte praktijkruimte is dus zeer lastig. De zorgkantoren gaan er van uit dat huisartsen als marktpartijen commerciële tarieven kunnen betalen. De huisartsen geven aan dat de huidige tarieven inmiddels qua huisvesting bij lange na niet kostendekkend zijn. Het gebrek aan ruimte en hoge huurprijzen is ook vaak een van de redenen dat er geen nieuwe huisartsenpraktijken bijkomen.

3. **Welke initiatieven onderneemt onze gemeente om een positief vestigingsklimaat voor huisartsen te bevorderen?**

Gemeenten hebben geen concrete wettelijke verplichting bij de huisvesting van huisartsen, maar hebben er wel belang bij om de zorg voor inwoners dichtbij beschikbaar houden. De gemeente heeft periodiek overleg met een vertegenwoordiging van huisartsen, waarin de samenwerking tussen gemeente en huisartsen besproken wordt. In het Strategisch Kompas Wijchen 2035 staat in één van de speerpunten benoemd dat zorg dicht bij huis moet zijn. In het concept van de (nog niet door de raad vastgestelde) omgevingsvisie is opgenomen dat de gemeente bij elke grote ruimtelijke ontwikkeling de mogelijkheid/behoefte aan een gezondheidscentrum mee gaat nemen in de afweging.

4. **Wordt de gemeente geïnformeerd door huisartsen die interesse hebben om een nieuwe praktijk te starten of een bestaande over te nemen?**

Als hierbij een vraag is aan de gemeente, wordt de gemeente gecontacteerd. In het periodiek overleg met gemeente en huisartsen wordt ook gemeld of er huisartsen stoppen of beginnen.

5. **Is er een actief overleg tussen zorgverzekeraars, regionale huisartsenorganisaties en omliggende gemeenten met betrekking tot de huisvesting van huisartsen?**

Zover wij weten zijn er geen actieve overleggen over de huisvesting specifiek in deze regio. Vanuit de koepelorganisatie van huisartsen wordt hierover nagedacht maar dit heeft tot nu toe geen concrete ondersteuning opgeleverd. Mogelijk dat dit als thema regionaal opgepakt gaat worden door een van de coördinatiegroepen van het Integraal Zorgakkoord.

6. **Welke instanties of programma's bieden ondersteuning aan huisartsen die zich willen vestigen binnen onze gemeente?**

De LHV (Landelijke Huisartsen Vereniging) biedt cursussen en begeleiding aan bij het opstarten van een nieuwe praktijk of het overnemen van een praktijk, Dit zijn algehele cursussen over praktijkmanagement en het beheren van een eigen praktijk. Er zijn geen instanties of programma’s die specifiek binnen de gemeente ondersteuning bieden.

7. **Wordt er voldoende rekening gehouden met de behoeften en mogelijkheden van huisartspraktijken in de ruimtelijke ontwikkelingsplannen en bij het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen?**

In nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt de mogelijkheid van een gezondheidscentrum meegenomen als de omgevingsvisie is vastgesteld. Huisartsen geven zelf aan dat zij op dit moment een gebrek aan ondersteuning vanuit de gemeente ervaren op het gebied van huisvesting.

In het Integraal Zorgakkoord (IZA) staan geen afspraken tussen gemeenten en zorgpartijen over de huisvesting van huisartsen. Wel is er een handreiking uitgebracht. De handreiking geeft enkele handelingsperspectieven voor gemeenten, waaronder: het opnemen van een beleidsdoel over het bevorderen van voldoende huisartsenzorg in de omgevingsvisie en bij gebiedsontwikkeling-ambitie zodat dit meegenomen kan worden als randvoorwaarde.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5845
Extern Zaak ID	Z/24/234736
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.p
Titel	234736 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Zorgen over lage vaccinatiegraad op kinderdagverblijven
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Elk, van, Kim
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	0618417224
E-mail adres steller	k.van.elk@drutenwijchen.nl

Bijlagen
Informatienota antwoord op schriftelijke vraag - Zorgen om lage vaccinatiegraad bij kinderdagverblijven
Bijlage 1: Schriftelijke vraag VVD - Zorgen om lage vaccinatiegraad kinderdagverblijven - vraag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	26 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: 234736

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen VVD: Zorgen over lage vaccinatiegraad op kinderdagverblijven

Kernboodschap

De vaccinatiegraad voor BMR (bof, mazelen, rodehond) voor 2-jarigen is in Wijchen **95%**. Voor DKTP (difterie, kinkhoest, tetanus en polio), op 5-jarige leeftijd is dat **94,9%**. Hiermee haalt de gemeente Wijchen de gewenste vaccinatiegraad voor BMR (95%) en DKTP (90%). Voor BMR voor 10-jarigen is de vaccinatiegraad in Wijchen **92,3%**. Dit percentage ligt onder de gewenste vaccinatiegraad.

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen.

1. Wat is de vaccinatiegraad bij de Wijchense kinderdagverblijven?
De vaccinatiegraad bij Wijchense kinderdagverblijven is niet bekend. Kinderdagverblijven mogen aan ouders vragen of een kind gevaccineerd is, maar ouders hoeven hier geen antwoord op te geven. Daardoor ontstaat er altijd een verkeerd beeld vanwege incomplete gegevens.

2. Wat is de vaccinatiegraad bij kinderen tot 12 jaar in de gemeente Wijchen?
De vaccinatiegraad voor de BMR voor 2-jarigen is in Wijchen **95%**, en voor BMR voor 10-jarigen **92,3%**. Voor DKTP op 5-jarige leeftijd is dit **94,9%**.

De GGD brengt jaarlijks een rapport uit over de vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma in de GGD regio Gelderland-Zuid.
Het rapport over de vaccinatiegraad in 2022 is hier te vinden:
https://gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl/mosaic/thema-s/cijfers.

Daarnaast is hier de vaccinatiegraad voor de verschillende vaccins per gemeente te raadplegen: https://gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl/viewer.
Kanttekeningen hierbij zijn:

1) De jaartallen in de tabel betreffen het verslagjaar van het RIVM-rapport over de vaccinatiegraad van het jaar ervoor. De cijfers van 2023 gaan dus over de vaccinatiegraad in 2022. Het rapport over de vaccinatiegraad in 2023 wordt in juni 2024 verwacht.
2) Daarnaast zijn hier alleen de vaccinaties in meegenomen waarbij ouders toestemming hebben gegeven om deze data te delen met het RIVM. Het betreft dus een onderschatting van de daadwerkelijke vaccinatiegraad.

De vaccinatiegraad voor de maternale kinkhoestvaccinatie (22 wekenprik) ligt in Wijchen op **83%**, landelijk is dat tenminste 64% (zie Vaccinatiegraadrapport RIVM: https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0031.pdf)

3. Welke maatregelen kunnen we als gemeente nemen om ervoor ze zorgen dat onze kinderen beschermd zijn tegen besmettelijke ziekten?
De gemeente volgt het beleid van de Rijksoverheid en de GGD met interesse. Waar nodig en mogelijk versterken we dit beleid door informatie over vaccinaties en infectieziekten van het RIVM of de GGD te delen. De gemeente heeft geen eigen rol bij vaccinaties, dat is de verantwoordelijkheid van het Rijk en de GGD. Wel heeft de wethouder gevraagd om de communicatie over vaccinaties extra aandacht te geven.

4. Welke maatregelen worden al getroffen?
Het RIVM en de GGD communiceren over vaccinaties en infectieziekten. De GGD geeft ouders voorlichting en begeleiding bij het maken van een keuze rondom vaccinaties voor hun kind(eren).

Ouders en kinderen die vragen of twijfels over vaccineren willen bespreken kunnen altijd bij de GGD terecht. Ook kunnen spijtoptanten inhaalvaccinaties krijgen. Het aantal locaties en dagen waarop inhaalvaccinaties gegeven kunnen worden neemt in de hele GGD-regio toe voor kinderen tussen 4 en 18 jaar.

De Gemeenteraad van Wijchen

Zorgen om lage vaccinatiegraad kinderdagverblijven

Schriftelijke vraag van de VVD Wijchen

Ingediend: 21 maart 2024

Aanleiding:

- Een mazelen uitbraak in de omgeving Eindhoven.
- Er zijn in Nederland in 2024 al vier baby's overleden aan kinkhoest.
- De Wijchense VVD heeft vernomen dat er in Wijchen verschillende gevallen van kinkhoest zijn gemeld.
- De WHO (World Health Organization) beveelt een vaccinatiegraad van 95% voor mazelen aan. Volgens het RIVM is de Nederlandse vaccinatiegraad onder baby's onder de 90% gedaald.

Vragen:

- Wat is de vaccinatiegraad bij de Wijchense kinderdagverblijven?
- Wat is de vaccinatiegraad bij kinderen tot 12 jaar in de gemeente Wijchen?
- Welke maatregelen kunnen we als gemeente nemen om ervoor ze zorgen dat onze kinderen beschermd zijn tegen besmettelijke ziekten?
- Welke maatregelen worden al getroffen?

Namens de fractie VVD Wijchen,

Twan Haerkens

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5850
Extern Zaak ID	Z/24/236052
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.q
Titel	236052 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Eigenaar	Kik, Shannon
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	088-4327647
E-mail adres steller	s.kik@drutenwijchen.nl

Bijlagen
236052 informatienota Antwoord op schriftelijke vragen: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied
Schriftelijke vragen CDA - Overzicht en visie op bouwen in buitengebied

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	26 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota 'Antwoord op schriftelijke vragen CDA: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied' ter kennisname aan.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De raad neemt de informatienota 'Antwoord op schriftelijke vragen CDA: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied' ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/236052

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Antwoord op schriftelijke vragen CDA: Overzicht en visie op bouwen in buitengebied

Datum: 23 april 2024

Kernboodschap
In het buitengebied van Wijchen is er slechts sprake van een geringe toevoeging van woningen. Het gaat hierbij voornamelijk om stoppende agrarische bedrijven en omzettingen dan wel splitsing van al bestaande bebouwing waarbij geen nieuwe bebouwing wordt toegevoegd. Er zijn op dit moment 2 potentiele, 7 zachte en 12 harde woningbouwplannen bekend. In het gebied tussen de Graafseweg, Panhuisweg, De Berendonck en de woonkern van Alverna zijn de afgelopen 10 jaar 9 woningbouwplannen gerealiseerd en in de realisatiefase. Inwoners kunnen informatie over plannen in de ontwerpfase vinden door zich aan te melden op de website https://omgevingswet.overheid.nl/inloggen.
Het bouwen in het buitengebied heeft niet de voorkeur voor kleinschalig particuliere initiatieven. Het kan echter niet uitgesloten worden dat de gehele woningbouwbehoefte binnenstedelijk opgelost kan worden. Er wordt op dit moment gewerkt aan het beschermen van cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente op korte termijn bij de KPI's, aan de omgevingsvisie met aandacht voor het buitengebied en een ruimtelijke verkenning over bouwen na 2030 voor wonen, werken en groene uitloopgebieden. Uw gemeenteraad wordt hierover nog geïnformeerd.

Eerdere besluiten
Niet van toepassing.

Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen:

1. **Is er een overzicht van bouwplannen in het buitengebied?**

Antwoord:
In het buitengebied is er sprake van een geringe toevoeging van woningen. De plannen die er nu zijn gaan voornamelijk om stoppende agrarische bedrijven en omzettingen dan wel splitsing van al bestaande bebouwing waarbij geen nieuwe bebouwing wordt toegevoegd. Er is een overzicht met alle woningbouwplannen in de gemeente waarin er verschillende stadia te onderscheiden zijn: potentieel, zacht en hard.

- Potentiele plannen zijn plannen waar het college nog geen besluit over heeft genomen. Op dit moment zijn er 2 potentiele plannen. Beide zijn een transformatie van een al bestaand pand.
- Zachte plannen zijn plannen waar het college een positief besluit over heeft genomen, maar waar de gemeenteraad nog geen besluit over heeft genomen. Er zijn 7 zachte plannen in het buitengebied waarvan 1 grote uitbreidingslocatie Wijchen-West, 4 woningsplitsingen, 1 wijzingsplan op basis van een wijzigingsbevoegdheid van het college en 1 onder de VAB (vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing) regeling.

- Harde plannen zijn plannen waar zowel het college als de gemeenteraad een positief besluit over heeft genomen. Er zijn 12 harde plannen, waaronder 4 onder de VAB regeling, 1 transformatie van een bedrijf en 6 Kleinschalige Particuliere Initiatieven (KPI's) vanuit het oude toetsingskader en 1 woningsplitsing.

Woningbouwplannen die al volledig gebouwd zijn staan niet op deze lijst. Ontwikkelingen die liggen in het gebied dat is geclassificeerd als kernrandgebied, historisch lint of als buurtschap zijn hierin niet meegenomen.

2. Welke visie heeft het college op bouwen in het buitengebied?

Antwoord:
Het bouwen in het buitengebied heeft niet de voorkeur voor kleinschalig particuliere initiatieven. Dat wordt alleen nog toegestaan als er sprake is van woningsplitsing, verbouwing van een bestaand bijgebouw tot woning of bij een VAB-locatie. In de eerste twee situaties is geen sprake van nieuwbouw, bij een VAB-locatie verdwijnen de agrarische gebouwen in ruil voor 1 tot 2 woningen. Ruimtelijk gezien, zorgen deze plannen niet voor een verdichting van het buitengebied.
Verder wordt er zoals in het coalitieakkoord staat gewerkt aan beleid om cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente op korte termijn te beschermen bij de KPI's. Ook wordt hier verder op ingegaan in de omgevingsvisie die door uw gemeenteraad vast gesteld moet worden. In de ontwerp omgevingsvisie staat het volgende: *Om adequaat om te gaan de grote vraagstukken die spelen in het buitengebied gaan wij als gemeente aan de slag met een visie op ons buitengebied, waarvan de agrarische sector een belangrijk onderdeel is. In deze visie hebben we aandacht voor onder andere bodem en water, ondernemen in het buitengebied, natuur en biodiversiteit, klimaatadaptatie, biobased materialen telen, recreatie, energie en het landschap. Deze visie werken we uit in de volgende versie van de omgevingsvisie. De belangrijkste vraag die met deze visie beantwoord moet worden is welke handelingsperpectieven we hebben in Wijchen. Dit doen we niet als gemeente alleen, maar samen met onze partners zoals het ZLTO.*
Bouwen in het buitengebied kan echter noodzakelijk zijn voor grotere woningbouwontwikkelingen. We kunnen niet uitsluiten dat er gebouwd zal worden in het buitengebied omdat niet zeker is dat de hele woningbouwbehoefte binnenstedelijk opgelost kan worden. Er wordt op dit moment gewerkt aan een ruimtelijke verkenning over bouwen na 2030 voor wonen, werken en groene uitloopgebieden, waarbij gekeken wordt welke gebieden hiervoor geschikt zouden zijn. Uw gemeenteraad wordt hier nog over geïnformeerd.

3. Op welke wijze is de gemeenteraad betrokken bij een visie ontwikkeling op bouwen in het buitengebied?

Antwoord:
Uw raad is in het verleden betrokken geweest toen het toetsingskader voor de kleinschalige particuliere woningbouw initiatieven is vastgesteld. Dit is in 2017 geweest. Sindsdien is deze werkwijze van kracht. Bij de evaluatie van dit toetsingskader in 2022 zijn mogelijkheden voor het bouwen in het buitengebied verscherpt. Het antwoord van vraag 2 beschrijft de mogelijkheden die er nog zijn voor bouwen in het buitengebied voor kleinschalige particuliere initiatieven. Ook heeft uw raad in oktober 2022 het Strategisch Kompas Wijchen2035 'De kracht van Wijchen' vastgesteld. Daarin staat dat de gemeente zuinig is op haar natuur- en buitengebieden en deze willen behouden. Daarnaast is hierin opgenomen dat waar mogelijk, we kiezen voor inbreiding boven uitbreiding.

Daarnaast komt dit voor grotere ontwikkelingen en eventuele uitleglocaties terug in de volgende versie van de omgevingsvisie wat door u als gemeenteraad vast wordt gesteld en wordt er gewerkt aan de ruimtelijke verkenning op bouwen na 2030 voor wonen, werken en groene uitloopgebieden waarover uw gemeenteraad nog wordt geïnformeerd.

4. Hoe voorziet het college de gemeenteraad van een overzicht van woningbouw in het buitengebied?

Antwoord:
Het college heeft de woningbouwmonitor waarin bijgehouden wordt hoeveel plannen en woningen er per kern zijn, waarvan uw gemeenteraad op de hoogte zal worden gehouden. In deze monitor is er geen uitsplitsing naar het buitengebied omdat deze is gebaseerd op de indeling van de wijken van het CBS. Het gaat echter om een gering aantal plannen wat in voorbereiding is. Daarnaast wordt elk plan langs de gemeenteraad gebracht voor vaststelling.

5. De term 'kernrandgebied' komt voor in toetsing van bouwverzoeken.
a. Wat wordt met deze term bedoeld?

Antwoord:
De kernrandgebieden zijn denkbeeldige randen die om dorpen heen liggen. Daardoor ligt het kernrandgebied tegen de bebouwde kom aan. Het gebied vormt de overgang van het stedelijke naar landelijke gebied. Het belangrijkste kenmerk, is dat er al wel aansluitende woonbebouwing aanwezig is.

b. Wat is het verschil tussen een kernrandgebied en het buitengebied?

Antwoord:
Het kernrandgebied zijn de percelen die direct tegen het stedelijk gebied aan liggen, met al aansluitende woonbebouwing. Het buitengebied zijn percelen zijn die verder van het stedelijk gebied af liggen. In dit gebied is sporadische woonbebouwing aanwezig, gelegen tussen voornamelijk agrarische percelen.

c. Is het bouwen van nieuwe woningen makkelijker in dit soort 'kernrandgebieden' dan in het buitengebied?

Antwoord:
Het bouwen in deze kernrandgebieden is in het geval dat het KPI's zijn makkelijker dan in het buitengebied.
In het toetsingskader voor KPI's is opgenomen dat een ontwikkeling in het buitengebied alleen is toegestaan als het gaat om functieverandering van een agrarisch bedrijf of bedrijf waarbij alle bedrijfsgebouwen worden gesloopt (minimaal 750 m2 slopen per toe te voegen woning met een maximum van twee woningen), er sprake is van duurzaam ruimtegebruik omdat een bestaand gebouw omgezet wordt naar een woning en/of het gebouw omgezet wordt naar de bestemming wonen en woningsplitsing.
In het buitengebied wordt er dus geen m2 aan bebouwd oppervlakte toegevoegd.

6. Bestaat er voor het buitengebied van Alverna (gebied tussen Graafseweg, Panhuisweg, De Berendonck en de woonkern van Alverna):
a. Een bouwoverzicht van welke woningen (incl. appartementen) er in de afgelopen 10 jaar hier is bij gebouwd? Zo ja, kunt u deze verstrekken op een kaart?

Antwoord:

Pas sinds 2020 wordt er meer gemonitord en wordt er een volledige lijst van woningbouwplannen in de gemeente Wijchen bijgehouden. Er is in verschillende overzichten teruggekeken tot en met 2015, echter is deze mogelijk niet compleet. Onderstaande geeft een zo compleet mogelijk beeld neer van dit gebied:

Nummer	Adres	Aantal woningen	Planstatus
1	Graafseweg 868 en 870	2	Hard
2	Panhuisweg Weideweg	4	Hard
3	Hoogbroekseweg naast 31	1	Hard
4	Heikampseweg 6	1	Hard
5	Groenewoudseweg-Heikampseweg	4	Hard
6	Akkerweg 3a	1	Hard
7	Heikampseweg naast 12	2	Zacht
8	Heikampseweg ong. (CPO Hoogbroek)	6-10	Zacht
9	Akkerweg 37	1	Zacht

Het is mogelijk dat nog niet alle woningen van de harde lijst zijn gebouwd en over de zachte plannen moet uw gemeenteraad nog een besluit nemen.

Dit is weergegeven in onderstaande kaart:

b. Een visie op dit gebied? En waaruit blijkt wat acceptabel is qua woningbouw, waar we naartoe werken en hoe we de stedenbouwkundige -en cultuurhistorische samenhang en groene bufferfunctie in dit gebied behouden?

Antwoord:
In de woonvisie staat dat onder andere het groene karakter van Wijchen bepalend is en krijgt binnenstedelijke herontwikkeling de voorkeur boven uitbreiding in het buitengebied. Ook wordt er aandacht besteed aan bestaande woningen en worden renovatie, herontwikkeling en transformatie belangrijker. Deze visie is doorvertaald in het toetsingskader bij KPI's. Er wordt op dit moment gewerkt aan het beschermen van de cultuurhistorische waarden en groene longen in heel onze gemeente op korte termijn bij de KPI's. Daarnaast wordt er voor de lange termijn gewerkt aan een ruimtelijke verkenning over bouwen na 2030 voor wonen, werken en groene uitloopgebieden voor heel de gemeente. Uw gemeenteraad wordt over beiden nog geïnformeerd.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

De Gemeenteraad van Wijchen

Overzicht en visie op bouwen in buitengebied

Schriftelijke vraag van het CDA
Ingediend: 29 maart 2024

Aanleiding:

Door de hele gemeente Wijchen vinden veel bouwactiviteiten plaats. Dat is ook nodig vanwege het woningtekort. Toch zijn er gebieden in onze gemeente waarvan het CDA Wijchen vindt dat hier zeer zorgvuldig en doordacht mee omgegaan moet worden als het over nieuwe, extra woningbouw gaat. In dit soort buitengebieden komen rust, openheid, authenticiteit en een groene buffer samen. Dit moeten we koesteren.

Tegelijkertijd wordt er gebouwd. Het gaat dan veelal over kleinschalige initiatieven van bijvoorbeeld twee woningen in het buitengebied. Deze bouwplannen in het buitengebied komen gefragmenteerd naar de gemeenteraad waardoor het ontbreekt aan een totaaloverzicht. Dit geldt bijvoorbeeld voor het buitengebied van Alverna. Wat is nu de optelsom van deze kleinschalige initiatieven, tot welk punt blijft dit acceptabel en waar werken we naar toe? Daar dient een visie voor te komen en overzicht gecreëerd te worden, om de kwaliteiten van dit soort waardevolle delen in het buitengebied te blijven koesteren.

Vragen:

1. Is er een overzicht van bouwplannen in het buitengebied?
2. Welke visie heeft het college op bouwen in het buitengebied?
3. Op welke wijze is de gemeenteraad betrokken bij een visie ontwikkeling op bouwen in het buitengebied?
4. Hoe voorziet het college de gemeenteraad van een overzicht van woningbouw in het buitengebied?
5. De term ‘kernrandgebied’ komt voor in toetsing van bouwverzoeken.
    a. Wat wordt met deze term bedoeld?
    b. Wat is het verschil tussen een kernrandgebied en het buitengebied?
    c. Is het bouwen van nieuwe woningen makkelijker in dit soort ‘kernrandgebieden’ dan in het buitengebied?
6. Bestaat er voor het buitengebied van Alverna (gebied tussen Graafseweg, Panhuisweg, De Berendonck en de woonkern van Alverna):
    a. Een bouwoverzicht van welke woningen (incl. appartementen) er in de afgelopen 10 jaar hier is bij gebouwd? Zo ja, kunt u deze verstrekken op een kaart?
    b. Een visie op dit gebied? En waaruit blijkt wat acceptabel is qua woningbouw, waar we naartoe werken en hoe we de stedenbouwkundige -en cultuurhistorische samenhang en groene bufferfunctie in dit gebied behouden?

Namens de fractie van het CDA Wijchen,

Björn Derksen

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5859
Extern Zaak ID	Z/22/092358
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.r
Titel	92358 Informatienota Vergoeding kermis kernen Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Secretariaat
Eigenaar	Effing, Sanne
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	06-41820269
E-mail adres steller	p.schmitz@drutenwijchen.nl

Bijlagen
92358 Informatienota Vergoeding kermis kernen Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	26 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/22/092358

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vergoeding kermis kernen Wijchen

Datum: 23 april 2024

Kernboodschap

1. De kermissen in de kernen worden met in 2024 met in totaal € 6.935 extra gesubsidieerd. De vergoeding wordt daarmee € 2.500 per kermisorganiserende kern.
2. Er wordt een vervolgvoorstel uitgewerkt voor de herziening van het evenementenbeleid, inclusief eventuele financiële consequenties, zodat deze in de perspectiefnota van 2025 meegenomen kan worden;
3. De verhoging van de jaarlijkse bijdrage vanaf 2025 ad € 6.935 per jaar is gewenst, tot de herziening van het evenementenbeleid en zal moeten worden afgewogen in de perspectiefnota 2024.
4. Als het organiseren van de kermis niet mogelijk blijkt te zijn, kan de organisator met de gemeente overleggen over de invulling van een ander evenementen dat de leefbaarheid of levendigheid bevordert. Deze tijdelijke afwijking geldt tot het evenementenbeleid is herzien.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
20-12-2022	Z/22/092358 496846 92358 Informatienota Beantwoording schriftelijke vraag Wijchense VVD - toekomst dorpskermissen
30-03-2023	Z/22/092358 536043 92358 Besluit raad: Onderzoeksvoorstel toekomst dorpskermissen
19-03-2024	Z/22/092358 102835 Besluit College B&W: Onderzoek en informatienota doorzetten toekomstbestendigheid dorpskernen kermissen

Toelichting

Uit het onderzoek van DTNP over de toekomst van dorpskermissen blijkt dat onder meer de huidige financiële bijdrage van de gemeente te laag is voor de organisatie van een kermis in de kernen. De gestegen exploitatiekosten, de kleiner geworden marges in combinatie met het niet jaarlijks indexeren van de bijdrage vanuit de gemeente, worden daarbij als belangrijkste argumenten aangevoerd.

Om goed uitvoering te kunnen geven aan de aandachtspunten uit het rapport, waaruit blijkt dat de dorpskermissen zwaar onder druk staan, is gekeken hoe de levendigheid in de kernen behouden kan worden. Dit vraagt om gedegen en nauwkeurige afweging die we maken in het nieuwe evenementenbeleid en herziening van beleidsregels. Deze herziening staat in verband met capaciteitstekort vooralsnog voor 2025 gepland. Om te voorkomen dat kermissen tussentijds niet goed georganiseerd kunnen worden, stellen we voor om de bijdrage tijdelijk te verhogen.

Gevolgen

1. De herziening van evenementenbeleid kost tijd en capaciteit, maar zorgt voor meer mogelijkheden voor kernen om een leefbaarheids- of levendigheid bevorderend evenement te organiseren op de lange termijn.
2. Het verhogen van de bijdrage (naar € 2.500 per kermisorganiserend dorp) moet tot gevolg hebben dat een evenement dat de leefbaarheid of levendigheid bevordert (zoals bijvoorbeeld een kermis) in Balgoij, Batenburg, Bergharen, Hernen(-Leur) en Niftrik de komende jaren georganiseerd kan worden. De bijdrage zal worden uitgekeerd aan de daadwerkelijk organiserende partij.
3. Door het verbreden van de interpretatie van "kermissen" naar "evenementen die de leefbaarheid of levendigheid bevorderen", kunnen kernen, in afstemming met de gemeente, andere of aanvullende initiatieven ontplooien als zij geen kermisexploitant kunnen krijgen. Deze tijdelijke afwijking van huidig beleid zal gelden totdat evenementenbeleid met bijbehorende beleidsregels zijn herzien.
4. Financiële dekking vanuit het programma is zeer onzeker.
   Het huidige beleid gaat ervanuit dat slechts een deel van de (jaarlijks wisselende) opbrengsten uit de kermis in Wijchen wordt aangewend voor de organisatie van de kermissen (in alle kernen) en de kosten die daarmee gemoeid gaan. Een voorbeeld van kosten die hieruit gefinancierd worden, is de energiekosten van de kermissen van de kernen (die in toenemende mate dit budget onder druk zetten). Het grootste, aangewezen, deel van de opbrengsten wordt ingezet om algemene middelen in de gemeente te bekostigen. Hierdoor moet het verhogen van de vergoeding integraal worden afgewogen in de perspectiefnota 2024.

Communicatie

De organisatoren van de diverse kermissen worden op de hoogte gebracht. Zij ontvangen reeds jaarlijks schriftelijk een toezegging over de hoogte van de vergoeding. Deze brief wordt beargumenteerd aangepast. Tevens wordt hierin uitgelegd dat dit besluit is genomen vooruitlopend op herziening van evenementenbeleid in de toekomst.

Uitvoering of Vervolgstappen

In 2025 wordt een vervolgplan opgesteld voor de langere termijn. Hiervoor is een herziening van het evenementenbeleid met bijbehorende beleidsregels nodig.

Deze herziening heeft tot doel de levendigheid in de kernen te behouden en stimuleren. De verwachting is dat hier extra kosten en capaciteit mee gemoeid zijn. Deze kosten nemen wij mee in de perspectiefnota 2025 voor integrale afweging. Voor de uitbreiding van deze extra capaciteitsvraag, volgt een apart voorstel voor de perspectiefnota 2024.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5852
Extern Zaak ID	Z/24/239100
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.s
Titel	239100 Informatienota Verlenging pilot Consulent Mantelzorg (voorheen Mantelzorgmakelaar)
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Muurmans, Margreet
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	06-39835295
E-mail adres steller	m.muurmans@drutenwijchen.nl

Bijlagen
239100 Informatienota Verlenging pilot Consulent Mantelzorg (voorheen Mantelzorgmakelaar)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	26 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**
Raad openbaar Wijchen	4 juli 2024

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/239100

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Verlenging pilot Consulent Mantelzorg (voorheen Mantelzorgmakelaar)

Datum: 23-4-2024

Kernboodschap
De komende jaren zal er in de gemeente Wijchen vaker een beroep worden gedaan op mantelzorgers. Wie zijn/ haar mantelzorgtaken zo kan inrichten dat het goed bij zijn/ haar eigen leven past, zal langer, beter en gezonder voor de ander kunnen zorgen. MantelzorgNL heeft in 2021/2022 de wensen en behoefte van mantelzorgers in de gemeente Wijchen in kaart gebracht. Op basis van dit onderzoek zijn er speerpunten geformuleerd en acties uitgezet, zoals het aantrekken van Consulent Mantelzorg (eerdere functienaam Mantelzorgmakelaar) in het Sociaal team als pilot. De consulent is vanaf 1 augustus 2023 in dienst, haar inspanningen hebben geleid tot aantoonbare resultaten/ effect. Dit is de reden waarom het college de intentie heeft om de pilot met 1,5 jaar te verlengen t/m 31-12-2025. Via de Perspectiefnota 2024 wordt aan de Raad voorgelegd om een deel van het budget mantelzorg 2024 door te schuiven naar 2025. Op deze manier zijn de personeelskosten in 2025 gedekt.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
26-10-2022	Besluit: Uitkomsten mantelzorgonderzoek en speerpunten 2022/ 2023 Zaaknummer: 94837

Toelichting
Door verder te investeren in professionele, goed toegeruste mantelzorgondersteuning kan de mantelzorger langer, beter en gezonder voor de ander zorgen. Liefdevolle zorg draagt bij aan langer zelfstandig thuis wonen.

- **Inzet Consulent Mantelzorg leidt tot betere Mantelzorgondersteuning**

De Consulent Mantelzorg is sinds 1 augustus 2023 in dienst en maakt deel uit van het Sociaal team. De afgelopen maanden heeft zij aantoonbare resultaten geboekt en staan er acties gepland op de volgende speerpunten uit het onderzoek van MantelzorgNL:

Vinden: investeer in het 'vinden' van mantelzorgers
Versterken: versterk de positie van mantelzorgers
Verbinden: intensiever samenwerken is een voorwaarde voor het goed kunnen vinden en versterken van mantelzorgers.
Verlichten: informeer mantelzorgers over het ondersteuningsaanbod. Zorg voor een goed ondersteuningsaanbod. Versterk de draaglast en draagkracht van mantelzorgers.

Belangrijkste resultaten tot nu toe:

Vinden
- Het vergroten van het bewustzijn van Mantelzorgers door middel van ervaringsverhalen in de Wegwijs
- Succesvolle Dag van de Mantelzorg met zorgvragers en mantelzorgers

Versterken
- Het voeren van Keukentafelgesprekken met Mantelzorgers en het aanbieden van Mantelzorgondersteuning.
- Het organiseren van een inloopspreekuur.

Verbinden
- Vragen van Mantelzorgers die via Sociaal Team/ toegang binnen komen, worden doorgeleid naar de Consulent Mantelzorg.
- De Consulent geeft pro-actief advies aan directe collega's, ook wordt zij door hen geraadpleegd.
- De Consulent werkt nauw samen met Welzijnsorganisatie MeerVoormekaar.
- Sinds kort bestaat de werkgroep 'Netwerk Mantelzorg' met professionals en ervaringsdeskundigen. Doelen: het ontwikkelen van een vraaggericht aanbod voor mantelzorgers en het versterken van de onderlinge samenwerking.
- Het Mantelzorgpanel bestaat uit ervaringsdeskundigen. Zij geven pro-actief en re-actief advies over ontwikkelingen.

Verlichten
- De mantelzorg wordt individueel ondersteunt maar ook collectief (workshops, maatwerkvoorzieningen ed).
- De website www.wijchen.nl is uitgebreid met informatie over mantelzorg.

Geplande acties o.a. :

Vinden
- Ophalen en publiceren van meer ervaringsverhalen van mantelzorgers
- Het ontwikkelen van een Communicatiecampagne om meer mantelzorgers te vinden
- Organisatie van de Dag van de Mantelzorg

Versterken
- Doorontwikkelen van een divers vraaggericht aanbod.

Verbinden
- De rol en positie van de Consulent Mantelzorg door een Communicatiecampagne verder versterken.
- Doorontwikkelen werkgroep 'Netwerk Mantelzorg'
- Doorontwikkelen van het Mantelzorgpanel

Verlichten
- Doorontwikkelen van collectief aanbod ter ondersteuning van de mantelzorger
- Doorontwikkelen van diverse communicatiemiddelen (zoals website, flyer ed).

- **Belang van mantelzorgers neemt toe**

De komende jaren zal er vaker een beroep worden gedaan op mantelzorgers. Een grote groep mensen wordt steeds ouder (dubbele vergrijzing) en blijft langer thuis wonen. Op dit moment zijn er 5 potentiële mantelzorgers per 75-plusser, in 2040 zijn dit er 3. Daarnaast heeft de formele zorg problemen met de personele bezetting: de formele zorg staat onder druk.

- **Voorkomen is beter dan genezen**

In de gemeente Wijchen wonen ongeveer 12.000 mantelzorgers. Ongeveer 9% van de mantelzorgers (ongeveer 1.100 Wijchenaren) zijn zwaar overbelast of lopen dit risico. Wanneer de mantelzorger overbelast is kan een schrijnende situatie ontstaan. De mantelzorger voelt zich eenzaam, krijgt een depressie of een burn-out. Ook hebben de mantelzorgtaken een negatief effect op prestaties op school of op het werk. Tot slot neemt de kans op mishandeling van de zorgvrager toe.

- **Wmo 2015**

De gemeente heeft vanuit de Wmo 2015 de wettelijke taak om mantelzorgers te waarderen en zo te ondersteunen dat overbelasting voorkomen wordt. We spreken wettelijk gezien van mantelzorger als er minimaal 8 uur per week gedurende drie maanden hulp of zorg wordt gegeven.

Gevolgen
De Consulent Mantelzorg geeft verdere uitvoering aan de behoeften van mantelzorgers. De basis van haar werkzaamheden zijn de speerpunten en acties die voortkwamen uit het behoefteonderzoek onder mantelzorgers.

Communicatie
Via diverse kanalen (Website, social media, Wegwijs, welzijn- en zorgprofessionals, inloopspreekuur) worden inwoners van de gemeente Wijchen geïnformeerd over diverse vormen van Mantelzorgondersteuning. Sinds kort bestaat er een Mantelzorgpanel Wijchen (deze bestaat uit ervaringsdeskundigen). Het panel geeft advies over de te ontwikkelen producten/ ideeën.

Uitvoering of Vervolgstappen
Zie gevolgen.

Geheimhouding:
N.v.t.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5922
Extern Zaak ID	Z/24/236590
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.t
Titel	236590 informatienota Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Wikkerink, Matthijs
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van
Telefoonnummer steller	+31 6 81 03 38 59
E-mail adres steller	m.wikkerink@drutenwijchen.nl

Bijlagen
concept zienswijze Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
bijlage 2 GR MARN Concept Jaarverslag
bijlage 3 Begroting 2025 inclusief meerjarenraming 2026-2028
236590 informatienota Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
Bijlage 1Brief MARN
bijlage 4 MARN - Controleverklaring 2023
Bijlage 5 Adviesrapport GR adviesfunctie MARN Jaarstukken 2023 en begroting 2025

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 mei 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	17 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

MARN Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio
Nijmegen
Postbus 316
6500 AH Nijmegen

contactpersoon
Matthijs Wikkerink
ons kenmerk
Z/24/236590

datum 6 mei 2024
onderwerp Zienswijze jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN
verzonden

Geacht bestuur

Wij hebben van u op 2 april de volgende stukken ontvangen: Jaarrekening 2023, Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028.

Met deze brief geven wij onze zienswijze daarop. Bij de beoordeling van de stukken hebben wij gebruik gemaakt van het advies van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen. Wij ondersteunen de conclusies uit dit advies en onze zienswijze is dan ook in lijn daarmee.

We stemmen in met:

1. de jaarrekening 2023
2. het gerealiseerd resultaat 2023, groot €111.792; te bestemmen tot uitkering aan de gemeente
3. de vrijval van de bestemmingsreserve ad.€ 455.592 zijnde € 481.803 minus € 26.211 (vergoeding aan West Maas en Waal) uit te keren aan de 7 deelnemende gemeenten, op basis van het inwonersaantal per 1 januari 2023, opgenomen in de BRN 2024;
4. de vrijval ad € 26.211 uit te keren aan de uittredende gemeente West Maas en Waal conform de afspraken met deze gemeente;
5. de bestemmingsreserve MARN + á € 100.000 te bestemmen tot uitkering aan de gemeenten o.b.v. inwoneraantallen 2023;
6. € 433.500 uit de dividenduitkering 2022 vanuit de ARN aan de deelnemende gemeenten uit te keren o.b.v. inwoneraantallen van het jaar 2022;
7. de € 76.500 uit de dividendbelasting 2022 (vanuit de ARN) na ontvangst uit te keren;
8. De bedragen 2,3,4 5 en 7 in twee delen uit te keren (juli en oktober 2024
9. de begrotingswijzigingen 2024 van de begroting 2024.
10. de begroting 2025 van de MARN.

Daarnaast hebben wij kennis genomen van de meerjarenbegroting van 2026 tot 2028.
Met vriendelijke groet,

J.M. Hendrix gemeentesecretaris	R.D. Helmer - Englebert burgemeester

JAARVERSLAG 2023

Versie 1

Voor akkoord:

T. van Elferen,
Voorzitter Dagelijks Bestuur
GR MARN

INHOUD

Pagina

1 Programma & Producten ... 1

1.1 Programma ... 1

1.2 Bestuur ... 1

1.3 Afvalverwerking ... 2

2 Paragrafen ... 4

2.1 Financiële paragraaf ... 4

2.2 Verbonden partijen ... 7

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 7

2.4 Bedrijfsvoering ... 8

2.5 Onderhoud kapitaalgoederen ... 9

3 JAARREKENING 2023 ... 10

3.1 Algemeen ... 10

3.2 Balans ... 12

3.3 Toelichting balans ... 14

3.4 Overzicht van baten en lasten ... 18

3.5 Toelichting overzicht van baten en lasten ... 20

3.5.1 Bestuur ... 21
3.5.2 Product Afvalverwerking ... 21
3.5.3 Netwerkondersteuning Projecten ... 22
3.5.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid ... 23
3.5.5 Analyse onvoorzien ... 24
3.5.6 Analyse overzicht van baten en lasten ... 24
3.5.7 Incidentele baten en lasten ... 25
3.5.8 Wet normering topinkomens ... 25

3.6 Overige gegevens ... 27

3.6.1 Gebeurtenissen na balansdatum ... 27

3.7 Bestemming saldo en vrijval bestemmingsreserve ... 28

4 Bijlagen ... 30

4.1 ledenlijst algemeen en dagelijks bestuur ... 30

4.2 Normenkader rechtmatigheid ... 30

4.3 Interne regelgeving ... 30

1 Programma & Producten

1.1 Programma

Rechtskarakter

De gemeenschappelijke regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend samenwerkingsverband, dat is opgericht op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).

Doelstelling, taken en bevoegdheden en producten

De gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten ter bescherming van het milieu, waaronder in ieder geval begrepen een doelmatige en milieu-hygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen, en in het bijzonder om te voorzien in het aandeelhouderschap in ARN B.V (ARN).

Ter uitvoering van de doelstelling van de MARN worden de volgende producten onderscheiden:

1. Bestuur;
2. Afvalverwerking, in het bijzonder de relatie met ARN;

1.2 Bestuur

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

De MARN is aandeelhouder van en leverancier van afval aan ARN. De aandacht van (het bestuur van) MARN gaat uit naar de juiste invulling van het aandeelhouderschap en de samenwerking op het gebied van afvalverwerking. Tevens is de MARN betrokken bij het stimuleren van de circulaire economie in de regio.

MARN heeft als publieke partij 51% van de aandelen en Remondis heeft als private partij 49% van de aandelen van ARN. Daarmee is ARN voor het merendeel in publieke handen is.

MARN en de energietransitie/ circulariteit in de regio

De verkenning van de toekomst van de MARN, mede in relatie tot de energietransitie van de deelnemende gemeenten leidde in 2020 tot de conclusie dat MARN zich gaat ontwikkelen naar een MARN+. De plus geeft een actievere invulling van het aandeelhouderschap in de ARN aan en het benutten van dit aandeelhouderschap bij de energietransitie. In 2023 heeft het Dagelijks en Algemeen Bestuur meermaals nader over de invulling van MARN+ gesproken en is besloten om een senior adviseur als linking pin tussen de gemeenten en ARN aan te stellen. Deze adviseur kan, door middel van inzicht in de kansrijke projecten bij ARN op het gebied van energietransitie en circulariteit, de verbinding maken naar de MARN-gemeenten en een actieve rol in de afstemming hierover op zich nemen. Dit alles in nauwe verbinding met het bestuur van MARN. In 2023 zijn hiervoor nog geen kosten gemaakt.

In november 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten financiële ondersteuning te geven aan de Circulaire Raad. Vanuit GR MARN hebben twee bestuursleden zitting in deze samenwerking. Het afgelopen jaar is verder ingezet om ontwikkeling te geven aan de circulaire economie in de regio. Het Algemeen bestuur heeft besloten om de bijdragen aan de Circulaire Raad, en daarmee aan de energietransitie in de regio, te continueren tot en met 2027.

Aandeelhouder ARN

Het huidige bestuur van GR MARN, aangetreden per juli 2022, heeft in 2023 de kennismaking met de aandeelhouder Remondis hernieuwd. Hiertoe heeft in het begin van het jaar een bezoek van MARN aan de hoofdlocatie van Remondis in Lünen, Duitsland, plaatsgevonden. Dit was een inspirerende bijeenkomst waarbij de vele mogelijkheden van hergebruik van afvalstromen aan de orde kwamen. Aan het eind van 2023 hebben de aandeelhouders van ARN elkaar in een bijeenkomst

bij ARN opnieuw gesproken en gaf de directie van ARN een toelichting op de nieuwste ontwikkelingen bij ARN op het gebied van de energietransitie.

Wat heeft het gekost?

Bestuur

	Rekening 2023	Begroting 2023
Lasten	€ 149.108	€ 261.301
Baten	€ -	€ 100.000
Saldo	€ -149.108	€ -161.301

Voor een verdere onderbouwing en toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening vanaf onderdeel 3.4. De begrote baten ad 100.000 hebben betrekking op de inzet reserve Marn+. In 2023 zijn er geen activiteiten uitgevoerd op dit onderdeel en is derhalve ook geen inzet van reserve nodig. Wij stellen in het voorstel resultaatbestemming voor om deze reserve uit te keren aan de gemeenten.

1.3 Afvalverwerking

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Het product betreft het geheel aan (financiële) relaties die de MARN heeft met ARN.

De MARN was en is op de volgende wijzen verbonden met deze vennootschap:

1. Contractpartner voor aanlevering van afval en indirect leverancier van afvalstoffen;
2. Aandeelhouder in het aandelenkapitaal;
3. Voormalig eigenaar/verhuurder en in 2017 verkoper van de gronden waarop de installaties en stortlocatie van ARN zijn gelegen.

Ad 1. De MARN heeft een langdurige doorlopende overeenkomst voor het aanleveren van verschillende afvalstromen met ARN, waaronder restafval en GFT. De MARN beoordeelt de verhouding met ARN op transparantie en streeft waar mogelijk naar een verlaging van het tarief en het verder inzetten op duurzaamheid. Hiertoe zal in 2024 een onafhankelijk tarievenonderzoek bij ARN worden uitgevoerd.

Ad 2. De MARN is als aandeelhouder aanwezig bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, waarbij onder andere de jaarstukken van ARN worden goedgekeurd. Tevens onderhoudt MARN het contact met de Raad van Commissarissen en is betrokken bij strategische keuzes.

Ad 3. De MARN heeft de gronden in 2017 verkocht aan ARN voor een bedrag van €11.500.000. Met ARN is een leenovereenkomst aangegaan waarbij ARN over een periode van 20 jaar dit bedrag aflost en een marktconforme rente, inclusief risico-opslag betaalt. Ter verzekering van de betaling van de termijnen van de koopprijs heeft ARN zekerheid aan MARN verstrekt in de vorm van een eerste recht van hypotheek op de percelen die onderdeel uitmaken van de verkoop. In de verkoopakte zijn verschillende bepalingen opgenomen over het gebruik van de terreinen, risico's en dergelijke, zoals dit voorheen in de huurovereenkomst en de akte tot vestiging van een recht van opstal was opgenomen

Wat heeft het gekost?

Afvalverwerking

	Rekening 2023	Begroting 2023
Lasten	€ 91.275	€ 91.275
Baten	€ 316.293	€ 316.295
Saldo	€ 225.019	€ 225.021

De kosten en baten van afvalverwerking liggen in lijn met de begroting.

2 Paragrafen

2.1 Financiële paragraaf

Uitgangspunten

De gemeenschappelijke regeling houdt zich aan de Begrotingsrichtlijnen van de Regio Nijmegen voor haar financieel beleid. Positieve resultaten op basis van een vastgesteld jaarverslag worden conform besluiten van het Algemeen Bestuur uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten conform de bepalingen van de tekst van de gemeenschappelijke regeling van de MARN (zie ook weerstandsvermogen) tenzij door het bestuur een bestemming wordt gegeven aan (een deel van) het exploitatiesaldo.

De paragraaf betreffende de financiering bevat onder andere de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. De kaders ten aanzien van risicobeheer zijn vastgelegd in de Financiële Verordening MARN en het Treasurystatuut. Deze zijn herzien in het kader van de wijziging van de wet op de decentrale rekenkamers en bijbehorende herziening van artikelen 212 en 213 Gemeentewet. Daarmee zijn ook de Controleverordening en het controleprotocol herzien.

Wet FiDo

In de wet Financiering Decentrale Overheden, afgekort de wet FiDo, zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Ten behoeve van een verbeterde werking van de financieringsfunctie van decentrale overheden naar aanleiding van onder andere de kredietcrisis, is de gewijzigde wet FiDo per 1 januari 2009 in werking getreden. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden

Het vanaf 10 december 2013 verplichte schatkistbankieren, in feite schatkistbeleggen, houdt in dat gemeenten en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen al hun overtollige liquide middelen ('beleggingen') aanhouden bij het ministerie van Financiën en niet langer financiële geldmiddelen en vermogens bij private partijen buiten de schatkist aanhouden. De middelen die een decentrale overheid aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak. Het principe van schatkistbankieren is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak.

Wet Houdbare overheidsfinanciën

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof), in werking getreden per 1 januari 2014, betreft de Nederlandse uitwerking van Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. De Europese begrotingsafspraken zijn gericht op het terugdringen van het nationale EMU-tekort tot onder de 3 procent. In de wet worden de afspraken vertaald naar nadere doelstellingen ten aanzien van de schuldomvang en het begrotingstekort van decentrale overheden.

Wet elektronische publicaties

Op 1 juli 2021 is de Wet elektronische publicaties (Wep) in werking getreden. Het doel van de Wep is het vergroten van de toegankelijkheid van (voorgenomen) overheidsbesluiten.

Verslag over het jaar 2023

Aangegane en verstrekte leningen

De MARN is in het verleden een aantal leningen aangegaan in het kader van de aanschaf van de gronden waarop de installaties van ARN zijn gebouwd en de stortplaats wordt geëxploiteerd. Hierbij zijn ook de aandelen in de ARN meegefinancierd. Van deze lening resteerde in 2017 alleen nog een kasgeldlening bij BNG van €2.000.000. In 2017 heeft het bestuur besloten deze lening om te zetten

in een aflosbare lening met een looptijd van 20 jaar vanaf 1 juli 2017. Deze lening is aangegaan bij BNG tegen een rentepercentage van 1,33%.

MARN heeft aan ARN een lening ter hoogte van €11.500.000 verstrekt ten behoeve van de aankoop van de gronden van MARN door ARN. Hierop wordt door ARN jaarlijks rente en aflossing betaald. Het rentepercentage van deze lening is gesteld op een vaste rente van 3,09% op jaarbasis voor de gehele periode van aflossing. Wij verwijzen naar de toelichting bij de jaarrekening.

Rentebaten en -lasten
Gedurende het jaar 2023 heeft de MARN rente betaald over de door haar aangegane lening bij BNG. Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2023 is rente betaald ter hoogte van €19.969.
Gedurende het jaar 2023 heeft MARN van ARN een bedrag van € 259.570 aan rente ontvangen, hetgeen is gebruikt ter dekking van de exploitatie (begroting 2023 € 259.572). Het gedeelte wat ten gunste van de in 2022 uitgetreden gemeente West Maas en Waal komt á €14.583 is als kosten in de begroting opgenomen. De gemeente West Maas en Waal heeft tot aan einde looptijd aflossing lening recht op een vastgesteld deel van de rente-inkomsten.

Schatkistbankieren
De gelden die de gemeenschappelijke regeling niet direct nodig heeft gehad voor haar eigen exploitatie zijn gedurende het boekjaar ondergebracht bij de Rabobank. MARN handelt conform het zogenaamde “Schatkistbankieren”. Bedragen boven de €400.000 (gemiddeld over een maand) worden op een speciaal daartoe geopende rekening gezet bij het Rijk. Wij verwijzen naar de toelichting bij de jaarrekening.

Kasgeldlimiet
Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het beheersen van risico’s die samenhangen met de rentelasten van decentrale overheden. Om een grens te stellen aan korte financiering (rente-typische looptijd tot één jaar) is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de jaarbegroting van i.c. de MARN bij begin van het jaar. Artikel 4, lid 1 Wet FIDO bepaalt, dat de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt. Hiervoor wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering op de eerste dag van de drie kalendermaanden in een kwartaal.

De ontwikkeling van de kasgeldlimiet in 2023 blijkt uit onderstaande opstelling (alles in euro's):

Kasgeldlimiet in 2023				
Per eerste dag van het kwartaal	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
[1] Omvang begroting per 1 januari 2023 (=grondslag)				
	€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
- in bedrag	**€ 300.000**	**€ 300.000**	**€ 300.000**	**€ 300.000**
Voor de kasgeldlimiet geldt een minimum van 300.000				
[2] Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
[3] Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ -	€ -	€ -	€ -
Tegoeden in rekening courant	€ 263.092	€ 174.079	€ 211.487	€ 178.888
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende middelen	**€ 263.092**	**€ 174.079**	**€ 211.487**	**€ 178.888**
[4] Toets kasgeldlimiet:				
a Gem. netto schuld - vlottende middelen (3-2)	€ 263.092	€ 174.079	€ 211.487	€ 178.888
b Toegestane kasgeldlimiet [1]	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Ruimte	**€ 563.092**	**€ 474.079**	**€ 511.487**	**€ 478.888**

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering. Het renterisico op het begrotingstotaal overschrijdt de renterisiconorm niet (artikel 6, lid 1 Wet FIDO).

De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Op basis van de Wijzigingswet stelt de beoogde renterisiconorm in de kern dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. Het maximum percentage van 20% moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor het komende jaar. De horizon van het begrotingsjaar plus de komende drie jaar komt overeen met de periode van de meerjarenraming.

Zoals vermeld is de kasgeldlening die door MARN was aangegaan per medio 2017 bij BNG omgezet naar een aflosbare lening met een looptijd van 20 jaar met een vast rentepercentage. De termijn loopt hier mee gelijk aan de aflossingsverplichting van ARN op de aan haar door MARN verstrekte langlopende lening in het kader van de grondverkoop.

Resumé

In de rekening van de MARN zijn geen voorzieningen voor financieringsrisico's getroffen, zij het dat de lening die aan ARN is verstrekt, is afgedekt met een eerste recht van hypotheek op de percelen betrokken in de grondverkoop.

In artikel 27 lid 1 van de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN wordt vermeld dat de gemeenten gezamenlijk garant staan voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het openbaar lichaam gesloten en af te sluiten langlopende en kasgeldleningen en in rekening opgenomen en op te nemen gelden, en voor de door het openbaar lichaam verstrekte garanties. In lid 2 van dat artikel wordt verder vermeld dat elke deelnemende gemeente hierbij is

verbonden naar verhouding van haar inwonertal. Daarbij zijn de inwonertallen bepalend zoals deze door het Centraal Bureau voor de Statistiek worden bekend gemaakt.
Tevens zijn er zijn geen claims van derden, noch zijn er bijzondere risico's in de deelneming (ARN B.V.) en zijn er geen rechtsgedingen.

Omzetbelasting
Na de verkoop van de gronden is MARN niet meer betrokken in de BTW-heffing.

2.2 Verbonden partijen
Voor de financiële consequenties van deze relatie wordt verwezen naar het Treasury-verslag als ook de Risicoparagraaf.

Aandeelhouderschap
MARN houdt 3.750 aandelen in ARN. Elk aandeel vertegenwoordigt een nominale waarde van € 453. De aandelen zijn door MARN voor 100% volgestort. Doordat in 2019 Regio De Vallei en in 2020 Regio Rivierenland zich terugtrokken als aandeelhouder, bleven er vanaf 18 mei 2020 twee aandeelhouders over: de MARN als publieke partij met 51% van de aandelen en Remondis als private partij met 49% van de aandelen. Het aantal aandelen van GR MARN is gelijk gebleven, ARN BV heeft de aandelen van de vertrekkende regio's en een gedeelte van de aandelen van Remondis ingenomen.

Stemrecht
Nu MARN 51% en Remondis 49% van de aandelen heeft, is daarmee ook het stemrecht in deze verhouding bepaald. Besluiten moeten met tweederde meerderheid genomen worden, wat betekent dat beide aandeelhouders moeten kunnen instemmen met de voorstellen.

Raad van Commissarissen
De ARN kent naast de directie tevens een Raad van Commissarissen. Namens de MARN hebben twee leden in het jaar 2023 zitting gehad in de Raad van Commissarissen: de heren Hirdes en Thijssen.

Jaarverslag ARN
De jaarstukken van ARN worden medio van elk jaar vastgesteld in de Algemene vergadering waarin MARN zitting heeft. Deze stukken zijn in de vergadering van het Algemeen Bestuur besproken. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 van de MARN zijn alleen de cijfers van de Jaarrekening 2022 van ARN bekend.

Het eigen vermogen van ARN B.V. bedraagt €24.475.893 per ultimo 2022. Op basis van de jaarrekening 2022 heeft ARN langlopende schulden in de hoogte van €8.241.660 tegen een bedrag van €12.500.691 het jaar ervoor. Het resultaat over 2022 bedroeg €2.652.244 tegen €2.042.158 in het jaar ervoor.

MARN heeft voor de verwerking van het afval van de deelnemers in MARN een vast tarief met een jaarlijkse indexering.

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Door het Algemeen Bestuur is in juni 2014 besloten dat de MARN geen weerstandsvermogen dient aan te houden anders dan de €10.000 Post onvoorzien uit de begroting.

Het bestuur heeft in 2022 onderkend dat er bij ongewijzigd beleid op korte termijn een liquiditeitstekort zal optreden als gevolg van afnemende rente-inkomsten en het uitkeren van de component aflossing. Derhalve heeft het bestuur in 2022 ten aanzien van duurzame financiering van MARN besloten dat de inkomsten uit de verkoop van de grond aan ARN (rente-inkomsten en

aflossings-inkomsten) niet meer afzonderlijk beschouwd en afzonderlijk toegewezen worden (respectievelijk ten gunste van exploitatie MARN en ten gunste van de deelnemende gemeenten). Dit heeft als resultaat dat vanaf het jaar waarin het banksaldo van MARN conform de balansprognose een negatief resultaat laat zien, steeds jaarlijks een bedrag uitgekeerd wordt aan de gemeenten waarbij de exacte hoogte van het bedrag bij de begroting wordt vastgesteld. Dit wordt als verwerkingswijze geïmplementeerd in de begroting. Het resterende bedrag wordt gebruikt voor de exploitatie van MARN. De aflossing aan BNG geschiedt uit de liquide middelen die ontstaan door het jaarlijkse exploitatieoverschot. Over eventuele dividenduitkeringen van ARN wordt jaarlijks een besluit genomen.

Het eigen vermogen van de MARN, bestaande uit de resultaatreserve, bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten", bestemmingsreserve "Marn+" en het gerealiseerd resultaat over het jaar 2023, bedraagt per 31 december 2023 € 8.864.852

Indien de post onvoorzien onvoldoende is om in een bepaald jaar tekorten, die voortvloeien uit de rekening, op te vangen en er geen andere dekking kan worden gevonden, wordt het bepaalde in de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN artikel 28 van toepassing. Daarin is bepaald dat de gemeenten naar rato van het inwonerstal dienen bij te dragen in tekorten van de MARN. Daarbij dienen cijfers van het CBS over het inwonertal te worden gebruikt. Met het besluit ten aanzien van duurzame financiering beoogt GR MARN hier geen beroep op te hoeven doen gedurende de looptijd van de aflossing van de lening aangaande de verkoop van de gronden.

Risicobeheersing
De risico's van de MARN zijn beperkt dan wel afgedekt. Daarnaast is MARN aandeelhouder in ARN B.V.. Tevens heeft MARN met ARN B.V. een vast tarief met indexering voor het door de deelnemers in de MARN aangeleverde afval. Wel heeft zij een lening bij ARN lopen maar deze is afgedekt met een eerste recht van hypotheek. Daarnaast loopt MARN een risico van ten hoogste de waarde van de aandelen die MARN heeft in ARN. Deze zijn gewaardeerd tegen de werkelijke verkrijgingsprijs en wel voor een waarde van €1.701.675. ARN heeft dezelfde aandelen gewaardeerd tegen een prijs van €1.702.500. Het verschil kan worden verklaard door de afronding die door ARN wordt gehanteerd. MARN heeft de aandelen geactiveerd tegen de werkelijke prijs van €453,78, waar ARN met € 454,- heeft gerekend. Verder wordt verwezen naar paragraaf 2.2 '*verbonden partijen'*.

2.4 Bedrijfsvoering
De gemeenschappelijke regeling kent op basis van de tekst van de regeling de volgende te onderscheiden organen: het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. Daarnaast bestaat er een ambtelijke ondersteuning bestaande uit een secretaris.

Bestuursorganen
Het Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur bestond in 2023 uit zeven leden: de leden van de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de deelnemende gemeenten. Tevens zijn er evenzoveel plaatsvervangende leden aangewezen. De leden die namens de gemeenten deel hebben uitgemaakt van het Algemeen Bestuur zijn in bijlage 1 van dit verslag vermeld.

Het Dagelijks Bestuur
Het Dagelijks Bestuur telt vier leden inclusief de Voorzitter. Conform de wet en de regeling komt het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid toe zoals in de WGR en de tekst van de GR MARN is toebedeeld. Het Dagelijks Bestuur stuurt vanuit zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid de secretaris aan.

De Voorzitter
De Voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur benoemd. De Voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het Dagelijks als ook het Algemeen Bestuur en vertegenwoordigt de regeling in en buiten rechte.

Gelet op de beperkte omvang van het bestuur heeft het bestuur besloten dat - waar mogelijk - de vergaderingen van Algemeen en Dagelijks Bestuur samen zullen vallen. Formeel blijven deze evenwel gescheiden conform de WGR.

Ambtelijke organisatie

Secretariaat en personeel

De MARN heeft geen eigen personeel in dienst. Vanaf 1 juli 2018 wordt de secretaris vanuit Dar N.V. (Dar) geleverd.

Administratie

De financiële administratie is gedurende het jaar 2023 verzorgd door de afdeling Financiën van Dar.

Informatievoorziening

De verschillende onderwerpen en projecten worden geregeld besproken in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Voor specifieke onderwerpen worden Colleges van Burgemeester en Wethouders als ook Raden tussentijds geïnformeerd en naar hun opvattingen gevraagd naar gelang het onderwerp. Voor een aantal voorstellen is dat zelfs verplicht, zoals voor de begroting en de jaarrekening.

Toelichting op Rechtmatigheidsverantwoording

In de rechtmatigheidsverantwoording (zie pg. 27) heeft het DB gemeld dat sprake is van een beperkte overschrijding van de lasten.

Het betreft salariskosten van gedetacheerd personeel toegedeeld aan het product Bestuur. De kosten waren begroot op € 68.496 en bedroegen in werkelijkheid € 69.277.

Hierbij zijn de kosten personeel 1.14% hoger dan begroot als gevolg van een (iets) hogere indexering van deze kosten dan begroot. Hiervoor is dekking vanuit de Algemene middelen.

Klachten en bezwaarschriften

Gedurende het jaar 2023 zijn er geen klachten geweest en zijn geen bezwaren ingediend.

2.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De MARN beschikt niet over kapitaalgoederen.

3 JAARREKENING 2023

3.1 Algemeen

Jaarrekening 2022 en begroting 2024

De herziene jaarrekening 2022, de herziene begroting 2023 en begroting 2024 van de MARN zijn in de vergadering van 7 juli 2023 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De stukken zijn vervolgens ter kennisname aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland en Limburg verzonden. Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft laten weten dat op basis van de ingediende stukken de MARN onder het repressieve toezicht zal blijven vallen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De volgende grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het BBV.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa

De vaste activa worden geactiveerd tegen verkrijgingprijs. Er wordt lineair afgeschreven met een vast percentage van de verkrijgingprijs over de verwachte economische levensduur.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs (nominale waarde). Leningen zijn tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Uitzettingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvat het banksaldo.

Bestemmingsreserve

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve, waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerd resultaat wordt ter bestemming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Hieronder vallen voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten, dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. We hebben de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste schulden

De leningen met een looptijd langer dan een jaar worden hieronder tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva hebben een looptijd korter dan een jaar. De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Buiten de balanstelling wordt – voor zover van toepassing – het bedrag genoemd waarvoor er borg- of garantstellingen zijn afgegeven.

Verordeningen
De diverse verordeningen op basis van het BBV zijn door het Algemeen Bestuur van de MARN vastgesteld. De Financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet, de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet en het Treasurystatuut zijn met ingang van 2023 vastgesteld en aangepast aan de gewijzigde wet- en regelgeving. Het Algemeen Bestuur heeft WHS registeraccountants de opdracht tot controle verstrekt en heeft daarbij ingestemd met het accountantsprotocol 2023.

Rechtmatigheid: normenkader
Voor wat de toetsing aan de rechtmatigheid betreft is door het Algemeen Bestuur bij het vaststellen het accountantsprotocol het normenkader vastgesteld waaraan de jaarrekening dient te worden getoetst (zie bijlage 4.2).

Daarnaast is nadere (interne) regelgeving vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De interne verordeningen c.q. regelgeving vallen voor het jaar 2023 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid (zie eveneens bijlage 4.2).

Controletoleranties
Hierbij wordt aangesloten bij de maximale goedkeuring- en rapportagetoleranties, zoals die wettelijk in het BADO zijn vastgesteld, te weten 1% van de lasten voor fouten en voor onduidelijkheden in de controle ook 1%. Deze toleranties gelden zowel voor de getrouwheid als voor de rechtmatigheid.

3.2 Balans

ACTIVA	MARN balans ultimo 2023 euro's	MARN balans ultimo 2022 euro's
VASTE ACTIVA		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 1.701.676	€ 1.701.676
Lening aan deelnemingen	€ 8.241.664	€ 8.750.693
Leningen aan openbare lichamen	€ 15.425	€ 30.851
	€ 9.958.765	**€ 10.483.220**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**€ 9.958.765**	**€ 10.483.220**
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Uitzettingen Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 615.019	€ 400.000
Vorderingen op openbare lichamen	€ 207.806	€ 222.233
	€ 822.825	**€ 622.233**
Liquide middelen		
Rabobank	€ 178.888	€ 366.344
	€ 178.888	**€ 366.344**
Overlopende activa	€ -	€ 303
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**€ 1.001.712**	**€ 988.880**
TOTAAL	**€ 10.960.478**	**€ 11.472.100**

PASSIVA		MARN balans ultimo 2023 euro's		MARN balans ultimo 2022 euro's
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen				
Reserves				
Resultaatreserves	€	229.020	€	114.016
Bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten"	€	7.914.040	€	8.355.205
Bestemmingsreserve "Marn+"	€	100.000	€	-
Gerealiseerd resultaat	€	621.792	€	625.004
	€	**8.864.852**	€	**9.094.225**
Voorzieningen				
Voorzieningen				
Voorziening apparaatskosten uittreden WMW	€	30.851	€	46.276
	€	**30.851**	€	**46.276**
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar				
Onderhandse leningen				
Binnenlandse banken en overige financiële instellin	€	1.454.448	€	1.548.403
Openbare lichamen	€	402.197	€	429.266
	€	**1.856.646**	€	**1.977.669**
TOTAAL VASTE PASSIVA	€	**10.752.349**	€	**11.118.170**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige schulden < 1 jaar	€	198.457	€	219.934
Handelscrediteuren	€	-	€	123.700
	€	**198.457**	€	**343.633**
Overlopende passiva				
Rente leningen O/G	€	**9.672**	€	**10.297**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	€	**208.129**	€	**353.930**
TOTAAL	€	**10.960.478**	€	**11.472.100**

3.3 Toelichting balans

Vaste activa

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De deelneming in ARN bedraagt per balansdatum 51% van het geplaatste aandelenkapitaal. De deelneming wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. Het zichtbaar eigen vermogen per 31 december 2022 bedroeg €24.475.893. De cijfers voor 2023 zijn nog niet bekend en zal bij de behandeling van de jaarrekening van ARN tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders medio mei 2024 bekend zijn.

Voorzieningen

Voorziening apparaatskosten uittreden WMW per 1 januari 2023	€	46.276
Onttrekking	€	15.425
Voorziening apparaatskosten uittreden WMW per 31 december 2023	€	30.851

Dit betreft een voor vijf jaar te ontvangen vastgesteld bedrag van € 15.425, wat bij de gemeente West Maas en Waal in rekening gebracht wordt met betrekking tot een bijdrage aan de apparaatskosten. Dit is bij het uittreden van de gemeente uit de MARN besloten. Deze bijdrage zal tot en met 2025 ontvangen worden.

Lening aan deelnemingen

Lening aan deelnemingen	€	8.241.664
Balans per 31 december 2023	€	8.241.664

Deze lening wordt over een periode van 20 jaar afgelost door ARN.
Onderstaand het aflossingsschema:

Jaar	Aflossingbetaling	Restant einde jaar
Beginsaldo		€ 11.500.000
2017	€ 424.076	€ 11.075.924
2018	€ 437.180	€ 10.638.744
2019	€ 450.690	€ 10.188.054
2020	€ 464.616	€ 9.723.438
2021	€ 478.973	€ 9.244.465
2022	€ 493.772	€ 8.750.693
2023	€ 509.030	€ 8.241.663
2024	€ 524.759	€ 7.716.904
2025	€ 540.974	€ 7.175.930
2026	€ 557.692	€ 6.618.238
2027	€ 574.924	€ 6.043.314
2028	€ 592.688	€ 5.450.626
2029	€ 611.003	€ 4.839.623
2030	€ 629.882	€ 4.209.741
2031	€ 649.347	€ 3.560.394
2032	€ 669.410	€ 2.890.984
2033	€ 690.095	€ 2.200.889
2034	€ 711.421	€ 1.489.468
2035	€ 733.400	€ 756.068
2036	€ 756.068	€ -

Leningen aan openbare lichamen

Leningen aan openbare lichamen	€	15.425
Balans per 31 december 2023	€	15.425

Gemeente West Maas en Waal is per 1 januari 2022 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. Aan uittreding zijn financiële voorwaarden verbonden, zodat de MARN een vordering heeft op gemeente West Maas en Waal. Deze vordering bestaat uit een vergoeding voor de apparaatskosten tot en met 2025. De kosten worden verrekend met het gedeelte van de jaarlijkse rente en aflossing van de lening aan ARN, waar de gemeente West Maas en Waal tot 2036 recht op heeft. Omdat MARN niet meer betrokken is in de BTW-heffing na de verkoop van de gronden is in een vaststellingsovereenkomst overeengekomen om de vergoeding van gederfde schade als gevolg van het niet meer aanleveren van afval rechtstreeks door ARN op gemeente West Maas en Waal te verhalen en niet via MARN te laten verlopen. De Belastingdienst heeft deze werkwijze geaccordeerd.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van < 1 jaar
Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen		
Bijdrage apparaatskosten WMW 2022	€	15.425
Bijdrage apparaatskosten WMW 2023	€	15.425
Bijdrage apparaatskosten WMW 2024	€	15.425
Dividendbelasting uitkering ARN 2021	€	76.500
Dividendbelasting uitkering ARN 2022	€	76.500
Credit bankkosten schatkistbankieren 2023	€	2.400
Rente schatkistbankieren Q4 2023	€	6.130
Balans per 31 december 2023	€	207.806

Dit betreft onder andere het gedeelte van de vordering op West Maas en Waal die de MARN in 2024 zal verrekenen met het verschuldigde bedrag aan de gemeente West Maas en Waal. Daarnaast is de nog te vorderen dividendbelasting voor de jaren 2021 en 2022 hierop verantwoord. Ten aanzien van de terugvordering van de dividendbelasting (over het door ARN B.V. uitgekeerde dividend) is de verwachting is dat besluitvorming bij de Belastingdienst in 2024 zal plaatsvinden evenals uitkering. Hierna zal het teruggevorderde bedrag aan gemeenten uitgekeerd worden.
Ook is er een credit met betrekking tot bankkosten opgenomen. Dit betreft een verlaging over de in 2023 gemaakte kosten t.a.v. het schatkistbankieren. Als gevolg van een wat vertraagde reactie van de bank op het verzoek van MARN zal het creditbedrag in 2024 ontvangen worden. Tevens zijn daarmee de voor 2024 begrootte kosten voor schatkistbankieren lager dan oorspronkelijk begroot.

Uitzettingen in Rijk's schatkist met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar
Met ingang van december 2013 is de MARN verplicht te "schatkistbankieren". Op basis van de ministeriële begrotingsrichtlijn dient men uit te gaan van een drempelbedrag dat gelijk staat aan 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van €250.000. De MARN heeft een drempelbedrag aangevraagd van €400.000 welk bedrag is geaccordeerd. Dat alles leidt ertoe dat MARN over een bepaalde periode (maand) niet meer dan €400.000 op de reguliere rekening mag hebben staan. Dit bedrag is op €400.000 gesteld gelet op het voorkomen van uitkeringen van de gerealiseerde exploitatiesaldi. De bedragen boven het drempelbedrag worden overgemaakt op een daartoe speciaal geopende rekening bij het ministerie van Financiën.

Uitzettingen Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	€	615.019
Balans per 31 december 2023	€	615.019

Schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten Rijk's schatkist aangehouden	€ 301.520	€ 312.065	€ 178.256	€ 168.346
Ruimte onder drempelbedrag	€ 98.480	€ 87.935	€ 221.744	€ 231.654
Overschrijding				

Liquide middelen

Bank

Het betreft hier het saldo van de enige rekening-courant van de MARN bij de Rabobank. Dit saldo komt overeen met het desbetreffende bankafschrift.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Totaal vermogen per 1 januari 2023	€	9.094.225
Dotatie (resultaat 2023)	€	621.792
Onttrekking (Uitkering dividend gemeenten)	€	410.000
Onttrekking (Uitkering gemeenten)	€	441.165
Balans per 31 december 2023	€	8.864.852

Totaal resultaatreserve per 1 januari 2023	€	114.016
Dotatie (Resultaat 2022)	€	115.004
Balans per 31 december 2023	€	229.020

Bestemmingsreserve "uitkering aan gemeente" per 1 januari 2023	€	8.355.205
Dotatie	€	-
Onttrekking (Uitkering gemeenten)	€	441.165
Balans per 31 december 2023	€	7.914.040

Bestemmingsreserve "Marn+" per 1 januari 2023	€	-
Dotatie (uit dividend ARN 2021)	€	100.000
Onttrekking	€	-
Balans per 31 december 2023	€	100.000

Het gerealiseerd resultaat exclusief ontvangen dividend over 2022 is door het Algemeen Bestuur bestemd als resultaatreserve bij vaststelling van de jaarrekening 2022. Dit om ook in de toekomst de liquiditeit van MARN te kunnen waarborgen. Hierop is in 2023 bij de herziene stukken een zienswijze gevraagd aan de MARN gemeenten; zij hebben hiermee ingestemd,

Het gerealiseerd resultaat over 2023, € 111.792 (exclusief dividend) dient nog door het Algemeen Bestuur te worden bestemd. Dit zal, anders dan in 2021 en 2022, uitgekeerd worden aan de

gemeenten als onderdeel van de resultaatbestemming. Dit vindt plaats bij de vaststelling van de jaarrekening.
MARN heeft in 2023 tevens € 510.000 euro dividend - wat betrekking heeft op boekjaar 2022 - ontvangen van ARN B.V. Dit wordt volledig uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Het gedeelte wat betrekking heeft op het nog te vorderen dividendbelasting, zal pas na de ontvangst van de dividendbelasting worden uitgekeerd.

Daarnaast is er een bestemmingsreserve MARN+ gevormd. In 2023 zijn er geen activiteiten uitgevoerd op dit onderdeel en is derhalve ook geen inzet van reserve nodig. Wij stellen in het voorstel resultaatbestemming voor om deze reserve uit te keren aan de gemeenten.

Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar
De kasgeldlening is afgelost en daarvoor in de plaats is een langjarige lening aangegaan voor het zelfde bedrag voor een periode van 20 jaar. Hierop wordt in tegenstelling tot de afgeloste kasgeldlening wel afgelost.

Lening 20 jaar

Lening BNG per 1 januari 2023	€	1.548.403
Af: aflossingen 2023	€	93.955
Balans per 31 december 2023	€	1.454.448

De jaarlijkse rentelast bedraagt €19.344 voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024.

Schulden aan openbare lichamen

Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar openbare lichamen per 1 januari	€	429.266
Gedeelte aflossing WMW	€	27.068-
Balans per 31 december 2023	€	402.197

Ondanks het uittreden van gemeente West Maas en Waal blijft zij recht houden op de jaarlijkse uitkering van de bestemmingsreserve. Het onderdeel waar ze recht op hebben is naar de schulden verplaatst en zal gedurende het restant van de looptijd jaarlijks worden uitgekeerd.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd van < 1 jaar

Overige schulden < 1 jaar		
Gedeelte aflossing WMW 2022	€	25.380
Gedeelte rente WMW 2022	€	15.440
Gedeelte aflossing WMW 2023	€	26.211
Gedeelte rente WMW 2023	€	14.583
Gedeelte aflossing WMW 2024	€	27.068
Uit te keren dividendbelasting 2021	€	76.500
Linku uren website december 2023	€	3.527
Kosten standaardbankverklaringen 2023	€	188
Accountantskosten 2023	€	9.559
Balans per 31 december 2023	€	198.457

De overige schulden bestaan met name uit de uitbetaling aan West Maas en Waal. Deze posten worden in 2024 verrekend. Daarnaast is het nog uit te keren bedrag met betrekking tot de dividendbelasting hier opgenomen. Dit zal na ontvangst vanuit de belastingdienst worden uitgekeerd aan de betreffende gemeenten.

Rente lening o/g BNG	€	9.672
Balans per 31 december 2023	€	9.672

Dit betreft de rentelast van de langlopende lening voor 2023.

Niet uit balans blijkende rechten en verplichtingen

Er is geen sprake van niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2022.

3.4 Overzicht van baten en lasten

BATEN

Omschrijving	werkelijke baten dienstjaar 2023	geraamde baten dienstjaar 2023	werkelijke baten dienstjaar 2022
Bestuur			
Ondersteuning Marn+ (reservering)	€ -	€ 100.000	€ -
Totaal Bestuur	€ -	€ 100.000	€ -
Afvalverwerking			
Rente ontvangen van ARN B.V.	€ 259.570	€ 259.572	€ 274.828
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ 56.723	€ 56.723
Totaal Afvalverwerking	€ 316.293	€ 316.295	€ 331.551
Incidenteel			
Incidentele baten	€ 545.883	€ 15.425	€ 527.906
Totaal incidenteel	€ 545.883	€ 15.425	€ 527.906
Totalen	€ 862.176	€ 431.720	€ 859.457

LASTEN

Omschrijving	werkelijke lasten dienstjaar 2023	geraamde lasten dienstjaar 2023	werkelijke lasten dienstjaar 2022
Bestuur			
Personeel	€ 69.277	€ 68.496	€ 65.896
Bijdrage circulaire raad en circelstad	€ 60.500	€ 60.500	€ 60.500
Ondersteuning Marn+	€ -	€ 100.000	€ -
Overige goederen en diensten	€ 19.332	€ 32.305	€ 13.039
Totaal product Bestuur	€ ***149.108***	€ ***261.301***	€ ***139.435***
Afvalverwerking			
Rente	€ 19.969	€ 19.969	€ 21.210
Gedeelte rente ontvangen van ARN B.V. voor WMW	€ 14.583	€ 14.583	€ 15.440
Bijdrage CE	€ -	€ -	€ -
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ 56.723	€ 56.722
Totaal product Afvalverwerking	€ ***91.275***	€ ***91.275***	€ ***93.373***
Incidenteel			
Onvoorzien	€ -	€ 10.000	€ -
Incidentele lasten	€ -	€ -	€ 1.646
Totaal incidenteel	€ ***-***	€ ***10.000***	€ ***1.646***
Totale lasten	€ **240.384**	€ **362.576**	€ **234.453**
Totaalsaldo van baten en lasten	€ ***621.792***	€ ***69.144***	€ ***625.004***
Toevoeging reserves	€ ***-***	€ ***-***	€ ***-***
Onttrekking (vrijval) reserves	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerd resultaat	€ **621.792**	€ **69.144**	€ **625.004**

3.5 Toelichting overzicht van baten en lasten

De lasten en baten worden verantwoord conform het “baten- en lastenstelsel” dat inhoudt dat de baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben. Voor een toelichting wordt verwezen naar de diverse onderstaande posten, met name waar het verschillen betreft tussen het begrote en het feitelijk gerealiseerde bedrag.

REKENING 2023	Totaal	Bestuur	Afvalverwerking	Onvoorzien	Incidentele lasten	Toev. / onttrek. reserves
LASTEN						
1. Personeel	69.277	69.277				
2. Bijdrage circulaire raad en circelstad	60.500	60.500				
3. Ondersteuning Marn+	0	0				
4. Overige goederen en diensten	19.332	19.332				
5. Rente	19.969		19.969			
6. Gedeelte rente ARN voor WMW	14.583		14.583			
7. Bijdrage CE	0		0			
8. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723			
9. Onvoorzien	0			0		
10. Incidentele lasten	0				0	
11. Toevoeging / onttrekking reserves	0					0
Totaal Lasten	**240.384**	**149.108**	**91.275**	**0**	**0**	**0**
BATEN						
1. Ondersteuning Marn+	0	0				
2. Rente	259.570		259.570			
3. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723			
4. Incidentele baten	545.883			545.883		
Totaal Baten	**862.176**	**0**	**316.293**	**545.883**	**0**	**0**
Exploitatiesaldo	**621.792**	**-149.108**	**225.018**	**545.883**	**0**	**0**

BEGROTING 2023	Totaal	Bestuur	Afvalverwerking	Onvoorzien	Incidentele lasten	Toev. / onttrek. reserves
LASTEN						
1. Personeel	68.496	68.496				
2. Bijdrage circulaire raad en circelstad	60.500	60.500				
3. Ondersteuning Marn+	100.000	100.000				
4. Overige goederen en diensten	32.305	32.305				
5. Rente	19.969		19.969			
6. Gedeelte rente ARN voor WMW	14.583		14.583			
7. Bijdrage CE	0		0			
8. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723			
9. Onvoorzien	10.000			10.000		
10. Incidentele lasten	0				0	
11. Toevoeging / onttrekking reserves	0					0
Totaal Lasten	**362.576**	**261.301**	**91.275**	**10.000**	**0**	**0**
BATEN						
1. Ondersteuning Marn+	100.000	100.000				
2. Rente	259.572		259.572			
3. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723			
4. Incidentele baten	15.425			15.425		
Totaal Baten	**431.720**	**100.000**	**316.295**	**15.425**	**0**	**0**
Exploitatiesaldo	**69.144**	**-161.301**	**225.020**	**5.425**	**0**	**0**

Overige goederen en diensten

3.5.1 Bestuur

1. Kosten personeel

Het betreft salariskosten van gedetacheerd personeel toegedeeld aan het product Bestuur.
In onderstaande tabel zijn de bedragen van de begroting en de rekening weergegeven. Hierbij zijn de kosten personeel 1.14% hoger dan begroot als gevolg van een (iets) hogere indexering van deze kosten dan begroot. Hiervoor is dekking vanuit de Algemene middelen. Zie hiervoor ook Toelichting op de Rechtmatigheidsverantwoording (pag. 27).

	Rekening 2023	Begroting 2023
Kosten personeel	€ 69.277	€ 68.496

2. Overige goederen en diensten

Het betreft hier het deel van de kosten gemoeid met Overige goederen en diensten dat toebedeeld is aan het product Bestuur.
Deze post kan voor een aantal onderdelen nader worden uitgesplitst.

Overige goederen en diensten	Rekening 2023	Begroting 2023
Kostenpost	Bedrag	Bedrag
Juridische adviezen	€ 1.960	€ 21.412
Accountantskosten	€ 9.559	€ 9.283
Bureaukosten		€ -
Vergader- representatiekosten	€ 50	€ 500
Diverse kosten		€ -
Telefoon/internet en postverzorging		€ -
Kosten/Onderhoud Software	€ 7.021	€ -
Verzekeringen	€ 303	€ 310
Archiefbeheer-/Inspectie	€ -	€ -
Bankkosten	€ 439	€ 800
Totaal	€ 19.332	€ 32.305

De kosten worden geheel toebedeeld aan het product Bestuur. De post accountantskosten is de grootste onder dit product.
De bankkosten zijn lager dan 2023, als gevolg van verlaagde kosten voor het gebruik van de schatkistbankierenrekening.
Onder advieskosten zijn geboekt:

- Advieskosten met betrekking tot ondersteuning bij de herziening van de jaarstukken 2022.

De advieskosten zijn in 2023 lager dan begroot omdat in 2023 geen onderzoek is uitgevoerd. Dit vond in andere jaren regelmatig plaats met als gevolg dat hiervoor ruimer begroot is. Onder kosten/onderhoud software staan de kosten met betrekking tot de ontwikkeling van de website MARN.

3.5.2 Product Afvalverwerking

1. Rente leningen O/G

De rentelasten met betrekking tot de leningen O/G.

	Rekening 2023	Begroting 2023
Rente leningen BNG	€ 19.969	€ 19.969

2. Vereveningsbijdrage transportkosten
Ingevolge artikel 26 de leden 2 en 3 van de MARN dient het Algemeen Bestuur de bedragen die worden uitgekeerd of dienen te worden betaald door of aan het vereveningsfonds vast te stellen. Voor de ontvangen bijdragen zie onder 5.

De uitbetaalde bedragen zijn als volgt samengesteld:

Druten	€	9.055
Heumen	€	1.503
Berg & Dal	€	41.888
Mook en Middelaar	€	4.277
Totaal	€	56.723

3. Rente lening U/G
Over 2023 heeft MARN van ARN rente ten behoeve van de exploitatie ontvangen.

	Rekening 2023	Begroting 2023
Rente ontvangen van ARN B.V.	€ 259.570	€ 259.572

4. Vereveningsbijdrage transportkosten
De ontvangen bedragen zijn als volgt samengesteld:

Beuningen	€	15.820
Nijmegen	€	38.355
Wijchen	€	2.548
Totaal	€	56.723

3.5.3 Netwerkondersteuning Projecten
De MARN kent met ingang van 2017 geen projectengelden meer zoals in de Netwerkorganisatie. Wel is besloten in 2019 middelen in te zetten voor een post Bijdrage aan energietransitie Rijk van Nijmegen en een ondersteuning aan Cirkelstad Nijmegen (zie 3.5.4).
Hierover is in 2023 opnieuw door het Algemeen Bestuur besloten de bijdrage aan de energietransitie in de vorm van een bijdrage aan de Circulaire Raad te continueren t/m 2027

1. Onvoorzien
De post onvoorzien is voor het jaar 2023 niet gebruikt.

	Rekening 2023	Begroting 2023
Onvoorzien	€ -	€ 10.000

2. Incidentele baten

Incidentele baten	Rekening 2023	Begroting 2023
Dekking apparaatskosten West Maas en Waal	€ 15.425	€ 15.425
Rente ontvangen van schatkistbankieren	€ 20.458	€ -
Dividenduitkering ARN 2022	€ 433.500	€ -
Dividendbelasting ARN 2022	€ 76.500	€ -
Totaal	€ 545.883	€ 15.425

De incidentele baten bestaan uit een viertal posten: bijdrage gemeente West Maas en Waal aan de apparaatskosten van de MARN, de ontvangen rente op de schatkistbankierenrekening, de dividenduitkering en dividendbelasting van de ARN over het boekjaar 2022.

3.5.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Uit het overzicht van baten en lasten wordt duidelijk dat de totale lasten in 2023 € 240.384 bedroegen tegen een begroot bedrag van € 362.576. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat geen beroep is gedaan op zowel de post onvoorzien als de ondersteuning van MARN+. Verder zijn er minder advieskosten geweest dan begroot.

Bestuur	Realisatie	Begroting	Verschil
Lasten	€ 149.108	€ 261.301	€ 112.193
Baten		€ 100.000	€ 100.000
	€ -149.108	**€ -161.301**	**€ -12.193**

Afvalverwerking	Realisatie	Begroting	Verschil
Lasten	€ 91.275	€ 91.275	€ -
Baten	€ 316.293	€ 316.295	€ 2
	€ 225.018	**€ 225.020**	**€ 2**

Incidenteel	Realisatie	Begroting	Verschil
Lasten	€ -	€ 10.000	€ 10.000
Baten	€ 545.883	€ 15.425	€ -530.458
	€ 545.883	**€ 5.425**	**€ -540.458**

3.5.5 Toelichting programma Bestuur

De afwijking op het programma bestuur, is het gevolg van het niet benutten van het voor MARN+ activiteiten geserveerde bedrag. Dit heeft tot gevolg dat zowel de baten- als de lastenkant € 100.000 lager is. Het Algemeen Bestuur is hierover geïnformeerd in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur.
Verder heeft er in 2023 geen onderzoek plaatsgevonden en is beperkt juridisch advies ingehuurd, waardoor het bedrag voor overige goederen en diensten lager uitvalt dan begroot.
De kosten voor personeel zijn 1,14% hoger dan begroot. Dit komt doordat de daadwerkelijke indexatie van deze kosten hoger was dan begroot.

3.5.6 Toelichting incidenteel

De afwijking op het product incidenteel komt vooral doordat er in 2023 weer dividend van de ARN is ontvangen á € 433.500 (exclusief dividendbelasting á €76.500). Het Algemeen Bestuur is hierover geïnformeerd middels de jaarstukken van ARN en in de vergadering van het Algemeen Bestuur. Daarnaast is het nog terug te vorderen bedrag met betrekking tot dividendbelasting á €76.500 hier verantwoord. Ook is er in 2023 weer rente op het spaargeld ontvangen á €20.458.

	Rekening 2023	Begroting 2023	Verschil
LASTEN			
1. Personeel	69.277	68.496	781
2. Bijdrage circulaire raad en circelstad	60.500	60.500	0
3. Ondersteuning Marn+	0	100.000	-100.000
4. Overige goederen en diensten	19.332	32.305	-12.974
5. Rente	19.969	19.969	0
6. Gedeelte rente ARN voor WMW	14.583	14.583	0
7. Bijdrage CE	0	0	0
8. Vereveningsbijdrage	56.723	56.723	0
9. Onvoorzien	0	10.000	-10.000
10. Incidentele lasten	0	0	0
11. Toevoeging / onttrekking reserves	0	0	0
Totaal Lasten	**240.384**	**362.576**	**-122.192**
BATEN			
1. Ondersteuning Marn+ (reservering)	0	100.000	100.000
2. Rente	259.570	259.572	2
3. Vereveningsbijdrage	56.723	56.723	0
4. Incidentele baten	545.883	15.425	-530.458
Totaal Baten	**862.176**	**431.720**	**-430.456**
Exploitatiesaldo	**621.792**	**69.144**	**-552.648**

Lasten

Ad 1. Personeel

Dar voert sinds juli 2018 de secretariaatswerkzaamheden voor de MARN uit waarvoor door de MARN een vergoeding aan Dar wordt betaald.

Ad. 2 Overige goederen en diensten

In 2023 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de financiële ondersteuning aan de Circulaire Raad (inclusief bijdrage aan Cirkelstad) voort te zetten tot en met 2027 om zo een impuls te blijven geven aan de circulaire economie in de regio.

Baten

De incidentele baten over 2023 zijn opnieuw (veel) hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt door een dividenduitkering vanuit de ARN. Het dividend wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Daarnaast is er rente ontvangen op de schatkistbankierenrekening. Dit was niet begroot en moet als incidenteel gezien worden.

3.5.7 Analyse onvoorzien

Hiervan is geen gebruik gemaakt gedurende 2023 waarbij verwezen wordt naar paragraaf 3.5.3.

3.5.8 Analyse overzicht van baten en lasten

Algemeen

Uit het overzicht van baten en lasten wordt duidelijk dat een aantal posten wat lager of hoger hebben uitgepakt dan aanvankelijk begroot. Zie voor de toelichting hierop het gestelde onder 3.5.3 en 3.5.4.

Lasten en baten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Verschil
Product Bestuur	149.108	261.301	-112.192
Product Afvalverwerking	91.275	91.275	0
Onvoorzien	0	10.000	-10.000
Incidentele lasten	0	0	0
Toevoeging / onttrekking reserves	0	0	0

	Rekening 2023	Begroting 2023	Verschil
Product Bestuur	0	100.000	-100.000
Product Afvalverwerking	316.293	316.295	-2
Incidentele baten	545.883	15.425	530.458

3.5.9 Incidentele baten en lasten

Voor de verklaring wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3.

3.5.10 Wet normering topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op de MARN. Op grond van de WNT moet de MARN een aantal zaken publiceren bij de jaarrekening. Dit betreft onder meer wie topfunctionarissen zijn in de zin van de WNT. Op basis van de WNT kwalificeren het Algemeen Bestuur (inclusief Dagelijks Bestuur en de Voorzitter) zich als topfunctionaris van MARN, naast de secretaris van de MARN.

Sinds 1 juli 2018 wordt de functie van secretaris uitgevoerd door een medewerker van Dar.

De MARN kent geen bonussen en andere variabele beloningen en heeft die in 2023 dan ook niet gedaan aan topfunctionarissen. Aangezien er geen betalingen zijn gedaan aan bonussen zijn er ook geen onverschuldigde betalingen ingevolgde de WNT gedaan bij de MARN en heeft MARN geen acties hoeven te ondernemen om de bedragen aan onverschuldigde betalingen terug te vorderen van de topfunctionaris.

Op basis van de WNT dient de MARN van de topfunctionaris, ook al worden de normen niet overschreden, toch enkele gegevens te publiceren. Voor wat de MARN betreft kwalificeren alleen de bestuursleden en de secretaris zich als zodanig. Onderstaand zijn de door de WNT vereiste gegevens weergegeven.

Model 1A		
	Mw. B. Giesendorf	**Mw. R. Nuytinck-Heijs**
Functiegegevens	Secretaris (a.i.)	Secretaris (a.i.)
Kalenderjaar	**2023**	**2022**
Aanvang en einde functievervulling	01-07 tm 31-12	01-01 t/m 30-06
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	6 (0,3 fte)	6 (0,3 fte)
Dienstbetrekking?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 28.626,79	€ 27.229,90
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
Subtotaal	€ 28.626,79	€ 27.229,90
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.541,64	€ 32.666,30
Minus onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 33.541,64	€ 32.666,30
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	€ -	€ -
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	€ -	€ -

Model 1B		
	Mw. B. Giesendorf	**Mw. B. Giesendorf**
Functiegegevens		
Kalenderjaar	**2023**	**2022**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-01 t/m 30-06	01-07 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6 (0,3 fte)	6 (0,3 fte)
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	250	250
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand[7]	€ 3.360,00	€ 4.290,00
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 40.320,00	€ 51.480,00
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	**€ 28.626,79**	**€ 27.229,90**
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 2021	€ 28.626,79	€ 27.229,90
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	**€ 28.626,79**	**€ 27.229,90**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

WNT Toezichthouders:

Ledenlijst per 11 juli 2022

a	b-1	b	c	d	e	f	g	h	i	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum
Dhr. T. van Elferen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid (voorzitter)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300
Dhr. A. ten Westeneind	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300
Dhr. P. Cobussen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300
Dhr. R. Thoonen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300
Dhr. P. Baneke	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300
Dhr. H. Rodoe	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300
Dhr. T. van Bronkhorst	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 22.300

Verklaring van de letters:
a. de naam
b. de beloning 2023
c. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen
d. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremies)
e. de functie
f. de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar
g. de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
h. de naam en functie die tijdens het dienstverband zijn bekleed
i. het jaar waarin het dienstverband is beëindigd

3.6 Overige gegevens

3.6.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2023.

3.6.2 Rechtmatigheidsverantwoording Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria expliciet. Het gaat om het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

In de rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Het Algemeen Bestuur heeft deze grens vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief eventuele toevoegingen aan de reserves.

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De overschrijding op baten als gevolg van de rente op spaargelden zijn bij het opmaken van de jaarrekening bekend geworden waardoor er niet eerder een formeel moment is geweest dit melden aan het Algemeen Bestuur. Derhalve wordt voldaan aan het tijdigheidsaspect.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Begrotingscriterium	
1. A Overschrijding lasten op programmaniveau	€ -
1. B Overschrijding investeringsbudgetten	€ -
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ -

3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld	€ -
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ -
5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering))	€ -

Voorwaardencriterium
Geen bevindingen

Misbruik en oneigenlijk gebruik
Geen bevindingen.

3.7 Bestemming saldo en vrijval bestemmingsreserve

We stellen voor om het reeds ontvangen dividend ARN over 2022 á € 510.000 uit te keren aan de gemeenten en ook het restant van het gerealiseerd resultaat 2023 ter hoogte van € 111.792 uit te keren. Verder stellen we voor de bestemmingsreserve MARN+ (€ 100.000) uit te keren. In 2024 zal daarnaast de vrijval van de bestemmingsreserve ter hoogte van € 455.592 uitgekeerd worden aan de deelnemende gemeenten. Ook zal de gemeente West Maas en Waal haar aandeel van de bestemmingsreserve á €26.211 ontvangen.

Verdeling uitkering dividend ARN 2022:

	Inwoneraantal	Reeds door Marn ontvangen dividend ARN 2022	Dividendbelasting (nog te ontvangen door Marn)	Totaal
Gemeente	**1-1-2022**	**€ 433.500**	**€ 76.500**	**€ 510.000**
Beuningen	26.354	€ 35.168	€ 6.206	€ 41.375
Druten	19.000	€ 25.355	€ 4.474	€ 29.829
Berg en Dal	35.000	€ 46.706	€ 8.242	€ 54.948
Heumen	16.523	€ 22.049	€ 3.891	€ 25.940
Mook en Middelaar	7.998	€ 10.673	€ 1.883	€ 12.557
Nijmegen	178.750	€ 238.535	€ 42.094	€ 280.630
Wijchen	41.225	€ 55.013	€ 9.708	€ 64.721
Subtotaal	**324.850**	**€ 433.500**	**€ 76.500**	**€ 510.000**

Uitkering bestemmingsreserve, exploitatieoverschot 2023 en MARN+ 2023:

	Inwoneraantal	Bestemmings reserve gemeente	Exploitatie-overschot 2023	Marn+ 2023	Totaal
Gemeente	**1-1-2023**	**€ 481.803**	**€ 111.792**	**€ 100.000**	**€ 693.596**
Beuningen	26.568	€ 36.710	€ 9.008	€ 8.058	€ 53.776
Druten	19.518	€ 26.969	€ 6.618	€ 5.920	€ 39.506
Berg en Dal	35.320	€ 48.803	€ 11.975	€ 10.712	€ 71.491
Heumen	16.795	€ 23.206	€ 5.694	€ 5.094	€ 33.995
Mook en Middelaar	7.998	€ 11.051	€ 2.712	€ 2.426	€ 16.189
Nijmegen	182.000	€ 251.478	€ 61.707	€ 55.198	€ 368.384
Wijchen	41.522	€ 57.373	€ 14.078	€ 12.593	€ 84.044
Subtotaal	**329.721**	**€ 455.592**	**€ 111.792**	**€ 100.000**	**€ 667.384**
West Maas en Waal		€ 26.211	€ -	€ -	€ 26.211
Totaal	**329.721**	**481.803**	**111.792**	**100.000**	**€ 693.596**

Hierbij is de uitkering aan West Maas en Waal een vast bedrag, wat bepaald is bij het uittreden van de gemeente.

4 Bijlagen

4.1 Iedenlijst algemeen en dagelijks bestuur

Dhr. A. ten Westeneind (AB-lid)	Gemeente Berg en Dal
Dhr. P. Cobussen (DB-lid)	Gemeente Beuningen
Dhr. R. Thoonen (AB-lid)	Gemeente Druten
Dhr. P. Baneke (AB-lid)	Gemeente Heumen
Dhr. H. Rodoe (DB-lid)	Gemeente Mook en Middelaar
Dhr. T. van Elferen (DB-lid, voorzitter)	Gemeente Nijmegen
Dhr. T. van Bronkhorst (DB-lid)	Gemeente Wijchen

4.2 Normenkader rechtmatigheid

- Grondwet;
- Gemeentewet;
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Burgerlijk Wetboek;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (BADO);
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en aanverwante regelingen;
- Fiscale en sociale wetgeving;
- BTW compensatiefonds;
- Regels omtrent Europese Aanbesteding;
- Wet Milieubeheer (per 1-1-24 de Omgevingswet);
- Ambtenarenwet;
- Algemene Wet Bestuursrecht;
- Sociale verzekeringswetgeving;
- Wet normering topinkomens (WNT).

4.3 Interne regelgeving

- Tekst Gemeenschappelijke Regeling MARN;
- Financiële verordening MARN 2024 (ex artikel 212 Gemeentewet);
- Controleverordening MARN 2024 (ex artikel 213 Gemeentewet);
- Treasurystatuut MARN 2024;
- Besluiten van het Algemeen en Dagelijks Bestuur.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen te Nijmegen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen te Nijmegen gecontroleerd.
Naar ons oordeel:

- geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen op 31 december 2023 en het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen, , waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen d.d. 29 februari 2024 en de Regeling controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening
als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de
balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als
afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €2.400, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.
Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde materiele afwijkingen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- overige gegevens; en de
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het d.d. 29 februari 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.
In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.
Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in

staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.
Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol inclusief het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op d.d. 29 februari 2024, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

‘s-Hertogenbosch, 1 mei 2024
WHS Registeraccountants
Was getekend: W.H. van Santvoort MSc RA

BEGROTING 2025

Versie 1.0

INHOUD

1 INLEIDING 1

2 PROGRAMMA MARN 1

Inleiding 1

2.1 Taakveld 0.1: Bestuur 1

2.2 Taakveld 7.3: Afvalverwerking 2

3 PARAGRAFEN 4

3.1 Financiële paragraaf 4

3.2 Verbonden partijen 7

3.3 Weerstandsvermogen 8

3.4 Bedrijfsvoering 9

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen 10

4 PROGRAMMABEGROTING 2025 11

4.1 Begrote balanspositie ultimo 2025 en wijzigingen op geprognosticeerde balans 2024 11

4.2 Begrote baten 2025 13

4.3 Begrote lasten 2025 14

4.4 Wijziging op de begrote lasten 2024 15

4.5 Kostenverdeelstaat 16

4.5.1 Lasten 16

4.5.2 Baten 18

5 MEERJARENRAMING 2026 – 202 20

5.1 Baten Meerjarenraming 2026 – 2028 20

5.2 Lasten Meerjarenraming 2026 – 2028 21

5.3 Meerjaren kengetallen 22

5.4 Balansprognose tot en met 2028 23

1 INLEIDING

De MARN is een gemeenschappelijke regeling met zeven deelnemende gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen. De gemeenschappelijke regeling behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van milieu, waaronder in ieder geval begrepen een doelmatige en milieu hygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen.

2 PROGRAMMA MARN

Inleiding

Doelstelling, taken en bevoegdheden

De regeling richt zich op de rol van aandeelhouder en leverancier van afval aan ARN B.V. (ARN). Daardoor spelen onderwerpen met betrekking tot afval en milieu een rol.

In 2020 heeft het bestuur besloten om meer aandacht te besteden aan mogelijke bijdragen in de energietransitie. Op basis van ditzelfde besluit en de zienswijzen die de gemeenten hebben ingebracht, leidt dit vooralsnog niet tot een wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling en/of een begrotingswijziging.

Rechtskarakter en producten

De Gemeenschappelijke Regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend samenwerkingsverband, dat is opgericht op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Ter uitvoering van de doelstelling van de MARN worden de volgende taakvelden onderscheiden:

1. Bestuur;
2. Afvalverwerking, in het bijzonder de relatie met ARN.

2.1 Taakveld 0.1: Bestuur

Wat willen we bereiken?

Een openbaar lichaam als de MARN heeft wettelijk een aantal organen met een doelstelling zoals omschreven in de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling. Om de doelstelling te kunnen realiseren en als ondersteuning voor de taken en bevoegdheden kent de MARN een bestuur en een ambtelijke coördinatie. Met deze ondersteuning willen we bereiken dat de doelstelling, de taken en bevoegdheden zoals omschreven in de tekst van de regeling in goed overleg kunnen worden gerealiseerd.

Wat doen we ervoor?

Voor een omschrijving van de organisatie wordt verwezen naar paragraaf 3.4 Bedrijfsvoering. Gedurende het gehele jaar wordt een aantal vergaderingen van het Algemeen en Dagelijks Bestuur gepland. Na besluitvorming in het Dagelijks en, indien van toepassing, het Algemeen Bestuur worden de besluiten waar nodig uitgewerkt en uitgevoerd door de secretaris. Indien gewenst of noodzakelijk vindt de uitwerking plaats door een externe partij, waarbij de secretaris een coördinerende rol heeft.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de begrote kosten van 2025 en 2024 opgenomen alsook de werkelijke kosten van 2023.

Taakveld 0.1 Bestuur

	Begroting 2025	Begroting 2024	Rekening 2023
Lasten	€ 179.344	€ 171.875	€ 149.108
Baten	€ -	€ -	€ -
Saldo	**€ 179.344-**	**€ 171.875-**	**€ 149.108-**

2.2 Taakveld 7.3: Afvalverwerking

Wat willen we bereiken?

Aangezien dit taakveld het geheel aan (financiële) relaties met ARN betreft, betekent dat een goede en constructieve relatie met de ARN wordt onderhouden, waarbij (i) de (financiële) risico's zoveel mogelijk worden beheerst, of waar mogelijk verlaagd, (ii) een zo laag mogelijk tarief wordt nagestreefd, (iii) er een maximale uitoefening van bevoegdheden plaatsvindt in de vergadering van aandeelhouders en (iv) waarbij ARN een bijdrage levert aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de deelnemers in de MARN.

Wat doen we ervoor?

Het taakveld Afvalverwerking betreft het geheel aan (financiële) relaties die de MARN heeft met ARN. De MARN is op een aantal wijzen verbonden met ARN:

1. Aandeelhouder in het aandelenkapitaal; en
2. Contractpartner voor aanlevering van afval en indirect leverancier van afvalstoffen (via de gemeenten);

Begin 2017 heeft MARN de gronden waarop de stortlocatie en de installaties zijn gevestigd verkocht aan ARN.

In de wijziging begroting voor 2023 is voorgesteld om een bedrag van € 100.000,- vanuit het dividend ARN over 2021 niet uit te keren aan de gemeenten maar deze te bestemmen voor de bekostiging van mogelijk onderzoek in het kader van MARN+ in 2023.
Dit bedrag is uiteindelijk in 2023 niet aangewend en in de jaarrekening van 2023 wordt voorgesteld dit bedrag alsnog aan gemeenten uit te keren. Voor 2024 en 2025 is ook een bedrag in de begroting opgenomen voor activiteiten in het kader van MARN+. Dit kan onder andere aangewend worden voor beleidsadvies, inhuur inhoudelijke expertise of een onafhankelijk onderzoek. In 2025 zal na een evaluatie beoordeeld worden of dit gecontinueerd wordt.
Voor 2025 heeft MARN zoals te doen gebruikelijk een bedrag voor advieskosten opgenomen van € 25.000. Dit betreft kosten te maken voor een inhoudelijk onderzoek of advies over een voor MARN relevant thema. Zie voor specificatie pagina 16 (onder 4.5.1 punt 2) van dit document.

In het kader van de aanlevering van het afval aan de ARN is een vereveningsbijdrage transportkosten opgesteld voor de zeven MARN-gemeenten.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de begrote kosten van 2025 en 2024 inzake het taakveld Afvalverwerking opgenomen alsook de werkelijke kosten van 2023.

Taakveld 7.3: Afvalverwerking

	Begroting 2025	Begroting 2024	Rekening 2023
Lasten	€ 86.948	€ 89.133	€ 91.275
Baten	€ 284.350	€ 300.565	€ 316.293
Saldo	**€ 197.402**	**€ 211.432**	**€ 225.018**

Uit het voordelige saldo op afvalverwerking dekt de MARN de organisatie-, bestuurskosten en de overige kosten die ten laste komen van de MARN.

Incidentele baten en lasten

	Begroting 2025	Begroting 2024	Rekening 2023
Lasten	€ 85.000	€ 85.000	€ -
Baten	€ 162.146	€ 15.425	€ 545.883
Saldo	**€ 77.146**	**€ 69.575-**	**€ 545.883**

De incidentele baten bestaan uit de bijdrage die West Maas en Waal doet met betrekking tot de apparaatskosten van MARN. Bij het uittreden is besloten dat dit voor vijf jaar bij hen in rekening gebracht zal worden (tot en met 2025). Daarnaast is het bedrag wat toegevoegd wordt vanuit de bestemmingsreserve in het kader van de duurzame financiering (€ 146.721), hier opgevoerd. Nadere toelichting onder 3.3 op pag. 8 en pag. 13, 4.2.
De incidentele kosten bestaan uit de kosten voor de ondersteuning MARN+ en de post onvoorzien.

3 PARAGRAFEN

3.1 Financiële paragraaf

Uitgangspunten

De gemeenschappelijke regeling houdt zich aan de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen voor wat haar financieel beleid betreft.
Positieve resultaten op basis van een vastgesteld jaarverslag worden conform besluiten van het Algemeen Bestuur in 2021 aan de winstreserve toegevoegd, om op korte termijn liquiditeitsproblemen te voorkomen. Hoewel voor het jaar 2023 door het Dagelijks Bestuur is besloten om het resultaat over 2023 uit te keren is het opportuun om hierna het resultaat alsnog toe te voegen aan de winstreserve. Hiermee zorgen we ervoor dat het bedrag wat uit de bestemmingsreserve betrokken moet worden, aan het eind van de looptijd van de lening niet groter is dan het totaal wat ontvangen wordt. Hiermee wordt voorkomen dat er, voor einde van de looptijd van de lening geen bijdrage gevraagd te worden aan de gemeenten voor de exploitatie.

De paragraaf betreffende de financiering bevat onder andere de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. De kaders ten aanzien van risicobeheer zijn vastgelegd in de Financiële Verordening MARN en het Treasurystatuut. Beide documenten zijn in 2024 gewijzigd en aangepast aan de nieuwe regels.

Wet FiDo

In de wet Financiering Decentrale Overheden, afgekort de wet FiDo, zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico’s.

Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden

Het verplichte schatkistbankieren, in feite schatkistbeleggen, houdt in dat onder andere gemeenten en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen al hun overtollige liquide middelen (‘beleggingen’) aanhouden bij het ministerie van Financiën en niet langer financiële geldmiddelen en vermogens bij private partijen buiten de schatkist aanhouden. De middelen die een decentrale overheid aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak. Het principe van schatkistbankieren is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak.

Wet Houdbare overheidsfinanciën

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) betreft de Nederlandse uitwerking van Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. De Europese begrotingsafspraken zijn gericht op het terugdringen van het nationale EMU-tekort tot onder de 3 procent. In de wet worden de afspraken vertaald naar nadere doelstellingen ten aanzien van de schuldomvang en het begrotingstekort van decentrale overheden.

Wet elektronische publicaties

Op 1 juli 2021 is de Wet elektronische publicaties (Wep) in werking getreden. Het doel van de Wep is het vergroten van de toegankelijkheid van (voorgenomen) overheidsbesluiten.

Aangegane en verstrekte leningen

De MARN is in het verleden tevens een aantal leningen aangegaan in het kader van de aanschaf van de gronden waarop de installaties van ARN zijn gebouwd en de stortplaats wordt geëxploiteerd evenals de financiering van de aandelen in ARN. Van deze leningen resteert alleen nog een kasgeldlening bij BNG van € 2.000.000 met een rentepercentage van 1,330% waarop wordt afgelost over een periode van 20 jaar.

MARN heeft aan ARN een lening verstrekt ten behoeve van de aankoop van de gronden die in eigendom waren van MARN door ARN. Dit bedrag is groot € 11.500.000. Hierop wordt door ARN jaarlijks rente en aflossing betaald. Het rentepercentage van deze lening is gesteld op een vaste rente van 3,09% op jaarbasis voor de gehele periode van aflossing. Wij refereren naar de toelichting bij de jaarrekening.

Rentebaten en -lasten

MARN zal gedurende 2025 rente ontvangen van ARN voor de aan haar verstrekte lening. Deze worden geraamd op €227.627. Hiervan zal €12.788 naar de gemeente West Maas en Waal gaan. Dit bedrag wordt jaarlijks uitgekeerd aan West Maas en Waal tot het einde van de looptijd van de lening voor de gronden. Per saldo blijft er dan €214.839 over om de exploitatiekosten mee te voldoen.

Gedurende het jaar 2025 zal de MARN rente betalen over de door haar aangegane lening. Deze worden geraamd op €17.436.

Schatkistbankieren

De gelden die de gemeenschappelijke regeling niet direct nodig heeft voor haar eigen exploitatie zullen gedurende het jaar 2025 worden ondergebracht bij de Rabobank. Conform het bepaalde bij “Schatkistbankieren” zullen bedragen boven de €400.000 (gemiddeld over een maand) worden gezet op een speciaal daartoe geopende rekening bij het Rijk.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het beheersen van risico’s die samenhangen met de rentelasten van decentrale overheden. Om een grens te stellen aan korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij begin van het jaar. Artikel 4, lid 1 Wet FIDO bepaalt, dat de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt. Hiervoor wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering op de eerste dag van de drie kalendermaanden in een kwartaal.

De geprognosticeerde ontwikkeling van de kasgeldlimiet in 2025 blijkt uit volgende opstelling:

Kasgeldlimiet in 2025 Per eerste dag van het kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
[1] Omvang begroting per 1 januari 2025 (=grondslag)				
	€ 87.500	€ 87.500	€ 87.500	€ 87.500
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
- in bedrag	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Voor de kasgeldlimiet geldt een minimum van € 300.000				
[2] Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
[3] Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ -	€ -	€ -	€ -
Tegoeden in rekening courant	€ 9.351	€ 22.901	€ 36.450	€ 50.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende middelen	€ 9.351	€ 22.901	€ 36.450	€ 50.000
[4] Toets kasgeldlimiet:				
a Gem. netto schuld - vlottende middelen (3-2)	€ 9.351	€ 22.901	€ 36.450	€ 50.000
b Toegestane kasgeldlimiet [1]	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Ruimte	€ 309.351	€ 322.901	€ 336.450	€ 350.000

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering. Het renterisico op het begrotingstotaal overschrijdt de renterisiconorm niet (artikel 6, lid 1 Wet FIDO).

De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Op basis van de Wijzigingswet stelt de beoogde renterisiconorm in de kern dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. Het maximum percentage van 20% moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor het komende jaar. De horizon van het begrotingsjaar plus de komende drie jaar komt overeen met de periode van de meerjarenraming.

In 2025 zal naar verwachting geen sprake zijn van herfinanciering, renteherziening en zullen tevens geen leningen worden aangetrokken en/of verstrekt. Derhalve is de MARN binnen de minimale renterisiconorm van €2.500.000 gebleven.

Resumé

Bij de MARN zijn geen voorzieningen voor financieringsrisico's getroffen. In artikel 27 lid 1 van de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN wordt vermeld dat de gemeenten gezamenlijk garant staan voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het openbaar lichaam gesloten en af te sluiten langlopende en kasgeldleningen en in rekening opgenomen en op te nemen gelden, en voor de door het openbaar lichaam verstrekte garanties. In lid 2 van dat artikel wordt verder vermeld dat elke deelnemende gemeente hierbij is verbonden naar verhouding van haar inwonertal. Daarbij zijn de inwonertallen bepalend zoals deze door het Centraal Bureau voor de Statistiek worden bekendgemaakt. Tevens zijn er geen claims van derden, noch zijn er bijzondere risico's in de deelnemingen (ARN) of rechtsgedingen.

3.2 Verbonden partijen

Aandeelhouderschap

Sinds 18 mei 2020 heeft ARN twee aandeelhouders: de GR MARN als publieke partij met 51% van de aandelen en Remondis als private partij met 49% van de aandelen. Het aantal aandelen van GR MARN is 3.750. Deze aandelen zijn door de MARN voor 100% volgestort. Elk aandeel heeft een nominale waarde van €454.

Stemrecht

De MARN heeft in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van ARN in overeenstemming met de hoeveelheid aandelen een stemrecht van 51%. Besluiten worden genomen met twee-derde meerderheid van het aantal stemmen.

Vanaf 18 mei 2020		
REMONDIS	3.603	49,00%
MARN	3.750	51,00%
De Vallei Rivierenland		
ARN B.V.	2.647	0,00%
	10.000	**100,00%**

Raad van Commissarissen

De ARN kent naast de directie tevens een Raad van Commissarissen. Namens de regio-aandeelhouders, waaronder de MARN, zal een tweetal leden in het jaar 2025 zitting hebben in de Raad van Commissarissen.

Financiële gegevens

De jaarstukken van ARN worden elk jaar vastgesteld in de Algemene vergadering van Aandeelhouders waarin de MARN zitting heeft. Deze stukken worden vooraf in de vergadering van het Dagelijks Bestuur besproken. Bij het opstellen van de begroting 2025 van de MARN zijn alleen de cijfers van de Jaarrekening 2022 van ARN bekend.

Het eigen vermogen van ARN B.V. bedraagt €24.475.893 per ultimo 2022. Op basis van de jaarrekening 2022 heeft ARN langlopende schulden in de hoogte van €8.241.660 tegen een bedrag van €12.500.691 het jaar ervoor. Het resultaat over 2022 bedroeg €2.652.244 tegen €2.042.158 in het jaar ervoor.

MARN heeft voor de verwerking van het afval van de deelnemers in MARN een vast tarief met een jaarlijkse indexering.

3.3 Weerstandsvermogen

Door het Algemeen Bestuur is in juni 2014 besloten dat de MARN geen weerstandsvermogen dient aan te houden anders dan €10.000 onder de post Onvoorzien uit de begroting.

Het eigen vermogen van de MARN, bestaande uit de resultaatreserve, de bestemmingsreserve “Uitkering gemeenten”, bestemmingsreserve “MARN+” en het gerealiseerd resultaat over het jaar 2023 en bedraagt per 31 december 2023 8.864.852.

Indien de post onvoorzien onvoldoende is om in een bepaald jaar tekorten, die voortvloeien uit de rekening, op te vangen en er geen andere dekking kan worden gevonden, wordt het bepaalde in artikel 28 van de Gemeenschappelijke Regeling MARN van toepassing. Daarin is bepaald dat de gemeenten naar rato van het inwonerstal dienen bij te dragen in tekorten van de MARN. Daarbij dienen cijfers van het CBS over het inwonertal te worden gebruikt.

Risicobeheersing

De risico’s van de MARN zijn beperkt. Het Algemeen Bestuur heeft bepaald dat voor de afdekking van de risico’s de begrotingspost Onvoorzien voldoende is. Daarnaast is MARN aandeelhouder in ARN. Zij heeft één lening (in verband met grondverkoop) en geen garanties meer uitstaan naar ARN. De lening is afgedekt met een eerste recht van hypotheek. Tevens heeft MARN met ARN een vast tarief van indexering voor het door de deelnemers in de MARN aangeleverde afval. Het risico dat MARN loopt, bedraagt ten hoogste de waarde van de aandelen die MARN heeft in ARN. Deze zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs voor een waarde van €1.701.675. Verder wordt verwezen naar de paragraaf 3.2 Verbonden partijen.

Liquiditeit

De aflossing op de geldlening die MARN aan ARN heeft verstrekt, is aangemerkt als bestemmingsreserve en werd jaarlijks, samen met het exploitatieresultaat, uitgekeerd aan de gemeenten naar rato van inwonersaantallen. De rente-inkomsten van de lening worden gebruikt voor de jaarlijkse kosten van de MARN. De geldlening is annuïtair, waardoor de rente-inkomsten ieder jaar afnemen.
Het resultaat (rente-inkomsten minus exploitatiekosten) werd, conform besluit van het Algemeen Bestuur jaarlijks uitgekeerd. In het kader van de teruglopende rente-inkomsten heeft het bestuur in 2021 besloten om het resultaat (rente-inkomsten minus exploitatiekosten) vanaf boekjaar 2021 niet meer jaarlijks uit te keren.

Echter om te voorkomen dat op termijn de rente-inkomsten niet meer toereikend zijn heeft het Algemeen bestuur in 2022 ten aanzien van duurzame financiering van MARN besloten dat de inkomsten uit de verkoop van de grond aan ARN (rente-inkomsten en aflossings-inkomsten) niet meer afzonderlijk beschouwd en afzonderlijk toegewezen worden (respectievelijk ten gunste van exploitatie MARN en ten gunste van de deelnemende gemeenten). Dit heeft als resultaat dat vanaf 2025, het jaar waarin het banksaldo van MARN conform de balansprognose een negatief resultaat liet zien, steeds jaarlijks een bedrag uitgekeerd wordt aan de gemeenten waarbij de exacte hoogte van het bedrag bij de begroting wordt vastgesteld. Dit wordt als verwerkingswijze geïmplementeerd in de begroting. Het resterende bedrag wordt gebruikt voor de exploitatie van MARN. De aflossing aan BNG geschiedt uit de liquide middelen die ontstaan door het jaarlijkse exploitatieoverschot. Over eventuele dividenduitkeringen van ARN wordt jaarlijks een besluit genomen.

Gezien de wijziging ten aanzien van de duurzame financiering, zoals hierboven toegelicht, zal het resultaat van boekjaar 2023 wederom uitgekeerd worden, in lijn met het beleid van voor 2021.
Echter, gebaseerd op de langjarige prognose is het prudent om vanaf 2024 een positief resultaat alsnog toe te voegen aan de resultaatreserve. Hiermee wordt voorkomen dat al voor einde looptijd van de lening van ARN de GR MARN ten behoeve van de exploitatie een beroep op de gemeenten moet doen. De rente-inkomsten en inkomsten uit aflossing vallen echter volledig weg nadat de lening door ARN in 2036 is afgelost. Er zal dan vanuit de gemeenten jaarlijks een bedrag beschikbaar

moeten worden gesteld, zodat de MARN alle exploitatiekosten kan betalen. Dit bedrag zal jaarlijks worden bepaald op basis van de begroting.

Kengetallen

Het BBV vereist dat kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel ruimte de organisatie beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid. Onderstaand zijn de voorgeschreven kengetallen opgenomen. De wijze waarop de kengetallen moeten worden berekend is opgenomen in de Regeling van de Minister van BZK van 1 april 2019 (bijlage 1, 9 juli 2015 en gewijzigd 26 oktober 2015).

Kengetallen begroting	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	195%	552%	357%	437%	392%	347%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-763%	-1890%	-1250%	-1533%	-1378%	-1222%
Solvabiliteitsratio	80%	81%	82%	82%	82%	83%
Structurele exploitatieruimte	9%	9%	2%	-4%	-10%	-17%

Interpretatie kengetallen

Bij de normering volgens de provincie Gelderland worden bovenstaande waarden ingedeeld in 3 categorieën, zoals aangegeven in de brief van 7 oktober 2015. Deze categorieën sluiten aan bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest.

Op basis van de kengetallen ontstaat een beeld dat MARN voor 2 van de 4 onderdelen onder de categorie A valt, de minst risicovolle. De netto schuldquote en de structurele exploitatieruimte vallen in categorie C, dit komt doordat er bij gelijkblijvende schulden, minder baten zijn (in 2017 grondverkoop).

Kengetallen:	**Cat. A**	**Cat. B**	**Cat. C**
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

3.4 Bedrijfsvoering

De gemeenschappelijke regeling kent op basis van de tekst van de regeling de volgende te onderscheiden organen: het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. Daarnaast bestaat er een ambtelijke ondersteuning bestaande uit een vakberaad voor grondstoffen en een secretaris.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit zeven leden, te weten de leden van de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de deelnemende gemeenten. Tevens zijn er evenzoveel plaatsvervangende leden aangewezen.

Het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur telt vier leden inclusief de Voorzitter. Conform de wet en de regeling komt het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid toe zoals in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de tekst van de GR MARN is toebedeeld. Het Dagelijks Bestuur stuurt de secretaris aan.

De Voorzitter

De Voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur benoemd. De Voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het Dagelijks als ook het Algemeen Bestuur. De Voorzitter vertegenwoordigt de regeling in en buiten rechte. De heer T. van Elferen is Voorzitter van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de MARN.

Ambtelijke organisatie

Secretariaat
Het secretariaat zal gedurende het jaar 2025 worden verzorgd door Dar N.V.

Administratie
De administratie zal gedurende het jaar 2025 worden verzorgd door Dar N.V.

Informatievoorziening
De verschillende onderwerpen en projecten worden regelmatig besproken in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Voor specifieke onderwerpen worden Colleges van Burgemeester en Wethouders als ook Raden tussentijds geïnformeerd en naar hun opvattingen gevraagd naar gelang het onderwerp. Voor een aantal voorstellen is dat zelfs verplicht, zoals voor de begroting en de rekening.

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen
De MARN beschikt niet over kapitaalgoederen.

4 PROGRAMMABEGROTING 2025

4.1 Begrote balanspositie ultimo 2025 en wijzigingen op geprognosticeerde balans 2024

ACTIVA	MARN geprognosticeerde balans ultimo 2025	MARN geprognosticeerde balans ultimo 2024	MARN balans ultimo 2023
VASTE ACTIVA			
Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.701.675	1.701.675	1.701.676
Lening ARN B.V.	7.175.930	7.716.904	8.241.664
Lening aan deelnemingen	-	-	15.425
Leningen aan openbare lichamen	**8.877.605**	**9.418.579**	**9.958.765**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**€ 8.877.605**	**€ 9.418.579**	**€ 9.958.765**
VLOTTENDE ACTIVA			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Uitzettingen Rijk's schatkist	-	-	615.019
Vorderingen op openbare lichamen	-	15.426	207.806
	-	**15.425**	**822.825**
Liquide middelen	**50.000**	**9.351**	**178.888**
Overlopende activa	-	-	-
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**€ 50.000**	**€ 24.776**	**€ 1.001.712**
TOTAAL	**€ 8.927.605**	**€ 9.443.355**	**€ 10.960.478**
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen			
Reserves			
Resultaatreserves	199.001	229.020	229.020
Bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten"	6.987.985	7.458.448	7.914.040
Bestemmingsreserve "Marn+"	-	-	100.000
Gerealiseerd resultaat	95.204	-30.018	621.792
	7.282.190	**7.657.450**	**8.864.852**
Voorzieningen			
Voorzieningen			
Voorziening apparaatskosten uittreden WMW	-	15.425	30.851
	-	**15.425**	**30.851**
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar			
Onderhandse leningen			
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.262.773	1.359.244	1.454.448
Openbare lichamen	345.382	374.245	402.197
	1.608.155	**1.733.489**	**1.856.646**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**€ 8.890.345**	**€ 9.406.364**	**€ 10.752.349**
VLOTTENDE PASSIVA			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Overige schulden < 1 jaar	**28.863**	**27.952**	**198.457**
Overlopende passiva			
Rente leningen O/G	**8.397**	**9.039**	**9.672**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**€ 37.261**	**€ 36.991**	**€ 208.129**
TOTAAL	**€ 8.927.605**	**€ 9.443.355**	**€ 10.960.478**

ACTIVA	MARN Primitieve balans ultimo 2024	MARN Wijziging balans ultimo 2024	MARN Gewijzigde balans ultimo 2024
VASTE ACTIVA			
Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 1.701.675	€ -	1.701.675
Lening ARN B.V.	€ 7.716.904	€ -	€ 7.716.904
Lening aan deelnemingen	€ -	€ -	€ -
Leningen aan openbare lichamen	€ 9.418.579	€ -	€ 9.418.579
TOTAAL VASTE ACTIVA	€ 9.418.579	€ -	€ 9.418.579
VLOTTENDE ACTIVA			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Uitzettingen Rijk's schatkist	€ -	€ -	0
Vorderingen op openbare lichamen	€ 15.425	€ -	€ 15.425
	€ 15.425	€ -	€ 15.425
Liquide middelen	€ 79.558	€ -70.207	€ 9.351
Overlopende activa	€ -	€ -	€ -
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	€ 94.984	€ -70.207	€ 24.776
TOTAAL	€ 9.513.563	€ -70.207	€ 9.443.355
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen			
Reserves			
Resultaatreserves	€ 298.164	€ -69.144	€ 229.020
Bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten"	€ 7.458.448	€ -	€ 7.458.448
Gerealiseerd resultaat	€ -28.954	€ -1.064	€ -30.018
	€ 7.727.658	€ -70.208	€ 7.657.450
Voorzieningen			
Voorzieningen			
Voorziening apparaatskosten uittreden WMW	€ 15.425	€ -	€ 15.425
	€ 15.425	€ -	€ 15.425
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar			
Onderhandse leningen			
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 1.359.244	€ -	€ 1.359.244
Openbare lichamen	€ 374.245	€ -	€ 374.245
	€ 1.733.489	€ -	€ 1.733.489
TOTAAL VASTE PASSIVA	€ 9.476.572	€ -70.208	€ 9.406.364
VLOTTENDE PASSIVA			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Overige schulden < 1 jaar	€ 27.952	€ -	€ 27.952
Overlopende passiva			
Rente leningen O/G	€ 9.039	€ -	€ 9.039
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	€ 36.991	€ -	€ 36.991
TOTAAL	€ 9.513.563	€ -70.208	€ 9.443.355

Toelichting bij de wijzigingen op de balans 2024.
Het dagelijks bestuur is voornemens om het resultaat 2023 uit te keren. Dit heeft tot gevolg dat de geprognosticeerde balans 2024 verandert. De resultaatreserve zal met € 69.144 afnemen. Daarnaast is de vergoeding voor het voeren van de administratie in de begroting 2024 aangepast naar de werkelijke indexatie die gebruikt gaat worden. Zie hiervoor de wijzigingsbegroting 2024. Dit heeft tot gevolg dat het resultaat € 1.064 lager zal zijn. De liquide middelen zullen als gevolg hiervan €70.207 lager zijn.

4.2 Begrote baten 2025

In onderstaande tabel zijn de begrote baten voor 2025 en 2024 opgenomen. Daarnaast zijn de werkelijke lasten over 2023 (op basis concept-jaarrekening) opgenomen.

Begrote baten 2025

Omschrijving		geraamde baten dienstjaar 2025 euro's		geraamde baten dienstjaar 2024 euro's		werkelijke baten dienstjaar 2023 euro's
Bestuur						
Ondersteuning Marn+	€	-	€	-	€	-
Totaal Bestuur	€	-	€	-	€	-
Afvalverwerking						
Vereveningsbijdrage transportkosten	€	56.723	€	56.723	€	56.723
Rente ontvangen van ARN B.V.	€	227.627	€	243.842	€	259.570
Totaal Afvalverwerking	€	***284.350***	€	***300.565***	€	***316.293***
Incidenteel						
Incidentele baten	€	-	€	15.425	€	545.883
Bijdrage West Maas en Waal in apparaatskosten	€	15.425	€	-	€	-
Toevoeging vanuit bestemmingsreserve	€	146.721	€	-	€	-
Totaal incidenteel	€	***162.146***	€	***15.425***	€	***545.883***
Totale baten	€	***446.496***	€	***315.990***	€	***862.176***

4.3 Begrote lasten 2025

In onderstaande tabel zijn de begrote lasten voor 2025 als ook de begrote lasten van 2024 opgenomen. Daarnaast zijn de werkelijke lasten over 2023 (op basis concept-jaarrekening) opgenomen.

Omschrijving		geraamde lasten dienstjaar 2025 euro's		geraamde lasten dienstjaar 2024 euro's		werkelijke lasten dienstjaar 2023 euro's
Bestuur						
Personeel	€	77.852	€	73.073	€	69.277
Bijdrage circulaire raad en circelstad	€	60.500	€	60.500	€	60.500
Ondersteuning Marn+	€	-	€	-	€	-
Overige goederen en diensten	€	40.992	€	38.302	€	19.332
Totaal Bestuur	€	***179.344***	€	***171.875***	€	***149.108***
Afvalverwerking						
Rente	€	17.436	€	18.711	€	19.969
Gedeelte rente ontvangen van ARN B.V. voor WMW	€	12.788	€	13.699	€	14.583
Vereveningsbijdrage transportkosten	€	56.723	€	56.723	€	56.723
Totaal Afvalverwerking	€	***86.948***	€	***89.133***	€	***91.275***
Incidenteel						
Onvoorzien	€	10.000	€	10.000	€	-
Incidentele lasten	€	-	€	-	€	-
Ondersteuning Marn+	€	75.000	€	75.000	€	-
Totaal incidenteel	€	***85.000***	€	***85.000***	€	-
Totale lasten	€	**351.292**	€	**346.009**	€	**240.384**
Onttrekking (vrijval) reserves	€	-	€	-	€	-
Gerealiseerd resultaat	€	***95.204***	€	***30.018-***	€	***621.792***

4.4 Wijziging op de begrote lasten 2024

Omschrijving	Primitieve lasten dienstjaar 2024 euro's	Wijziging lasten dienstjaar 2024 euro's	Gewijzigde lasten dienstjaar 2024 euro's
Bestuur			
Personeel	€ 72.009	€ 1.064	€ 73.073
Bijdrage circulaire raad en circelstad	€ 60.500	€ -	€ 60.500
Ondersteuning Marn+	€ 75.000	€ 75.000-	€ -
Overige goederen en diensten	€ 38.302	€ -	€ 38.302
Totaal Bestuur	€ ***245.811***	€ ***73.936-***	€ ***171.875***
Afvalverwerking			
Rente	€ 18.711	€ -	€ 18.711
Gedeelte rente ontvangen van ARN B.V. voor WMW	€ 13.699	€ -	€ 13.699
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ -	€ 56.723
Totaal Afvalverwerking	€ ***89.133***	€ ***-***	€ ***89.133***
Incidenteel			
Onvoorzien	€ 10.000	€ -	€ 10.000
Incidentele lasten	€ -	€ -	€ -
Ondersteuning Marn+	€ -	€ 75.000	€ 75.000
Totaal incidenteel	€ ***10.000***	€ ***75.000***	€ ***85.000***
Totale lasten	€ **344.945**	€ **1.064**	€ **346.009**
Onttrekking (vrijval) reserves	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerd resultaat	€ ***28.954-***	€ ***1.064***	€ ***30.018-***

De wijziging is het gevolg van het advies vanuit de Provincie dat de ondersteuning ten behoeve van MARN+ als incidenteel aangemerkt moet worden. Daarnaast is de vergoeding voor het voeren van de administratie aangepast naar het werkelijke bedrag wat in 2024 in rekening gebracht zal worden na de indexatie van 5,48%.

4.5 Kostenverdeelstaat

In onderstaande tabel is de kostenverdeelstaat opgenomen gevolgd door een nadere toelichting.

Kostenverdeelstaat 2025
Hierna volgt voor alle kosten en baten een toelichting per categorie.

	Totaal	Bestuur	Afvalverwerking	Incidenteel
LASTEN				
1. Personeel	77.852	77.852		
2. Bijdrage circulaire raad en circelstad	60.500	60.500		
3. Overige goederen en diensten	40.992	40.992		
4. Rente te betalen	17.436		17.436	
5. Rente ten gunste van WMW	12.788		12.788	
6. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723	
7. Ondersteuning Marn+	75.000			75.000
8. Onvoorzien	10.000			10.000
Totaal Lasten	**351.292**	**179.344**	**86.948**	**85.000**
BATEN				
1. Rente te ontvangen bank	0	0		
2. Rente te ontvangen ARN B.V.	227.627		227.627	
3. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723	
4. Incidentele baten	162.146			162.146
Totaal Baten	**446.496**	**0**	**284.350**	**162.146**
Exploitatiesaldo	**95.204**	**-179.344**	**197.402**	**77.146**

4.5.1 Lasten

1. Personeel (economische categorie 1.1)

Met ingang van 1 juli 2018 wordt het secretariaat en de administratie verzorgd door Dar N.V. De lasten hiervan worden hier verantwoord. De kosten zullen jaarlijks worden geïndexeerd met dezelfde index als in de reguliere contracten met de gemeenten, te weten 30% NEA-index, 40% CBS Lonen en 30% CBS Overheidsconsumptie.

2. Overige goederen en diensten (economische categorie 3.8)

Overzicht begrote kosten Overige goederen en diensten

Overige goederen en diensten Kostenpost	Begroting 2025 Bedrag	Begroting 2024 Bedrag	Rekening 2023 Bedrag
Adviezen	€ 25.000	€ 25.000	€ 1.960
Accountantskosten	€ 10.687	€ 9.742	€ 9.559
Bureaukosten	€ -	€ -	
Vergader- representatiekosten	€ 500	€ 500	€ 50
Diverse kosten	€ -	€ -	
Telefoon/internet en postverzorging	€ -	€ -	
Kosten/Onderhoud Software	€ 2.000	€ -	€ 7.021
Verzekeringen	€ 305	€ 310	€ 303
Archiefbeheer-/Inspectie	€ -	€ -	€ -
Bankkosten	€ 2.500	€ 2.750	€ 439
Totaal	**€ 40.992**	**€ 38.302**	**€ 19.332**

Onder adviezen is een bedrag opgenomen van €25.000 voor onderzoek. De werkelijke accountantskosten 2023 zijn geïndexeerd met de door de adviesfunctie vastgestelde indexaties 2024 en 2025. De bankkosten zijn in lijn met de verwachte werkelijke kosten begroot. Daarnaast zijn de jaarlijkse kosten voor onderhoud en hosting van de nieuwe MARN website begroot. Dit is op basis van de uitgebrachte offerte van Linku plus een zo getrouw mogelijke inschatting van overige softwarekosten. De overige kosten zijn op basis van een inschatting naar aanleiding van de werkelijke kosten begroot.

3. Bijdrage circulaire raad en cirkelstad

De bijdrage voor de circulaire raad en cirkelstad zal voor hetzelfde bedrag gecontinueerd worden tot en met 2027. Hierover is besloten door het Algemeen Bestuur in 2023. In het jaar 2026 zullen deze bijdragen opnieuw worden beoordeeld en de conclusies in de begroting 2028 en verder worden opgenomen.

3. Rente (economische categorie 5.1)

Overzicht begrote Rente

Rente lening ontvangen gelden	€	17.436
Totaal	€	**17.436**

Gedeelte rente ontvangen van ARN B.V. voor WMW	€	12.788
Totaal	€	**12.788**

4. Vereveningsbijdrage: uit te keren bedragen (economische categorie 7.5)

Overzicht begrote Vereveningsfonds Transportkosten

Vereveningsfonds transportkosten uit te keren	56.723
Totaal	**56.723**

5. Onvoorzien

Overzicht begrote Onvoorzien

Onvoorzien	€	10.000
Totaal	**€**	**10.000**

4.5.2 Baten

1. Renteopbrengst verkoop (economische categorie 5.1)

Met ingang van begin 2017 zijn de gronden die de MARN in eigendom had verkocht aan ARN. ARN betaalt aan MARN rente met risico-opslag. Deze wordt hier verantwoord.

Overzicht begrote Renteopbrengst verkoop gronden

Rente te ontvangen van ARN B.V.	€	227.627
Totaal	€	227.627

2. Vereveningsbijdrage transportkosten: te ontvangen bedragen (economische categorie 7.5)

De totaal te ontvangen gelden zijn exact gelijk aan de door de MARN uit te keren bedragen.

Overzicht begrote Vereveningsfonds Transportkosten

Vereveningsfonds transportkosten te ontvangen	€	56.723
Totaal	€	56.723

3. Exploitatiesaldo

Hieronder wordt het exploitatiesaldo voor 2025 geraamd. Hierbij is geen rekening gehouden met de mogelijke uitkering van een dividend door ARN B.V.

Overzicht opbouw exploitatiesaldo MARN

Product		Bedrag
Saldo Bestuur	€	-179.344
Saldo Afvalverwerking	€	197.402
Incidenteel	€	77.146
Positief exploitatiesaldo	**€**	**95.204**

De ontvangen rente wordt jaarlijks gerealiseerd en is onderdeel van de resultaatsverdeling. Naast rente betaalt ARN ook aflossing op de geldlening. Met ARN is overeengekomen dat de geldlening over een periode van 20 jaar door haar wordt afbetaald.

4. Incidentele baten en lasten

	Begroting 2025	Begroting 2024	Rekening 2023
Lasten	€ 85.000	€ 85.000	€ -
Baten	€ 162.146	€ 15.425	€ 545.883
Saldo	**€ 77.146**	**€ 69.575-**	**€ 545.883**

Dit betreft de jaarlijkse bijdrage van de gemeente West Maas en Waal aan de apparaatskosten van de MARN, welke nog tot 2026 wordt ontvangen. Daarnaast is het bedrag wat toegevoegd wordt vanuit de bestemmingsreserve in het kader van de duurzame financiering, hier opgevoerd.
De incidentele kosten bestaan uit de kosten voor de ondersteuning MARN+ en de post onvoorzien.
Op het moment van het opstellen van de begroting 2025 zijn de jaarcijfers van ARN over 2023 nog niet bekend en is geen rekening gehouden met het eventueel uitkeren van dividend door ARN B.V..

Onvoorziene kosten	€	10.000
Totaal	**€**	**10.000**

5. Deelnemersbijdragen

Deelnemersbijdragen	€	-
Totaal	€	-

5 MEERJARENRAMING 2026 – 202

5.1 Baten Meerjarenraming 2026 – 2028

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van gelijkblijvende (o.b.v. indexering) exploitatielasten. Hierin is het besluit met betrekking tot de duurzame financiering en de benutting van de winstreserve voor de liquiditeitspositie verwerkt.

Omschrijving	geraamde baten dienstjaar 2026	geraamde baten dienstjaar 2027	geraamde baten dienstjaar 2028
Bestuur			
Totaal Bestuur	€ -	€ -	€ -
Afvalverwerking			
Rente	€ 210.910	€ 193.678	€ 175.913
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ 56.723	€ 56.723
Totaal Afvalverwerking	€ ***267.633***	€ ***250.401***	€ ***232.636***
Incidentele baten	€ -	€ -	€ -
Toevoeging vanuit bestemmingsreserve	€ 68.372	€ 91.094	€ 114.692
Totaal overige baten	€ 68.372	€ 91.094	€ 114.692
Totale baten	€ ***336.005***	€ ***341.495***	€ ***347.328***

5.2 Lasten Meerjarenraming 2026 – 2028

	geraamde lasten dienstjaar 2026	geraamde lasten dienstjaar 2027	geraamde lasten dienstjaar 2028
Bestuur			
Personeel	€ 81.745	€ 85.832	€ 90.124
Bijdrage circulaire raad en circelstad	€ 60.500	€ 60.500	€ 60.500
Overige goederen en diensten	€ 43.673	€ 46.529	€ 49.572
Totaal Bestuur	€ ***185.918***	€ ***192.861***	€ ***200.196***
Afvalverwerking			
Rente	€ 16.145	€ 14.836	€ 13.510
Gedeelte rente ontvangen van ARN B.V. voor WMW	€ 11.849	€ 10.881	€ 9.883
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ 56.723	€ 56.723
Totaal Afvalverwerking	€ ***84.717***	€ ***82.440***	€ ***80.116***
Incidenteel			
Onvoorzien	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Ondersteuning Marn+	€ -	€ -	€ -
Totaal incidenteel	€ ***10.000***	€ ***10.000***	€ ***10.000***
Totale lasten	€ 280.635	€ 285.302	€ 290.312
Gerealiseerd resultaat	€ ***55.370***	€ ***56.193***	€ ***57.016***

5.3 Meerjaren kengetallen

Kengetallen begroting	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	195%	552%	357%	437%	392%	347%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-763%	-1890%	-1250%	-1533%	-1378%	-1222%
Solvabiliteitsratio	80%	81%	82%	82%	82%	83%
Structurele exploitatieruimte	9%	9%	2%	-4%	-10%	-17%

Kengetallen:	**Cat. A**	**Cat. B**	**Cat. C**
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

5.4 Balansprognose tot en met 2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
VASTE ACTIVA						
Financiële vaste activa						
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 1.701.676	€ 1.701.676	€ 1.701.676	€ 1.701.676	€ 1.701.676	€ 1.701.676
Lening aan deelnemingen	€ 8.241.664	€ 7.716.904	€ 7.175.930	€ 6.618.238	€ 6.043.314	€ 5.450.626
Leningen aan openbare lichamen	€ 15.425	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
VLOTTENDE ACTIVA						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Uitzettingen Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 615.019	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vorderingen op openbare lichamen	€ 207.806	€ 15.425	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa						
Overlopende activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Liquide middelen						
Banksaldi	€ 178.888	€ 9.350	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
TOTAAL ACTIVA	**€ 10.960.478**	**€ 9.443.355**	**€ 8.927.606**	**€ 8.369.914**	**€ 7.794.990**	**€ 7.202.302**
			€ -	€ -	€ -	€ -
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen						
Reserves						
Resultaatreserves	€ 229.020	€ 229.020	€ 199.001	€ 294.205	€ 349.575	€ 405.768
Bestemmingsreserve "Marn+"	€ 7.914.040	€ 7.458.448	€ 6.987.985	€ 6.502.190	€ 6.000.588	€ 5.482.693
Bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten"	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerd resultaat	€ 621.792	€ -30.018	€ 95.204	€ 55.370	€ 56.193	€ 57.016
Voorzieningen						
Voorzieningen						
Voorziening apparaatskosten uittreden WMW	€ 30.851	€ 15.425	€ -	€ -	€ -	€ -
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar						
Onderhandse leningen						
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 1.454.448	€ 1.359.244	€ 1.262.773	€ 1.165.020	€ 1.065.966	€ 965.594
Openbare lichamen	€ 402.197	€ 374.245	€ 345.382	€ 315.579	€ 284.809	€ 253.040
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	€ 198.457	€ 27.952	€ 28.863	€ 29.802	€ 30.771	€ 31.769
Overlopende passiva						
Rente leningen O/G	€ 9.672	€ 9.039	€ 8.397	€ 7.747	€ 7.089	€ 6.421
TOTAAL PASSIVA	**€ 10.960.478**	**€ 9.443.355**	**€ 8.927.606**	**€ 8.369.914**	**€ 7.794.990**	**€ 7.202.302**

Aan de hand van de meerjarenbegroting is ook een balansprognose opgesteld. Hier is de ontwikkeling van de balans tot en met 2028 te volgen, dit in afstemming met de provincie Gelderland. Hierbij is er gerekend met het feit dat er vanaf 2025 aan het eind van het jaar altijd €50.000 aan liquide middelen moet zijn. Tevens wordt hierin het resultaat vanaf 2024 weer jaarlijks toegevoegd aan de resultaatreserve.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/236590

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 GR MARN

Datum: 14 mei 2024

Kernboodschap
Kennis te nemen van de zienswijze van het college over de jaarstukken GR MARN.
Op grond van de Nota verbonden partijen en het Delegatiebesluit 2020 is het college bevoegd om deze zienswijze in te dienen.

Het college gaat de volgende zienswijze bij het algemeen bestuur van de GR MARN naar voren brengen:

1. In te stemmen met de jaarrekening 2023
2. In te stemmen met het gerealiseerd resultaat 2023, groot €111.792; te bestemmen tot uitkering aan de gemeenten;
3. De vrijval van de bestemmingsreserve á € 455.592 zijnde € 481.803 minus € 26.211 (vergoeding aan West Maas en Waal) uit te keren aan de 7 deelnemende gemeenten, op basis van het inwonersaantal per 1 januari 2023, opgenomen in de BRN 2024;
4. De vrijval ad € 26.211 uit te keren aan de uittredende gemeente West Maas en Waal conform de afspraken met deze gemeente;
5. In te stemmen met de bestemmingsreserve MARN+ á € 100.000 te bestemmen tot uitkering aan de gemeenten o.b.v. inwoneraantallen 2023;
6. € 433.500 uit de dividenduitkering 2022 vanuit de ARN aan de deelnemende gemeenten uit te keren o.b.v. inwoneraantallen van het jaar 2022;
7. de € 76.500 uit de dividendbelasting 2022 (vanuit de ARN) na ontvangst uit te keren;
8. De bedragen 2,3,4 5 en 7 in twee delen uit te keren (juli en oktober 2024).
9. In te stemmen met de begrotingswijzigingen 2024 van de begroting 2024.
10. In te stemmen met de begroting 2025 van de MARN.
11. De meerjarenbegroting van 2026 tot 2028 voor kennisgeving aan te nemen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
29-11-2018	Raadbesluit vaststelling Nota verbonden partijen
19-12-2019	Delegatiebesluit Wijchen 2020

Toelichting
De gemeente Wijchen is deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling MARN. De belangrijkste taak van de MARN is het aandeelhouderschap van ARN en aanleveren van huishoudelijk afval bij ARN. Vanaf mei 2020 zijn Remondis (49%) en MARN (51%) de

enige aandeelhouders van ARN. In 2020 is besloten om het aandeelhouderschap meer inhoud te geven en daarnaast te verkennen welke rol de ARN bij de energietransitie kan vervullen (MARN+).

De MARN heeft, conform de Wet Gemeenschappelijke regelingen, aan de deelnemende gemeenten de jaarrekening 2023, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 aangeboden.
Door middel van een zienswijze laten wij, als een van de deelnemers weten wat wij van deze stukken vinden. In 2018 heeft u de Nota verbonden partijen vastgesteld daarin heeft u onderscheid gemaakt m.b.t. toezichtarrangementen op de verbonden partijen. Op de GR MARN is het toezichtarrangement basis- van toepassing. En in dit toezichtarrangement is indienen van een zienswijze gedelegeerd aan het college. Dit is vastgelegd in het Delegatiebesluit 2020. De jaarrekening 2023, de begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028 zijn als bijlage bijgevoegd.
Als gemeente betalen wij geen deelnemersbijdrage maar ontvangen jaarlijks een uitkering.

Het bestuur van de GR MARN heeft de jaarstukken toegezonden aan de Regionale Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen om deze te beoordelen. De zienswijze van het college komt overeen met het advies van de Regionale Adviesfunctie.

<u>Jaarrekening 2023:</u>
De jaarrekening 2022 is sluitend met een positief saldo. En is voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring.
Over 2023 is een voordelig exploitatieresultaat van € 111.792,- behaald.
Vanaf 2017 ontvangen de deelnemende gemeenten jaarlijks over een periode van 20 jaar een uitkering betaald uit de verkoop van de gronden eigendom van MARN aan ARN. De uitkering is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente. En komt uit de bestemmingsreserve van MARN. Daarnaast wordt er nog €100.000 uit de bestemmingsreserve uitgekeerd. Deze gelden waren gereserveerd maar zijn niet ingezet. Wij ontvangen in 2024 een bedrag van € 84.044,-. Inclusief deel gerealiseerd resultaat en niet ingezet bedrag voor MARN+.

Daarnaast is er sprake van een dividenduitkering. Wijchen ontvangt hieruit: € 55.013,- (exclusief nog terug te ontvangen belasting).

Dit betekent in 2023 aan onze gemeente een bedrag van totaal € 139.057,- wordt uitgekeerd. Het bedrag is inclusief nog terug te ontvangen dividendbelasting. In de perspectiefnota is deze extra inkomst opgenomen.

<u>Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028:</u>

In de begroting 2025 zijn als belangrijkste uitgaven opgenomen: de ondersteuning bestuur MARN door Dar, advieskosten, bijdrage Circulaire raad/Cirkelstad en de jaarlijkse uitkering aan de deelnemende gemeenten.

Gevolgen
Door een zienswijze in te dienen kan het algemeen bestuur van GR MARN tot een afgewogen besluit komen over de jaarrekening 2023 en de begroting 2025.

Communicatie
N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het college gaat haar zienswijze toesturen aan MARN nadat de gemeenteraad is geïnformeerd.

Geheimhouding:
n.v.t.

MARN Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen

Aan de Raden van de in de MARN deelnemende gemeenten

Datum
2 april 2024
Datum uw brief
--
Ons kenmerk
Uit.2024003
Uw kenmerk
--
Onderwerp
Jaarrekening MARN 2023
Begroting 2025
Meerjarenraming 2026-2028

Aantal bijlagen
3

Geachte Raad,

Bij dezen doen wij u met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) toekomen:
- de concept jaarrekening 2023;
- een afschrift van het verslag van bevindingen van de door het Algemeen Bestuur aangewezen accountant, WHS registeraccountants;
- de wijziging begroting 2024, de concept begroting 2025 inclusief meerjarenraming 2026-2028.

De jaarrekening is nog niet voorzien van een schone goedkeurende verklaring van de accountant. De accountant heeft de intentie een schone goedkeurende verklaring af te geven echter het (landelijk) format hiervoor is als gevolg van de gewijzigde rechtmatigheidsverantwoording nog niet beschikbaar. Zodra dit beschikbaar is zal de accountantsverklaring afgegeven worden.

Voorstel
Het Dagelijks Bestuur van de MARN stelt het Algemeen Bestuur voor:
- in te stemmen met de jaarrekening 2023;
- in te stemmen met het gerealiseerd resultaat 2023, groot € 111.792 ; te bestemmen tot uitkering aan gemeente;
- in te stemmen om de vrijval uit de bestemmingsreserve 'Uitkering gemeenten' (minus de uitkering aan gemeente West Maas en Waal conform afspraken voor de financiële afwikkeling voor ontheffing en uittreding) van een bedrag groot € 455.592 ter uitkering aan de deelnemers;
- In te stemmen met het uit te keren dividend van € 433.500 aan de MARN-gemeenten, in 2024 en een bedrag van € 76.500 (i.e. terugvordering dividendbelasting) zodra de MARN dit daadwerkelijk van de belastingdienst heeft ontvangen;

Postadres
Postbus 316
6500 AH Nijmegen

E info@marn.nl

KvK
50178334

BTW nummer
NL 009141790.B.01

- In te stemmen met de bestemmingsreserve MARN+ à € 100.000,- te bestemmen tot uitkering aan de gemeenten;
- uit te keren aan de deelnemende gemeenten op basis van inwonertallen;
- in te stemmen met de wijziging begroting 2024;
- in te stemmen met de Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028;
- In te stemmen met het toevoegen van het resultaat (rente-inkomsten minus exploitatielasten) aan de resultaatreserve vanaf 2024.

De vergadering van het Algemeen Bestuur waarin deze voorstellen worden besproken, vindt plaats op 4 juli 2024.

Nog te bestemmen exploitatiesaldo 2023
Volgens de regels van het BBV dient een positief rekeningresultaat te worden bestemd door het Algemeen Bestuur op voorstel van het Dagelijks Bestuur. De lijn die daarbij wordt gevolgd, houdt in dat wordt uitgekeerd aan de deelnemers behoudens door het bestuur te bepalen reserveringen. Gezien het besluit tot duurzame financiering GR MARN in 2022 stellen we voor het gerealiseerd resultaat 2023 uit te keren.

Uit te keren bedrag 2023
De vrijval uit de bestemmingsreserve van €4455.592 (€481.803 totaal minus de vergoeding aan gemeente West Maas en Waal van €26.211, conform financiële afwikkeling voor de ontheffing en uittreding) zal worden uitgesplitst naar u als deelnemers in de MARN op basis van inwoneraantallen per 1 januari 2023 als vermeld in de Begrotingsrichtlijnen (BRN) 2024. Ik verwijs u naar onderstaande tabel. Gelet op de liquiditeit van de MARN zal bij een positief besluit van het Algemeen Bestuur omtrent de uitkering van de bestemmingsreserve, de uitkering plaatshebben in twee delen. Het eerste deel zal na de definitieve vaststelling van de jaarrekening in juli worden uitgekeerd en een tweede deel volgt in het najaar (omstreeks oktober 2024).
Het bedrag van € 76.500 (i.e. terugvordering dividendbelasting) wordt uitgekeerd zodra de MARN dit daadwerkelijk van de belastingdienst heeft ontvangen.

Uitkering bestemmingsreserve, exploitatieoverschot 2023 en MARN+ 2023

	Inwoneraantal	Bestemmings reserve gemeente	Exploitatie-overschot 2023	Marn+ 2023	Totaal
Gemeente	1-1-2023	€ 481.803	€ 111.792	€ 100.000	€ 693.596
Beuningen	26.568	€ 36.710	€ 9.008	€ 8.058	€ 53.776
Druten	19.518	€ 26.969	€ 6.618	€ 5.920	€ 39.506
Berg en Dal	35.320	€ 48.803	€ 11.975	€ 10.712	€ 71.491
Heumen	16.795	€ 23.206	€ 5.694	€ 5.094	€ 33.995
Mook en Middelaar	7.998	€ 11.051	€ 2.712	€ 2.426	€ 16.189
Nijmegen	182.000	€ 251.478	€ 61.707	€ 55.198	€ 368.384
Wijchen	41.522	€ 57.373	€ 14.078	€ 12.593	€ 84.044
Subtotaal	329.721	€ 455.592	€ 111.792	€ 100.000	€ 667.384
West Maas en Waal		€ 26.211	€ -	€ -	€ 26.211
Totaal	329.721	481.803	111.792	100.000	€ 693.596

Postadres
Postbus 316
6500 AH Nijmegen

E info@marn.nl

KvK
50178334

BTW nummer
NL 009141790.B.01

MARN Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen

Verdeling uitkering dividend ARN boekjaar 2022:

	Inwoneraantal	Reeds door Marn ontvangen dividend ARN 2022	Dividendbelasting (nog te ontvangen door Marn)	Totaal
Gemeente	**1-1-2022**	**€ 433.500**	**€ 76.500**	**€ 510.000**
Beuningen	26.354	€ 35.168	€ 6.206	€ 41.375
Druten	19.000	€ 25.355	€ 4.474	€ 29.829
Berg en Dal	35.000	€ 46.706	€ 8.242	€ 54.948
Heumen	16.523	€ 22.049	€ 3.891	€ 25.940
Mook en Middelaar	7.998	€ 10.673	€ 1.883	€ 12.557
Nijmegen	178.750	€ 238.535	€ 42.094	€ 280.630
Wijchen	41.225	€ 55.013	€ 9.708	€ 64.721
Subtotaal	**324.850**	**€ 433.500**	**€ 76.500**	**€ 510.000**

Verzoek
Conform artikel 23 lid 4 en artikel 25 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen verzoeken wij de raden, indien gewenst, zienswijze in te brengen bij het Dagelijks Bestuur over het concept jaarverslag 2023 en de begroting 2025, inclusief meerjarenraming 2026-2028. De stukken zijn tevens aan de Regionale Adviesfunctie gestuurd.

Met vriendelijke groet,

het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling MARN,
namens deze,

Belinda Giesendorf
Secretaris

Postadres
Postbus 316
6500 AH Nijmegen

E info@marn.nl

KvK
50178334

BTW nummer
NL 009141790.B.01

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

WHS Registeraccountants
Kievitsven 24, 5249 JJ Rosmalen
www.whsregisteraccountants.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen te Nijmegen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen op 31 december 2023 en het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen, , waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen d.d. 29 februari 2024 en de Regeling controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €2.400, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde materiele afwijkingen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- overige gegevens; en de
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het d.d. 29 februari 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol inclusief het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op d.d. 29 februari 2024, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel

belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 1 mei 2024
WHS Registeraccountants

W.H. van Santvoort MSc RA

From: MARN - Belinda Giesendorf
Sent: Wed, 24 Apr 2024 10:21:43 +0000
To: Mariëtte van Oers; Ralph Breuer; Walter van Doesum; Matthijs Wikkerink; Leen van der Veen; Roos Willems; Gijs Wagelmans
Subject: adviesrapport GR adviesfunctie
Attachments: Adviesrapport MARN jaarstukken 2023 en begroting 2025 def vs 22 04 2024.docx

Dag allen,

Naar aanleiding van ons overleg gisteren bijgaand alvast het adviesrapport van de GR adviesfunctie.

Graag ontvang ik de zienswijze van de raden uiterlijk vrijdag 14 juni (i.v.m. verwerking in de AB-stukken).
Onder punt 4.2 staat een opmerking t.a.v. de schone goedkeurende verklaring door de accountant.

De achtergrond bij de (nog) niet afgegeven verklaring is dat de formats van de beroepsgroep a.g.v. de gewijzigde rechtmatigheidsverantwoording nog niet opgesteld zijn. Ik heb de accountant inmiddels gevraagd wanneer hier meer duidelijkheid over is.
Zodra ik meer informatie heb laat ik jullie dit weten.

Groet
Belinda

Belinda Giesendorf
Secretaris GR MARN
06-82079242
bgiesendorf@marn.nl

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5908
Extern Zaak ID	Z/24/240147
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.u
Titel	240147 Informatienota Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Juridische zaken
Eigenaar	Massop, Marnix
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P0 Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	0641507374
E-mail adres steller	m.massop@drutenwijchen.nl

Bijlagen
240147 Informatienota raad Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023
Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 mei 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	17 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Kennisnemen van het jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennisnemen van het jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/240147

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

Kernboodschap
Kennisnemen van het Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023.
In dit verslag brengt de bezwaarschriftencommissie verslag uit van haar werkzaamheden. Hierin komt de behandeling van de bezwaarschriften aan bod, hoe deze zijn en onderverdeeld per vakgebied en wat de commissie is opgevallen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
November 2022	Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2021
September 2023	Jaarverslag bezwaarschriftencommissie Wijchen 2022

Toelichting
De bezwaarschriftencommissie brengt elk jaar een jaarverslag uit. Daarin doet zij verslag van haar werkzaamheden over het afgelopen jaar.

Eerst wordt ingegaan op het instellen van de bezwaarschriftencommissie. Daarnaast komen de samenstelling van de bezwaarschriftencommissie en de ambtelijke ondersteuning door het secretariaat aan bod.

Vervolgens gaat het verslag in op de frequentie van de hoorzittingen van de bezwaarschriftencommissie.

De werkwijze bij het behandelen van bezwaarschriften wordt hierna uiteengezet.
Hier wordt de bezwaarprocedure beschreven van ontvangst, hoorzitting, advisering tot aan de beslissing op het bezwaarschrift.

Naast de algemene informatie over de bezwaarprocedure en de bezwaarschriftencommissie bevat het jaarverslag ook cijfermatige informatie. Zo zijn er in 2023 96 bezwaarschriften ontvangen. Over 30 van deze bezwaarschriften heeft de bezwaarschriftencommissie een advies uitgebracht. 22 bezwaarschriften waren nog op 31 december 2023 in behandeling. In totaal zijn 40 bezwaarschriften al vroegtijdig informeel opgelost en daarom uiteindelijk niet aan de bezwaarschriftencommissie voorgelegd.

Er volgt een onderverdeling per onderwerp/vakgebied. Hierin staan aantallen over de wijze van afhandeling van de bezwaarschriften. De meeste bezwaarschriften, in totaal 47, hadden betrekking op de fysieke leefomgeving. Dit is nagenoeg gelijk gebleven met het voorgaande jaar (46). De bezwaarschiften op het gebied van Werk en Inkomen zijn wel minder geworden (2022: 30, 2023: 22). Op dit gebied worden bezwaarschriften vaker informeel opgelost. De bezwaarschriften op het gebied van Wmo/Jeugd zijn van 21

in 2022 gestegen naar 23 in 2023. Ook dit is nagenoeg hetzelfde gebleven. Ten slotte is er nog een overige categorie (subsidie, Woo-verzoek, AVG-verzoek, BRP) die ook nagenoeg hetzelfde is gebleven; 3 in 2022, 4 in 2023.

In slechts een tweetal casussen is het bestuursorgaan afgeweken van het advies van de bezwaarschriftencommissie. Dit is in slechts 2 van de 30 bezwaarschriften gebeurd. Normaliter wordt het advies van de bezwaarschriftencommissie overgenomen in de beslissing op bezwaar. Een opvallend punt was dit jaar ook de bejegening van ambtenaren door bezwaarmakers.

Gevolgen
De bezwaarschriftencommissie is ingesteld door de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Met het jaarverslag wil de bezwaarschriftencommissie deze bestuursorganen informeren.

Communicatie
Het jaarverslag is openbaar en wordt geplaatst op de gemeentelijke website.

Uitvoering of Vervolgstappen
Er vindt een gesprek plaats met de burgemeester, de voorzitter en de secretaris van de bezwaarschriftencommissie. Dit gebeurt jaarlijks n.a.v. het jaarverslag.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Jaarverslag

bezwaarschriftencommissie Wijchen 2023

Gemeente Wijchen

Inhoud

1. Inleiding 2
2. Algemeen 2
2.1 Instelling bezwaarschriftencommissie 2
2.2 Samenstelling bezwaarschiftencommissie 2
2.3 Secretariaat en ambtelijke ondersteuning 2
3. Hoorzittingen 3
4. Werkwijze 3
4.1 Ontvangst 3
4.2 Hoorzitting 3
4.3 Advisering 4
4.4 Beslissing op bezwaar 4
5. Behandelde bezwaarschriften 5
5.1 Totaal 5
5.2 Mediation 5
5.3 Commissie 5
5.4 Onderverdeling per onderwerp/vakgebied 5
6. Bevindingen over 2023 7
7. Tot slot 7

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2023 van de bezwaarschriftencommissie Wijchen (hierna: commissie) met daarin de samenstelling en de werkwijze van de commissie. Hierbij wordt inzicht gegeven in aantallen, onderwerpen en resultaten van de in dit jaar ingediende bezwaarschriften.

2. Algemeen

2.1 Instelling bezwaarschriftencommissie

Gemeentelijke bestuursorganen (de raad, het college en de burgemeester) kunnen een adviescommissie voor de behandeling van bezwaarschriften instellen. Dit volgt uit artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en artikel 84 van de Gemeentewet. In de gemeente Wijchen is zo'n commissie ingesteld.

Deze commissie is een externe en onafhankelijke commissie die belast is met de voorbereiding van de beslissing op bezwaarschriften tegen besluiten van de raad, het college en de burgemeester. De commissie brengt daartoe advies uit aan het bestuursorgaan, dat na heroverweging van het besluit een beslissing op het bezwaarschrift neemt.

De commissie adviseert niet over bezwaarschriften die zijn genomen op grond van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en aanverwante regelgeving, de gemeentelijke belastingverordeningen of de Wet waardering onroerende zaken. Voor deze bezwaarschriften geldt een andere procedure.

In de Verordening bezwaarschriftencommissies Wijchen 2020, zijn de werkwijze en bevoegdheden van de commissie geregeld.

2.2 Samenstelling bezwaarschriftencommissie

Gedurende het verslagjaar 2023 was de samenstelling van de commissie als volgt:

- De heer mr. drs. E.T.W.M. van Leeuwen (voorzitter)
- De heer mr. M. Wasser
- De heer mr. N.C. Vlaskamp
- Mevrouw M. de Waal
- De heer mr. S. van Cleef
- De heer mr. M.H.A. van den Heuvel

De commissie komt per hoorzitting in wisselende samenstelling – één voorzitter en twee leden - bijeen.

2.3 Secretariaat en ambtelijke ondersteuning

Het secretariaat ondersteunt de commissie in haar werkzaamheden. Deze ondersteuning bestaat uit het toetsen van bezwaarschriften aan de vereisten van de Algemene wet bestuursrecht, het opvragen van dossiers, het organiseren van hoorzittingen, het verzorgen van contacten, het voeren van correspondentie met partijen, het verzorgen van de verslaglegging van de hoorzittingen en het opstellen van conceptadviezen.

Als secretaris van de commissie is de heer mr. M.M.K. Massop aangewezen. Als plaatsvervangend secretaris van de commissie zijn aangewezen:

- Mevrouw mr. J.J.M.C. Hendriks
- Mevrouw mr. K. Turk
- Mevrouw M.A. van Term
- De heer mr. H. Chikar
- Mevrouw mr. drs. N.L.M. Pol

Het secretariaat van de commissie is als onderdeel van het domein Bedrijfsvoering gepositioneerd binnen het team Algemeen Juridische Zaken.

3. Hoorzittingen

De commissie houdt normaal gesproken eenmaal per maand een hoorzitting. Deze hoorzitting vindt plaats op dinsdagavond vanaf 18:30 uur. In 2023 zijn in totaal 11 hoorzittingen gehouden. Deze hoorzittingen zijn in beginsel openbaar, behalve wanneer er bezwaarschriften op het gebied van het sociaal zekerheidsrecht worden behandeld. Als de voorzitter dit nodig oordeelt of een belanghebbende daarom verzoekt, kan ook in andere gevallen de hoorzitting met gesloten deuren plaatsvinden. In 2023 heeft zich dit niet voorgedaan.

4. Werkwijze

4.1 Ontvangst

Na ontvangst van een bezwaarschrift zorgt het secretariaat voor de ontvangstbevestiging richting indiener van het bezwaarschrift. In de ontvangstbevestiging wordt tevens informatie over de verdere procedure verstrekt. Wanneer er een derde-belanghebbende is, bijvoorbeeld een vergunninghouder tegen wiens vergunning bezwaar is gemaakt, wordt deze eveneens in kennis gesteld van de ontvangst van het bezwaarschrift.

Een kopie van het bezwaarschrift wordt naar de vakafdeling gestuurd. In bepaalde gevallen is dit aanleiding voor de vakafdeling om het bezwaar informeel op te lossen. Bijvoorbeeld door een herzien besluit te nemen, door extra uitleg te geven over hoe het besluit tot stand is gekomen of door bezwaren als zienswijze te betrekken bij besluitvorming, op het moment dat er nog geen bezwaar mogelijk is.

Na ontvangst van het bezwaarschrift vindt de eerste screening door de secretaris plaats op ontvankelijkheid en het voldoen aan de vereisten van artikel 6:5 van de Awb.

De mediators en de vakafdeling beoordelen in deze fase of de bezwaarzaak zich leent voor mediation. Wanneer dit het geval is wordt de bezwaarprocedure, in overleg met belanghebbenden, stilgelegd in afwachting van de uitkomst hiervan.

4.2 Hoorzitting

Wanneer een bezwaar niet informeel kan worden opgelost, wordt een hoorzitting gepland. De indiener van het bezwaarschrift, eventuele derde-belanghebbenden en het verwerend gemeentelijk bestuursorgaan worden hiervoor uitgenodigd. Ter voorbereiding van een

hoorzitting ontvangen de leden van de commissie, alsmede bezwaarmaker(s) en eventuele derde-belanghebbenden, kopieën van de op de zaak betrekking hebbende stukken. Deze stukken worden door de vakafdeling aangeleverd. Daarnaast zorgt de vakafdeling voor een heroverwegingsnotitie, waarin het standpunt van het bestuursorgaan op het bezwaarschrift wordt verwoord. Ook deze heroverwegingsnotitie wordt aan alle betrokken partijen verstrekt, zodat een goede voorbereiding op de zitting mogelijk is.

De hoorzitting vormt een essentieel onderdeel van de bezwaarschriftprocedure. Er zal slechts bij uitzondering van het horen van bezwaarmakers en belanghebbenden worden afgezien. Deze uitzonderingen staan in artikel 7:3 van de Awb. Er moet dan bijvoorbeeld uit het bezwaarschrift zelf blijken dat het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is en dat er redelijkerwijs over die conclusie geen twijfel mogelijk is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een bezwaarschrift te laat wordt ingediend en daar geen verschoonbare reden voor is. Verder kan het horen ook achterwege blijven indien bezwaarmakers en belanghebbenden hebben verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Tijdens de hoorzitting worden de indieners van het bezwaarschrift in de gelegenheid gesteld hun bezwaren toe te lichten. Derde-belanghebbenden kunnen hun visie op de bezwaren geven. Het bestuursorgaan laat zich op de hoorzitting in de regel vertegenwoordigen door één of meerdere ambtenaren. Ter zitting wordt hen de gelegenheid geboden het bestreden besluit toe te lichten. Daarnaast kan de commissie vragen stellen aan partijen. Van de hoorzitting wordt een verslag gemaakt. Dit wordt na de hoorzitting - bij de beslissing op bezwaar - toegezonden aan alle betrokkenen.

4.3 Advisering

Na afloop van de hoorzitting beraadt de commissie zich over de uit te brengen adviezen. Veelal komt de commissie in deze vergadering tot een eindstandpunt over het uit te brengen advies en de daarin te verwerken overwegingen. Het advies wordt verder door de secretaris uitgewerkt en - na akkoordbevinding door de commissie - door de voorzitter van de commissie en de secretaris ondertekend. Het advies wordt samen met het verslag van de hoorzitting aan het betreffende bestuursorgaan aangeboden voor het nemen van een beslissing op het bezwaar.

4.4 Beslissing op bezwaar

Het is de vakafdeling die belast is met de ambtelijke voorbereiding van de beslissing op het bezwaarschrift. Uiteindelijk neemt het betreffende bestuursorgaan een beslissing op het bezwaarschrift. Deze bevoegdheid is niet gemandateerd. Deze beslissing wordt samen met het advies van de commissie en het verslag van horen verzonden aan de indiener van het bezwaarschrift en eventuele derde-belanghebbenden.

Meestal neemt het bestuursorgaan het advies van de commissie over en neemt het een beslissing op het bezwaarschrift overeenkomstig dit advies. Het bestuursorgaan mag voor de motivering dan verwijzen naar dit advies. Soms besluit het bestuursorgaan (deels) af te wijken van het advies van de commissie. Het bestuursorgaan mag afwijken van het advies van de commissie, maar moet dit wel goed motiveren.

5. Behandelde bezwaarschriften

Een deel van de bezwaarschriften die in 2022 zijn ontvangen, is in de loop van 2023 behandeld. De hier gegeven cijfers gaan over de bezwaarschriften die in 2023 zijn ontvangen en behandeld.

5.1 Totaal

In 2023 zijn in totaal 96 bezwaarschriften ingediend. Van dit totaalaantal zijn 40 bezwaarschriften informeel opgelost en daarom uiteindelijk niet aan de commissie voorgelegd.

Tabel 1: Aantal ontvangen bezwaarschriften	**2022**	**2023**[1]
Informeel opgelost	53	40
Mediation	(1)	4
Geadviseerd door de commissie	41	30
Nog in behandeling (loopt door in 2024)	6	22
Totaal	**100**	**96**

5.2 Mediation

In 4 bezwaarzaken is een mediation traject opgestart. Bezwaarmakers hebben daarna hun bezwaarschrift ingetrokken.

Tabel 2: Mediation traject	**2022**	**2023**
Ingetrokken na mediation	0	4
Alsnog voorgelegd aan de commissie	1	0
Loopt nog	0	0
Totaal	**1**	**4**

5.3 Commissie

De bezwaarschriften worden gewoonlijk behandeld op een hoorzitting voor de commissie. De commissie bestaat uit 3 leden (één voorzitter en twee leden) en wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris. Tijdens een hoorzitting worden maximaal vier bezwaarschriften behandeld.

In de zaken die niet ter zitting zijn behandeld heeft de commissie geadviseerd om de bezwaren kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren. Op grond van artikel 7:3, aanhef en onder a van de Awb is het mogelijk om het horen achterwege te laten. Daarvan is bijvoorbeeld sprake indien er bezwaar wordt gemaakt tegen een besluit wat niet appellabel.

5.4 Onderverdeling per onderwerp/vakgebied

Hieronder staan een aantal tabellen waarin duidelijk wordt hoe de onderverdeling van het aantal bezwaarschriften per vakgebied is (tabel 4) en wat per vakgebied de uitkomsten zijn van de bezwaarschriften (tabel 5 tot en met 8).

[1] Dit betreffen de gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Tabel 4: Onderwerp/Vakgebied	**2022**	**2023**
WMO/Jeugd	21	23
Werk en Inkomen	30	22
Fysieke leefomgeving	46	47
Overig (o.m. subsidie, Woo-verzoek, AVG-verzoek, BRP)	3	4
Totaal	**100**	**96**

Tabel 5: WMO/Jeugd	**2022**	**2023**
Advies: (deels) gegrond	3	0
Advies: ongegrond	3	2
Advies: niet-ontvankelijk	1	3
Informeel opgelost	10	7
N.a.v. zitting alsnog informeel opgelost	0	0
Opgelost door mediation	0	4
Loopt nog	4	7
Totaal	**21**	**23**

Tabel 6: Werk en Inkomen	**2022**	**2023**
Advies: (deels) gegrond	0	0
Advies: ongegrond	3	0
Advies: niet-ontvankelijk	3	1
Informeel opgelost	24	18
N.a.v. zitting alsnog informeel opgelost	0	0
Opgelost door mediation	0	0
Loopt nog	0	3
Totaal	**30**	**22**

Tabel 7: Fysieke leefomgeving	**2022**	**2023**
Advies: (deels) gegrond	1	2
Advies: ongegrond	18	8
Advies: niet-ontvankelijk	8	7
Informeel opgelost	16	18
N.a.v. zitting alsnog informeel opgelost	1	0
Opgelost door mediation	0	0
Loopt nog	2	12
Totaal	**46**	**47**

Tabel 8: Overig (o.m. subsidie, Woo, AVG, BRP)	**2022**	**2023**
Advies: (deels) gegrond	0	1
Advies: ongegrond	0	1
Advies: niet-ontvankelijk	0	0
Informeel opgelost	2	2
N.a.v. zitting alsnog informeel opgelost	0	0
Opgelost door mediation	0	0
Loopt nog	1	2
Totaal	**3**	**6**

In twee zaken is het college in de beslissing op het bezwaarschrift afgeweken van het advies van de commissie, een zogenaamd contrair besluit. Deze worden in het volgende hoofdstuk kort besproken.

6. Bevindingen over 2023

Het jaar 2023 kenmerkte zich door een breed aanbod van zaken, zowel op het gebied van de openbare orde, sociaal zekerheidsrecht, omgevingsvergunningen en handhaving. Daarbij hebben zich geen zaken voorgedaan die aanleiding geven tot bijzondere opmerkingen. Wel werd, zoals aangegeven, in een twee zaken van het advies van de commissie afgeweken.

1. De eerste zaak waar het college contrair heeft besloten, was het bezwaarschrift gericht tegen de afwijzing van een aanvraag voor financiële bijstand voor de aankoop van een spoelföhninstallatie. De commissie was hier van mening dat het besluit niet zorgvuldig en voldoende gemotiveerd tot stand was gekomen en adviseerde daarom het bezwaarschrift gegrond te verklaren. Het college heeft vervolgens in de beslissing op bezwaar besloten om bij het hetzelfde standpunt te blijven, maar de motivering daarvoor aan te passen.
2. In de tweede zaak betrof het een bezwaarschrift dat gericht is tegen een opgelegde last onder dwangsom. De last onder dwangsom was gericht tegen twee airco-units die de geluidsnormen zouden overtreden. Volgens de commissie was het onduidelijk of deze geluidsnormen daadwerkelijk werden overschreden en adviseerde het college daarom om een geluidsmeting uit te voeren. Op dat moment was volgens de commissie sprake van een onzorgvuldig onderzoek. Het college besloot vervolgens om de bezwaren ongegrond te verklaren en het bestreden besluit in stand te laten. Het college heeft in de beslissing op bezwaar haar motivering aangepast en aangevuld, maar heeft er niet voor gekozen om een geluidsmeting te doen.

Een ander punt dat in 2023 aan de orde is geweest, is de bejegening van de vertegenwoordigers van het bestuursorgaan ter zitting door bezwaarmakers. In 2023 is het enkele keren voorgekomen dat bezwaarmakers zich onvriendelijk hebben opgesteld jegens ambtenaren van de gemeente die ter zitting het standpunt van het bestuursorgaan toelichtten. Deze vertegenwoordigers hebben de commissie verzocht om bezwaarmakers daar direct op aan te spreken. De commissie heeft dit verzoek ter harte genomen en zal waar nodig direct ingrijpen.

7. Tot slot

De commissie spreekt wederom haar grote waardering uit voor de uitstekende ambtelijke ondersteuning. Het secretariaat draagt steeds zorg voor een goede voorbereiding van de zittingen en de uitwerking van de adviezen en verslagen. Verder spreekt de commissie haar waardering uit voor het feit dat door de vakafdeling in iedere zaak een heroverwegingsnotitie wordt ingediend. Dit draagt in belangrijke mate bij aan de goede behandeling van bezwaarschriften door de commissie, ook tijdens de hoorzitting. Tevens geeft de gemeente daarmee aan serieus in te willen gaan op hetgeen door bezwaarmakers naar voren wordt gebracht. Daarmee draagt dit ook bij aan het draagvlak bij bezwaarmakers voor de uiteindelijke beslissing op bezwaar.

Wijchen, 6 mei 2024
Namens de bezwaarschriftencommissie,

mr. drs. E.T.W.M. van Leeuwen, voorzitter

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5905
Extern Zaak ID	Z/24/241186
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.v
Titel	241186 Informatienota Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Ribbink, Rob
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Derks, M. (Martijn)
Telefoonnummer steller	0884327344
E-mail adres steller	r.ribbink@drutenwijchen.nl

Bijlagen
241186 Informatienota Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen
Bijlage_Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeente Wijchen 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 mei 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	17 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

1. Kennis te nemen van de Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen.

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/241186

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen

Datum: 14 mei 2024

Kernboodschap
In 2023 hebben we onze wettelijke taak voor de uitvoering van toezicht op en handhaving van de kwaliteitseisen in de kinderopvang volledig kunnen uitvoeren. Hierbij hebben we vastgesteld dat de kinderopvang in onze gemeente zeer goed op orde is. De houders bieden verantwoorde kinderopvang in een gezonde en veilige omgeving. Wij hebben slechts twee keer een handhaving hoeven in te zetten.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
	Nvt

Toelichting
Hierbij ontvangt u de Jaarverantwoording kinderopvang 2023 gemeente Wijchen**.** In dit rapport doen we verslag van het uitgevoerde toezicht op en de handhaving van de kwaliteitseisen in de kinderopvang in het kader van de Wet kinderopvang (conform artikel 1.67 van deze wet). Op grond van de wet zijn wij verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteitseisen in de kinderopvang. GGD Gelderland-Zuid voert de inspecties voor ons uit.

Uit het jaarverslag valt op te maken dat wij de zaken op orde hebben.
- Wij hebben 4 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 4 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.
- De GGD heeft 36 van de 36 voorzieningen (kinderdagverblijf, gastouderbureau, BSO) geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.
- De GGD heeft 17 voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 56,7% bedraagt. Het wettelijk minimum voor de steekproef is 50%.

Gevolgen
Uit de inspecties is het onderstaande beeld naar voren gekomen.

Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	1145	97,7%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	4	0,3%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	23	2,0%
waarvan tekortkoming hersteld	*21*	
waarvan tekortkoming niet hersteld	*2*	

De houders van kinderopvangvoorzieningen in onze gemeente voldoen zeer goed aan de kwaliteitseisen. 97,7% van de beoordeelde voorwaarden zijn op orde. Voor 0,3% van de beoordeelde voorwaarden heeft de GGD het advies tot handhaven gegeven. Het gaat daarbij om 4 items, verdeeld over 1 BSO en 2 KDV's. 1 item is uiteindelijk alsnog hersteld na herstelaanbod. Wij hebben voor 3 tekortkomingen een handhavingsactie ingezet (aanwijzing).

* 1 tekortkoming betreft een onvolkomenheid in de schriftelijke overeenkomst tussen houder en ouder. In de schriftelijke overeenkomst stond niet (duidelijk) vermeld waar en wanneer het kind wordt opgevangen in incidentele gevallen (in vakantieperiode).
* 1 tekortkoming betreft het kortstondig niet op orde hebben van de beroepskracht-kind-ratio.
* 1 tekortkoming in de voorschoolse educatie.

De 3 tekortkomingen zijn na handhaving hersteld en hersteld gebleven. Ook is herhaling uitgebleven.

Communicatie
We versturen de gegevens met betrekking tot de jaarverantwoording kinderopvang aan de Inspectie van het Onderwijs. De Inspectie gebruikt de gegevens voor het opstellen van een landelijk jaarbeeld.

Uitvoering of Vervolgstappen
De Inspectie van het Onderwijs is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangewezen om interbestuurlijk toezicht uit te oefenen op de manier waarop gemeenten invulling geven aan hun wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang. Indien het jaarverslag daartoe aanleiding geeft neemt zij contact op met de gemeente voor een nadere analyse.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Jaarverantwoording Kinderopvang 2023, gemeente Wijchen

Inleiding
De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijk toezichthouder). Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande kalenderjaar.

Opbouw van de Jaarverantwoording
De jaarverantwoording over 2023 bestaat uit twee delen. Deel A van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken. Deel B bevat benchmarkgegevens die u kunt gebruiken om de gegevens van uw gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

DEEL A

De vragen in deel A hebben betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het juist, actueel en volledig houden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte inspecties door de GGD.
4. Handhavend optreden.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) is het online basisregister voor de kinderopvang waarin de gegevens van alle voorzieningen (KDV, BSO, GOB en VGO) door de gemeente worden geregistreerd. Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn.

Dit betekent, onder andere dat de gemeente:

- In het LRK moet opnemen en actueel houden op welke kinderdagverblijven er gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt aangeboden;
- Binnen redelijke termijn (8-10 weken) moet besluiten op door houders ingediende wijzigingsverzoeken aangaande reeds geregistreerde voorzieningen;
- Formele handhavingsbesluiten in het LRK moet publiceren nadat deze onherroepelijk zijn geworden.

NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om het op orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was de in 2023 in het LRK opgenomen informatie over het aanbod van voorschoolse educatie op de kinderdagverblijven in uw gemeente correct?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente in 2023 binnen redelijke termijn beslist op de door houders ingediende wijzigingsverzoeken en de betreffende wijzigingen ook doorgevoerd in het LRK?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente alle formele handhavingsbesluiten (aanwijzing, bestuurlijke boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of exploitatieverbod) die in het verslagjaar 2023 onherroepelijk zijn geworden, gepubliceerd in het LRK?

- (●) Ja

- ○ Nee, niet allemaal
- ○ Niet van toepassing. Er zijn in 2023 geen formele handhavingsbesluiten onherroepelijk geworden.

2 Criterium tijdig afhandelen van aanvragen voor nieuwe voorzieningen

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen in het LRK. Voor het tijdig afhandelen van aanvragen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus ‘geregistreerd’, ‘afgewezen’ of ‘ingetrokken’ hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2023 4 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 4 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

NB: Er is voor de termijn van 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2023 gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode zijn binnengekomen nog voor 31 december 2023 konden worden afgehandeld.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Iedere nieuwe KDV, BSO, GOB en VGO dient voor registratie in het LRK geïnspecteerd te worden met een onderzoek voor registratie.
- Bij iedere geregistreerde KDV, BSO en GOB dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. In het jaar na het onderzoek na registratie vindt een vervolgonderzoek na registratie plaats. Op basis van deze twee onderzoeken stelt de GGD een risicoprofiel op voor de locatie. Vervolgens voert de GGD, op basis van het risicoprofiel, jaarlijks een onderzoek uit. Het risicoprofiel wordt na elk jaarlijks onderzoek (en na eventuele nadere onderzoeken) geactualiseerd.
- Van de geregistreerde VGO moet vanaf 1 januari 2023 tenminste 50% jaarlijks worden geïnspecteerd. Daarnaast geldt dat, beginnend vanaf 2023, iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar moet worden geïnspecteerd.

NB: Wat betreft de inhoud van het jaarlijks onderzoek bij KDV, BSO en GOB bestaat sinds 2022 de mogelijkheid om deze inspecties flexibel in te richten.

Verantwoordingsinformatie

De GGD heeft in het verslagjaar 2023 36 van de 36 geregistreerde KDV, BSO en GOB geïnspecteerd met een onderzoek na registratie of een jaarlijks onderzoek. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Op 1 januari 2023 stonden 33 VGO geregistreerd. Hiervan zijn er 3 in de loop van jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 30.

De GGD heeft in het jaar 2023 17 VGO geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 56.7% bedraagt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage geïnspecteerde VGO in uw gemeente.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Wanneer de houder niet voldoet aan de geldende kwaliteitseisen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaven. De gemeente ziet ook toe op de naleving van de opgelegde handhavingsbesluiten.

Het College houdt zich bij het nemen van besluiten aan haar eigen handhavingsbeleid. Alleen in bijzondere omstandigheden mag het College afzien van handhaven. We noemen dit ‘beredeneerd niet handhaven’. Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn: concreet zicht op legalisatie of specifieke situaties waarin handhaven dusdanig onevenredig zou zijn (in verhouding tot de daarmee te dienen belangen) dat in die situatie van handhaving moet worden afgezien.

De informele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn:
- (schriftelijke) waarschuwing;
- overleg en overreding.

De formele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn afkomstig uit de Wet kinderopvang (Wko) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zijn:
- aanwijzing (Wko);
- last onder dwangsom (Awb);
- last onder bestuursdwang (Awb);
- exploitatieverbod (Wko);
- intrekken toestemming tot exploitatie (Wko)
- bestuurlijke boete (Awb).

Tevens kan de gemeente een door de GGD-toezichthouder gegeven schriftelijk bevel verlengen.

De gemeente heeft de mogelijkheid om zowel herstellend als bestraffend (met een bestuurlijke boete) te handhaven. Herstellende en bestraffende handhaving kunnen naast elkaar worden ingezet. Tekortkomingen worden doorgaans door de GGD in het toezicht geconstateerd, maar de gemeente kan ook handhaven op tekortkomingen die zij zelf constateert.

In de Wko noch de Awb wordt een termijn gegeven waarbinnen gemeenten moeten besluiten om wel of niet tot handhaving over te gaan. Maar gezien het doel van de handhaving (het opheffen van de situatie dat een kinderopvangvoorziening niet voldoet aan de kwaliteitseisen), en het maatschappelijk belang van verantwoorde kinderopvang, ligt het voor de hand dat de gemeente zo snel mogelijk een besluit neemt.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2023 bij de uitvoering van de handhavingstaak gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja
- ( ) Nee

Informatie over de inzet en het resultaat van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen.

N.B.: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een handhavingsactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet van herstelaanbod, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in het verslagjaar door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder het advies 'handhaven'

Wijchen 2023	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	1145	97.7%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	4	0.3%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	23	2%
Tekortkoming hersteld	*21*	*1.8%*
Tekortkoming niet hersteld	*2*	*0.2%*
Totaal	**1172**	**100%**

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies "handhaven" geeft, oppakken.

De GGD heeft 53 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 3 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met het advies 'handhaven' 5.7% bedraagt.

Naar aanleiding van de 3 inspectierapporten met het advies 'handhaven' heeft de gemeente 3 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 4. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere acties registreren op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Wijchen 2023	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	3	75%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	1	25%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd in GIR-Handhaven	0	0%
Totaal	4	**100%**

Op de in totaal 4 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 3 keer een handhavingsactie ingezet,
- 1 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en
- 0 keer geen handhavingsactie geregistreerd in GIR-Handhaven.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

5 Aanvullende toelichting (niet van invloed op de beoordeling van de uitvoering van de wettelijke taken)

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is: het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan preventieve handhavingsactiviteiten, zoals houderbijeenkomsten, en het aanbrengen van specifieke aandachtspunten in toezicht en handhaving.

Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven welke activiteiten er (naast de wettelijke taken) in 2023 in uw gemeente zijn uitgevoerd.

DEEL B

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	2023
Wijchen	100%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	96%
GGD-Regio	99.2%
Landelijk	96.2%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde KDV, BSO, GOB	2023
Wijchen	100%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	95.6%
GGD-Regio	99.8%
Landelijk	96%

Steekproefpercentage uitvoering inspecties geregistreerde VGO	2023
Wijchen	56.7%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	57.8%
GGD-Regio	58.5%
Landelijk	60%

Herstelaanbod	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2023	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2023
Wijchen	2%	1.8%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	1.7%	1.6%
GGD-Regio	2%	1.9%
Landelijk	1.6%	1.5%

Percentage inspectierapporten met advies 'handhaven'	2023
Wijchen	5.7%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	13.4%
GGD-Regio	5.7%
Landelijk	14.3%

Handhaving 2023	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege herstel na herstelaanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd
Wijchen	75%	25%	0%	0%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	69.9%	9.5%	16.4%	7.6%
GGD-Regio	74.1%	6.3%	16.1%	4.5%
Landelijk	68.3%	10.9%	17.3%	7.3%

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5871
Extern Zaak ID	Z/24/227965
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.w
Titel	227965 Informatienota Medewerkersonderzoek Werkorganisatie Druten Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Personeel en organisatie
Eigenaar	Reuvers, Jacques
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	0643240188
E-mail adres steller	j.reuvers@drutenwijchen.nl

Bijlagen
227965 Informatienota Medewerkersonderzoek Werkorganisatie Druten Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 mei 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	17 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/227965

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Medewerkersonderzoek Werkorganisatie Druten Wijchen

Datum: 14 mei 2024

Kernboodschap
In 2023 heeft het medewerkersonderzoek WDW plaatsgevonden. Het responspercentage bedroeg 68. De resultaten van dit onderzoek zijn besproken in het MT en teruggekoppeld aan de medewerkers en het bestuur van de WDW. Op teamniveau zijn de resultaten door de medewerkers samen met hun domeinmanager afgestemd en geanalyseerd. Aandachtsgebieden uit deze analyse zijn bij de meeste teams vastgelegd in teamplannen. Het MT heeft een dwarsdoorsnee van alle teamplannen laten maken en gaat de komende maanden met de opbrengst aan de slag. Denk hierbij aan het opstellen van een Strategische Agenda met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma waarin de uitkomsten van het MO-onderzoek en de versteviging van de managementstructuur een plek krijgen.
Als opvallende positieve scores uit het medewerkersonderzoek kunnen worden genoemd de ervaren sociale veiligheid én de inhoud van het werk. Aandachtsgebieden zijn: aandacht voor het persoonlijk functioneren van medewerkers (beoordelen), loopbaanondersteuning en –ontwikkeling, duidelijkere communicatie over beleidsverandering en besluitvorming, bevorderen van de integrale samenwerking in het eigen domein én domeinoverstijgend en werkdruk.
Het bestuur van de WDW heeft op 09-04-2024 met deze nota ingestemd.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
12-04-2023	Beslisnota MT Medewerkersonderzoek WDW
10-05-2023	Beslisnota bestuur WDW Medewerkersonderzoek WDW
09-04-2024	Informatienota Medewerkersonderzoek WDW door bestuur WDW

Inleiding
In mei 2018 startte de WDW. Het in 2017 vastgestelde Bedrijfsplan vormt nog steeds de basis voor de plannen en ontwikkelingen van onze organisatie. In 2020 concludeert Henk-Jan Donderwinkel in zijn evaluatieonderzoek dat de WDW in korte tijd haar toegevoegde waarde heeft laten zien. Het Actieplan Doorontwikkeling WDW is het vervolg op deze evaluatie en is op verzoek van het bestuur tot stand gekomen. Vervolgens kwam Corona in 2020. Met een enquête en meerdere werksessies voerden we dat jaar een organisatieonderzoek uit onder de medewerkers. Dit onderzoek leidde tot de 7 stappen die ook weer de basis vormden voor het nieuwe Actieplan Doorontwikkeling WDW. Dit nieuwe Actieplan (in 2021 vastgesteld) bevatte vier sporen, namelijk dienstverlening dichtbij, vergroten professionaliteit, doorontwikkeling in

zelforganisatie en het invoeren van hybride werkcultuur. In september 2021 is de nieuwe Agenda Dienstverlening Dichtbij vastgesteld als uitwerking van het spoor Dienstverlening. De WDW-academie zag het licht in 2022. Een belangrijk platform om het ontmoeten, leren en ontwikkelen te stimuleren en te faciliteren in de gewenste ontwikkeling van de organisatie. Door het invoeren van het hybride werken zijn de werk- en vergaderplekken in 2023 in de kantoren van Druten en Wijchen aangepast. Bovendien vond in 2023 het Medewerkersonderzoek plaats. Dit onderzoek gaf uitvoering aan een bestuurlijke afspraak, om na vijf jaar WDW, inzicht te krijgen in de werkbeleving onder de medewerkers, maar ook om inzicht te krijgen over hoe zelforganisatie werd ervaren. Tevens bood dit onderzoek de gelegenheid om input op te halen voor de lopende discussie over een mogelijke (her)inrichting van de huidige managementstructuur.

In de hieronder beschreven paragrafen wordt een toelichting gegeven over de opzet van het onderzoek, de resultaten daarvan en de vervolgstappen.

Toelichting
In de maand september 2023 vond binnen de WDW een Medewerkersonderzoek plaats. Het bureau Effectory heeft de WDW daarin ondersteund. Doel van dit onderzoek was:

1. inzicht te verkrijgen in de werkbeleving van de medewerkers.
2. inzicht te verkrijgen in de verbeteringen op individueel, team- en domeinniveau en
3. input op te halen voor de sturing (structuur) van de organisatie.

Onderzoeksopzet
Door middel van een vooraf afgestemde vragenlijst is het onderzoek uitgezet. De vragenlijst is zodanig opgezet dat antwoorden van medewerkers niet individueel herleidbaar waren.

Alle medewerkers (478) - met een vast of tijdelijk contract per 1 juni 2023 - zijn uitgenodigd voor deelname. In totaal hebben 324 medewerkers gereageerd, wat neerkomt op een deelnemerspercentage van 68. De griffies en de gemeentesecretarissen van beide gemeenten namen geen deel aan dit onderzoek. Zij maken namelijk geen (niet direct) onderdeel uit van het personeelsbestand van de Werkorganisatie.

Resultaten
In oktober 2023 zijn de resultaten door Effectory aan de directie en het MT gepresenteerd. In november 2023 hebben beide directeuren in twee plenaire sessies de resultaten met de medewerkers gedeeld. Separaat hebben zij het bestuur van de WDW over de uitkomsten geïnformeerd.

Als ‘trotspunten’ uit dit onderzoek worden genoemd:

- Goede samenwerking binnen de teams en waardering door collega’s
  Collega’s ervaren de onderlinge behulpzaamheid om een gezamenlijk doel of resultaat te bereiken als prettig. Ook het feedback geven en waardering naar elkaar uitspreken zijn hierbij belangrijke elementen.

- Zeer hoge mate van sociale veiligheid
  Sociaal veiligheidsklimaat gaat over een klimaat binnen de organisatie waarin men open met elkaar in gesprek kan gaan en waarin het nemen van risico’s en fouten maken bespreekbaar is. Daarin geven collega’s aan bereid te zijn elkaar te helpen en is het in een sociaal veilig werkklimaat geaccepteerd dat collega’s verschillen van elkaar.

- Inhoud werk
  De inhoud van het werk heeft betrekking op de mate waarin men het werk leuk en uitdagend vindt en het aansluit bij de capaciteiten van de medewerker. Medewerkers die inhoudelijk uitgedaagd worden en het werk leuk vinden zijn vaak meer bevlogen en presteren beter. WDW-collega's geven een hoge waardering aan de inhoud van hun werk.

- Autonomie
  Autonomie gaat over de mate waarin de medewerker kan bepalen waar, wanneer, hoe en met wie men werkt. Medewerkers die veel autonomie ervaren, raken vaak meer gemotiveerd en hebben minder behoefte aan herstel, waardoor zij loyaler zijn aan de organisatie en minder verzuim vertonen. Medewerkers binnen de WDW waarderen in hoge mate de vrijheid in hun werk.

- Bevlogenheid
  Bevlogenheid is de mate van bezieling die medewerkers ervaren in het werk. Bevlogen medewerkers krijgen energie van hun werk, voelen zich vitaler en ervaren toewijding naar het werk wat ze doen. Naast het werk dat ze inspireert, voelen de medewerkers binnen de WDW zich ook gelukkiger als ze intensief aan het werk kunnen zijn.

- Betrokkenheid
  De mate waarin medewerkers zich verbonden voelen met de organisatie noemen we betrokkenheid. Betrokken medewerkers zijn emotioneel gehecht aan de organisatie, voelen zich er thuis en identificeren zich met de doelstellingen. Met name de samenwerking binnen de teams wordt binnen de WDW gezien als een reden voor het thuis voelen.

Als punten voor verbetering:

- Communicatie over beleidsverandering en besluitvorming
  Het is belangrijk dat medewerkers duidelijk geïnformeerd worden en dat ze weten wat de doelstellingen van de organisatie zijn. De module informatievoorziening gaat over het verstrekken van informatie aan medewerkers over werk gerelateerde zaken en de mate van transparantie daarin. Medewerkers geven aan informatie te missen vanuit MT en bestuur over besluiten die worden genomen en hoe tot die besluiten wordt gekomen.

- Loopbaanondersteuning/loopbaanontwikkeling
  Loopbaanondersteuning is de ervaren ondersteuning vanuit de organisatie voor de loopbaanontwikkeling van een medewerker. Het gaat over de verschillende hulpmiddelen en ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden. Medewerkers waarderen de mogelijkheden die ze hebben om cursussen, trainingen en workshops te volgen. De ondersteuning bij het plannen van hun toekomstige loopbaanmogelijkheden vraagt daarentegen serieuze aandacht.

- Beoordeling
  Beoordeling is het proces van het evalueren van de manier waarop iemand functioneert. Binnen de WDW is hier geen gestructureerde werkwijze voor. Op de vraag of medewerkers beoordeeld worden in hun werk, wordt dan ook laag gescoord.

- Werkdruk
  Werkdruk is een situatie waarin er een disbalans is ontstaan tussen de eisen van het werk en de mogelijkheden van de werknemer om het werk goed uit te

voeren. Een te hoge werkdruk kan uiteindelijk leiden tot verschillende persoonlijke en werk gerelateerde problemen. Uitdaging is dat onze organisatie goed leert om te prioriteren. Wat doen we wel, wat niet, wat later of wat is extra nodig om de taken uitgevoerd te krijgen.

- Primaire arbeidsvoorwaarden
  Primaire arbeidsvoorwaarden hebben betrekking op de hoogte van het salaris in vergelijking voor hetzelfde werk in andere organisaties, een salaris dat past bij je verantwoordelijkheden, kennis en ervaring. Collega's geven aan wel meer salaris te willen ontvangen voor de kennis en ervaring waarover ze beschikken en de verantwoordelijkheden die ze dragen. Ook vindt een deel dat hun salaris in vergelijking met andere organisaties niet op het juiste niveau ligt. In de open antwoorden komt dit ook een aantal keer terug.

- Ambassadeurschap
  Ambassadeurschap heeft betrekking op de mate waarin medewerkers hun organisatie zouden aanbevelen als goede werkgever. Medewerkers waarderen hun werk en met name de samenwerking binnen hun team maar zijn minder ambassadeur voor de WDW als organisatie.

- Team overstijgende samenwerking
  Hoe werken de teams in hun eigen domein maar ook domein overstijgend met elkaar samen? In tegenstelling tot de hoog gewaardeerde samenwerking binnen het eigen team, wordt de team- of domeinoverstijgende samenwerking lager gewaardeerd.

Conclusie
De uitkomsten uit het onderzoek kennen naast een aantal positieve scores (sociale veiligheid en inhoud van het werk) ook serieuze aandachtsgebieden, zoals meer aandacht voor het persoonlijk functioneren (beoordelen), loopbaanondersteuning en –ontwikkeling, duidelijke communicatie over beleidsverandering en besluitvorming, bevorderen van de integrale samenwerking tussen teams in het eigen domein én domeinoverstijgend en over de hoge werkdruk.

Vervolgstappen
1. Op teamniveau zijn de resultaten door de medewerkers samen met hun domeinmanager afgestemd en geanalyseerd. Aandachtsgebieden uit deze analyse zijn bij de meeste teams vastgelegd in teamplannen.
2. Het MT heeft onlangs een dwarsdoorsnee van de teamplannen laten maken. In de MAD-sessie van 21 maart jl. heeft het MT hierop kort ingezoomd. Het MT gaat met de opbrengst aan de slag en start hiermee de komende maanden. Denk hierbij aan het opstellen van een Strategische Agenda met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma waarin de uitkomsten van het MO-onderzoek en de versteviging van de managementstructuur een plek krijgen.
3. Via de OR wordt periodiek de voortgang van dit medewerkersonderzoek gemonitord.
4. De directeuren WDW zorgen voor periodieke terugkoppeling over de voortgang aan het bestuur WDW.

Communicatie
De medewerkers worden periodiek geïnformeerd door de Nieuwsflits, MAD-sessie, de terugkoppeling van de OR-ov-vergaderingen en de roadshows die de directeuren jaarlijks met de medewerkers houden.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5927
Extern Zaak ID	Z/24/240591
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	5.x
Titel	240591 Informatienota Hoogspanningsstation
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Hooff, Van, Wietske
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	
E-mail adres steller	

Bijlagen
240591 Informatienota Hoogspanningsstation

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 mei 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	17 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/240591

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Hoogspanningsstation

Datum: 14 mei 2024

Kernboodschap
De netbeheerder TenneT is voornemens om het elektriciteitsnet uit te breiden met een nieuw aan te leggen 380/150kV station in Wijchen. Dit station is bedoeld om het elektriciteitsnet in Noord-Brabant te ontlasten. De exacte locatie is nog niet bekend, maar het heeft de voorkeur om het station zo dicht mogelijk bij de bestaande hoogspanningsleiding te realiseren. Het zoekgebied ligt ten westen van de A50. Dat zou mogelijk ook in het zoekgebied voor de windmolens langs de A50 kunnen zijn. Deze informatie is van belang voor het traject rondom de wind- en zonvisie. Meer informatie over de mogelijke impact van het hoogspanningsstation op dit traject is te vinden in de nota Criteria visie op wind- en zonne-energie Wijchen.

Eerdere besluiten

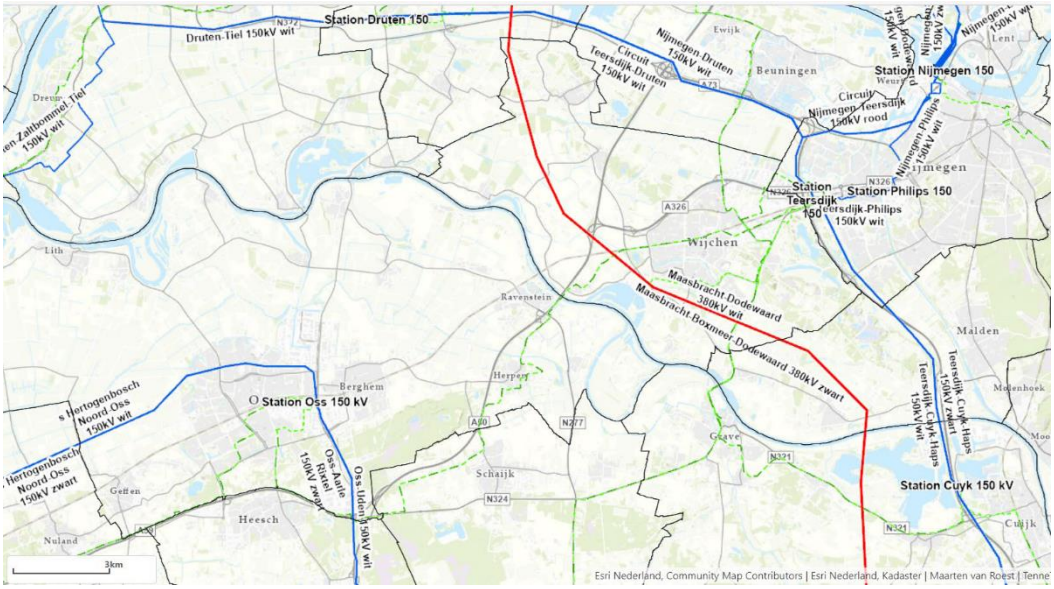
Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Niet van toepassing

Toelichting
Vanwege congestie van het elektriciteitsnet in Brabant en de nog te verwachtten ontwikkelingen in oost Brabant is TenneT voornemens om een nieuw 380/150kV station te realiseren op Wijchens grondgebied. Dit station is een schakel tussen het landelijke hoogspanningsnet met een spanning van 380kV en het regionale hoogspanningsnet van 150kV. Het heeft de voorkeur om het nieuwe station zo dicht mogelijk bij de bestaande hoogspanningsleiding te realiseren die al over Wijchens grondgebied loopt. Dit heeft de volgende redenen:

- Geen nieuwe landschappelijke doorsnijding
- Geen plaatsing masten in uiterwaarden/Natuurnetwerk Nederland vereist
- Geen kruising van rijksvaarweg Maas met bovengrondse hoogspanningslijnen
- Beperktere ruimteclaim vanwege smallere belemmerde strook van ondergrondse kabels t.a.v. bovengrondse lijnen (circa 30 meter voor vier 150kV-circuits in gestuurde boring vs circa 2x70 meter voor twee separate 380kV-mastrijen)
- Kortere doorlooptijd dan bij een stationslocatie op grotere afstand van de 380kV-lijn

De keuze voor Wijchen zorgt dus voor snellere uitvoering (maatschappelijk belang) en een betere landschappelijke inpassing. Zou er gekozen worden voor de plaatsing aan de overkant van de Maas op het grondgebied van de gemeente Oss, dan heeft dat ook invloed op het Wijchense landschap. Dan zou er een dubbele rij hoogspanningsmasten van de bestaande hoogspanningslijn over de Maas naar het station in Oss moeten, omdat hoogspanningskabels onder andere vanwege de veiligheid niet onder de grond gebracht kunnen worden.

Het heeft de voorkeur om het station zo dicht mogelijk bij de bestaande hoogspanningsleiding te realiseren. De rode lijn op het onderstaande kaartje laat zijn waar deze leiding ligt. Het zoekgebied ligt ten westen van de A50.

Bij het bepalen van de uiteindelijke locatie wordt er ook rekening gehouden met zaken zoals afstand tot bestaande bebouwing en landschappelijke waarden. De bestaande hoogspanningsleiding loopt ook door het gebied langs de A50 waar een initiatief voor windmolens bij de provincie ligt. Het is niet geheel duidelijk in hoeverre het initiatief een belemmering vormt voor de mogelijke realisatie van een 380/150 kV station in hetzelfde gebied of andersom.

De grootte van het station bedraagt zo'n 26 ha inclusief landschappelijke inpassing. De bedoeling is dat het ergens tussen 2029 en 2031 gereed zal zijn. Het nieuwe station is in eerste instantie bedoeld voor Brabant en heeft hoge prioriteit gezien de problemen met het net. De mogelijke voordelen voor Wijchen worden nog verkend en zijn onderdeel van gesprek.

Communicatie
Communicatie en participatie zullen onderdeel zijn van het vervolgtraject. Primair zijn TenneT en het ministerie van EZK als bevoegd gezag verantwoordelijk. De gemeente zal hier betrokken bij zijn.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het initiatief voor het vervolgtraject ligt bij TenneT. In principe ligt het bevoegd gezag voor het realiseren van het station bij het ministerie van EZK, mogelijk wil zij dit overdragen naar de provincie Gelderland. De komende periode zullen vervolggesprekken met Gelderland, Tennet en andere betrokken partijen gevoerd worden.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5814
Extern Zaak ID	Z/22/078471
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	6.a
Titel	78471 Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Eigenaar	Zonsbeek, van, Thijs
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	0884327581
E-mail adres steller	t.van.zonsbeek@drutenwijchen.nl

Bijlagen
Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik
Bijlage 1 Toelichting Maasbandijk 28
Bijlage 2 Regels Maasbandijk 28 Niftrik
Bijlage 3 verbeelding Maasbandijk 28 Niftrik
Bijlage 4a Landschappelijke inpassing
Bijlage 4b Akoestisch onderzoek
Bijlage 4c Advies Veiligheidsregio
Bijlage 4d rapportage externe veiligheid
Bijlage 4e Omgevingsdialoog
Bijlage 4f Cultuurhistorische waarderingskaart
Bijlage 5 zienswijzenota Maasbandijk 28 Niftrik

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	23 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	26 april 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. Het bestemmingsplan ‘Maasbandijk 28 Niftrik’ gewijzigd vast te stellen;
2. In te stemmen met de beantwoording van de ingekomen zienswijze zoals opgenomen in de zienswijzenota;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen;
4. Geen m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, lid 5 van het Besluit mer uit te voeren.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. Het bestemmingsplan ‘Maasbandijk 28 Niftrik’ gewijzigd vast te stellen;
2. In te stemmen met de beantwoording van de ingekomen zienswijze zoals opgenomen in de zienswijzenota;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen;
4. Geen m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, lid 5 van het Besluit mer uit te voeren.

Openbaar Zaaknummer: Z/22/078471

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beslisnota vaststelling bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik

Datum: 30 mei 2024

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Het bestemmingsplan 'Maasbandijk 28 Niftrik' gewijzigd vast te stellen;
2. In te stemmen met de beantwoording van de ingekomen zienswijze zoals opgenomen in de zienswijzenota;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen;
4. Geen m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, lid 5 van het Besluit mer uit te voeren.

Aanleiding
De eigenaren van de woning op de Maasbandijk 28 in Niftrik hebben het plan opgevat om het bestaande woonhuis formeel planologisch te splitsen. De voormalige boerderij is in het verleden al vergund tot dubbel woonhuis, maar deze splitsing is nooit geformaliseerd in het bestemmingsplan. Conform het huidige bestemmingsplan is er maximaal één woning toegestaan. Met de beoogde wijziging wordt het perceel planologisch gesplitst.

Op ontwerp 14 november 2023 heeft het College ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan. Vervolgens is het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Gedurende de ter inzage termijn is er één zienswijze ingediend. Deze is beantwoord in de bijgevoegde zienswijzenota.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
07-12-2021	Er is in de tweede ronde van 2021 principemedewerking verleend aan dit kleinschalig particulier initiatief om de splitsing van de woning formeel te realiseren. (Z/21/058932)
14-11-2023	Collegebesluit ontwerpbestemmingsplan. (Z/22/078471, zaaknummer 5194)

Gewenst resultaat
Het planologisch splitsen van het perceel aan de Maasbandijk 28 in Niftrik.

Argumenten
1.1 Zowel ruimtelijk als milieutechnisch bestaan geen bezwaren tegen het plan.
De aanvrager heeft het ontwerpbestemmingsplan 'Maasbandijk 28, Niftrik' opgesteld. Het plan is door ons beoordeeld en ook akkoord bevonden. Het plan voldoet aan de relevante wet- en regelgeving, is niet in strijd met geldende beleidskaders en voldoet aan de 'goede ruimtelijke ordening'.

2.1 Dit is onze reactie op de ingekomen zienswijze.
De zienswijze is ingediend door de Gasunie. In de zienswijze wordt om enkele aanpassingen/aanvullingen in de planverbeelding en regels gevraagd. Naar aanleiding hiervan zijn de plankaart en artikel 4 van de planregels beperkt gewijzigd ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan.

3.1 Met de initiatiefnemer is een realisatieovereenkomst gesloten.
Met de gesloten realisatieovereenkomst is het verhaal van de gemeentelijke kosten zeker gesteld. Hierin zijn alle afspraken met de initiatiefnemer vastgelegd. In het geval er sprake is van claimbare planschade zijn deze kosten voor de initiatiefnemer. Gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan behoeft er geen exploitatieplan te worden vastgesteld.

4.1 Een m.e.r.-beoordeling is niet nodig.
Op grond van de selectiecriteria uit bijlage III bij de EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling blijkt niet dat sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die leiden tot een m.e.r. beoordelingsplicht.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Er kan beroep worden ingesteld tegen het vaststellingsbesluit.

Financiële gevolgen
De uitvoering van dit plan gebeurt op rekening en risico van deze aanvrager. De garantie hiervoor is door ons vastgelegd via een realisatieovereenkomst. Voor het herzien van het bestemmingsplan is de aanvrager leges verschuldigd. Daarvoor ontvangt de aanvrager een legesnota.

Communicatie
Het vaststellingsbesluit en de bijbehorende stukken worden gepubliceerd. De publicatie van dit besluit, met de bijbehorende stukken gebeurt in De Wegwijs en het gemeenteblad. Hiermee wordt er voldaan aan de eis dat iedere belanghebbende kennis kan nemen van de hierbij voorgestelde ruimtelijke ontwikkeling.

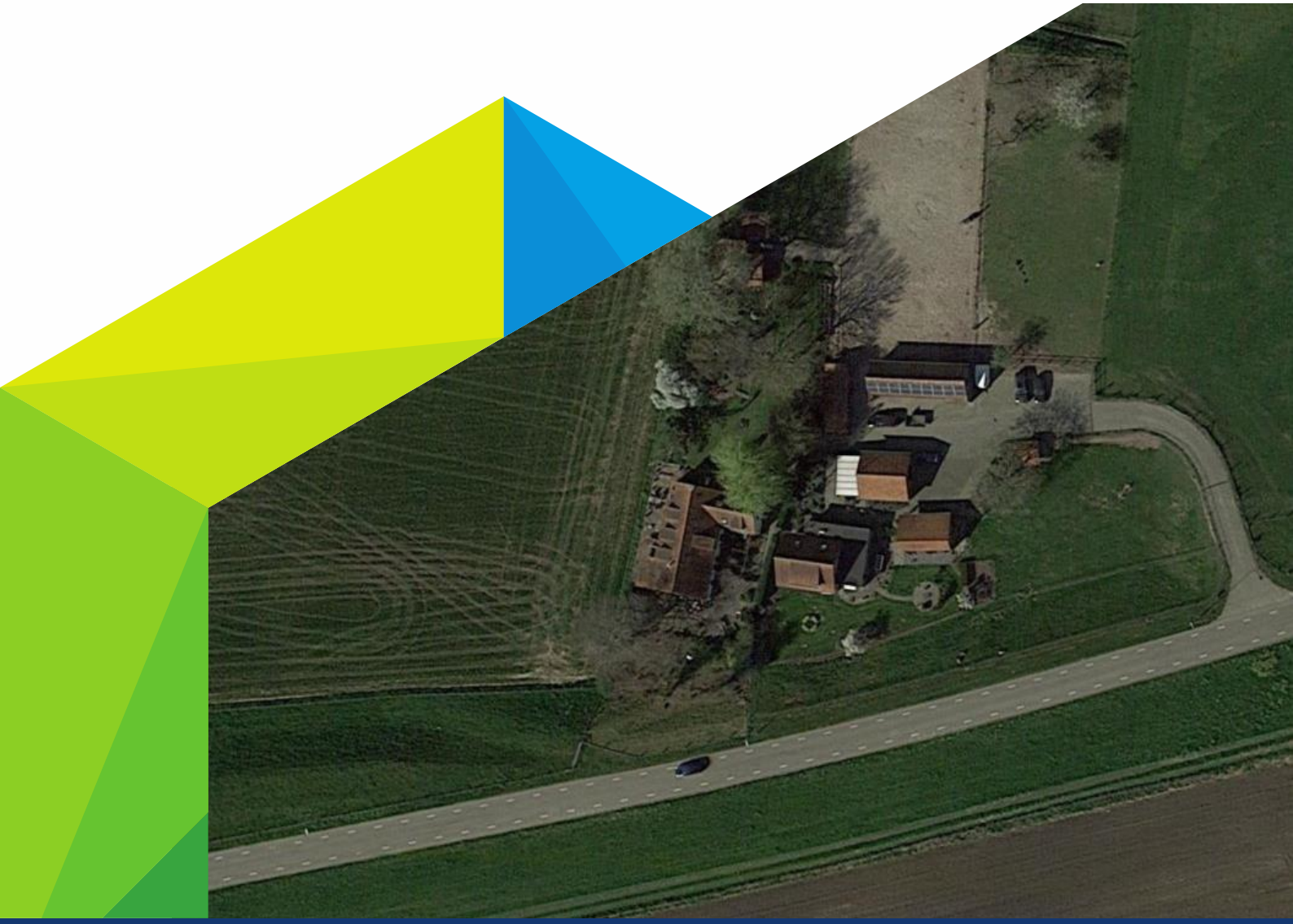
Inwonersparticipatie
De situatie die het bestemmingsplan mogelijk maakt, bestaat in feite al. Er is gesproken over de formalisering met de buren. Zij hebben aangegeven geen bezwaren te hebben.

Uitvoering of Vervolgstappen
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan staat er gedurende een termijn van zes weken beroep open bij de Afdeling. Tevens kan tijdens de beroepstermijn –alleen naast het instellen van een beroepschrift- een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. Dat kan bij de Voorzitter van de Afdeling. Zonder het verzoek treedt het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepstermijn in werking. Als een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, dan treedt het bestemmingsplan niet in werking voordat op dat verzoek is beslist. Na afloop van de beroepstermijn van zes weken na de publicatiedatum treedt het plan in werking in het geval dat er geen beroep is ingesteld.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. Toelichting Maasbandijk 28 Niftrik
2. Regels Maasbandijk 28 Niftrik
3. Verbeelding Maasbandijk 28 Niftrik
4. Bijlagen bij de regels en toelichting Maasbandijk 28 Niftrik
    a. Landschappelijke inpassing
    b. Akoestisch onderzoek
    c. Advies Veiligheidsregio
    d. Rapportage externe veiligheid
    e. Omgevingsdialoog
    f. Cultuurhistorische waarderingskaart
5. Zienswijzenota Maasbandijk 28

RELAND
locatieontwikkeling

Bestemmingsplan

Maasbandijk 28 Niftrik

NL.IMRO.0296.BPMaasbandijk 28-VA01

Gemeente Wijchen

Colofon

www.reland.nl

Bestemmingsplan: Maasbandijk 28 Niftrik
Rapportnummer: 2021.1821
Status: Vastgesteld
Datum: 30 mei 2024

Projectlocatie
Maasbandijk 28
6606 KE Niftrik

Opdrachtnemer
Reland
Bezoekadres:
Mgr. Bekkersstraat 56
5846 AJ Ledeacker

Hurksestraat 60
5652 AL Eindhoven

Correspondentieadres:
Postbus 186
5830 AD Boxmeer
www.reland.nl

Projectleiding
Reland
085 043 1949
info@reland.nl

© mei 2024 Reland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband, elektronisch of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Reland. Aan de inhoud van dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Reland verwerpt elke aansprakelijkheid voor een ander gebruik van deze tekst dan voor de situatie waarvoor deze wordt uitgebracht. De informatie in deze tekst is onder voorbehoud en kan worden veranderd zonder voorafgaande kennisgeving.

Inhoud

HOOFDSTUK 1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Doel 5
1.3 Plangebied 5
1.4 Leeswijzer 6
HOOFDSTUK 2 Gebieds- en projectprofiel 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Gebiedsprofiel 7
2.3 Huidige situatie plangebied 8
2.4 Bestemmingsplan 9
HOOFDSTUK 3 Beoogde situatie 10
3.1 Inleiding 10
3.2 Ontwikkeling 10
3.3 Toekomstige situatie plangebied 10
HOOFDSTUK 4 Beleidskader 12
4.1 Inleiding 12
4.2 Rijksbeleid 12
4.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI) 12
4.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening 12
4.2.3 Ladder voor duurzame ontwikkeling 13
4.3 Provinciaal beleid 13
4.3.1 Omgevingsvisie ‘Gaaf Gelderland’ 13
4.3.2 Omgevingsverordening Gelderland 14
4.3.3 Regionale woonagenda subregio Nijmegen e.o. 2020-2030 15
4.4 Gemeentelijk beleid 15
4.4.1 Structuurvisie Wijchen 2009 15
4.4.2 Woonvisie Wijchen 2025 16
HOOFDSTUK 5 Omgevingsaspecten 17
5.1 Milieu 17
5.1.1 M.e.r. plicht 17
5.1.2 Bodem 18
5.1.3 Lucht 18
5.1.4 Geluid 19
5.1.5 Externe veiligheid 19
5.1.6 Bedrijven en milieuzonering 24

5.1.7 Geur 25
5.1.8 Kabels, leidingen en hoogspanningslijnen 26
5.2 Waterhuishouding 26
5.2.1 Beschrijving watersysteem 27
5.2.2 Waterbeleid en waterbeheer 28
5.2.3 Beleidsuitgangspunten en consequenties voor het ruimtelijk plan 29
5.2.4 Overwegingen en conclusie 31
5.2.5 Overleg met waterbeheerder 32
5.3 Natuur 32
5.3.1 Gebiedsbescherming 32
5.3.2 Soortenbescherming 33
5.4 Archeologie 33
5.5 Landschap en cultuurhistorie 34
5.6 Verkeer en parkeren 34
5.6.1 Mobiliteit 34
5.6.2 Parkeren 35
HOOFDSTUK 6 Uitvoerbaarheid 36
6.1 Inleiding 36
6.2 Economische uitvoerbaarheid 36
6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 36

BIJLAGEN

Bijlage I Landschappelijke inpassing
Bijlage II Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Bijlage III Advies Veiligheidsregio
Bijlage IV Rapportage externe veiligheid
Bijlage V Omgevingsdialoog

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer van onderhavig project is woonachtig in de voormalige boerderij aan de Maasbandijk 28 te Niftrik. Deze voormalige boerderij is in het verleden verbouwd tot een dubbel woonhuis waarbij de bestaande brandmuur tussen het voorhuis en het voormalige achterhuis de woningscheidende muur is geworden. Na deze splitsing is er begin jaren 80 brand in het pand ontstaan en is er op 28 mei 1985 door de gemeente een vergunning verleend voor het herstel van de brandschade en enkele aanpassingen aan beide wooneenheden.

De werkelijke bestaande situatie en de in het verleden uitgevoerde splitsing van de voormalige boerderij tot dubbel woonhuis is echter abusievelijk nooit geformaliseerd in het bestemmingsplan.

Conform het geldende bestemmingsplan heeft de planlocatie de bestemming ‘Wonen’ waarbij per bestemmingsvlak ‘Wonen’ maximaal één woning is toegestaan. Doordat er als gevolg van voorgenomen/voorheen vergunde en gerealiseerde splitsing een woning wordt toegevoegd, is de bestaande woningsplitsing in planologisch opzicht dan dus ook niet rechtstreeks toegestaan. In het geldende bestemmingsplan zijn geen afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden opgenomen om deze bestaande en vergunde situatie te legaliseren.

Om de formele planologische regeling/legalisatie kenbaar te maken heeft de initiatiefnemer een principeverzoek bij de gemeente Wijchen ingediend waarin een en ander is toegelicht. Op 16 december 2021 heeft het college van B&W besloten hier onder voorwaarden medewerking aan te verlenen. Om de wens van de initiatiefnemer te kunnen realiseren wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen. Middels deze procedure zal een nieuw bestemmingsplan opgesteld worden voor de locatie. Onderhavig document betreft de toelichting bij dit bestemmingsplan.

1.2 Doel

Het doel van dit bestemmingsplan is om de woningsplitsing ter plaatse van de Maasbandijk 28 te Niftrik juridisch te borgen. Hierbij wordt ter plaatse van de woning de bouwaanduiding ‘specifieke bouwaanduiding-1’ in het bestemmingsplan opgenomen zodat het woongebouw gebruikt kan worden ten behoeve van twee wooneenheden.

1.3 Plangebied

Het plangebied bestaat uit de percelen die kadastraal bekend staan als gemeente Niftrik, sectie B, nummers 521 en 522 (figuur 1).

Figuur 1. Kadastrale situatie. Plangebied rood omkaderd.

1.4 Leeswijzer

De toelichting van dit bestemmingsplan bestaat uit zes hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk volgt in hoofdstuk 2 het projectprofiel waarin de huidige situatie en de omgeving van de planlocatie wordt beschreven. Hoofdstuk 3 betreft een beschrijving van de beoogde situatie. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van het relevante beleid op Rijks, - provinciaal en gemeentelijk niveau. In dit hoofdstuk is de ontwikkeling getoetst aan het beleid en de regelgeving. Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de milieutechnische uitvoerbaarheid. Vanuit verschillende omgevingsaspecten wordt bekeken of het plan effect heeft op deze aspecten en/of deze aspecten invloed hebben op de ontwikkeling. Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan getoetst.

HOOFDSTUK 2 Gebieds- en projectprofiel

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is een beschrijving gegeven van de huidige situatie van het plangebied en de omgeving waarin het zich bevindt.

2.2 Gebiedsprofiel

Het plangebied is gelegen aan de Maasbandijk 28 te Niftrik en maakt onderdeel uit van het buitengebied van de gemeente Wijchen. De Maasbandijk is een weg die op een dijk ligt die parallel aan de Maas en een vertakking van de Maas loopt. Op een afstand van circa 100 meter ten noordwesten van de woning begint de bebouwde kom van Niftrik. Op een afstand van circa 230 meter ten zuiden is de rivier de Maas gelegen. De planlocatie is gelegen in het gebied dat binnendijks ligt (figuur 2).

Figuur 2. Uitsnede luchtfoto. Plangebied rood omcirkeld.

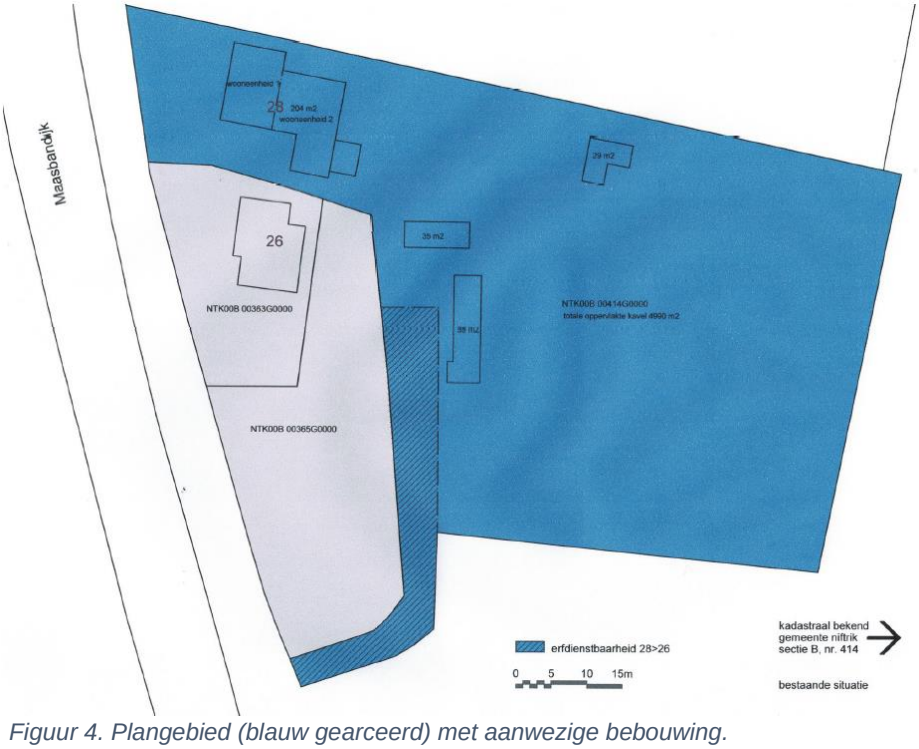
Op het gebied van functies zijn er in de directe omgeving van het plangebied voornamelijk woningen gelegen. De naastgelegen functie (Maasbandijk 26) betreft eveneens een burgerwoning (figuur 3). In de kern zijn naast woningen ook andere functies aanwezig. Daarnaast is er op een afstand van 180 meter ten noorden van de woning een intensieve veehouderij gelegen. Tot slot lopen er een aantal gasleidingen ten noorden en zuiden van het plangebied.

Figuur 3. Functies in de omgeving. Plangebied rood omkaderd.

2.3 Huidige situatie plangebied

In de huidige situatie is er binnen het plangebied een voormalige boerderij aanwezig. Deze voormalige boerderij is in het verleden verbouwd tot een dubbel woonhuis waarbij de bestaande brandmuur tussen het voorhuis en het voormalige achterhuis de woningscheidende muur is geworden. Bij dit woonhuis zijn een aantal opstallen gelegen met een gezamenlijke oppervlakte van circa 123 m^2 aanwezig (figuur 4). De overige gronden binnen het plangebied zijn ingericht als inrit/verharding, tuin bij de woning, weidegrond en paardenbak.

Figuur 4. Plangebied (blauw gearceerd) met aanwezige bebouwing.

2.4 Bestemmingsplan

Voor het plangebied is het bestemmingsplan ‘Geconsolideerde versie Buitengebied en herziening 2014’ zoals vastgesteld op 23 mei 2015 vigerend. Conform dit bestemmingsplan heeft het plangebied de enkelbestemming ‘Wonen - 1’ en de dubbelbestemmingen ‘Leiding – Gas’, ‘Waarde – Archeologie 2’, ‘Waarde – Archeologie 3’ en ‘Waterstraat – Waterkering’ (figuur 5).

Figuur 5. Uitsnede bestemmingsplan 'Geconsolideerde versie Buitengebied en herziening 2014'. Plangebied rood omkaderd.

Doordat het toevoegen van nieuwe woningen in strijd is met het geldende bestemmingsplan, is de bestaande en in het verleden vergunde woningsplitsing planologisch-juridisch formeel niet rechtstreeks toegestaan. In het bestemmingsplan zijn afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden opgenomen om in het planvoornemen te kunnen voorzien. Er dient derhalve een bestemmingsplanprocedure te worden doorlopen. Middels deze procedure zal een nieuw bestemmingsplan opgesteld worden voor de locatie.

Tevens is het bestemmingsplan ‘Paraplubestemmingsplan Cultuurhistorie Wijchen’ (vastgesteld 03-05-2017) van toepassing op het plangebied.

HOOFDSTUK 3 Beoogde situatie

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het initiatief in onderhavig plan toegelicht. In zowel functionele als ruimtelijke zin wordt beschreven wat de ontwikkeling inhoudt, hoe deze gevormd is en zich verhoudt tot de omgeving.

3.2 Ontwikkeling

Het woonhuis heeft begin jaren tachtig van de twintigste eeuw substantiële brandschade opgelopen en deze schade is, met enkele aanpassingen aan de wooneenheden, in 1985/1986 hersteld. Voor het herstel van de genoemde brandschade en aanpassingen is door de eigenaren van beide wooneenheden in 1985 een bouwvergunning aangevraagd en deze vergunning is op 28 mei 1985 verleend (vergunningsnummer 141/85). De werkelijk bestaande situatie, de in het verleden uitgevoerde splitsing van de voormalige boerderij tot dubbel woonhuis, is planologisch-juridisch echter nooit geformaliseerd. Na het herstel van de brandschade en de uitvoering van de aanpassingen is de totale inhoud van het dubbele woonhuis 1.073 m^3, verdeeld over woning 1 (voorste wooneenheid) 463 m^3 en woning 2 (achterste wooneenheid) 610 m^3. Het voornemen van beide huishoudens is om de wooneenheden levensloopbestendig te maken en aan te passen aan de huidige normen en standaarden t.a.v. energie en duurzaamheid en daarbij de huidige informele status formaliseren. Conform de huidige situatie in het bestemmingsplan is het splitsen van woningen (toevoegen van wooneenheden) op deze locatie echter niet toegestaan. Om de woningsplitsing mogelijk te maken zal er dan ook een bestemmingsplanwijziging dienen plaats te vinden.

3.3 Toekomstige situatie plangebied

In de toekomstige situatie wordt de woning in twee wooneenheden gesplitst en wordt het bestaande perceel in twee afzonderlijke percelen gesplitst. In figuur 6 is de beoogde splitsing van het pand en het perceel weergegeven. Bij de voorgenomen splitsing van het perceel horen de bestaande bijgebouwen (paardenstallen), zoals nu in de praktijk het geval is, bij de woning 1. Het bijgebouw met een oppervlakte van 29 m2 wordt als bijgebouw bij woning 2 betrokken. Beide wooneenheden maken in de beoogde situatie gebruik van de bestaande inrit. Voor de landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de bestaande beplanting. Aanvulling van nieuw groen ten aanzien van de huidige inrichting is niet noodzakelijk en vormt geen meerwaarde voor erf of omgeving. Wel kunnen nieuwe elementen worden toegevoegd en bestaande elementen worden versterkt. Ten aanzien van een rustpunt/servicepunt voor voorbijkomende passanten wordt conform ter plaatse van de aangewezen locatie in figuur 6 een rust-/servicepunt gerealiseerd. Beide huishoudens willen de wooneenheden levensloopbestendig maken en aanpassen aan de huidige normen en standaarden t.a.v. energie en duurzaamheid en daarbij de huidige informele status formaliseren. In figuur 7 is het erf met de diverse bestaande en nieuwe landschapselementen weergegeven. Voor het gedetailleerde landschappelijk inpassingsplan met bijbehorende rapportage wordt verwezen naar bijlage I.

Figuur 6. Toekomstige situatie plangebied.

Figuur 7. Landschappelijke inpassing.

HOOFDSTUK 4 Beleidskader

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt onderhavige ontwikkeling getoetst aan het algemene Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid en de wet- en regelgeving. Aan het eind van iedere paragraaf is een conclusie dan wel doorwerking opgenomen van het specifieke beleid en wet- en regelgeving voor het plangebied. Het sectorale beleid is in hoofdstuk 5 per aspect beschreven.

4.2 Rijksbeleid

4.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) naar de Tweede Kamer gestuurd. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan grote opgaven waardoor Nederland de komen 30 jaar verandert. Nederland staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven, die zowel lokaal als regionaal, nationaal en internationaal spelen. Grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw zullen Nederland flink veranderen. Nederland heeft een lange traditie van aanpassen. Deze opgaven worden benut om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden voor de toekomstige generaties. De NOVI biedt perspectief om deze grote opgaven aan te pakken, om samen Nederland mooier en sterker te maken en daarbij voort te bouwen op het bestaande landschap en de (historische) steden. Omgevingskwaliteit is het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit. Met inachtneming van maatschappelijke waarden en inhoudelijke normen voor bijvoorbeeld gezondheid, veiligheid en milieu. In dat samenspel van normen, waarden en collectieve ambities, stuurt de NOVI op samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Bij kleinschalige ontwikkelingen op lokaal niveau dient rekening gehouden te worden met een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. Wanneer aan deze voorwaarden wordt voldaan is een kleinschalig initiatief passend binnen de nationale omgevingsvisie NOVI. Uit hoofdstuk 5 blijkt dat de genoemde milieuaspecten geen belemmering vormen voor het planvoornemen. Daarnaast draagt de landschappelijke inpassing van de woningen en het perceel bij aan een aantrekkelijke leefomgeving. Er bestaan vanuit de Nationale omgevingsvisie NOVI geen belemmeringen voor het initiatief.

4.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft richtlijnen voor de inhoud van bestemmingsplannen voor zover het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang. In het SVIR wordt bepaald welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Barro bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. De normering uit het Barro werkt zoveel mogelijk direct door op het niveau van de lokale besluitvorming. Bij besluitvorming over bestemmingsplannen moeten de regels worden gerespecteerd. Het merendeel van de regels legt beperkingen op, daarin is een gradatie te onderkennen. Deze zijn

geformuleerd als een 'ja-mits', een 'ja, voor zover', een 'nee-tenzij', een 'nee-als' of een stringente 'nee' bepaling.

In dit geval wordt geen gebruik gemaakt van kaderstellende uitspraken ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen waarbij Nationale belangen gemoeid zijn. Het Barro heeft dan ook geen invloed op dit initiatief.

4.2.3 Ladder voor duurzame ontwikkeling

De Ladder voor duurzame verstedelijking is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik, met een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt. Deze systematiek is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro.

De Ladder voor duurzame verstedelijking is in principe een uitwerking van Nationaal belang 4, efficiënt gebruik van de ondergrond, oftewel zorgvuldig ruimtegebruik. De Ladder is er voor bedoeld dat zorgvuldig wordt nagedacht over nieuwe ontwikkelingen en de plek van de nieuwe ontwikkeling. Zo gaat bijvoorbeeld inbreiding voor uitbreiding. Voor nieuwe stedelijke functies geldt daarom dat de Ladder doorlopen dient te worden om te bepalen of sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik.

In eerste instantie is het van belang om te bepalen of sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Jurisprudentie heeft ervoor gezorgd dat dit begrip steeds verder gedefinieerd werd en in sommige gevallen zelfs kwantitatief is. Voor woningbouw geldt dat het niet nodig is om de Ladder te doorlopen, wanneer er sprake is van de ontwikkeling van 11 of minder woningen en het dus geen stedelijke ontwikkeling betreft. In onderhavige ontwikkeling wordt slechts één extra woning toegevoegd waardoor dit geen stedelijke ontwikkeling betreft. De Ladder voor duurzame verstedelijking is daarom niet relevant voor dit plan.

4.3 Provinciaal beleid

4.3.1 Omgevingsvisie ‘Gaaf Gelderland’

Op 19 december 2018 heeft de Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsvisie ‘Gaaf Gelderland’ vastgesteld. In deze omgevingsvisie heeft de provincie twee doelen vastgesteld die de rol en taken van de provincie willen benadrukken. Deze doelen zijn:

1. Duurzame economische structuurversterking;
2. Het borgen van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving.

Deze doelen versterken elkaar en kunnen niet los van elkaar gezien worden. De economische structuurversterking vraagt namelijk om een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dit wordt bereikt door meer dan een goede bereikbaarheid en voldoende vestigingsmogelijkheden. Het betekent ook een aantrekkelijke woon- en leefomgeving met de unieke kwaliteiten van natuur, water en landschap in Gelderland. In de omgevingsvisie staat de fysieke leefomgeving centraal. Daarnaast zit er een sterke sociale component aan de opgaven voor sterke steden en een vitaal buitengebied.

Ontwikkeling

Sinds de jaren 80 is ter plaatse van het plangebied een gesplitste woonboerderij aanwezig. Deze feitelijke situatie is echter nooit vastgelegd in het bestemmingsplan. Om deze historisch gegroeide en feitelijke situatie in overeenstemming te brengen met het bestemmingsplan wordt de gesplitste woonboerderij middels voorliggende bestemmingsplanherziening geformaliseerd in het bestemmingsplan. Daarnaast wordt de bestaande landschappelijke inpassing van het perceel vastgelegd in een landschappelijk inpassingsplan dat als bijlage bij deze toelichting is gevoegd zodat de bestaande natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van het plangebied in beeld zijn gebracht en geborgd blijven. Voorgenomen ontwikkeling ligt dus in lijn met de Omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland'.

4.3.2 Omgevingsverordening Gelderland

Op 24 september 2014 heeft de provincie Gelderland de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld en op 31 maart 2021 is deze geconsolideerd. De Omgevingsverordening richt zich op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem.

<u>Wonen in het buitengebied</u>

De provincie en haar partners streven samen naar een vitaal buitengebied:

- met behoud van levendigheid;
- met een verbetering van de kwaliteit van wonen, werken en vrijetijdsbesteding;
- rekening houdend met grote verschuivingen door schaalvergroting in de landbouw, energietransitie en urbanisatie de komende jaren.

De provincie stelt bij initiatieven waar een functieverandering plaatsvindt de voorwaarde dat de aanwezige en te ontwikkelen economie en gebiedskwaliteiten versterkt moeten worden. Dit kunnen initiatieven zijn voor wonen en werken. Daarvoor dragen in eerste instantie de initiatiefnemers de verantwoordelijkheid. De provincie voert een beperkte regie op wonen en werken in het buitengebied. Bij initiatieven in het buitengebied die voorzien in de toevoeging van 'rode elementen' geldt dat er sprake moet zijn van een kwaliteitsverbetering in het gebied. Een kwaliteitsverbetering kan bijvoorbeeld bestaan uit het slopen of hergebruik van vrijkomende bebouwing (functieverandering) of het ontwikkelen van nieuwe natuur.

Ontwikkeling

De werkelijke bestaande situatie en de in het verleden uitgevoerde splitsing van de voormalige boerderij tot dubbel woonhuis is abusievelijk nooit geformaliseerd in het bestemmingsplan. Om deze feitelijke situatie te formaliseren in het bestemmingsplan wordt de gesplitste woonboerderij middels onderhavige bestemmingsplanherziening gelegaliseerd. Doordat er sprake is van de legalisatie van een bestaande en historisch gegroeide situatie, wordt er geen 'rood element' in het buitengebied toegevoegd. Ondanks dat er geen 'rood element' wordt toegevoegd, heeft er in het verleden een kwaliteitsverbetering op het perceel plaatsgevonden. In de huidige situatie is op het perceel veel waardevol groen aanwezig. Het terrein is in het verleden verantwoord aangeplant met diverse streekeigen landschapselementen en inheemse beplanting. Dit blijkt ook uit de inventarisatie van de landschappelijke beplanting in paragraaf 3.3 en bijlage I. Uit deze inventarisatie is gebleken dat aanvulling van nieuw groen ten aanzien

van de huidige inrichting niet noodzakelijk is en geen meerwaarde vormt voor het erf of de omgeving. Doordat de initiatiefnemer in het verleden reeds een kwaliteitsimpuls op eigen terrein heeft geleverd middels de aanleg van streekeigen landschapselementen, is een aanvullende kwaliteitsverbetering niet noodzakelijk. Tot slot leidt onderhavig plan niet tot extra verstening in het buitengebied waardoor het in overeenstemming is met de doelstellingen en ambities van de Provincie Gelderland.

4.3.3 Regionale woonagenda subregio Nijmegen e.o. 2020-2030

In de Gelderse Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening is voor het provinciale woonbeleid opgenomen dat de regiogemeenten in Gelderland als onderdeel van de regionale woonagenda komen tot afspraken over de kwantitatieve opgave voor woningbouwprogrammering. Hierbij hebben partijen gedeeld dat dit kader voor regiogemeenten zowel als basis dient voor programmatische afwegingen volgende de Rijksladder voor Duurzame verstedelijking als het adaptief programmeren.

Op 19 oktober 2020 is door de Regio Nijmegen de Woonagenda uit februari 2018 vernieuwd voor de periode 2020-2030. Als gevolg hiervan stijgt het totaal aantal nieuw te bouwen woningen tot 16.000 tot 2030 met de focus op de eerste 5 jaar. Voor de gemeente Wijchen is de lokale woningbouwopgave 1.430 woningen tot 2030. Uitgangspunt daarbij is dat met name kwalitatieve woningbouw voorrang krijgt op standaard woningbouwprojecten.

Voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de formalisatie van de reeds gesplitste (en vergunde) woning in het bestemmingsplan. Door het splitsen van een bestaande woning wordt gehoor gegeven aan de grote vraag naar woningen in de gemeente Wijchen. Het plan past daarmee binnen de regionale woonagenda.

4.4 Gemeentelijk beleid

4.4.1 Structuurvisie Wijchen 2009

Op 29 mei 2009 is de Structuurvisie Wijchen 2009 door de gemeenteraad van Wijchen vastgesteld. De structuurvisie geeft een overzicht van de verwachte ontwikkelingen binnen de gemeente Wijchen voor de komende tien jaar. De gemeente gaat uit van een compacte groei en het benutten van de potenties van bestaand stedelijk gebied zonder daarbij de bestaande kwaliteit aan te tasten, in combinatie met een vitaal platteland en sterke kleine kernen.

Met betrekking tot woningbouw geeft de gemeente in haar structuurvisie aan dat het buitengebied in principe niet de plek is om (grote hoeveelheden) nieuwe woningen toe te voegen. Enkel indien er sprake is van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering als gevolg van functieverandering van voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen of landgoedontwikkeling overeenkomstig de Natuurschoonwet bestaan er mogelijkheden voor woningbouw in het buitengebied.

Die woningbouw moet dan wel aansluiten bij het landschap en de structuur van het buitengebied. Nieuwe woningen mogen de (agrarische) bedrijfsontwikkeling niet hinderen. Derhalve wordt terughoudend omgegaan met woningbouw in open grootschalige agrarische productiegebieden. In het kleinschalige rivierduinenlandschap en aansluitend aan de dorpsrandgebieden zijn meer mogelijkheden voor woningbouw of andere niet-agrarische functies zoals kleinschalige werkfuncties en recreatie.

Doordat de bestaande woonboerderij al is gesplitst en vergund en er geen sprake is van een vergroting van het gebouw, leidt onderhavig plan niet tot extra verstening in het buitengebied van de gemeente Wijchen. Daarnaast vindt er een landschappelijke inpassing van het perceel plaats waardoor de ontwikkeling bijdraagt aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het perceel. Het planvoornemen is daarmee in lijn met de Structuurvisie Wijchen 2009.

4.4.2 Woonvisie Wijchen 2025

De Woonvisie Wijchen zet de koers van het gemeentelijk woonbeleid uit naar de toekomst. Hierin wordt omschreven waar moet worden bijgestuurd, afgeremd of versneld om de doelen van het woonbeleid te bereiken. De woonvisie heeft twee uitgangspunten: het thuisgevoel versterken en verder kijken dan de trends van nu. Om het woningaanbod in balans te krijgen wordt in de woonvisie gesproken over meer mogelijkheden voor starters, jonge gezinnen, (vitale) senioren en mensen met een zorgvraag. Het is de bedoeling dat starters en jonge gezinnen in de gemeente kunnen blijven of komen wonen. Dit kan onder andere door mogelijkheden te bieden voor splitsing van bestaande woningen, waardoor een koopwoning binnen het financiële bereik van starters kan komen. Daarnaast blijven mensen met een zorgvraag langer thuis wonen. Dit leidt tot een toenemende behoefte aan nieuwe woonvormen, zoals verschillende generaties onder één dak en het toevoegen van woningen in een vorm waarbij de eindgebruiker centraal staat.

Voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de formalisatie van de reeds gesplitste (en vergunde) woning in het bestemmingsplan. Door het splitsen van een bestaande woning wordt gehoor gegeven aan de grote vraag naar woningen in de gemeente Wijchen. Middels splitsing kan op een duurzame manier de beschikbaarheid van betaalbare woningen in het landelijk gebied worden vergroot zonder dat dit leidt tot verdere verstening. Doordat het initiatief inspeelt op de actuele behoefte naar betaalbare woningen en de ontwikkeling geen negatieve invloed heeft op de omgevingskwaliteit, is deze passend binnen de Woonvisie Wijchen 2025.

HOOFDSTUK 5 Omgevingsaspecten

5.1 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de relevante milieuaspecten en bekeken in hoeverre er sprake is van belemmeringen voor de voortgang van het plan.

5.1.1 M.e.r. plicht

Een ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot een m.e.r.(beoordelings)-plicht. Om te bepalen of een m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk is dient bepaald te worden of de ontwikkeling voorkomt in lijst C of lijst D van het Besluit, of de drempelwaarden worden overschreden, of de ontwikkeling in een kwetsbaar gebied ligt en of er belangrijke milieugevolgen zijn. In het plangebied wordt middels splitsing in planologisch-juridisch opzicht één wooneenheid toegevoegd. Het realiseren daarvan komt niet voor in bijlage C van het besluit m.e.r.. Er is dus geen sprake van de verplichting om een m.e.r. procedure te doorlopen. Op grond van categorie D11.2 geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht voor onder andere de aanleg of wijziging van ‘een stedelijk ontwikkelingsproject’, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

1. een oppervlakte van 100 hectare of meer;
2. een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen bevat, of;
3. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m2 of meer.

Volgens de nota van toelichting bij het Besluit m.e.r. kan het bij een stedelijk ontwikkelingsproject gaan om “bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan”. Aangezien in dit geval sprake is van een gebied dat aanzienlijk kleiner is dan 100 ha en het plan aanzienlijk minder dan 2.000 woningen omvat, is geen sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht.
Er is sprake van een stedelijke ontwikkeling wanneer er 12 of meer woningen worden gebouwd. De toevoeging van één wooneenheid betreft geen stedelijk ontwikkelingsproject. Voorgenomen ontwikkeling komt niet voor in lijst C of D, waardoor geen m.e.r.-procedure doorlopen hoeft te worden. Ook is de ontwikkeling hierdoor niet m.e.r.-beoordelingsplichtig.

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Aanvullend op het voorgaande is op 7 juli 2017 het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Daarin is een nieuwe procedure voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling opgenomen. Die geldt voor *iedere activiteit* die is opgenomen op de D-lijst, *ongeacht of de activiteit onder of boven de drempelwaarde van de D-lijst valt*. Woningbouw kan vallen onder onderdeel D (11.2): “de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen.” Het voorliggende initiatief betreft slechts de toevoeging van één wooneenheid middels splitsing van een bestaande woning. Een dergelijk kleinschalig initiatief betreft geen stedelijk ontwikkelingsproject als bedoeld in het Besluit milieueffectrapportage. Als gevolg hiervan hoeft voor de ontwikkeling van de woning dan ook geen vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden doorlopen.

5.1.2 Bodem

In het kader van de bestemmingsplanprocedure vormt de bodemkwaliteit bij de ontwikkeling van ruimtelijke functies een belangrijke afweging. De mate waarin beoordeling van de bodemkwaliteit aan de orde is, is met name afhankelijk van aard en omvang van de functiewijziging. Beoordeling van dit aspect kan achterwege blijven in een aantal situaties. Bij het wijzigen van het gebruik van een bebouwd perceel, waarbij de nieuwe gebruiksvormen een voor de beoordeling van het aspect bodemkwaliteit minder kritisch gebruik kennen, is beoordeling van dit aspect niet aan de orde.

Er vindt geen functiewijziging plaats. De gewenste woning wordt mogelijk gemaakt binnen de bestaande bebouwing binnen een perceel dat reeds bestemd is als 'Wonen' waardoor geen sprake is van een gevoeliger gebruik. De gronden zijn reeds geschikt geacht voor bewoning. Het uitvoeren van een bodemonderzoek is daarmee niet noodzakelijk. Het aspect bodem vormt geen belemmering voor voorgenomen ontwikkeling.

5.1.3 Lucht

Sinds 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden en staan de hoofdlijnen rondom luchtkwaliteitseisen beschreven in de Wet milieubeheer. Artikel 5.16 Wm (lid 1) geeft weer, onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (uit lid 2) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
b. een plan leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een plan draagt 'niet in betekende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
d. een plan past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Ter plaatse van de te splitsen woning dient sprake te zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat op het gebied van de luchtkwaliteit. In de Wet Milieubeheer zijn daarom grenswaarden gesteld met betrekking tot fijnstof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2).

Fijnstof

De grens voor de jaargemiddelde concentratie bedraagt 40 µg/m^3 en de grens voor de daggemiddelde concentratie bedraagt 50 µg/m^3. Voor het vaststellen van de achtergrondconcentratie van fijnstof is de grootschalige concentratiekaart van het RIVM geraadpleegd. Voor de planlocatie blijkt dat de achtergrondconcentratie voor fijnstof circa 16,59 µg/m^3 (PM_{10}) bedraagt. Er wordt dus ruimschoots voldaan aan de wettelijk gestelde grenswaarden.

Stikstof

Voor stikstofdioxide (NO^2) geldt een grenswaarde van 40 µg/m^3 voor een jaargemiddelde concentratie en 200 µg/m^3 voor een daggemiddelde concentratie. De waarde voor stikstofdioxide ter plaatse van de planlocatie bedraagt circa 14,88 µg/m^3.

Dat betekent dat ook de hoeveelheid stikstofdioxide ruim beneden de wettelijk gestelde grenswaarden ligt.

Initiatief
Een ruimtelijke ontwikkeling kan invloed hebben op het aantal verkeersbewegingen dat uiteindelijk effect heeft op de luchtkwaliteit. Gezien het feit dat er in planologisch-juridisch opzicht uiteindelijk één woning wordt toegevoegd, zal er sprake zijn van een toename van het aantal verkeersbewegingen. Door het geringe aantal wooneenheden dat wordt toegevoegd, heeft de ontwikkeling naar verwachting geen dusdanige negatieve invloed op de luchtkwaliteit dat de grenswaarden zullen worden overschreden. Dit zorgt ervoor dat het woon- en leefklimaat op het gebied van de luchtkwaliteit acceptabel is en door de ontwikkeling niet in het geding komt.

5.1.4 Geluid

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat, indien binnen het plangebied geluidgevoelige functies zijn voorzien binnen de invloedssfeer/onderzoekszones van omliggende (spoor)wegen en/of industrieterreinen, een akoestisch onderzoek dient te worden uitgevoerd bij vaststelling of herziening van het bestemmingsplan of afwijking van het bestemmingsplan. Voor wat betreft wegverkeerslawaai geldt dit voor alle wegen, met uitzondering van:

- wegen die in een als ‘woonerf’ aangeduid gebied liggen
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt

Het plangebied waarbinnen de nieuwe woning wordt gerealiseerd, is gelegen aan een weg met een maximumsnelheid van 60 km/uur. Er is derhalve een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd. Onderstaand zijn de conclusies uit het onderzoek weergegeven. Voor het volledige rapport wordt verwezen naar bijlage II.

Ter plaatse van de gevels bedraagt de geluidbelasting inclusief correctie van Artikel 110g ten hoogste 48 dB. Derhalve wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.
De geluidbelasting bij de woning bedraagt ten hoogste 53 dB exclusief correctie Artikel 110g. Met een gevelwering welke ten minste 20 dB bedraagt op basis van het Bouwbesluit, zal het binnenniveau ten hoogste 33 dB bedragen en worden voldaan aan de eisen van het Bouwbesluit.

Ten aanzien van de buitenruimte en verblijf in de tuin dan wel terras kan verondersteld worden dat er een goede geluidskwaliteit heerst. Hierdoor kan worden verondersteld dat het aspect geluid een goede ruimtelijke ordening niet in de weg staat.

5.1.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op de risico’s die mensen lopen als gevolg van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven, transportroutes (wegen, spoorwegen en waterwegen) en buisleidingen. Omdat de gevolgen van een ongeluk met gevaarlijke stoffen groot kunnen zijn, zijn de aanvaardbare risico’s vastgelegd in diverse besluiten. De belangrijkste besluiten zijn:

- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)
- Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)
- Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

Binnen de beleidskaders voor deze drie typen risicobronnen staan altijd twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Risiconormering

In het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} contour (welke als wettelijke harde norm fungeert) mogen geen kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6} contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang (10 personen of meer). Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Dit houdt in dat iedere wijziging met betrekking tot planologische keuzes moet worden onderbouwd én verantwoord door het bevoegd gezag.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Met het invullen van de verantwoordingsplicht wordt antwoord gegeven op de vraag in hoeverre externe veiligheidsrisico's in het plangebied worden geaccepteerd en welke maatregelen getroffen zijn om het risico zoveel mogelijk te beperken. Het invullen van de verantwoordingsplicht is een taak van het bevoegd gezag (veelal de gemeente). Door de verantwoordingsplicht worden gemeenten gedwongen het externe veiligheidsaspect mee te laten wegen bij het maken van ruimtelijke keuzes. Deze verantwoording is kwalitatief en bevat verschillende onderdelen die aan bod kunnen of moeten komen. Ook bestaat er een adviesplicht voor de regionale brandweer. In de 'Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico' zijn de onderdelen van de verantwoording nader uitgewerkt en toegelicht.

In artikel 7 van het Bevt is opgenomen dat bij het toevoegen van nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten een verantwoording van het groepsrisico dient plaats te vinden. Indien de verantwoordingsplicht niet juist is uitgewerkt terwijl dit wel verplicht is, kan dit tot vernietiging van het ruimtelijk besluit door de Raad van State leiden. Door het uitwerken van de verantwoordingsplicht neemt het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid voor het 'restrisico' dat overblijft nadat benodigde veiligheidverhogende maatregelen genomen zijn.

Wanneer verantwoorden?

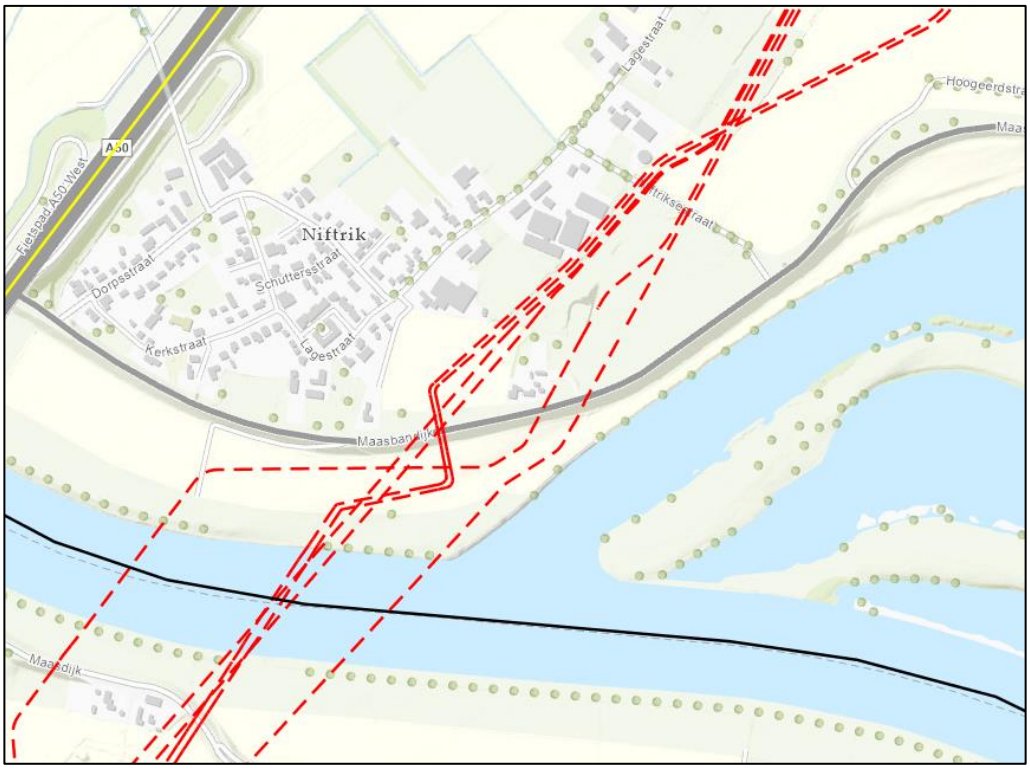
Bron	Wanneer groepsrisicoverantwoording?
Inrichtingen (Bevi)	Altijd wanneer binnen invloedsgebied ruimtelijk besluit wordt genomen.
Buisleidingen (Bevb)	Altijd wanneer binnen invloedsgebied een ruimtelijk besluit wordt genomen[2].
Spoor-, Rijks- en waterwegen (Bevt)	Wanneer sprake is van toename van het groepsrisico of overschrijding van de oriëntatiewaarde.

Overige wet- en regelgeving

Tot slot wordt in het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' (art. 3.1. Wro) ook getoetst aan eventueel van toepassing zijnde veiligheidsafstanden uit bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit, effectafstanden uit de 'Circulaire effectafstanden LPG-tankstations' enzovoort.

Toetsing

Met behulp van de risicokaart is beschouwd of risicobronnen in de omgeving van het plangebied een risico vormen voor de voorgenomen ontwikkeling. In figuur 8 is een uitsnede van de risicokaart weergegeven.

Figuur 8. Uitsnede risicokaart. Plangebied rood omcirkeld.

[2] Bij buisleidingen kan volstaan worden met een beperkte verantwoording wanneer:
1. Het groepsrisico lager is dan 0,1 keer de oriëntatiewaarde of;
2. De toename minder is dan 0,1 keer oriëntatiewaarde of;
3. Personen zich buiten de 100% letaliteitgrens bevinden.

Bij een beperkte verantwoording hoeven alleen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid beschouwd te worden.

Risicovolle inrichtingen
In de nabije omgeving van het plangebied bevinden zich geen risicovolle inrichtingen. Dit aspect vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

Risicovol transport over wegen
In de omgeving van het plangebied bevindt zich de Rijksweg A50. Over deze weg vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Het plangebied is op een afstand van circa 570 meter ten oosten van de A50 gelegen. In de beleidsvisie van de gemeente Wijchen is de hoofdregel bij de ontwikkeling van kwetsbare objecten die binnen 200 meter van snelwegen plaatsvinden verantwoordt moeten worden. Een verantwoording van het groepsrisico is in dit geval dus niet aan de orde. Daarnaast is er geen sprake van een risicocontour (10^{-6}/jr) die buiten de weg is gelegen waardoor dit aspect geen belemmering vormt voor het planvoornemen.

Risicovol transport over water
In de omgeving van het plangebied bevindt zich de Maas. Over deze rivier vindt vervoer van gevaarlijk stoffen plaats. Het plangebied is op een afstand van circa 290 meter ten noorden van hartlijn van de Maas gelegen. Er is geen sprake van een risicocontour (10^{-6}/jr.) die buiten de rivier is gelegen. Artikel 4 lid 3 onder d van de beleidsvisie van de gemeente Wijchen schrijft voor dat voor alle objecten, gelegen tussen de 90 en 1.000 meter van de Maas, een standaardverantwoording van toepassing is. Voor de standaardverantwoording wordt verwezen naar het eind van deze paragraaf.

Buisleidingen
In de nabije omgeving van het plangebied bevinden zich meerdere buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Deze buisleidingen betreffen gastransportleidingen van de Gasunie en zijn zowel ten noordwesten als ten zuidoosten van het plangebied gelegen. De verschillende buisleidingen zijn op een afstand van circa 30 tot 100 meter van de woning gelegen. De planlocatie is geheel binnen het invloedsgebied en binnen de 100%-letaliteitszone van meerdere hogedruk aardgastransportleidingen (A-664 / A-672 / A-505 / A-507 / A-524 / A-533) gelegen. Op basis van de beleidsregels externe veiligheid van de gemeente Wijchen is een zware verantwoording van toepassing.

Verantwoordingsniveaus
Bij het verantwoorden worden drie niveaus onderscheiden: zwaar, licht en standaard verantwoording. Het verschil tussen lichte en zware verantwoording van het groepsrisico is de intensiviteit van de onderbouwing van mogelijke maatregelen, nut en noodzaak en omvang/inrichting van het plan. Daarmee bestaat vooral een verschil in ambtelijke inspanning.
Bij een zware verantwoording worden alle mogelijke alternatieven en maatregelen beschouwd vanuit juridisch, technisch, praktisch en financieel oogpunt. In de onderbouwing wordt nader ingegaan op de vraag waarom een maatregel of alternatief plan wel of niet acceptabel is. Bij een lichte verantwoording kan worden volstaan met een eenvoudige verwijzing naar de ruimtelijke onderbouwing voor wat betreft nut en noodzaak van een plan van deze omvang op deze locatie, en is een algemene beschouwing ten aanzien van maatregelen mogelijk. Een standaard verantwoording gaat uit van een vaststaande onderbouwing die al in de beleidsvisie externe veiligheid is opgenomen en wordt opgenomen in de toelichting van een ruimtelijk plan.

Het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied en binnen de 100%-letaliteitszone van bovengenoemde buisleidingen. Het betreffen aardgastransportleidingen in het beheer van Gasunie (A-664, A-672, A-505, A-507, A-524 en A-533). Op basis van artikel 12 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is een verantwoording van het groepsrisico vereist. Een onderdeel van de verantwoording is de berekening van het groepsrisico met het rekenprogramma CAROLA. Deze verantwoording is in zijn volledigheid terug te vinden in bijlage IV, waarna hier wordt verwezen.

Conclusie

Uit de berekening in bijlage IV blijkt dat de leidingen geen plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar hebben. Er zijn wat betreft het plaatsgebonden risico dan ook geen beperkingen voor de beoogde ontwikkeling

Daarnaast blijkt uit de berekening dat voor vier van de zes leidingen geldt dat het groepsrisico weliswaar iets toeneemt, maar dat het onder de 0,1 maal de oriëntatiewaarde blijft. Er kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico aangaande de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

De bestrijdbaarheid van de omvang van een ramp of zwaar ongeval

De bestrijdbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten, in hoeverre zij in staat zijn hun taken goed uit te kunnen voeren en om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Een adequate bluswatervoorziening en een goede bereikbaarheid van zowel de bluswatervoorzieningen als de incidentlocatie, zijn randvoorwaarden voor een effectieve en efficiënte incidentbestrijding door de brandweer.

Mogelijkheden tot zelfredzaamheid

Uitgangspunt is dat de aanwezige personen zelfredzaam zijn. Het plan beoogt niet specifiek een functie voor verminderd zelfredzame personen te realiseren. De aanwezige personen kunnen worden gealarmeerd door het luchtalarm en NL-alert en hierop zelfstandig reageren.

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen. Snel reageren is bevorderlijk.

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren).
- Als er schuilmogelijkheden zijn, is dekking zoeken of een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen, dichtbij de bron (daar waar gebouwen ontbranden) is het handelingsperspectief ontruimen en vluchten.
- Voor personen binnen, op grotere afstand van de bron (daar waar gebouwen niet ontbranden) is het handelingsperspectief binnen blijven.

Afhankelijk van de locatie van de leidingbreuk en de omvang van het incident is voor onderhavig plangebied het handelingsperspectief schuilen of vluchten. Indien het incident op grotere afstand van het plangebied plaatsvindt en de woning geen gevaar loopt, is schuilen in de woning de beste optie. In andere gevallen is vluchten het handelingsperspectief. Vanaf de woning kan de Maasbandijk in twee richtingen als vluchtroute worden gebruikt, dit moet altijd van de bron af gebeuren.

5.1.6 Bedrijven en milieuzonering

Onder milieuzonering wordt verstaan een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds milieubelastende bedrijven of inrichtingen en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Om het begrip hanteerbaar te maken, is gebruik gemaakt van de publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering’ van de VNG. In deze publicatie zijn bedrijven ingedeeld in milieucategorieën. Per bedrijfstype is indicatief aangegeven wat de afstand tot een gevoelige functie dient te zijn (zogenaamde richtafstanden). De aan te houden afstanden hebben betrekking op stof, geluid, gevaar en geur.

De beoogde woning betreft geen bedrijf of inrichting welke moet worden getoetst aan een minimumafstand tot andere gevoelige objecten. Omdat de beoogde woningen gevoelige objecten betreffen, is gekeken naar de omliggende functies en de bijbehorende aan te houden afstanden tot gevoelige objecten.

De richtafstanden welke zijn opgenomen in de VNG-publicatie worden aangehouden om te bepalen of er genoeg ruimte zit tussen bedrijven en gevoelige objecten. Deze afstanden zijn gebaseerd op het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ en kunnen als basis worden gehanteerd, maar zijn indicatief. In het geval dat een locatie is gelegen binnen een ‘gemengd gebied’ kunnen de richtafstanden met 1 stap worden verkleind. Een gemengd gebied heeft verschillende kenmerken. Dit kan bijvoorbeeld een lint zijn waar meerdere functies naast elkaar zijn gevestigd of een gebied dat langs een drukke ontsluitingsweg is gelegen. Een gemengd gebied kent hierdoor al een hogere milieubelasting, waardoor er kleinere richtafstanden mogen worden aangehouden dan bij een rustige woonwijk.

In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele woonbestemmingen gelegen en de planlocatie is niet aan een drukke ontsluitingsweg gelegen waardoor er sprake is van een rustig landelijk gebied. De aan te houden afstanden conform de VNG-publicatie mogen daarom niet met 1 stap worden verkleind. Ondanks dat het bestemmingsvlak ‘Wonen’ in voorgenomen ontwikkeling niet verder wordt uitgebreid is volledigheidshalve in onderstaande tabel getoetst of voldaan kan worden aan de VNG-afstanden tot omliggende functies.

Adres	Functie	Richtafstand	Werkelijke afstand	Voldaan?
Lagestraat 14	Keukenbedrijf	30 meter	50 meter	Ja
Lagestraat 15a	Autobedrijf	30 meter	150 meter	Ja
Lagestraat 20	Intensieve veehouderij	200 meter	100 meter	Nee

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er formeel niet aan de minimum richtafstand tot de intensieve veehouderij aan de Lagestraat 20 kan worden voldaan. Deze minimale afstand van 200 meter heeft betrekking op het aspect geur. Ten aanzien van de aspecten stof en geluid dient een afstand van respectievelijk 30 en 50 meter te worden aangehouden waaraan wel kan worden voldaan. In paragraaf 5.1.7 is het geuraspect nader onderzocht en is geconcludeerd dat dit geen belemmering vormt voor onderhavige ontwikkeling. Ter plaatse is namelijk sprake van een ruim voldoende acceptabel woon- en leefklimaat.

Daarnaast dient het agrarisch bedrijf in de huidige situatie al rekening te houden met de geldende woonbestemming die als gevolg van voorgenomen ontwikkeling niet verder

wordt uitgebreid. De ontwikkeling leidt dus niet tot een beperking van de bedrijfsvoering of ontwikkelmogelijkheden van het agrarisch bedrijf. Daarnaast zijn er in de huidige situatie een aantal andere woningen op kortere afstand van het agrarisch bedrijf gelegen (Lagestraat 6, 7, 8, 9 11en 18) waardoor deze woningen in deze situatie maatgevend zijn. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat ter plaatse van de woningsplitsing sprake is van een goed woon- en leefklimaat en de ontwikkeling niet leidt tot een belemmering van uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijfsactiviteiten ter plaatse van de bedrijfslocatie aan de Lagestraat 20.

Gezien het bovenstaande vormt de beoogde woningsplitsing dan ook geen belemmering voor de omliggende aanwezige bedrijfsfuncties in het kader van het aspect bedrijven en milieuzonering.

5.1.7 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt sinds 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv is bedoeld om mensen te beschermen tegen geuroverlast vanuit veehouderijbedrijven.

In principe bepaalt de Wgv de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijbedrijven op het gebied van geurbelasting. In de Wgv wordt alleen de ontwikkeling of belemmering van veehouderijbedrijven gereguleerd en vormt daarmee het toetsingskader van de veehouderijbedrijven. De wet vormt geen toetsingskader van de toelaatbaarheid van andere functies.

Vanuit de Wet ruimtelijke ordening (Wro), is aangegeven dat sprake dient te zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat. Het is daarom noodzakelijk om tweeledig naar dit aspect te kijken. Enerzijds mag de ontwikkeling niet leiden tot een belemmering van veehouderijbedrijven, en anderzijds dient sprake te zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat.

De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. De geurbelasting wordt berekend en getoetst met een verspreidingsmodel. In de Wgv is een definitie opgenomen voor geurgevoelige objecten. Deze definitie in combinatie met verschillende uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[1] heeft tot gevolg dat gesteld kan worden dat alle bebouwing waar mensen kunnen verblijven en ook als zodanig bestemd is als gevoelig object beschouwd kunnen worden. Hierdoor kan gesteld worden dat de te splitsen woning als geurgevoelig aangemerkt kan worden.

In dit geval wordt er een geurgevoelig object toegevoegd. In de directe omgeving van het plangebied is één veehouderij gelegen. Deze is op ruim voldoende afstand (circa 100 meter ten noorden van het bestemmingsvlak ‘Wonen’) gelegen waardoor de ontwikkeling niet leidt tot een belemmering van de veehouderij. Daarnaast zijn er enkele geurgevoelige objecten op kortere afstand tot deze veehouderij gelegen waardoor de ontwikkeling geen onevenredige belemmering kan vormen voor omliggende agrarische bedrijven.

[1] Waaronder Zaaknr:200909701/1/R1, Datum:1 september 2010

Naast toetsing op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij, dient er ook aangetoond te worden dat ter plaatse van het plangebied een acceptabel woon- en leefklimaat heerst. Aangezien er meerdere burgerwoningen op kortere afstand tot de veehouderij aan de Lagestraat 20 zijn gelegen dan de woning(en) aan de Maasbandijk 28 in Niftrik en voor deze nabij gelegen woningen reeds bepaald is dat er ten aanzien van het aspect 'Geur' een aanvaardbaar woon- en leefklimaat heerst, kan geconcludeerd worden dat ter plaatse van de woningsplitsing, die op een grotere afstand is gelegen, eveneens een aanvaardbaar woon- en leefklimaat heerst.

5.1.8 Kabels, leidingen en hoogspanningslijnen

Bij ontwikkelingen is het van belang om te kijken of er door of nabij het plangebied kabels, leidingen en hoogspanningslijnen zijn gelegen waar rekening mee gehouden moet worden.

Kabels en leidingen

Uit het bestemmingsplan en de risicokaart (paragraaf 5.1.5) komt naar voren dat er in de directe omgeving van het plangebied een aantal gasleidingen aanwezig zijn die een beschermingszone in het kader van de te voeren planologische procedure hebben. Voorgenomen ontwikkeling voorziet enkel in een woningsplitsing en bestaat niet uit bodemroeringen en/of bouwwerkzaamheden waardoor deze buisleidingen geen belemmering vormen voor voorgenomen ontwikkeling. Voor onderhavige ontwikkeling is verder onderzoek dan ook niet noodzakelijk.

5.2 Waterhuishouding

Wettelijk kader

Op basis van de wet op de ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de watertoets verplicht bij o.a. bestemmingsplannen, inpassingsplannen, projectbesluiten en omgevingsvergunningen afwijking bestemmingsplan. Voor overige plannen, zoals een structuurvisie, dient een watertoets te worden uitgevoerd op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Het Bro regelt de verplichte waterparagraaf in de plantoelichting (art 3.1.6 Bro) en het vooroverleg met de waterbeheerder (art 3.1.1 Bro).

Watertoets

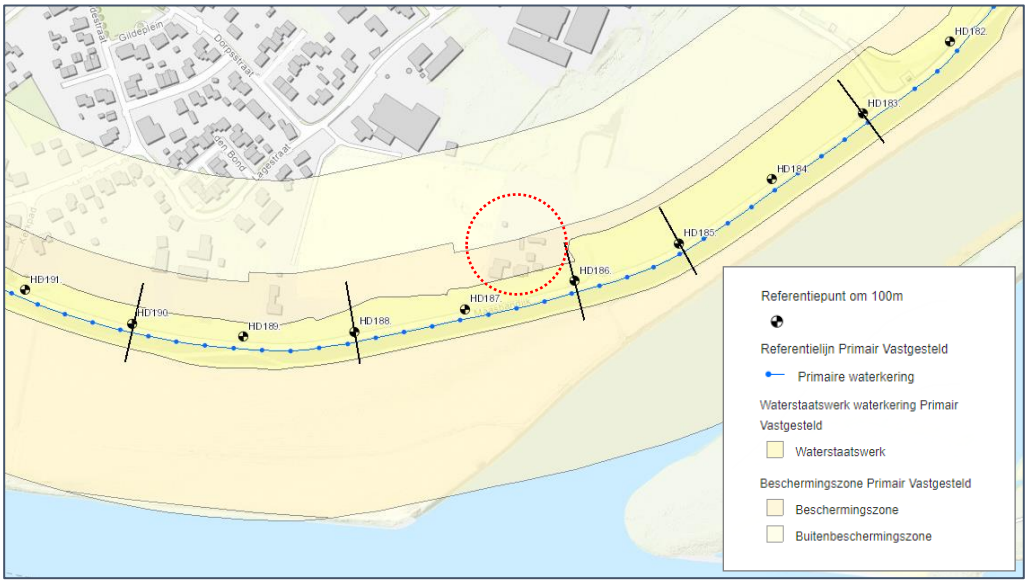
De watertoets is bedoeld om ruimtelijke plannen en besluiten meer waterbestendig te maken, doordat waterbelangen van gemeente, waterschap en eventueel andere waterbeheerders vroegtijdig en expliciet worden meegewogen. In het ruimtelijk plan moet voldoende rekening zijn gehouden met de waterhuishouding en -voorzieningen.

Waterparagraaf

De waterparagraaf beschrijft de wijze waarop rekening is gehouden met de eventuele gevolgen van het ruimtelijk plan voor de waterhuishouding en vice versa. Onderdeel hiervan is een beschrijving van beleidsuitgangspunten en regelgeving, waterhuishoudkundige situatie en –opgaven, meest geschikte oplossingen (motiveren) en de ruimtelijke consequenties daarvan. In de waterparagraaf is tevens het advies van de waterbeheerder verwerkt.

5.2.1 Beschrijving watersysteem

Het plangebied is gesitueerd in het landelijk gebied. Het maaiveld varieert van 7,5 m +NAP tot 8 m +NAP. De gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) is 90 cm diep en de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) is 150 cm diep. In de directe omgeving bevinden zich geen waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden. Op een afstand van circa 230 meter ten zuiden is de rivier de Maas gelegen. De planlocatie is gelegen in het gebied dat binnendijks ligt. Ten noordoosten van het plangebied is direct aangrenzend een A-watergang gelegen. Voor A watergangen geldt een beschermingszone van 4 meter breed. Ter plaatse is geen sprake van een kwelwatergebied, maar zijn er slechts matige mogelijkheden voor infiltratie. Het afvalwater is aangesloten op de gemeentelijke riolering. Hierbij geldt dat afvalwater is gescheiden van het (schone) hemelwater. Voor ieder perceel is de afvoer van afvalwater afzonderlijk op de openbare riolering, welke loopt in noordwestelijke richting, richting de kern Niftrik.

Figuur 9: Leggerkaart met daarop de beschermingszones

In de legger zijn door het waterschap keurzones vastgelegd (figuur 9). Deze keurzones zijn bedoeld om aantasting van de dijk tegen te gaan en daarmee de standzekerheid van de dijk te waarborgen. Op deze zones zijn de bepalingen in de Keur van toepassing. Er worden 3 zones onderscheiden:

1. Kernzone: de kernzone bestaat conform de Keur van het waterschap in principe uit de waterkering inclusief een strook van 4 meter vanaf de binnenteen van de dijk en een strook van 4 meter vanaf de buitenteen. De waterkering is de dijk inclusief de steun- en pipingberm;
2. Beschermingszone: dit is de zone van minimaal 20 meter aansluitend op de kernzone. Waar het noodzakelijk is vanwege veiligheidsredenen, is de beschermingszone breder. De exacte afmetingen van deze zone variëren door het beheergebied heen en zijn beschreven in de legger;
3. Buitenbeschermingszone: dit is de zone aansluitend op de beschermingszone. De exacte afmetingen van deze zone variëren door het beheergebied heen en zijn beschreven in de legger. De buitenbeschermingszone is over het algemeen minimaal 70 m breed.

De afmetingen van de keurzones zijn voor alle dijktrajecten vastgelegd in de legger. De gebieden in de kernzone en de beschermingszone worden door de bepalingen van de Keur beschermd, omdat de standzekerheid daar direct in het geding is. Vooral in de kern- en beschermingszones zijn er beperkingen voor bijvoorbeeld ophogen, ontgraven en bouwen. De beperkingen in de buitenbeschermingszone zijn wat lager, dit gebied ligt ook verder van de dijk af.

Het plangebied ligt binnen de beschermingszone (en de buitenbeschermingszone) van de waterkering. Volgens de Keur van Waterschap Rivierenland is het verboden om binnen deze zone (beschermingszone) werkzaamheden zoals het bouwen van een woning of bedrijfsgebouw uit te voeren. Voor het bouwen binnen deze zone is een watervergunning vereist. Om vergunning te kunnen krijgen moet het toekomstig bouwplan voldoen aan de beleidsregels van het waterschap. In het voorliggende bestemmingsplan wordt geregeld dat een woningsplitsing mogelijk is, er is dus geen sprake van bouw of nieuwbouw.

Gezien voorgenomen ontwikkeling bestaat uit een functiewijziging van bestaande bebouwing en deze functiewijziging niet binnen deze zone plaatsvindt, zijn negatieve effecten uit te sluiten.

5.2.2 Waterbeleid en waterbeheer

Gemeentelijk waterbeleid
Het gemeentelijk waterbeleid is gericht op het voorkomen, beperken of tot een aanvaardbaar risico terugbrengen van wateroverlast en schade aan milieu en volksgezondheid. In de Strategische waternota Wijchen zijn thema's en uitgangspunten voor duurzaam waterbeheer omschreven. Het Gemeentelijk rioleringsplan beschrijft de gemeentelijke zorgplicht voor rioolwater, hemelwater en grondwater. In het kader van de watertoets wordt een vertaalslag gemaakt naar de concrete plansituatie.

Zorgplicht afvalwater
Een perceeleigenaar moet het huishoudelijk afvalwater of het bedrijfsafvalwater op de openbare riolering lozen (Besluit lozing afvalwater huishoudens art. 7 en 10 en Activiteitenbesluit art. 2.1 en 2.2). Als dit niet mogelijk (doelmatig) is, zorgt de perceeleigenaar voor een zo milieuvriendelijk mogelijke manier van verwerking of verwijdering van het afvalwater. De gemeente heeft voor zover doelmatig een zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat binnen de gemeente vrijkomt (zie Wm art 10.33).

Zorgplicht hemelwater
Een perceeleigenaar is zelf verantwoordelijk voor het verwerken van het hemelwater op het eigen terrein of voor het eventueel lozen van hemelwater op oppervlaktewater. Als dit niet mogelijk is zorgt de gemeente voor het inzamelen, transporteren en verwerken van het hemelwater, mits doelmatig (Waterwet art. 3.5).

Zorgplicht grondwater
Een perceeleigenaren is zelf verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen op eigen terrein om structurele nadelige gevolgen van grondwater voor de aan de grond gegeven

bestemming te voorkomen of beperken. Als dit niet mogelijk is treft de gemeente maatregelen in openbaar gebied, voor zover doelmatig en geen verantwoordelijkheid van provincie of waterschap (Waterwet art 3.6).

Zorgplicht oppervlaktewater (waterschap)
De gemeente valt binnen het beheersgebied van Waterschap Rivierenland. Voor lozing op oppervlaktewater (A-, B- en C-water) heeft de perceeleigenaar een vergunning van het waterschap nodig (Waterwet art. 6.2). Een perceeleigenaar (of aanliggende perceeleigenaar) is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van oppervlaktewater (B- en C-water volgens de legger van het waterschap) dat op eigen terrein ligt. Het waterschap draagt zorg voor het onderhoud van A-watergangen. Voor ingrepen of activiteiten in of nabij watergangen danwel in of nabij een waterkering heeft een perceeleigenaar een Keur-ontheffing van het waterschap nodig.

5.2.3 Beleidsuitgangspunten en consequenties voor het ruimtelijk plan

Leefomgeving en ruimtegebruik
De gemeente streeft naar integrale inpassing van het watersysteem in de leefomgeving en afstemming op de gebruiksfuncties in het gebied. De ruimtelijke ontwikkeling mag geen nadelige gevolgen hebben voor de waterhuishouding en vice versa. De waterhuishoudkundige situatie moet in overeenstemming zijn met het beoogde grondgebruik.
Water is mede-ordenend bij de ruimtelijke ontwikkeling (juiste functie op de juiste plaats), waarbij tevens rekening is gehouden met de ruimteclaim van waterhuishoudkundige voorzieningen. Wateropgaven zijn gekoppeld aan andere gebiedsopgaven, zoals voor openbaar groen, welzijn, volkshuisvesting, verkeer/vervoer en energie.

Voorgenomen ontwikkeling heeft kleine gevolgen voor de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse. Er vindt geen sloop of toevoeging van bebouwing plaats en de bestaande wijze van opvangen en infiltreren kan in stand blijven, maar door de splitsing betekent het ook dat het afvalwater moet worden gesplitst. Hiermee moet rekening gehouden worden conform de eisen uit het bouwbesluit. Daarnaast moet rekening gehouden worden met het verwerken van hemelwaterafvoer op eigen terrein. Indien één van de twee woningen (percelen) al het hemelwaterafvoer afvoert, moet dit notarieel vastgelegd zijn.

Kwaliteit en beleving
De gemeente streeft naar schoon water en waterbodems die voldoen aan gestelde kwaliteitseisen en het behoud van (natte) natuurwaarden en biodiversiteit. Verontreiniging van grond- en oppervlaktewater wordt voorkomen en de waterkwaliteit zo mogelijk verbeterd.
Schoon hemelwater mag rechtstreeks in bodem of op oppervlaktewater worden geloosd. Verontreiniging van hemelwater voorkomen, o.a. door toepassing van niet-uitlogende materialen (Dubo-bepalingen) en door beperking van toepassing van lood, koper, zink en zacht pvc. Verontreinigd hemelwater alleen lozen via een zuiverende voorziening.
De kwaliteit van oppervlaktewater zo mogelijk verbeteren door aanleg van natuurvriendelijke oevers en verbetering van de doorstroming. Het beheer mag geen

verstoring geven van waterkwaliteit en biodiversiteit. Ecologisch natte zones of natte natuurwaarden behouden of verder ontwikkelen door bijbehorende waterhuishoudkundige omstandigheden te beschermen of herstellen.
De gemeente streeft naar versterking van de belevingswaarde van water en daarmee het waterbewustzijn. Hierbij zijn water, waterhuishoudkundige elementen en cultuurhistorische structuren en landschapselementen herkenbaar verweven in de ruimtelijke inrichting en beleefbaar gemaakt. Waterstromen zichtbaar (bovengronds) afvoeren.

In voorgenomen ontwikkeling wordt geen gebruik gemaakt van uitlogende materialen. Alleen schoon hemelwater wordt direct, zichtbaar afgevoerd naar bodem of oppervlaktewater. In het geval van lozing van hemelwater op oppervlaktewater zal de oever van dit oppervlaktewater natuurvriendelijke worden ingericht.

Klimaatadaptatie
De gemeente streeft naar een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving, anticiperend op hevigere perioden met hitte, neerslag en droogte. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden schadelijke effecten van klimaatverandering (wateroverlast en verdroging) voor het grondgebruik en vice versa beperkt of teruggebracht tot een acceptabel niveau. Waterhuishoudkundige voorzieningen zijn energiezuinig en duurzaam.
Komen tot een klimaatadaptieve ruimtelijke inrichting, o.a. voor wat betreft bebouwing, wegen, groen en water. Voorkomen dat water bij hevige neerslag in de bebouwing terecht komt of afstroomt buiten het plangebied. De hoeveelheid verhard oppervlak tot een minimum beperken. Zorgdragen voor voldoende waterberging, tegen hemelwateroverlast en ter buffering van water in droge tijden (zie ook waterberging). Groenstructuren klimaatrobuust aanleggen voor wat betreft areaal, type beplanting en waterbergend vermogen.
Grondwateronttrekking (verdroging) beperken door hoogwaardige toepassing van drinkwater en het treffen van waterbesparende voorzieningen. Zo mogelijk hemelwater gebruiken voor laagwaardige toepassingen. Verder bij de ruimtelijke ontwikkeling rekening houden met de droogtegevoeligheid van de locatie en mogelijke bodemdaling die daardoor kan ontstaan.

In voorgenomen ontwikkeling wordt geen verharding en/of bebouwing toegevoegd en blijft de bestaande landschappelijke inpassing van het perceel gehandhaafd. Doordat er geen wijzigingen in de waterhuishoudkundige situatie optreden kan de bestaande ruimtelijke inrichting behouden blijven.

Er is in de bestaande situatie geen sprake van wateroverlast bij hevige buien. Het plangebied heeft aan de noordzijde een watergang. Deze watergang zorgt voor de afwatering van het plangebied bij een eventuele hevige klimaatbui. De watergang maakt deel uit van het landschappelijk inpassingsplan (bijlage I).

Waterberging
De gemeente streeft naar het vasthouden van gebiedseigen water door benutting van de natuurlijke bergingscapaciteit van bodem en oppervlaktewater. Natuurlijke grondwater- en oppervlaktewaterstanden worden beschermd of hersteld.

Hemelwater afkomstig van verharde oppervlakken zoveel mogelijk afkoppelen van de riolering met de voorkeursvolgorde: 1) Benutting, 2) Bodeminfiltratie binnen het gebied, 3) Berging binnen het gebied, 4) Vertraagde afvoer naar oppervlaktewater buiten het plangebied en 5) Afvoer naar riool.

Compenseren van het verlies aan waterberging, indien hemelwater direct of indirect wordt geloosd op oppervlaktewater. De compensatieplicht (Keur waterschap) houdt in dat de toename van verharding in het ruimtelijk plan moet worden gecompenseerd door aanleg van extra waterberging. Dit met een eenmalige uitzondering van 500 m2 (stedelijk gebied) en 1500 m2 (landelijk gebied) voor particulieren en kleine bedrijven. De compensatieplicht geldt niet in individuele gevallen als op een afstand van 100 m of meer van het oppervlaktewater wordt geïnfiltreerd (beleidsregels Keur artikel 5.16 toetsingscriterium 2).

Infiltratie- en bergingsvoorzieningen, zoals bodempassages en open water, moeten voldoende capaciteit hebben om het hemelwater te kunnen verwerken. En zodanig ruimtelijk ingepast (ruimtebeslag, ligging) dat adequaat functioneren is gewaarborgd.

Het initiatief heeft betrekking op een bestemmingswijziging van het perceel, waarbij er geen uitbreiding van bebouwing of verharding plaatsvindt. Hierdoor is er geen sprake van een toename in verhard oppervlak, wat betekent dat vanuit het oogpunt van hydrologisch neutraal ontwikkelen er geen verdere maatregelen noodzakelijk zijn. Voor de bestaande bebouwing en verharding kan de bestaande wijze van opvangen en infiltreren in stand blijven.

Gezondheid en veiligheid

De gemeente streeft naar een veilig watersysteem. Inrichting en beheer van het watersysteem op de planlocatie dient te zijn gericht op het voorkomen of beperken van risico’s voor de volksgezondheid en veiligheid.
Risico’s van optrekkend vocht primair beperken door ter plaatse van bebouwing te voorzien in voldoende ontwateringsdiepte en drooglegging. Of, als dit niet mogelijk is, door het treffen van maatregelen (bv. kruipruimtevrij bouwen, waterdicht bouwen). Een permanente verandering (verlaging) van grondwaterstanden is daarbij niet toegestaan. Voorts in het plan rekening houden met eventuele risico’s van bodemdaling als gevolg van grondwaterstandsdaling (verdroging) of –fluctuatie (zie ook Klimaatverandering).
Inrichting en beheer van oppervlaktewater in bebouwd gebied afstemmen op potentieel verdrinkingsgevaar (veilige oevers). Bij de ruimtelijke inrichting rekening houden met locaties waar waterkwaliteit een gezondheidsrisico kan vormen (zoals bij overstorten en stilstaand water).

In voorgenomen ontwikkeling wordt geen verharding en/of bebouwing toegevoegd en blijft de bestaande landschappelijke inpassing van het perceel gehandhaafd. Doordat er geen wijzigingen in de waterhuishoudkundige situatie optreden kan de bestaande ruimtelijke inrichting behouden blijven.

5.2.4 Overwegingen en conclusie

Het initiatief heeft betrekking op een bestemmingswijziging van het perceel, waarbij er geen uitbreiding van bebouwing of verharding plaatsvindt. Hierdoor is er geen sprake

van een toename in verhard oppervlak, wat betekent dat vanuit het oogpunt van hydrologisch neutraal ontwikkelen er geen verdere maatregelen noodzakelijk zijn. Voor de bestaande bebouwing en verharding kan de bestaande wijze van opvangen en infiltreren in stand blijven.

5.2.5 Overleg met waterbeheerder

Formeel overleg met het Waterschap Rivierenland in het kader van de watertoets is volgens de nieuwe beleidslijn van het Waterschap verplicht indien de toename aan verharding groter is dan 500 m^2 (stedelijk gebied) of 1.500 m^2 (landelijk gebied). In voorliggend initiatief is er geen sprake van een toename van verharding waardoor formeel overleg niet aan de orde is. Het bestemmingsplan wordt in het kader van het vooroverleg ter kennisneming toegezonden aan het Waterschap Rivierenland.

Het waterschap Rivierenland is benaderd om een advies uit te brengen ten aanzien van het onderhavige bestemmingsplan. Het waterschap concludeert hier niet bij betrokken te hoeven zijn aangezien het een functiewijziging betreft.

5.3 Natuur

5.3.1 Gebiedsbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming het geldend wettelijk kader wanneer het gaat om natuurbescherming. Deze wet heeft drie wetten vervangen, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart te worden gebracht en te worden beoordeeld. Wanneer deze mogelijk een negatief effect hebben op beschermde natuur in een Natura 2000-gebied geldt een vergunningsplicht.
Daarnaast is de specifieke soortenbescherming geëvalueerd en gemonitord. Op basis daarvan is de soortbescherming voor sommige soorten gewijzigd. Sommige soorten worden daardoor beter beschermd, andere soorten komen in een lager beschermingsregime of worden nieuw toegevoegd.

De algemene zorgplicht blijft bestaan voor alle inheemse flora- en fauna. (Nieuwe) ontwikkelingen kunnen namelijk negatieve gevolgen hebben voor beschermde flora- en faunasoorten. Bij negatieve effecten van ontwikkelingen kan onder andere gedacht worden aan: optische verstoring door het toevoegen van bebouwing, verlies van oppervlakte, verdroging of vernatting, vermesting en verzuring, verstoring door licht, geluid, trilling en dergelijke. Bij ruimtelijke planvorming is daarom een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht.

Natura 2000

Het plangebied is niet binnen een Natura 2000-gebied gelegen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft ‘Rijntakken’. Dit gebied is op een afstand van circa 9.9 kilometer ten noorden van de planlocatie gelegen. Daarnaast is op een afstand van circa 17,1 kilometer ten oosten van de planlocatie het Natura 2000-gebied ‘Sint Jansberg’ gelegen.

Ontwikkelingen kunnen een significant negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden door onder andere een aanzienlijke toename van het aantal verkeersbewegingen en sloop- en bouwwerkzaamheden. Met AERIUS calculator kan de stikstofdepositie door een ruimtelijke ontwikkeling in kaart worden gebracht.

Met de inwerkingtreding van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering op 1 juli 2021, geldt de bouwvrijstelling voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. Hierdoor is het uitvoeren van stikstofdepositieberekening voor de aanlegfase van voorgenomen ontwikkeling niet noodzakelijk. Daarnaast kan de stikstofdepositieberekening voor de gebruiksfase, gezien de geringe toename van het aantal verkeersbewegingen in de beoogde situatie, achterwege gelaten worden. Gezien de kleinschalige aard van de ontwikkeling en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied, zijn significante negatieve effecten uit te sluiten. Tot slot wordt opgemerkt dat de gesplitste woning in het verleden reeds is vergund en dat de verkeersgeneratie ten behoeve van de twee woningen in de huidige situatie reeds aanwezig is. Als gevolg van voorgenomen ontwikkeling vinden er in de praktijk dus geen wijzigingen in het aantal verkeersbewegingen plaats.

Natuurnetwerk Nederland
Het plangebied is niet binnen het Natuurnetwerk Nederland gelegen. Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot het Natuurnetwerk Nederland is op circa 100 meter ten zuiden van het plangebied gelegen. Gezien de kleinschalige aard van de ontwikkeling en de afstand tot het dichtstbijzijnde gebied, zijn significante negatieve effecten uit te sluiten.

5.3.2 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming en instandhouding van planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Daarnaast dienen alle in het wild levende planten en dieren in principe met rust te worden gelaten. Eventuele schade aan in het wild levende planten en dieren dient beperkt te worden middels het nemen van mitigerende maatregelen. Als mitigatie niet voldoende is om schade te voorkomen is het verplicht de resterende schade te compenseren.

Het komt voor dat bebouwing en groenelementen zoals bomen fungeren als vaste verblijf- of voortplantingsplaats voor dieren. Het verwijderen hiervan kan een negatieve gevolgen hebben voor dieren. In het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden bepaald of er al dan niet nader onderzoek dient te worden gedaan naar voorkomende diersoorten.

In dit geval vindt er enkel een splitsing van een bestaand pand plaats en bestaat de ontwikkeling niet uit sloop- of nieuwbouwwerkzaamheden waardoor de ontwikkeling geen negatief effect heeft op eventueel aanwezige dier- en plantensoorten. Het aspect ‘Natuur’ levert geen belemmering op voor het planvoornemen.

5.4 Archeologie

De Erfgoedwet is per 1 juli 2016 ingegaan. Deze wet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed en archeologie in Nederland. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen

toegevoegd. In een bestemmingsplan of andersoortige planologische regeling dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

In dit plan dient aangetoond te worden dat de ontwikkeling geen negatieve effecten heeft op de archeologische en/of cultuurhistorische waarden. In deze toelichting is een splitsing gemaakt tussen archeologie en cultuurhistorie. Archeologie is in de bodem aanwezig en is meestal niet beleefbaar, terwijl cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar is in de omgeving. In de volgende paragraaf wordt verder ingegaan op het aspect ‘landschap en cultuurhistorie’.

Conform het bestemmingsplan ‘Geconsolideerde versie Buitengebied en herziening 2014’ heeft een gedeelte van het plangebied de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 3’. Voor deze gebieden geldt dat bij bodemingrepen dieper dan 30 centimeter en een minimale verstoringsoppervlakte van 1.000 m^2 een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd. Aangezien voorgenomen ontwikkeling niet voorziet in bodemroeringen is een archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. Het aspect ‘Archeologie’ levert geen belemmering op voor voorgenomen ontwikkeling.

5.5 Landschap en cultuurhistorie

Met de komst van de Erfgoedwet is het verplicht om de facetten historische (steden)bouwkunde en historische geografie mee te nemen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren. De provincie richt zich op de bescherming van objecten en de bescherming, benutting en ontwikkeling van structuren en esembles van een grotere schaal.

Conform de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Gelderland en de cultuurhistorische beleidskaart van de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen zijn er geen monumenten of cultuurhistorisch waardevolle elementen aanwezig binnen het plangebied. Met onderhavige ontwikkeling zijn de cultuurhistorische en landschappelijke kenmerken dan ook niet in het geding.

5.6 Verkeer en parkeren

Het toevoegen of veranderen van een functie heeft in veel gevallen een effect op het aantal verkeersbewegingen. Het is daarom van belang om te kijken welke veranderingen er optreden en of dit een effect heeft op het wegverkeer en het parkeren.

5.6.1 Mobiliteit

De splitsing van de bestaande woonboerderij in twee wooneenheden zal zorgen voor een toename van het aantal verkeersbewegingen. De toename van het aantal verkeersbewegingen zal echter minimaal zijn. Conform de kencijfers van het CROW (publicatie 381) is de verkeersgeneratie van één twee-onder-een-kapwoning in het buitengebied maximaal 16,4 motorvoertuigbewegingen per etmaal. De huidige infrastructuur heeft gezien de ontsluiting op de Maasbandijk voldoende capaciteit om deze verkeerstoename te verwerken. Hierdoor is aanpassing van de Maasbandijk en de wegen die met de Maasbandijk in verbinding staan niet aan de orde.

5.6.2 Parkeren

De gemeente Wijchen hanteert de parkeernormen uit de CROW-publicatie 'Toekomstbestendig parkeren. Van parkeerkencijfers naar parkeernormen' (nummer 381). Conform deze kencijfers dienen er tenminste bij een twee-onder-een-kapwoning in het buitengebied (2 * 2,6 =) 5,2 (afgerond 6) parkeerplaatsen aanwezig te zijn. De parkeerplaatsen moeten per perceel aanwezig zijn. Dit is privaatrechtelijk geregeld. Het plangebied is groot genoeg om in dit aantal parkeerplaatsen te kunnen voorzien, welke overigens ook reeds aanwezig zijn. In figuur 7 en bijlage I is de situering van de parkeerplaatsen op eigen terrein weergegeven. Daarmee is het aspect parkeren geen belemmering voor de planontwikkeling.

HOOFDSTUK 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de haalbaarheid van het bestemmingsplan aangetoond. De ontwikkeling moet zowel in financieel als in maatschappelijk opzicht haalbaar zijn.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

De kosten die gemaakt worden bij de uitvoering van de ontwikkeling zijn voor rekening van de initiatiefnemer. Wanneer met een omgevingsvergunning een bouwplan, zoals gedefinieerd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, mogelijk wordt gemaakt, dient conform artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening een exploitatieplan te worden opgesteld. In dit geval is een anterieure overeenkomst tussen de gemeente en de initiatiefnemer gesloten waardoor deze eis niet geldt.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Onderhavig ontwerpbestemmingsplan wordt ingevolge artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening gedurende zes weken ter inzage gelegd, waarbij eenieder gelegenheid wordt geboden tot het indienen van zienswijzen.

Vooruitlopend op deze procedure heeft de initiatiefnemer zijn plannen kenbaar gemaakt bij omwonenden middels het voeren van een omgevingsdialoog. Voor de verslaggeving van deze omgevingsdialoog wordt verwezen naar bijlage V.

REGELS

Bestemmingsplan
‘Maasbandijk 28 Niftrik’
Gemeente Wijchen

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

- Artikel 1 Begrippen
- Artikel 2 Wijze van meten

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

- Artikel 3 Wonen - 1
- Artikel 4 Leiding - Gas
- Artikel 5 Waarde – Archeologie 2
- Artikel 6 Waarde – Archeologie 3
- Artikel 7 Waarde – Cultuurhistorisch waardevol gebied
- Artikel 8 Waterstaat - Waterkering

Hoofdstuk 3 Algemene regels

- Artikel 9 Anti-dubbeltelregel
- Artikel 10 Algemene bouwregels

Hoofdstuk 4 Overgangsrecht en slotregel

- Artikel 11 Overgangsrecht
- Artikel 12 Slotregel

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing
Bijlage 2 Cultuurhistorische waarderingskaart

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan ‘Maasbandijk 28 Niftrik' met identificatienummer NL.IMRO.0296.BGBMaasbandijk28-VA01 van de gemeente Wijchen.

1.2 bestemmingsplan
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels;

1.3 aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteit
het al dan niet bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke/kunstzinnige - geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen - bedrijvigheid, waarvan de omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in een woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen, met behoud van de woonfunctie, kan worden uitgeoefend;

1.6 aan huis verbonden beroep
een beroep, waarvan de activiteiten niet publiekgericht zijn, en dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie ter plaatse;

1.7 afhankelijke woonruimte
een bijgebouw bij een woning, dat qua ligging een ruimtelijke eenheid vormt met die woning en waar een gedeelte van de huishouding, zoals gehuisvest in die woning, uit een oogpunt van mantelzorg is ondergebracht;

1.8 agrarisch bedrijf
een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of door middel van het houden van landbouwdieren en andere dieren ten behoeve van de agrarische producten zoals (sier)vissen, wormen en bijen; onder agrarische bedrijven worden tevens begrepen boomteeltbedrijven, sierteeltbedrijven en paardenhouderijen;

1.9 archeologische waarden
waarden van een terrein in verband met de zich mogelijk daarin bevindende oudheidkundige zaken die van belang zijn vanwege hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap en/of hun cultuurhistorische waarde;

1.10 bebouwing
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.11 bebouwingspercentage
een in de regels of op de kaart aangegeven percentage, dat de grootte van het deel van een terrein (bouwperceel, bestemmingsvlak etc.) aangeeft, dat maximaal mag worden bebouwd;

1.12 bed & breakfast
een nevenactiviteit met als doel het verstrekken van logies en ontbijt aan steeds wisselend publiek, dat voor een korte periode, met een absoluut maximum van zeven overnachtingen, ter plaatse verblijft; onder bed & breakfast wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid;

1.13 bedrijfsactiviteiten
handelingen en werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van de uitoefening van een bedrijf;

1.14 bestaand
- t.a.v. bebouwing: bebouwing, zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel die mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde vergunning;
- t.a.v. gebruik: het gebruik van grond en opstallen, zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen;
- t.a.v. werken of werkzaamheden: zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel toegestaan krachtens omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.15 bestemmingsgrens
de grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bevoegd gezag
het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;

1.18 bijgebouw
een vrijstaand of aan het hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat hetzij functioneel hetzij door zijn situering of afmeting ondergeschikt is aan het op hetzelfde perceel gelegen hoofdgebouw, zoals een garage, berging of hobbyruimte;

1.19 bos
elk terrein waarop al dan niet bedrijfsmatig activiteiten worden uitgevoerd gericht op de duurzame instandhouding en ontwikkeling van bestaande en nieuwe bossen ten behoeve van (een of meerdere van de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu (waaronder begrepen waterhuishouding) en extensieve recreatie;

1.20 bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen en/of het vergroten van een bouwwerk;

1.21 bouwgrens
de grens van een bouwvlak;

1.22 bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.23 bouwperceelgrens
een grens van een bouwperceel;

1.24 bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;

1.25 bouwwerk
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.26 bouwwijze
de wijze van bouwen van een woning, waarbij:

a. onder aaneengebouwd wordt verstaan een woning, die deel uitmaakt van een blok van meer dan twee woningen en/of andere functies, waarvan het hoofdgebouw aan het op het aangrenzende bouwperceel gelegen hoofdgebouw is gebouwd;
b. onder gestapeld wordt een gebouw verstaan, dat uit meerdere naast elkaar en/of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen (appartementen) bestaat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid kan worden beschouwd;
c. onder twee-aaneen wordt verstaan een woning, waarvan het hoofdgebouw deel uitmaakt van een blok van maximaal twee direct aaneengebouwde hoofdgebouwen (twee-onder-een-kap);
d. onder vrijstaand wordt verstaan een woning, waarvan het hoofdgebouw niet aan een op een aangrenzend bouwperceel gelegen gebouw is aangebouwd.

1.27 cultuurhistorische waarde
de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis heeft gemaakt van dat bouwwerk of dat gebied, zoals dat ondermeer tot uitdrukking komt in de beplanting, het reliëf, de verkaveling, het sloten- of wegenpatroon en/of de architectuur;

1.28 detailhandel
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of leveren van goederen aan degene die deze goederen kopen voor eigen gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.29 escortbedrijf
de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend;

1.30 gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.31 geomorfologisch
de vorm van het landschap, ontstaan door geologische processen en beïnvloedt door menselijk handelen;

1.32 hoofdgebouw
een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn constructie en/of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste gebouw valt aan te merken, inclusief daarbij behorende aan- en uitbouwen;

1.33 huishouden
persoon of groep personen die een gemeenschappelijke huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; kamerverhuur wordt daaronder niet begrepen;

1.34 kap
een dakafdekking bestaande uit een constructie van hellende dakvlakken;

1.35 kleine windturbine
windturbine bedoeld voor het leveren van stroom aan de/het ter plaatse aanwezige woning/bedrijf, waarbij reststroom aan het net doorgezet kan worden. De windturbine heeft een ashoogte van niet meer dan 15,0 m en een tiphoogte van niet meer dan 20,0 m;

1.36 landschappelijke waarde
de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de levende en niet-levende natuur;

1.37 Mantelzorg
het anders dan bedrijfsmatig bieden van zorg aan een of meer leden van een op dat perceel wonende huishouding, die hulpbehoevend is of zijn op fysiek, psychisch en/of sociaal vlak

1.38 omgevingsvergunning
vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.39 mantelzorg
het anders dan bedrijfsmatig bieden van zorg aan een of meer leden van een op dat perceel wonende huishouding, die hulpbehoevend is of zijn op fysiek, psychisch en/of sociaal vlak

1.40 natuurwaarde
de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door geologisch, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.41 ondergeschikte functie
een functie die in ruimtelijke en/of bedrijfseconomische zin ondergeschikt is aan de hoofdfunctie binnen een bestemming;

1.42 overkapping/ carport
een dakconstructie, vrijstaand met maximaal één wand, dan wel aan maximaal drie zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen, die niet wordt aangemerkt als een gebouw;

1.43 paardenbak
een buitenrijbaan ten behoeve van paardrijactiviteiten, met een bodem van zand, hout, boomschors of ander materiaal om de bodem te verstevigen en al dan niet voorzien van een omheining;

1.44 permanente bewoning
bewoning van een bouwwerk waarbij sprake is van gebruik van het object als hoofdverblijf zoals bedoeld in de wet GBA en/of er geen sprake is van een hoofdverblijf elders;

1.45 seksinrichting
een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof hij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in elk geval verstaan: seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en (raam) prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.46 teeltondersteunende voorzieningen

ondersteunende voorzieningen ten behoeve van vollegronds groente-, fruit-, bloemen, en boomteelt; te onderscheiden in de volgende categorieën:

- laag/ tijdelijk: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van maximaal 1,5 m, uitsluitend nodig zolang de teelt het vereist zoals insectengaas, afdekfolies, acryldoek, lage tunnels;
- laag/ permanent: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van maximaal 1,5 m en met een permanent karakter zoals een containerveld;
- hoog/ tijdelijk: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van minimaal 1,5 m, uitsluitend nodig zolang de teelt het vereist, zoals menstoegankelijke wandelkappen, schaduwhallen en hagelnetten (tijdelijk voor zover het het gebruik van hagelnetten betreft; de bij de hagelnetten behorende constructiepalen zijn permanent);
- hoog/ permanent: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van minimaal 1,5 m met een permanent karakter, zoals stellingenteelt en regenkappen;

1.47 vloeroppervlak(te)

de totale oppervlakte, gemeten op vloerniveau, die voor een functie wordt gebruikt

1.48 voorgevelrooilijn

de denkbeeldige lijn, evenwijdig aan de as van de weg waaraan gebouwd wordt, op een afstand van de weg die:

- gelijk is aan de in de regels voorgeschreven afstand van gebouwen uit de as van de weg op het betreffende bouwperceel;
- gelijk is aan de afstand van bestaande gebouwen tot de as van de weg op het betreffende bouwperceel, indien die afstand kleiner is dan de in de regels voorgeschreven afstand;

1.49 vrijstaand bijgebouw

een bijgebouw, dat fysiek geheel los staat van enig ander gebouw, dan wel slechts met een ander gebouw verbonden is door een bouwwerk geen gebouw zijnde, zoals een overkapping of pergola;

1.50 waterhuishoudkundige doeleinden

doeleinden die het waterhuishoudingsbelang dienen, zoals watergangen, waterstaatkundige kunstwerken, onderhoudsstroken ten behoeve van het beheer en onderhoud van een watergang e.d.;

1.51 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Wet van 6 november 2008 (Stb. 496), houdende regels inzake een vergunningstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving en inzake handhaving van regelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), zoals deze luidt op het moment van de terinzagelegging van dit plan.

1.52 Wet geluidhinder

Wet van 16 februari 1979 (Stb. 99) houdende regels inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan;

1.53 Wet milieubeheer

Wet van 13 juni 1979 (Stb. 442) houdende regels met betrekking tot een aantal algemene onderwerpen op het gebied van de milieuhygiëne, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan;

1.54 Wet ruimtelijke ordening

Wet van 20 oktober 2006 (Stb. 566) houdende regels omtrent de ruimtelijke ordening, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan

1.55 woning/ wooneenheid

een complex van fysiek aan elkaar verbonden ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één huishouden.

1.56 (woon)boerderij:

een (voormalige) agrarische bedrijfswoning met in de bouwmassa opgenomen (voormalige) agrarische bedrijfsruimten, die samen een geïntegreerde eenheid (bouwkarakteristiek waarbij woon- en bedrijfsgedeelte van oudsher aan elkaar verbonden zijn) vormen;

1.57 wonen

het verblijven van één huishouden in een woning;

1.58 woningsplitsing

Bij woningsplitsing is sprake wanneer een tweede zelfstandige woning, die permanent wordt bewoond door één afzonderlijk huishouden, wordt gecreëerd binnen een reeds bestaande woning.

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 de afstand van een gebouw tot de perceelsgrens

de afstand van een gebouw tot de perceelsgrens wordt bepaald door het buitenwerks meten van de kortste afstand van een gevel van het gebouw tot de perceelsgrens;

2.2 de bebouwd(e) oppervlak(te) van een bouwperceel

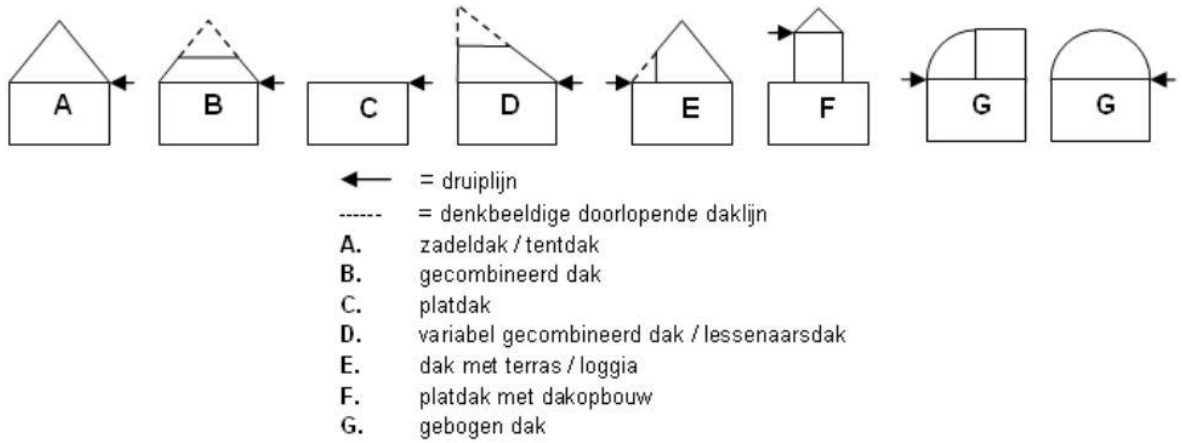
de oppervlakte van alle op een bouwperceel aanwezige bouwwerken tezamen;

2.3 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.5 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine;

2.9 het peil

- voor bouwwerken, waarvan de hoofdtoegang van het perceel onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang van het perceel;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Wonen - 1

3.1 Bestemmingsomschrijving
3.1.1 Algemeen

De voor ‘Wonen - 1’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. beroep of bedrijf aan huis;
c. na een omgevingsvergunning als bedoeld in sublid 3.5.1, recreatieve voorzieningen in de vorm van een bed & breakfast;
d. de opwekking van duurzame energie in de vorm van windenergie en zonne-energie alsmede warmte-koude opslag;
e. waterhuishoudkundige doeleinden;

een en ander met de bijbehorende voorzieningen, zoals perceelsontsluitingen, tuinen en erven en overeenkomstig de in sublid 3.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

3.1.2 Nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in sublid 3.1.1:

a. Aantal woningen

Per bestemmingsvlak is maximaal één woning toegestaan, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding-1’ één woongebouw bestaande uit twee wooneenheden is toegestaan'.

b. Aan huis verbonden beroep

Binnen deze bestemming is gebruik van een deel van de woning en/of de daarbij behorende aangebouwde of vrijstaande bijgebouwen ten behoeve van de uitoefening van een niet-publieksgerichte beroepsactiviteit aan huis toegestaan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. het (mede) ten behoeve van een aan huis verbonden beroep in gebruik te nemen vloeroppervlak maximaal 40 % van de vloeroppervlakte van de woning en/of de bijgebouwen mag bedragen met een maximum van 80 m²;
2. degene die de activiteiten in de woning en/of de bijgebouwen uitoefent, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
3. de parkeerbehoefte van de activiteit moet in zijn geheel op eigen terrein opgevangen worden;
4. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
5. er mag geen detailhandel of groothandel plaatsvinden; hieronder worden niet begrepen handelsactiviteiten via het internet;
6. vanaf de openbare weg zichtbare excessieve reclame-uitingen niet zijn toegestaan.
7. Het is alleen toegestaan huishoudelijk afvalwater te lozen, waarbij de hoeveelheid huishoudelijk afvalwater geen overbelasting van de openbare drukriolering mag veroorzaken.

c. Aan huis verbonden bedrijf

Aan huis verbonden (bedrijfs)activiteiten zijn niet toegestaan, behalve na verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in sublid 3.5.3.

d. Duurzame energie

De opwekking van duurzame energie is uitsluitend toegestaan als ondergeschikte functie.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mogen worden opgericht bouwwerken ten dienste van de bestemming, zoals woningen met bijgebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2.2 Situering

Indien in een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangeduid zijn gebouwen uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding ‘bouwvlak’.

3.2.3 Maatvoering

Met betrekking tot de maatvoering en situering van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, dient aan het volgende te worden voldaan:

Hoofdgebouw van de woning(en)	Maximum
goothoogte	6,0 m
(bouw)hoogte	10,0 m
Inhoud	voorzover het een gesplitste woning betreft, de bestaande inhoud van het hoofdgebouw voor splitsing

Bijgebouwen bij woning	Maximum
gezamenlijke oppervlakte per woning	120 m², indien de bestaande oppervlakte groter is dan 120 m², geldt de bestaande oppervlakte als maximum.
goothoogte	3,0 m
(bouw)hoogte	6,0 m

Bouwwerken, geen gebouwen zijnde	Maximum
bouwhoogte erfafscheidingen	1,0 m voor erfafscheidingen voor de voorgevel, anders 2,0 m
bouwhoogte carports c.q. overkappingen	3,0 m

oppervlakte carports c.q. overkappingen	20,0 m²
bouwhoogte overige bouwwerken geen gebouwen zijnde	6,0 m
oppervlakte paardenbakken	1.200 m^2

3.2.4 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van bestaande woningen de volgende voorwaarden:

a. de herbouw vindt grotendeels plaats op de (voor zover aanwezig) bestaande fundamenten van de woning;
b. de voorgevel van de te herbouwen woning wordt geplaatst in de (voormalige) voorgevelrooilijn van de woning;
c. de bouwwijze (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen woning(en) wijkt niet af van de bouwwijze van de oorspronkelijke woning(en).

3.2.5 Zwembaden

In afwijking van het bepaalde in sublid 3.2.3 geldt voor zwembaden, niet zijnde een gebouw, dat:

a. deze uitsluitend op het zij- en/of achtererf worden gebouwd;
b. de maximum bouwhoogte 1,0 m bedraagt;
c. de minimum afstand tot de grens van het bouwperceel bedraagt 2,0 m;
d. de gezamenlijke maximum oppervlakte bedraagt 50 m²;
e. de gezamenlijke maximum oppervlakte van de bouwwerken op het zij- en achtererf bedraagt 50 % van de oppervlakte van dat zij- en achtererf.
f. Het zwembadwater mag niet op de openbare druk-riolering worden geloosd

3.2.6 Ondergronds bouwen

Ondergrondse ruimten (kelders) bij woningen zijn uitsluitend toegestaan in één bouwlaag en mogen uitsluitend worden gesitueerd onder de woning (met inbegrip van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen) dan wel tot maximaal 25 m² buiten de woning, alsmede onder de vrijstaande bijgebouwen. Omdat het plangebied in de beschermingszone van de hoogwaterkering ligt, is op het bouwen van ondergrondse ruimten de Keur Waterschap Rivierenland van toepassing.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Omgevingsvergunning maatvoering

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.2.3 om de voorgeschreven goot- en bouwhoogte met 10 % van de voorgeschreven hoogte te verhogen.

3.3.2 Omgevingsvergunning inhoud woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.3 teneinde de toegestane inhoud van de woningen te vergroten, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. de inhoud van de woning mag niet meer bedragen dan 750 m^3;
b. de voorgeschreven goot- en bouwhoogte mag met maximaal 10% van de voorgeschreven maatvoering worden verhoogd;
c. de rayonarchitect/ dorpsbouwmeester dient om advies gevraagd te worden met betrekking tot de stedenbouwkundige aanvaardbaarheid van het voornemen;
d. er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing, dat wordt onderbouwd en gevisualiseerd in een terrein-/ beplantingsplan; dat wordt onderbouwd en gevisualiseerd in een terrein-/ beplantingsplan;
e. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
f. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

3.3.3 Omgevingsvergunning kleine windturbines

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.2.3 om binnen het bestemmingsvlak de oprichting van 1 kleine windturbine ten behoeve van (aanvullende) stroomvoorziening op het betreffende perceel mogelijk te maken, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de maximum ashoogte van de kleine windturbine bedraagt 15,0 m;
b. de maximum tiphoogte van de kleine windturbine bedraagt 20 m;
c. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
d. de omgevingsvergunning leidt niet tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 genoemde waarden.

3.3.4 Omgevingsvergunning bebouwde oppervlakte vrijstaande bijgebouwen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.3 teneinde de toegestane bebouwde oppervlakte aan bijgebouwen te vergroten, mits:

a. voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Hierbij geldt het volgende:
    1. indien niet meer dan 750 m² aan voormalige bedrijfsgebouwen wordt gesloopt, mag 60% van de gesloopte oppervlakte worden teruggebouwd als bijgebouw;
    2. in aanvulling op het gestelde onder a geldt: indien meer dan 750 m² maar minder dan 1500 m² aan voormalige bedrijfsgebouwen wordt gesloopt, mag 40% van de gesloopte oppervlakte, voor zover dit meer dan 750 m² is, worden teruggebouwd als bijgebouw;
    3. onverminderd het bepaalde in a en b mag de totale oppervlakte terug te bouwen bijgebouwen niet meer bedragen dan 500 m²;
    4. sloop van cultuurhistorisch waardevolle en monumentale panden is niet toegestaan;
    5. er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing, dat wordt onderbouwd en gevisualiseerd in een terrein-/ beplantingsplan;

6. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
7. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

b. en/of de bestaande oppervlakte aan bijgebouwen behorende bij de woning, groter is dan 120 m^2, hierbij geldt het volgende:
   1. de bouw mag uitsluitend de herbouw van legaal gebouwde/vergunde bijgebouwen, behorende bij de (bedrijfs)woning, betreffen;
   2. de herbouw betreft geen (voormalige) (agrarische) bedrijfsgebouwen.

3.3.5 Omgevingsvergunning m.b.t. herbouw

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.2.4 onder b teneinde de voorgevel te kunnen plaatsen buiten de (voormalige) voorgevelrooilijn, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de nieuwe situering van de woning is stedenbouwkundig, verkeerskundig en milieukundig aanvaardbaar;
b. er dient sprake te zijn van (zekerheidsstelling omtrent de) sloop van de bestaande woning;
c. door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
d. de nieuwe situering van de woning leidt niet tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende bedrijven, voortvloeiende uit milieuregelgeving;
e. er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
f. er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing, dat wordt onderbouwd en gevisualiseerd in een terrein-/ beplantingsplan;
g. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt.
h. Opgemerkt wordt dat bij sloop en herbouw de te herbouwen woning buiten het zogenaamde toekomstige profiel van vrije ruimte moet blijven.

3.3.6 Omgevingsvergunning t.b.v. kapschuur

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.2.3 voor zover het de maximale goothoogte van bijgebouwen bij de woning betreft, teneinde een maximale goothoogte van 4,5 m aan één zijde te kunnen toestaan ten behoeve van een zogenaamde kapschuur (schuur met ongelijke goothoogte) met dien verstande dan het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen, het gebruiken en/of het laten gebruiken van gronden en/of opstallen voor:

a. vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
b. een aan huis verbonden bedrijfsactiviteit.

3.4.2 Voorwaardelijke verplichting waterberging

Het bebouwen van de gronden met deze bestemming is slechts toegestaan als is voorzien in de aanleg van voldoende waterberging conform de ten tijde van de vergunningverlening geldende Beleidsregels Keur Waterschap Rivierenland.

3.4.3 Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing

Het gebruik van de woningen, zoals beschreven in deze bestemming, is pas toegestaan indien en zolang aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de landschappelijke inpassing zoals deze is opgenomen in bijlage 1 van deze regels moet binnen 1 jaar na het onherroepelijk worden van dit bestemmingsplan zijn aangelegd en vervolgens in stand worden gehouden.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Omgevingsvergunning bed & breakfast

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen als bedoeld in sublid 3.1.1 onder c teneinde een bed & breakfastvoorziening voor maximaal 8 personen in maximaal 4 kamers toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. deze nevenactiviteit is enkel in de (bedrijfs)woning en de daarbij behorende bijgebouwen toegestaan;
b. de nevenactiviteit is ondergeschikt van aard;
c. de voor bed & breakfast gebruikte oppervlakte mag niet meer bedragen dan 100 m²;
d. ten behoeve van de bed & breakfast voorzieningen zijn maximaal 8 (éénpersoons)bedden toegestaan;
e. permanente bewoning of huisvesting van tijdelijke werknemers is niet toegestaan;
f. er wordt een nachtregister bijgehouden;
g. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
h. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j. het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast.
k. Het is alleen toegestaan huishoudelijk afvalwater te lozen, waarbij de hoeveelheid huishoudelijk afval-water geen overbelasting van de openbare drukrio-lering mag veroorzaken.

3.5.2 Omgevingsvergunning mantelzorg

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.4.1 onder a en toestaan dat een (vrijstaand) bijgebouw wordt gebruikt als afhankelijke woonruimte ten behoeve van mantelzorg, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. een dergelijke bewoning is aantoonbaar nodig vanuit een oogpunt van mantelzorg. Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen vraagt het bevoegd gezag hieromtrent advies aan een onafhankelijk terzake deskundige instantie;
b. er vindt geen onevenredige aantasting plaats van in het geding zijnde belangen, waaronder die van omwonenden en (agrarische) bedrijven;
c. de afhankelijke woonruimte wordt ingepast binnen de vigerende regeling inzake bijgebouwen; met dien verstande dat de maximale oppervlakte van de afhankelijke woonruimte niet meer dan 120 m² mag bedragen;
d. er dient gebruik te worden gemaakt van het dichtst bij de hoofdwoning gelegen bijgebouw, tenzij op grond van doelmatigheidsmotieven een ander op het perceel gelegen bijgebouw/bedrijfsgebouw meer geschikt is;
e. de afhankelijke woonruimte dient te worden bewoond door degene(n) die de zorg nodig heeft/ hebben;
f. de voorziening dient te voldoen aan de eisen van het bouwbesluit;
g. zakenrechtelijke splitsing is niet toegestaan;
h. de afhankelijke woonruimte mag geen eigen perceelsontsluiting hebben;
i. parkeren dient op eigen erf plaats te vinden.

3.5.3 Omgevingsvergunning aan huis verbonden bedrijfsactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.4.1 onder b voor de uitoefening van een aan huis gebonden (bedrijfs)activiteit, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. het ten behoeve van de aan huis gebonden (bedrijfs)activiteit in gebruik te nemen vloeroppervlak bedraagt maximaal 40 % van de vloeroppervlakte van de woning en/of de aangebouwde en vrijstaande bijgebouwen met een maximum van 80 m²;
b. degene die de activiteiten in de woning en/of de bijgebouwen uitoefent, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de noodzakelijke parkeervoorzieningen dienen op eigen terrein te worden gesitueerd;
d. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
e. het bedrijf dient qua aard, milieubelasting en uitstraling te passen in een woonomgeving;
f. er mag geen detailhandel of groothandel plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en wel in verband met de aan huis verbonden activiteit alsmede handelsactiviteiten via het internet;
g. vanaf de openbare weg zichtbare excessieve reclame-uitingen zijn niet toegestaan.
h. Het is alleen toegestaan huishoudelijk afvalwater te lozen, waarbij de hoeveelheid huishoudelijk afvalwater geen overbelasting van de openbare drukriolering mag veroorzaken.

Artikel 4 Leiding – Gas

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Gas aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een gastransportleiding; één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

4.2 Voorrangsbepaling

De regels van deze dubbelbestemming gelden primair ten opzichte van de regels van iedere andere bestemming, waarmee deze dubbelbestemming samen valt.

4.3 Bouwregels

In afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald, geldt dat op of in de in 4.1 bedoelde gronden uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de leiding(en) mogen worden gebouwd. Overige gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn niet toegestaan uit oogpunt van externe veiligheid en energieleveringszekerheid

4.4 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheíd van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indíen geen kwetsbare objecten worden toegelaten

4.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.5.1 Omgevingsvergunningplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van (half-)verhardingen;
b. het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
c. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
d. het verwijderen van beplanting;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
f. het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
g. het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.

4.5.2 Uitzonderingen

Het onder 4.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een aanleg- of omgevingsvergunning is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

c. welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

4.5.3 Verlening

De in 4.4.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 4.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

4.6 Specifieke gebruiksgregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- het opslaan van goederen, met uitzondering het opslaan van goederen t.b.v. inspectie en onderhoud van de gastransportleiding.
- het wijzigen van het gebruik van bestaande gebouwen, indien daardoor een kwetsbaar object wordt toegelaten.

Artikel 5 Waarde – Archeologie 2

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor behoud en bescherming van waardevolle verwachte archeologische informatie in de bodem. Het gaat hierbij om gebieden met een hoge archeologische verwachting.

5.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

a. Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor bouwen voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 120 m² dient de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het gestelde onder a hoeft de aanvrager van een omgevingsvergunning voor bouwen geen rapport als bedoeld onder a te overleggen, indien:
    1. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing (waaronder bestaande ondergrondse kelders), waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut;
    2. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;
    3. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 0,30 m onder het bestaande maaiveld;
    4. naar oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport of uit de beschikbare informatie als bedoeld in b onder 4, blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het

vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorschriften verbinden aan de omgevingsvergunning voor bouwen:

1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
3. de verplichting de activiteit die tot een bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties;
4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.3.1 Omgevingsvergunningsplicht

Onverminderd het in de Monumentenwet bepaalde is het verboden op of in de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, zoals afgraven, egaliseren, frezen, scheuren van grasland, diepploegen, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleg van drainage, verwijderen van funderingen en aanleg of rooien van bos, boomgaard, boom- of fruitteelt of diepwortelende beplanting.
b. graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofileren van waterlopen, sloten en greppels;
c. aanleggen van leidingen;
d. verlagen van de waterstand.

5.3.2 Uitzonderingen

Het onder 5.3.1 opgenomen verbod geldt niet:

a. In het kader van archeologisch onderzoek en archeologische opgravingen, mits deze worden verricht door een ter zake deskundige als bedoeld in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie;
b. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen, drainage, kabels, leidingen en beplantingen voor zover deze werkzaamheden zich beperken tot reeds geroerde gronden;
c. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale agrarische gebruik, waaronder de aanleg van teeltondersteunende voorzieningen;
d. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft tot een diepte van 0,30 m onder het bestaande maaiveld;
e. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft over een maximale oppervlakte van 120 m².

f. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft binnen een afstand van maximaal 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk;
g. voor werken en werkzaamheden die op het moment van het van kracht worden van het plan legaal in uitvoering zijn of legaal kunnen worden uitgevoerd krachtens een voor dat tijdstip geldende dan wel aangevraagde vergunning;
h. ingeval op grond van de Monumentenwet een vergunning is vereist.

5.3.3 Verlening

a. De onder 5.3.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend voor zover de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast, hetgeen moet blijken uit een rapport dat de aanvrager bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning dient te overleggen. In het rapport moeten de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld;
b. Indien het rapport of andere beschikbare informatie daartoe aanleiding geeft, dient op advies van een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg, die voldoet aan door het bevoegd te stellen kwalificaties zonodig archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

5.3.4 Voorwaarden

Overeenkomstig het in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bepaalde kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning onder beperkingen verlenen en kunnen zij voorschriften aan de omgevingsvergunning verbinden, waaronder de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.

5.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan te wijzigen, teneinde:

a. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken gronden geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn dan wel er niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1 op te nemen, indien uit nader onderzoek blijkt, dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 6 Waarde – Archeologie 3

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor behoud en bescherming van waardevolle verwachte

archeologische informatie in de bodem. Het gaat hierbij om gebieden met een middelhoge archeologische verwachting.

6.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

a. Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor bouwen voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 1000 m² dient de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het gestelde onder a hoeft de aanvrager van een omgevingsvergunning voor bouwen geen rapport als bedoeld onder a te overleggen, indien:
    1. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing (waaronder bestaande ondergrondse kelders), waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut;
    2. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;
    3. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 0,30 m onder het bestaande maaiveld;
    4. naar oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport of uit de beschikbare informatie als bedoeld in b onder 4, blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorschriften verbinden aan de omgevingsvergunning voor bouwen:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot een bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties;
    4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan.

6.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.3.1 Omgevingsvergunningsplicht

Onverminderd het in de Monumentenwet bepaalde is het verboden op of in de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, zoals afgraven, egaliseren, frezen, scheuren van grasland, diepploegen, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleg van drainage, verwijderen van

funderingen en aanleg of rooien van bos, boomgaard, boom- of fruitteelt of diepwortelende beplanting.

b. graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofileren van waterlopen, sloten en greppels;
c. aanleggen van leidingen;
d. verlagen van de waterstand.

6.3.2 Uitzonderingen

Het onder 6.3.1 opgenomen verbod geldt niet:

a. In het kader van archeologisch onderzoek en archeologische opgravingen, mits deze worden verricht door een ter zake deskundige als bedoeld in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie;
b. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen, drainage, kabels, leidingen en beplantingen voor zover deze werkzaamheden zich beperken tot reeds geroerde gronden;
c. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale agrarische gebruik, waaronder de aanleg van teeltondersteunende voorzieningen;
d. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft tot een diepte van 0,30 m onder het bestaande maaiveld;
e. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft over een maximale oppervlakte van 1000 m².
f. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft binnen een afstand van maximaal 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk;
g. voor werken en werkzaamheden die op het moment van het van kracht worden van het plan legaal in uitvoering zijn of legaal kunnen worden uitgevoerd krachtens een voor dat tijdstip geldende dan wel aangevraagde vergunning;
h. ingeval op grond van de Monumentenwet een vergunning is vereist.

6.3.3 Verlening

a. De onder 6.3.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend voor zover de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast, hetgeen moet blijken uit een rapport dat de aanvrager bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning dient te overleggen. In het rapport moeten de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld;
b. Indien het rapport of andere beschikbare informatie daartoe aanleiding geeft, dient op advies van een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg, die voldoet aan door het bevoegd te stellen kwalificaties zonodig archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

6.3.4 Voorwaarden

Overeenkomstig het in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bepaalde kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning onder beperkingen verlenen en kunnen zij voorschriften aan de omgevingsvergunning verbinden, waaronder de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.

6.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan te wijzigen, teneinde:

a. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 3 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken gronden geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn dan wel er niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1 op te nemen, indien uit nader onderzoek blijkt, dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 7 Waarde – Cultuurhistorisch waardevol gebied

7.1 Bestemmingsomschrijving

7.1.1 Algemeen

De voor Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud, beheer en versterking van de cultuurhistorische waarden.

7.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

De cultuurhistorisch waardevolle gebieden als bedoeld in 7.1.1 betreffen de gebieden die zijn opgenomen in de Cultuurhistorische waarderingskaart, zoals deze is opgenomen in de bijlage 2 van deze regels, en zijn aangeduid als cultuurlandschappelijke waardering zeer hoog, hoog en middelhoog. De waardering van deze gebieden is gebaseerd op de, op het moment van vaststelling geldende, beleidsnota cultuurhistorie 'Samen in verscheidenheid'.

a Oude bebouwingslinten en historische wegen en waterlopen

Onder de gebieden zoals genoemd in 7.1.2 bevinden zich ook de oude bebouwingslinten en de belangrijkste (historische) doorgaande wegen en waterlopen. De cultuurhistorische waarden van deze gebieden bestaan uit:

- de mate van visueel-ruimtelijke relatie met de (agrarische) percelen en het onderscheid daarin tussen de verschillende landschapstypen (open, half-open of gesloten);
- de overwegend agrarische oorsprong van de bebouwing in de linten;
- de maat en schaal van de bebouwing;
- de variatie van rooilijnen en bouwmassa's langs de linten;
- de compactheid van de bebouwingsensembles op de afzonderlijke percelen;
- hoofdgebouwen die gericht zijn op de bebouwingslinten;

- een herkenbaar onderscheid in situering en massa tussen hoofd- en bijgebouwen.

7.2 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen gelet op het bepaalde in 7.1 nadere eisen stellen ten aanzien van de situering, de oppervlakte en de (goot)hoogte van bebouwing.

7.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.3.1 Omgevingsvergunningplicht

Het is verboden binnen deze bestemming zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 7.3.4 opgenomen omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

7.3.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningplicht

Het onder 7.3.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan reeds een aanlegvergunning of omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke betreffen het normale onderhoud en/of plaatsvinden in het kader van het normale beheer en gebruik van de gronden;
d. die plaatsvinden ter plaatse van een 'bouwvlak' of ter plaatse van een andere bestemming dan Agrarisch of Agrarisch met waarden - 1, 2 en 3.

7.3.3 Verlening

De in 7.3.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien en voor zover voldaan wordt aan de criteria gesteld in 7.3.4.

7.3.4 Schema omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden
- het aanbrengen van (half-)verhardingen; - het rooien of vellen van houtgewas; - afgraven, vergraven, ophogen en egaliseren van de bodem; - graven of dempen van sloten; - verwijderen van perceelsrandbeplanting; - aanleggen van wegen of paden; - wijzigen van perceels- of kavelgrenzen; - het aanbrengen van hoogopgaande beplanting anders dan het herplanten van	de werkzaamheden mogen geen onevenredige aantasting tot gevolg hebben van de cultuurhistorische waarden van de in 7.1 bedoelde gronden.

gerooide / gevelde houtopstanden; -het verwijderen van wegen of paden.	

Artikel 8 Waterstaat - Waterkering

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg, instandhouding en/of bescherming van de waterkering alsmede voor de instandhouding en versterking van de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de dijk.

8.2 Bouwregels

Gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn niet toegestaan.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken het bepaalde in 8.2 teneinde het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de andere daar voorkomende bestemming(en) toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de waterkering geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt voor de verlening van de omgevingsvergunning door het bevoegd gezag advies ingewonnen bij de beheerder van de waterkering.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 Aanlegvergunningplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een aanlegvergunning op de in deze bestemming bedoelde gronden, de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden en/of andere oppervlakteverhardingen;
b. het uitvoeren van graafwerkzaamheden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins indrijven van voorwerpen in de bodem;
d. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
e. het ophogen, verlagen, afgraven of egaliseren van de bodem, of anderszins wijzigen in maaiveld- of weghoogte;

8.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 8.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

8.4.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 8.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de functie van de waterkering.

8.4.4 Advies beheerder waterkering

Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 8.4.1 winnen burgemeester en wethouders advies in bij de beheerder van de waterkering omtrent de vraag of door het verlenen van de aanlegvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de functie van de waterkering, en welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 10 Algemene bouwregels

10.1 Ondergeschikte bouwdelen
Bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 0,75 m bedraagt.

10.2 Afwijkende maatvoering
Bestaande gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die zijn opgericht in overeenstemming met de Woningwet of Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, maar waarvan de maatvoering afwijkt van de bouwregels van dit bestemmingsplan, zijn toegestaan in de bestaande maatvoering.

Hoofdstuk 4 Overgangsrecht en slotregel

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken
11.1.1 Algemeen
Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

11.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning
Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in 11.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in 11.1.1 met maximaal 10 %.

11.1.3 Uitzondering
Het bepaalde in 11.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik
11.2.1 Algemeen
Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

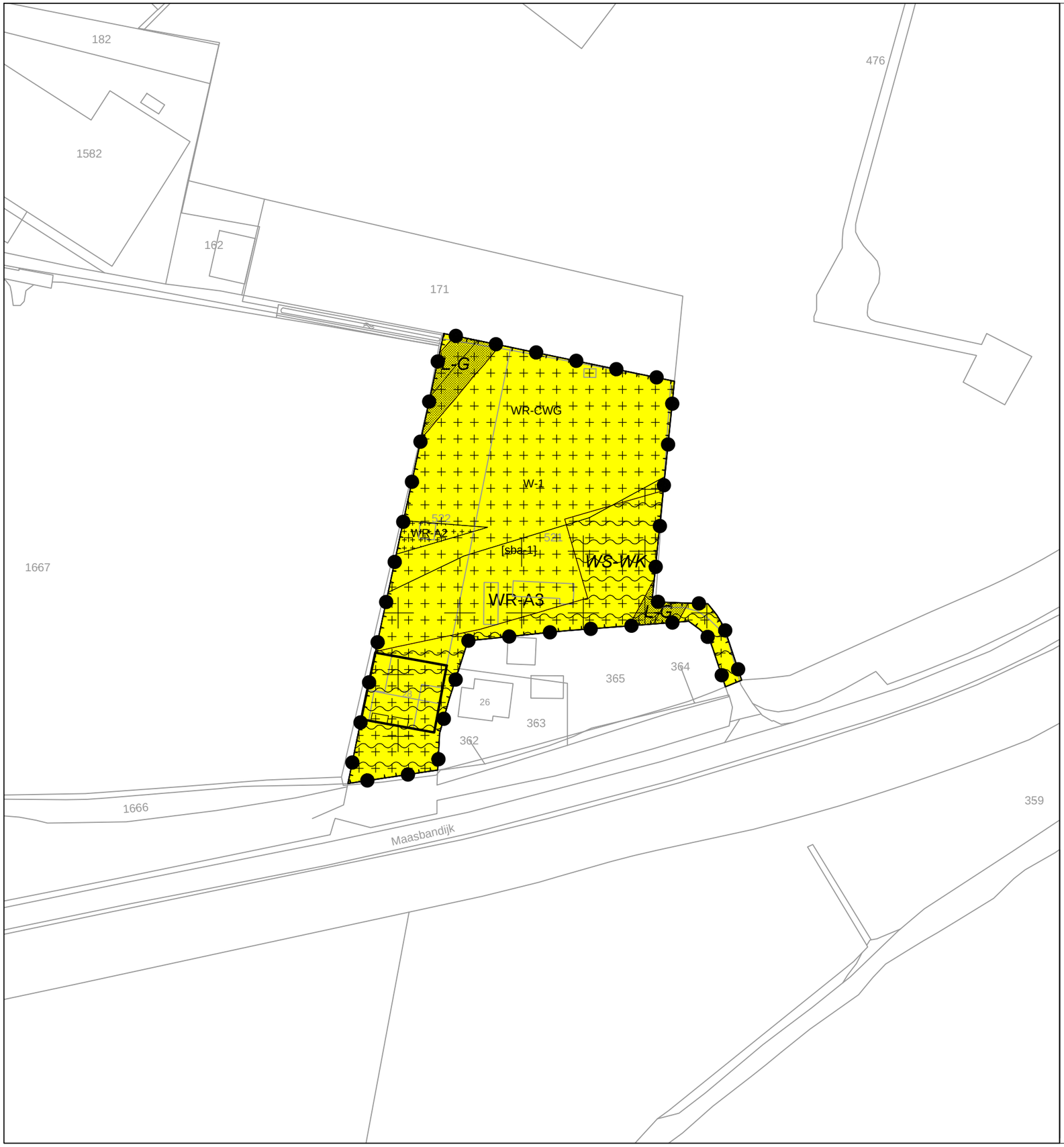
11.2.2 Strijdig gebruik
Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in 11.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

11.2.3 Onderbroken gebruik
Indien het gebruik, bedoeld in 11.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

11.2.4 Uitzondering
Het bepaalde in 11.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan ‘Maasbandijk 28 Niftrik’

LEGENDA

Plangebied

Plangebied

Bestemmingen

Enkelbestemmingen

W-1 — Wonen - 1

Dubbelbestemmingen

L-G — Leiding - Gas

~~WR-A2~~ — Waarde - Archeologie 2

~~WR-A3~~ — Waarde - Archeologie 3

WR-CWG — Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied

WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-1] — specifieke bouwaanduiding - 1

Figuren

gevellijn

hartlijn leiding - gas

verklaring

8 — ondergrond

Bestemmingsplan "Maasbandijk 28 Niftrik"
Gemeente Wijchen

N

idn:	NL.IMRO.0296.BGBMaasbandijk28-VA01	datum:	12-03-2024
schaal:	1:1000	kaartblad:	1 van 1
formaat:	A3		
status:	vastgesteld		

Digireg
Creating meaningful insights

Digireg Netherlands B.V.
Schoolstraat 7
5961 EE Horst
+31 77 - 208 60 12
info@digireg.nl

Reland locatieontwikkeling
Burg. Verdijkplein 1
5835 AR Beugen
+31 85 - 043 1949
www.reland.nl

RELAND
locatieontwikkeling

Maasbanddijk 28 Niftrik bestemmingswijziging

DOEL	Landschappelijke verantwoording
DATUM	1 november 2022
LOCATIE	Maasbandijk 28 Niftrik

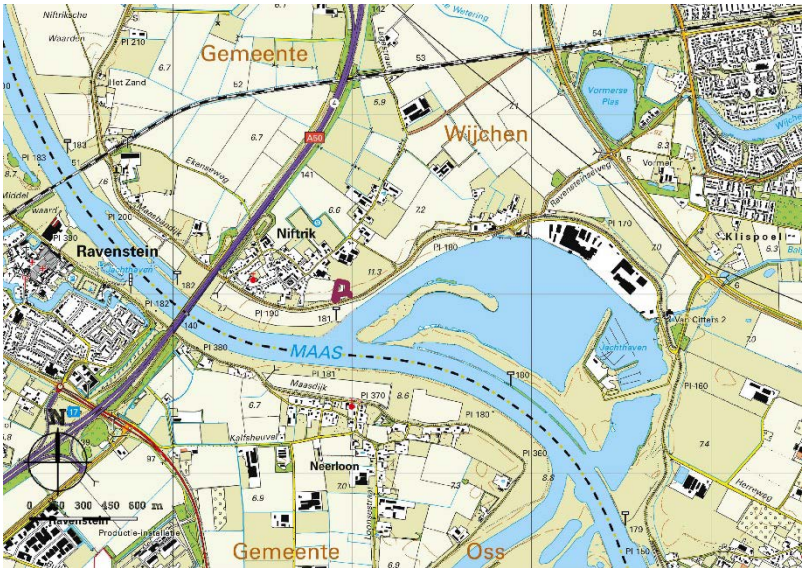
Inleiding

De initiatiefnemer van onderhavig project is woonachtig in de voormalige boerderij aan de Maasbandijk 28 te Niftrik. Deze voormalige boerderij is in het verleden verbouwd tot een dubbel woonhuis. De werkelijke bestaande situatie en de in het verleden uitgevoerde splitsing van de voormalige boerderij tot dubbel woonhuis is echter abusievelijk nooit geformaliseerd in het bestemmingsplan.

Om de formele planologische regeling/legalisatie kenbaar te maken heeft de initiatiefnemer een principeverzoek bij de gemeente Wijchen ingediend waarin een en ander is toegelicht. Op 16 december 2021 heeft het college van B&W besloten hier onder voorwaarden medewerking aan te verlenen. Om de wens van de initiatiefnemer te kunnen realiseren wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen. Onderdeel van deze procedure is het opstellen van een landschappelijke verantwoording. Onderhavig document betreft de toelichting bij dit bestemmingsplan.

Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Maasbandijk 28 te Niftrik en maakt onderdeel uit van het buitengebied van de gemeente Wijchen. Het bestaat uit de percelen die kadastraal bekend staan als gemeente Niftrik, sectie B, nummers 521 en 522. De Maasbanddijk is een weg die op een dijk ligt die parallel aan de Maas en een vertakking van de Maas loopt. Op een afstand van ongeveer 100 meter ten noordwesten van de woning begint de

Figuur 1. Locatie plangebied op topografische ondergrond

bebouwde kom van Niftrik. Op een afstand van ongeveer 230 meter ten zuiden is de rivier de Maas gelegen. De planlocatie ligt binnendijks.

Huidige situatie

In de huidige situatie is er binnen het plangebied een voormalige boerderij aanwezig. Deze voormalige boerderij is in het verleden verbouwd tot een dubbel woonhuis. Bij dit woonhuis zijn een aantal opstallen gelegen met een gezamenlijke oppervlakte van ongeveer 123 m² aanwezig. De overige gronden binnen het plangebied zijn ingericht als inrit/verharding, tuin bij de woning, weidegrond en paardenbak.

Figuur2. Luchtfoto met kadastrale ondergrond. Plangebied in wit.

Kansen en kwaliteiten

In de huidige situatie is al veel waardevol groen aanwezig. Het terrein is in het verleden verantwoord aangeplant met diverse streekeigen landschapselementen en inheemse beplanting. De waardevolle landschappelijke beplanting is geïnventariseerd en wordt mede gebruikt om de landschappelijke inpassing te verantwoorden. Ook is gekeken of en hoe in de huidige situatie een meerwaarde kan worden geboden in landschappelijke kwaliteit.

Via de inrit vanaf de dijk Maasbandijk komt men beneden op een verhard erf. Voor de bebouwing is ruimte om 6 auto's te parkeren. De inrit wordt begeleid door een meidoorn vlechthaag. Rondom het parkeerterrein is onlangs een nieuwe beukenhaag aangeplant.

Figuur 3 en 4. Inrit en parkeerplaats

Voorbij de inrit staat een paardenstal en kleine schop voor opslag van voer. Via een verhard pad (geen inrit) bereikt men de twee woningen. Alhoewel er scheidingen zijn gemaakt met wat hoge beplanting, lopen de twee tuinen harmonisch in elkaar over en oogt het als één groene ruimte. Landschappelijke gezien is het een kwaliteit dat dit met 'groen' is opgelost. De afscheiding met de westelijke buren is afgezet met een hoge ligusterhaag.

Figuur 5. en 6. Paardenstal en kleine schop

Figuur 7. en 8. Pad naar de woning en het zicht vanaf de dijk op de woning

De voortuin (gezien vanaf de Maasbandijk) is ingericht met diverse bomen, struweel en leibomen. De leibomen staan op de kadastrale grens en staan manifest aan de dijk. Op de hoek van het perceel staat een markante beuk. Hierdoor verschuilt de woning deels achter het groen. De grens met de buren is ingericht met diverse inheemse struwelen, waaronder Hondsroos, Gelderse Roos, Hulst en Gele Kornoelje. De inrichting vormt een meerwaarde voor diverse erfvogels als mussen, vinken en merels.

Achter de woning ligt een tuin. In de tuin staan diverse grote inheemse bomen, waaronder drietal Berken, een Gewone Esdoorn, een Populier en een Treurwilg. De erfgrens met de tuin is ingeplant met inheems struweel (zoals voortuin) en diverse laagstamfruitsoorten. Achter de volière begint een inheemse houtsingel met diverse inheemse soorten, zoals Vlier, Els, Hondsroos, Kardinaalsmuts, Hulst en Eik. De singel ligt rondom een weide, wat deels ook gebruikt wordt als trapveldje voor kinderen.

Figuur 9. en 10. Achtertuin met inheemse beplanting en weide met bosplantsoen

Achter de paardenstal ligt een uitloopgebied voor paarden, een paardenbak (wedstrijdformaat) en enkele weides. De paardenbak en weides zijn omheind met houten elementen. De achter grens is afgeschermd met een bossingel en het laatste deel bestaat uit een gevlochten meidoornhaag, op een klein talud. Achter deze haag en bossingel ligt een kleine watergang. In de weide staan een vijftal grote fruitbomen.

Figuur 11. en 12. De gevlochten haag achter op het perceel met watergang en boomgaard met kleindieren

De structuur van de diverse functies is in de loop der tijd zo gegroeid. In eerste instantie liggen deze niet effectief en 'logisch' ten op zichten van elkaar. Echter is men gewend aan de huidige opzet en heeft men de plekken aangeplant met diverse soorten landschapselementen om het erf vorm te geven. De tuin wordt aan alle zijde landschappelijk omzoomd met groen. Aan de oostzijde is het terrein meer open, waardoor er een relatie ontstaat met de omliggende weides. Het vormt een mooie overgang van het erf naar het grootschalige agrarische landschap. Wijziging of aanpassing van het groen om de structuur te veranderen is niet wenselijk. Behoud van de bestaande elementen is daarmee het streven.

De landschapselementen zijn aangeplant met inheemse beplanting. Zelfs in de tuin staan diverse inheemse soorten, waardoor het geheel zeker een meerwaarde vormt voor de lokale flora en fauna. Het biedt een plek voor diverse vogels, insecten en knaagdieren. In combinatie met het de watergang aan de achterzijde is het erf ook geschikt voor diverse amfibieën.

Voorstel

Voor de landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de bestaande beplanting. Aanvulling van nieuw groen ten aanzien van de huidige inrichting is niet noodzakelijk en vormt geen meerwaarde voor erf of omgeving. Wel kunnen nieuwe elementen worden toegevoegd en bestaande elementen worden versterkt. In figuur 13 is een weergave van het erf met de bestaande en nieuwe elementen.

Figuur 13. Landschapsplan (zie bijlage I voor maatvaste ondergrond)

De bestaande landschapselementen blijven zoveel mogelijk gehandhaafd. Enkele hiervan worden versterkt door inboet van nieuwe beplanting, zodat de structuur weer sluitend is. De gaten in de bestaande hagen worden aangezet met nieuwe beplanting en de open plekken in de singels worden aangevuld met nieuw inheems bosplantsoen.

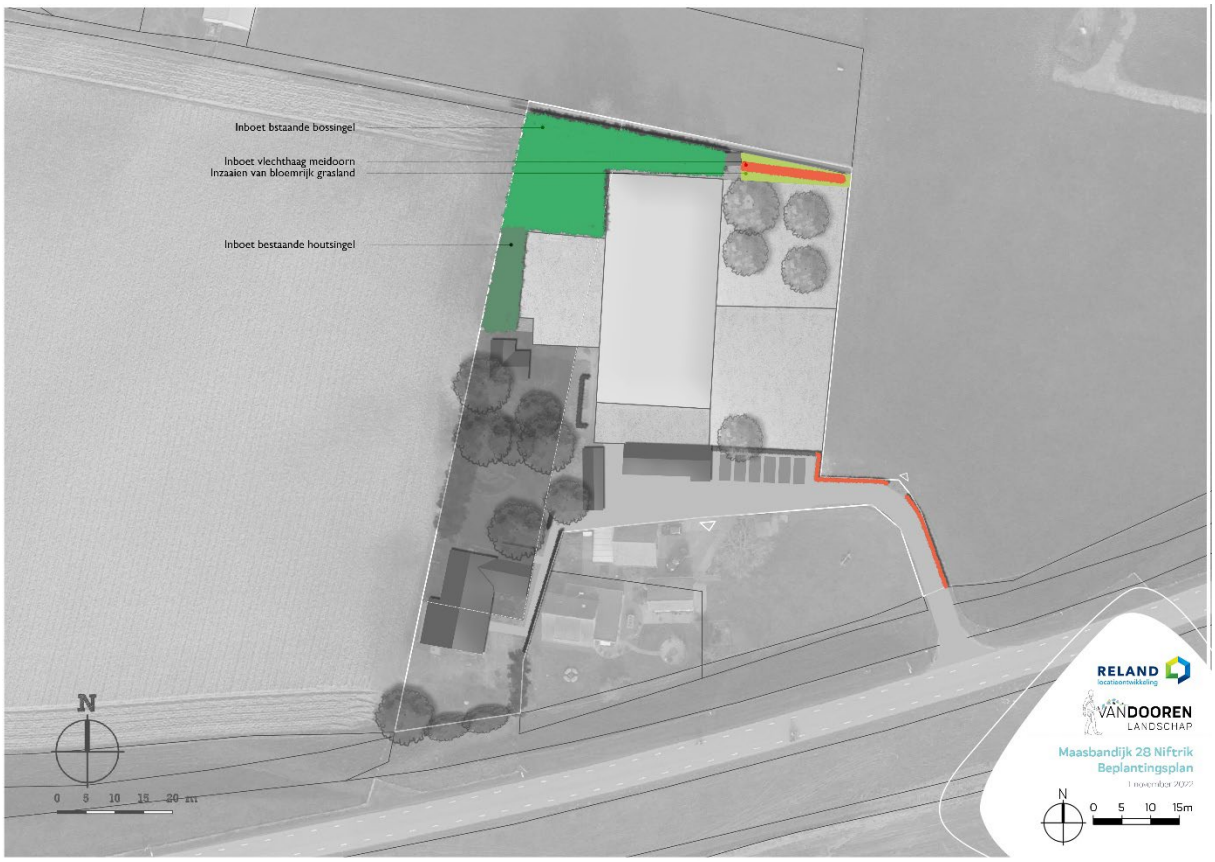
De bestaande meidoornhagen worden gevlochten op authentieke wijze.

In één van de bestaande fruitbomen in de boomgaard wordt een nieuwe uilenkast opgehangen voor de steenuil. Deze hangt op een minimale hoogte van 3m en heeft een vrije uitvliegroute.

De bestaande watergang achter de singel wordt doorgetrokken. Daarnaast wordt ruimte gemaakt binnen de bossingel voor het infiltreren van hemelwater op eigen terrein. Dit is mogelijk op een open plek binnen de singel, waarna deze plek weer wordt beplant met inheems bosplantsoen. De locatie is aangeduid in figuur 13.

Beplantingsplan

Voor het inboeten van de beplanting en het inzaaien van het bloemenmensel is een beplantingsplan opgesteld.

Figuur 14. Beplantingsplan

Inboet bosplantsoen

aanplant

- De singel wordt aangevuld middels de aanplant van 2- jarig bosplantsoen, groepsgewijs in kruiselings plantverband van 1,25 x 1,25m.

25% Crataegus monogyna (Gewone meidoorn)
25% Viburnum opulus (Gelderse roos)
25% Cornus mas (Gele kornoelje)
25% Eunoymus euopeaus (Kardinaalsmuts)

Beheer:

- Het element kan vrij uitgroeien en wordt 1x per 7 jaar, voor 40% teruggezet (hakhoutbeheer).
- Overhangende takken aan de zijkanten mogen teruggesnoeid worden.
- Snoeiwerkzaamheden worden in beginsel verricht in de periode tussen 1 november en 15 maart.

- Bestrijding van ongewenste houtsoorten kan in de periode tussen 15 juli en 15 maart plaats vinden.
- Bij versnipperen van het takhout worden de snippers niet in het element verwerkt.
- Chemische bestrijdingsmiddelen worden niet gebruikt.
- Bij schade aan het landschapselement wordt de schade hersteld.

Inboet meidoornhaag

Aanleg:

- De haag wordt aangevuld middels de aanplant van Crataegus monogyna (Meidoorn, minimaal 60/80) met onderlinge afstand van 0,25m.

Beheer

- Knip- en/of scheerwerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen 15 juli en 15 maart.
- De beheereenheid wordt in een cyclus van minimaal eenmaal per 2 jaar en maximaal tweemaal per jaar gesnoeid (geknipt/geschoren) Na het knippen of scheren heeft de heg een minimale hoogte van 0,8 meter en maximale hoogte van 1,8m.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze (max. 10% van de oppervlakte) en driftvrije bestrijding van Japanse duizendknoop.
- Grondbewerking van aanliggende landbouwgrond mag niet leiden tot schade aan het element.
- Het element mag niet worden beschadigd door vee.
- Niet branden in of in de directe omgeving van het element.
- Het element wordt gevlochten op een traditionele manier.

Inzaaien van bloemrijk grasmengsel

Aanleg

- De rand eenmalig inzaaien met onderstaand zaadmengsel.

G2, G3 hooiland rand / wilde bijenrand					
oppervlakte strook in m2		50	m2	zaaihoeveelheid 1,0 gr/m2 : 10 kg/ha	
in het gele vakje de opp.invullen in m2					
			norm landbouw 35 kg/ha		
samenstelling mengsel		percentage	gewicht	eenheid	
Ned. Naam kruiden	wetenschappelijke naam				1000korrelgewicht
Rode klaver	*Trifolium pratense*	36,0%	0,018	kg	2
rolklaver	*Lotus corniculatus*	20,0%	0,01	kg	1,2
Smalle weegbree	*Plantago lanceolata*	15,0%	0,0075	kg	2
Margriet	*Chrysanthemum leucanthemum*	10,0%	0,005	kg	0,4
Knooppkruid	*Centaurea jacea*	5,0%	0,0025	kg	1,2
Wilde peen	*Daucus carota*	3,0%	0,0015	kg	0,85
moerasrolklaver	*Lotus pedunculatus*	2,0%	0,001	kg	0,8
Gewoon reukgras	*Anthoxanthum odoratum*	2,0%	0,001	kg	0,6
Kamgras	*Cynosurus cristatus*	2,0%	0,001	kg	0,65
scherpe boterbloem	*Ranunculus acris*	2,0%	0,001	kg	1,6
Duizendblad	*Achillea millefolium*	1,5%	0,0008	kg	0,16
Vertakte (= herfst-) Leeuwentand	*Leontodon autumnalis*	0,5%	0,0003	kg	0,7
Biggenkruid	*Hypochaeris radicata*	0,5%	0,0003	kg	0,7
Echte koekoeksbloem	*Silene flos-cuculi*	0,5%	0,0003	kg	0,1
		100,0%			
			0,05	kilogram	

Beheer

- De rand wordt gemaaid na 1 juli en het maaisel wordt binnen 14 dagen afgevoerd.
- De rand wordt niet beweid.
- De rand wordt niet bemest.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze (max. 10% van de oppervlakte) en driftvrije bestrijding van akkerdistel, brandnetel, ridderzuring, jacobskruiskruid en Japanse duizendknoop.
- De rand wordt niet gebruikt als pad, behoudens voor het schonen van aanliggende sloot.

Bijlage I

Landschapsplan op maatvaste ondergrond.

RELAND locatieontwikkeling

VANDOOREN LANDSCHAP

Maasbandijk 28 Niftrik
Voorstel

1 november 2022

N 0 5 10 15m

AKOESTISCH ONDERZOEK WEGVERKEERSLAWAAI

voor het splitsen van één woning in twee woningen aan de

MAASBANDIJK 28 TE NIFTRIK

G&O consult
ADVISEURS VOOR MILIEU EN OMGEVING

24 maart 2022

Colofon

Rapport:	Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai voor het splitsen van één woning in twee woningen aan de Maasbandijk 28 te Niftrik
Rapportnummer:	3962ao4222
Status:	definitief
Datum:	24 maart 2022

Opdrachtnemer

G&O Consult
Postbus 12
5845 ZG Sint Anthonis
www.go-consult.nl

Burgemeester Wijtvlietlaan 1
5764 PD De Rips

Contactpersoon

De heer J. Meijers
Adviseur
0493 – 597 505
jmeijers@go-consult.nl

©MAART 2022

G&O CONSULT, POSTBUS 12, NL-5845 ZG SINT ANTHONIS,
TEL: (0493) 597505
FAX: (0493) 597509
WWW.GO-CONSULT.NL

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN. NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOUDIGD DOOR MIDDEL VAN DRUK, FOTOKOPIE, MICROFILM, GELUIDSBAND, ELEKTRONISCH OF OP WELKE ANDERE WIJZE DAN OOK, EN EVENMIN IN EEN GEAUTOMATISEERD GEGEVENSBESTAND WORDEN OPGESLAGEN, ZONDER VOORAFGAANDE SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN G&O CONSULT.
AAN DE INHOUD VAN DIT RAPPORT KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND. G&O CONSULT VERWERPT ELKE AANSPRAKELIJKHEID VOOR EEN ANDER GEBRUIK VAN DEZE TEKST DAN VOOR DE SITUATIE WAARVOOR HIJ WORDT UITGEBRACHT. DE INFORMATIE IN DEZE TEKST IS ONDER VOORBEHOUD EN KAN VERANDERD WORDEN ZONDER VOORAFGAANDE KENNISGEVING.

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	5
HOOFDSTUK 2	TOETSINGKADER	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Stedelijk en buitenstedelijk gebied	6
2.3	Geluidzones	7
2.4	Artikel 110g	7
2.5	Maximale geluidbelasting	7
HOOFDSTUK 3	VERKEERSGEGEVENS	9
3.1	Gegevens wegverkeer	9
HOOFDSTUK 4	BEREKENINGSMETHODE	10
4.1	Modellering	10
4.2	Algemeen	10
4.3	Rekenparameters	10
HOOFDSTUK 5	BEREKENING GELUIDBELASTING	11
5.1	Resultaten	11
5.2	Beoordeling geluidbeslasting tuin/buitenruimte	11
HOOFDSTUK 6	CONCLUSIE	13
6.1	Bespreking resultaten	13
6.2	Bespreking geluidsbelasting irt Bouwbesluit	13
6.3	Bespreking goede ruimtelijke ordening	13
6.4	Conclusie	13

Bijlage 1:	Aangeleverde informatie + VI - Lucht en Geluid
Bijlage 2:	Invoergegevens rekenmodel
Bijlage 3:	Resultaten

SAMENVATTING

In opdracht van de initiatiefnemer is een berekening wegverkeerslawaai uitgevoerd voor het splitsen van één woning in twee woningen aan de Maasbandijk 28 te Niftrik. De locatie is gelegen in de gemeente Wijchen.

Op basis van de beschikbaar gestelde verkeersgegevens van de gemeente Wijchen is een rekenmodel opgezet en is de gevelbelasting berekend als gevolg van de omliggende wegen. Daarnaast is gekeken of sprake is van een goed woon- en leefklimaat en wordt er een uitspraak gedaan over het verblijfklimaat van de nieuwe woning.

Ter plaatse van de gevels bedraagt de geluidbelasting inclusief correctie van Artikel 110g ten hoogste 48 dB. Derhalve wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

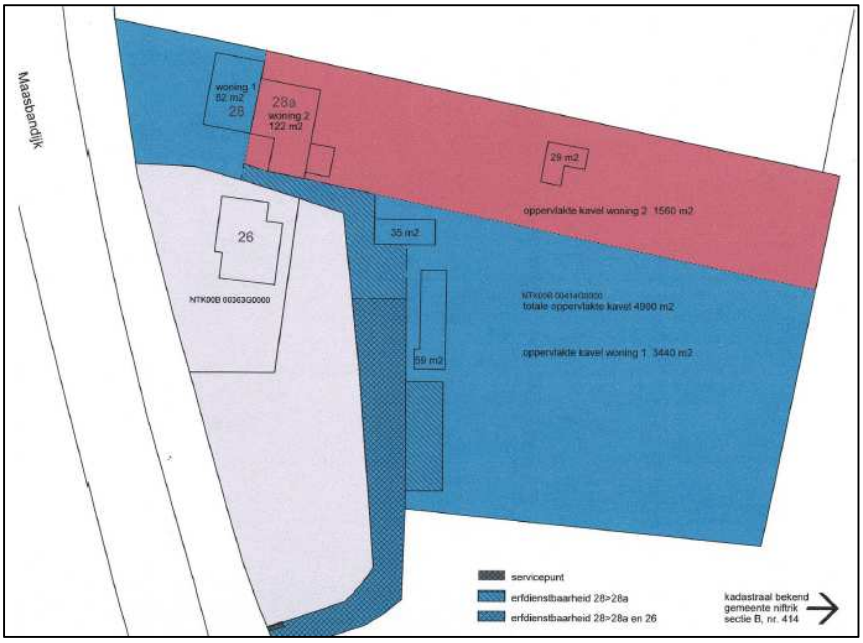
De geluidbelasting bij de woning bedraagt ten hoogste 53 dB exclusief correctie Artikel 110g. Met een gevelwering welke ten minste 20 dB bedraagt op basis van het Bouwbesluit, zal het binnenniveau ten hoogste 33 dB bedragen en worden voldaan aan de eisen van het Bouwbesluit.

Ten aanzien van de buitenruimte en verblijf in de tuin dan wel terras kan verondersteld worden dat een overwegend goede geluidskwaliteit heerst. Hierdoor kan worden verondersteld dat het aspect geluid een goede ruimtelijke ordening niet in de weg staat.

Figuur 1

Situatietekening met de nieuwe woning (rood) en de bestaande woning (blauw)

Bron: Luiken Architectuur & Advies

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

In opdracht van de initiatiefnemer is een berekening wegverkeerslawaai uitgevoerd voor het splitsen van één woning in twee woningen aan de Maasbandijk 28 te Niftrik. De locatie is gelegen in de gemeente Wijchen.

Op deze locatie is thans één woning aanwezig. De wens is om deze bestaande woning op te splitsen in twee woningen. De nieuwe woning zal gerealiseerd worden aan de achterzijde van het pand. De voorzijde van het pand is een bestaande woning en is derhalve niet beschouwd in dit onderzoek. Voor de nieuwe woning is gekeken of sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Daarnaast wordt er een uitspraak gedaan over het verblijfklimaat van de nieuwe woning.

De locatie is op korte afstand gelegen van de Maasbandijk.

Figuur 2

Bovenaanzicht projectlocatie (gele cirkel)

Bron: PDOK

HOOFDSTUK 2 TOETSINGKADER

2.1 INLEIDING

Met de geluidbelasting in dB van een weg wordt bedoeld de L_{DEN}-waarde van het geluidniveau in dB. L_{DEN} is de geluidbelasting in dB op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00 - 19.00 uur, van 19.00 - 23.00 uur en van 23.00 - 07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189).

2.2 STEDELIJK EN BUITENSTEDELIJK GEBIED

Binnen de Wet geluidhinder is de toetsing van de geluidbelasting afhankelijk gesteld van de ligging van de onderhavige weg. Er wordt volgens Artikel 1 van de Wet geluidhinder onderscheiden:

Stedelijk gebied:	het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII van de Wet geluidhinder, met uitzondering van gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
Buitenstedelijk gebied:	het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor toepassing van de hoofdstukken VI en VII, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

De beoogde ontwikkeling is gelegen buiten de bebouwde kom en derhalve gelegen in buitenstedelijk gebied.

2.3 GELUIDZONES

Volgens de Wet geluidhinder worden aan weerszijden van een weg zones aangegeven (art. 74 Wgh). Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Buiten de zones worden er geen eisen gesteld. Een weg is niet zoneplichtig indien er sprake is dat:

- deze is gelegen binnen een woonerf;
- er een maximum snelheid van 30 km/uur geldt.

Tabel 2.1

Breedte geluidszones langs wegen

Soort Gebied	Aantal rijstroken of sporen	Breedte geluidzone (m)
Stedelijk	1 of 2	200
	3 of meer	350
Buitenstedelijk	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

De beoogde ontwikkeling is gelegen op korte afstand van de Maasbandijk. Ter plaatse van de Maasbandijk geldt een maximum snelheid van 60 km/uur. Derhalve is deze weg zoneplichtig en moet er getoetst worden aan de Wet geluidhinder.

2.4 ARTIKEL 110G

Binnen de Wet geluidhinder wordt middels artikel 110g van deze wet de mogelijkheid geboden om rekening te houden met een verdere reductie van de geluidproductie van motorvoertuigen. Dit conform artikel 3.4 van het besluit geluidhinder.

Op de geluidsbelasting vanwege een weg wordt volgens artikel 110g Wgh een aftrek toegepast. Deze aftrek bedraagt:

- Voor wegen waar de representatieve snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer is:
    - 4 dB als de geluidsbelasting zonder aftrek 57 dB is
    - 3 dB als de geluidsbelasting zonder aftrek 56 dB is
    - 2 dB voor andere waarden van de geluidsbelasting
- 5 dB voor de overige wegen

Voor de Maasbandijk geldt een snelheidsregime van 60 km/uur waardoor een aftrek van 5 dB geldt.

Deze aftrek is niet van toepassing voor het bepalen van de vereiste karakteristieke geluidwering op basis van het Bouwbesluit 2012 indien een hogere waarde vereist is.

2.5 MAXIMALE GELUIDBELASTING

Artikel 82 tot en met 85 van de Wet geluidhinder geven nadere uitleg met betrekking tot de geluidbelasting in zogenaamde “Nieuwe situaties” (er dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevolgd).

De zogenaamde voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. Is de geluidbelasting lager dan 48 dB dan legt de Wet geluidhinder geen restricties op aan het onderhavige plan. Wordt deze voorkeursgrenswaarde overschreden dan kan door de gemeente een hogere waarde worden vastgesteld. Indien de geluidbelasting lager is dan de maximale ontheffingswaarde, kan de gemeente ontheffing verlenen indien maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot

de voorkeursgrenswaarde van 48 dB, op overwegende bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard.

Voor nog niet-geprojecteerde woningen in een stedelijk gebied gelden de volgende normen:

- Voorkeursgrenswaarde : 48 dB
- Maximale ontheffingswaarde : 63 dB
- Maximale ontheffingswaarde (vervangende nieuwbouw): 68 dB.

Voor nog niet-geprojecteerde woningen in een buitenstedelijk gebied gelden de volgende normen:

- Voorkeursgrenswaarde : 48 dB
- Maximale ontheffingswaarde : 53 dB
- Maximale ontheffingswaarde (agrarische bedrijfswoning): 58 dB
- Maximale ontheffingswaarde (vervangende nieuwbouw, buiten de bebouwde kom): 58 dB
- Maximale ontheffingswaarde (vervangende nieuwbouw gelegen binnen de bebouwde kom, binnen de zone langs een autoweg of autosnel weg): 63 dB.

Omdat het een woning in buitenstedelijk gebied betreft, geldt een voorkeursgrenswaarde van 48 dB waarbij een maximale ontheffingswaarde van 53 dB onder voorwaarden mogelijk is.

HOOFDSTUK 3 VERKEERSGEGEVENS

3.1 GEGEVENS WEGVERKEER

De gegevens met betrekking tot de etmaalintensiteit, maximumsnelheid en wegdektype zijn aangeleverd door de gemeente Wijchen. De gegevens met betrekking tot de intensiteit per voertuigcategorie en etmaalperiode is afkomstig van VI – Lucht en Geluid (bijlage 1).

Tabel 3.1

Verkeersgegevens Maasbandijk

Maasbandijk			
Maximum snelheid		60 km/uur	
Type wegdek		W1 - Referentiewegdek	
Etmaalintensiteit 2032		1995 mvt	
Voertuigcategorie	**Daguur: 6,46%**	**Avonduur: 3,31%**	**Nachtuur: 1,16%**
Licht	99,24%	99,52%	98,91%
Middelzwaar	0,50%	0,27%	0,64%
Zwaar	0,25%	0,21%	0,46%

HOOFDSTUK 4 BEREKENINGSMETHODE

4.1 MODELLERING

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is er een model opgezet met gebruikmaking van het computerprogramma Geomilieu V2021.1 van Dgmr raadgevende ingenieurs BV te Den Haag. De overdrachtsberekeningen in het model gebeuren conform de voorschriften van de Standaard Rekenmethode II zoals beschreven in het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012. In het model zijn met de overdrachtberekeningen meegerekend:

- Geometrische uitbreiding (afstand);
- Afname ten gevolge van akoestisch goed isolerende obstakels;
- Afname / toename ten gevolge van reflectie, door verstrooiing tegen en absorptie van de bodem;
- Afname /toename door reflecties tegen /absorptie van obstakels;
- Afname van het geluidsniveau door absorptie in lucht.

4.2 ALGEMEEN

De geluidbelastingen zijn bepaald met behulp van “Standaard Rekenmethode II” zoals beschreven in het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012.
Er is ter plaatse van het bouwplan geen hellingcorrectie of optrekcorrectie toegepast. In de berekeningen is als rekenparameter bodemfactor 1,0 (akoestisch zacht) aangehouden voor het gebied buiten de ingevoerde bodemgebieden. Voor de ingevoerde bodemgebieden is akoestisch hard (0,0) aangehouden. De geluidsbelasting is op een hoogte van 1,5 en 5,0 m+mv beoordeeld.

4.3 REKENPARAMETERS

Met het onderzoek zijn de volgende modeleigenschappen aangehouden:

Standaard maaiveldhoogte:	0
Standaard bodemfactor:	1,0 (akoestisch zacht)
Verharde bodemfactor:	0,0 (zie bijlage)
Meteorologische correctie:	Standaard RMW 2012, SRM II
Standaardluchtdemping:	Standaard RMW 2012, SRM II

Luchtabsorptie:

frequentie (Hz):	31,5	63	125	250	500	1k	2k	4k	8k
demping (dB/km):	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00	4,00	10,00	23,00	58,00

HOOFDSTUK 5 BEREKENING GELUIDBELASTING

5.1 RESULTATEN

De geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer is weergegeven in onderstaande tabel. Hierbij is getoetst op een hoogte van 1,5 en 5,0 meter.

Tabel 5.1

Gevelbelasting 2032

Toetspunt	Hoogte	Geluidsbelasting zonder correctie artikel 110g Wgh	Geluidsbelasting met correctie artikel 110g Wgh
	m	dB	dB
Voorkeursgrenswaarde			*48*
Maximale ontheffingswaarde			*53*
T01 - Westgevel	1,5	42	37
	5,0	45	40
T02 - Noordgevel	1,5	35	30
	5,0	27	22
T03 - Noordgevel	1,5	39	34
	5,0	41	36
T04 - Oostgevel	1,5	49	44
	5,0	51	46
T05 - Zuidgevel	1,5	52	47
	5,0	53	48
T06 - Westgevel	1,5	52	47
	5,0	53	48

5.2 BEOORDELING GELUIDBESLASTING TUIN/BUITENRUIMTE

Naast de fysieke toetsing van de geveldelen is ook een prognose gemaakt van de tuin c.q. buitenverblijven van de woning. Hiertoe is een rekenraster op de projectlocatie neergelegd, alwaar op een hoogte van 1,5 meter geluidscontouren zijn bepaald.

Figuur 3

Geluidcontouren L_{DEN} op 1,5 m + mv

Bron: Geomilieu

Een methode om geluid te beoordelen op hinderlijkheid is vermeld in de Handreiking cumulatie en saldobenadering geluid, uitgegeven door de Regiegroep Geluid Limburg. In deze notitie wordt in hoofdstuk 3 een Classificering op basis van L_{DEN} vermeld. Aangezien in onderhavig onderzoek enkel wegverkeerslawaai is beschouwd, geeft dit een aardig handvat voor de beoordeling in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

Tabel 5.2

Classificering milieukwaliteit L_{DEN}

Gecumuleerde L_{DEN} (dB)	Classificering milieukwaliteit
< 50	Goed
50 - 55	Redelijk
55 - 60	Matig
60 - 65	Tamelijk slecht
65 - 70	Slecht
> 70	Zeer slecht

Ter hoogte van de buitenruimte heerst een “goede” milieukwaliteit. Derhalve kan worden geconcludeerd dat er een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

HOOFDSTUK 6 CONCLUSIE

6.1 BESPREKING RESULTATEN

In opdracht van de initiatiefnemer is een berekening wegverkeerslawaai uitgevoerd voor het splitsen van één woning in twee woningen aan de Maasbandijk 28 te Niftrik. De locatie is gelegen in de gemeente Wijchen.

Op basis van de beschikbaar gestelde verkeersgegevens van de gemeente Wijchen is een rekenmodel opgezet en is de gevelbelasting berekend als gevolg van de omliggende wegen. Daarnaast is gekeken of sprake is van een goed woon- en leefklimaat en wordt er een uitspraak gedaan over het verblijfklimaat van de nieuwe woning.

Ter plaatse van de gevels bedraagt de geluidbelasting inclusief correctie van Artikel 110g ten hoogste 48 dB. Derhalve wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

6.2 BESPREKING GELUIDSBELASTING IRT BOUWBESLUIT

Binnen het Bouwbesluit is geregeld dat een waarde van 33 dB in de woning als gevolg van omgevingslawaai moet zijn gewaarborgd. Tevens wordt in het Bouwbesluit vermeld dat de karakteristieke geluidwering van geveldelen ($G_{A;k}$) voor woningen ten minste 20 dB bedraagt.

De geluidbelasting bij de woning bedraagt ten hoogste 53 dB exclusief correctie Artikel 110g. Met een gevelwering welke ten minste 20 dB bedraagt op basis van het Bouwbesluit, zal het binnenniveau ten hoogste 33 dB bedragen en worden voldaan aan de eisen van het Bouwbesluit.

6.3 BESPREKING GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Ten aanzien van de buitenruimte en verblijf in de tuin dan wel terras kan verondersteld worden dat er een goede geluidskwaliteit heerst. Hierdoor kan worden verondersteld dat het aspect geluid een goede ruimtelijke ordening niet in de weg staat.

6.4 CONCLUSIE

Ter plaatse van de gevels bedraagt de geluidbelasting inclusief correctie van Artikel 110g ten hoogste 48 dB. Derhalve wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

De geluidbelasting bij de woning bedraagt ten hoogste 53 dB exclusief correctie Artikel 110g. Met een gevelwering welke ten minste 20 dB bedraagt op basis van

het Bouwbesluit, zal het binnenniveau ten hoogste 33 dB bedragen en worden voldaan aan de eisen van het Bouwbesluit.

Ten aanzien van de buitenruimte en verblijf in de tuin dan wel terras kan verondersteld worden dat er een goede geluidskwaliteit heerst. Hierdoor kan worden verondersteld dat het aspect geluid een goede ruimtelijke ordening niet in de weg staat.

Bijlage 1

Aangeleverde informatie +
VI - Lucht en Geluid

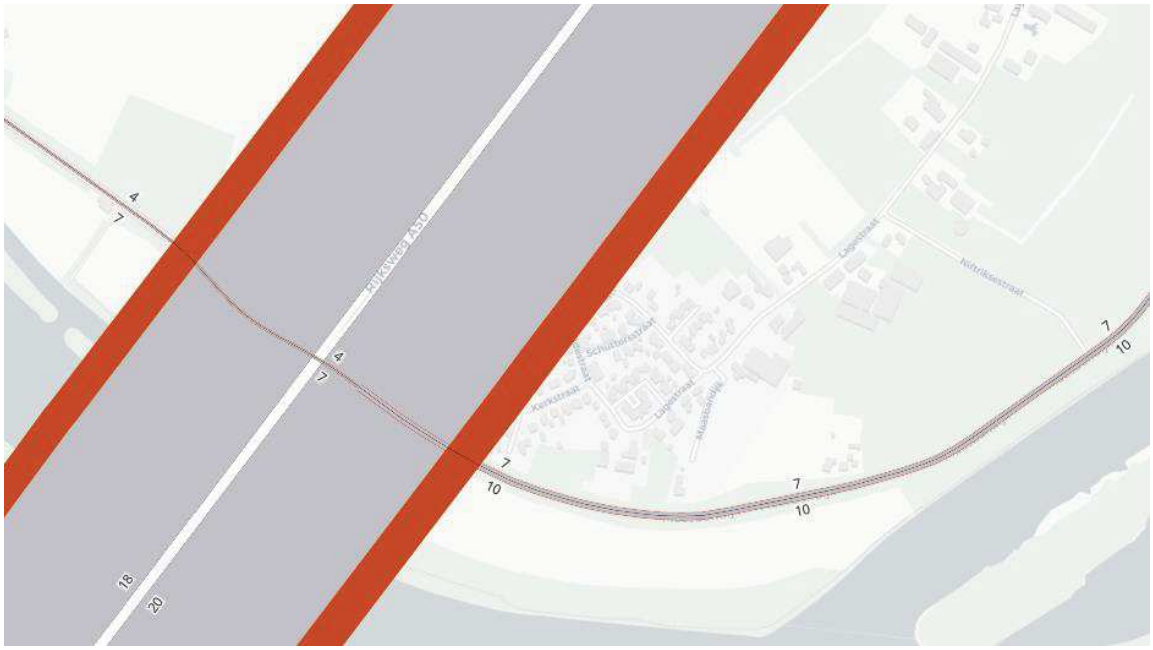
Verkeersgegevens

Aanvrager: G&O Consult
Waar: Nabij Maasbandijk, ter hoogte van Niftrik
Datum: 17 maart 2022

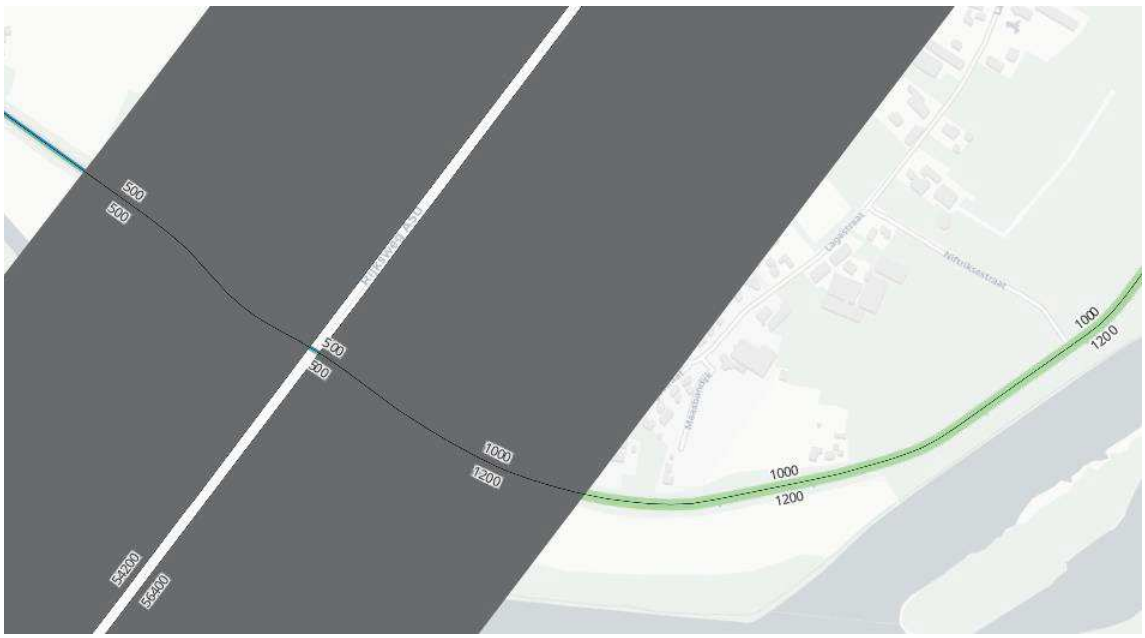
- Aandeel vracht/ bus t.o.v. totaal verkeer (%) werkdag
- Etmaalintensiteiten werkdag (mvt)
- Omrekenfactor werkdag-weekdag: 0,9
- Bron: Regionale Verkeers en Milieukaart
- Autonome groei: 2%

- Wegverharding: Maasbandijk – asfalt, Hoefsetuin - klinkers
- Maximumsnelheid: Maasbandijk – 60 km/u

Gegevens 2032H

Aandeel vracht/ bus

Etmaalintensiteiten

VI-Lucht & Geluid

18-3-2022 14:27:49

Invoer algemeen

gemeente	Wijchen (pc4: 6606, stedelijkheidsgraad 5)
straat	Maasbandijk
wegcategorie	Buiten de bebouwde kom; 1x2; snelheid max. 80 km/h;

Invoer huidige situatie

databron	verkeersmodel
naam van het model	Verkeers en milieukaart
basisjaar	2018
periode van de dag	etmaal weekdag
vrachtverkeer apart geteld	vrachtverkeer bekend
aantal personenauto's (model)	1.980
etmaalfactor personenauto's	1,0
aantal vrachtauto's (model)	15
etmaalfactor vrachtauto's	1,0
geschat aantal autobussen per etmaal (twee richtingen)	0
aanvullende vragen:	
is de weg onderdeel van de aan/afvoerroute van een bedrijventerrein ?	nee
is de weg onderdeel van een voorkeurroute voor vrachtverkeer ?	nee
ligt de weg in een gebied waarvoor venstertijden gelden ?	nee
ligt de weg in een gebied waar een nachtelijk parkeerverbod voor vrachtverkeer geldt ?	nee

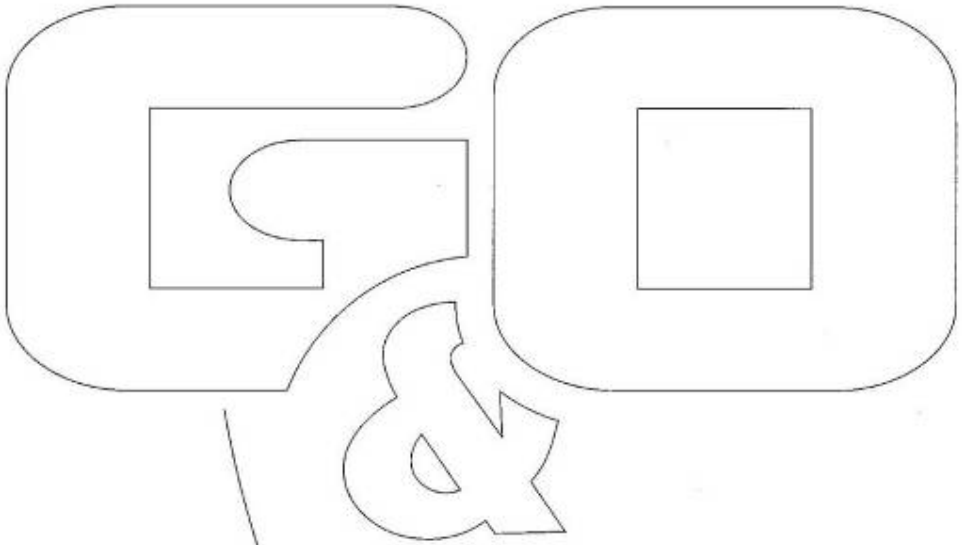
Uitvoer

	2018			
Grootheid	Etmaal	gem. uur D	am. uur A	vgm. uur Nacht
Intensiteit personenauto's [mvt]	1.980	128	66	23
Intensiteit middelzwaar vrachtverkeer [mvt]	10	1	0	0
Intensiteit zwaar vrachtverkeer [mvt]	5	0	0	0
Intensiteit bus [mvt]	0			
Totale intensiteit [mvt]	1.995	129	66	23
Aandeel gem. D-, A- en N-uur in totale etmaalintensiteit		6,46%	3,31%	1,16%
Fractie personenauto's	99,25%	99,24%	99,52%	98,91%
Fractie middelzwaar vrachtverkeer	0,49%	0,50%	0,27%	0,64%
Fractie zwaar vrachtverkeer	0,27%	0,25%	0,21%	0,46%
Fractie bus	0,00%			

zonder fietsvoorzieningen

Bijlage 2

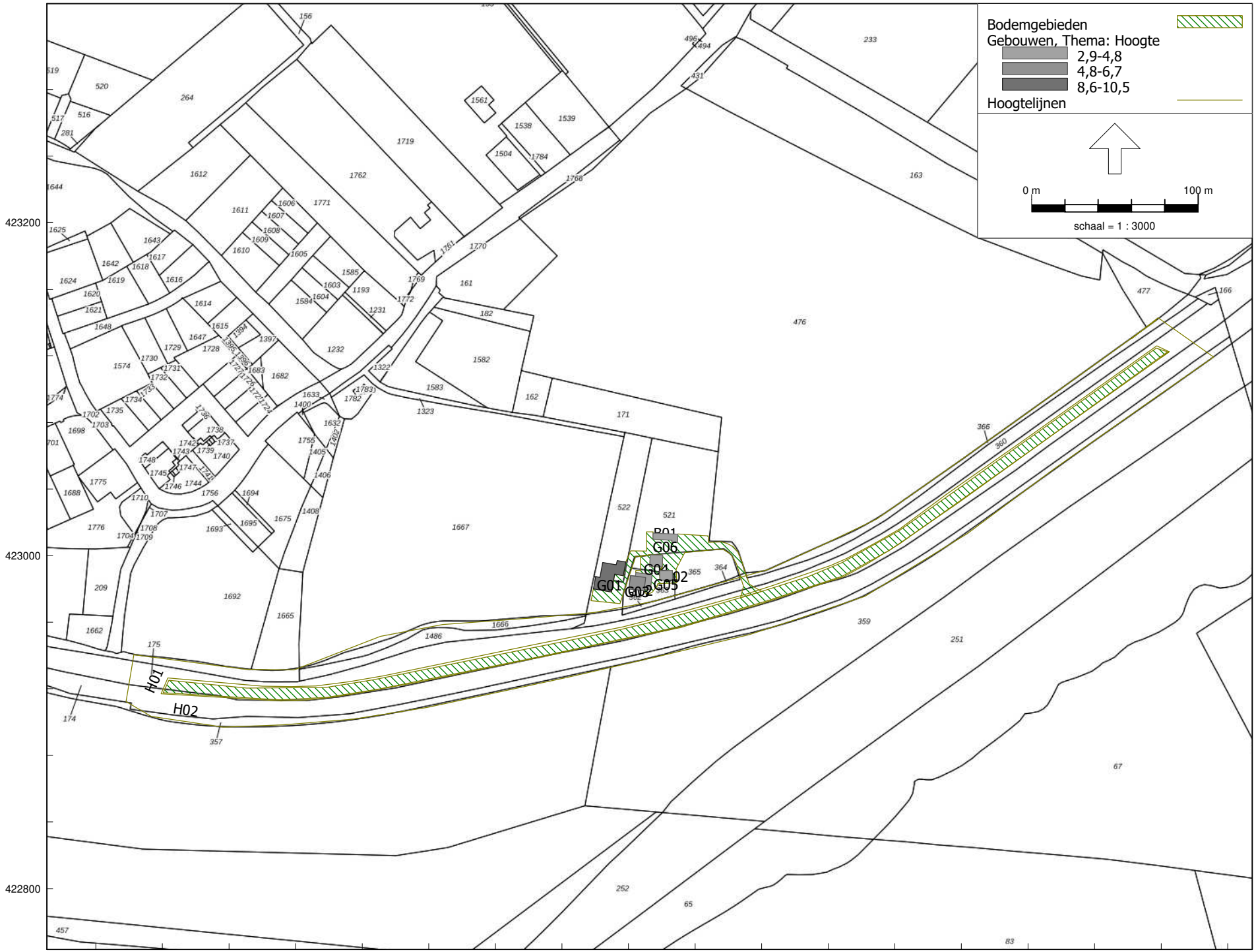
Invoergegevens rekenmodel

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: 3962ao4222

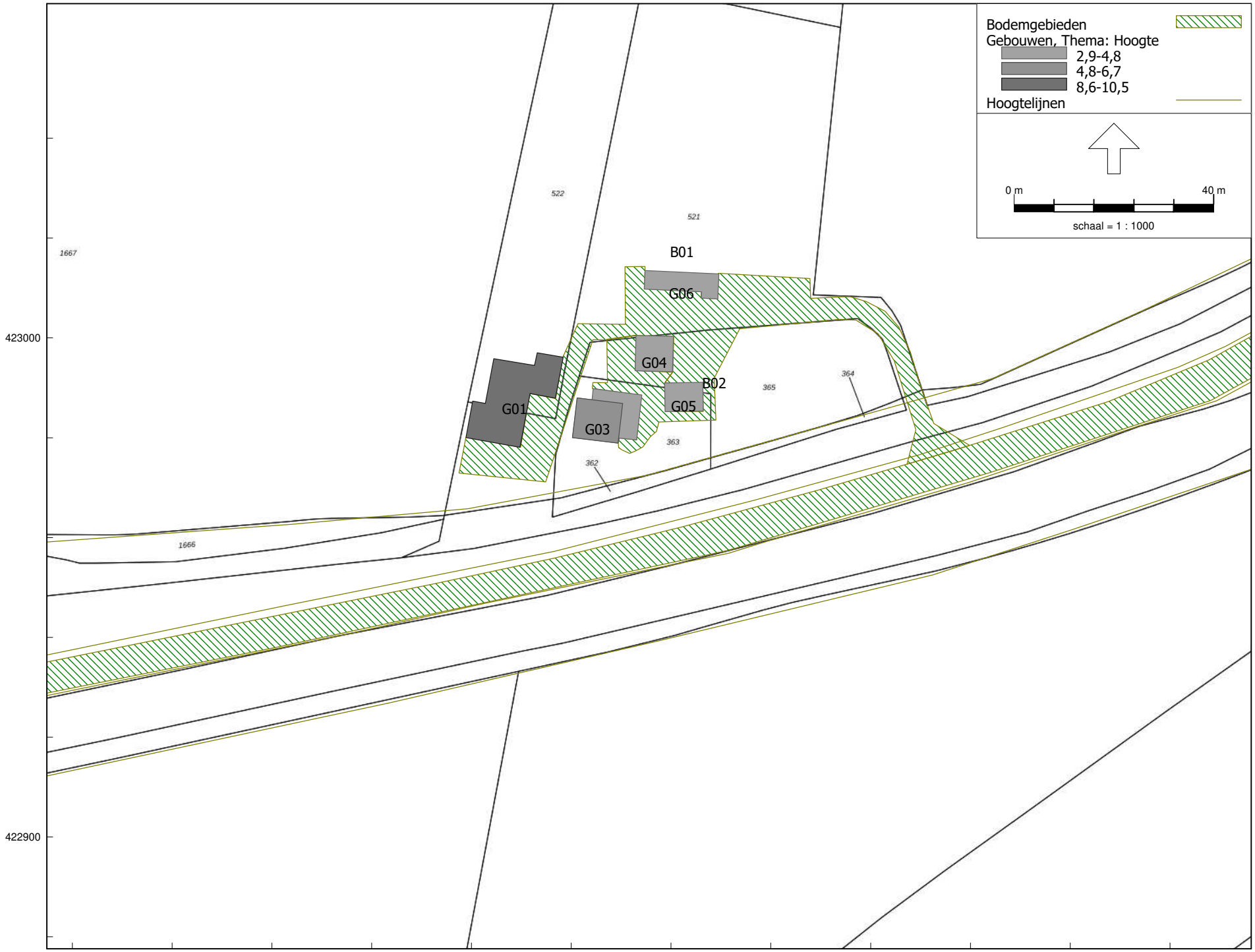
Model eigenschap	
Omschrijving	3962ao4222
Verantwoordelijke	jmeijers
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMG-2012, wegverkeer|
Aangemaakt door	jmeijers op 18-3-2022
Laatst ingezien door	jmeijers op 24-3-2022
Model aangemaakt met	Geomilieu V2021.1
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	1,5
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Aandachtsgebied	--
Max.refl.afstand	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek	2
Max.refl.diepte	1
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer, [BP 2022 - 3962ao4222] , Geomilieu V2021.1 Licentiehouder: G&O Consult

3962ao4222
Akoestisch onderzoek Maasbandijk 28 te Niftrik
G&O Consult

3962ao4222

Akoestisch onderzoek Maasbandijk 28 te Niftrik

G&O Consult

Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer, [BP 2022 - 3962ao4222] , Geomilieu V2021.1 Licentiehouder: G&O Consult

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
B01	Maasbandijk	0,00
B02	Inrit	0,00

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

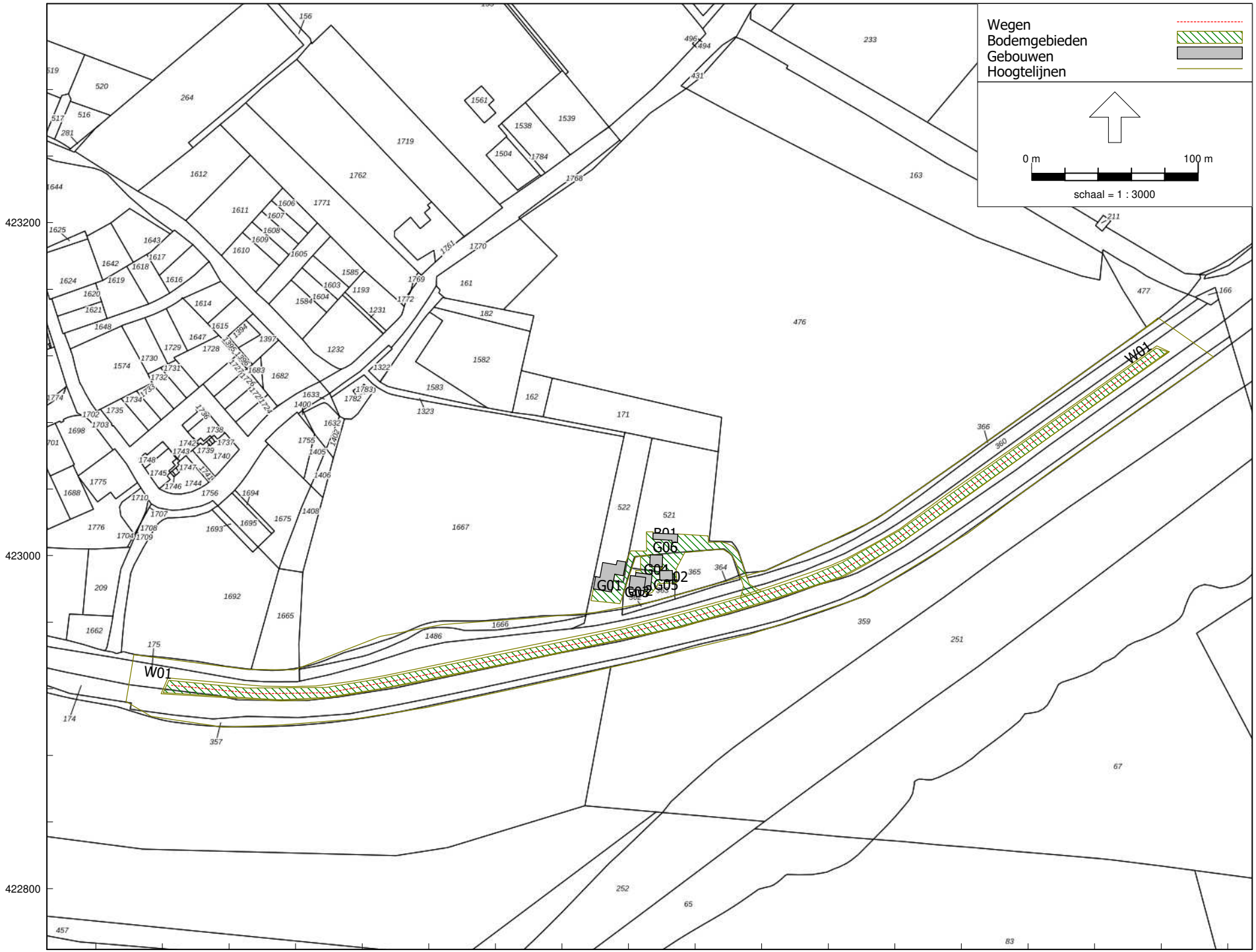
Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend
G01	Woning	9,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False
G02	Woning	3,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False
G03	Woning	6,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False
G04	Bijgebouw	4,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False
G05	Bijgebouw	3,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False
G06	Bijgebouw	4,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
G01	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
G02	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
G03	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
G04	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
G05	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
G06	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	ISO_H
H01	Top dijk	3,75
H02	Onderkant dijk	0,00

Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer, [BP 2022 - 3962ao4222] , Geomilieu V2021.1 Licentiehouder: G&O Consult

3962ao4222
Akoestisch onderzoek Maasbandijk 28 te Niftrik
G&O Consult

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))
W01	Maasbandijk	0,00	3,75	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W1	--	--	--

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))
W01	--	60	60	60	--	60	60	60	--	60	60

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)
W01	60	--	1995,00	6,46	3,31	1,16	--	--	--	--	--	99,24

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)
W01	99,52	98,91	--	0,50	0,27	0,64	--	0,25	0,21	0,46	--	--	--	--

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	MR(P4)	LV(D)	LV(A)	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)
W01	--	127,90	65,72	22,89	--	0,64	0,18	0,15	--	0,32	0,14

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k
W01	0,11	--	74,50	82,26	87,35	95,02	102,51	98,87	92,03	81,07

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

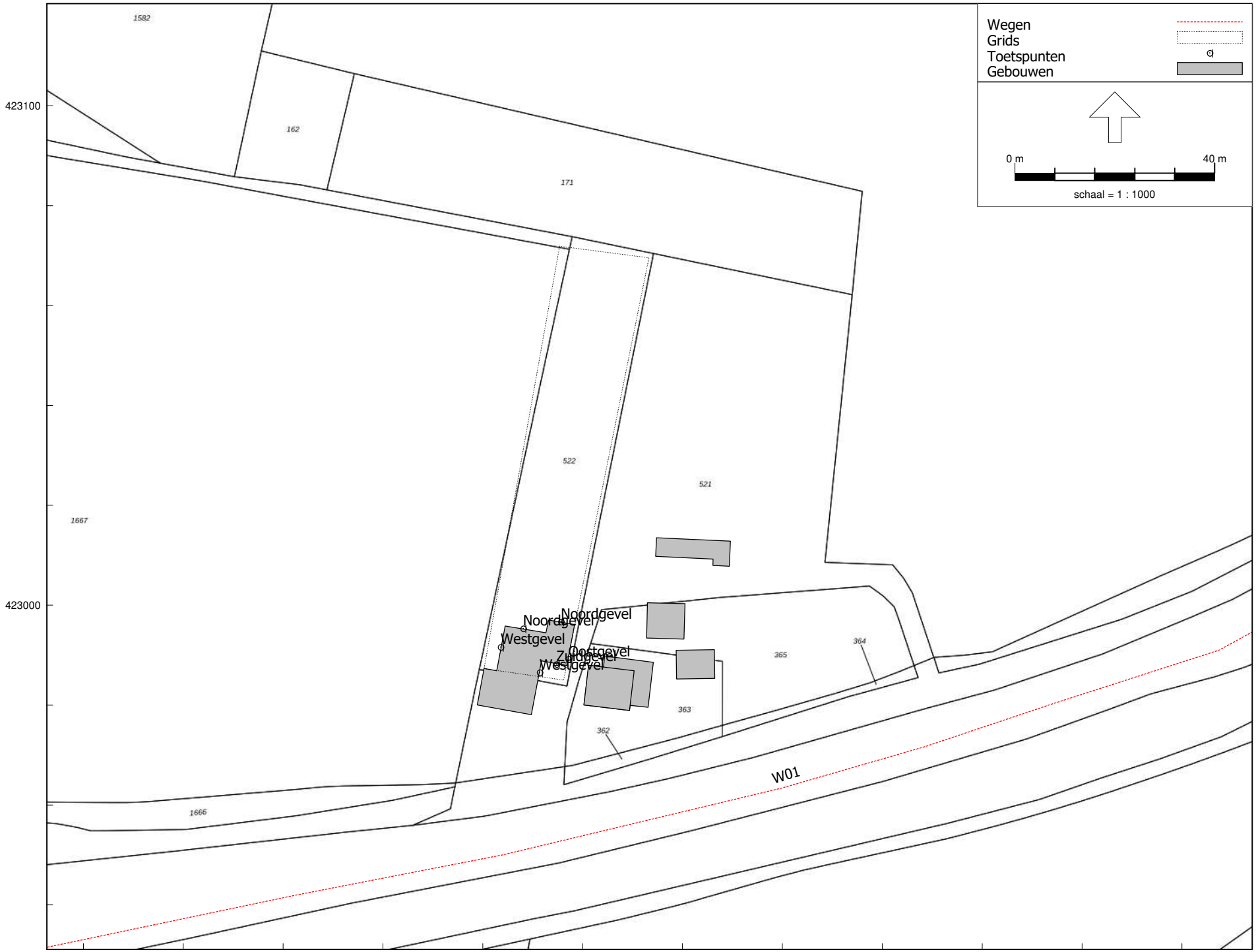
Naam	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125
W01	71,50	79,21	84,22	92,06	99,59	95,95	89,10	78,09	67,22	75,00

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500
W01	80,19	87,71	95,08	91,45	84,61	73,71	--	--	--	--

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
W01	--	--	--	--

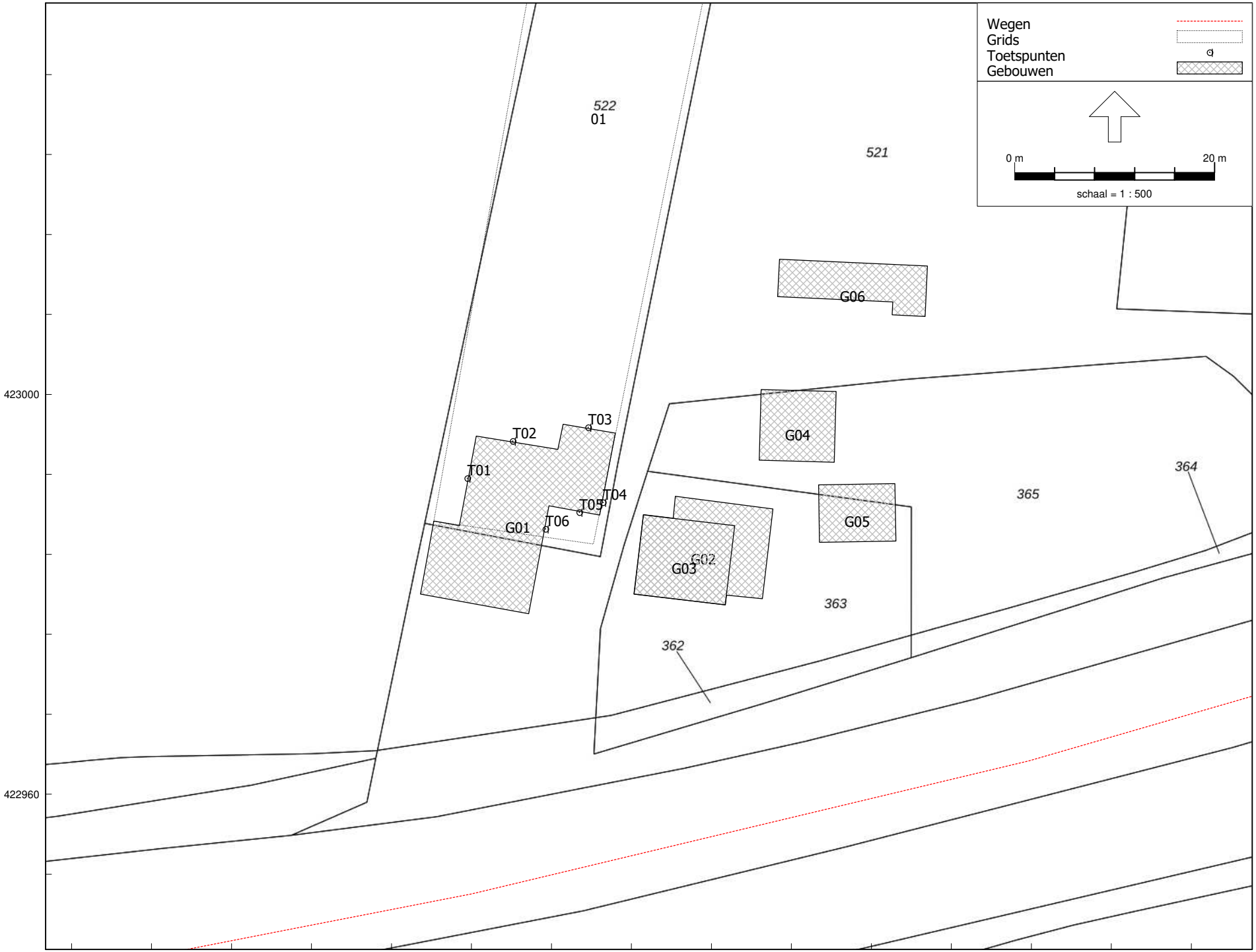

Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer, [BP 2022 - 3962ao4222] , Geomilieu V2021.1 Licentiehouder: G&O Consult

3962ao4222

Akoestisch onderzoek Maasbandijk 28 te Niftrik

G&O Consult

Wegen
Grids
Toetspunten
Gebouwen
0 m
20 m
schaal = 1 : 500
522
01
521
G06
G04
T01
T02
T03
T04
T05
T06
G01
G02
G03
G05
365
364
363
362
423000
422960
174880
174920
174960

Model: 3962ao4222
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
T01	Westgevel	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
T02	Noordgevel	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
T03	Noordgevel	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
T04	Oostgevel	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
T05	Zuidgevel	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
T06	Westgevel	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja

Bijlage 3

Resultaten

Rapport: Resultatentabel
Model: 3962ao4222
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
T01_A	Westgevel	174903,58	422991,61	1,50	41	38	34	42
T01_B	Westgevel	174903,58	422991,61	5,00	44	41	36	45
T02_A	Noordgevel	174908,13	422995,33	1,50	34	31	27	35
T02_B	Noordgevel	174908,13	422995,33	5,00	26	23	18	27
T03_A	Noordgevel	174915,68	422996,69	1,50	38	35	30	39
T03_B	Noordgevel	174915,68	422996,69	5,00	40	37	33	41
T04_A	Oostgevel	174917,17	422989,19	1,50	47	44	40	49
T04_B	Oostgevel	174917,17	422989,19	5,00	50	47	42	51
T05_A	Zuidgevel	174914,80	422988,20	1,50	51	48	43	52
T05_B	Zuidgevel	174914,80	422988,20	5,00	52	49	45	53
T06_A	Westgevel	174911,42	422986,53	1,50	51	48	43	52
T06_B	Westgevel	174911,42	422986,53	5,00	52	49	44	53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: 3962ao4222
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
T01_A	Westgevel	174903,58	422991,61	1,50	36	33	28	37
T01_B	Westgevel	174903,58	422991,61	5,00	39	36	31	40
T02_A	Noordgevel	174908,13	422995,33	1,50	29	26	22	30
T02_B	Noordgevel	174908,13	422995,33	5,00	21	18	13	22
T03_A	Noordgevel	174915,68	422996,69	1,50	33	30	25	34
T03_B	Noordgevel	174915,68	422996,69	5,00	35	32	28	36
T04_A	Oostgevel	174917,17	422989,19	1,50	42	39	35	44
T04_B	Oostgevel	174917,17	422989,19	5,00	45	42	37	46
T05_A	Zuidgevel	174914,80	422988,20	1,50	46	43	38	47
T05_B	Zuidgevel	174914,80	422988,20	5,00	47	44	40	48
T06_A	Westgevel	174911,42	422986,53	1,50	46	43	38	47
T06_B	Westgevel	174911,42	422986,53	5,00	47	44	39	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

periode: Lden
40 - 45 dB
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
0 m
30 m
schaal = 1 : 800
423100
423000
174900
175000
45
45
45
45
Noordgevel
Noordgevel
Westgevel
Oostgevel
Zuidgevel
Westgevel

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Werkorganisatie Druten Wijchen
t.a.v. de heer S. Maas
Kasteellaan 27
6602 DB WIJCHEN

Sector Brandweer
Team Omgevingsveiligheid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 30 augustus 2022
Uw kenmerk:
Betreft: Zaaknummer 2022-003191
Advies bestemmingsplan Maasbandijk 28
Niftrik

Referentie: 2022-003191
Bijlage(n): 1

Contactpersoon
J.J.M. van der Donk

Beste heer Maas,

U heeft de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid gevraagd om een advies te geven over het aspect externe veiligheid voor het bestemmingsplan: Maasbandijk 28 te Niftrik. Dit plan omvat de splitsing van een woonboerderij naar twee woningen. In deze brief treft u ons advies aan. De inhoud mag u lezen als een advies voor een optimalisering van veiligheidsaspecten. Daar waar harde wettelijke normen in het geding zijn, zal daar expliciet op worden gewezen.

Het wettelijk kader voor dit advies het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) / Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) / Bouwbesluit 2012.

Beoordeling
In de nabijheid van de planlocatie zijn de volgende relevante risicobronnen aanwezig (bron: *scenarioboek externe veiligheid).*

De planlocatie ligt:

- Geheel binnen het invloedsgebied van het basisnetroute water te weten: rivier de ‘Maas’. Afstand hart vaarweg tot planlocatie: **290 meter**. Planlocatie is gelegen buiten de 200 meter zone van de rivier.

- Geheel binnen het invloedsgebied en binnen 100%-letaalzone van meerdere hogedruk aardgastransportleidingen, te weten:
  - A-664 / A-674 / A-505 / A-507 / A-524 / A-533

Beleidsregels externe veiligheid gemeente Wijchen

- Hogedruk aardgastransportleiding: art. 4 lid 4 onder b schrijft voor dat voor (zeer) kwetsbare objecten die gelegen zijn tussen de PR 10-6-contour en 100%-letaliteitscontour, een zware verantwoording van toepassing is.

- Maas: art. 4 lid 3 onder d schrijft voor dat voor alle objecten, gelegen tussen 90-1000 meter van de Maas, een standaardverantwoording van toepassing is.

Bereikbaarheid en bluswatervoorziening
Wetgevend kader: Bouwbesluit 2012

- Afdeling 6.7. Bestrijden van brand, nieuwbouw en bestaande bouw

Een bouwwerk heeft zodanige voorzieningen voor de bestrijding van brand, dat brand binnen redelijk tijd kan worden bestreden.

Artikel 6.30 (Bluswatervoorziening)

Lid 1. Een bouwwerk heeft een toereikende bluswatervoorziening. Dit geldt niet indien de aard, ligging of het gebruik van het bouwwerk dat naar oordeel van het bevoegd gezag dat niet vereist.

Lid 3. De afstand tussen een bluswatervoorziening als bedoeld in het eerste lid en een brandweeringang als bedoeld in artikel 6.36, eerste lid, is ten hoogste 40 meter.

- **Lid 1 en 3 voldoen niet. Er dient een toereikende bluswatervoorziening gerealiseerd te worden met een minimum capaciteit van 60 m3/u. De uitvoering hiervan dient te worden voorgelegd aan het team Operationele Informatievoorziening van de Brandweer Gelderland-Zuid.**

Lid 4. Een bluswatervoorziening als bedoeld in het eerste en tweede lid (niet van toepassing) is onbeperkt toegankelijk voor bluswerkzaamheden.

- **Voldoet (nog) niet. Standaardeis.**

- Afdeling 6.8. Bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten nieuwbouw en bestaande bouw

Een bouwwerk is zodanig bereikbaar voor hulpverleningsdiensten dat tijdig bluswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en hulpverlening kan worden geboden.

Artikel 6.37 (Bereikbaarheid bouwwerk voor hulpverleningsdiensten)

Lid 1. Tussen de openbare weg en ten minste een toegang van een bouwwerk voor het verblijven van personen ligt een verbindingsweg die geschikt is voor voertuigen van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten.

- **Voldoet (nog) niet. Zie eisen lid 3.**

Lid 2. Het eerste lid is niet van toepassing:
- op een gebruiksfunctie met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 1.000 m² en een vuurbelasting van ten hoogste 500 MJ/m², bepaald volgen NEN 6090;
- op een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m²;
- op een lichte industriefunctie uitsluitend voor het bedrijfsmatig telen, kweken of opslaan van gewassen of daarmee vergelijkbare producten, met een permanente vuurbelasting van ten hoogste 150 MJ/m², bepaald volgen NEN 6090;
- indien de toegang tot het bouwwerk op ten hoogste 10 meter van een openbare weg ligt, of
- indien de aard, ligging of het gebruik van het bouwwerk naar het oordeel van het bevoegd gezag geen verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid vereist.

- **Indien van toepassing, dan graag aantonen.**

Lid 3. Tenzij het bestemmingsplan of een gemeentelijke verordening anderszins bepaald heeft een verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid:
a. een breedte van ten minste 4,5 meter;
b. een verharding over een breedte van ten minste 3,25 meter, die geschikt is voor motorvoertuigen met een massa van ten minste 14.600 kilogram;
c. een vrijgehouden hoogte boven de kruin van de weg van ten minste 4,2 meter, en
d. een doeltreffende afwatering.

- **Voldoet (nog) niet.**

Lid 4. Een verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid is over de in het derde lid voorgeschreven hoogte en breedte vrijgehouden voor voertuigen van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten.

- **Valt onder lid 3.**

Lid 5. Hekwerken die een verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid afsluiten, kunnen door hulpdiensten snel en gemakkelijk worden geopend of worden ontsloten met een systeem dat in overleg met de brandweer is bepaald.

- **Indien van toepassing, dan graag aantonen.**

Artikel 6.38 (Opstelplaatsen voor brandweervoertuigen)

Lid 1. Bij een bouwwerk voor het verblijven van personen zijn zodanige opstelplaatsen voor brandweervoertuigen dat een doeltreffende verbinding tussen die voertuigen en de bluswatervoorziening kan worden gelegd.

- **Uitvoering door middel van lid 3, 4 en 5.**

Lid 2. Het eerste lid is niet van toepassing:
- op een gebruiksfunctie met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 1.000 m² en een vuurbelasting van ten hoogste 500 MJ/m², bepaald volgen NEN 6090;
- op een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m²;
- op een lichte industriefunctie uitsluitend voor het bedrijfsmatig telen, kweken of opslaan van gewassen of daarmee vergelijkbare producten, met een permanente vuurbelasting van ten hoogste 150 MJ/m², bepaald volgen NEN 6090, of;
- indien de aard, ligging of het gebruik van het bouwwerk naar het oordeel van het bevoegd gezag geen verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid vereist.

- **Indien van toepassing, dan graag aantonen.**

Lid 3. De afstand tussen een opstelplaats als bedoeld in het eerste lid en een brandweeringang als bedoeld in artikel 6.36, eerste lid, is ten hoogste 40 meter.

- **Voldoet (nog) niet.**

Lid 4. Een opstelplaats voor brandweervoertuigen als bedoeld in het eerste lid is over de voorgeschreven hoogte en breedte als bedoeld in artikel 6.37, derde lid, vrijgehouden voor brandweervoertuigen.

- **Voldoet (nog) niet.**

Lid 5. Hekwerken die een opstelplaats als bedoeld in het eerste lid afsluiten, kunnen door hulpdiensten snel en gemakkelijk worden geopend of worden ontsloten met een systeem dat in overleg met de brandweer is bepaald.

- **Indien van toepassing, dan graag aantonen.**

Conclusie
Op basis van de aangeleverde documenten voor het bestemmingsplan: Maasbandijk 28 te Niftrik hebben wij het volgende geconstateerd:

- Er wordt niet aan alle regels in het kader van bereikbaarheid en bluswatervoorziening voldaan. Zie de beoordeling ‘bereikbaarheid en bluswatervoorziening’ op welke onderdelen de gebreken betrekking hebben.

- Het groepsrisico dient, gelet op artikel 12 Bevt, verantwoord te worden. Daarbij kunnen de onderdelen art. 12 lid c t/m e Bevt komen te vervallen, er dient dan wel voldaan te worden aan art. 12 lid 3 Bevt. Indien de verantwoording van het groepsrisico achterwege is gelaten, vermeldt de toelichting bij het bestemmingsplan de reden daarvan.

Vragen en informatie?
Heeft u vragen over deze brief? Neemt u dan gerust contact op met bovenvermelde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid,

Deze brief is digitaal aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

BIJLAGE 1 - Overzicht beoordeelde documenten

Advies aanvraag	Advies bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik
Advies aanvraag	2021.1821 Toelichting Maasbandijk 28 Niftrik - Toelichting Maasbandijk 28 Niftrik
Advies aanvraag	Verbeelding Maasbandijk 28 Niftrik - Verbeelding Maasbandijk 28 Niftrik
Advies aanvraag	Adviesaanvraag bestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik_email
Omgevingsveiligheid - Advies bestemmingsplan	Omgevingsveiligheid - Advies bestemmingsplan

Externe veiligheid
Maasbandijk 28 te Niftrik
(2211/057/CW-01, versie 0)

Externe veiligheid

in opdracht van
Reland Adviseurs B.V.
T.a.v. de heer Giesbers
Postbus 186
5830 AD BOXMEER

betreffende locatie
Maasbandijk 28
Niftrik

documentkenmerk
2211/057/CW-01

versie
0

vestiging
Nuenen

datum
31 januari 2023

opgesteld door:
ing. C. de With
Projectleider ruimtelijke ordening

gecontroleerd door:
ing. J.A. Welmers
Projectleider ruimtelijke ordening

Op dit rapport is een disclaimer van toepassing; zie https://www.tritium.nl/disclaimer/29-04-2021/

Tritium Advies B.V.
Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid
T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:
Breda ›› Nuenen ›› Rijkevoort

Inhoudsopgave

		pagina
1	**Inleiding**	**1**
2	**Uitgangspunten**	**2**
2.1	Locatiegegevens	2
2.2	Quickscan externe veiligheid	3
3	**CAROLA berekening**	**4**
3.1	Gegevens aardgastransportleidingen	4
3.2	Aanwezigheidsgegevens	5
4	**Resultaten CAROLA-berekening**	**6**
4.1	Plaatsgebonden risico	6
4.2	Groepsrisico	6
5	**Verantwoording groepsrisico**	**7**
6	**Conclusie**	**9**

Bijlagen

Bijlage 1: Invloedsgebieden leidingen (uit CAROLA)
Bijlage 2: Plaatsgebonden risicocontouren (uit CAROLA)
Bijlage 3: Groepsrisico leidingen (uit CAROLA)

1 Inleiding

Initiatiefnemer is woonachtig in de voormalige boerderij aan de Maasbandijk 28 te Niftrik, gemeente Wijchen, welke in het verleden is verbouwd tot dubbel woonhuis. Conform het geldende bestemmingsplan is maximaal één woning toegestaan. Het splitsen van de woning is niet rechtstreeks toegestaan. Voor het legaliseren van de huidige situatie wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In het kader van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan dient het aspect 'externe veiligheid' te worden beschouwd. Onderhavig onderzoek is derhalve uitgevoerd om te bezien of het aspect externe veiligheid, in verband met de nabij gelegen buisleidingen, eventuele belemmeringen met zich meebrengt ten aanzien van de woningsplitsing c.q. de toevoeging van één woning.

2 Uitgangspunten

2.1 Locatiegegevens

Het plangebied betreft de percelen kadastraal bekend gemeente Niftrik, sectie B, nummers 521 en 522 en heeft een oppervlakte van circa 4980 m^2. Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Niftrik langs de Maas.

Figuur 1: ligging plangebied (rood omcirkeld)

Figuur 2: plangebied (rood omlijnd)

2.2 Quickscan externe veiligheid

Uit de uitgevoerde quickscan (paragraaf 5.1.5 in het conceptbestemmingsplan Maasbandijk 28 Niftrik, opgesteld door Reland d.d. 18 oktober 2022) is gebleken dat het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied en binnen de 100%-letaliteitszone van een zestal buisleidingen. Het betreffen aardgastransportleidingen in het beheer van Gasunie (A-664, A-672, A-505, A-507, A-524 en A-533). Op basis van artikel 12 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is een verantwoording van het groepsrisico vereist. Een onderdeel van de verantwoording is de berekening van het groepsrisico met het rekenprogramma CAROLA.

3 CAROLA berekening

Er is gebruik gemaakt van het rekenprogramma CAROLA versie 1.0.0.52 met parameterbestand 1.3. Zowel het plaatsgebonden risico (PR) als het groepsrisico (GR) is berekend.

3.1 Gegevens aardgastransportleidingen

Door de gemeente Wijchen zijn de leidingdata binnen het interessegebied rondom het plangebied opgevraagd bij de leidingbeheerder Nederlandse Gasunie. De gegevens zijn op 16 januari 2023 aangeleverd. De door Gasunie beschikbaar gestelde leidinggegevens zijn ingelezen in het rekenprogramma CAROLA.

In bijlage 1 zijn van alle leidingen afbeeldingen met de invloedsgebieden en de 100%-letaliteitszone opgenomen.

Tabel 1 geeft de betreffende leidingen weer, tevens wordt aangegeven of het plangebied binnen de 1%- of 100%-letaliteitszone is gelegen.

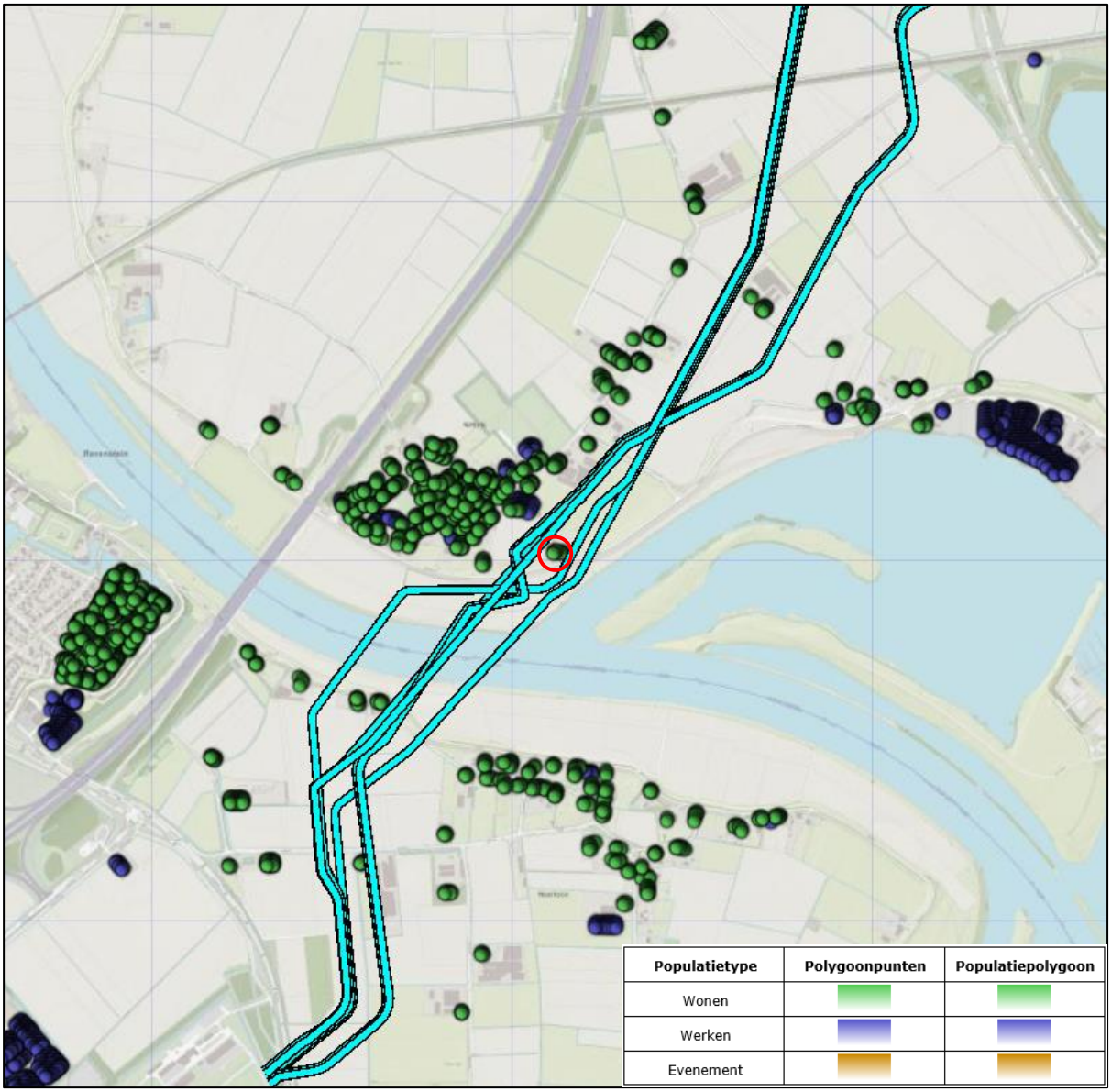
Tabel 1: leidinggegevens en ligging plangebied

leiding	diameter [mm]	druk [bar]	binnen invloedsgebied	binnen 100%-letaliteitszone
8637_leiding-A-505-deel-1	914.00	66.20	x	x
8637_leiding-A-507-deel-1	1066.80	66.20	x	x
8637_leiding-A-520-deel-1	610.00	66.20	-	-
8637_leiding-A-524-deel-1	1220.00	66.20	x	x
8637_leiding-A-525-deel-1	914.00	66.20	-	-
8637_leiding-A-526-deel-1	1066.80	66.20	-	-
8637_leiding-A-527-deel-1	1220.00	66.20	-	-
8637_leiding-A-533-deel-1	1220.00	66.20	x	x
8637_leiding-A-578-deel-1	1066.80	66.20	-	-
8637_leiding-A-587-deel-1	1066.80	66.20	-	-
8637_leiding-A-643-deel-1	1219.00	79.90	-	-
8637_leiding-A-664-deel-1	1219.00	79.90	x	x
8637_leiding-A-665-deel-1	1219.00	79.90	-	-
8637_leiding-A-674-deel-1	1219.00	79.90	x	x

Het plangebied is niet gelegen binnen het invloedsgebied van de leidingen A-520, A-525, A-526, A-527, A-578, A-587, A-643 en A-665. Deze leidingen zullen derhalve bij de berekeningen buiten beschouwing worden gelaten.

3.2 Aanwezigheidsgegevens

Voor de berekening van het groepsrisico van de huidige situatie zijn de gegevens uit de BAG-populatieservice (versie 2022-07) gebruikt. Deze zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3: aanwezigheidsgegevens huidige situatie volgens BAG-populatieservice (ligging plangebied rood omcirkeld)

Ter plaatse van het plangebied zitten in de BAG-populatie reeds een aantal bewoners (1 woning). Omdat het een woningsplitsing betreft zal het aantal bewoners in de toekomstige situatie toenemen. Hiervoor is in CAROLA een populatiepolygoon toegevoegd ter plaatse van de te splitsen woning. Het aantal dat is toegevoegd betreft 2,4 bewoners in de nacht en 1,2 bewoners overdag.

4 Resultaten CAROLA-berekening

4.1 Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico van de leidingen is weergegeven in bijlage 2. Hieruit blijkt dat geen van de leidingen een plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar heeft. Er zijn wat betreft het plaatsgebonden risico geen beperkingen.

4.2 Groepsrisico

De detailgegevens van het berekende groepsrisico zijn opgenomen in bijlage 3. De maximale overschrijdingsfactoren van de leidingen voor zowel de huidige als de toekomstige situatie zijn weergegeven in tabel 2. Voor vier van de zes leidingen geldt dat er sprake is van een toename van het groepsrisico (rood weergegeven in tabel 2). Echter voor alle leidingen geldt dat het groepsrisico onder de 0,1 maal de oriëntatiewaarde blijft.

Voor de leidingen kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico.

Tabel 2: leidinggegevens en invloed plangebied

leiding	maximale overschrijdingsfactor	
	huidige situatie	toekomstige situatie
8637_leiding-A-505-deel-1	1.666E-005	1.666E-005
8637_leiding-A-507-deel-1	1.106E-003	1.106E-003
8637_leiding-A-524-deel-1	2.730E-003	2.891E-003
8637_leiding-A-533-deel-1	1.885E-003	2.021E-003
8637_leiding-A-664-deel-1	3.335E-004	3.414E-004
8637_leiding-A-674-deel-1	8.962E-004	9.397E-004

5 Verantwoording groepsrisico

In het plangebied is een nieuw kwetsbaar object voorzien (woningtoevoeging door middel van woningsplitsing). Aangezien het plangebied binnen het invloedsgebied van een zestal buisleidingen is gelegen, dient het groepsrisico te worden verantwoord. Uit de resultaten van de CAROLA-berekening blijkt dat het groepsrisico niet significant toeneemt ten aanzien van het plan, daarnaast geldt voor alle leidingen dat het groepsrisico onder de 0,1 maal de oriëntatiewaarde blijft. Er kan worden volstaan met een verantwoording van het groepsrisico aangaande de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Scenario
Vanwege (graaf)werkzaamheden ontstaat een breuk in een hogedruk aardgasleiding. Het aardgas stroomt er onder hoge druk uit. Het brandbare gas ontsteekt waardoor een fakkelbrand optreedt.

De effecten van een fakkelbrand zijn hoge warmtestraling en rook. Hierdoor kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving ontstaan. Afhankelijk van de locatie van de breuk, het soort leiding en de aan- of afwezigheid van andere leidingen in de omgeving, kan dit enkele uren duren. Na het inblokken blijft de fakkel branden totdat de druk in de leiding gelijk is aan de omgevingsdruk.

Zelfredzaamheid
Uitgangspunt is dat de aanwezige personen zelfredzaam zijn. Het plan beoogt niet specifiek een functie voor verminderd zelfredzame personen te realiseren. De aanwezige personen kunnen worden gealarmeerd door het luchtalarm en NL-alert en hierop zelfstandig reageren.

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen. Snel reageren is bevorderlijk.
- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren).
- Als er schuilmogelijkheden zijn, is dekking zoeken of een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen, dichtbij de bron (daar waar gebouwen ontbranden) is het handelingsperspectief ontruimen en vluchten.
- Voor personen binnen, op grotere afstand van de bron (daar waar gebouwen niet ontbranden) is het handelingsperspectief binnen blijven.

Afhankelijk van de locatie van de leidingbreuk en de omvang van het incident is voor onderhavig plangebied het handelingsperspectief schuilen of vluchten. Indien het incident op grotere afstand van het plangebied plaatsvindt en de woning geen gevaar loopt, is schuilen in de woning de beste optie. In andere gevallen is vluchten het handelingsperspectief. Vanaf de woning kan de Maasbandijk in twee richtingen als vluchtroute worden gebruikt, dit moet altijd van de bron af gebeuren.

Bestrijdbaarheid en bereikbaarheid
De bestrijdbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten, in hoeverre zij in staat zijn hun taken goed uit te kunnen voeren en om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Een adequate bluswatervoorziening en een goede bereikbaarheid van zowel de bluswatervoorzieningen als de incidentlocatie, zijn randvoorwaarden voor een effectieve en

efficiënte incidentbestrijding door de brandweer.

Ten aanzien van het plangebied is er een brandweerkazerne gelegen op 4,7 kilometer afstand, aan de Bronckhorstlaan 5 te Wijchen. De opkomsttijd bedraagt circa 8 minuten. Het plangebied ligt tevens binnen het dekkingsgebied van het waarschuwings- en alarmeringssysteem. De dichtstbijzijnde sirene ligt op een afstand van circa 280 meter van het plangebied, bij voetbalvereniging Niftrik aan de Langestraat.

Het plangebied is bereikbaar via de Maasbandijk. Deze route kan tevens worden gebruikt als vluchtroute. Bij een fakkelbrand van een buisleiding zal voornamelijk worden ingezet op evacuatie en afscherming van de omgeving totdat de leidingexploitant het betreffende leidingdeel kan blokken of dichten.

6 Conclusie

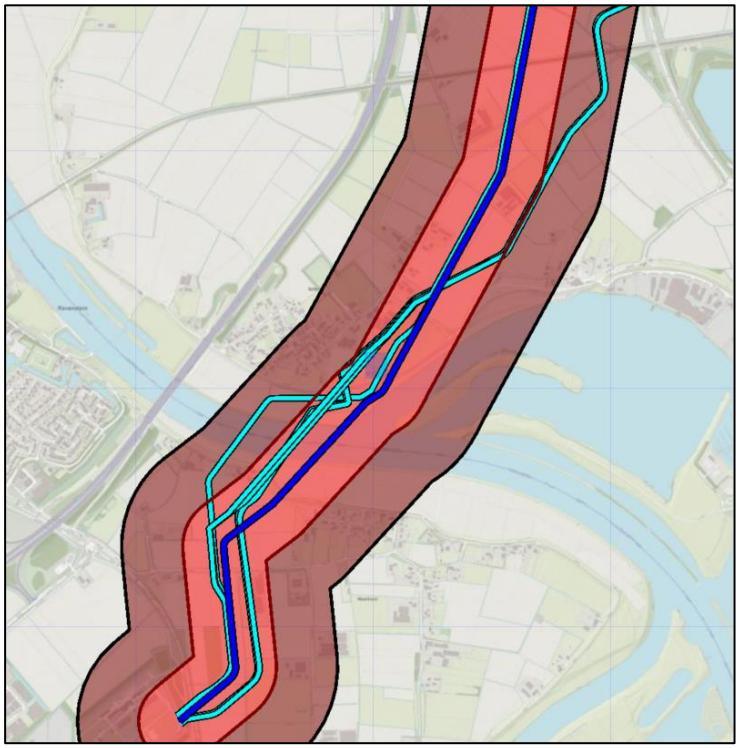
In het kader van de woningsplitsing aan de Maasbandijk 28 te Niftrik is het plaatsgebonden risico en het groepsrisico berekend met het rekenprogramma CAROLA in verband met de nabij gelegen aardgastransportleidingen.

Uit de berekening blijkt dat de leidingen geen plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar hebben. Er zijn wat betreft het plaatsgebonden risico geen beperkingen.

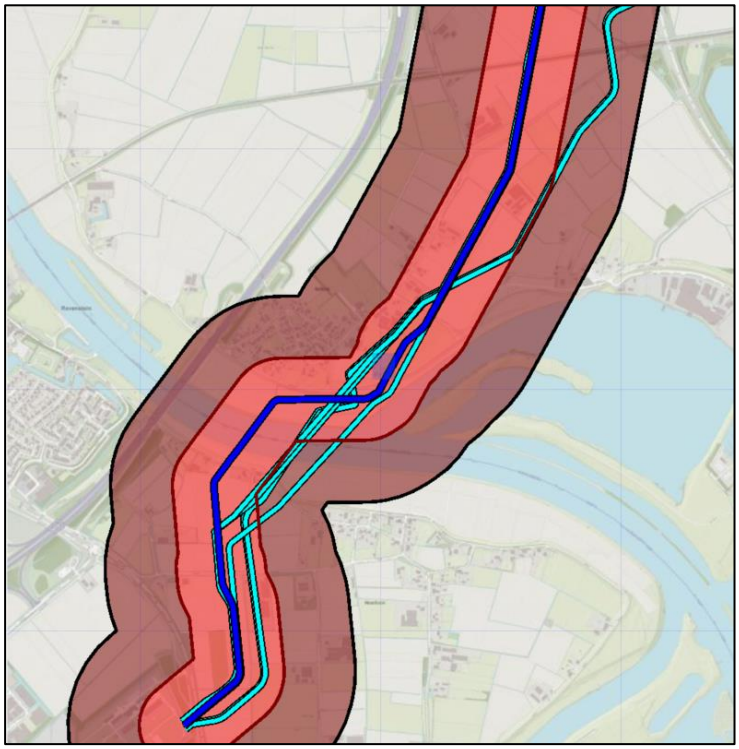
Daarnaast blijkt uit de berekening dat voor vier van de zes leidingen geldt dat het groepsrisico iets toeneemt, maar dat het onder de 0,1 maal de oriëntatiewaarde blijft. Er kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Deze verantwoording is in voorgaand hoofdstuk opgenomen.

Bijlage 1: Invloedsgebieden leidingen (uit CAROLA)

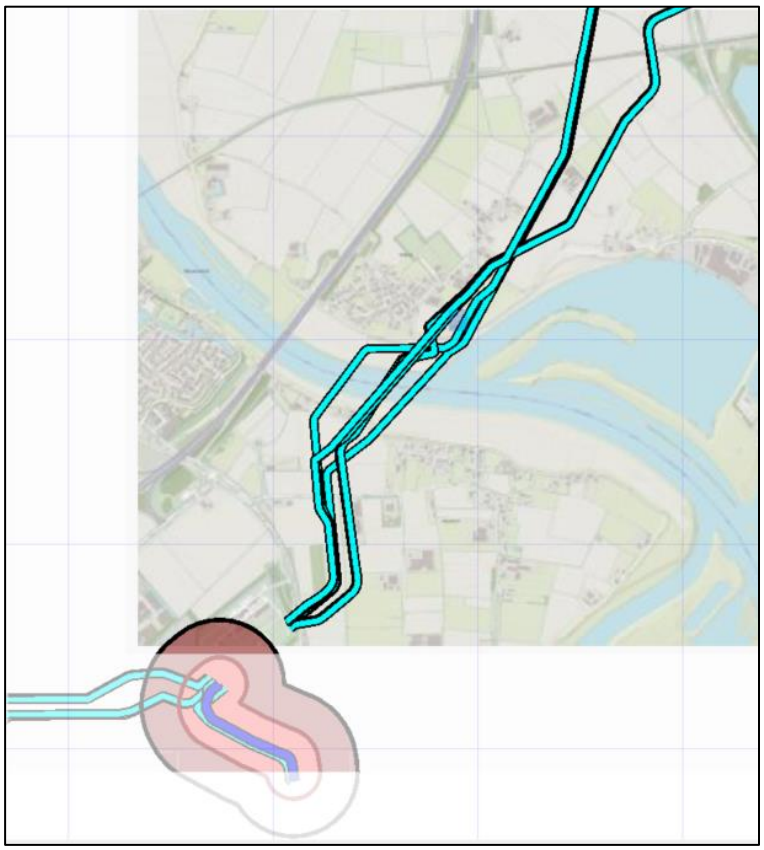
Voor elke leiding is de 1%-letaliteitszone (donderrode kleur) en 100%-letaliteitszone (felrode kleur) aangegeven en de ligging ten opzichte van het plangebied. Het plangebied ligt in het midden van de kaart en wordt aangegeven met een lichtblauw, vierkant vlak.

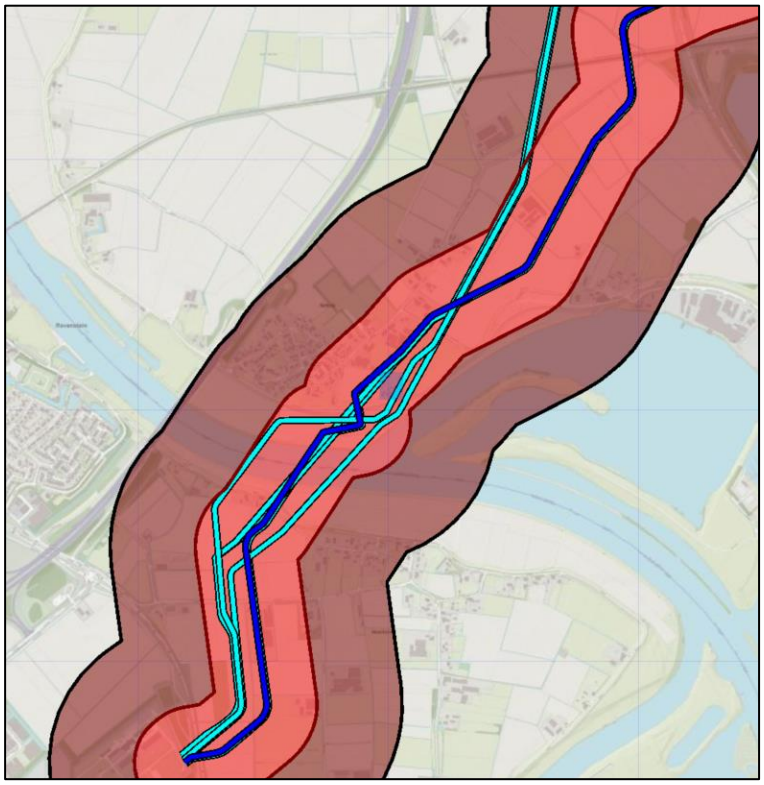
8637_leiding-A-505-deel-1

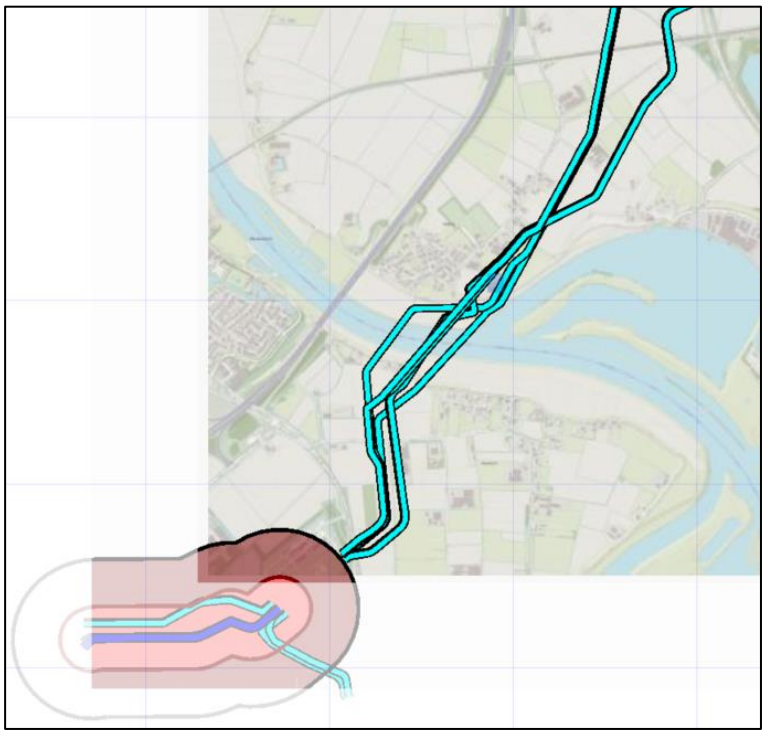
8637_leiding-A-507-deel-1

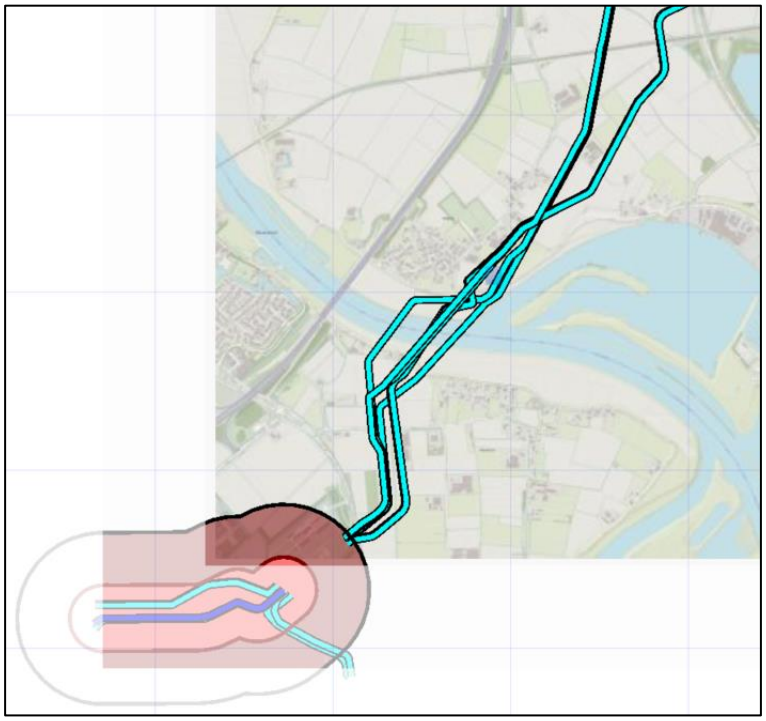
8637_leiding-A-520-deel-1

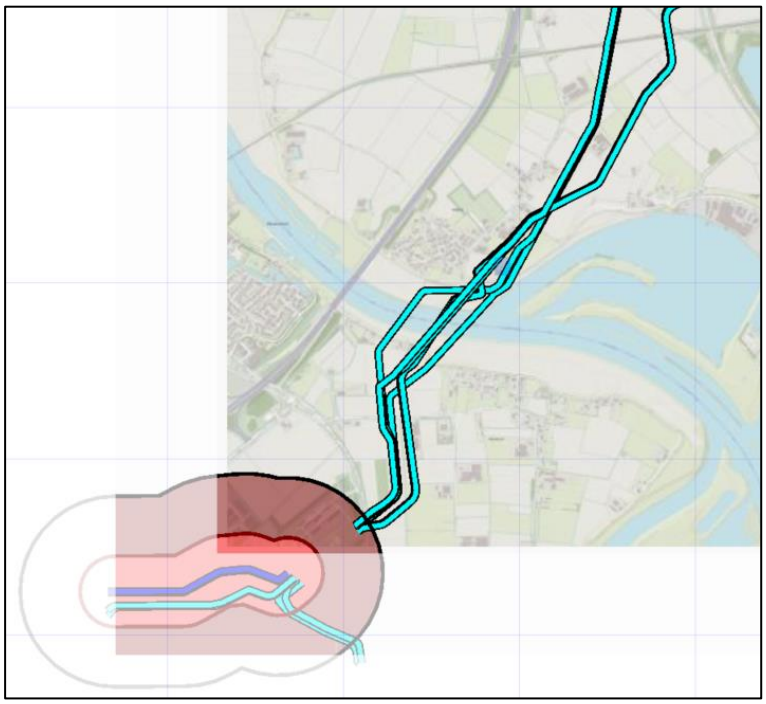
8637_leiding-A-524-deel-1

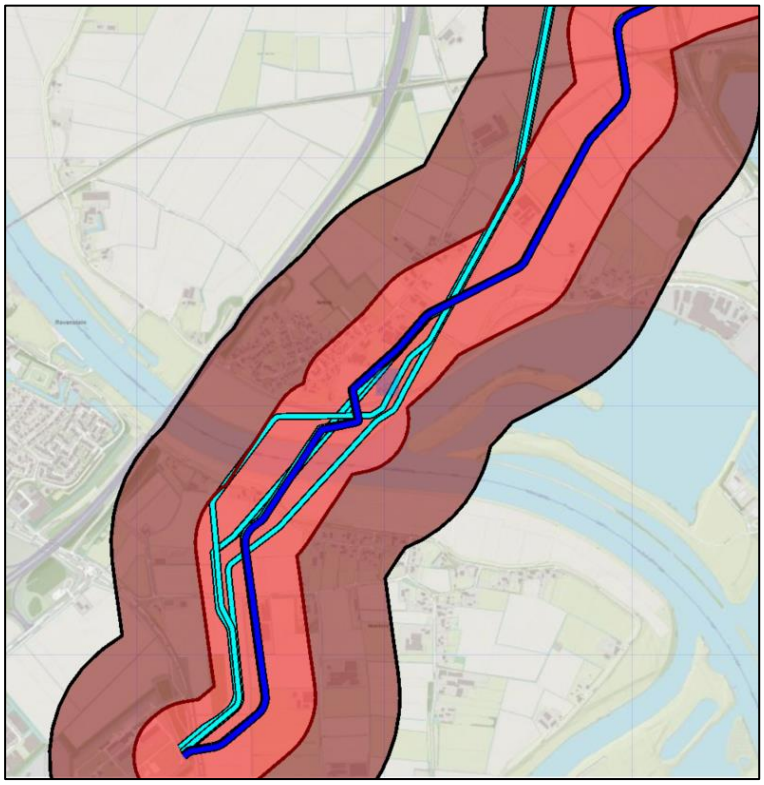
8637_leiding-A-525-deel-1

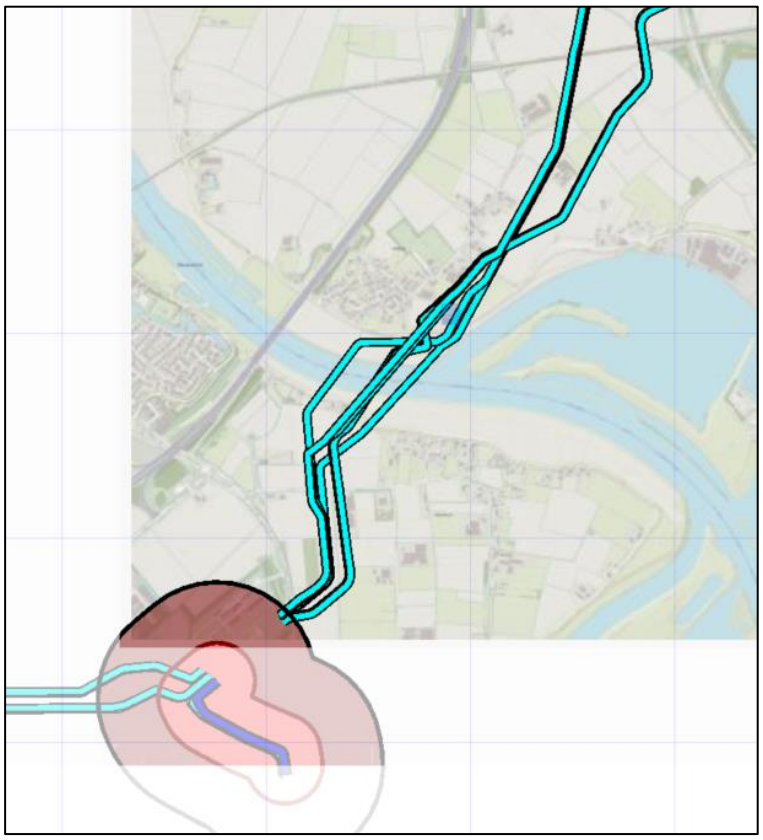
8637_leiding-A-526-deel-1

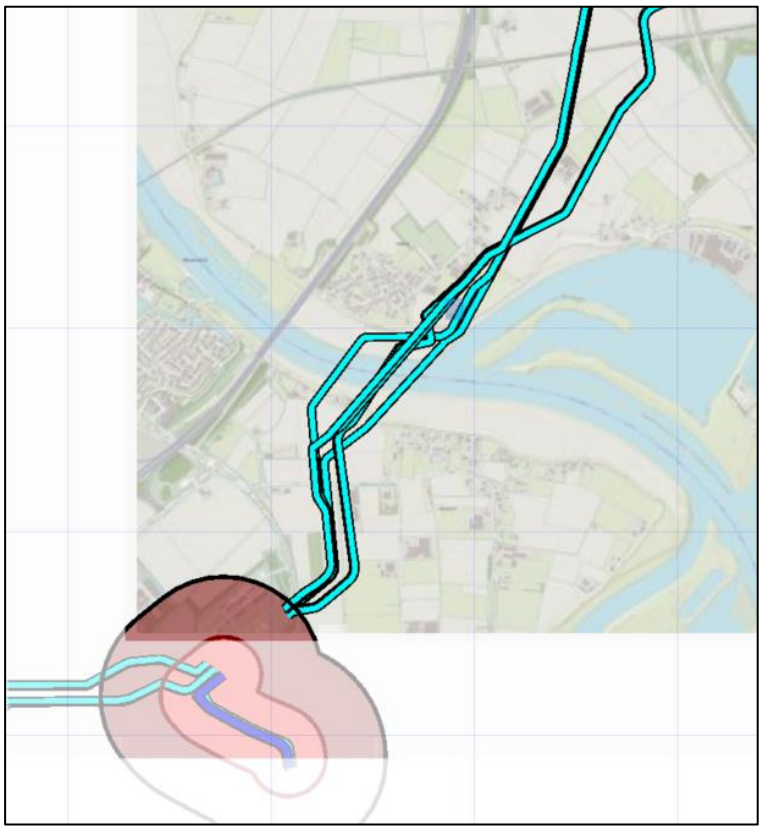
8637_leiding-A-527-deel-1

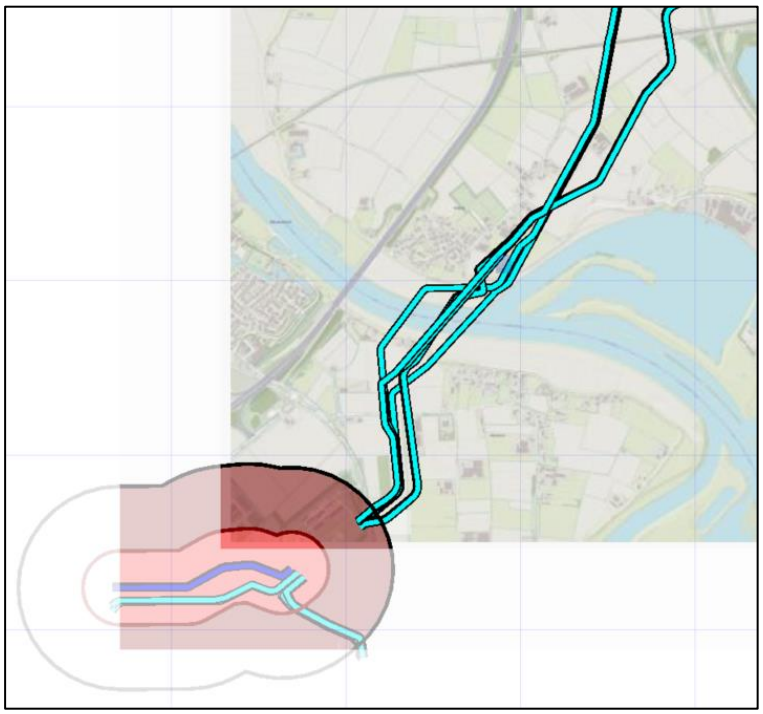
8637_leiding-A-533-deel-1

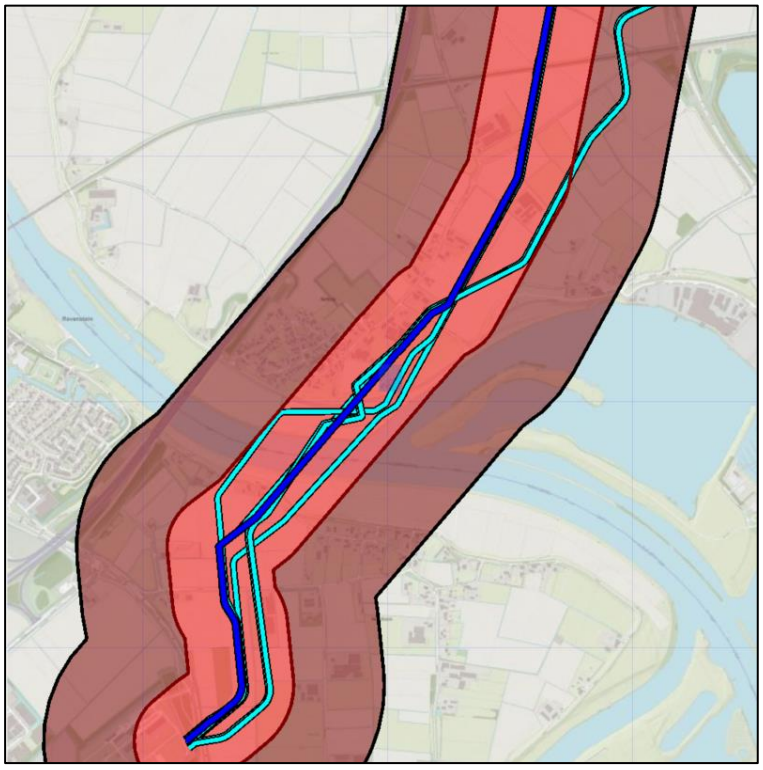
8637_leiding-A-578-deel-1

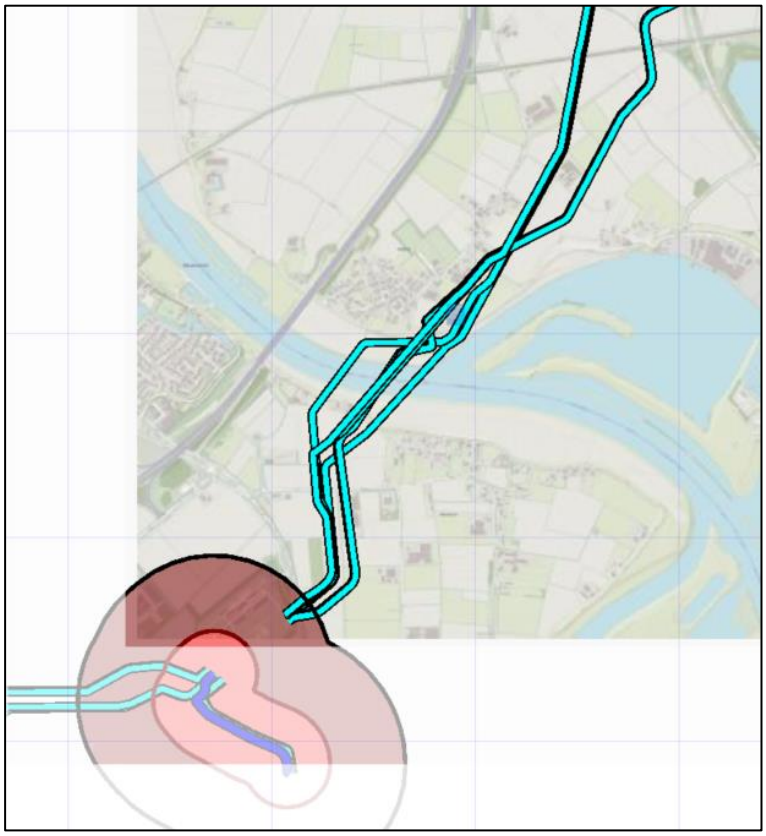
8637_leiding-A-587-deel-1

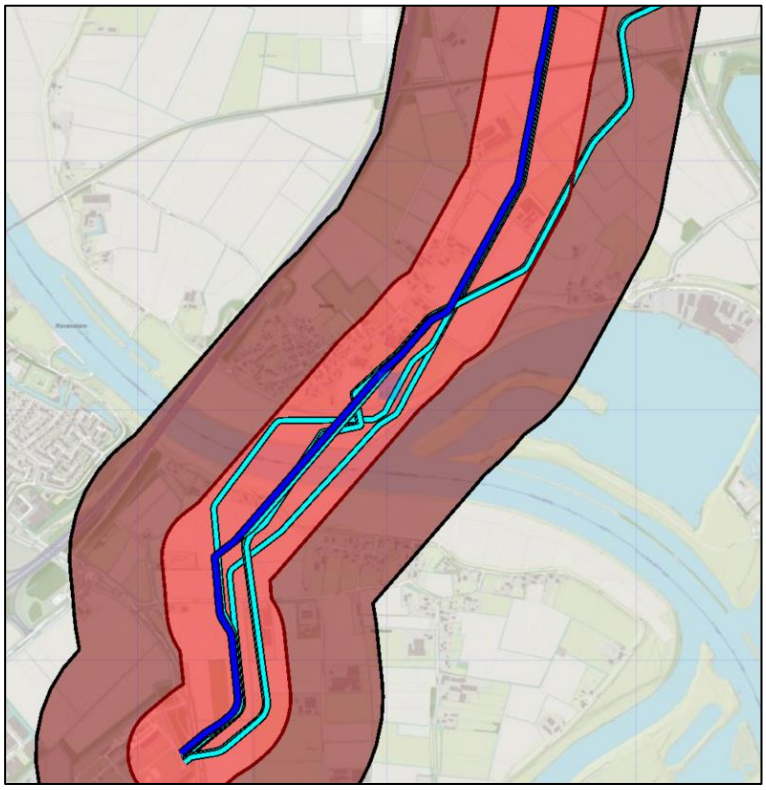
8637_leiding-A-643-deel-1

8637_leiding-A-664-deel-1

8637_leiding-A-665-deel-1

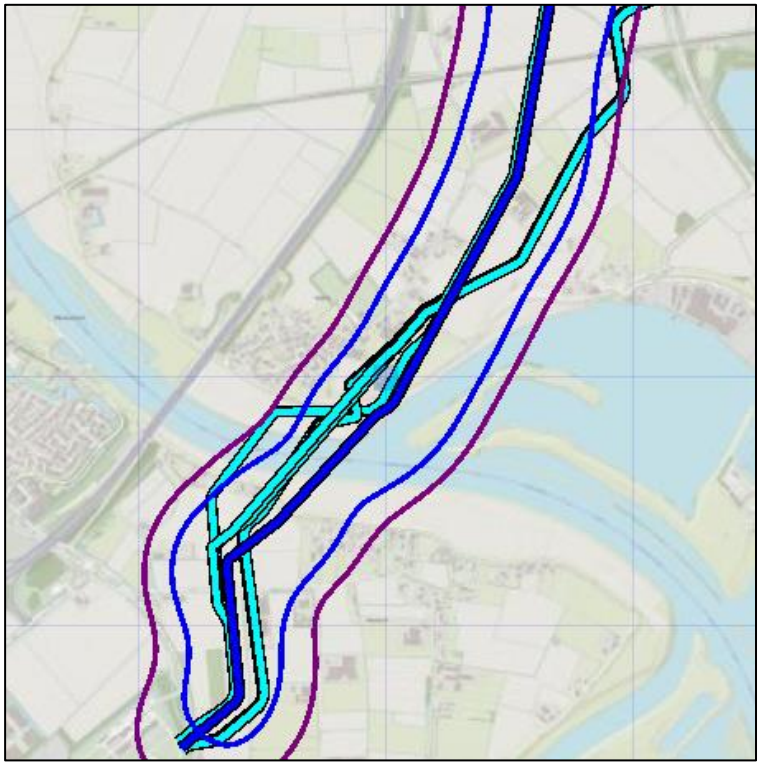
8637_leiding-A-674-deel-1

Bijlage 2: Plaatsgebonden risicocontouren (uit CAROLA)

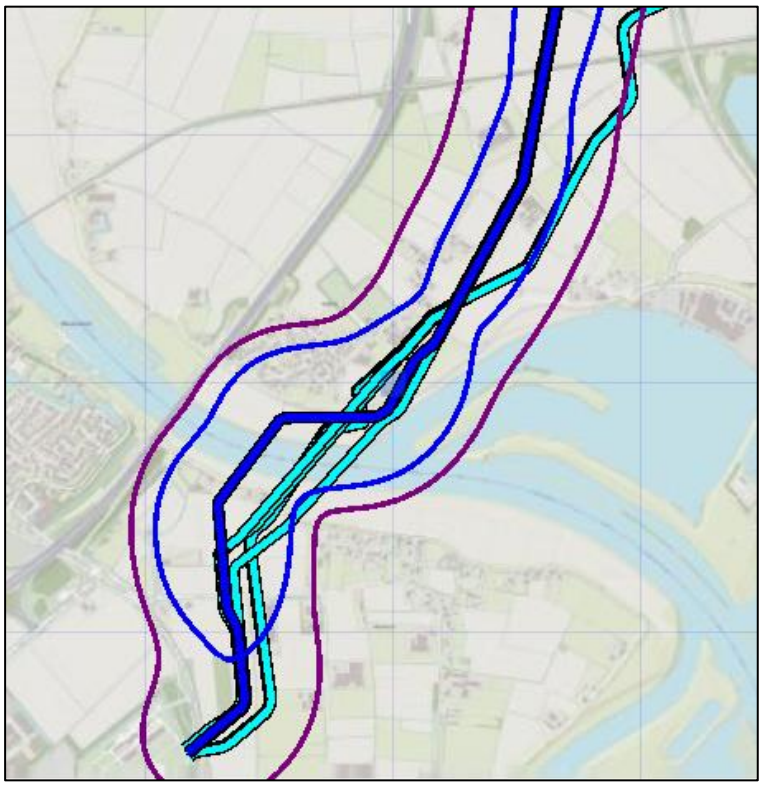
Voor elke leiding wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

Legenda

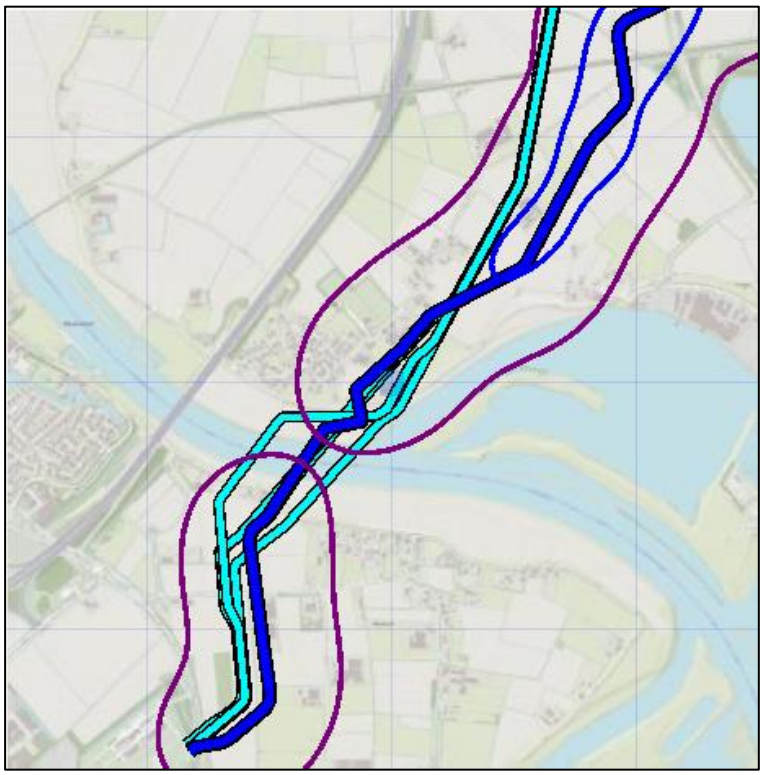
1E-4	
1E-5	
1E-6	
1E-7	
1E-8	

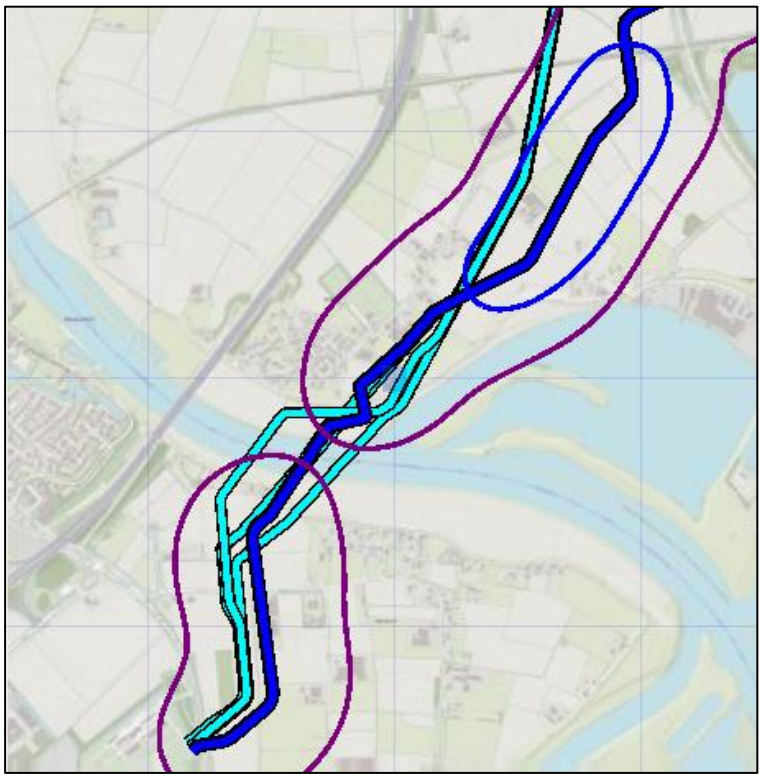
8637_leiding-A-505-deel-1

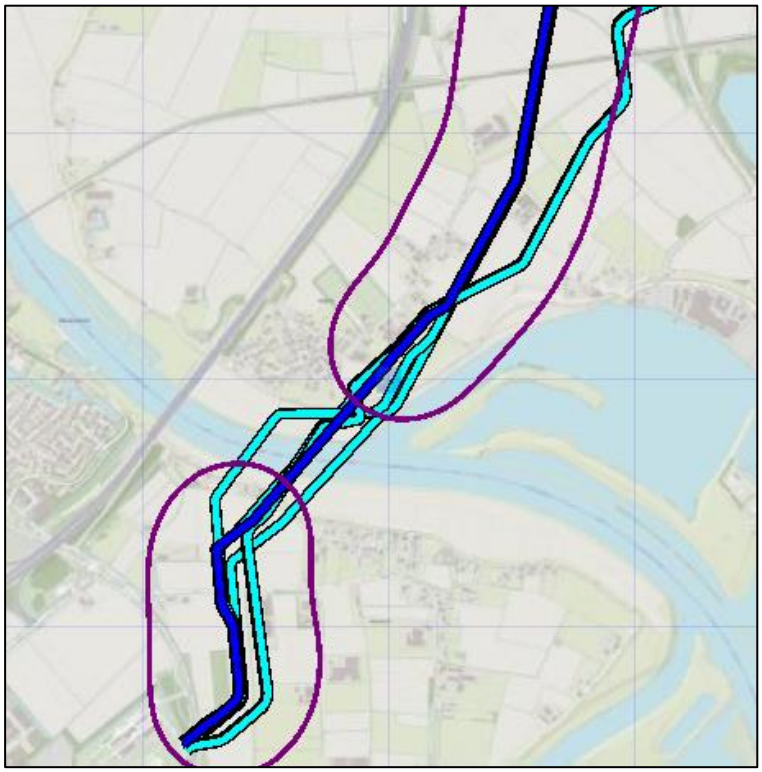
8637_leiding-A-507-deel-1

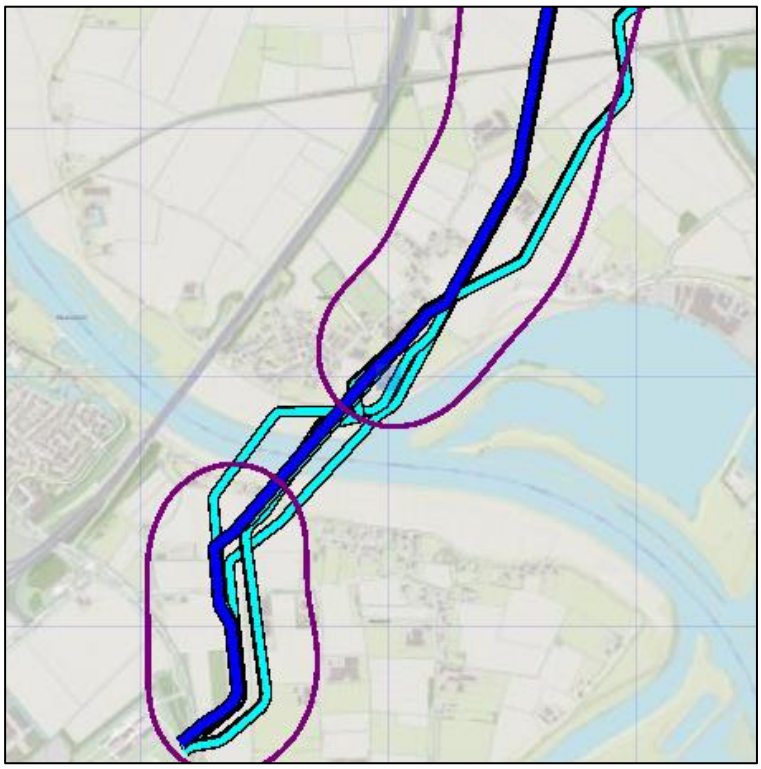
8637_leiding-A-524-deel-1

8637_leiding-A-533-deel-1

8637_leiding-A-664-deel-1

8637_leiding-A-674-deel-1

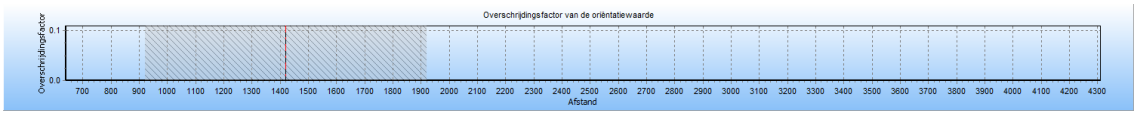
Bijlage 3: Groepsrisico leidingen (uit CAROLA)

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor elk van de leidingen wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

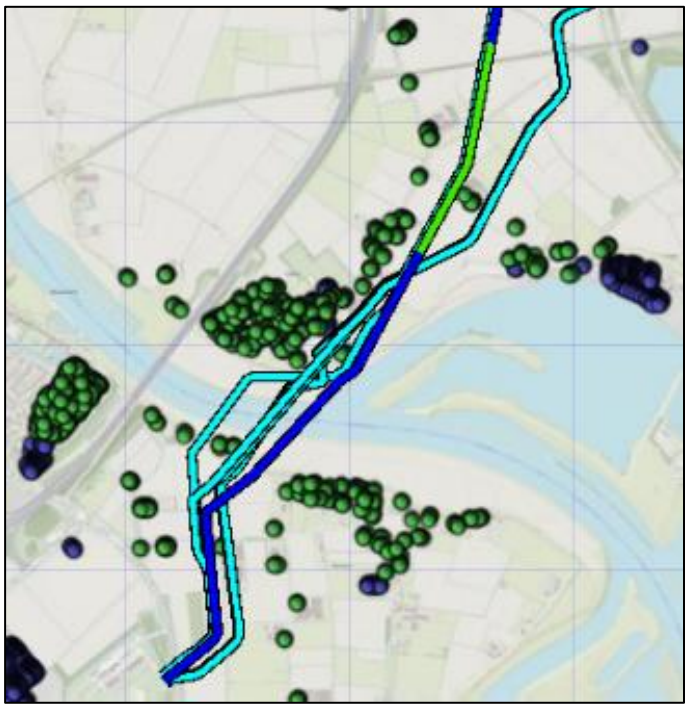
Huidige situatie

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-505-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

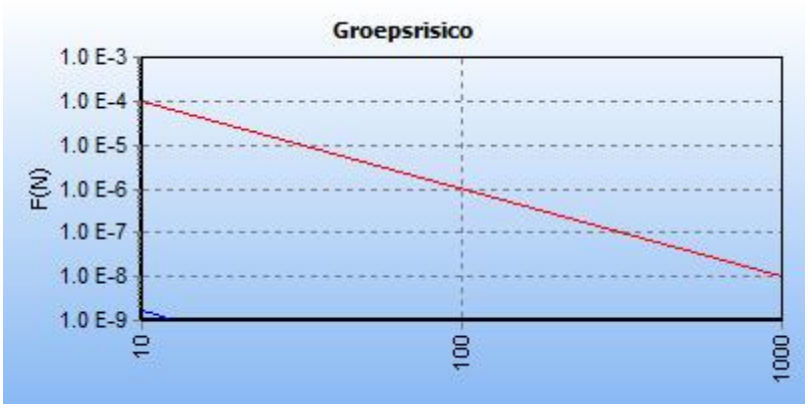

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 12 slachtoffers en een frequentie van 1.16E-009.

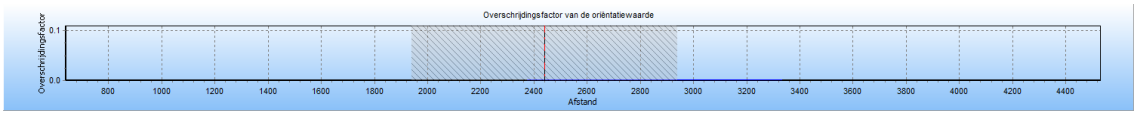
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 1.666E-005 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 920.00 en stationing 1920.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

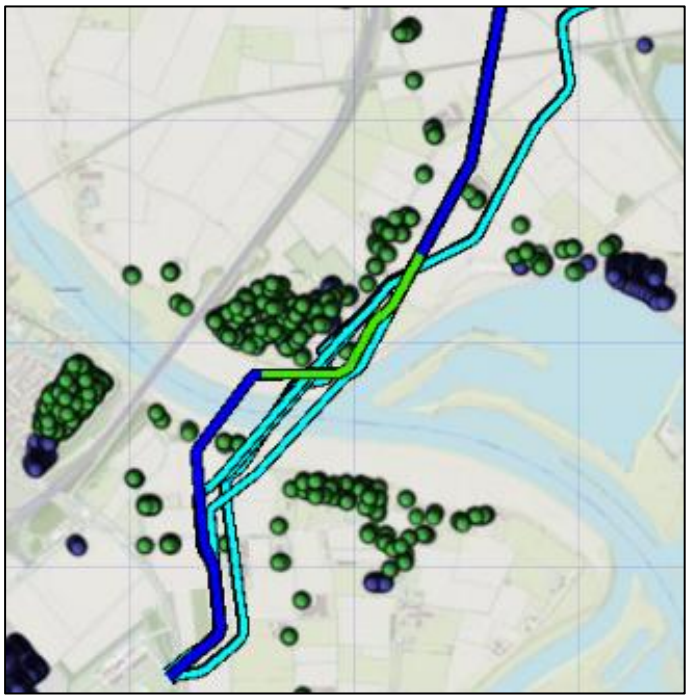

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-507-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

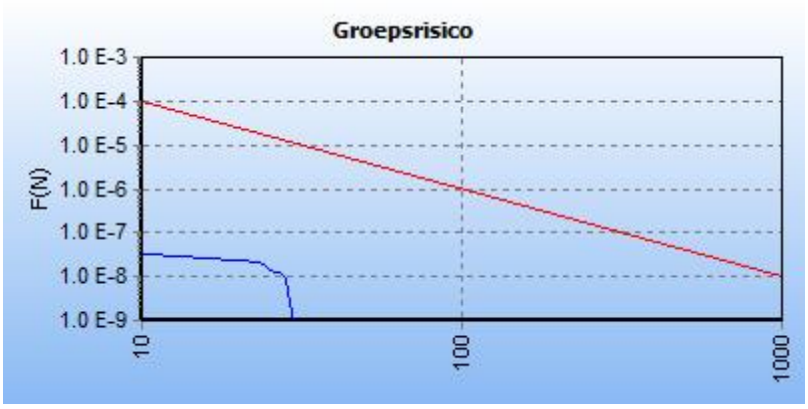

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 24 slachtoffers en een frequentie van 1.92E-008.

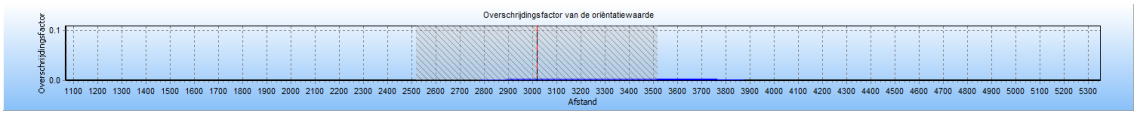
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 1.106E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 1940.00 en stationing 2940.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

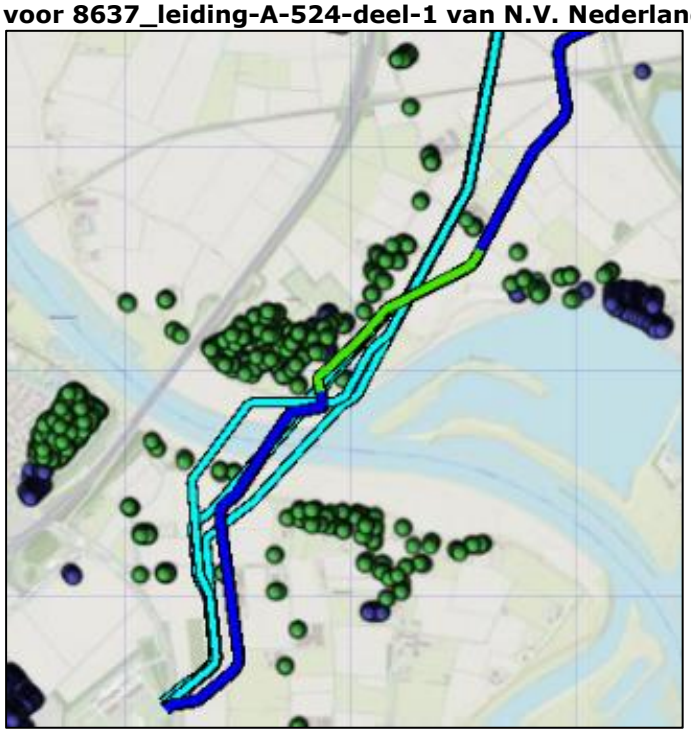
Groepsrisico screening voor 8637_leiding-A-524-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

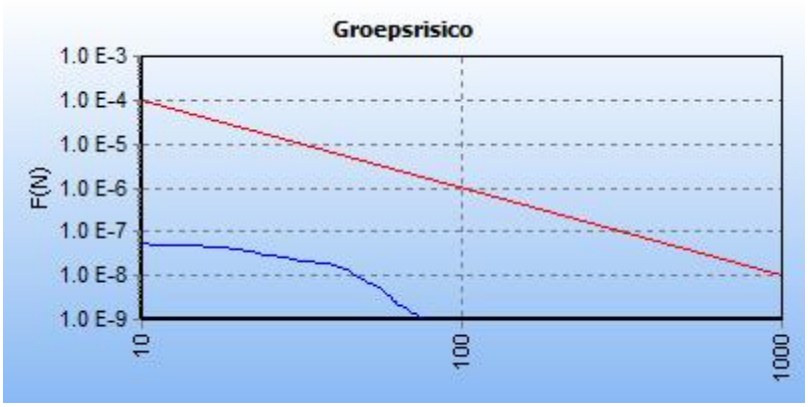
De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 42 slachtoffers en een frequentie van 1.55E-008.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 2.730E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 2520.00 en stationing 3520.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.4

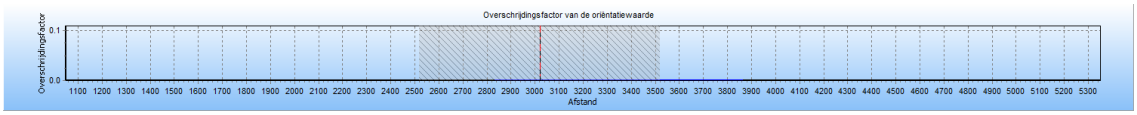
Figuur 4.4 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 8637_leiding-A-524-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De groepsrisicocurve is als volgt:

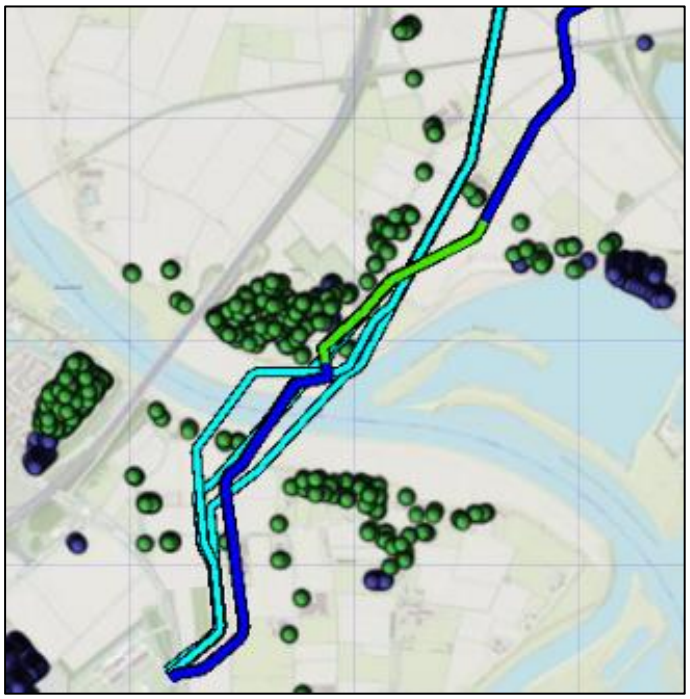

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-533-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 39 slachtoffers en een frequentie van 1.24E-008.

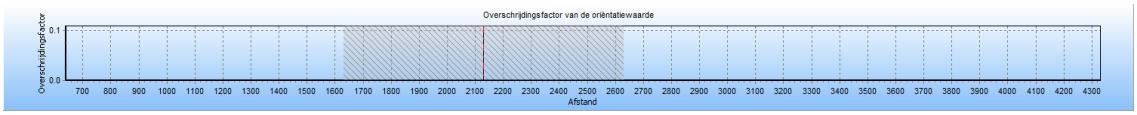
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 1.885E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 2520.00 en stationing 3520.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

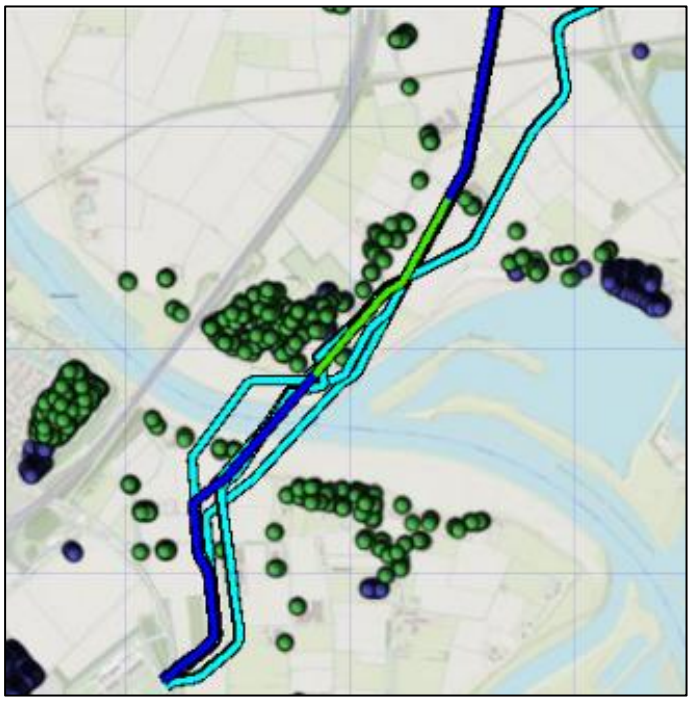

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-664-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

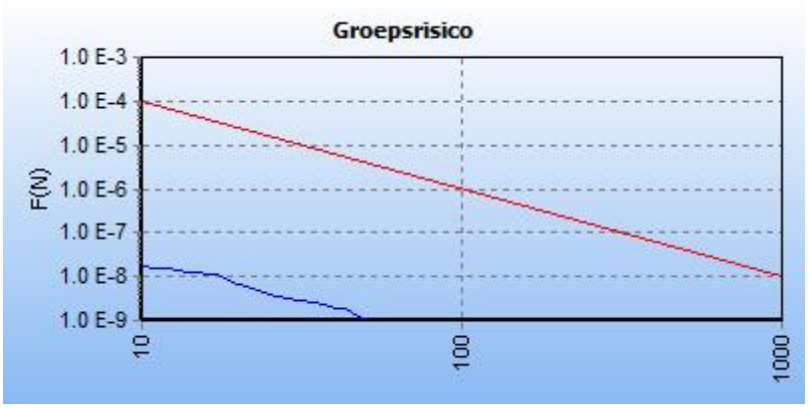

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 43 slachtoffers en een frequentie van 1.80E-009.

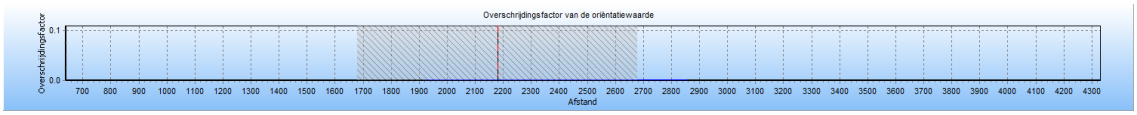
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 3.335E-004 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 1630.00 en stationing 2630.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

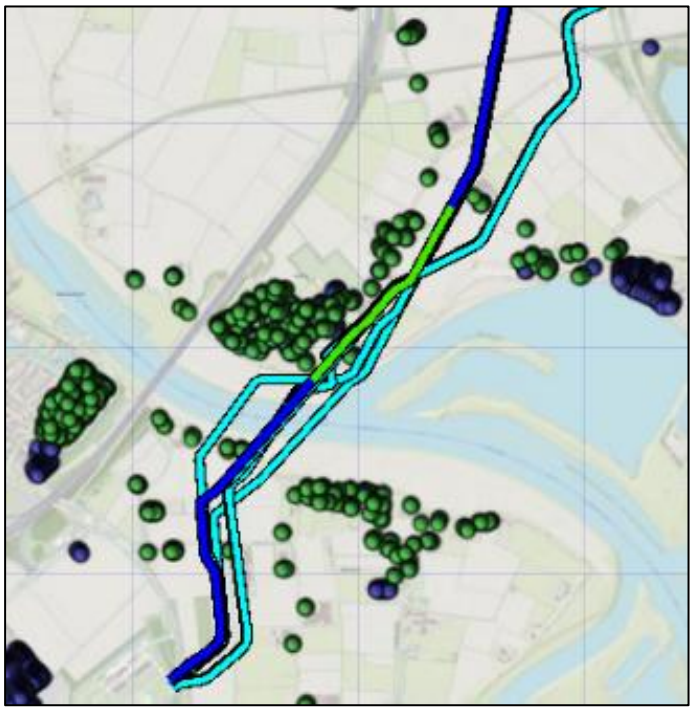

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-674-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 42 slachtoffers en een frequentie van 5.08E-009.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 8.962E-004 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 1680.00 en stationing 2680.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

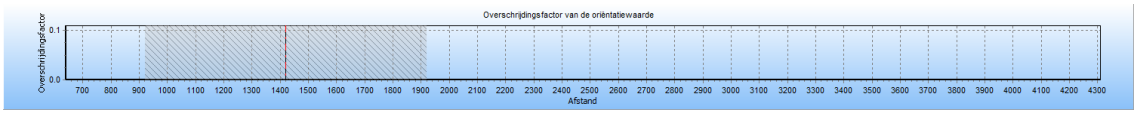

De groepsrisicocurve is als volgt:

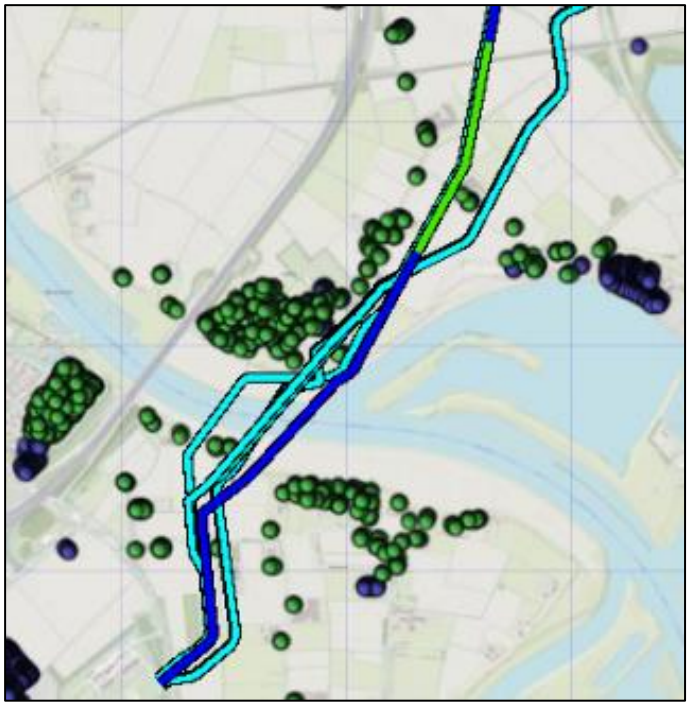
Toekomstige situatie

Groepsrisico screening voor 8637_leiding-A-505-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 12 slachtoffers en een frequentie van 1.16E-009.

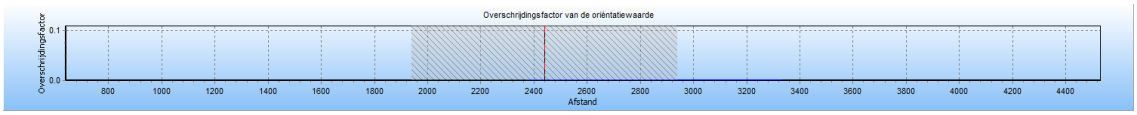
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 1.666E-005 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 920.00 en stationing 1920.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

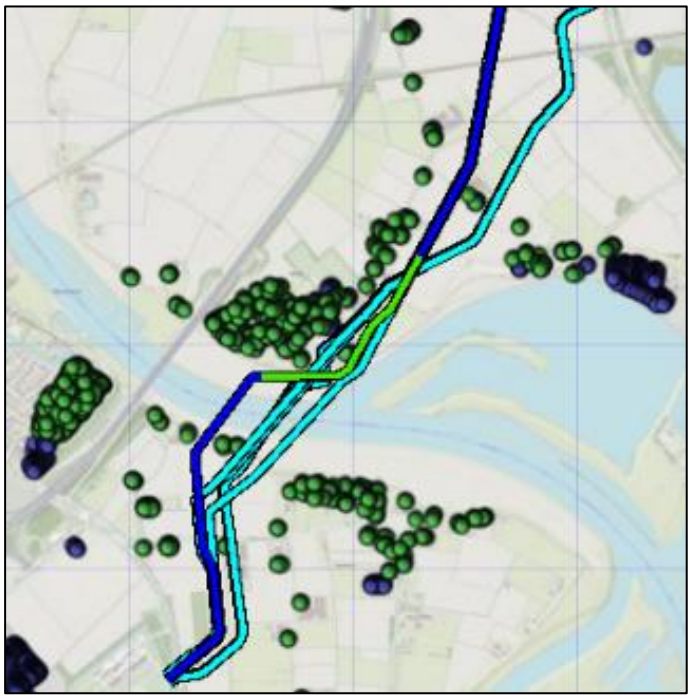

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-507-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

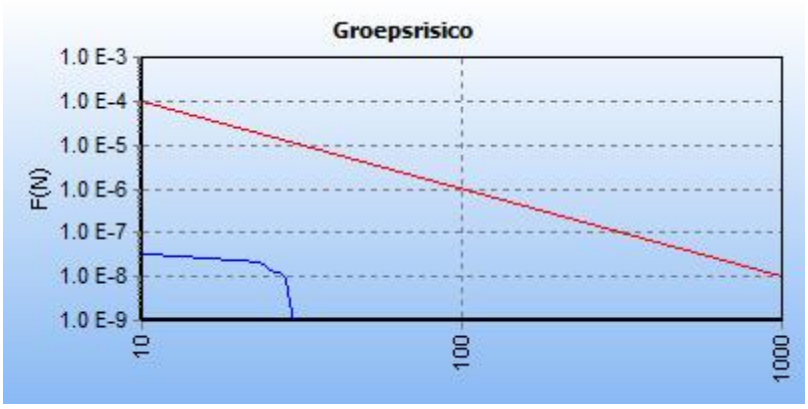

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 24 slachtoffers en een frequentie van 1.92E-008.

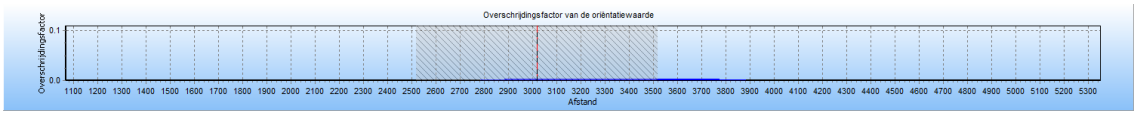
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 1.106E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 1940.00 en stationing 2940.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

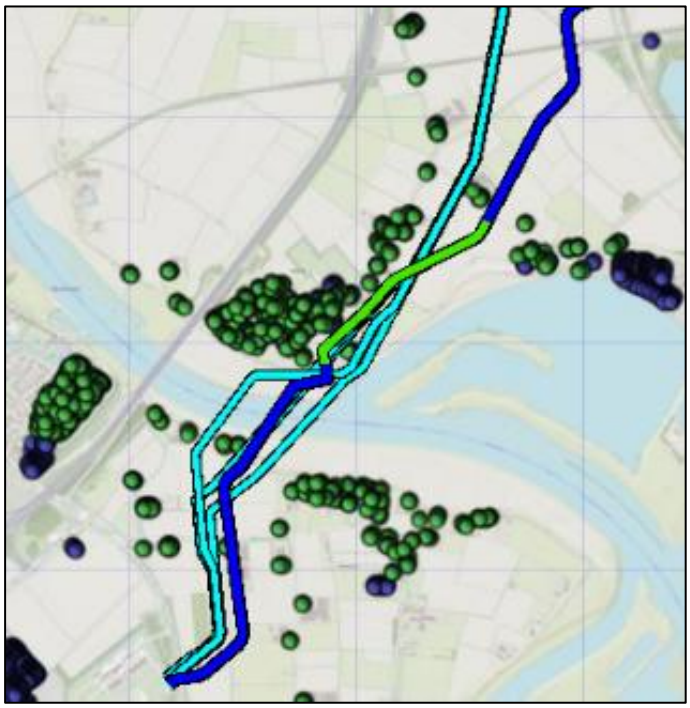

Groepsrisico screening voor 8637_leiding-A-524-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 40 slachtoffers en een frequentie van 1.81E-008.

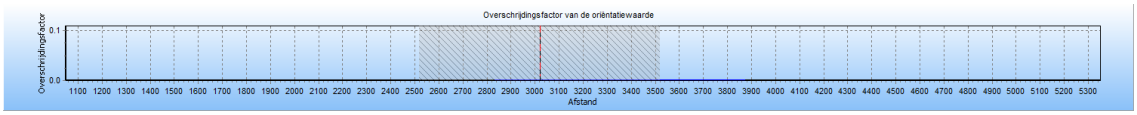
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 2.891E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 2520.00 en stationing 3520.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

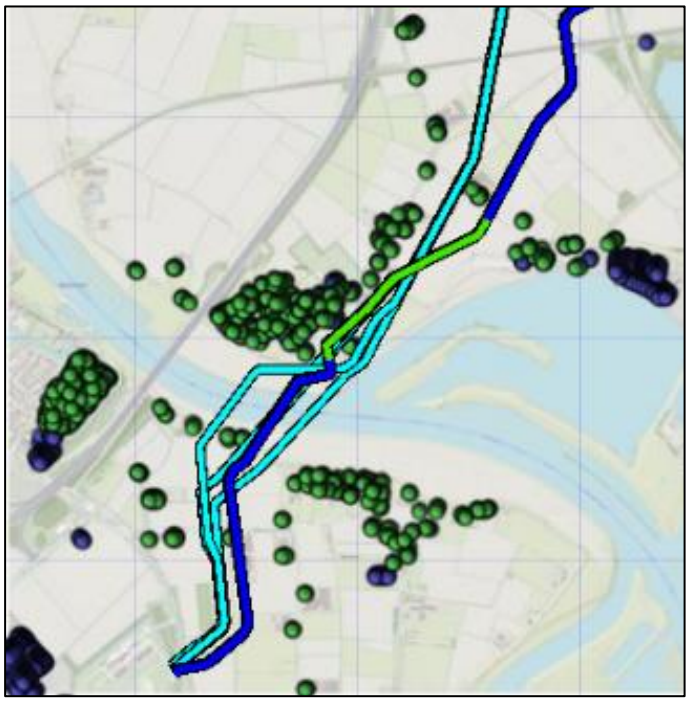

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-533-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 40 slachtoffers en een frequentie van 1.26E-008.

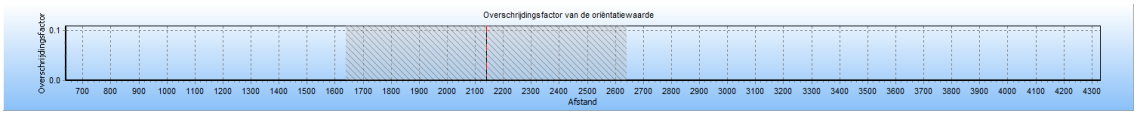
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 2.021E-003 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 2520.00 en stationing 3520.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

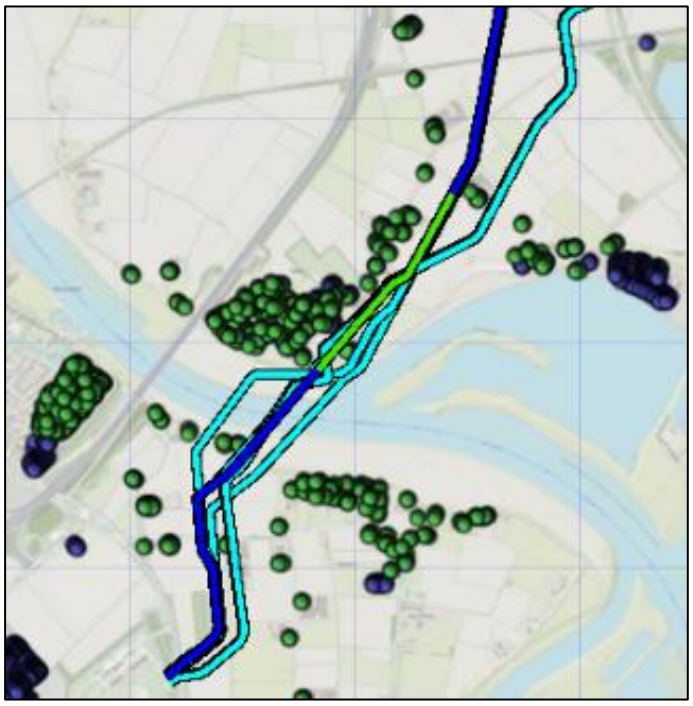

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-664-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

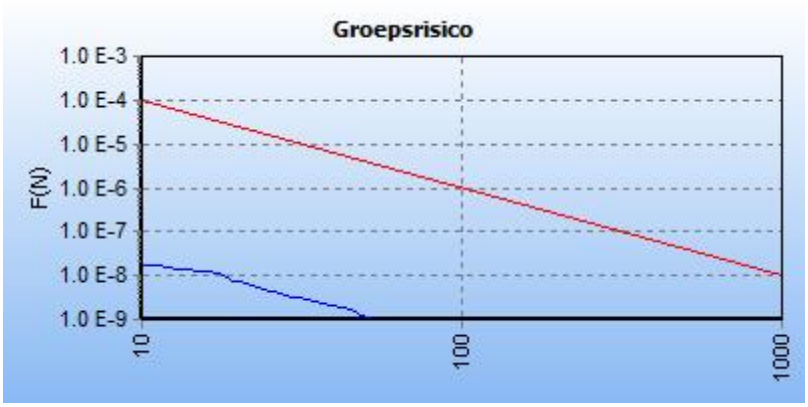

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 43 slachtoffers en een frequentie van 1.85E-009.

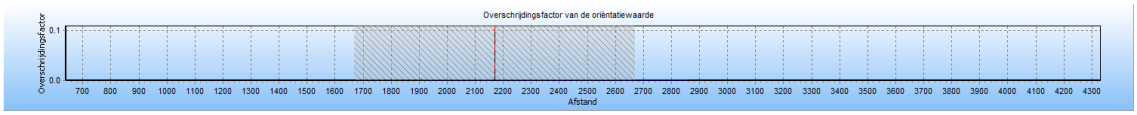
De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 3.414E-004 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 1640.00 en stationing 2640.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

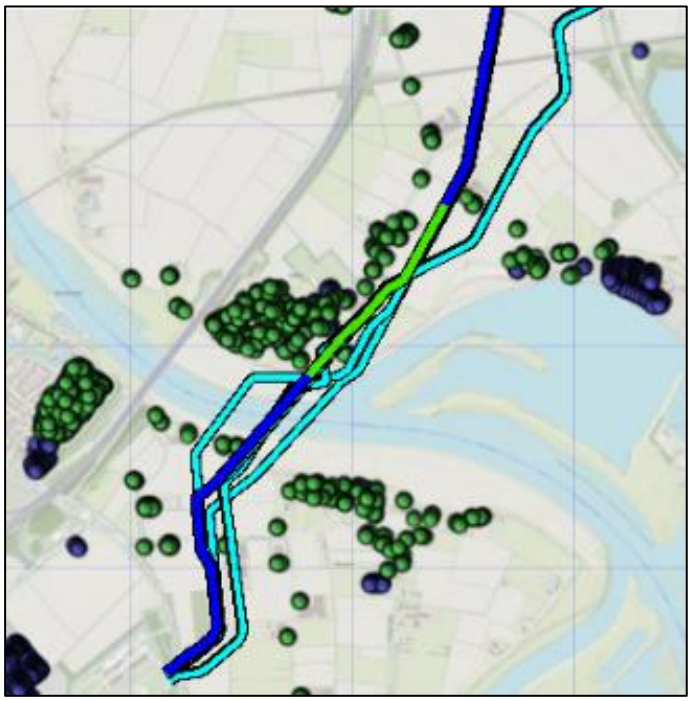

Groepsrisico screening voor 8637 leiding-A-674-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

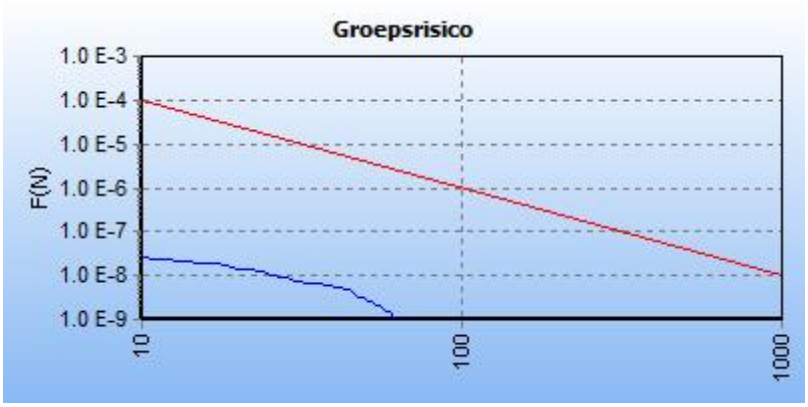

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 44 slachtoffers en een frequentie van 4.85E-009.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 9.397E-004 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 1670.00 en stationing 2670.00. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

De groepsrisicocurve is als volgt:

Verslag informatieverstrekking aan buren

Aanwezigen:

[redacted]

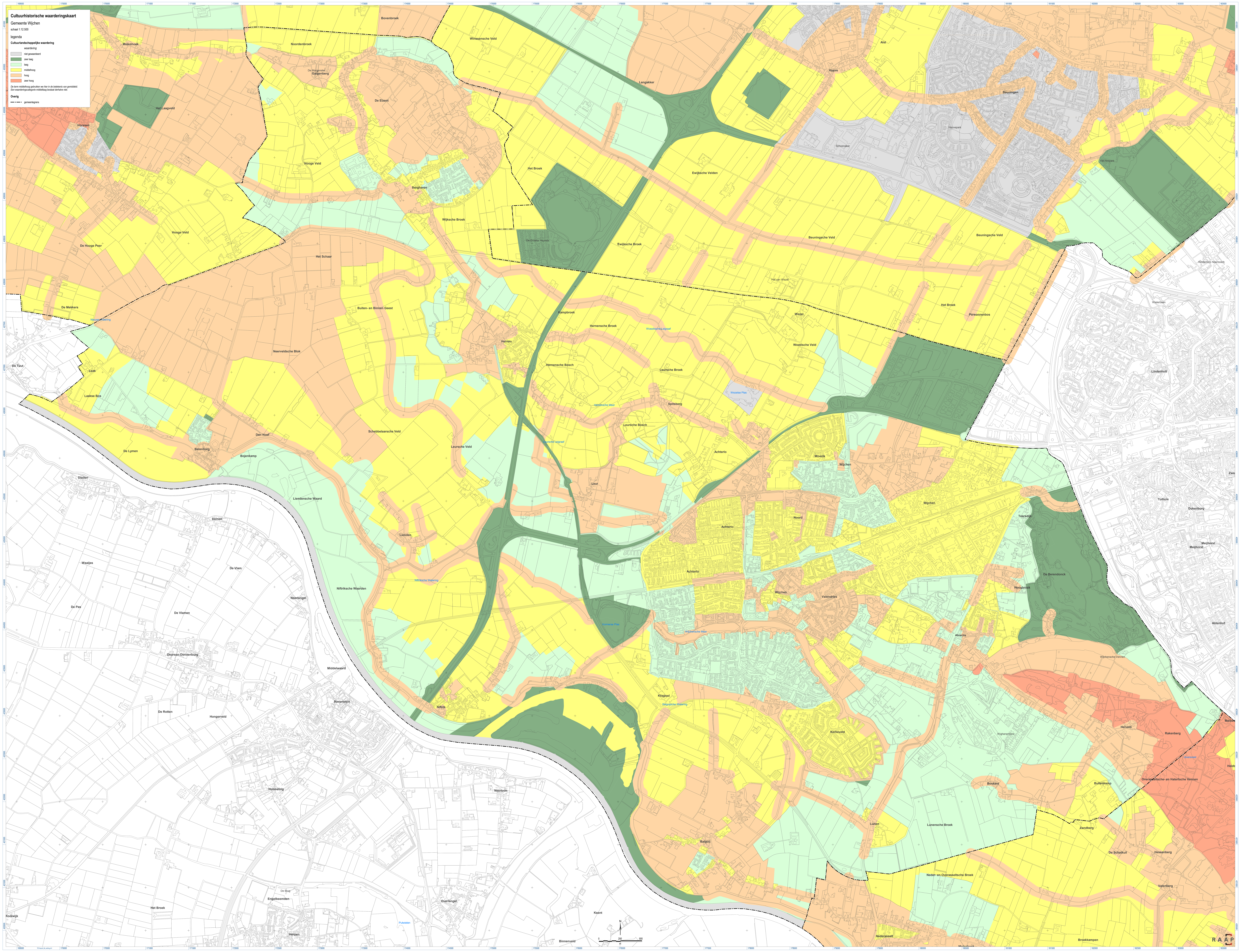
We hebben meerdere malen met de buren gesproken over de plannen de splitsing van onze woning te formaliseren, zo ook op 24 juni 2022. We hebben hen op die dag bij hun woning op Maasbandijk 26 nogmaals aangegeven dat we met de gemeente Wijchen bezig zijn om voor onze woning op Maasbandijk 28 een extra huisnummer aan te vragen. Wim en Marja hebben tijdens dit gesprek aangegeven dat zij ook niet beter weten dat het bewoond wordt als 2 woningen waardoor zij dit een logische stap vinden.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

24 juni 2022

[redacted]

Cultuurhistorische waarderingskaart
Gemeente Wijchen
schaal 1:12.500
legenda
Cultuurlandschappelijke waardering
waardering
niet gewaardeerd
zeer laag
laag
middelhoog
hoog
zeer hoog
De term middelhoog gebruiken we hier in de betekenis van gemiddeld. Een waarderingscategorie middellaag bestaat derhalve niet.
Overig
gemeentegrens
Bovenbroek
Noordenbroek
Molenhoek
De Morgenster
Galgenberg
De Elzent
Het Laagveld
Horssen
Hooge Veld
Bergharen
Winssensche Veld
Langakker
Hoeve
Alst
Beuningen
Heuvepark
Schoenaker
Het Broek
Ewijksche Velden
Het Ampark
Wijksche Broek
De Groene Heuvels
Ewijksche Broek
Beuningsche Veld
Kinderdorp Neerbosch
Het Schaar
De Hooge Peer
Hof van Wezel
Wielerbaan
De Mekkers
Nieuwe Wetering
Buiten- en Binnen Geest
Kampbroek
Hernensche Broek
Woeziksche Leigraaf
Wezel
Personnenbos
Neerveldsche Blok
Hernen
Wezelsche Veld
De Tuut
Laak
Hernensche Bosch
Leursche Broek
Lindenholt
Laakse Bos
Wezelse Plas
Hernensche Meer
Spitsberg
Den Hoef
Schebbelaarsche Veld
Leursche Bosch
De Lymen
Batenburg
Leursche Veld
Leursche Leigraaf
Achterlo
Bojenkamp
Woezik
Wijchen
Zwa
Dieden
Leur
Liendensche Waard
Tolhuis
Dukenburg
Demen
Noord
Teersdijk
Lienden
Achterlo
Meijhorst
Meijhorst
Waaijes
De Vlam
Niftriksche Wetering
De Berendonck
Hoogbroek
Niftriksche Waarden
Neerlangel
Wijchen
Valendries
De Pas
De Vlamen
Vormerse Plas
Aldenhof
Wijchensche Meer
Alverna
Deursen-Dennenburg
Wijchensche Vennen
Middelwaard
Klispoel
Balgoijsche Wetering
Ravenstein
Niftrik
De Rotten
Hongerveld
Kerkeveld
Helveld
Rakenberg
Meibe
Wighenerhorst
Uiversnest
Heids
Boskant
Bullenkamp
Overasseltsche- en Hatertsche Vennen
Huisseling
Neerloon
Lunen
Lunensche Broek
Zandberg
Balgoij
De Schatkuil
Hessenberg
Neder- en Overasseltsche Broek
Valenberg
De Brug
Engelbeemden
Overlangel
Het Broek
Koolwijk
Keent
Putwielen
Herpen
Binnenveld
Nederasselt
Broekkampen
Molenbroek
RAAP

Zienswijzennota bestemmingsplan ‘Maasbandijk 28, Niftrik’

NL.IMRO.0296.BGBMaasbandijk28-OW01

I. INLEIDING

Deze nota bevat de volgende onderdelen:

- een weergave van de gevolgde procedure
- een samenvatting van de reacties (‘zienswijzen’) over het ontwerpbestemmingsplan en ons besluit over de zienswijzen
- een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het bestemmingsplan

Deze nota behoort bij het voorstel van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad, en bij het besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die sinds 28 mei 2018 van toepassing is, mogen naw-gegevens (naam, adres en woonplaats) en enkele andere persoonsgegevens niet digitaal aangeboden worden. Een uitzondering geldt voor gegevens van

- ondernemingen die behoren tot een rechtspersoon (zoals een B.V. of een v.o.f.)
- personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de procedure, bijvoorbeeld advocaten en gemachtigden

Als het voor de uitoefening van een publieke taak moet, mogen persoonsgegevens wel digitaal aangeboden worden. Deze nota wordt digitaal aangeboden. Daarom worden er geen naw-gegevens genoemd, behalve waar de wet dat toelaat. In een apart overzicht staat wie welke zienswijze heeft ingediend. Dat overzicht is op papier beschikbaar, dus niet digitaal.

II. PROCEDURE

Het ontwerpbestemmingsplan ‘Maasbandijk 28, Niftrik’ heeft op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van 23 november 2023 voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. Gedurende de periode van terinzagelegging is er één zienswijze ingediend. Deze zienswijze in deze nota samengevat en beantwoord. Ook is aangegeven welke gevolgen de beantwoording van de zienswijze voor het bestemmingsplan heeft. De samenvatting van de zienswijze kan inhouden dat niet alle aspecten expliciet in die samenvatting zijn genoemd. Er heeft echter wel een integrale beoordeling van de zienswijze plaatsgevonden.

III. BEOORDELING ZIENSWIJZE

Zienswijze I, ingekomen op 11 december 2023

Samenvatting zienswijze

Zienswijze namens de Gasunie (hierna: reclamant). In het plangebied liggen twee hoofd-aardgastransportleidingen van de Gasunie. Reclamant heeft een aantal opmerkingen op het ontwerpbestemmingsplan:

1. Indiener geeft aan dat de belemmeringsstrook van de aardgastransportleiding A-664 inclusief belemmeringstrook niet helemaal juist is weergegeven op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan. Indieners verzoekt dit aan te passen.
2. Indiener verzoekt om de planregels in het artikel 4 ‘Leiding-Gas’ op enkele punten aan te passen/aan te vullen. Het gaat om aanvulling/aanscherping van de bouwregels binnen de aanduiding ‘Leiding - Gas’.

Reactie op zienswijze

1. De verbeelding is aangepast naar aanleiding van deze zienswijze. In het vast te stellen plan zijn de leiding en belemmeringsstrook juist weergegeven op de verbeelding.
2. De door de indiener voorgestelde wijzigingen zijn doorgevoerd in artikel 4 van de planregels.

Conclusie en gevolgen voor het bestemmingsplan
Naar aanleiding van de ingediende zienswijze zijn de regels van het plan op enkele punten aangepast.

IV. WIJZIGINGEN
Het bestemmingsplan bevat ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan de volgende wijzigingen:
- Aanpassing planverbeelding met juiste weergave leiding en beschermingsstrook;
- Aanpassing van enkele regels in artikel 4 met betrekking op de aanduiding ‘Leiding - Gas’.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5182
Extern Zaak ID	Z/23/135157
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	6.b
Titel	135157 Beslisnota Uitvoering maatregelen Edisonstraat-Einsteinstraat
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsinrichting
Eigenaar	Rouw, Jan
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P2 Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van
Telefoonnummer steller	088 4327370
E-mail adres steller	j.rouw@drutenwijchen.nl

Bijlagen
135157 Beslisnota Uitvoering maatregelen Edisonstraat-Einsteinstraat
Bijlage 1 Edisonstraat blad 1_240314
Bijlage 2 Edisonstraat blad 2_240314
Bijlage 3 Einsteinstraat_240314
Bijlage 4 Zesweg en Kruising Woeziksestraat_240314

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	7 november 2023
College BenW openbaar Wijchen	26 maart 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Commissievergadering Wijchen	16 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**
Raad openbaar Wijchen	4 juli 2024

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het definitief ontwerp Edisonstraat-Einsteinstraat (bijlage 1 t/m 4).
2. Een krediet van € 1.177.000 beschikbaar te stellen om de maatregelen in 2024 uit te voeren.

3. De kapitaallasten van € 40.849 per jaar, ingaande 2025 te verwerken in de perspectiefnota 2024 voor integrale afweging.

Besluit (Aangenomen)

1. Kennis te nemen van het definitief ontwerp Edisonstraat-Einsteinstraat (bijlage 1 t/m 4).
2. Een krediet van € 1.177.000 beschikbaar te stellen om de maatregelen in 2024 uit te voeren.
3. De kapitaallasten van € 40.849 per jaar, ingaande 2025 te verwerken in de perspectiefnota 2024 voor integrale afweging.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/135157

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Uitvoering maatregelen Edisonstraat-Einsteinstraat

Datum: 23 februari 2024

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van het definitief ontwerp Edisonstraat-Einsteinstraat (bijlage 1 t/m 4).
2. Een krediet van € 1.177.000 beschikbaar te stellen om de maatregelen in 2024 uit te voeren.
3. De kapitaallasten van € 40.849 per jaar, ingaande 2025 te verwerken in de perspectiefnota 2024 voor integrale afweging.

Aanleiding
Vanuit economische zaken is in 2021 het initiatief genomen om de verkeerssituatie Edisonstraat-Einsteinstraat in beeld te brengen. Een enquête maakte onderdeel uit van deze verkeerskundige analyse.

Het resultaat hiervan is op 30 augustus 2022 gepresenteerd aan bewoners en ondernemers.
Op deze presentatie zijn ook mogelijke maatregelen besproken om de geconstateerde knelpunten op te lossen. Deze komen samenvattend uit op:

- Een herkenbare en uniforme inrichting van de weg;
- Uniforme inrichting van de openbare parkeervakken;
- Parkeren concentreren aan één zijde van de weg, inclusief mogelijke uitbreiding;
- Uniforme inrichting van de bermen met hagen en bomen, inclusief ruimte voor waterberging, en een door de ondernemers gewenste voetgangersvoorziening;
- Afsluiting Zesweg, om sluipverkeer tegen te gaan.

De aanwezigen konden zich vinden in de verkeersanalyse en mogelijke oplossingen.

De voorgestelde oplossingen, en opgehaalde informatie, zijn vertaald in een voorlopig ontwerp. Dit ontwerp is op 23 januari 2024 gepresenteerd aan bewoners en ondernemers.
Op deze druk bezochte inloopavond, waren de algemene reacties positief. Wel werden er kritische vragen gesteld, en aanpassingen voorgesteld. Deze zijn, waar dat binnen de plannen mogelijk was, verwerkt in het definitief ontwerp.

Het nu uitgevoerde onderzoek is vooruitlopend op het project ‘Vergroening bedrijventerrein Wijchen Oost’, waar de Edisonstraat en Einsteinstraat onderdeel van uitmaken, uitgevoerd.

De aanbevelingen kunnen mogelijk als voorbeeld dienen bij de verdere uitwerking van het project ‘Vergroening bedrijventerrein Wijchen Oost’.
Zie ook Toekomstvisie Wijchen oost.(Actiepunt 7: Veilige Omgeving. Onderzoek doen naar verkeersveiligheid Edisonstraat).

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
07-11-2023	Verkeersonderzoek Edisonstraat-Einsteinstraat Besluit (Z/23/135157)

Gewenst resultaat
Het bevorderen van de verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers door een duidelijk en éénduidig straatbeeld.

Argumenten
1.1 Het voorlopig ontwerp kan uitgewerkt worden naar een definitief ontwerp.
De bewoners en ondernemers hebben in zijn algemeenheid positief gereageerd op het voorlopig ontwerp. Daar waar mogelijk zijn de aangedragen aanpassingen verwerkt.

1.2 Uitbreiding parkeerverbod naar de zijstraten.
De bewoners en ondernemers ondervinden nu al overlast door geparkeerde auto's in de zijstraten van de Edisonstraat. Met de plannen, zoals die nu gepresenteerd zijn, verwachten ze nog meer overlast.
Door het uitbreiden van het parkeerverbod tot bij de eerste inrit, verwachten wij de overlast tot een minimum te beperken. Hierdoor kan er ook beter gehandhaafd worden.

1.3 De Zesweg wordt niet afgesloten.
Voor de afsluiting van de Zesweg bleek (ondanks de gevoerde correspondentie), tijdens de inloopavond toch geen draagvlak te zijn. In overleg met de bewoners wordt hier nu een 30 km/h zone ingesteld. Gelijktijdig hiermee zal voor het hele gebied tussen de Zesweg en Woeziksestraat een 30 km/h zone worden ingesteld. Dit zijn smalle straten, die geen uitstraling hebben van wegen waar 50 km/h gereden mag worden. Hierdoor hoeven er ook geen extra fysieke maatregelen genomen te worden.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Enkele ondernemers aan de Edisonstraat hebben aangegeven van mening te zijn dat met de huidige plannen de parkeerproblemen niet worden opgelost.
De huidige parkeerproblemen zijn vooral ontstaan omdat er ondernemers zijn die de benodigde parkeerplaatsen niet op eigen terrein hebben gerealiseerd, of de parkeerplaatsen anders gebruiken (bijvoorbeeld voor opslag). Hierdoor wordt er onder andere door het eigen personeel veel in de berm geparkeerd.
Dit parkeerprobleem is niet helemaal door de gemeente op te lossen. In de huidige plannen worden er ongeveer 15 extra parkeerplaatsen aangelegd, ten opzichte van de huidige officiële parkeerplaatsen in de Edisonstraat. Voor het oplossen van de totale parkeerproblematiek hebben de ondernemers ook zelf een verantwoordelijkheid.

Financiële gevolgen

In de begroting 2024 is de investering aan de Edisonstraat en Einsteinstraat opgenomen als een pm post. Dit voorstel geeft invulling aan deze post.

De investering bedraagt € 1.177.000. Het investeringsbedrag schrijven we af in 68 jaar. De kapitaallasten, ad € 40.849, ingaande 2025 verwerken we via de perspectiefnota 2024. De areaaluitbreiding wordt in de begroting 2025 meegenomen.

Door het krediet niet via een P&C document aan te vragen is het niet mogelijk voor de gemeenteraad om het voorstel integraal af te wegen. We zullen de kapitaallasten opnemen in de perspectiefnota voor integrale afweging.

Communicatie
Het voorlopig ontwerp is op 23 januari 2023 tijdens een inloopavond gepresenteerd aan de bewoners en ondernemers.

Inwonersparticipatie
Op de inloopavond is een toelichting gegeven op het voorlopig ontwerp. Hier lagen ook formulieren waar aanwezigen hun reactie op de plannen konden geven.
Enkele ondernemers hebben aangegeven graag een persoonlijk contact te willen, om over hun specifieke situatie te overleggen

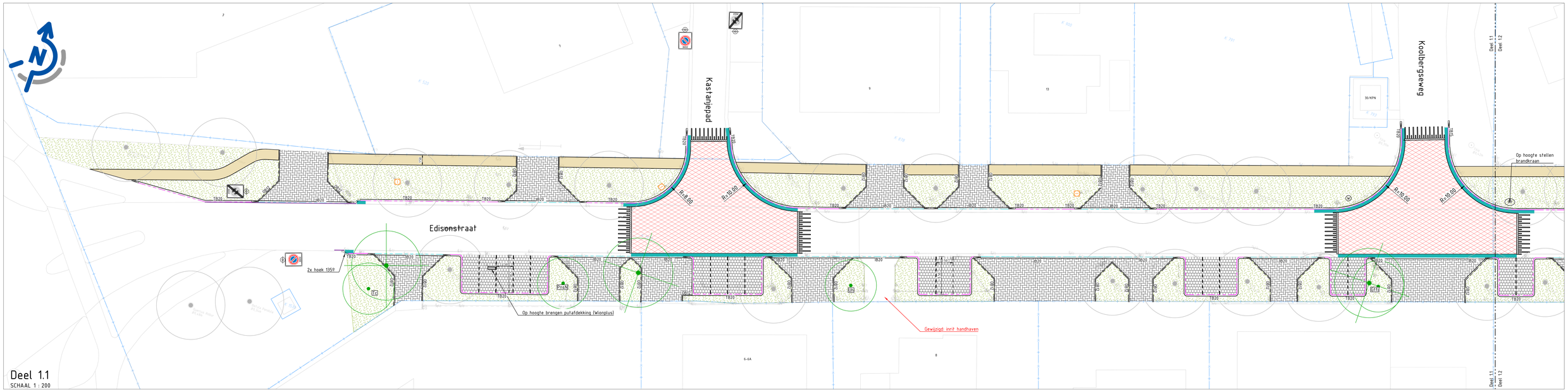
De reacties zijn, waar mogelijk, verwerkt in het definitieve ontwerp.
Na het beschikbaar stellen van de financiële middelen zal, via de website een terugkoppeling geven worden op de gemaakte opmerkingen. Hier zal dan ook het definitief ontwerp op geplaatst worden.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na het beschikbaar stellen van de financiële middelen, zal het werk aanbesteed worden. Uitvoering kan dan in 2024 nog opgestart worden.

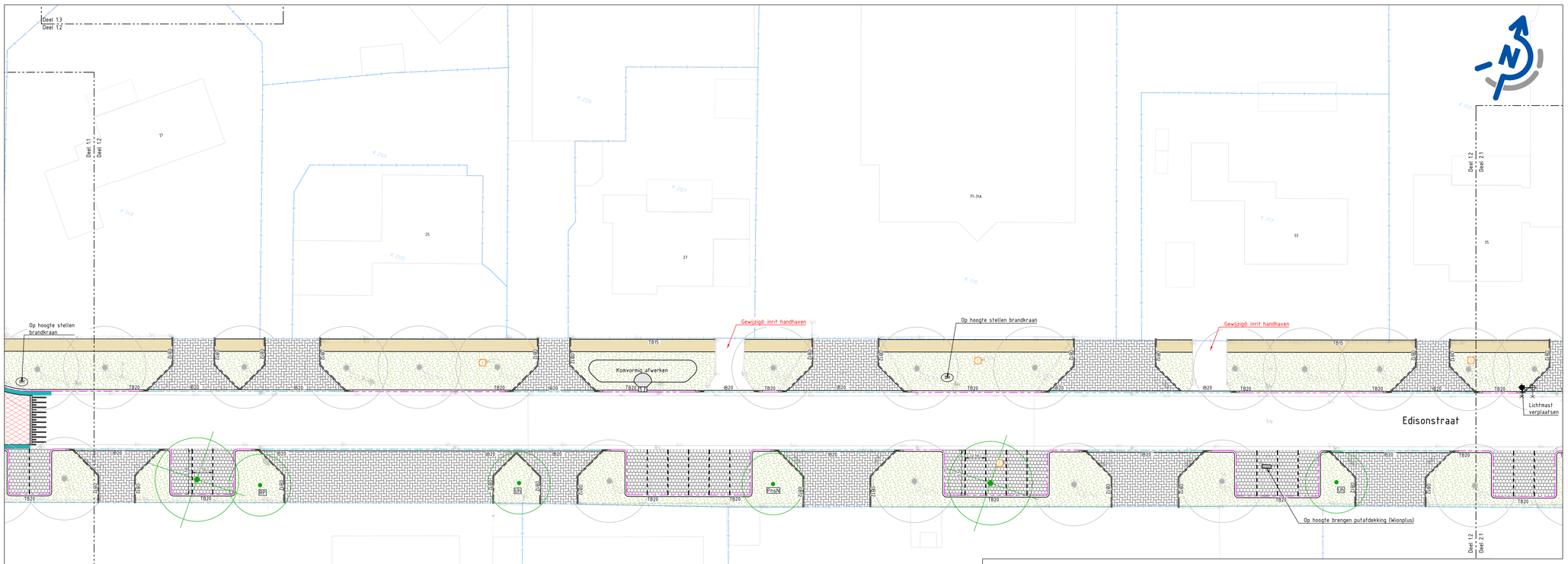
Bij de planning van de uitvoering zullen de ondernemers nauw betrokken worden.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

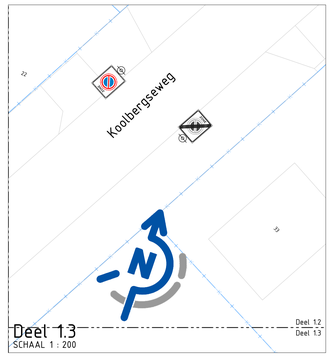
Voorstel
Advies
Team financiën

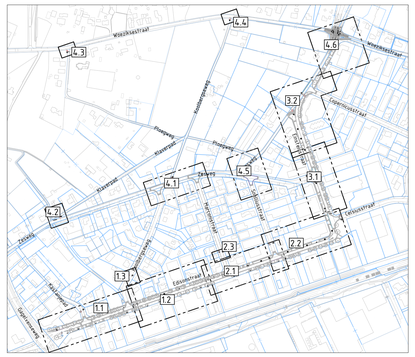
Deel 1.1
SCHAAL 1 : 200

Deel 1.2
SCHAAL 1 : 200

Deel 1.3
SCHAAL 1 : 200

Legenda

- Ondergrond - BGT 08-03-2023
- Ondergrond - Kadastrale kaart 08-03-2023
- Ondergrond - Inmeting 14-03-2023
- OB12 — Opsluitband 120x250 mm , gesteld in beton v.v. steunrug
- TB15 — Trottoirband 130/150x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- TB20 — Trottoirband 180/200x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- IB20 — Inritband 200x130 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- RWS — RWS band 110/220x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- Inritblokkken: 600x300x200mm, gesteld in beton
- Goottegel 150x300 mm gesteld in beton
- Goot 5 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Goot 4 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Goot 5 strekken straatbakstenen keiformaat, kleur rood, gesteld in beton
- Goot 1 strek betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Parkeervakscheiding, BSS KF, kleur wit
- Uitstroom richting verlaagde berm:
  - Uitstroomband 600x250 mm, leverancier Struyk Verwo
  - stenen gesteld in beton
- Taludmarkering van thermoplast, lengte 1.90 m. t.b.v schijndrempels
- Lengtemarkering van thermoplast
- Markering figuren van thermoplast
- Vlakmarkering van thermoplast
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, keperverband
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, elleboogverband
- Middengeleider van beton met straatwerk print
- Parkeerplaatsen van dubbelkeiformaat, 210x210x80mm, kleur antraciet, halfsteensverband
- Rijbaan van asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
  - AC-16 TL-B, laagdikte 50 mm
  - AC-22-DL-B, laagdikte 70 mm
- Deklaag van AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
- Fietspad van rood asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, Till Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen, laagdikte 35 mm
  - AC-22 DL-B, laagdikte gemiddeld 70 mm
- Deklaag asfalt rood, AC 11 surf, DL-B, Till Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen laagdikte 35 mm
- Pad van Graustabiel 0/12, opbouw van boven naar beneden:
  - Graustabiel, laagdikte 60 mm
  - Menggranulaat 0/31,5, laagdikte 150 mm
- Bloemenrijk grasmengsel G5, Cruydthoeck
- RWS kolk eendelig, type: TRK-2000 RWS/90
- Trottoirkolk, eendelig, type: Q-Line Classic TRK-4716/90 GB1
- Op hoogte brengen putafdekking
- Op hoogte brengen brandkraan
- Op hoogte brengen straatpot
- Borden parkeerzone
- Nieuwe te plaatsen verkeersbord incl. flespaal
- Nieuwe locatie te verplaatsen lichtmast
- Te verplaatsen lichtmast
- Te kappen boom
- Nieuw te planten boom, stamomtrek 20-25 cm:
  Tc - Tilia cordata (Winterlinde)
  PnsN - Pinus nigra subsp. Nigra (Oostenrijkse Den)
  UH - Ulmus 'Homestead' (Iep)
  RP - Robinia Pseudoacacia (Acacia)
  Gfri - Gleditsia triacanthos f. inermis (Valse Christusdoorn)
- Bestaande te handhaven boom

Bestaande situatie: 45 parkeervakken
Nieuwe situatie: 83 parkeervakken

Gewijzigd:
- E01 borden naar parkeerzone
- Voorrangssituatie Klaverpad/Koolbergseweg
- Boomsoorten gewijzigd
- 30 km zone toegevoegd

Getekend door:	K. Laurenssen
Geconfroleerd door:	B. Visser
Schaal:	1:200
Formaat:	A0
Documenttype:	Tekening

Projectnummer:	Tekeningnummer:	Blad:
RI23014	501	1
Versie:	Status:	Datum uitgifte:
03	Concept	14-03-2024

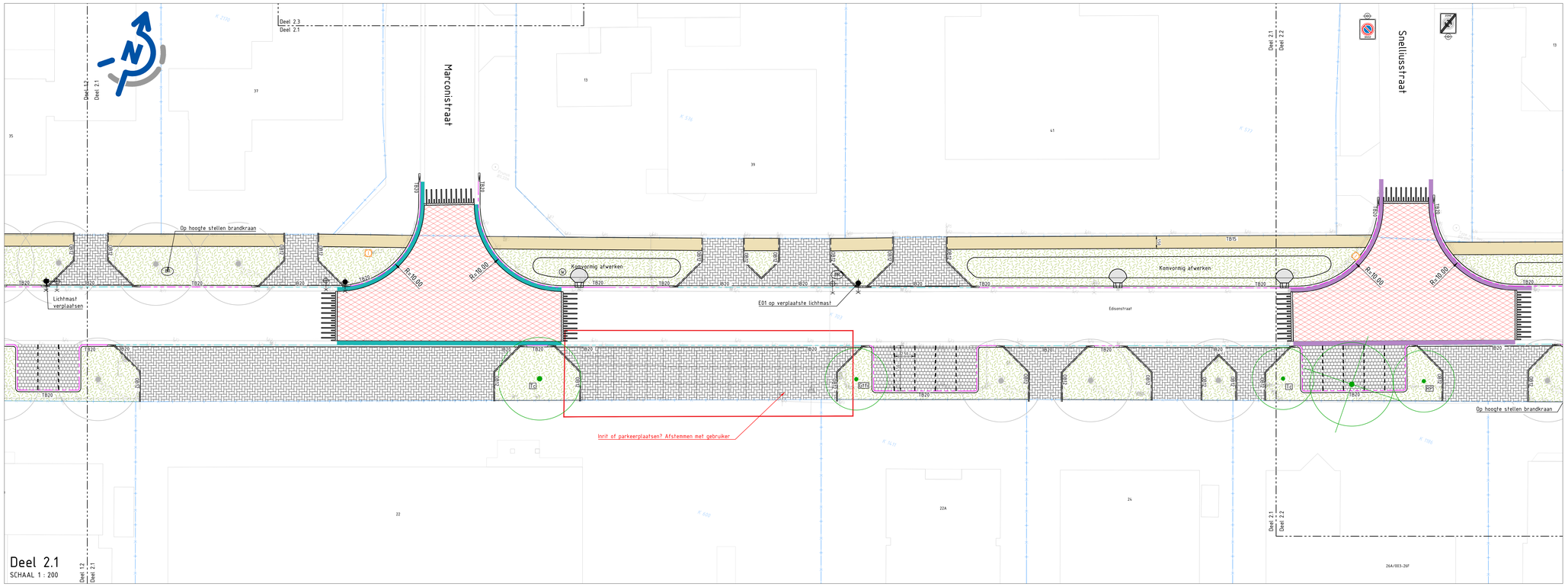
Opdrachtgever:
Werkorganisatie Druten Wijchen

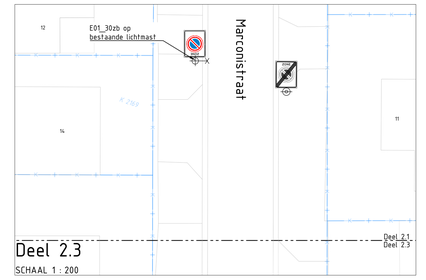
Project:
Parkeervoorzieningen Edisonstraat en Einsteinstraat

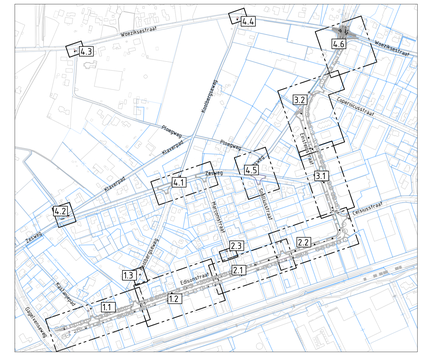
Omschrijving:
Voorlopig ontwerp Edisonstraat

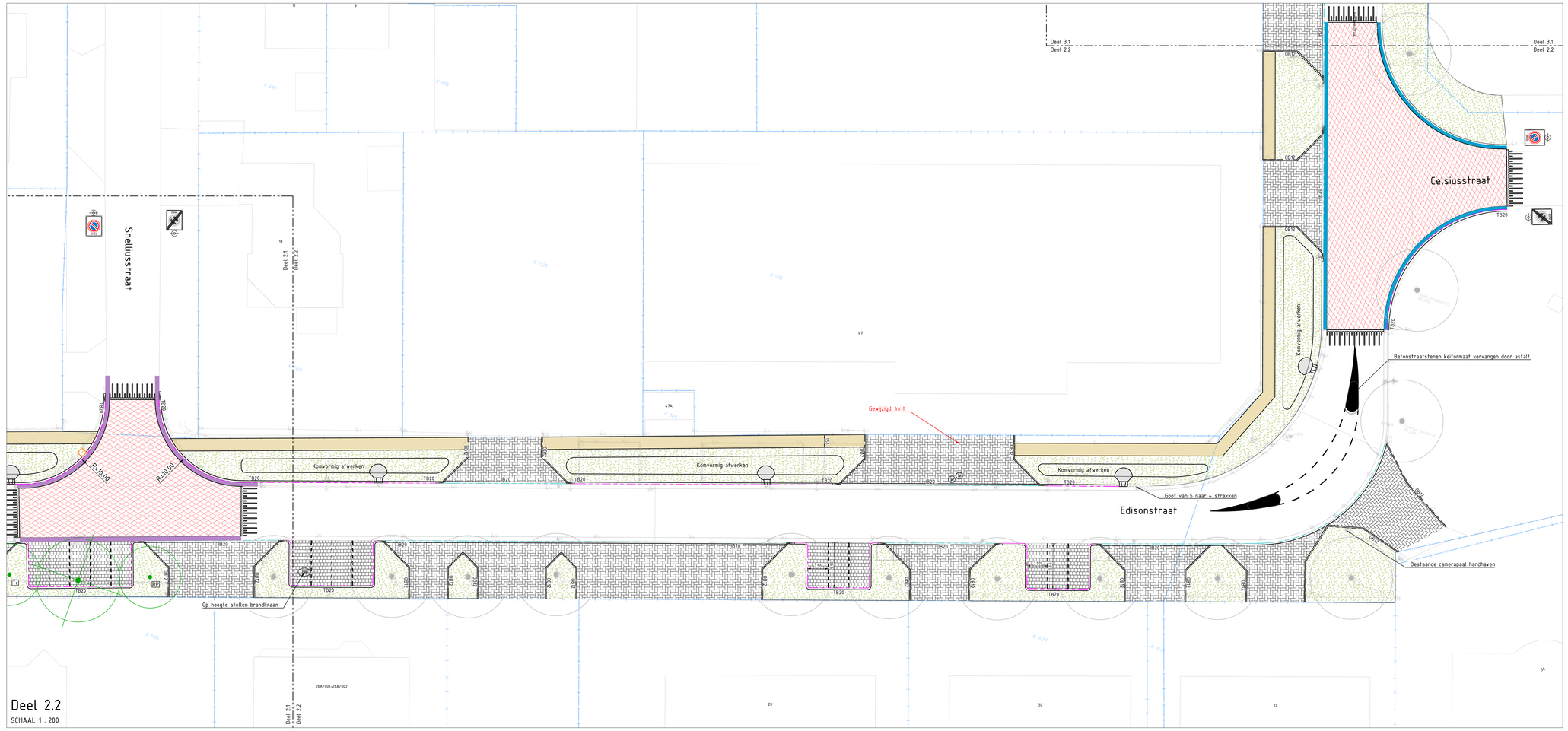
RE infra
Bezoek adres : Jan v.d. Heydenstraat 2, Wijchen
Postadres : Postbus 6, 6600 AA Wijchen
Telefoon : 024-64 253 94
E-mail : info@RE-infra.nl

Maten in meters, tenzij anders aangegeven.
Pelmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
Diameters in millimeters, tenzij anders aangegeven.

Legenda

- Ondergrond - BGT 08-03-2023
- Ondergrond - Kadastrale kaart 08-03-2023
- Ondergrond - Inmeting 14-03-2023
- OB12 — Opsluitband 120x250 mm , gesteld in beton v.v. steunrug
- TB15 — Trottoirband 130/150x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- TB20 — Trottoirband 180/200x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- IB20 — Inritband 200x130 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- RWS — RWS band 110/220x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- KLIN — Inritblokkken: 600x300x200mm, gesteld in beton
- Goottegel 150x300 mm gesteld in beton
- Goot 5 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Goot 4 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Goot 5 strekken straatbakstenen keiformaat, kleur rood, gesteld in beton
- Goot 1 strek betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Parkeervakscheiding, BSS KF, kleur wit
- Uitstroom richting verlaagde berm:
  - Uitstroomband 600x250 mm, leverancier Struyk Verwo
  - stenen gesteld in beton
- Taludmarkering van thermoplast, lengte 1.90 m. t.b.v schijndrempels
- Lengtemarkering van thermoplast
- Markering figuren van thermoplast
- Vlakmarkering van thermoplast
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, keperverband
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, ellebooogverband
- Middengeleider van beton met straatwerk print
- Parkeerplaatsen van dubbelkeiformaat, 210x210x80mm, kleur antraciet, halfsteensverband
- Rijbaan van asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
  - AC-16 TL-B, laagdikte 50 mm
  - AC-22-DL-B, laagdikte 70 mm
- Deklaag van AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
- Fietspad van rood asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, Till Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen, laagdikte 35 mm
  - AC-22 OL-B, laagdikte gemiddeld 70 mm
- Deklaag asfalt rood, AC 11 surf, DL-B, Till Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen laagdikte 35 mm
- Pad van Graustabiel 0/12, opbouw van boven naar beneden:
  - Graustabiel, laagdikte 60 mm
  - Menggranulaat 0/315, laagdikte 150 mm
- Bloemenrijk grasmengsel G5, Cruydthoeck
- RWS kolk eendelig, type: TRK-2000 RWS/90
- Trottoirkolk, eendelig, type: Q-Line Classic TRK-4716/90 GB1
- Op hoogte brengen putafdekking
- BR — Op hoogte brengen brandkraan
- W — Op hoogte brengen straatpot
- Borden parkeerzone
- Nieuwe te plaatsen verkeersbord incl. flespaal
- Nieuwe locatie te verplaatsen lichtmast
- Te verplaatsen lichtmast
- Te kappen boom
- Nieuw te planten boom, stamomtrek 20-25 cm:
  Tc - Tilia cordata (Winterlinde)
  PnsN - Pinus nigra subsp. Nigra (Oostenrijkse Den)
  UH - Ulmus 'Homestead' (Iep)
  RP - Robinia Pseudoacacia (Acacia)
  GTri - Gleditsia triacanthos f. inermis (Valse Christusdoorn)
- Bestaande te handhaven boom

Bestaande situatie: 45 parkeervakken
Nieuwe situatie: 83 parkeervakken

Gewijzigd:
- E01 borden naar parkeerzone
- Voorrangssituatie Klaverpad/Koolbergseweg
- Boomsoorten gewijzigd
- 30 km zone toegevoegd

Getekend door:	K. Laurenssen
Gecontroleerd door:	B. Visser
Schaal:	1:200
Formaat:	A0
Documenttype:	Tekening

Projectnummer:	Tekeningnummer:	Blad:
RI23014	501	2
Versie:	Status:	Datum uitgifte:
03	Concept	14-03-2024

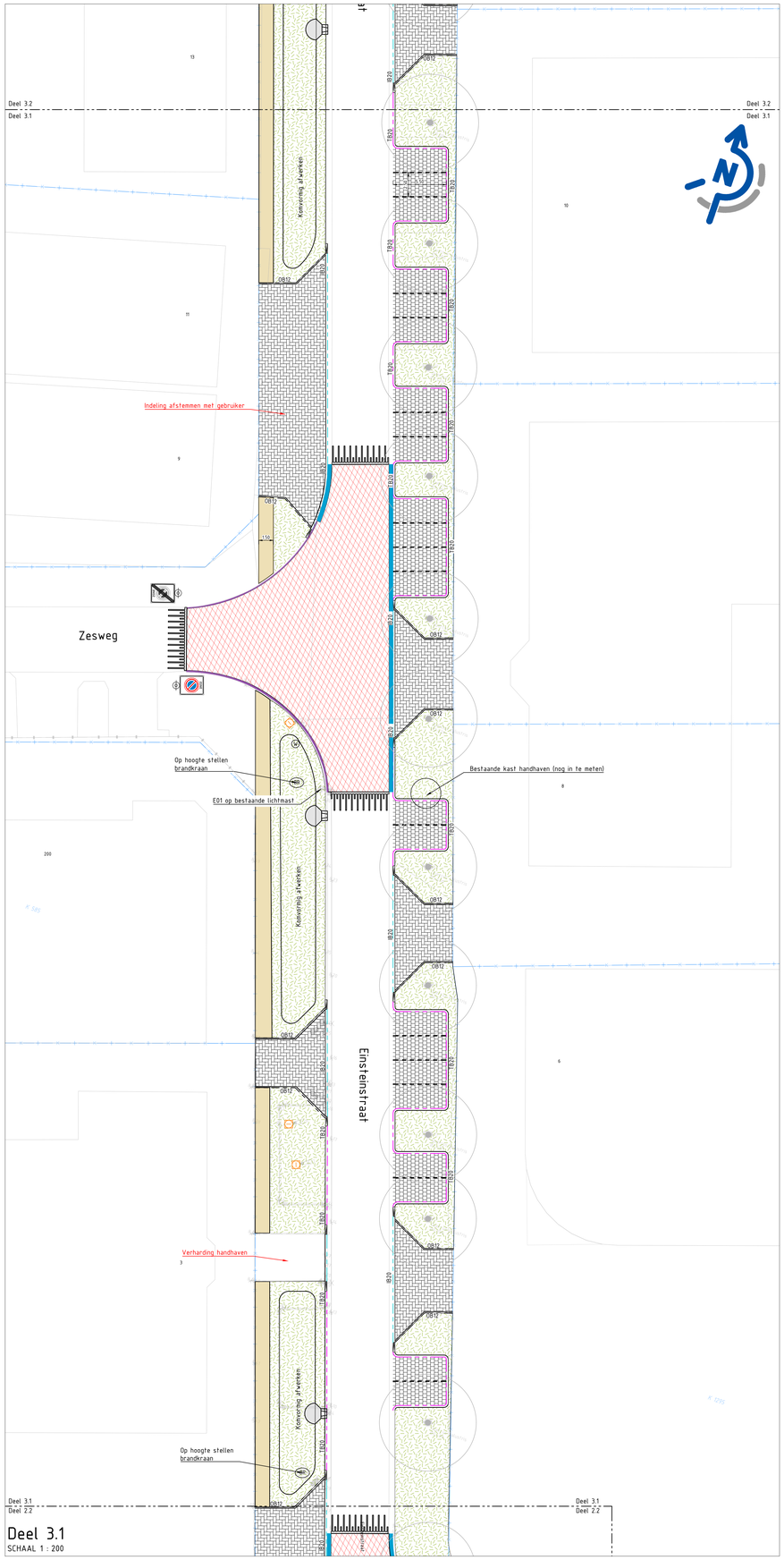
Opdrachtgever:
Werkorganisatie Druten Wijchen

Project:
Parkeervoorzieningen Edisonstraat en Einsteinstraat

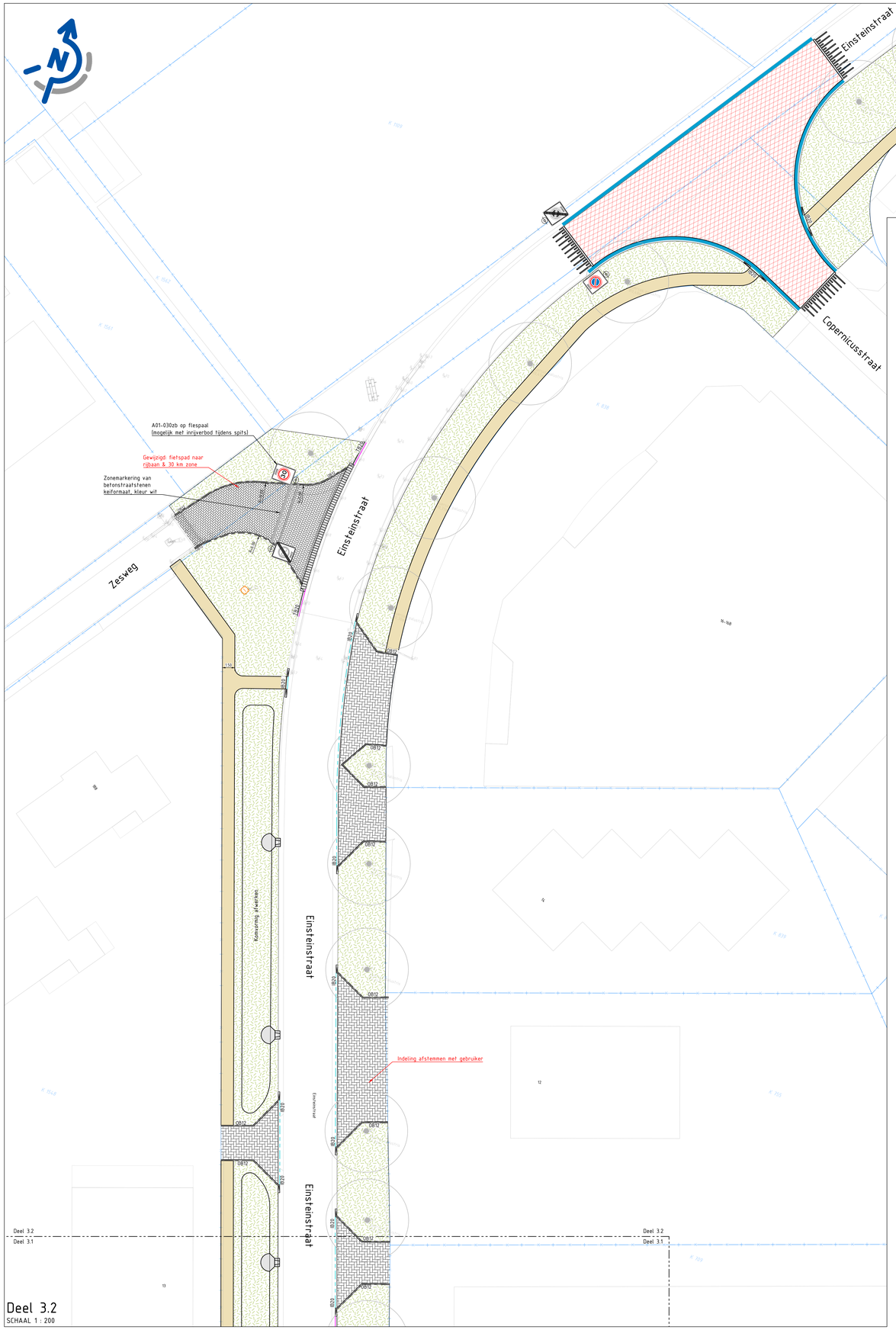
Omschrijving:
Voorlopig ontwerp Edisonstraat

RE infra
Bezoek adres : Jan v.d. Heydenstraat 2, Wijchen
Postadres : Postbus 6, 6600 AA Wijchen
Telefoon : 024-64 253 94
E-mail : info@RE-infra.nl

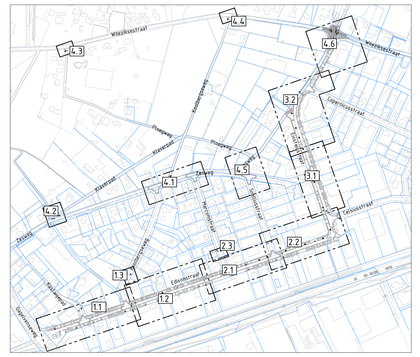
Maten in meters, tenzij anders aangegeven.
Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
Diameters in millimeters, tenzij anders aangegeven.

Deel 3.1
SCHAAL 1 : 200

Deel 3.2
SCHAAL 1 : 200

Legenda

- Ondergrond - BGT 08-03-2023
- Ondergrond - Kadastrale kaart 08-03-2023
- Ondergrond - Inmeting 14-03-2023
- OB12 — Opsluitband 120x250 mm , gesteld in beton v.v. steunrug
- TB15 — Trottoirband 130/150x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- TB20 — Trottoirband 180/200x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- IB20 — Inritband 200x330 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- RWS — RWS band 110/220x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- Inritblokken: 600x300x200mm, gesteld in beton
- Goottegel 150x300 mm gesteld in beton
- Goot 5 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Goot 4 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Goot 5 strekken straatbakstenen keiformaat, kleur rood, gesteld in beton
- Goot 1 strek betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Parkeervakscheiding, BSS KF, kleur wit
- Uitstroom richting verlaagde berm:
  - Uitstroomband 600x250 mm, leverancier Struyk Verwo
  - stenen gesteld in beton
- Taludmarkering van thermoplast, lengte 1.90 m. t.b.v schijndrempels
- Lengtemarkering van thermoplast
- Markering figuren van thermoplast
- Vlakmarkering van thermoplast
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, keperverband
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, elleboogverband
- Middengeleider van beton met straatwerk print
- Parkeerplaatsen van dubbelkeiformaat, 210x210x80mm, kleur antraciet, halfsteensverband
- Rijbaan van asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
  - AC-16 TL-B, laagdikte 50 mm
  - AC-22-DL-B, laagdikte 70 mm
- Deklaag van AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
- Fietspad van rood asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, Tili Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen, laagdikte 35 mm
  - AC-22 DL-B, laagdikte gemiddeld 70 mm
- Deklaag asfalt rood, AC 11 surf, DL-B, Tili Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen laagdikte 35 mm
- Pad van Graustabiel 0/12, opbouw van boven naar beneden:
  - Graustabiel, laagdikte 60 mm
  - Menggranulaat 0/31,5, laagdikte 150 mm
- Bloemenrijk grasmengsel GS, Cruydthoeck
- RWS kolk eendelig, type: TRK-2000 RWS/90
- Trottoirkolk, eendelig, type: G-Line Classic TRK-4716/90 GB1
- Op hoogte brengen putafdekking
- Op hoogte brengen brandkraan
- Op hoogte brengen straatpot
- Borden parkeerzone
- Nieuwe te plaatsen verkeersbord incl. flespaal
- Nieuwe locatie te verplaatsen lichtmast
- Te verplaatsen lichtmast
- Te kappen boom
- Nieuw te planten boom, stamomtrek 20-25 cm:
  Tc - Tilia cordata (Winterlinde)
  PnsN - Pinus nigra subsp. Nigra (Oostenrijkse Den)
  UH - Ulmus 'Homestead' (Iep)
  RP - Robinia Pseudoacacia (Acacia)
  Gtfi - Gleditsia triacanthos f. inermis (Valse Christusdoorn)
- Bestaande te handhaven boom

Bestaande situatie: 45 parkeervakken

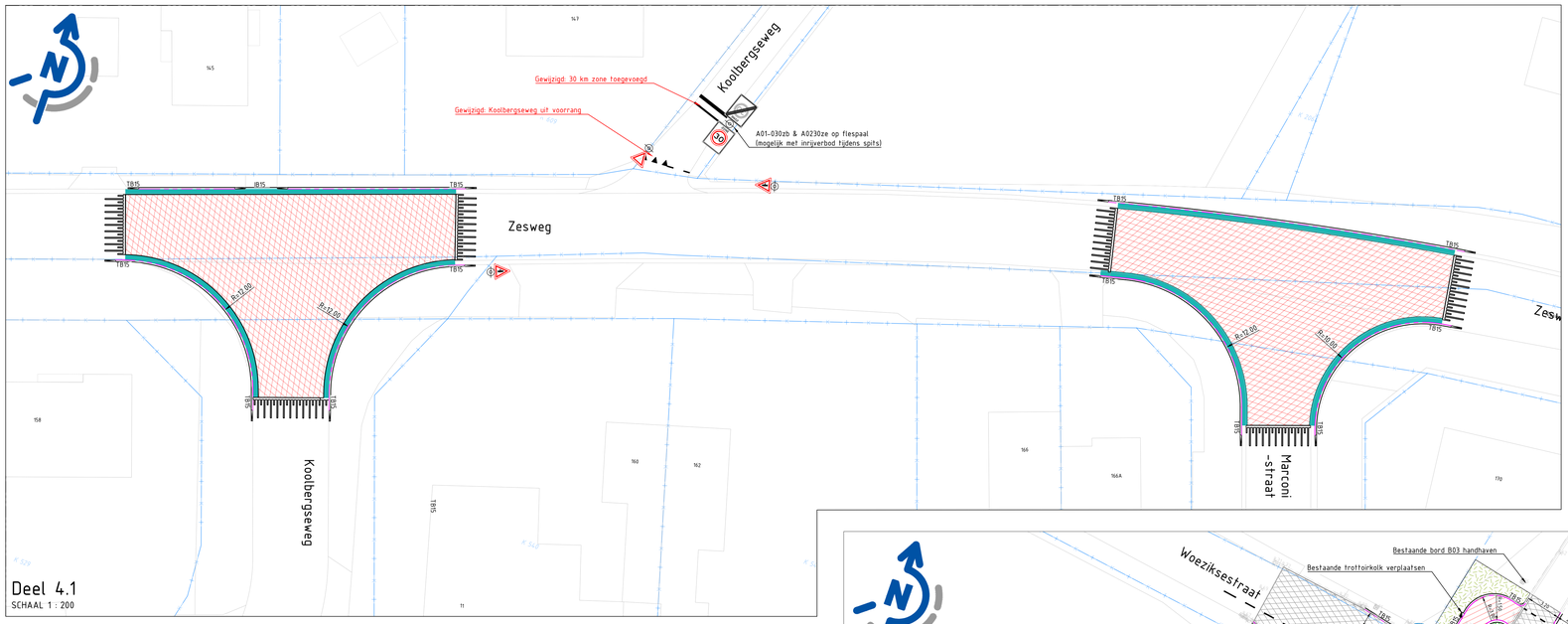
Nieuwe situatie: 83 parkeervakken

Gewijzigd:
- E01 borden naar parkeerzone
- Voorrangssituatie Klaverpad/Koolbergseweg
- Boomsoorten gewijzigd
- 30 km zone toegevoegd

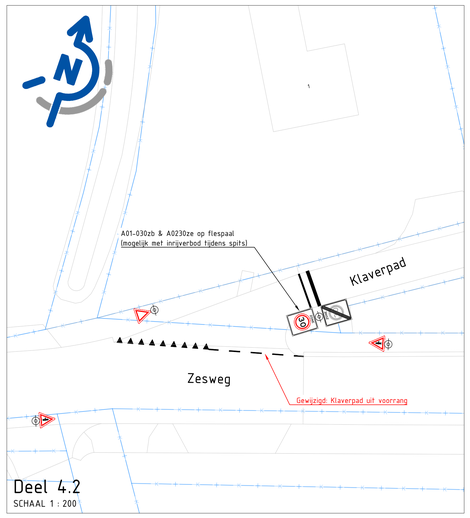
Getekend door: K. Laurenssen	Projectnummer: RI23014	Tekeningnummer: 501	Blad: 3
Gecontroleerd door: B. Visser	Versie: 03	Status: Concept	Datum uitgifte: 14-03-2024
Schaal: 1:200	Opdrachtgever: Werkorganisatie Druten Wijchen		
Formaat: A0	Documenttype: Tekening	Project: Parkeervoorzieningen Edisonstraat en Einsteinstraat	
		Omschrijving: Voorlopig ontwerp Einsteinstraat	

RE infra
Bezoek adres / Postadres: Jan v.d. Heydenstraat 2, Wijchen
Postbus 6, 6600 AA Wijchen
Telefoon: 0024-64 253 94
E-mail: info@RE-infra.nl

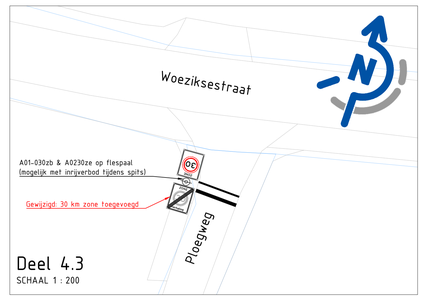
Maten in meters, tenzij anders aangegeven.
Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
Diameters in millimeters, tenzij anders aangegeven.

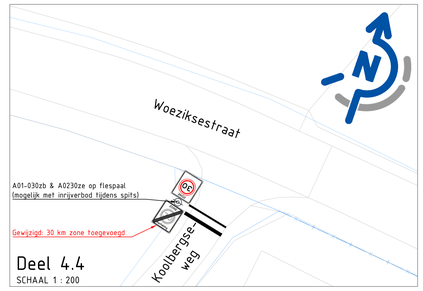
Deel 4.1
SCHAAL 1 : 200

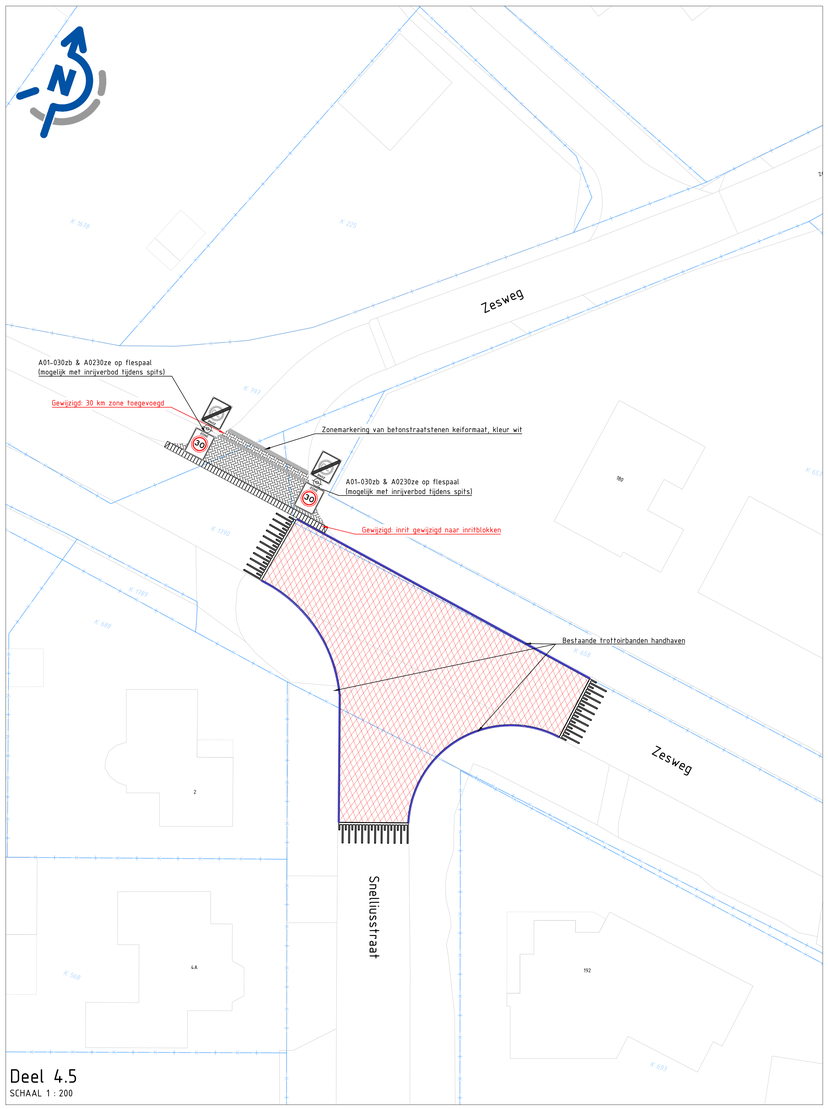
Deel 4.2
SCHAAL 1 : 200

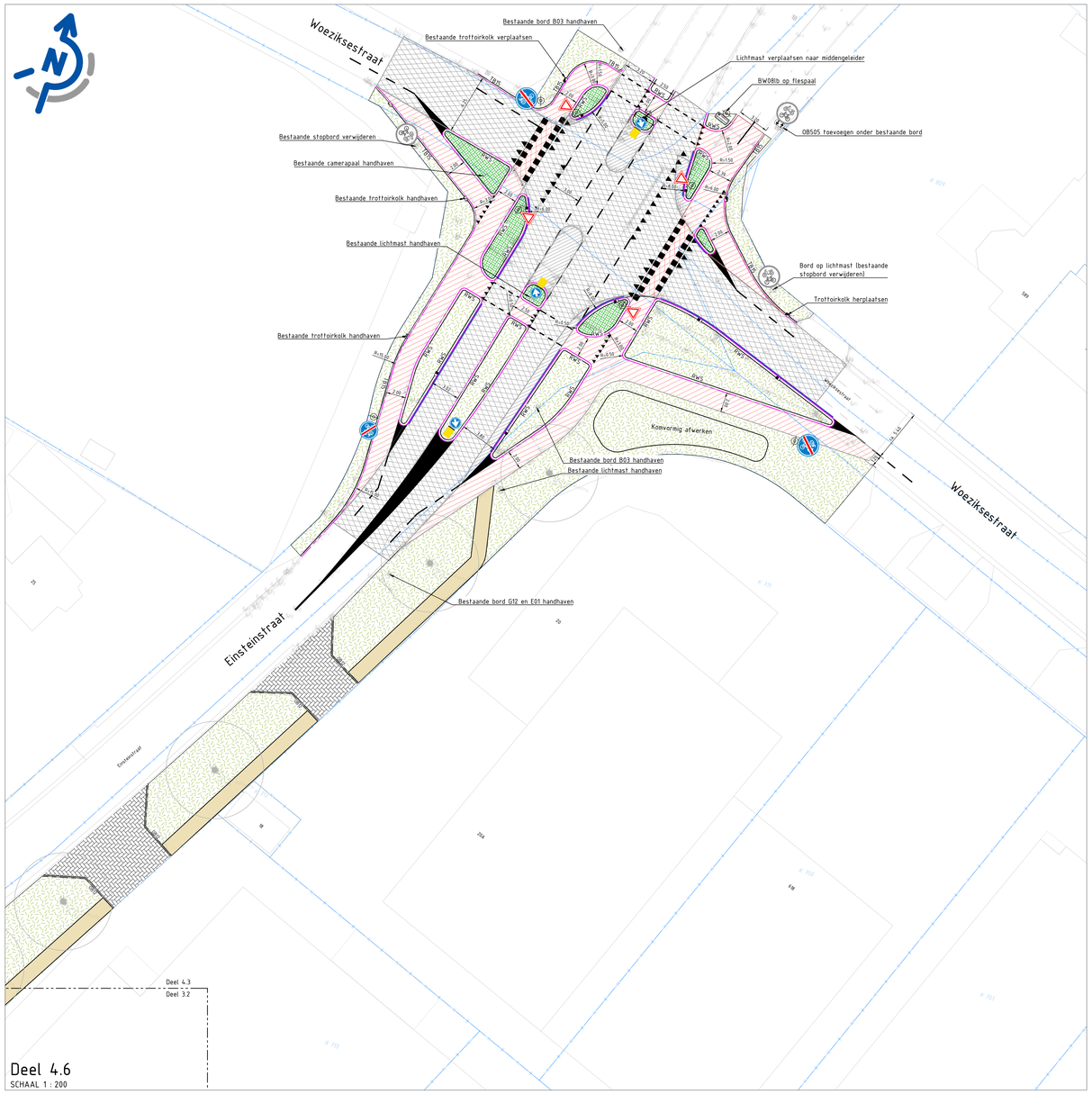
Deel 4.3
SCHAAL 1 : 200

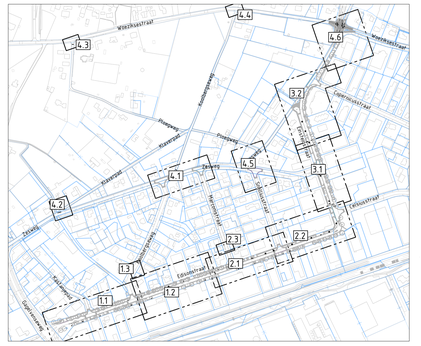
Deel 4.4
SCHAAL 1 : 200

Deel 4.5
SCHAAL 1 : 200

Deel 4.6
SCHAAL 1 : 200

Legenda

- Ondergrond – BGT 08-03-2023
- Ondergrond – Kadastrale kaart 08-03-2023
- Ondergrond – Inmeting 14-03-2023
- OB12 Opsluitband 120x250 mm , gesteld in beton v.v. steunrug
- TB15 Trottoirband 150/150x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- RW5 RWS band 110/220x250 mm, gesteld in beton v.v. steunrug
- Inritblokken: 600x300x200mm, gesteld in beton
- Goottegel 150x300 mm gesteld in beton
- Goot 4 strekken betonstraatstenen keiformaat, kleur grijs, gesteld in beton
- Lengtemarkering van thermoplast
- Markering figuren van thermoplast
- Vlakmarkering van thermoplast
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, keperverband
- Betonstraatstenen keiformaat, dikte 80 mm, kleur grijs, elleboogverband
- Middengeleider van beton met straatwerk print
- Rijbaan van asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
  - AC-16 TL-B, laagdikte 50 mm
  - AC-22-DL-B, laagdikte 70 mm
- Deklaag van AC-11 surf DL-B, laagdikte 35 mm
- Fietspad van rood asfalt, opbouw van boven naar beneden:
  - AC-11 surf DL-B, Till Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen, laagdikte 35 mm
  - AC-22 DL-B, laagdikte gemiddeld 70 mm
- Deklaag asfalt rood, AC 11 surf, DL-B, Till Red 3% rode kleurstof, zwarte bitumen laagdikte 35 mm
- Pad van Graustabiel 0/12, opbouw van boven naar beneden:
  - Graustabiel, laagdikte 60 mm
  - Menggranulaat 0/31,5, laagdikte 150 mm
- Bloemenrijk grasmengsel G5, Cruydthoeck
- RWS kolk eendelig, type: TRK-2000 RWS/90
- Trottoirkolk, eendelig, type: Q-Line Classic TRK-4716/90 GB1
- Op hoogte brengen putafdekking
- Zoneborden parkeerzone
- Nieuwe te plaatsen verkeersbord incl. flespaal
- Nieuwe locatie te verplaatsen lichtmast
- Te verplaatsen lichtmast
- Bestaande te handhaven boom

Bestaande situatie: 45 parkeervakken

Nieuwe situatie: 83 parkeervakken

Gewijzigd:
- E01 borden naar parkeerzone
- Voorrangssituatie Klaverpad/Koolbergseweg
- Boomsoorten gewijzigd
- 30 km zone toegevoegd

Getekend door: K. Laurenssen	Projectnummer: RI23014	Tekeningnummer: 501	Blad: 4
Gecontroleerd door: B. Visser	Versie: 03	Status: Concept	Datum uitgifte: 04-03-2024
Schaal: 1:200	Opdrachtgever: Werkorganisatie Druten Wijchen		
Formaat: A0	Documenttype: Tekening	Project: Parkeervoorzieningen Edisonstraat en Einsteinstraat	
		Omschrijving: Voorlopig ontwerp Zesweg en kruising Woeziksestraat	

RE infra
Bezoek adres / Postadres: Jan v.d. Heydenstraat 2, Wijchen / Postbus 6, 6600 AA Wijchen
Telefoon: 024-64 253 94
E-mail: info@RE-infra.nl

Maten in meters, tenzij anders aangegeven.
Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders aangegeven.
Diameters in millimeters, tenzij anders aangegeven.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5748
Extern Zaak ID	Z/24/235710
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	6.c
Titel	235710 Beslisnota Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Sijben, Daniël
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	0611421553
E-mail adres steller	

Bijlagen
235710 Beslisnota Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen
Beleidsvisie De Bibliotheek Wijchen 2025-2028 Definitief

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	9 april 2024
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	18 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Commissievergadering Wijchen	21 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Toelichting

De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk voor gemeente Wijchen voor de periode 2025-2028 is een herijkte visie, als opvolger van de visie voor periode 2020-2023. De visie geeft weer wat we vinden van het bibliotheekwerk en wat we verwachten van de bibliotheek in Wijchen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De gemeentelijke visie voor het bibliotheekwerk vast te stellen, zoals verwoord in de beleidsnota “De Bibliotheek Wijchen. De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk in Wijchen 2025-2028”, waarmee u onder andere instemt met:
a. De bibliotheek is een basisvoorziening voor de gemeente Wijchen;
b. Er is een hoofdvestiging in Wijchen en een nevenvestiging in Bergharen;
c. Het bibliotheekwerk concentreert zich op drie maatschappelijke opgaven:
i. Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier.
ii. Participatie in informatiesamenleving – digitale inclusie en digitaal burgerschap.
iii. Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid.
d. Specifieke aandacht gaat uit naar de jeugd van 0-18 jaar en laaggeletterden;
e. Op basis van de visie de opdracht aan De bibliotheek Wijchen om:
i. producten en diensten aan te bieden als zelfstandige basisvoorziening;
ii. het onderwijs te ondersteunen;
iii. het gemeentelijk beleid te ondersteunen inzake laaggeletterdheid en jeugd.
f. De visie vormt de basis voor een 4-jarige budgetsubsidie, met onderliggende uitvoeringsovereenkomst, voor De Bibliotheek Wijchen, periode 2025-2028.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. De gemeentelijke visie voor het bibliotheekwerk vast te stellen, zoals verwoord in de beleidsnota “De Bibliotheek Wijchen. De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk in Wijchen 2025-2028”, waarmee u onder andere instemt met:
a. De bibliotheek is een basisvoorziening voor de gemeente Wijchen;
b. Er is een hoofdvestiging in Wijchen en een nevenvestiging in Bergharen;
c. Het bibliotheekwerk concentreert zich op drie maatschappelijke opgaven:
i. Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier.
ii. Participatie in informatiesamenleving – digitale inclusie en digitaal burgerschap.
iii. Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid.
d. Specifieke aandacht gaat uit naar de jeugd van 0-18 jaar en laaggeletterden;
e. Op basis van de visie de opdracht aan De bibliotheek Wijchen om:
i. producten en diensten aan te bieden als zelfstandige basisvoorziening;
ii. het onderwijs te ondersteunen;
iii. het gemeentelijk beleid te ondersteunen inzake laaggeletterdheid en jeugd.
f. De visie vormt de basis voor een 4-jarige budgetsubsidie, met onderliggende uitvoeringsovereenkomst, voor De Bibliotheek Wijchen, periode 2025-2028.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/235710

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De gemeentelijke visie voor het bibliotheekwerk vast te stellen, zoals verwoord in de beleidsnota "De Bibliotheek Wijchen. De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk in Wijchen 2025-2028", waarmee u onder andere instemt met:
    a. De bibliotheek is een basisvoorziening voor de gemeente Wijchen;
    b. Er is een hoofdvestiging in Wijchen en een nevenvestiging in Bergharen;
    c. Het bibliotheekwerk concentreert zich op drie maatschappelijke opgaven:
        i. Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier.
        ii. Participatie in informatiesamenleving – digitale inclusie en digitaal burgerschap.
        iii. Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid.
    d. Specifieke aandacht gaat uit naar de jeugd van 0-18 jaar en laaggeletterden;
    e. Op basis van de visie de opdracht aan De bibliotheek Wijchen om:
        i. producten en diensten aan te bieden als zelfstandige basisvoorziening;
        ii. het onderwijs te ondersteunen;
        iii. het gemeentelijk beleid te ondersteunen inzake laaggeletterdheid en jeugd.
    f. De visie vormt de basis voor een 4-jarige budgetsubsidie, met onderliggende uitvoeringsovereenkomst, voor De Bibliotheek Wijchen, periode 2025-2028.

Aanleiding

De bibliotheek is van onmiskenbaar belang voor Wijchen en haar inwoners. Dat belang is er voor een zeer grote groep inwoners van alle leeftijden. De komende beleidsperiode willen we door op de ingeslagen weg. We bouwen voort op wat er in eerdere perioden is opgebouwd. Wij beschouwen de bibliotheek als een basisvoorziening. Accenten worden gelegd bij het bevorderen van geletterdheid en leesplezier, bij digitale inclusie en digitaal burgerschap en bij basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid.

De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk voor gemeente Wijchen voor de periode 2025-2028 is een herijkte visie, als opvolger van de visie voor periode 2020-2023.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
03-09-2019	Z/19/035155 Visie bibliotheekwerk 2020-2023
19-12-2023	Z/23/146716 Subsidieverlening 2024 Stichting De Bibliotheek Wijchen

Gewenst resultaat

De visie geeft weer wat we vinden van het bibliotheekwerk en wat we verwachten van de bibliotheek in Wijchen. De visie vormt de basis voor een 4-jarige budgetsubsidie met een onderliggende uitvoeringsovereenkomst waarin we concrete afspraken maken over de te leveren prestaties.

Argumenten
1.1 In de beleidsvisie staat wat wij de komende jaren van de bibliotheek verwachten.
Het is de taak van de bibliotheek om invulling te geven hoe dit te bereiken.

1.2 De bibliotheek is een basisvoorziening
In het voorjaar van 2024 is in de Cultuurnota Gemeente Wijchen opgenomen dat de bibliotheek wordt beschouwd als een basisvoorziening.

1.3 De visie is afgestemd met De Bibliotheek Wijchen
We hebben de beleidsvisie geformuleerd in afstemming met De Bibliotheek Wijchen.
De beleidsvisie is gelezen en voorzien van feedback door Rijnbrink.
De beleidsvisie is integraal afgestemd met de beleidsvelden Onderwijs, Laaggeletterdheid en Cultuur.

1.4 De aanpak van digitale inclusie en laaggeletterdheid zijn speerpunten.
We onderkennen het maatschappelijk belang van een geletterde burger (inclusief digitale geletterdheid). In het coalitieakkoord Wijchen 2022-2026 is opgenomen dat de bibliotheek een belangrijke rol kan spelen op het gebied van digitale vaardigheden en laaggeletterdheid. Om die reden benadrukken wij in de bibliotheekvisie de betekenis van de bibliotheek in de aanpak van digitale inclusie en laaggeletterdheid.

De rol die de bibliotheek kan spelen op het gebied van de digitale samenleving is ook opgenomen in het Strategisch kompas: Wijchen2035 'De kracht van Wijchen'. Daarin staat dat we meer en meer in een digitale samenleving leven en we het belangrijk vinden dat iedereen goed mee kan doen in de samenleving en zich kan ontwikkelen. De bibliotheek blijft een waardevolle rol hierin vervullen.

Tegenargumenten en risico's
1.1 We hebben een financiële uitdaging de gemeentelijke begroting sluitend te krijgen.
Behoud van de bibliotheek kost geld, echter investeren in een preventieve aanpak van laaggeletterdheid, bespaart voor de langere termijn maatschappelijke kosten.

Financiële gevolgen
Voor instandhouding van de bibliotheek in onze gemeente en voor het uitvoeren van de afgesproken functies stelde de gemeenteraad 19 december 2023 subsidie beschikbaar, voor één jaar. De subsidie is voor 2024 vastgesteld op € 930.372 en bestaat uit een budgetsubsidie (€ 859.372) en een subsidie (€ 71.000) vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten.

Daarnaast ontvangt De Bibliotheek Wijchen een eenmalige SPUK Digitale Overheid ter hoogte van € 40.335 in 2024.

Daarnaast ontvangt De Bibliotheek Wijchen twee subsidies voor de Boekstartcoach en de Voorleesexpress, beide op grond van het Onderwijsachterstandenbeleid. De subsidie voor de Boekstartcoach is € 22.570 voor 2023 én 2024. De subsidie voor de Voorleesexpress is € 17.550 voor 2024.

Deze beleidsvisie leidt op dit moment niet tot kostenuitzettingen.

Voor de bekostiging van het bibliotheekwerk voor de periode 2025-2028 zijn we voornemens een 4-jarige budgetsubsidie beschikbaar te stellen. De raad krijgt op een later moment een beslisnota voorgelegd over deze meerjarige subsidieverlening.

Communicatie
We hebben afstemming gezocht met De Bibliotheek Wijchen en informatie opgehaald via Rijnbrink. De beleidsvisie is afgestemd met beleidsvelden Onderwijs, Laaggeletterdheid en Cultuur. In april is er een informatiebijeenkomst van de raad.

Inwonersparticipatie
Na vaststelling van de beleidsvisie worden direct betrokkenen en inwoners geïnformeerd.

Uitvoering of Vervolgstappen
De opdracht aan De Bibliotheek Wijchen is eerder vertaald in een 4-jarige budgetsubsidie met onderliggende uitvoeringsovereenkomst (2020-2023). De opdracht werd door de bibliotheek uitgewerkt in een 4-jarig beleidsplan inclusief een productenboek waarin staat welke diensten de bibliotheek gesubsidieerd zal leveren aan burgers, scholen en andere instellingen en welke diensten zij als plusdienst aanbiedt.

De uitvoeringsovereenkomst (2020-2023) is één jaar verlengd. Dat betekent dat in 2024 dezelfde voorwaarden van kracht zijn zoals vastgelegd in die 4-jarige budgetsubsidie. Bij de volgende periode, 2025-2028, wordt weer gebruik gemaakt van een meerjarige overeenkomst. Een nieuwe uitvoeringsovereenkomst dient hiervoor te worden opgesteld.

Het strategische beleidsplan van De Bibliotheek Wijchen loopt van 2021-2024. Met een nieuw beleidsplan, voor de periode 2025 tot 2028, lopen de beleidsvisie, het beleidsplan, de uitvoeringsovereenkomst en de budgetsubsidie weer gelijk met elkaar.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

De Bibliotheek Wijchen

De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk in Wijchen

2025-2028

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**
2. Landelijk beleid: De toekomstgerichte bibliotheek **4**
3. Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen **7**
4. Gemeentelijke beleidsvisie op de bibliotheek **9**
5. Opdracht voor De Bibliotheek Wijchen **11**
6. Randvoorwaarden **16**
Bronnen **18**

1. Inleiding

Bibliotheken hebben een uitdagende tijd achter de rug. Zo ook de Bibliotheek Wijchen. De vorige bibliotheekvisie is ruim vier jaar geleden vastgesteld. Een enerverende periode volgde voor bibliotheken. Het coronavirus hield Nederland in de greep van maart 2020 tot en met mei 2022. Begin 2021 waren bibliotheken een aaneengesloten periode van twintig weken gesloten in verband met de landelijke lockdown. De Bibliotheken verschilden in de keuzes die ze maakten rondom hun dienstverlening tijdens de coronacrisis. Hoewel er veel negatieve gevolgen waren, werd duidelijk welke vitale rol de bibliotheek tijdens deze crisis binnen de lokale gemeenschap vervulde. Bibliotheken hadden gedurende de coronacrisis een essentiële rol in het voorzien van digitale ondersteuning van mensen die een prikafspraak moesten maken of een coronabewijs downloaden. De bibliothekensector zorgde ook voor inspiratie tijdens de gedwongen sluiting. Door creatieve oplossingen bleef de sector betekenisvolle diensten bieden, zoals de afhaalpunten en de bezorgservice. Hiermee voorkwam de sector een sterkere daling van de uitleen.

Het mag duidelijk zijn, de Bibliotheek Wijchen heeft grote waarde voor de gemeenschap. De afgelopen beleidsperiode maakte de Bibliotheek Wijchen een mooie maatschappelijke ontwikkeling door naar een bibliotheek die goed geworteld is in de Wijchense samenleving. Een bibliotheek die acteert op belangrijke thema's. Een bibliotheek die in verbinding staat en ruimte biedt, bijvoorbeeld bij initiatieven als de zadenbibliotheek of de speelOtheek.

Bibliotheken maken het verschil, vanuit het perspectief van participatie, taalvaardigheid en kansengelijkheid. Zodoende is in het coalitieakkoord Wijchen 2022-2026 opgenomen dat de bibliotheek een belangrijke rol kan spelen op het gebied van digitale vaardigheden en laaggeletterdheid. En op het gebied van de digitale samenleving, zoals is opgenomen in het Strategisch kompas: Wijchen2035 'De kracht van Wijchen'. We vinden het belangrijk dat iedereen goed mee kan doen in de samenleving en zich kan blijven ontwikkelen. Daarbij blijft de bibliotheek een waardevolle rol vervullen.

Voor u ligt de gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk voor gemeente Wijchen voor de periode 2025-2028. Een herijkte visie, als opvolger van de visie voor periode 2020-2023. De komende beleidsperiode gaan we door op de ingeslagen weg. We bouwen voort op dat wat we tot nu toe hebben opgebouwd. De afgelopen jaren veranderde de functie van de bibliotheek echter van *een public space* naar *een third place*. De bibliotheek, als tweede huiskamer. Om de ontwikkelingen te kunnen blijven volgen zal de bibliotheek zelf steeds in beweging moeten zijn. Gelukkig kunnen we rekenen op professionele medewerkers en betrokken vrijwilligers. Samen met hun hulp zorgen we ervoor dat inwoners van gemeente Wijchen kunnen meedoen en hun talenten ontwikkelen en gebruiken.

Bea Schouten, fotograaf Dymph Essenstam

Bea Schouten
Wethouder

2. Landelijk beleid: De toekomstgerichte bibliotheek

De openbare bibliotheek behoort tot de meest bezochte sociaal-culturele voorzieningen. De maatschappelijke en culturele impact, van een goed toegeruste bibliotheek, is groot. Voormalig staatssecretaris Uslu stuurde op 4 november 2022 de Bibliotheekbrief naar de Kamer en trok een aantal belangrijke conclusies:

- Een goed toegeruste openbare bibliotheek draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling en versterkt het sociale weefsel van de lokale gemeenschap. Bibliotheken bieden als plek van informatie, educatie en cultuur laagdrempelig toegang tot kunst en cultuur. Vaak zijn zij het lokale culturele knooppunt.

- Bibliotheken hebben naast een culturele functie ook een belangrijke maatschappelijke functie op verschillende thema's zoals leven lang ontwikkelen, laaggeletterdheid, digitale toegankelijkheid via Informatiepunten Digitale Overheid (IDO), tegengaan van armoede en schulden en het bevorderen van kansengelijkheid.

- In het bibliotheeknetwerk werken verschillende partijen samen: de vereniging van openbare bibliotheken (VOB), de Koninklijke Bibliotheek (KB), de samenwerkende provinciale organisaties (SPN), de VNG, het IPO en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze netwerksamenwerking biedt de juiste basis voor een gezamenlijke aanpak om het bibliotheeknetwerk de komende jaren te versterken en te werken aan drie grote maatschappelijke opgaven: (1) een geletterde samenleving, (2) participatie in de informatiesamenleving en (3) een leven lang ontwikkelen.

Op basis van deze conclusies is voorgesteld om het netwerk van fysieke bibliotheken te versterken en repareren (korte termijn) én de bereikbaarheid van de fysieke bibliotheek te verzekeren door het instellen van een wettelijke zorgplicht (lange termijn).

Gerichte versterking en reparatie van fysieke bibliotheeknetwerk vanaf 2023

De teruggang in het aantal vestigingen heeft ertoe geleid dat bibliotheken verdwenen zijn uit wijken en regio's met grote maatschappelijke opgaven. Het is van maatschappelijk belang dat bibliotheken terugkomen in de wijk en daarnaast kunnen worden verbeterd. In 2023 en 2024 werd verbetering van vestigingen gericht gestimuleerd via een specifieke uitkering (SPUK) aan gemeenten. Deze SPUK was bedoeld om gericht gaten te dichten en de kwaliteit te verbeteren. Door gebruik te maken van de SPUK kunnen gemeenten zich voorbereiden op de invoering van de wettelijke zorgplicht.

In Wijchen lukte het desondanks de vestiging in Bergharen open te houden. Gemeente Wijchen heeft eind 2023 een aanvraag ingediend voor het versterken van de vestiging in Bergharen om dit servicepunt te ontwikkelen tot volwaardige bibliotheekvoorziening. In maart 2024 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de aanvraag van de gemeente Wijchen afgewezen. De reden hiervoor lag in de hoge aantallen aanvragen en daardoor ook in het overschrijden van het beschikbare budget. Nieuw te ontwikkelen vestigingen kregen daardoor voorrang op reeds bestaande.

Bevorderingsplicht omgezet in zorgplicht vanaf 2026

Voormalig staatssecretaris Uslu wilde wettelijk vastleggen dat de bevorderingstaak van de provincie en gemeenten wordt omgezet in een zorgplicht, om een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening te kunnen garanderen.

Het ministerie ziet een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening als een goed bereikbare openbare bibliotheek die de hele breedte aan maatschappelijke bibliotheekfuncties aanbiedt en daarmee lokaal van belang is. Een fysieke plek met een relevante digitale aanwezigheid en een robuuste bestuurlijke en financiële verankering.

Het wetsvoorstel wordt naar verwachting in 2025 behandeld waardoor er met ingang van 2026, door een wijziging van de Bibliotheekwet, een zorgplicht gaat gelden. Het doel is dat het netwerk van bibliotheekvoorzieningen kwantitatief en kwalitatief in stand blijft en bibliotheekorganisaties kunnen blijven bijdragen aan lokale maatschappelijke opgaven.

Staatssecretaris Gräper, opvolger van Uslu, heeft aangekondigd dat er in 2025 en 2026 een overgangsregeling komt met een basisbedrag per gemeente, dat wordt aangevuld met een bedrag per inwoner. Hiervoor komt er een decentralisatie-uitkering, waarmee de periode tussen de SPUK en invoering van de zorgplicht wordt overbrugd. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werkt op dit moment aan deze regeling, waarbij het definitieve besluit naar verwachting volgt in juni 2024, waarbij ook de definitieve verdeelsleutel onder gemeenten wordt vastgesteld.

Nieuwe verantwoordelijkheid Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)

Met ingang van 1 januari 2023 geldt een nieuwe verantwoordelijkheid ten aanzien van de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO). Door de herziening van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer is de bekostiging van de IDO's wettelijk verankerd.

Vanaf 1 januari 2023 worden de IDO's ook bekostigd via een SPUK. De wijziging van de financiering houdt in dat gemeenten een lokale regierol innemen en verantwoordelijkheid nemen voor instandhouding van de IDO's. Ze hebben deze taak als subsidieverstrekker overgenomen van de Koninklijke Bibliotheek.

Een IDO biedt laagdrempelig toegankelijke ondersteuning bij vragen over het gebruik van de digitale overheid. Bij een IDO, uitgevoerd door de bibliotheek, kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, uitkering, rijbewijs en zorg. In de praktijk blijken gestelde vragen breder te zijn en ook betrekking te hebben op 'computervragen' en vragen met betrekking tot publieke producten en diensten.

Bibliotheek op School en Boekstart in de kinderopvang

Begin november 2023 werd duidelijk dat bibliotheken vanaf 2024 tot en met 2026 extra middelen zullen ontvangen, vanuit het Masterplan basisvaardigheden, om meer scholen en kinderopvanglocaties te kunnen laten profiteren van de Bibliotheek *op school* en van BoekStart in de kinderopvang. Die programma's zijn in het leven geroepen om het leesniveau en taalniveau te verhogen van kinderen, door voornamelijk te investeren in (voor)leesplezier.

Ruime middelen vanuit het Rijk voor de bibliotheken vanaf 2024

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft heel goed voor ogen wat de uitdagingen zijn voor de komende tijd en welke rol de bibliotheek daarbij kan spelen. De bibliotheken ontvangen vanuit het Rijk voor de komende jaren behoorlijk wat extra geld.

Gemeente Wijchen ontvangt vanuit Rijksmiddelen voor 'herstel en zorgplicht' voor 2024 geen bijdrage, omdat de aanvraag (versterking vestiging Bergharen) is afgewezen. Voor een nieuwe bibliotheekvestiging kon maximaal € 440.000 worden aangevraagd via een SPUK. Voor de verbetering van een vestiging maximaal € 220.000. De gemeente Wijchen diende, op basis van de laatste variant, in november 2023 een aanvraag in ter hoogte van € 183.303, echter die aanvraag werd afgewezen.

Voor 2025 en 2026 is er sprake van een overgangsregeling met een basisbedrag per gemeente, echter de verdeelsleutel is op dit moment nog niet duidelijk.

De gemeente Wijchen ontvangt vanuit de Rijksmiddelen voor 'IDO' een eenmalige SPUK Digitale Overheid ter hoogte van € 40.335 in 2024. Deze eenmalige uitkering wordt één op één doorgezet aan de Bibliotheek Wijchen.

Vanuit Rijksmiddelen voor 'BoekStart en Bibliotheek *op school*' ontvangt de Bibliotheek Wijchen nog een tweetal subsidies. De eerste, voor de Boekstartcoach, is € 22.570 voor 2023 én 2024. De tweede, voor de Voorleesexpress, is € 17.550 voor 2024.

	2024	***2025***	***2026***
Herstel en zorgplicht	38,7	53,7	53,7
IDO's	17,1	17,1	17,1
BoekStart en Bibliotheek op school	25,6	24,4	23,9
	---	---	---
Totaal extra middelen (in miljoenen)	***81,4***	***95,2***	***94,7***

3. Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen

Dalende leesmotivatie

Het aantal mensen dat minder gemotiveerd is om te lezen neemt toe. Zij lezen steeds minder vaak en met steeds minder plezier. Ze besteden ook minder tijd aan 'diep lezen': het geconcentreerd lezen van langere teksten of boeken. Bij leesmotivatie gaat het over waarom mensen lezen. Er wordt veelal een onderscheid gemaakt tussen intrinsieke en extrinsieke motivatie. Bij de intrinsieke leesmotivatie komt de motivatie om te lezen van binnenuit. Bij de extrinsieke motivatie gaat het over de redenen die van buitenaf komen. Leesmotivatie en leesvaardigheid hangen met elkaar samen[1].

Jongeren lezen ook steeds minder en met minder plezier[2]. De leesvaardigheid gaat ook hier achteruit. Dat is problematisch voor de school, maar ook voor het latere leven van de jongere en de samenleving zelf. Lezen is een vaardigheid die je moet aanleren. Als je die vaardigheid eenmaal beheerst, dan leidt dit tot meer leesmotivatie. Dit leidt dan weer tot meer lezen en daarmee tot steeds beter lezen. Een gecombineerde aanpak, gericht op bevordering van leesmotivatie én leesvaardigheid is daarom van essentieel belang.

Basisvaardigheden

Alles staat of valt met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. In de huidige kennissamenleving is immers bijna al het werk gerelateerd aan lezen en schrijven. Goed kunnen lezen is daarom, op alle leeftijden, een onmisbare voorwaarde om mee te kunnen doen in de maatschappij. Bovendien zijn deze basisvaardigheden noodzakelijk voor een concurrerende kenniseconomie. Basisvaardigheden heeft betrekking op een breed pakket aan vaardigheden waarin bibliotheken ondersteunen in de veranderlijke maatschappij. Rondom deze thema's bieden bibliotheken verschillende typen diensten en programma's.

Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid kom je overal tegen in de samenleving. Van laaggeletterdheid spreken we als iemand grote moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen en het begrijpen en toepassen van informatie. Hierdoor hebben de mensen die laaggeletterd zijn vaak ook moeite met het gebruik van een computer, tablet of smartphone (digitale vaardigheden). Laaggeletterden kunnen zich door hun beperkte basisvaardigheden niet goed redden in hun dagelijkse leven en hun werkzame leven. Laaggeletterdheid is iets anders dan analfabetisme. Analfabetisme betekent niet kunnen lezen en schrijven.

De periode voordat kinderen naar de basisschool gaan is essentieel in taalontwikkeling en het voorkomen van laaggeletterdheid. Het startpunt daarbij is voorlezen. Ouders die zelf moeite hebben met taal ontbreekt het vaak aan vaardigheden taalontwikkeling te kunnen stimuleren. Ouders spelen een grote rol bij ontwikkeling van taal- en leesvaardigheden van kinderen. Als beide ouders laagopgeleid zijn heeft het kind van deze ouders een driemaal grotere kans op laaggeletterdheid[3]. De kinderen van laaggeletterde ouders starten de basisschool vaker met een taalachterstand. Als er vervolgens onvoldoende aandacht wordt gegeven aan taal en rekenen halen kinderen deze achterstand niet meer in. Door ouders, binnen taalarme gezinnen, te ondersteunen kunnen de bibliotheken preventief bijdragen, vanuit één gezinsaanpak. Vanaf eind 2024 zijn gemeenten dit ook verplicht.

1 Motiverend leesonderwijs in het vo en mbo | Onderwijskennis
2 Rijnbrink, Jongeren en lezen
3 Stichting Lezen en Schrijven, 1 op de 9 ouders met minderjarige kinderen is laaggeletterd

Vanaf eind 2024 hebben gemeenten de regierol in de aanpak van laaggeletterdheid. Als gemeenten nauw samenwerken met lokale organisaties zoals de bibliotheek, kunnen zij gezinnen het beste bereiken. De Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid, kortweg de Gezinsaanpak, helpt daarbij. Ouders spelen een cruciale rol bij de taalontwikkeling van hun kinderen. Kinderen van ouders die moeite hebben met taal, lopen zelf een grotere kans taalproblemen te krijgen. Zo kan een cyclus van laaggeletterdheid ontstaan waarbij taalproblemen van generatie op generatie worden doorgegeven. De ouders bewustmaken van hun rol bij de taalontwikkeling van hun kinderen is dan belangrijk. Vooral wanneer kinderen nog heel jong zijn (0-6 jaar). Dat kan door ouders handvatten te geven zodat ze de taalontwikkeling van hun kinderen beter kunnen stimuleren en door ouders uit te nodigen ook met hun eigen taalvaardigheid aan de slag te gaan. Zo kunnen ze met meer vaardigheid en zelfvertrouwen de rol van taalopvoeder innemen. Zo kan laaggeletterdheid worden tegengegaan.

Digitale inclusie

De overheid zet al geruime tijd breed in op de digitale samenleving, om te voorkomen dat mensen worden buitengesloten en om digitale diensten voor iedereen makkelijker te maken. Inwoners communiceren steeds meer digitaal en ook de overheid communiceert steeds meer digitaal met haar burgers. Iedereen moet mee kunnen doen in de digitale samenleving en met vertrouwen gebruik kunnen maken van de digitale dienstverlening. Verdergaande digitalisering, de groeiende hoeveelheid informatie die via het web wordt aangeboden en digitaal communiceren met de overheid maakt dat digitale geletterdheid als basisvaardigheid noodzakelijk is. Niet iedereen kan even makkelijk meekomen in de verwerving van die vaardigheid. Openbare bibliotheken hebben een ondersteunende taak toebedacht gekregen via het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).

Ontmoeten

Mensen hebben verschillende motieven om naar de bibliotheek te gaan. In de bibliotheek kun je informatie vinden. Steeds meer mensen vinden de loop naar de bibliotheek echter ook om te studeren of te werken, omdat er minder afleiding is en omdat het een rustige plek is. De bibliotheek wordt steeds meer een ontmoetingsplek. De openbare bibliotheek functioneert daarbij als huiskamer. Een plek waar iedereen komt ongeacht de leeftijd, het inkomen, de opleiding of de sociale klasse. Ontmoeten is van belang voor het onderling vertrouwen, herkenbaarheid en samenhang. Tegelijkertijd draagt ontmoeting bij aan het voorkomen van eenzaamheid en het ontwikkelen van wederzijds begrip. De bibliotheek biedt op die manier een neutrale en veilige plek voor natuurlijke ontmoeting.

4. Gemeentelijke beleidsvisie op de bibliotheek

Maatschappelijke opgaves

In het rapport 'Een bibliotheek voor iedereen' is de huidige positie van bibliotheken goed verwoord. Bibliotheken zijn veranderd van traditionele uitleencentra tot instellingen met een breed, maatschappelijk-educatief profiel en spelen in op belangrijke actuele thema's, als laaggeletterdheid, taalvaardigheid, digitalisering, digitale vaardigheden, leesmotivatie en leesvaardigheid. De bibliotheek is daarmee een dynamische plek waar veel gebeurt. Om van meerwaarde te kunnen blijven is het nodig dat de bibliotheek zich ook zelf blijft ontwikkelen en het aanbod daarbij afstemt op de behoeften van inwoners.

De focus van de Bibliotheek Wijchen ligt op drie maatschappelijke opgaven:

1. Geletterde samenleving - Bevorderen geletterdheid en leesplezier

2. Participatie in informatiesamenleving - Digitale inclusie en digitaal burgerschap

3. Leven lang ontwikkelen - Basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

Basisvoorziening

Wij beschouwen de bibliotheek als een basisvoorziening voor de gemeente. De gemeente heeft dit in het voorjaar van 2024 in de Cultuurnota Gemeente Wijchen ook opgenomen. De bibliotheek, als basisvoorziening, hoort aanwezig te zijn in de gemeente omdat deze door een zeer grote groep inwoners van alle leeftijden en alle geledingen wordt gebruikt. De bibliotheek kan om die reden rekenen op subsidiëring, voor de instandhouding van deze basis, wanneer zij dit op een doelmatige en doeltreffende wijze vorm blijft geven. De bibliotheek, als laagdrempelige en neutrale toegangspoort tot kennis, informatie en lezen is van het grootste belang en verdient een deskundige en professionele invulling.

Bibliotheken werken veelvuldig samen met diverse organisaties als scholen, gemeenten, jeugdgezondheidszorg en kinderopvangorganisaties. Met name rondom educatie vindt veel samenwerking plaats, die vaak vanuit landelijke programma's wordt vormgegeven. Waar er eerst vooral werd samengewerkt met het primair onderwijs en voorschoolse educatie, neemt ook de samenwerking met het voortgezet onderwijs toe. Bibliotheken werken samen met zowel maatschappelijke als commerciële partijen. Bovendien zijn bibliotheken vaak met andere instellingen gehuisvest in een gezamenlijk gebouw.

In 2019 is, onder de naam Digitale Inclusie, een nieuwe samenwerking gestart tussen de bibliotheken en uitvoeringsorganisaties van de overheid, waaronder de Belastingdienst, het Centraal Administratie Kantoor (CAK), het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR), het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Deze partijen verwijzen mensen die moeite hebben met computers en internet naar een bibliotheek bij hen in de buurt.

Iedereen is welkom en het is toegankelijk voor iedereen. Een plaats waar burgers elkaar ontmoeten. De bibliotheek als de tweede huiskamer, zoals het rapport 'De daad bij het woord' beschrijft. Bibliotheken veranderen naar een aangename plek om te verblijven, waar je huiswerk maakt, koffie drinkt, de krant leest, met elkaar in gesprek bent of naar een lezing luistert. De bibliotheek staat in verbinding met de samenleving. Er zijn literaire avonden, er wordt verbinding gezocht met het theater, met vrouwen, statushouders en anderstaligen. Door vernieuwing is de drempel van de bibliotheek onmiskenbaar verlaagd.

De Bibliotheek Wijchen heeft zowel in Wijchen als in Bergharen een vestiging waar inwoners terecht kunnen. In Bergharen is de bibliotheek onderdeel van Kulturhus de Zandloper en in Wijchen zit de bibliotheek in ’t Mozaïek, onder één dak met andere sociaal-culturele en educatieve instellingen. Bezoekers kunnen zo gemakkelijker voor meerdere zaken tegelijk binnenkomen. Wij vinden ontmoeting van belang voor het vergroten van de sociale samenhang. De bibliotheek is daarom een open-inloopvoorziening en om die reden ook aantrekkelijk gesitueerd en gefaciliteerd.

Visie

In de Bibliotheek Wijchen wordt met vrijwilligers samengewerkt. Die inzet is een waarde op zich, naast professionele inzet die nodig blijft in de bibliotheek. Vrijwilligers bieden alle bezoekers een gastvrij welkom en ondersteunen bij administratieve processen. Ze helpen mensen bij gebruik van een computer en bij activiteiten in de bibliotheken. Ook werken ze als taalvrijwilliger om de Nederlandse taal te oefenen, bijvoorbeeld in het DigiTaalHuis.

De Bibliotheek Wijchen werkt samen met culturele en maatschappelijke partners en met ondernemers om iedereen mee te kunnen laten doen. Ze draagt bij aan *social return of investment*. Samenwerking in het cultureel-maatschappelijk netwerk is ook belangrijk om de gewenste culturele voorzieningen te behouden en te versterken voor onze inwoners.

De Bibliotheek Wijchen heeft specifieke aandacht voor de jeugd van 0-18 jaar en voor kwetsbare groepen, bijvoorbeeld mensen met een lees-, taal- en informatieachterstand. De bibliotheek heeft aandacht voor sociale aspecten, waaronder eenzaamheid, onveilig voelen en minder mobiel zijn. De bibliotheek speelt een voorname rol in de preventieve aanpak van laaggeletterdheid. Alles valt en staat met basisvaardigheden, waaronder ook digitale vaardigheden. Door in te zetten op de digitale samenleving voorkomen we dat er mensen worden buitengesloten en maken we digitale diensten voor iedereen makkelijker toegankelijk. Laaggeletterdheid aanpakken en digitale vaardigheden bevorderen zorgt voor het verbeteren van zelfredzaamheid waardoor onze inwoners beter zijn toegerust om mee te doen en aansluiting kunnen blijven houden op de maatschappij.

Ondersteunen bij de wettelijke gemeentelijke taken

De Bibliotheek Wijchen draagt bij aan het onderwijsachterstandenbeleid en werkt samen met de Voor- en Vroegschoolse Educatie op het gebied van de leesbevordering. Bij het verbeteren van basisvaardigheden wordt er samenwerking gezocht met het DigiTaalhuis.

De lokale bibliotheek kan geleidelijk een sterke, verbindende uitvoerdersrol spelen in het lokale netwerk. We willen basisvaardigheden van ouders of opvoeders van jonge kinderen verbeteren en ouderbetrokkenheid van jonge kinderen vergroten. Op die manier beperken we achterstand in onderwijs en het maatschappelijk functioneren van kinderen.

5. Opdracht voor De Bibliotheek Wijchen

Wij beschouwen de bibliotheek als een basisvoorziening. Het is de verantwoordelijkheid van de Bibliotheek Wijchen, als private instelling met publieke middelen, om haar aanbod van diensten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van de inwoners van Wijchen. We verwachten dat de Bibliotheek Wijchen deelneemt aan de innovatie die in de bibliotheeksector wordt ontwikkeld en meegaat met het ontwikkelen op digitaal gebied in samenwerking met de sector. Alleen op die manier kan zij lokaal vernieuwende diensten voor onze inwoners ter beschikking blijven stellen. We beschouwen de landelijke online bibliotheek, waarin e-books, luisterboeken, tijdschriften, cursussen en digitale content is opgenomen, als deel van de basisvoorziening. De Bibliotheek Wijchen maakt daarnaast gebruik van technieken die horen bij een markt- en klantgerichte aanpak. De sector van openbare bibliotheken heeft eigen hulpmiddelen. Het is belangrijk dat dit lokaal zal leiden tot een groot bereik en een hoge klantwaardering.

De opdracht van de Bibliotheek Wijchen sluit aan bij de drie maatschappelijke opgaven.

Maatschappelijke opgave 1:

Geletterde samenleving - Bevorderen geletterdheid en leesplezier

De bibliotheek is een essentiële partner bij het stimuleren van lezen. Onderzoeken laten over een reeks van jaren een dalende leesvaardigheid, leesmotivatie en leesplezier zien. Het Actieplan Leesoffensief is een programmering voor en door jongeren om lezen onder jongeren en voorlezen aan kinderen te stimuleren. Het is belangrijk dat wordt gewerkt vanuit een gezamenlijk beleid in afstemming met de scholen in het werkgebied, want de belangrijkste plek voor het aanleren en ontwikkelen van leesvaardigheden is en blijft het onderwijs. Afspraken zijn vastgelegd in de convenant genaamd Leesoffensief Wijchen. De gemeente Wijchen en de Bibliotheek Wijchen werkten hierdoor al samen in 2022-2024.

De Bibliotheek Wijchen heeft een ondersteunende rol aan het onderwijs en draagt bij aan ons onderwijsachterstandenbeleid. Het is goed dat de samenwerking tussen, enerzijds de Bibliotheek Wijchen, anderzijds de voorschoolse educatie en het basisonderwijs, maar ook het voortgezet onderwijs, een stevig fundament heeft. Gezamenlijk ontwikkelen we een krachtig leesbeleid om lezen te motiveren. Om dat te realiseren is de Bibliotheek Wijchen partner van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) in Wijchen.

Vergroten leesplezier en stimuleren (voor)leesgedrag

De Bibliotheek Wijchen is een belangrijke partner voor kinderopvang en onderwijs bij het vergroten van leesplezier en stimuleren van leesgedrag onder kinderen en jongeren. Zij lezen steeds minder en hun leesvaardigheid gaat achteruit. Goede leesvaardigheid draagt bij aan betere kansen, een succesvolle schoolloopbaan en volwaardige maatschappelijke participatie. Toename van beperkte leesvaardigheid kan leiden tot verdere tweedeling in de samenleving. In de periode 2022-2024 werkten de Bibliotheek Wijchen, kinderopvang en onderwijsinstellingen samen in het kader van het Leesoffensief Wijchen. Een tijdelijk project als impuls voor meer leesplezier en een positiever (voor)leesgedrag. We stellen vast dat vergroten van leesplezier en stimuleren van (voor)leesgedrag een blijvende en gezamenlijke aandacht van alle betrokken stakeholders vraagt vanuit de eigen expertise, rol en verantwoordelijkheid. Daarmee keren we de dalende trend in leesvaardigheid.

In de planperiode 2025-2028 wordt intensieve ketensamenwerking met de kinderopvang en het onderwijs in Wijchen gecontinueerd. Daarbij bouwen ze samen voort op de basis die met het Leesoffensief is gelegd. De Bibliotheek Wijchen biedt ondersteuning en advies aan opvoeders en professionals in de kinderopvang en het onderwijs.

Zij doet dit door middel van het organiseren van activiteiten in de Bibliotheek Wijchen en het aanbieden en ontwikkelen van diensten waarvan kinderopvangorganisaties en onderwijsinstellingen, al dan niet tegen betaling, gebruik kunnen maken. De Bibliotheek Wijchen biedt daarin maatwerk, zodat het aanbod aansluit op de specifieke behoefte van de desbetreffende locatie of school en de leefwereld van kinderen en jongeren. Met ondersteuning en advies draagt de Bibliotheek Wijchen bij aan het creëren van een rijke leesomgeving thuis, in de kinderopvang en op school.

Doorontwikkeling naar de Bibliotheek op school

Met de Bibliotheek *op school* slaan onderwijs, bibliotheek en gemeente de handen ineen en komt er dagelijks aandacht voor leesplezier en mediawijsheid op school én thuis. We willen kinderen en jongeren stimuleren meer te lezen. En ze leren beter en verstandiger om te gaan met internet, sociale media en games. De Bibliotheek helpt op basisscholen en middelbare scholen om dit te bereiken met deskundige lees- en mediaconsulenten, met inspirerende boeken en met een digitale lees- en leeromgeving. Leesdeskundigen uit de lokale bibliotheek gaan op scholen en ook kinderdagverblijven helpen om kinderen te enthousiasmeren voor lezen, door bestaande boekencollecties flink uit te breiden. Deze deskundigen helpen leerlingen bijvoorbeeld bij het uitzoeken van een boek dat bij hen past, ondersteunen bij het organiseren van leesactiviteiten en ze kijken met schoolteams wat nodig is om leerlingen sneller een boek te laten pakken.

Bron afb. Wegwijs 27-03-2024 Tien scholen tekenen voor Bibliotheek op School

VoorleesExpress en VoorleesExpress+

De Bibliotheek Wijchen voert het programma VoorleesExpress en VoorleesExpress+ uit. Bij VoorleesExpress leest een vrijwilliger twintig weken lang een keer per week voor in een gezin met een taalachterstand of een gezin zonder voorleesroutine.

Het gezin wordt aangemeld door toeleiders zoals het Consultatiebureau, BoekStartcoach, Peuteropvang, het Sociaal Team of Vluchtelingenwerk. Bij VoorleesExpress+ wordt er niet alleen aandacht besteed aan taalontwikkeling van het kind, maar is er ook aandacht voor de taalvraag van de ouder. De eerste doorverwijzing is naar het DigiTaalHuis.

BoekStartcoach

De BoekStartcoach biedt gerichte voorleesondersteuning aan laagtaalvaardige ouders en adviseert hoe ze taalontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. BoekStartcoaches zijn getraind. Ze volgen verdiepende nascholing en hebben kennis van het signaleren en van het bespreekbaar maken van laaggeletterdheid.

Uitbreiding van het DigiTaalHuis Wijchen

Activiteiten rondom laaggeletterdheid vinden plaats in het DigiTaalHuis. Het DigiTaalHuis Wijchen heeft onderzocht op welke wijze laaggeletterdheid kan worden teruggedrongen. Het gaat om het aanbieden van maatwerk waarbij ingezet wordt op het signaleren, succesvol doorverwijzen en begeleiden van zoveel mogelijk laaggeletterden. Sinds 2023 werken we reeds toe naar een uitbreiding van activiteiten, in lijn met de ambities die zijn geformuleerd en aansluitend op het regionaal beleid. In samenwerking met partners wordt gewerkt aan de doorstart van het DigiTaalHuis Wijchen. De bibliotheek vervult hier een belangrijke rol. Na signalering wordt doorgeleid naar een passend educatief aanbod in de regio. Met de samenwerking met het DigiTaalHuis wordt een meer sluitende aanpak en ondersteuning geboden aan mensen die hierin belemmeringen ervaren.

Samenwerking met de onderwijspartners voor volwassenen

Rond educatie vindt veel samenwerking plaats. Volwasseneneducatie is voor volwassenen die een vak willen leren en een diploma of certificaat willen halen. Zij vallen door leeftijd buiten het normale onderwijs. Binnen volwasseneneducatie is er de Lesgroep ROC. Het ROC verzorgt lessen Nederlands, rekenen en digitale vaardigheden in het ’t Mozaïek. De Bibliotheek Wijchen werkt samen met dergelijke onderwijspartners.

In de volwasseneneducatie wordt vaak gebruik gemaakt van de indeling NT1 en NT2. NT1 is de aanduiding voor mensen met Nederlands als eerste taal. Het gaat daarbij om volwassen mensen met Nederlands als moedertaal, die vaak in Nederland zijn geboren en ook hier naar school zijn geweest, maar toch moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen. NT2 is de aanduiding voor mensen met Nederlands als tweede taal. Het gaat om volwassenen met een andere moedertaal, die bezig zijn Nederlands te verwerven, zowel mondeling als schriftelijk. De Bibliotheek Wijchen legt de focus bij NT1.

Verbreding en verdieping voor de culturele veellezer

De Bibliotheek Wijchen heeft aandacht voor de veellezer, bij kinderen en bij volwassenen. Dat betekent een verbreding en verdieping van het aanbod. Verhalen over verschillende onderwerpen kunnen het wereldbeeld verbreden aangezien het je kennis laat maken met verschillende gebeurtenissen, mensen en culturen. Meer kennis hierover zorgt ook voor meer begrip. Bovendien stimuleer je de fantasie en maakt het nieuwsgierig.

Samenwerking met Vluchtelingenwerk bij Taalcafés

De Bibliotheek Wijchen neemt het initiatief voor activiteiten voor vluchtelingen. Daaruit kwam eerder een Taalcafé voort, dat samen met Vluchtelingenwerk wordt georganiseerd. De activiteiten worden op basis van de wensen van de vluchtelingen georganiseerd. In het Taalcafé wordt geoefend met het praten van Nederlands en het doen van spelletjes.

Maatschappelijke opgave 2:

Participatie in informatiesamenleving - Digitale inclusie en digitaal burgerschap

De burger die niet in staat is digitale middelen te gebruiken of digitaal kan communiceren met de overheid, kan niet of minder goed participeren in de samenleving. Iedereen hoort te kunnen meedoen en te profiteren van de digitalisering. Daar hoort ook digitale inclusie bij. Dit heeft effecten voor werkgelegenheid, gezondheid als ook het sociaal functioneren.

Gemeenten streven ernaar om participatie in de informatiesamenleving te bevorderen. In samenspraak met het lokale organisatienetwerk, wordt onderzocht waar de behoefte ligt als het gaat om het bereik van specifieke doelgroepen. Het DigiTaalHuis als voorbeeld op het gebied van laaggeletterdheid. De Bibliotheek Wijchen werkt ook mee in netwerken op het gebied van armoedebestrijding, schuldsanering en aanpalende terreinen.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) wordt optimaal geïmplementeerd

IDO biedt laagdrempelig, gratis en voor iedereen toegankelijke ondersteuning bij vragen over het gebruik van digitale overheid. De inwoners kunnen terecht bij de Bibliotheek Wijchen wanneer een vaste medewerker aanwezig is. De bibliotheekmedewerker helpt met het vinden van informatie en het doorverwijzen voor persoonlijke hulp naar partners.

Cursusaanbod op het gebied van digitale vaardigheden wordt geïntensiveerd.

Via het programma Digitale inclusie ondersteunt de Koninklijke Bibliotheek bibliotheken met het opzetten van dienstverlening voor die doelgroepen die moeite hebben met de digitale overheid. De dienstverlening bestaat uit gratis computercursussen zoals Klik & Tik en Digisterker om de digitale vaardigheden te vergroten. De Koninklijke Bibliotheek ondersteunt bibliotheken vervolgens via landelijke inkoop van digivaardigheidscursussen en training.

Informatievaardigheden en mediawijsheid

De bibliotheek biedt ondersteuning bij informatievaardigheden en mediawijsheid. Bij die mediawijsheid gaat het niet slechts om technische vaardigheden, maar om competenties als begrip van media, actief gebruik, zelfreflectie en participatie in de mediasamenleving.

Digitaal burgerschap

Wie digitaal vaardig is verkent nieuwe digitale mogelijkheden en benut de kansen die de technologie biedt. Bovendien ontwikkelt dit vaardigheden die nodig zijn om te ontdekken en te experimenteren. Digitaal burgerschap betekent ook dat je je onderdeel voelt van de publieke zaak, ervaart dat je die zelf kunt vormgeven en dat je bereid bent actief bij te dragen aan het maatschappelijk debat, ook als dat online wordt gevoerd. De bibliotheken hebben een natuurlijke positie in het informatielandschap en kunnen digitaal burgerschap positioneren in het hart van de lokale gemeenschappen. Zij kunnen burgers vaardig en weerbaar maken, waardoor zij beter kunnen meedoen in de digitaliserende samenleving.

Maatschappelijke opgave 3:

Leven lang ontwikkelen - Basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

Het is van belang om mogelijk te maken dat iedereen op een zelfgekozen manier en in een eigen tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en de eigen vaardigheden kan blijven ontwikkelen. Bibliotheekvoorzieningen bieden voor iedereen een openbare, veilige en laagdrempelige plek. Het gaat dan om het opdoen van basisvaardigheden, maar zeker ook om het doorontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan blijvende inzetbaarheid. De dienstverlening van de Bibliotheek Wijchen draagt eraan bij dat mensen zelfredzamer worden, beter participeren, gezonder worden (door vermindering van stress en een beter zelfbeeld) en meer kansen hebben om banen te vinden of te behouden.

Persoonlijke ontwikkeling voor alle leeftijden

Bibliotheken gaan, veel meer dan voorheen, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling, waarbij mensen inspiratie opdoen en worden verrijkt door het vergaren van kennis en werken aan competenties. Rond het cursusaanbod programmeert de Bibliotheek Wijchen activiteiten zoals lezingen, debatten of meet-ups. Dit betekent dat zowel online als offline leren mogelijk is. Rond cursusthema's worden verbindingen gelegd met de collectie van de Bibliotheek Wijchen. De bibliotheek wordt een plek waar leren en ontplooien niet iets is van 'moeten' maar van 'willen'.

Bibliotheken dragen bij aan het (door)ontwikkelen van vaardigheden waarmee mensen hun blijvende inzetbaarheid op de arbeidsmarkt versterken en actief aan de samenleving kunnen deelnemen. De Bibliotheek Wijchen biedt daarbij toegang tot zowel non-formele als informele scholingsmogelijkheden.

De Bibliotheek Wijchen streeft naar het stimuleren van een positieve leercultuur en creëert randvoorwaarden waardoor inwoners zich veilig, uitgenodigd en gestimuleerd voelen zich te scholen en ontwikkelen. Inwoners krijgen op die manier en de juiste mogelijkheden en ondersteuning aangereikt om een leven lang te leren.

De Bibliotheek Wijchen organiseert voor de jeugd dat ze in het Talentenatelier kunnen meedoen met doe-activiteiten en hoorcolleges voor kinderen, die met de kinderen zelf worden bedacht en georganiseerd. Zo kunnen er buitenschoolse activiteiten in de bibliotheek worden uitgevoerd, maar ook op andere locaties, bijvoorbeeld op scholen.

De Bibliotheek Wijchen biedt ruimte als verbindende plek in de samenleving, gezien de veranderende rol van een *public space* naar een *third place*. De Bibliotheek Wijchen richt zich daarbij op de kernen en de wijken met de dienstverlening in basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling. Deze dienstverlening in de kernen past naadloos bij de eerdere SPUK-aanvraag voor het versterken van vestiging Bergharen. Ideeën om, indien mogelijk, ook in Batenburg een dergelijke vestiging te bewerkstelligen passen hierbij.

6. Randvoorwaarden

Kosten

Subsidie 2024:

- Gemeentelijke subsidie* voor één jaar	€ 930.372
- Eenmalige SPUK Digitale Overheid (IDO)	€ 40.335
- Onderwijsachterstandenbeleid (Boekstartcoach)	€ 22.570 (2023 én 2024)
- Onderwijsachterstandenbeleid (VoorleesExpress)	€ 17.550

** Voor instandhouding van de bibliotheek in onze gemeente en voor het uitvoeren van afgesproken functies stelt de gemeente Wijchen subsidie beschikbaar.*

Meerjarige budgetovereenkomst

De opdracht aan de Bibliotheek Wijchen werd gedurende eerdere perioden vertaald in een 4-jarige budgetsubsidie met onderliggende uitvoeringsovereenkomst. De laatste is van 2020-2023. De opdracht is uitgewerkt in een 4-jarig beleidsplan, inclusief productenboek.

Hierin staat:
- welke diensten aan burgers, scholen en andere instellingen worden gesubsidieerd;
- welke diensten er als plusdienst worden aangeboden.

De uitvoeringsovereenkomst 2020-2023 is één jaar verlengd. Dat betekent dat in 2024 dezelfde voorwaarden van kracht zijn zoals vastgelegd in de eerdergenoemde 4-jarige budgetsubsidie. Bij de volgende periode, die van 2025-2028, is er het voornemen weer gebruik te maken van een meerjarige overeenkomst. Een nieuwe uitvoeringsovereenkomst dient hiervoor te worden opgesteld, periode 2025-2028. We willen bij een nieuwe aanvraag tot subsidie kijken naar nieuwe manieren van monitoring en verantwoording ter vervanging van het productenboek. Het strategisch beleidsplan van de Bibliotheek Wijchen zelf loopt van 2021 tot 2024. Met een nieuw beleidsplan, voor 2025 tot 2028, lopen de beleidsvisie, het beleidsplan, de uitvoeringsovereenkomst en budgetsubsidie weer gelijk met elkaar.

Governance

De Bibliotheek Wijchen onderschrijft de drie culturele codes, volgt deze codices en houdt zich eraan.

Het gaat om:

- de Governance Code Cultuur[4]

→ *biedt een kader voor goed toezicht en bestuur.*

- de code Diversiteit & Inclusie[5]

→ *de cultuursector wordt meer inclusief door ruimte te maken voor nieuwe verhalen en te werken aan een gelijkwaardige sector voor iedereen.*

- de Fair Practice Code[6]

→ *is de gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie.*

4 Governance Code Cultuur: https://www.cultuur-ondernemen.nl/artikel/governance-code-cultuur-2019
5 Code Diversiteit & Inclusie: https://codedi.nl/
6 Fair Practice Code: https://fairpracticecode.nl/de-code/

De Bibliotheek Wijchen toetst beleid hieraan en ziet toe op naleving. Jaarlijks worden deze codices besproken en de terugmelding vindt plaats via de jaarlijkse goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag.

Sustainable Development Goals

De Bibliotheek Wijchen omarmt de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen[7] (*Sustainable Development Goals*). De internationale bibliotheekorganisatie *International Federation of Library Associations and Institutions (IFA)* heeft deze vertaald naar de bibliotheekbranche. De Nederlandse bibliotheken kunnen bijdragen aan verwezenlijking. Het gaat daarbij om:

- vergroten kansen door ondersteuning bij ontwikkelen van digitale (basis)vaardigheden;
- ongelijkheid verminderen door ondersteuning bij een leven lang leren;
- kwaliteitsonderwijs met ondersteuning door de Bibliotheek *op school*;
- werken aan het voorkomen van sociale isolatie en het verwerven van vaardigheden (burgerschap, geletterdheid, digitale inclusie).

Public Library Manifesto

De Bibliotheek Wijchen omarmt het *Public Library Manifesto*[8]. Het manifest is voor het eerst opgesteld in 1949 daarna aangepast naarmate de rol van bibliotheken veranderde in de samenleving. De meest recente versie (1994) is in 2022 opnieuw aangepast. De eerder genoemde internationale bibliotheekorganisatie IFA en UNESCO, hadden met deze update tot doel rekening te houden met maatschappelijke en technologische veranderingen en ervoor te zorgen dat het manifest de realiteit en de missie van de openbare bibliotheken blijft weerspiegelen.

In het manifest over de openbare bibliotheek wordt gesteld dat vrijheid, welvaart en de ontplooiing van de samenleving en het individu fundamentele menselijke waarden zijn. Deze kunnen alleen worden gerealiseerd door goed geïnformeerde burgers die in staat zijn democratische rechten uit te oefenen en een actieve rol spelen in de samenleving. Hiervoor is het belangrijk dat burgers toegang hebben tot voldoende opleiding en vrije en onbeperkte toegang tot kennis, wetenschap, cultuur en informatie. Ook is het belangrijk dat dat de openbare bibliotheek, de plaatselijke toegangspoort tot kennis, een essentiële voorwaarde schept voor levenslang leren, onafhankelijke besluitvorming en de culturele ontwikkeling van individuen en maatschappelijke groeperingen.

UNESCO verklaart dat zij de openbare bibliotheek beschouwt als een stuwende kracht op de weg naar educatie, cultuur en informatie en als een essentiële factor bij bevordering van vrede en welbevinden in de gedachten van mannen en vrouwen. UNESCO beveelt om die reden nationale en lokale overheden met klem aan om de uitbouw van het openbare bibliotheekwerk te ondersteunen en zich er actief voor in te zetten.

Onderzoek

De Bibliotheek Wijchen verricht jaarlijks onderzoek naar de tevredenheid van klanten en samenwerkingspartners over de service.

Kwaliteit

De gemeente verwacht van De Bibliotheek Wijchen dat zij gecertificeerd blijft na audits.

7 Sustainable Development Goals: https://sdgs.un.org/goals
8 Public Library Manifesto: https://www.ifla.org/public-library-manifesto/

Bronnen

Berenschot – De robuuste bibliotheek

Berenschot – Corona, cultuur en gemeenten

De Bibliotheek Wijchen – Strategisch Beleidsplan 2021-2024

De Bibliotheek Wijchen – Uitvoeringsovereenkomst 2020-2023

Gemeente Wijchen – Coalitieakkoord 2022-2026

Gemeente Wijchen – Cultuurnota Gemeente Wijchen

Gemeente Wijchen – Kansengelijkheid voor jonge kinderen.
Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wijchen 2023-2026

Gemeente Wijchen – Strategisch kompas: Wijchen2035 'De kracht van Wijchen'

International Federation of Library Associations and Institutions en UNESCO – Manifest openbare bibliotheken (update 2022)

KWINK Groep – Evaluatie Stelsel openbare bibliotheekvoorziening

Ministerie van Binnenlandse Zaken – Digitale inclusie. Iedereen moet kunnen meedoen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – Een abonnement op de hele wereld. Versterken van het stelsel van openbare bibliotheken

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – Voortgang Masterplan basisvaardigheden voor het funderend onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – Stand van zaken versterken van het stelsel van openbare bibliotheken

Raad voor Cultuur – De daad bij het woord

Raad voor Cultuur – Een bibliotheek voor iedereen

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5718
Extern Zaak ID	Z/23/143118
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	8.1
Titel	143118 Beslisnota Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Strategische projecten en advies
Eigenaar	Rooij, van, Marc
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	0622543935
E-mail adres steller	m.van.rooij@drutenwijchen.nl

Bijlagen
143118 Beslisnota Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid
Hart van Zuid Uitgangspunten en Aanbevelingen_SVP_20240229
Programma voor een nieuwe ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid_Spectrum_20231123
Randvoorwaarden maatschappelijkle functies Wijchen-Zuid_Complan_20231215
Ontwikkeling inwoneraantal Wijchen _Companen_20230601
Wijchen locatiestudie extra supermarkt_BRO_20240228
Advies kaders tweede supermarkt Hart van Zuid Wijchen_DTNP_20240301

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	2 april 2024
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	18 april 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	19 april 2024
Commissievergadering Wijchen	16 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**
Raad openbaar Wijchen	4 juli 2024

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het document Uitgangspunten & Aanbevelingen als richtinggevend kader voor de realisatie van het masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid.

2. In te stemmen met het concept 'MFA campus' bestaande uit een wijkcentrum met een oppervlak van 800 m2, een sportzaal met een oppervlak van 780 m2 en een integraal kindcentrum met een oppervlak van 2.930 m2.
3. In te stemmen met het toevoegen van maximaal 1.600 m2 supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in het voorzieningenhart Wijchen-Zuid, door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt. Indien twee supermarkten worden gerealiseerd, is de maximale afmeting van de grootste supermarkt 1.600 m2
4. In te stemmen met het maken van het masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid met als eerste stap, een onderzoek naar mogelijkheden tot behoud van het appartementencomplex Hoogmeer nummers 1353 tot en met 1383.
5. Aanvullend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 490.000,- voor het maken van het masterplan inclusief de planbegeleiding, onderzoeken en advieskosten en deze te dekken uit de te openen grondexploitatie die aan u na de masterplanfase ter vaststelling zal worden aangeboden. Indien er geen grondexploitatie (GREX) wordt vastgesteld, de kosten te dekken uit de algemene reserve.

Stemming

24 stemmen voor, 3 stemmen tegen

Stem voor	Stem tegen
Fractie CDA Wijchen	
Derksen, Björn Hoogteijling, Karin Joosse-de Visser, Marlien Peters Sengers, Jan Wanroij, Mari van	
Fractie D66 Wijchen	
Lukkezen, Maikel Muller, Miranda	
Fractie GroenLinks Wijchen	
Oomen, Pepijn Tiemessen, Henry	

Fractie Kernachtig Wijchen	
Albersnagel, Rob Driessen- Slingerland, Annemarie Eijkemans, Saskia Evers, Jan Grobbe, Hendrik-Jan Janssen, Helga Kersten, Joost Klinkhamer, Tim Loermans, Renate Verharen, Martijn	
Fractie PvdA Wijchen	
Burgers, Titus Jamin, Katja	
Fractie VVD Wijchen	
Haerkens, Twan Krale, Wessel Peters-Vroom, Alice	
Fractie Wijchen Lokaal	
	Herms, Dave Herms, Leo Kuipers, Rianne

Besluit (Geamendeerd aangenomen met aangepast besluit)

1. Kennis te nemen van het document Uitgangspunten & Aanbevelingen als richtinggevend kader voor de realisatie van het masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid.

2. In te stemmen met het concept 'MFA campus' bestaande uit een wijkcentrum met een oppervlak van 800 m2, een sportzaal met een oppervlak van 780 m2 en een integraal kindcentrum met een oppervlak van 2.930 m2.

3. ~~In te stemmen met het toevoegen van maximaal 1.600 m2 supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in het voorzieningenhart Wijchen-Zuid, door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt. Indien twee supermarkten worden gerealiseerd, is de maximale afmeting van de grootste supermarkt 1.600 m2~~

Met inachtneming van onderstaande voorwaarden, in te stemmen met het toevoegen van

maximaal 1.600 m² supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in het voorzieningenhart Wijchen-Zuid, door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt. Indien twee supermarkten worden gerealiseerd, is de maximale afmeting van de grootste supermarkt 1.600 m².

Bij de verdere uitwerking van het Masterplan Hart van Zuid waar nodig maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat Hart van Zuid een wijkwinkelcentrum wordt dat functioneert zoals is bepaald in de vastgestelde Detailhandel Structuurvisie. Waardoor geen disbalans ontstaat met andere winkelcentra in Wijchen, zoals Wijchen Centrum.
 En deze getroffen maatregelen toetsbaar aan de gemeenteraad voor te leggen bij de besluitvorming rondom het Masterplan.

 Ook rekening te houden met de andere doelstellingen van het project zoals de groene invulling van de omgeving.
~~
~~
~~
~~
~~
~~4. In te stemmen met het maken van het masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid met als eerste stap, een onderzoek naar mogelijkheden tot behoud van het appartementencomplex Hoogmeer nummers 1353 tot en met 1383.
5. Aanvullend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 490.000,- voor het maken van het masterplan inclusief de planbegeleiding, onderzoeken en advieskosten en deze te dekken uit de te openen grondexploitatie die aan u na de masterplanfase ter vaststelling zal worden aangeboden. Indien er geen grondexploitatie (GREX) wordt vastgesteld, de kosten te dekken uit de algemene reserve.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/143118

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid

Datum:

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van het document Uitgangspunten & Aanbevelingen als richtinggevend kader voor de realisatie van het masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid.
2. In te stemmen met het concept 'MFA campus' bestaande uit een wijkcentrum met een oppervlak van 800 m2, een sportzaal met een oppervlak van 780 m2 en een integraal kindcentrum met een oppervlak van 2.930 m2.
3. In te stemmen met het toevoegen van maximaal 1.600 m2 supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in het voorzieningenhart Wijchen-Zuid, door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt. Indien twee supermarkten worden gerealiseerd, is de maximale afmeting van de grootste supermarkt 1.600 m2
4. In te stemmen met het maken van het masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid met als eerste stap, een onderzoek naar mogelijkheden tot behoud van het appartementencomplex Hoogmeer nummers 1353 tot en met 1383.
5. Aanvullend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 490.000,- voor het maken van het masterplan inclusief de planbegeleiding, onderzoeken en advieskosten en deze te dekken uit de te openen grondexploitatie die aan u na de masterplanfase ter vaststelling zal worden aangeboden. Indien er geen grondexploitatie (GREX) wordt vastgesteld, de kosten te dekken uit de algemene reserve.

Aanleiding
Met het project 'Hart van Zuid' onderzoeken we hoe Wijchen-Zuid en het voorzieningenhart een prettige woon- en leefomgeving blijft voor de komende dertig jaar. Een fijne omgeving waar het ook in de toekomst prettig wonen en leven is. Waar inwoners elkaar ontmoeten, winkelen, zorg kunnen krijgen en naar school kunnen gaan. Het is belangrijk dat mensen zich thuis voelen.

Het voorliggend besluit gaat over het realiseren van het voorzieningenhart. Op 21 oktober 2021 heeft uw raad hierover al een belangrijk besluit genomen met het vaststellen van de 'Gebiedsvisie Voorzieningenhart Hart van Zuid'. Het realiseren van een vitaal & bruisend voorzieningenhart van de wijk is opgave 1 van de routekaart die uw raad in 2019 heeft vastgesteld. De vernieuwing van het voorzieningenhart is een belangrijk vliegwiel voor de overige 4 opgaven van de routekaart en één van de fundamenten voor het behouden en versterken van de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van de verschillende buurten in de wijk Wijchen-Zuid.

De gebiedsvisie vormt het ruimtelijk basisconcept voor de verdere planvorming van het voorzieningengebied in Wijchen-Zuid. De gebiedsvisie is tot stand gekomen op basis van een zorgvuldig en meerjarig proces met de partners en stakeholders waaronder inwoners van Wijchen-Zuid, ondernemers, de eigenaar van het winkelcentrum Rialto, Talis, Kans & Kleur, de Eerste Stap, zorgondernemers waaronder ZZG Zorggroep, het Wijkcentrum en MeerVoormekaar. Met het vaststellen van de gebiedsvisie heeft de gemeenteraad ook budget vrijgemaakt om de volgende fase op te starten: het maken van een masterplan. Op 20 december 2022 (zaaknummer 97025) en op 4 april 2023 (zaaknummer 112355) hebben we u geïnformeerd over het feit dat het proces meer tijd en een tussenstap vergt. Dit hebben wij ook mondeling toegelicht tijdens de raadsvergadering van 28 september 2023**.**

In deze tussenstap zijn nadere uitgangspunten en aanbevelingen opgehaald voor het masterplan. Deze zijn gebaseerd op onderzoek, inventarisatie en op inbreng van bewoners van Wijchen-Zuid en andere betrokken partijen in lijn met het participatieplan. Met deze beslisnota vragen we u hier een besluit over te nemen. Op basis hiervan kunnen we het masterplan gaan maken. Daarna start de planologische procedure en vervolgens kunnen we afspraken maken over de realisatie. Na elke stap vindt besluitvorming plaats door de gemeenteraad.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
4 apr 2023	Informatienota Hart van Zuid – Participatieplan en vervolgproces Masterplan voorzieningenhart, zaaknummer 112355.
20 dec 2022	Informatienota Hart van Zuid – Tussenstap Masterplan voorzieningenhart, zaaknummer 97025. Het proces om te komen tot een masterplan vraagt meer tijd en een tussenstap.
24 febr 2022	Detailhandelsstructuurvisie gemeente Wijchen en toekomstvisie centrum Wijchen, zaaknummer 54571.
21 okt 2021	Vastelling ‘Gebiedsvisie Hart van Zuid’ als ruimtelijk basisconcept voor de verdere planvorming van het voorzieningenhart in Wijchen Zuid en te starten met de vervolgfase van de planvorming (masterplanfase), zaaknummer 58762.
22 apr 2021	Informatienota Stand van zaken Hart van Zuid-Voorzieningenhart: de nieuwe eigenaar van het winkelcentrum zet het plan voort (Z/20/55782).
26 sept 2019	Beslisnota Hart van Zuid – Voorzieningenhart: een nadere verdiepingsslag is nodig voor de gebiedsvisie (Z/19/35611).
26 sept 2019	Beslisnota Hart van Zuid – Routekaart: betrokken partijen formuleren in de routekaart ‘Toekomst Hart van Zuid’ vijf hoofdopgaven voor een toekomstbestendige wijkontwikkeling. (Z/19/33984).

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
31 jan 2019	Informatienota Stand van zaken Hart van Zuid (19/2/22682): de wijkonderzoeken leveren een schat aan informatie (verkenningsverslag, wijkenquête en nulscenario voorzieningen).
21 dec 2017	Beslisnota Hart van Zuid: het verkenningsverslag 'Hart van Zuid Wijchen' vraagt om een gebiedsvisie voor verbetering van het voorzieningenhart en een routekaart voor de ontwikkeling van de gehele wijk Wijchen-Zuid (Z/17/007148).
13 apr 2017	Informatienota Hart van Zuid: eerste verkenning mogelijkheden (Z/17/2/3441).

Gewenst resultaat
Reële en gedragen uitgangspunten en aanbevelingen voor het op te stellen masterplan voor het voorzieningenhart Hart van Zuid. Dit draagt bij aan een bruisend en vitaal voorzieningenhart voor Wijchen-Zuid als één van de fundamenten voor het behouden en versterken van de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van de verschillende buurten in Wijchen-Zuid.

Argumenten

1.1 Het document Uitgangspunten & Aanbevelingen Masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid is het richtinggevend kader voor het masterplan
De belangrijkste onderdelen zijn:
- Een MFA campus, bestaande uit een integraal kindcentrum met een school en kinderopvang
- Een huis van de wijk met wijkcentrum en sportzaal
- Een gezondheidscentrum
- Extra winkelruimte
- Extra woningen, waaronder zorgwoningen voor ouderen
- Een opnieuw ingerichte aantrekkelijke en groene openbare ruimte

In het document Uitgangspunten & Aanbevelingen is opgenomen wat vanuit inhoudelijke functies en ruimtelijke gebiedsinrichting het richtinggevend kader is voor de uitwerking van het masterplan. De opgenomen maten en oppervlaktes zijn gebaseerd op de huidige situatie en inzichten en zorgvuldig en in samenspraak met betrokken partijen tot stand gekomen. Het blijft mogelijk dat door voortschrijdende inzichten nog aanpassingen volgen. Onderstaand een korte toelichting op de belangrijkste onderdelen:

<u>MFA-campus</u>
De nieuwbouw van Zuiderpad heeft hoge prioriteit in het IHP-onderwijs. De scholen van 't Palet en Boskriek zijn samengegaan in Het Zuiderpad. Nu zijn de kinderen nog verdeeld over twee gebouwen. Dat is niet gewenst voor de uitstraling en samenwerking als één school. De huidige gebouwen zijn aan vervanging toe. Het is de wettelijke zorgplicht van de gemeente om een nieuw schoolgebouw te realiseren voor het Zuiderpad. In het Integraal Huisvestingsplan onderwijshuisvesting van 2020 is dit als hoge prioriteit opgenomen. Het integraal kindcentrum vormt samen met het huis van de wijk en de sportzaal de MFA-

campus. De argumenten voor de MFA-campus zijn verder toegelicht onder punt 2.1 tot en met 2.4.

Gezondheidscentrum
Er is behoefte aan praktijkruimte voor gezondheidszorg in de wijk. Steeds meer zorg verschuift van de tweede naar de eerste lijn. Door het steeds meer delegeren van taken van ziekenhuizen naar huisartsen, de uitbreiding van personeel en de veranderende zorgvraag van de patiënt zijn meer vierkante meters nodig. We hebben daarom met de gezamenlijk huisartsen afgesproken dat we in elke nieuwe wijkontwikkeling ruimte voor een gezondheidscentrum meenemen. Bovendien vinden we het belangrijk om de zorg dichtbij in de wijk te behouden.
Wij zijn in gesprek met de zorgverleners die momenteel in het plangebied gevestigd zijn. Zij hebben aangegeven welke ruimtebehoefte zij hebben. Dit is verwerkt in de uitgangspunten en aanbevelingen.

Uitbreiding supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector)
Door de verwachte groei van het aantal inwoners ontstaat er extra marktruimte voor de dagelijkse winkelsector. Omdat naar verwachting deze extra ruimte in de praktijk geheel of grotendeels ingevuld zal worden als supermarktruimte, wordt in deze nota verder gesproken over supermarktoppervlak in plaats van 'dagelijkse winkelsector'. Deze marktruimte willen we invullen in Wijchen-Zuid. Qua afmetingen zorgen we ervoor dat het een echt winkelcentrum voor de wijk blijft, zodat we een goede balans houden met het centrum van Wijchen. De argumenten voor de uitbreiding van het supermarktoppervlak zijn verder toegelicht onder punt 3.1 tot en met 3.4.

Extra woningen
We werken aan diversiteit in woningaanbod. We streven naar een meer gedifferentieerd woningaanbod dan in de huidige situatie. Dit is in lijn met de (nieuwe) woonvisie en opgave 3 uit de routekaart. We willen - naast de sociale zorgwoningen - koopwoningen toevoegen in het betaalbaar- en middensegment, en huurwoningen in het middensegment.

Aantrekkelijke en groene openbare ruimte
Het amendement 'integrale groenvisie' is verwerkt in het document Uitgangspunten & Aanbevelingen. Uw raad heeft dit amendement in oktober 2021 aangenomen. Ook uit de bewonersparticipatie blijkt dat inwoners van Wijchen-Zuid veel waarde hechten aan groen. In het masterplan ontwerpen we een openbare ruimte waarin de groenbeleving een belangrijk onderdeel is en houden we rekening met het amendement 'integrale groenvisie'. Daarnaast conformeren we ons vanzelfsprekend aan het vigerende beleid voor inrichting van de openbare ruimte, waaronder de parkeernormering. De gevraagde groenvisie voor geheel Wijchen-Zuid wordt via een separaat traject opgepakt in het nieuw op te stellen groenbeleidsplan.

2.1 De combinatie van inhoudelijke doelen vertaalt zich het best in een campus-concept met twee gebouwen
Door het project Hart van Zuid doet zich de unieke gelegenheid voor om inhoudelijke doelen van de maatschappelijke organisaties optimaal op elkaar af te stemmen. In het integraal kindcentrum (IKC) wordt gewerkt aan een doorlopende leerlijn voor de kinderen. De wijkactiviteiten en sport hebben een belangrijke ontmoetingsfunctie voor bijvoorbeeld eenzame ouderen of jongeren uit de wijk. Alle organisaties zien meerwaarde in samenwerking en daardoor meer te kunnen bieden voor de wijk Wijchen Zuid. Deze combinatie van inhoudelijke doelen

vertaalt zich het best in twee gebouwen. Eén voor het wijkcentrum en de sportzaal en één voor de basisschool, de kinder- en peuteropvang en de BSO. Ruimtelijk gezien staan de gebouwen met de ingangen naar elkaar toe, zodat er een MFA campus ontstaat. Tussen de gebouwen is een aantrekkelijk plein. Zo is het ook makkelijk om elkaar te ontmoeten. Met deze gebruikscombinatie stimuleren we inhoudelijke samenwerking en gezamenlijk ruimtegebruik, waardoor er minder vierkante meters nodig zijn.

2.2 *Een integraal kindcentrum met één pedagogisch concept*
Kans en Kleur en De Eerste Stap willen in Hart van Zuid een integraal kindcentrum realiseren met één pedagogisch concept gericht op de behoefte van de kinderen en gezinnen in de wijk. Samenwerking met andere maatschappelijke partners in de wijk is, in de nieuwe voorziening samen met wijkcentrum en sport, goed gefaciliteerd en biedt daardoor een meerwaarde.

2.3 Een huis van de wijk, van en voor iedereen
In de wijkcentra in Wijchen creëren we maatschappelijke meerwaarde op het gebied van sport, cultuur, recreatie, welzijn, (gezondheids-) zorg en kwetsbare groepen. Hiervoor houden we de accommodaties in stand.
Ons doel is om mét inwoners en organisaties te komen tot een divers aanbod van activiteiten dat bijdraagt aan een prettig leefklimaat in Wijchen-Zuid. In Wijchen-Zuid speelt, ten opzichte van andere wijken in Wijchen, een grotere zorgvraag door verschillende problematieken. Professionals (waaronder onderwijzend personeel, jongerenwerkers, leefbaarheidscoaches en sociaal maatschappelijk werkers) spelen een belangrijke rol om hierbij te ondersteunen. Door samenwerking met andere professionals kunnen zij een afgestemd aanbod bieden. Het huis van de wijk zal bijdragen aan de fysieke en organisatorische verbinding tussen wijkbewoners en professionals (zowel onderling als in combinatie).

2.4 Een fysieke koppeling van de sportzaal aan het wijkcentrum is belangrijk voor de exploitatie en het aantrekken van jongeren naar het wijkcentrum
In de gebiedsvisie is als uitgangspunt opgenomen dat de sportzaal fysiek zou worden gekoppeld aan het integraal kindcentrum. Hierover is een voortschrijdend inzicht ontstaan, mede ingegeven door werkbezoeken aan vergelijkbare voorzieningen. Geconcludeerd is dat de sportzaal onderdeel moet uitmaken van het wijkcentrum. Sport trekt namelijk jongeren aan die ook als vrijwilliger een rol kunnen vervullen. En bezoekers van de sport zorgen voor een hogere bezetting en afname in het wijkcentrum. Voor het functioneren van de school heeft dit geen nadelige consequenties.

3.1 We hebben duidelijkheid nodig over de hoeveelheid supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in Wijchen-Zuid om verder te kunnen met de gebiedsontwikkeling 'voorzieningenhart Hart van Zuid'
De fysieke realisatie van de gebiedsontwikkeling Hart van Zuid zal wellicht nog enkele jaren op zich laten wachten, maar komt nu in de cruciale fase van het masterplan. Dat betekent dat belangrijke keuzes moeten worden gemaakt met het gestelde doel voor ogen: een aantrekkelijk en toekomstbestendig voorzieningenhart. Vanzelfsprekend hangen verschillende keuzes, zoals de hoeveelheid supermarktoppervlak (verdeeld over een of twee supermarkten), samen met veel andere zaken die spelen in onze gemeente. Bovendien moet er worden geanticipeerd op de toekomst. Dit vraagt om bestuurlijke kracht en lenigheid en is niet eenvoudig. Om verder te kunnen is er duidelijkheid nodig over de aard en omvang van de toekomstige functies in het voorzieningenhart, zoals de hoeveelheid supermarktoppervlak. Wij hebben daarvoor een besluit van uw raad

nodig over de maximale uitbreiding van het supermarktoppervlak, om te kunnen komen tot een realistische uitwerking van het masterplan. Uitgaande van het door de raad vastgestelde kader, vormt dit masterplan uiteindelijk de 'vertaling' in een ruimtelijk ontwerp met een uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of toevoeging van een tweede supermarkt. Bij de uitwerking van het masterplan wordt vanzelfsprekend ingezet op een realistisch en haalbaar plan vanuit zowel het perspectief van de ruimtelijke mogelijkheden als vanuit het perspectief van een goede balans in de detailhandelsstructuur van Wijchen. Daarbij vormt de eerder vastgestelde DSV het uitgangspunt waarmee is bepaald dat het voorzieningenhart in Wijchen-Zuid een wijkwinkelcentrum betreft wat in goede balans functioneert met de andere wijkwinkelcentra en met het (hoofd)winkelcentrum van Wijchen.

3.2 Het inwoneraantal van Wijchen groeit en daardoor ontstaat er marktruimte voor extra supermarktoppervlak

Bureau Companen heeft een analyse gemaakt van de verwachte groei van het inwoneraantal. Als de huidige woningbouwplannen zijn gerealiseerd, is het inwoneraantal van gemeente Wijchen volgens Companen toegenomen tot circa 44.400 in 2030 en circa 45.500 in 2035. Dat was bij de vaststelling van de detailhandelsstructuurvisie (DSV) in 2022 nog niet voldoende duidelijk. Zoals aangegeven in de DSV ontstaat er bij een dergelijke groei van het inwoneraantal voldoende marktruimte om vierkante meters supermarktoppervlak toe te voegen in de kern Wijchen. Het rapport van Bureau Companen is als bijlage bij deze beslisnota gevoegd.

3.3 *Uit objectieve analyse blijkt dat een eventuele extra supermarkt het beste past in Wijchen-Zuid*

Ruimtelijk adviesbureau BRO heeft onderzoek gedaan naar wat de meest geschikte locatie is in Wijchen om een eventuele extra supermarkt toe te voegen. BRO heeft daarin een brede en objectieve afweging gemaakt. Naast de detailhandels-structuur is hierbij ook gekeken naar aspecten als leefbaarheid, bereikbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Hart van Zuid blijkt de meest geschikte locatie. Het rapport van BRO is als bijlage bij deze beslisnota gevoegd.

Bureau DTNP (die ook de DSV heeft opgesteld) adviseert om bij de uitbreiding van de winkelruimte in Wijchen-Zuid te blijven zorgen voor een goede balans tussen het centrum van Wijchen en de wijkwinkelcentra er omheen. Om die balans te behouden adviseert DTNP een omvang te hanteren van in totaal maximaal 2.900 m2 winkeloppervlak. Dit is opgebouwd uit de huidige omvang van de Jumbo van circa 1300 m2 plus een maximale uitbreiding van 1.600 m2 winkelvloeroppervlak. Het advies van DTNP is als bijlage bij deze nota gevoegd.

3.4 Het college wil economische ordening of een schijn daarvan voorkomen

DTNP adviseert verplaatsing van de Aldi van wijkwinkelcentrum Hof van Achterlo naar Hart van Zuid als voorkeursscenario. Dit scenario is tevens meegenomen in de bijgevoegde locatiestudie van BRO. Het college stelt zich terughoudend op ten aanzien van deze aanbeveling van DTNP. Het college wil niet actief sturen op verplaatsing van ondernemers binnen de gemeente.

4.1 Een onderzoek naar behoud van de appartementen Hoogmeer vinden we nodig vanuit een verantwoorde financiële exploitatie

Bij vaststelling van de gebiedsvisie in oktober 2021 was onze verwachting dat een neutrale gemeentelijke grondexploitatie mogelijk zou zijn. Door de recente economische ontwikkelingen en de daarmee samenhangende kostenstijgingen en

waardeontwikkeling van gebouwen blijkt dit niet (meer) mogelijk. Deze ontwikkelingen zijn niet specifiek voor Hart van Zuid, maar spelen een rol bij veel andere ruimtelijke ontwikkelingen binnen en buiten onze gemeente. Wij zien het behoud van appartementengebouw Hoogmeer als belangrijkste optie om mogelijk een substantiële financiële verbetering te realiseren. Daarom gaan we als eerste stap bij het maken van het masterplan onderzoeken of we ook een goed plan kunnen maken met behoud van het appartementencomplex.

5.1 Er is € 490.000,- aan voorbereidingskrediet nodig voor onderzoek en het maken van het masterplan

Naast ambtelijke planbegeleiding van de projectmanager en inbreng vanuit de diverse beleidsafdelingen, maken we kosten voor onder meer een stedenbouwkundig ontwerper, een landschapsarchitect, een verkeerskundige en planeconomische en juridische adviseurs. Het projectteam met daarin de genoemde deskundigen, zal gedurende de looptijd van de masterplanfase van circa 10 maanden het masterplan tot stand brengen. En het conceptplan in lijn met het participatieplan voorleggen aan de partners en andere stakeholders waaronder de inwoners van Wijchen-Zuid.
In het masterplan wordt een stedenbouwkundig model opgenomen met daarin de verschillende functies, de parkeeroplossing, een schetsontwerp inrichtingsplan en een visie op de beeldkwaliteit als kader voor architecten voor de gebouwontwerpen. Het masterplan is tevens het kader voor de grondexploitatie en de financiële afspraken met de partners. De financiële berekening in de vorm van een grondexploitatie is ook onderdeel van de masterplanfase.
Ter verbeelding van het plan worden in het masterplan dwarsdoorsneden, materiaalsuggesties, driedimensionale beelden en een maquette gemaakt zodat er een realistisch beeld ontstaat van het nieuwe voorzieningenhart. De gebouwontwerpen en de architectuur van de gebouwen behoren niet tot het masterplan. Het masterplan zal uiteindelijk ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad, tezamen met een voorstel om de planologische voorbereiding (o.a. omgevingsplan) in gang te zetten en de realisatie van de gebiedsontwikkeling verder ter hand te nemen (marktbenadering).

Tegenargumenten en risico's

1.1 Niet alles kan

In het document Uitgangspunten & Aanbevelingen zijn veel ambities opgenomen. Deze gaan over gebouwen en over een goede verblijfskwaliteit in de openbare ruimte. Bij het maken van het masterplan worden zoveel mogelijk ambities ingepast. Het is mogelijk dat daarbij keuzes gemaakt moeten worden die enigszins op gespannen voet staan met de uitgangspunten en aanbevelingen.

1.2 Parameters zijn (nog) niet in beton gegoten

De in de uitgangspunten en aanbevelingen opgenomen maten en oppervlaktes zijn gebaseerd op de huidige situatie en inzichten en zorgvuldig tot stand gekomen. Het blijft mogelijk dat door voortschrijdende inzichten nog aanpassingen volgen. Zo is bijvoorbeeld de omvang van het schooldeel (Zuiderpad) gebaseerd op de meest actuele leerlingenprognoses (2023) en interpretatie daarvan voor het Zuiderpad. Het kan zijn dat deze nog wijzigen in de loop van de komende jaren. Dit kan tot een kleinere of grotere ruimtevraag leiden.

3.1 De 'werkgroep DSV en toekomstvisie centrum' heeft minder vertrouwen in het tempo van de inwonergroei zoals door het college voorgesteld en maakt zich

zorgen over het effect op andere winkelcentra in Wijchen als in Hart van Zuid een extra supermarkt wordt toegevoegd.
Natuurlijk weten we nu nog niet precies wanneer alle nieuwe woningen de komende jaren klaar zijn. Maar dát ze er komen, daar hebben we alle vertrouwen in. En om aan te sluiten bij de behoefte van al deze nieuwe inwoners, is het goed om extra supermarktoppervlak toe te voegen. Dat doen we niet voor vandaag of morgen, maar voor een lange termijn. Daarom moeten we keuzes gaan maken. In Wijchen-Zuid moeten we echt aan de slag met een nieuwe school en een nieuw wijkcentrum. Dit biedt kansen om het voorzieningenhart in zijn geheel toekomstbestendig te maken. In vergelijking met de rest van Wijchen is er in Zuid minder supermarktaanbod. Dat maakt het een logische keuze om hier extra supermarktoppervlak toe te voegen door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt. We zorgen er in beide scenario's wel voor dat het qua afmetingen echt een winkelcentrum voor de wijk blijft, zodat we een goede balans houden met het centrum van Wijchen. Dat doen we in lijn met het advies van DTNP. Dit is in ambtelijk en bestuurlijke overleggen met de werkgroep besproken. Daarnaast is er ook contact geweest met de lokale supermarktondernemers over de strekking van het voorliggende voorstel.

4.1 *Door recente economische ontwikkelingen verwachten we dat een kostenneutrale gebiedsontwikkeling niet mogelijk is.*
We voorzien voor dit project momenteel een tekort vanwege de economische ontwikkelingen en de daarmee samenhangende kostenstijgingen en waardeontwikkeling van gebouwen. Bij de verdere uitwerking richten we ons erop om het financiële tekort nog te verkleinen, zodra we de plannen concreter gaan invullen. Toekomstige economische ontwikkelingen kunnen daarbij een positief of negatief effect hebben. Zie verdere toelichting onder 'financiële gevolgen'.

4.2 *Behoud van Hoogmeer heeft mogelijk gevolgen voor de beschikbare ruimte voor nieuwbouwwoningen.*
De ruimte is beperkt en de openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van een aantrekkelijk en bruisend voorzieningenhart. Als Hoogmeer blijft staan kunnen er naar verwachting minder nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd dan nu opgenomen in de uitgangspunten en aanbevelingen. Daartegenover staat dat de 34 appartementen Hoogmeer worden gehandhaafd. Daarmee blijft het totale aantal woningen naar verwachting aansluiten bij de uitgangspunten en aanbevelingen.

4.3 *Een gebiedsontwikkeling kent altijd risico's*. *We willen risico's vooraf in beeld brengen en beheersbaar maken*
Het is aan ons als college om deze te herkennen en zoveel mogelijk te beheersen met behoud van een kwalitatief goed plan. Daarom zal een risicoanalyse onderdeel uitmaken van de masterplanfase.

Financiële gevolgen
Bij vaststelling van de gebiedsvisie in oktober 2021 was onze verwachting dat een neutrale gemeentelijke grondexploitatie mogelijk zou zijn. Door de recente economische ontwikkelingen en de daarmee samenhangende kostenstijgingen en waardeontwikkeling van gebouwen blijkt dit niet (meer) mogelijk. We zien dit bij meer projecten. Het op basis van kengetallen geraamde tekort bedraagt circa € 6 mln. Wij zien het behoud van appartementengebouw Hoogmeer als belangrijkste optie om een substantiële financiële verbetering te realiseren. Als de 34 appartementen Hoogmeer kunnen worden behouden levert dit een verbetering op van naar verwachting circa € 3 mln. Daarmee resteert nog steeds een tekort. Pas bij realisatie van het masterplan kan het bedrag preciezer worden

geraamd. Dit hangt ook samen met de economische ontwikkelingen de komende jaren. Deze kunnen positief of negatief effect hebben.

Bij de verdere uitwerking richten we ons erop om het financiële tekort nog te verkleinen, zodra we de plannen concreter gaan invullen. Toekomstige economische ontwikkelingen kunnen daarbij een positief of negatief effect hebben. Daarnaast blijven we inzetten op het werven van extra middelen door subsidies. Wij gaan er op basis van de huidige kennis en inzichten vanuit dat we met de hiervoor genoemde maatregelen en inzet het tekort niet (volledig) kunnen oplossen. Dit betekent dat de inzet van maatschappelijke middelen waarschijnlijk noodzakelijk is om de gebiedsontwikkeling 'Hart van Zuid' mogelijk te maken. Na realisatie van het masterplan zal er een meer betrouwbare raming beschikbaar zijn. De gemeenteraad kan op basis hiervan haar afweging maken. Hierbij kan eventueel gedacht worden aan inzet van de 'risicoreservering grote projecten'. Deze reserve is eerder in de begroting opgenomen voor ruimtelijke projecten waarvan de financiële haalbaarheid als gevolg van de economische ontwikkelingen onder druk is komen te staan. De gebiedsontwikkeling Hart van Zuid is daar, met de voorlopige cijfers, een voorbeeld van.

Naast de grondexploitatie is in de meerjarenbegroting ook een bedrag opgenomen voor de realisatie van het maatschappelijk vastgoed (integraal kindcentrum, wijkcentrum en sportzaal). Door de economische ontwikkelingen is ook daar een indexering van kosten nodig. Dit wordt meegenomen in de perspectiefnota 2024.

Voor de totstandkoming van het masterplan is vanaf 2017 tot en met het besluit in oktober 2021 gefaseerd een totaalbudget van € 445.500,- beschikbaar gesteld waarvan € 24.500,- aan subsidie. Dit budget is nagenoeg geheel gebruikt per 1 januari 2024. Een aanvullend krediet is daarom nodig.

Voor de masterplanfase (inclusief het onderzoek naar het mogelijk behoud van Hoogmeer) is, inclusief de planbegeleiding en de ontwerp- en advieskosten, een aanvullend voorbereidingskrediet nodig van € 490,000,-.

Communicatie
We informeren de betrokken partners en stakeholders waaronder inwoners van Wijchen-Zuid over de voortgang van het project via de Klankbordgroep Hart van Zuid, de nieuwsbrief, en onze online kanalen.
De bewoners van het appartementencomplex Hoogmeer zijn na het collegebesluit geïnformeerd over het mogelijke onderzoek naar een plan met behoud van hun woongebouw.

Inwonersparticipatie
We werken volgens het participatie- en communicatieplan dat eerder aan uw raad is voorgelegd. Op basis van dit plan is geparticipeerd door partners en stakeholders waaronder de inwoners van Wijchen-Zuid. In het voorjaar van 2023 is een enquête op straat uitgevoerd en is een inloopbijeenkomst geweest. Een samenvatting van de opbrengst hiervan is opgenomen in het document Uitgangspunten & Aanbevelingen. Ook voor de komende fase volgen we de lijn uit dit plan. We betrekken de samenwerkingspartners en inwoners bij het maken van het masterplan.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na het besluit van uw raad, gaan wij in gesprek met betrokken (markt)partijen, waaronder de huidige eigenaar van het winkelcentrum, over een passende verdeling van het extra supermarktoppervlak. Vervolgens vragen we een stedenbouwkundig bureau om

het masterplan te gaan maken met als eerste stap, een onderzoek naar mogelijkheden tot behoud van het gebouw Hoogmeer.

We verwachten na circa 12 maanden na voorliggende besluit het masterplan aan uw raad te kunnen voorleggen. Het masterplan kan dan naar verwachting 2e kwartaal 2025 aan uw raad worden aangeboden. Wij leggen u dan het masterplan ter vaststelling voor, inclusief de financiële exploitatie en de vervolgstappen. Daarna start de planologische procedure en kunnen we afspraken maken over de realisatie. Na elke stap vindt besluitvorming plaats door de gemeenteraad.

Tijdens de komende masterplanfase blijven we scherp op de ontwikkelingen in de financiële exploitatie. Als er tussentijds inzichten ontstaan die aanleiding geven om uw raad te informeren, of een besluit te vragen, dan zullen wij dat doen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Bijlagen:
- Hart van Zuid, Uitgangspunten & Aanbevelingen door SVP d.d. 29 februari 2024
- Ontwikkeling inwonertal Wijchen in de komende jaren door Companen d.d. 1 juni 2023
- Wijchen, locatiestudie extra supermarkt van BRO d.d. 28 februari 2024
- Advies kaders tweede supermarkt in Hart van Zuid Wijchen door DTNP d.d. 22 januari 2024
- Programma voor een nieuwe ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid door Spectrum in opdracht van MeerVoormekaar d.d. 23 november 2023
- Randvoorwaarden maatschappelijke functies Wijchen Zuid door Complan d.d. 15 december 2023

Voorstel
Advies

- Team Economie
- Team Wonen
- Team SPA
- Team WOS
- Strategisch communicatieadviseur
- Financieel consulent

Hart van Zuid

Uitgangspunten en aanbevelingen masterplan voorzieningenhart

Wijchen

29 februari 2024

SVP

Colofon

Team hart van zuid

in gesprek met en met input van: MeerVoorMekaar, Wijkcentrum Wijchen-Zuid, ZZG Zorggroep, De Eerste Stap, Winkelcentrum Zuiderpoort, Kans & Kleur, zorgverleners en inwoners van Wijchen-Zuid.

Adres
SVP architectuur en stedenbouw
‘t Zand 17, 3811 GB Amersfoort

E-mail
info@svp-svp.nl

Projectteam SVP
Andrea Fernández
Maartje Luisman
Jop Voorn

In opdracht van
Gemeente Wijchen

Voor het geheel of gedeeltelijk overnemen of bewerken van artikelen dient men toestemming van de redactie te vragen. In de meeste gevallen zal die graag worden gegeven.

Voorbehoud
Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Hart van Zuid

Uitgangspunten en aanbevelingen masterplan voorzieningenhart

Wijchen

Inhoudsopgave

1 Inleiding & leeswijzer 7

2 Gebiedsvisie Hart van Zuid 8

3 Programma 10

Maatschappelijke functies **10**
Gezondheidscentrum **11**
Winkelvoorziening voor dagelijkse boodschappen **12**
Woningen **13**
Samenvatting **14**

4 Gebiedsinrichting 15

Natuur en landschap & stedelijk groen **15**
Bereikbaarheid **16**
Archeologie **17**
Riolering en water **17**
Inrichting openbare ruimte **18**
Samenvatting **19**

5 Bewonersparticipatie 20

Vragenlijst **20**
Inloopavond **21**
Klankbord- & projectgroep **23**
Samenvatting **24**

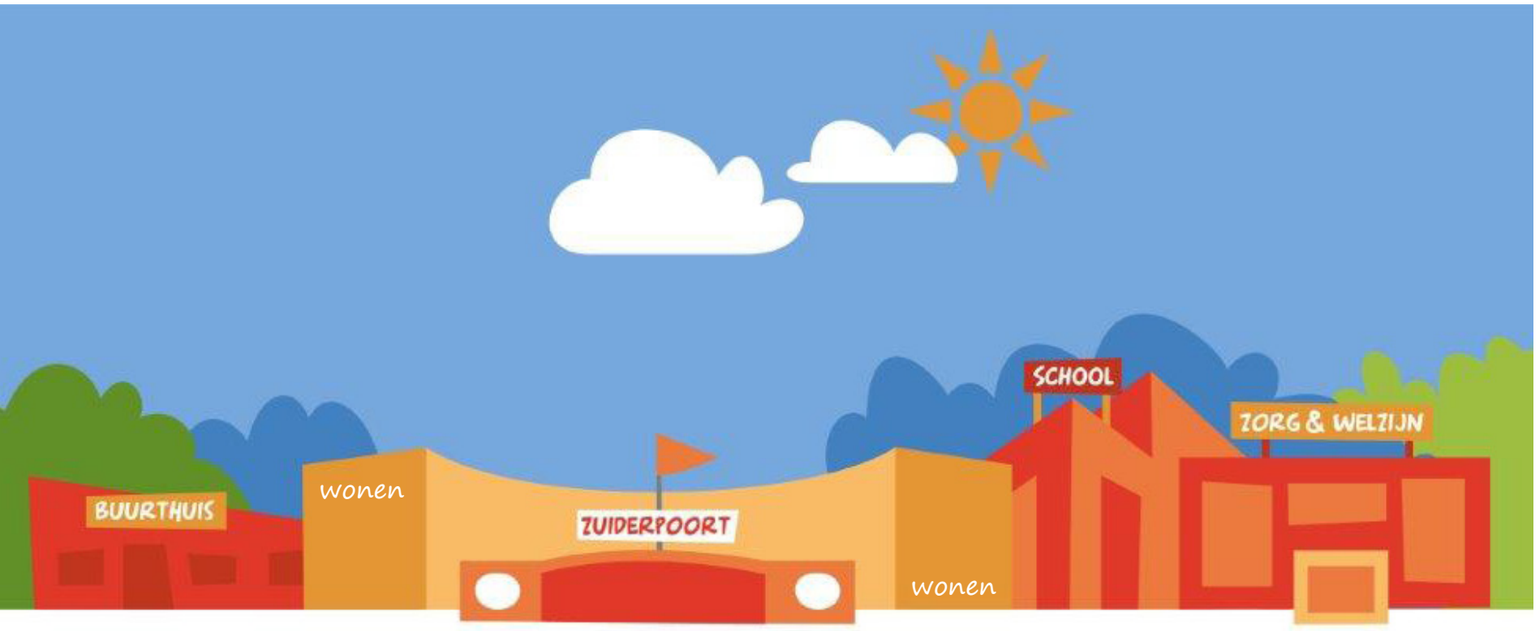
Bronnenlijst 25

1 Inleiding & leeswijzer

Op 21 oktober 2021 heeft de gemeenteraad de ‘Gebiedsvisie Voorzieningenhart Hart van Zuid’ vastgesteld. De gebiedsvisie vormt het ruimtelijk basisconcept voor de verdere planvorming van het voorzieningengebied in Wijchen-Zuid. Voordat tot de masterplanfase overgegaan kan worden, moeten uitgangspunten worden verzameld. In voorliggend document zijn deze uitgangspunten samengebracht. Daarnaast zijn aanbevelingen opgenomen als ambitie of als nog nadere informatie of onderzoek nodig is in het vervolgtraject.

Bij de totstandkoming hiervan zijn alle partijen en organisaties, inwoners en omwonenden betrokken volgens het participatieplan dat daarvoor is opgesteld.

Deze uitgangspunten en aanbevelingen vormen de basis voor het te maken ontwerp voor het masterplan. Daarbij zullen ook afwegingen gemaakt worden als blijkt dat niet alle aantallen en oppervlakten zoals omschreven in deze uitgangspunten en aanbevelingen volledig in het masterplan kunnen worden ingepast.

Bij het maken van het masterplan wordt altijd uitgegaan van het vigerend beleid binnen de gemeente Wijchen. Het kan zijn dat beleid wijzigt ten opzichte van wat in het document staat. Dan zal het nieuwe beleid worden gevolgd.

In dit document leest u als eerste een samenvatting van de door de gemeenteraad vastgestelde gebiedsvisie. Daarna is een overzicht opgenomen van de uitgangspunten en aanbevelingen voor het programma en de gebiedsinrichting die in samenspraak met de verschillende partners tot stand zijn gekomen, en wordt een overzicht gegeven van de opbrengst vanuit de uitgevoerde bewonersparticipatie.

2 Gebiedsvisie Hart van Zuid (samenvatting)

In de gebiedsvisie zijn de ambitie en uitgangspunten voor Hart van Zuid vastgelegd. En deze zijn vervolgens vertaald naar een aantal ruimtelijke uitgangspunten. Hieronder volgt een beknopte samenvattting van deze thema's uit de gebiedsvisie.

Gebiedsvisie Hart van Zuid

Wijchen-Zuid beschikt over een goed maar versnipperd voorzieningenhart. De bebouwing en stedenbouwkundige principes van het voorzieningenhart stammen uit begin jaren tachtig en voldoen niet meer aan de huidige wensen en eisen van de gebruikers. Zowel ondernemers als bezoekers ondervinden problemen van deze verouderde bebouwing en structuur. De voorzieningen zijn gefragmenteerd, de diverse functies staan met de ruggen naar elkaar toe en zijn naar binnen gekeerd. Het is lastig om de bezoeker te bereiken en interactie tussen functies tot stand te brengen. De gebruikers ervaren het gebied als onoverzichtelijk, rommelig en vervuild.

De ambitie

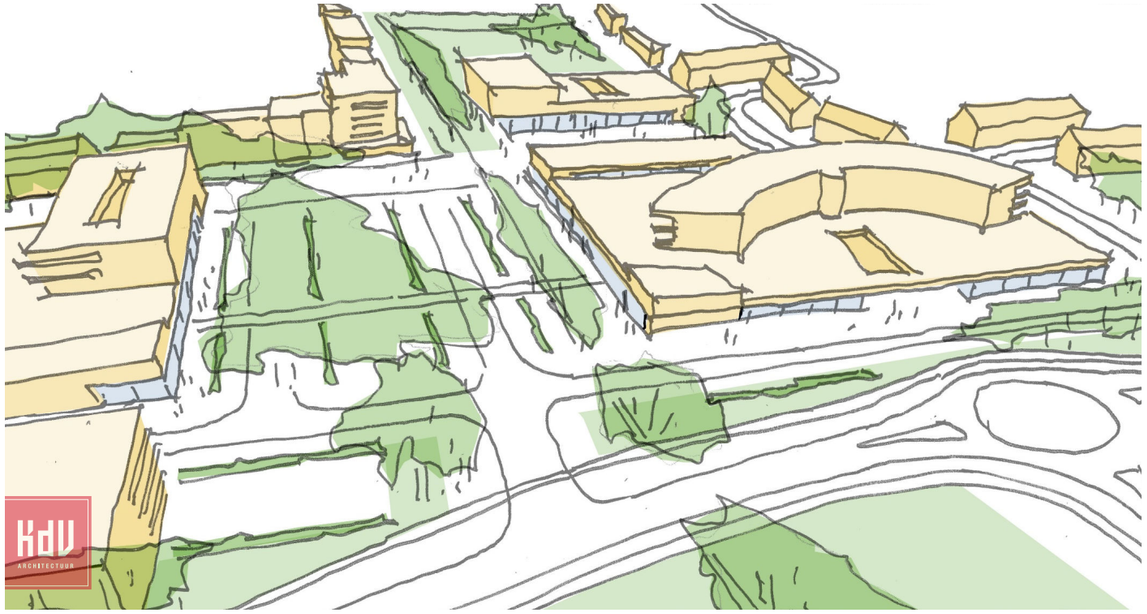
Tenminste twee forse ingrepen zijn noodzakelijk om het introverte en rommelige karakter van het centrum om te buigen tot een uitnodigend centrum dat verbindingen maakt, synergie tot stand brengt, en het centrum een identiteit en uitstraling geeft. De stedenbouwkundige structuur moet transparant en open worden zodat het centrum zich beter kan presenteren aan de gebruikers daarvan. De tweede ingreep is het herschikken van de functies in het gebied. De wijk en winkelvoorzieningen moeten zo gepositioneerd worden dat er meer levendigheid en activiteit is. De introductie van woningen voor andere doelgroepen en zichtbare verkeersroutes zijn hierbij belangrijke factoren. Door structurele ingrepen kan het centrum weer haar natuurlijke functie als wijkvoorziening voor Wijchen-Zuid gaan vervullen.

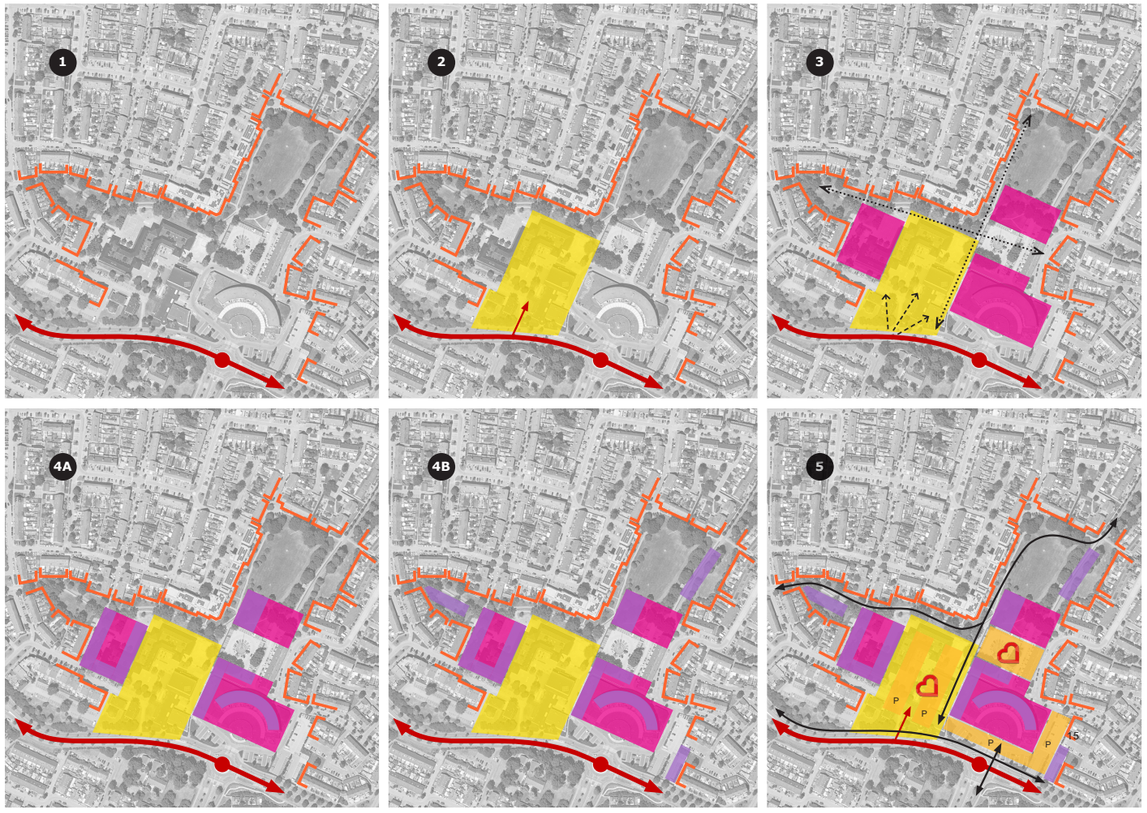
Gemaakte keuzes

- het opheffen van de barrière tussen het noordelijke en zuidelijke deel van de wijk, die gevormd wordt door de Zuiderdreef, het winkelcentrum, het wijkcentrum en de hoge sporthal;
- herschikken van wijkvoorzieningen zodat de functies elkaar versterken;
- een levendige plek maken geschikt om elkaar te ontmoeten;
- een groene en klimaatbestendige omgeving;
- diversiteit in woningaanbod door het toevoegen van middeldure huurwoningen en zorgwoningen;
- sociaal veilige buurt met zicht vanuit woningen op de openbare ruimte; het vermijden van achterkant-situaties;
- verkeersveilige buurt met goede langzaamverkeersroutes, voldoende stallingsplaatsen voor auto's en fietsen en goede aansluitingen op het openbaar vervoer;
- denken in duurzame oplossingen.

Ruimtelijke kaders Gebiedsvisie

1. De Zuiderdreef en de bebouwing rondom het voorzieningenhart vormen de grenzen waarbinnen het centrum zich voegt.
2. Gebiedsontsluiting: nieuwe aansluiting op de Zuiderdreef voor auto- en fietsverkeer.
3. Zichtlijnen & Structuur: drie bebouwingsvlakken zorgen voor zicht op voorzieningen en ruimtelijke relaties.
4. Ruimtelijke kwaliteit: aangename wanden en accenten voor identiteit.
5. Verkeer: levendige straat met gemengde ontsluitingsstructuur voor verkeer, parkeren en verblijven.

3 Programma

Maatschappelijke functies

De maatschappelijke functies vormen een vitaal onderdeel van Hart van Zuid. Dit zijn de school, de kinderopvang, het wijkcentrum en de sportzaal. Samen met Kans & Kleur, De Eerste Stap, het bestuur van de Wijkvereniging Wijchen-Zuid en de gemeente is voorliggend Programma tot stand gekomen, dat antwoord geeft op de opgaven die spelen.

In Wijchen Zuid speelt ten opzichte van andere wijken in Wijchen een zorgvraag door verschillende problematieken in de wijk. Vanuit die zorgbehoefte en de daarbij benodigde samenwerking/afstemming met zorgpartijen is het gewenst om fysiek bij elkaar in de buurt te zijn en ook aanbod te bieden in een nieuwe wijkvoorziening. Daaruit afgeleid en uit gesprekken met de partners in de wijk zijn de volgende kwalitatieve en kwantitatieve uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden gebruikt voor de ruimtereservering en positionering van de gebouwen in het masterplan. Voor een verdere verdieping, onderbouwing en achtergronden hiervan wordt verwezen naar de verderop genoemde documenten die hiervoor zijn opgesteld.

Kwalitatieve uitgangspunten:

- een multifunctionele acomodatie (MFA) als één integraal inhoudelijk concept (campus-model), bestaande uit 2 gebouwen: het integraal kindcentrum bestaande uit de school en kinderopvang en het wijkcentrum met sportzaal. Deze opzet biedt ruimte en mogelijkheden om, door multifunctioneel ruimtegebruik, maximale synergie te creëren en de gebouwen beheersmatig los te koppelen. Hierdoor functioneren ze, in de praktijk, als afzonderlijke gebouwen zonder overlast van elkaar;
- een integraal kindcentrum waarbij school en opvang intensief met elkaar samenwerken in één pedagogisch concept. Met ruimten en voorzieningen waarbij een natuurlijke overgang is tussen kinderen in de opvang en de school. Dit uit zich in het gezamenlijk gebruik van onder meer teamkamer, de activiteitenpleinen en gezamenlijke speelterreinen buiten;
- Kinderopvang De Eerste Stap met 2 groepen kinderdagopvang (KDV), 1 combigroep peuterspeelzaal/buitenschoolse opvang (BSO), 3 groepen buitenschoolse opvang;
- een wijkcentrum dat bijdraagt aan de leefbaarheid en sociale cohesie van de wijk, maar ook ruimte biedt aan wijkoverstijgende initiatieven;
- de MFA campus heeft een prominente plek, duidelijk zichtbaar in de wijk en is van verschillende kanten bereikbaar voor voetgangers en fietsers;
- met een centraal plein, zonder andere verkeersstromen, als verbinder voor wijkactiviteiten en activiteiten waar kindcentrum en wijkcentrum in participeren. NB: Dit zijn niet de speelterreinen van de school en kinderdagopvang;
- een eigen plek voor kinderen, die voldoende ‘los’ ligt van de commerciële functies;
- compacte, alzijdige gebouwen in 2 bouwlagen;
- diverse speel- en verblijfsgebieden aan meerdere zijden van de gebouwen;
- zelfstandig gebruik van het integraal kindcentrum, wijkcentrum en sport;
- avondgebruik: wijkcentrum, sport en delen van het integraal kindcentrum;
- fietsparkeren nabij gebouwen. Ruimte voor scootmobiels nabij het wijkcentrum;
- terras bij het wijkcentrum.

de huidige gebouwen worden vervangen

Kwantitatieve uitgangspunten:

Voor elk van de functies is geïnventariseerd hoeveel vierkante meters nodig zijn. Daarbij is ook gekeken naar synergie en zoveel als mogelijk multifunctioneel gebruik van de ruimtes. De daaruit voortvloeiende oppervlaktes zijn onderstaand opgenomen.

Gebouwen (bruto vloeroppervlak):

- school 2.210 m2 bvo;
- kinderdagopvang: 720 m2 bvo;
- sportzaal: 780 m2 bvo;
- wijkcentrum: 800 m2 bvo.

Terrein:

- buitenterrein school 780 m2;
- buitenterrein kdv 330 m2;
- buitenterrein wijkcentrum 90 m2;

Onderzoeken

- ‘Programma voor een nieuwe ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid’ d.d. 23 november 2023;
- ‘Randvoorwaarden maatschappelijke functies Wijchen-Zuid’ door Complan d.d. 15 december 2023.

Gezondheidscentrum

Steeds meer zorg verschuift van de tweede naar de eerste lijn. Door taakdelegatie van ziekenhuizen naar huisartsen, de uitbreiding van personeel en de veranderende zorgvraag van de patiënt zijn meer vierkante meters nodig. Daarom maakt een gezondheidscentrum voor eerstelijns zorg onderdeel uit van de plannen voor een nieuwe wijkvoorziening voor Wijchen Zuid.
Hiervoor zijn gesprekken gevoerd en studies en verkenningen gedaan samen met de zorgverleners die momenteel in het plangebied gevestigd zijn. Zij staan achter een clustering van eerstelijns zorg in een gezondheidscentrum. Ook breder in Wijchen vragen huisartsen om dit soort initiatieven door een veranderende vraag, de groei van het aantal inwoners en daarmee gepaard gaande ruimtebehoefte. Op basis hiervan zijn de volgende uitgangspunten voor de ruimtereservering en positionering van de gebouwen in het masterplan tot stand gekomen.

Kwalitatieve uitgangspunten:

- een medisch centrum voor eerstelijnszorgaanbieders passend bij de wijk (waaronder huisartsen, tandartsen, apotheek);
- een goed zichtbare en herkenbare entree;
- goede bereikbaarheid;
- geen of zo min mogelijk blinde gevels;
- een passend aantal parkeerplaatsen nabij de voorzieningen voor fietsen en auto’s;
- flexibele bebouwing waarin programmawijziging in de toekomst mogelijk blijft.

Kwantitatieve uitgangspunten:

- 1.100 m² bvo gezondheidscentrum.
  Voor elk van de functies is geïnventariseerd hoeveel vierkante meter nodig is. Daarbij is ook gekeken naar synergie-effecten tussen verschillende functies.

Bestaande huistartsenpraktijk

Winkelvoorziening voor dagelijkse boodschappen

Winkelcentrum Zuiderpoort is gerealiseerd in begin jaren tachtig en heeft diverse verbouwingen ondergaan. Het winkelcentrum is naar binnen gericht, onoverzichtelijk en het parkeren ligt versnipperd in de openbare ruimte. Bezoekers en ondernemers ondervinden hiervan hinder. Het winkelcentrum heeft een upgrade nodig. Door de verwachte groei van Wijchen ontstaat er marktruimte voor extra supermarkt-oppervlak, te realiseren door uitbreiding van de bestaande supermarkt of door toevoeging van een tweede supermarkt.

Naast eigenaar Rialto zijn hierbij de adviseurs DTNP en BRO betrokken voor het bepalen van de marktruimte en de gewenste locatie. Op basis van de diverse studies en gesprekken zijn onderstaande kwalitatieve en kwantitatieve uitgangspunten benoemd. Deze worden gebruikt voor de ruimtereservering en positionering van de gebouwen in het masterplan.

De woningen boven het winkelcentrum blijven behouden en worden opgeknapt. Het nieuwe winkelcentrum zal daarom voor een deel op dezelfde plek terugkomen en voor een deel daarbuiten. De stedenbouwkundige opzet verandert.

Kwalitatieve uitgangspunten:

- een wijkvoorziening voor de dagelijkse boodschappen met toevoeging van extra supermarktoppervlak, toekomstbestendig en vitaal;
- compact, comfortabel en compleet;
- een stedenbouwkundige structuur die transparant en open is en het centrum een identiteit en uitstraling geeft;
- goede en veilige verkeerontsluitingen vanuit de omliggende buurten en wijken;
- goede zichtbaarheid vanaf de Zuiderdreef;
- zodanig gesitueerd dat er levendigheid en activiteit gestimuleerd wordt en tot stand komt;
- blinde gevels minimaliseren. De supermarkt(en) zoveel mogelijk afzomen met andere functies;
- goed bereikbare parkeerplaatsen voor fietsen en auto's;
- laden & lossen voor de supermarkt(en) integreren in de bebouwing voor veiligheid, het voorkomen van geluidsoverlast en het minimaliseren van geparkeerde vrachtauto's in het straatbeeld;
- flexibele bebouwing waarin programmawijziging in de toekomst mogelijk blijft.

Kwantitatieve uitgangspunten:

Voor de functies is geïnventariseerd hoeveel vierkante meters nodig zijn. De daaruit voortvloeiende oppervlaktebehoeffte is hieronder opgenomen. Dit is bij benadering. De meters kunnen bij de uitwerking van de plannen afwijken.

- detailhandel, horeca, dienstverlening ca 5.900 m2 bvo (bruto vloeroppervlak);
- waarbinnen supermarkt(en) 2.900 m2 wvo (winkel-vloeropperlak);
- waarvan gebouwd laden en lossen 300 m2 bvo;
- ruimte voor terras 75 m2 oppervlak.

Onderzoeken

- 'Detailhandelsstructuurvisie' opgesteld door DTNP d.d.20 januari 2022;
- 'Onderzoek ontwikkeling inwonertal Wijchen' door Companen d.d. 1 juni 2023;
- 'Wijchen, locatiestudie extra supermarkt' door BRO d.d. 28 februari 2024
- 'Advies kaders tweede supermarkt in Hart van Zuid Wijchen' door DTNP d.d. 24 januari 2024

Woningen

Naast voorzieningen is het belangrijk dat in een hart van de wijk ook wordt gewoond. Dit leidt tot activiteit op straat, geeft aanleiding voor ontmoeting, maar leidt ook tot 'ogen op straat' als de winkels gesloten zijn. Dit draagt bij aan een sociaal veilig gebied. Daarnaast is er een grote vraag naar woningen in Wijchen. Ook aan deze behoefte kan het plan bijdragen. Momenteel zijn in het plangebied 36 appartementen boven het winkelcentrum en 34 appartementen aan Hoogmeer aanwezig. Al deze woningen zijn sociale huurwoningen van Talis. De gebiedsvisie gaat uit van het slopen van deze 34 appartementen aan Hoogmeer, om een goede ruimtelijke inpassing van het nieuwe programma te kunnen realiseren. Gezien de kosten die hiermee zijn gemoeid, wordt onderzoek naar een variant met behoud van deze woningen, voorafgaand aan het masterplan, ter overweging gegeven. Voor de nieuw te bouwen woningen is er een ambitie om juist ook woningen in het koop- en/of middenhuursegment toe te voegen. Dit draagt bij aan meer diversiteit in de buurt.

In samenwerking met ZZG zorggroep en Talis wil Rialto nieuwbouw van zorgwoningen in de sociale huur realiseren voor ouderen met een ernstige vorm van dementie. In totaal gaat het om 5 groepen van 9 bewoners, die elk een eigen woning krijgen en een aantal gemeenschappelijke voorzieningen delen.

Kwalitatieve uitgangspunten:

- behoefte aan een grotere diversiteit in het woningaanbod, in beginsel in een financieringscategorie anders dan sociale huur. In Wijchen-Zuid en vooral in het gebied rondom het voorzieningenhart is een relatief groot aanbod van sociale huurwoningen. Hiermee wordt uitwerking gegeven aan de woonvisie en een bijdrage geleverd aan opgave 3 uit de routekaart 'Toekomst Hart van Zuid, Meer diversiteit in de buurten rondom het voorzieningenhart'
- een woningprogrammering waarbij rekening wordt gehouden met een goede balans in de wijk.
- differentiatie in zowel prijzen als verschijningsvorm van de woningen;
- alle woningen zijn levensloopbestendig.

Kwantitatieve uitgangspunten:

In lijn met de gebiedsvisie wordt uitgegaan van het toevoegen van 100 woningen

- 45 woonzorgappartementen (sociale huursegment Talis) van ca. 45 m2 gbo met gemeenschappelijke voorzieningen, totaal ca. 4000 m2 bvo (inclusief algemene ruimten).
- 55 grondgebonden eengezinswoningen en appartementen in het koop en/of middenhuursegment (eengezinswoningen van ca 100-120 m2 gbo (gebruiksoppervlak) en appartementen van ca. 65-75 m2 gbo).

Onderzoeken:

- 'Woningbehoefteonderzoek 2022' door de Groene Metropoolregio d.d. maart 2023;

behouden van woningen boven huidig winkelcentrum

Samenvatting

Onderstaand is de samenvatting opgenomen van de uitgangspunten en aanbevelingen voor het gebouwde programma in het plangebied

Kwantitatieve uitgangspunten*

- school: 2.210 m2 bvo (bruto vloeroppervlak)
- kinderdagopvang: 720 m2 bvo
- sportzaal: 780 m2 bvo
- wijkcentrum: 800 m2 bvo
- winkelcentrum: 5.900 m2 bvo
- gezondheidscentrum 1.100 m2 bvo
- mix van grondgebonden woningen en appartementen 55x woningen 100-120 m2 gbo en app 65-75 m2 gbo
- woon-zorg-appartementen 45 x 45m² gbo

- buitenterrein school 780 m2
- buitenterrein kdv 330 m2
- buitenterrein wijkcentrum 90 m2

Kwalitatieve uitgangspunten

- een Multifunctionele Accommodatie (MFA) -campus als één integraal inhoudelijk concept, bestaande uit 2 gebouwen, namelijk het integraal kindcentrum (bestaande uit de school en kinderopvang) en het wijkcentrum met sportzaal ;
- en Integraal Kind Centrum waarbij school en opvang intensief met elkaar samenwerken in één pedagogisch concept;
- een centraal plein als verbinder voor activiteiten waar kindcentrum en wijkcentrum in participeren;
- een medisch centrum voor eerstelijnszorgaanbieders, goed zichtbaar en herkenbaar;
- een wijkvoorziening voor de dagelijkse boodschappen, toekomstbestendig en vitaal;
- een stedenbouwkundige structuur die transparant en open is en het centrum een identiteit en uitstraling geeft;
- woningen en appartementen die differentieren in zowel prijzen als verschijningsvorm, grondgebonden woningen en appartementen toevoegen in het koop en / of middenhuursegment;
- woonzorgappartementen toevoegen in het sociale huursegment;
- levendigheid en stimulans voor activiteiten;
- geen of zo min mogelijk blinde gevels;
- flexibele bebouwing waarin programmawijziging in de toekomst mogelijk blijft.

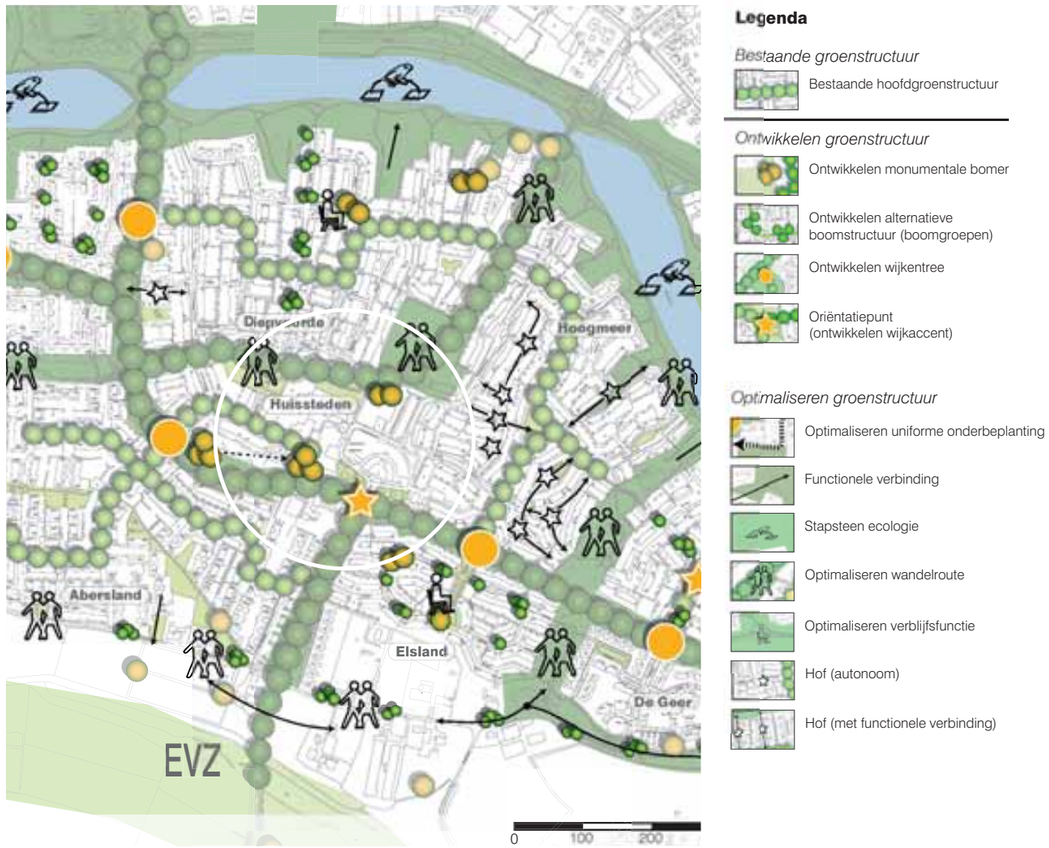
* De genoemde oppervlakken zijn theoretisch bepaalde circa-maten en/of aantallen, gebaseerd op de huidige inzichten. Bij inpassing in het masterplan en bij het ontwerpen van gebouwen in een latere fase kunnen maten afwijken.

4 Gebiedsinrichting

Het Masterplan voor het Hart van Zuid moet voldoen aan het gemeentebeleid van Wijchen. In dit hoofdstuk volgt een toelichting over specifieke uitgangspunten en aanbevelingen die invloed hebben op de inrichting en het ruimtegebruik in het plangebied.

Algemene eisen zijn opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR), dat de richtlijnen voor de openbare ruimte bundelt. De volgende beleidsgebieden komen aan bod:

- natuur en landschap & stedelijk groen.
- verkeer en vervoer;
- archeologie;
- riolering en water;
- inrichting openbare ruimte: sport;

Hoofdgroenstructuur Bron: Groenstructuurplan Wijchen (2008)

Natuur en landschap & stedelijk groen

De gemeenteraad heeft op 21 oktober 2021 vastgesteld dat er minimaal evenveel groen moet terugkomen in het Masterplan. Verder is de gemeente bezig met het opstellen van een groenbeleidsplan. De gemeenteraad heeft deze nog niet vastgesteld. Accenten in het plan liggen op het verbeteren van biodiversiteit, klimaatadaptatie, waardering van ecosysteemdiensten van bomen en het planten van bomen en struiken. Een groen Hart van Zuid is fijner om in te leven en wonen en nodigt bijvoorbeeld meer uit tot ontmoeten.

Een deel van het plangebied speelt ook een essentiele rol binnen de hoofdgroenstructuur van de gemeente. In de hoofdgroenstructuur zijn die gebieden opgenomen waar de functies groen en groene recreatie voorop staan. Specifieke aanbevelingen zijn geformuleerd om deze groenstructuur te optimaliseren. Aan de noordzijde van het plangebied wordt geadviseerd om de verbindingen van de groenzone naar het Wijchens Meer en het buitengebied te versterken en om de recreatieve functies te verbeteren. Voor de zuidzijde, met name rondom de Zuiderdreef, is het doel om oriëntatiepunten in de groenstructuur te ontwikkelen en de hoofdgroenstructuur te versterken.

Uit inventarisatie blijkt dat er geen monumentale bomen in het plangebied staan. Enkelen kunnen zich wel daartoe ontwikkelen. Na het opstellen van het Masterplan geeft een Bomen Effect Analyse (BEA) aan wat nodig is om de bomen tijdens en na de (nieuw)bouw te handhaven. Een quickscan flora en fauna inventariseert eventuele beschermde soorten aan en geeft aan hoe deze meegenomen kunnen worden in het Masterplan.

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid met de auto

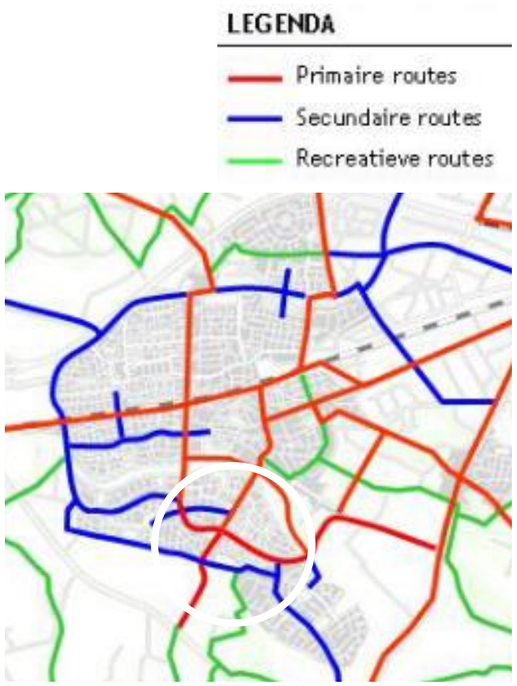
De rotonde bij de Zuiderdreef is niet voldoende zichtbaar vanaf de aanvoerwegen. Er is onderzoek nodig naar een passende en veilige verkeersontsluiting van het nieuwe voorzieningenhart vanaf de Zuiderdreef.

Bereikbaarheid met de fiets

Auto- en fietsverkeer komen bij winkelcentrum Zuiderpoort bijeen. Onderdeel van het Masterplan is het veiliger maken van de verkeerssituatie. Daarbij kijkt de gemeente naar mogelijkheden om de fietsroute los te koppelen van het autoverkeer.

Parkeren

Mobiliteit is een belangrijk thema in gebiedsontwikkelingen. Dat komt, omdat het goed functioneren van een gebied sterk afhangt van een goede bereikbaarheid en het kunnen parkeren van auto en fiets. Maar ook, omdat verkeers- en parkeervoorzieningen veel ruimte in beslag nemen.

Kernnet fietsverkeer Wijchen

Alle functies binnen het voorzieningenhart moeten goed bereikbaar zijn. Daarbij hoort een goede oplossing voor het parkeren van auto's en fietsen. Dit is vastgelegd in het Parkeerbeleidsplan gemeente Wijchen. Op basis van dit beleid stelt de gemeente een parkeerbalans op. Bij het maken van het masterplan wordt het dan vigerend beleid gehanteerd.

Om tot een goede oplossing te komen, laat de gemeente bij start van de masterplanfase een nulmeting uitvoeren om het huidig parkeergedrag in kaart te brengen. Dat geeft inzicht in de huidige parkeerbezetting ten opzichte van de normen.

Uit berekeningen blijkt vervolgens voor elke functie hoeveel parkeerplaatsen nodig zijn op basis van de huidige parkeernormen. Daarbij wordt rekening gehouden met dubbelgebruik.

Ook voor het stallen van fietsen, scootmobiels e.d. zijn parkeerplekken nodig in de openbare ruimte. Hierin wordt het parkeren voor de woningen niet opgenomen. Voor de woningen wordt het fietsparkeren in de bergingen voorzien.

huidig autoparkeren

Archeologie

Archeologisch beleid gemeente Wijchen

Er zijn 2 archeologische vindplaatsen net ten zuiden van het plangebied, waarvan de aandachtszone van één van de vindplaatsen binnen het plangbied ligt. Hier is onderzoek vereist.
Nota bene: eventuele vondsten en uitkomsten van het archeologisch onderzoek zouden onderdeel kunnen uitmaken van het nieuwe masterplan.

Riolering en water

Relevante beleidsdoelen voor nieuwbouw en nieuwe bestratingen:

- hemelwater van verhard oppervlak en nieuwbouw moet lokaal infiltreren;
- voorkeur voor bovengrondse en natuurlijke infiltratie; dit is visueel aantrekkelijker, integreert beter met andere functies, bevordert bewustwording en is eenvoudiger te beheren en handhaven;
- oppervlaktewater, onder toezicht van het waterschap, dient als buffer tegen overtollig hemelwater om overstromingen en schade te minimaliseren.

Handboek afkoppelen Wijchen

In Hart van Zuid kan water maar beperkt in de grond trekken. Dit wil de gemeente verbeteren door middel van extra waterberging. Als dit niet kan, moet het water goed afgevoerd kunnen worden. Om te bepalen welke maatregelen nodig zijn, moet infiltatrie- en bodemonderzoek gedaan worden.

Inrichting openbare ruimte

Levendige plek

De Gebiedsvisie vraagt om van Hart van Zuid een levendige plek in Wijchen-Zuid te maken. De inrichting van de openbare ruimte speelt daarin een grote rol door het stimuleren van ontmoeting, het bieden van (beschutte) verblijfsplekken en sport- en spelvoorzieningen.

Speelvoorzieningen

Het Speelbeleidsplan van Wijchen legt een speelbeleid vast voor kinderen van 0-19 jaar. Het bepaalt hoeveel speelplekken elke wijk moet hebben. Wijchen-Zuid voldoet hier al aan, dus in Hart van Zuid zijn vanuit beleid geen extra speelplekken nodig. Wel moeten huidige voorzieningen zoals het trapveld en de Jongeren Ontmoetings Plek (JOP) worden meegenomen in het masterplan, met overweging van locatienormen (JOP moet minimaal 40 m van woningen zijn). Mogelijk kunnen beide voorzieningen gecombineerd worden om zo bewegen te stimuleren. Openbare schoolpleinen in Wijchen zijn ook onderdeel van dit speelbeleid.

Hondenuitlaatplekken

De gemeente Wijchen heeft richtlijnen opgesteld voor hondenuitlaatvoorzieningen. In het plangebied zijn twee hondenuitlaatplekken aanwezig. Deze dienen in het plangebied behouden te blijven.

toekomstperspectief Hart van Zuid: een levendige plek waar men elkaar ontmoet

Samenvatting

Onderstaand is de samenvatting opgenomen van de uitgangspunten en aanbevelingen die invloed hebben op de inrichting en het ruimtegebruik in het plangebied.

Natuur, landschap en stedelijk groen

- behoud de huidige hoeveelheid groen in het plangebied;
- versterk de fysieke en visuele verbindingen vanuit de groenzone van het plangebied naar het Wijchens Meer en naar het buitengebied (richting Kronenland);
- versterk de verblijfsfunctie en het recreatieve gebruik (wandelroute) van de hoofdgroenstructuur in de wijk;
- versterk de oriëntatiemogelijkheden ter plaatse van de kruising Zuiderdreef - Balgoijseweg door het ontwikkelen van accenten en oriëntatiepunten in de groenstructuur;
- voer een Bomen Effect Analyse uit voor het inpassen van bestaand groen;
- voer een een quickscan flora en fauna uit om te bepalen welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn;
- richt het schoolplein groen in.

Bereikbaarheid

- onderzoek een veilige aansluiting op de Zuiderdreef;
- goede en veilige verkeerontsluitingen vanuit de omliggende buurten en wijken, met goede zichtbaarheid vanaf de Zuiderdreef;
- onderzoek de inpassing van een vrijliggend fietspad van Noord naar Zuid Wijchen binnen het plangebied;
- realiseer een geconcentreerde en verkeersveilige oplossing van het autoparkeren;
- voer een nulmeting uit waarin de bezetting van de huidige parkeerplaatsen wordt onderzocht;
- heb aandacht voor veilige routes voor laden en lossen en afvalinzameling;

Archeologie

- Voer een archeologisch onderzoek uit. Er ligt een aandachtszone binnen de plangrens;

Riolering en water

- voor hemelwater dat op nieuwe gebouwen en verharding neerkomt rekening houden met infiltratie ter plekke;
- voer een infiltratieonderzoek uit voor het bepalen van de mogelijkheid tot berging van hemelwater;
- kiezen van de infiltratietechniek aan de hand van de bodemsamenstelling (infiltratiecapaciteit) en de maatgevende grondwaterstanden.

Inrichting openbare ruimte

- zorg dat de inrichting van de openbare ruimte uitnodigt tot ontmoeting;
- zorg voor meer levendigheid in het plangebied;
- laat een trap- / speelveld terugkeren in het masterplan;
- laat een JOP (jongeren opvangplek) terugkeren in het masterplan, mogelijk gecombineerd met het trapveld;
- maak het speelterrein van de school toegankelijk na schooltijd voor kinderen uit de buurt;
- behoud van twee hondenuitlaatplekken in het plangebied.

5 Bewonersparticipatie

In 2018 heeft de gemeente Wijchen een groot leefbaarheidsonderzoek gehouden. Bewoners van Wijchen Zuid hebben een aantal concrete verbeterpunten genoemd, die in het masterplan zullen terugkomen.

Het is alweer enige tijd geleden dat het onderzoek is verricht (2018). Inmiddels is in 2021 de gebiedsvisie vastgesteld. De gemeente Wijchen heeft ervoor gekozen om in april 2023 op straat bewoners te spreken en ook de vragenlijst online te zetten. Zo kon de gemeente nog toetsen of men op de hoogte is van de gebiedsvisie en konden we ondervraagden meenemen in de volgende stap: het maken van een masterplan voor Hart van Zuid. Daarnaast was het doel van de vragenlijst om op te halen wat bezoekers van Zuiderpoort belangrijk vinden in het maken van het Masterplan. De gemeente Wijchen heeft met hetzelfde doel ook een inloopbijeenkomst georganiseerd op 17 april 2023.

Welke functies mogen niet ontbreken?

Vragenlijst

11-13 april 2023 & online

Zowel op straat als online konden bewoners, omwonenden en inwoners van Wijchen-Zuid hun mening geven. Er zijn op verschillende momenten op de dag vragen gesteld rondom het winkelcentrum Zuiderpoort en bij de uitgang van Basisschool Het Zuiderpad aan de Oudelaan.

Resultaten

127 mensen reageerden, waarvan ongeveer 15% digitaal. Van de geënquêteerden bij het winkelcentrum woonde 6% in het plangebied (Zuiderpoort), 6% was er voor werk, en de overgrote meerderheid was winkelend publiek. De meeste straatrespondenten kwamen uit Wijchen-Zuid, 9% uit andere delen van Wijchen, en 6% buiten Wijchen (voornamelijk Balgoij).

Meer dan 50% kende de gebiedsvisie en ongeveer 40% wist van het aankomende Masterplan. Sommigen hebben de vraag niet beantwoord.

Het overgrote deel (70%) van de ondervraagden reageerde positief op de vraag of men het een goed idee vindt om aan de slag te gaan met winkelcentrum Zuiderpoort en andere functies in de wijk en wat daarbij als belangrijk wordt beoordeeld.

Op de vraag wat in het Hart van Zuid in de toekomst niet mag ontbreken en wat als belangrijk wordt beoordeeld, zijn veel antwoorden gegeven. De op deze en volgende bladzijde getoonde 'woordwolken' tonen de genoemde antwoorden. Deze staan groter in de woordwolk als meer bewoners deze genoemd hebben. De onderdelen die er uit springen zijn (meer) groen, speeltuin, duurzaamheid en winkels. In de enquête uit 2018 werden horeca, ontmoetingsplekken en zorginstellingen genoemd.

Welke aspecten zijn belangrijk voor het Masterplan?

Inloopavond

17 april 2023

De deuren van het wijkcentrum Wijchen-Zuid stonden van 16.00-20.00 uur open voor bewoners om input te geven voor de toekomstplannen voor het gebied Hart van Zuid. Bewoners konden op verschillende manieren hun mening geven en hun ideeën opschrijven. De ruimte was opgedeeld in vijf thematische hoeken, elk met een specifiek onderwerp.

1. Identiteit

Deze hoek zoomde in op de verwachte uitstraling van de nieuwe gebouwen. Hoe moet het voorzieningenhart er in de toekomst uitzien qua architectuur en design? Op de panelen waren voorbeeldfoto's te zien voor zowel het winkelcentrum als voor sociaal maatschappelijke functies. Bewoners gaven met stickers aan welke beelden hun voorkeur hadden en gebruikten post-its om dat te verduidelijken.

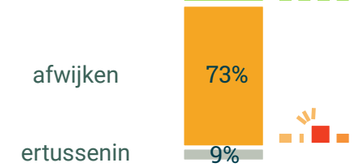
Identiteit winkelcentrum

Er was een duidelijke overeenstemming over de gewenste sfeer. Bewoners gaven de voorkeur aan een levendige, gezellige plek met veel groen en laagbouw. Veel bezoekers gaven aan het winkelcentrum voornamelijk voor boodschappen te bezoeken, terwijl het centrum van Wijchen een plek voor gezelligheid is.

Identiteit sociaal-maatschappelijke functies

Hierover was men het ook met elkaar eens. Beelden met veel groen, zoals een school onder een groen dak, waren favoriet. De wens voor meer speelmogelijkheden voor kinderen kwam ook sterk naar voren.

"Moet de uitstraling van Hart van Zuid aansluiten op de omgeving, of mag het juist afwijken / opvallen?"

2. Bereikbaarheid

Bewoners konden aangeven hoe ze zich gewoonlijk verplaatsen naar en binnen het plangebied van het Hart van Zuid. Diverse vragen gingen over hoe men naar het voorzieningenhart reist. De meeste mensen gaven aan te voet te komen, gevolgd door de fiets. Auto's werden vooral geassocieerd met boodschappen doen. Men uitte hun zorgen of er wel voldoende parkeerplaatsen zijn en over de veiligheid van de rotonde.

Men vindt dat het gebied wel rolstoelvriendelijk moet zijn en scootmobiels moeten de ruimte krijgen. Ook wil men graag dat fiets- en voetpaden beter op elkaar aansluiten en logische routes vormen.

3. Functies & Programma

Het gesprek richtte zich hier op de huidige en beoogde functies van het plangebied. Wat voor faciliteiten en diensten willen bewoners graag zien in hun gemeenschap? Op een paneel stond de gebiedsvisie. Hierbij stonden ook de functies. Met post-its kon men een antwoord op twee vragen hierover geven.

“Deze functies zijn gepland, mist u iets?”
Mensen missen specifieke (goekopere) winkels en voorzieningen zoals horeca. Dit sluit aan op wat in de de leefbaarheidsmonitor in 2018 werd opgehaald.

“Wat vindt u belangrijk bij de functies?”
Ook op deze vraag zijn de antwoorden ook zeer divers. Er is behoefte aan gezelligheid, een uitnodigendere uitstraling. In de leefbaarheidsmonitor werd hierbij nog een kleurrijk gebied genoemd, naast aandacht voor de (verkeers)veiligheid.

4. Groen & Openbare ruimte

Een grote maquette stond hier centraal, waarbij bewoners hun visies en wensen konden delen over een park, speelplaatsen en andere openbare plekken. Bezoekers gaven via stickers en post-its hun voorkeuren aan voor de inrichting van het plein en park. Met vlaggetjes markeerden zij de plekken die zij waarderen.

Sfeer park

Men is het duidelijk eens over de sfeer die een park moet hebben. Waardering is er voor gras, bomen en kleurrijke, natuurlijke beplanting. De voorkeur gaat uit naar een natuurlijke uitstraling met elementen zoals beekjes. Verbinding met het Wijchens Meer is een suggestie. Men denkt wisselend over moestuinen. Wellicht kunnen deze terugkomen bij scholen. Ontmoetingsplekken in het groen en ruimtes voor de oudere jeugd zijn gewenst. Er is behoefte aan een diverser park met verschillende activiteiten die aansluiten bij de wijkbewoners. Toegankelijkheid voor rolstoelen en scootmobiels is essentieel, met de wens voor beter verbonden en minder kronkelende paden.

Maquette van Hart van Zuid met vlaggetjes bij plekken die door omwonenden worden gewaardeerd

Sfeer plein

Het plein moet een uitnodigende, groene ruimte zijn met kleinschalige bebouwing. Er is een sterke voorkeur voor meer groen en minder steen. Organische vormen, zitranden en waterpartijen waardeert men ook. Bij de vraag naar plekken in het plangebied die behouden zouden moeten blijven, uitte men zorgen over het afnemen van het groen en het toevoegen van bebouwing. Men mist in de gebiedsvisie een visie op groen en men denkt dat de gebiedsvisie alleen gaat over bouwen en het uitbreiden van winkels.

5. Proces

Ook de planning werd toegelicht. Dit bood een kans om meer te weten te komen over de planning van nieuwe voorzieningenhart. Er was een duidelijke roep vanuit de bewoners om het ontwikkelingsproces te versnellen. Men blijft graag geinformeerd worden over de ontwikkelingen. Geïnteresseerden waarderen inloopavonden voor een toelichting op de plannen.

Klankbord- & projectgroep

Droombeelden

De deelnemers van de workshop, bestaande uit leden van de klankbord- & projectgroep, lieten hun droombeeld voor het voorzieningenhart zien en lichtten dat toe. Sleutelwoorden waren: verbinden, activeren, ontmoeten, groen en duurzaamheid. Quotes uit de speciaal georganiseerde workshop:

‘‘Een hart klopt in een lichaam’’
In het masterplan moet duidelijk de verbinding met Wijchen-Zuid terugkomen.

‘Prioriteren is key’’
Dit betekent keuzes maken in wat er wel en niet kan en opgenomen wordt in het Masterplan.
‘‘Buiten ontmoet binnen’’

Verbinden is een sleutelwoord: verbinden van gebouwen met het groen, verbinden van jong en oud, verbinden van bewoners en bezoekers, verbinden van nieuw en oud, ….

Moodboard per thema

Met dezelfde referentiefoto’s als de inloopavond is een moodboard gemaakt dat zich richt op sfeer & identiteit voor het plein, park en gebouwen.

Spiegelen input bewonersparticipatie

Vergelijkend met de inloopavond waren er veel overeenkomsten. De workshopdeelnemers vinden dat de gebouwen een eigen karakter mogen hebben die niet op de omgeving hoeft aan te sluiten. Een levendig en ‘warm’ karakter, met organische en speelse vormen en natuurlijke materialen. Niet al te hoge gebouwen, aansluitend op de hoogte van de bestaande omringende gebouwen, met een duidelijke relatie met het groen, ook op en aan de gebouwen. Voor het plein is ontmoeting essentieel, gecombineerd met activiteiten, gezelligheid, terrassen, groen en water. Het park moet een mix zijn van natuur en activiteiten voor alle leeftijden, verbonden met andere groene zones in Wijchen-Zuid.

De klankbordgroep heeft een paar aanscherpingen en aanvullingen gegeven op de antwoorden van de inloopavond. Bij het thema identiteit is de uitstraling van de gebouwen meer benadrukt met termen zoals natuurlijke materialen, organische (ronde) vormen, een warme sfeer en transparantie als belangrijke ingrediënten voor de beeldkwaliteit. In het geval van het park werd nadrukkelijk de relatie tussen het schoolplein en het park benoemd, naast de relatie tussen binnen (school, wijkcentrum) en buiten (speelplein, terras), en het op verschillende manieren activeren van het groen.

Samenvatting

Tijdens een enquête op straat en tijdens een inloopbijeenkomst zijn bewoners en andere stakeholders aan de hand van een aantal thema's gevraagd naar wat zij belangrijk vinden voor het nieuwe voorzieningenhart. Onderstaand is de samenvatting daarvan opgenomen. Deze opbrengst is mee gewogen bij het tot stand laten komen van de uitgangspunten en aanbeveilingen in dit document.

Wensen bebouwing

- een levendige en gezellige plek, met ruimte voor activiteit voor jong en oud;
- veel groen, ook op de gebouwen;
- organische vormen, moderne uitstraling;
- afwijkende uitstraling t.o.v. omgeving;
- aansluiten op bouwhoogtes in de omgeving.

Wensen bereikbaarheid

- een veilige aansluiting op de Zuiderdreef;
- minder kronkelige fietspaden;
- een logische en veilige noord-zuid fietsroute van de Balgoijseweg naar het centrum;
- geconcentreerde parkeerplekken, niet verspreid door het gebied;
- veilige oversteekplaatsen.

Wensen functies en programma

- (meer) horeca;
- (meer) ontmoetingsplekken;
- (meer) zorginstelling / zorgwoningen;
- (meer) activiteiten voor de jeugd.

Wensen groen en openbare ruimte

- bestaand groen zo veel mogelijk behouden;
- gras, bomen en veel natuurlijke beplanting, kleurrijk en met bloemen;
- een gevarieerd park met (meer) verblijfskwaliteit, ruimte voor verschillende activiteiten die aansluiten op de doelgroepen uit de wijk;
- water (fontein, vijver of anders) opnemen in de plannen;
- een natuurlijke uitstraling, niet te aangeharkt;
- een groen ingericht plein;
- een plein als ontmoetingsplek voor de buurt, de verblijfskwaliteit is heel belangrijk;
- een multifunctioneel plein met ruimte voor verschillende activiteiten;
- gezellig en vriendelijk;
- organische vormen.

Toevoegingen vanuit klankbordgroepleden

- *identiteit bebouwing:* gebruik natuurlijke materialen, organische (ronde) vormen, met een warme sfeer en transparantie
- *park:* zorg voor een goede relatie tussen schoolplein en park
- *plein:* zorg voor een goede verbinding met de binnenruimtes van de aangrenzende gebouwen (school, wijkcentrum)
- kijk bij het maken van het masterplan over de grenzen van het plangebied en maak aan alle kanten verbinding met Wijchen Zuid.
- keuzes maken wat er wel en wat er niet in (de openbare ruimte van) het plangebied gaat gebeuren.
- zorg voor verbinding: verbinden van gebouwen met het groen, verbinden van jong en oud, verbinden van bewoners en bezoekers, verbinden van nieuw en oud, verbinden van het nieuwe hart met de omliggende buurten.

Bronnenlijst

Brondocumenten:

- Gebiedsvisie Hart van Zuid d.d. 5 juli 2021
- Voorzieningen hart Hart van Zuid Principeverzoek reactie WDW
- Voorzieningenhart PvE OR-versie 15-05-2023
- Leefbaarheidsmonitor 2018
- Handboek Inrichting Openbare Ruimte (WDW, 7 maart 2023)
- Archeologie-Beleidskaart Oost WYAC_kb2_blad2
- Proces watertoets bij ruimtelijke ontwikkelingen (WDW, 6 mei 2022)
- Strategische Waternota Wijchen 2019-2028 (Tauw, 5 september 2018)
- Handboek afkoppelen Wijchen, Tauw 25 september 2006).
- Beleidsplan Water en Riolering Wijchen 2023-2027 (Tauw, september 2022)
- Samen door één buis II (Royal HaskoningDHV, 15 januari 2019)
- Mobiliteitsvisie Druhten Wijchen 2020-2030
- Mobiliteitsplan Druten Wijchen (21 mei 2021)
- Parkeerbeleidsplan gemeente Wijchen (21 april 2016)
- Beleidsplan natuur en biodiversiteit (vaststelling november/december 2020)
- Groenstructuurplan Wijchen (2008)
- Criteria en lijst waardevolle bomen (2014)
- Waardevollebomen kaart Wijchen Zuid 2014
- Speelruimtebeleid 2016-2025
- Overeenkomst tot gebruik schoolplein als openbare speelplek (2016)
- Inrichting hondenuitlaatvoorzieningen richtlijnen 2021
- Hondenuitlaatbeleid (mei 2016)
- Verslag Workshop Klankbord- en projectgroep Hart van Zuid (juni 2023)
- Participatieverslag enquête en Inloopavond Hart van Zuid, voorjaar 2023
- 'Programma voor een nieuwe ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid' d.d. 23 november 2023
- Randvoorwaarden maatschappelijke functies Wijchen Zuid, door Complan d.d. 15 december 2023
- 'Detailhandelsstructuurvisie' opgesteld door DTNP d.d.20 januari 2022;
- 'Onderzoek ontwikkeling inwonertal Wijchen' door Companen d.d. 1 juni 2023;
- 'Wijchen, locatiestudie extra supermarkt' door BRO d.d. 28 februari 2024
- Advies kaders tweede supermarkt in Hart van Zuid Wijchen' door DTNP d.d. 24 januari 2024

SVP

Het Zand 17,
3811 GB Amersfoort
T: +31 33 470 1188
E: info@svp-svp.nl

Programma voor een nieuwe Ontmoetingsplek In Wijchen-Zuid

23 november 2023

"Een Huis van de wijk, van en voor iedereen"

In opdracht van:

Inhoudsopgave

1. Algemeen 5
   - 1.1 Achtergrond en aanleiding 5
   - 1.2 Huidige situatie 5
   - 1.3 Visie gemeente Wijchen 5
   - 1.4 Onderzoek 6
   - 1.5 Trend, ontwikkelingen en kansen 7

2. Doelstellingen en Uitgangspunten 8
   - 2.1 Algemeen 8
   - 2.2 Samenwerking 8
   - 2.3 Uitgangspunten 9

3. Beschrijving gebruikers nieuwe ontmoetingsplek 10
   - 3.1 Vaste huurders 10
   - 3.2 Frequente gebruikers 10
   - 3.3 Activiteiten wijkvereniging 11
   - 3.4 Gebruikers Sportzaal 11

4. Ruimten en faciliteiten nieuwe ontmoetingsplek 12
   - 4.1 Entree 12
   - 4.2 Ontmoetingsruimte 12
   - 4.3 Keuken 12
   - 4.4 Berging keuken 12
   - 4.5 De activiteitenzaal – grote zaal 12
   - 4.6 Sanitair 13
   - 4.7 Vergaderruimten 13
   - 4.8 Creatieve ruimte/ techniekloka al 13
   - 4.9 Kassa/beheerdersruimte 13
   - 4.10 Opslag/bergruimte 13
   - 4.11 Technische ruimte 13
   - 4.12 Werkkast 14
   - 4.13 Verkeersruimte 14
   - 4.14 Sportzaal 14
   - 4.15 Kleedruimte 14
   - 4.16 Buitenruimte 14

5. Overige functionele eisen 15
   - 5.1 Duurzaamheid en energieverbruik 15
   - 5.3 Situering/ Buitenterrein 15
   - 5.3 Toegankelijkheid 15
   - 5.4 Vertaling in vierkante meters 15

6. Beeldverwachting 16

Bijlage: Onderzoek poster Hart van Zuid

1. Algemeen

1.1 Achtergrond en aanleiding

Het project 'Hart van Zuid' onderzoekt hoe Wijchen-Zuid en het voorzieningencentrum Hart van Zuid een prettige woon- en leefomgeving blijft voor de komende dertig jaar. Een fijne omgeving waar het ook in de toekomst prettig wonen en leven is. Waar inwoners elkaar ontmoeten, winkelen, zorg kunnen krijgen en naar school kunnen gaan. Het is belangrijk dat mensen zich thuis voelen.
Hart van Zuid is een gezamenlijk project van inwoners, Stichting Kans & Kleur, Wijkvereniging Wijchen Zuid, Ondernemersvereniging en winkelcentrum Zuiderpoort, Rialto, Woningcorporatie Talis, kinderopvang De Eerste Stap, ZZG Zorggroep, MeerVoormekaar en gemeente Wijchen.
Op 21 oktober 2021 heeft de gemeenteraad akkoord gegeven op de gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie staan de plannen voor een nieuw, vitaal en bruisend voorzieningen hart in Wijchen-Zuid.
Dit document beschrijft het inhoudelijk concept en Programma voor de nieuwe ontmoetingsplek. Dit Programma is opgesteld door Spectrum in opdracht van Stichting MeerVoormekaar en afgestemd met de gemeente en betrokken organisaties.

1.2 Huidige situatie wijkcentrum

De wijk Wijchen-Zuid kent op dit moment één wijkcentrum. De beherende organisatie van het wijkcentrum is Wijkvereniging Wijchen Zuid. Het wijkcentrum Wijchen Zuid is een verouderd en gesloten gebouw met een bargedeelte, grote zaal en zes kleinere ruimten. Daarnaast is er een aparte ruimte (het voormalig Stiltecentrum) die alleen van buiten af te betreden is. De sportzaal die aan het wijkcentrum verbonden is heeft een eigen ingang. De gemeente beheert en verhuurt deze sportzaal.

Momenteel wordt het wijkcentrum actief gebruikt. Jaarlijks bezoeken zo'n 25.000 mensen het wijkcentrum vanuit heel Wijchen. De inwoners van de wijk maken weinig gebruik van het wijkcentrum; niet iedereen voelt zich er thuis. De activiteiten die de verschillende verenigingen organiseren zijn vooral gericht op recreatieve competitie. Er is echter ook behoefte aan activiteiten voor de gezelligheid, waarbij iedereen welkom is.

Het bestuur van de Wijkvereniging Wijchen Zuid heeft geen behoefte aan een nieuw wijkcentrum. Zij ziet liever dat het huidige gebouw wordt opgeknapt, en het een wat opener karakter krijgt. Ook wil het bestuur het activiteitenaanbod meer afstemmen op de behoefte van de inwoners van Wijchen-Zuid.

1.3 Visie gemeente Wijchen

In de wijkcentra in Wijchen creëren we maatschappelijke meerwaarde op het gebied van sport, cultuur, recreatie, welzijn, (gezondheids-) zorg en kwetsbare groepen. Hiervoor houden we de accommodaties in stand.

Wij zien Wijchen als één verzorgingsgebied voor activiteiten. Alle wijkcentra en MFA's zijn hiermee bovenwijkse voorzieningen. In wijkcentrum Zuid bijvoorbeeld komt 85% van de gebruikers van elders. Clubs/verenigingen uit Wijchen die ruimte nodig hebben kunnen in heel Wijchen gehuisvest worden, ongeacht hun herkomst. Voor de toekomst van Wijchen Zuid is de wijkvereniging bereid om het activiteitenaanbod meer af te stemmen op de behoefte van de inwoners. Hierdoor ontstaat ruimte voor nieuwe activiteiten.

Het doel van ons beleid in het sociaal domein is om mét inwoners en organisaties te komen tot een compleet aanbod van activiteiten dat bijdraagt aan een prettig leefklimaat. We stimuleren het meervoudig en gezamenlijk gebruik van accommodaties. Liefst zodanig dat de gebruikers elkaar inhoudelijk versterken.

Daarnaast speelt in Wijchen Zuid, ten opzichte van andere wijken in Wijchen een grote zorgvraag door verschillende problematieken in de wijk. Vanuit die extra zorgbehoefte en de daarbij benodigde samenwerking/afstemming met zorgpartijen is het gewenst om fysiek bij elkaar in de buurt te zijn en ook aanbod te bieden in de MFA campus.

1.4 Maatschappelijke voorzieningen in Wijchen Zuid

In het voorzieningenhart zijn verschillende maatschappelijke voorzieningen te vinden. Dit zijn naast het wijkcentrum ook een sportzaal, basisschool Zuiderpad locatie Huissteden, kinder- en peuteropvang en een BSO.

Door het project Hart van Zuid doet zich nu de unieke gelegenheid voor om inhoudelijke doelen van de maatschappelijke organisaties optimaal op elkaar af te stemmen. Voor het aantrekken van vrijwilligers en jongeren is de combinatie wijkcentrum sportzaal faciliterend. De basisschool en BSO werken intensief samen vanuit een gezamenlijk pedagogisch concept in de vorm van een IKC (Integraal kindcentrum). Samen in een gebouw is een hiervoor een voorwaarde.

MFA campus

Deze combinatie van inhoudelijke doelen vertaalt zich het best in twee gebouwen. Eén voor het wijkcentrum en de sportzaal en één voor de basisschool, de kinder- en peuteropvang en de BSO. Ruimtelijk gezien staan de gebouwen dicht bij elkaar met de ingangen naar elkaar toe, zodat er een MFA campus ontstaat. Gebruikers kunnen elkaar makkelijk bereiken. Tussen de gebouwen is een klein intiem plein, wat het eenvoudig maakt om van het ene naar het andere gebouw te lopen. Zo is het ook makkelijk om elkaar te ontmoeten. Met deze gebruikscombinatie stimuleren we inhoudelijke samenwerking en gezamenlijk ruimtegebruik, waardoor er minder vierkante meters nodig zijn. Ook is het qua beheer praktisch beter te organiseren en blijft inhoudelijke samenwerking goed uitvoerbaar.

De wijk Wijchen Zuid is een wijk waar ieder op zichzelf leeft, wel contact heeft met buren maar geen (maatschappelijke) activiteiten met elkaar organiseert. Vergeleken met andere wijken in Wijchen is de zorgvraag meer en complexer. Vanuit professioneel oogpunt is samenwerking op het gebied van (eerstelijns)zorg en maatschappelijke partijen gewenst. In de toekomstige uitwerking van het gebied is aandacht nodig voor het positioneren van zorgpartijen in de nabije omgeving van de MFA Campus.

Wijkcentrum Wijchen Zuid

Voor het nieuwe wijkcentrum in Wijchen Zuid is het van belang, om niet alleen een aantrekkelijk programma te hebben, maar ook een manager/verbinder, die er voor zorgt dat de gebruikers goed met elkaar omgaan. Hij/zij zorgt er ook voor dat er steeds nieuwe gebruikers/sportclubs zich verbinden aan de sportzaal en het wijkcentrum. Gemeenschappelijk ruimtegebruik (het bundelen van het maatschappelijk dienstenaanbod) komt in harmonie tot stand en is duurzaam van aard. Daarnaast is het belangrijk dat er een verbinder/wijkmanager is die inwoners naar het wijkcentrum leidt, door ze op het bestaan ervan en de activiteiten te attenderen.

Ook in de toekomst is het wijkcentrum beschikbaar voor verschillende soorten huurders. Denk hierbij aan niet-commerciële huurders die bijdragen aan onze beleidsdoelen. We bouwen, mits ze exploitatie-technisch en inhoudelijk qua aanbod voor de wijk iets toevoegen, ook voor huurders die (mogelijk) bijdragen aan onze beleidsdoelen en door de markt betaald worden. Hiervoor hanteren we verschillende tarieven.

Sportzaal

Er is nu een sportzaal in het voorzieningenhart met een hoogte van 7 meter. Wijchen heeft een sporthal, Arcus, waar wedstrijden op topsportniveau gehouden worden. In het programma van eisen voor het wijkcentrum en de sportzaal gaat het vooral om sporten op recreatief niveau. Dit geldt ook voor de clubs die er zitten. Die kunnen prima wedstrijden houden in deze zaal. Een sporthal is niet nodig.

Investering

Voor de maatschappelijke functies in het voorzieningenhart is een schatting gemaakt van een investering van € 13 – €15 miljoen, prijspeil 2023.

1.5 Onderzoek

In opdracht van MeerVoormekaar heeft HAN University of Applied Services in de periode september 2022 tot januari 2023 drie verschillende onderzoeksactiviteiten uitgevoerd om inwoners van Wijchen-Zuid te horen. Te weten:

- Afnemen van de Leefplekmeter door tweedejaars studenten in Diepvoorde, Huissteden, Hoogmeer en Elsland (N= 129).
- Afnemen van de Leefplekmeter door tweedejaars studenten in Abersland, Oude Laan, Kronenland en De Weertjes (N= 50).
- Verdiepend onderzoek naar ontmoetingsplek Wijchen-Zuid om de sociale cohesie in de wijk te stimuleren, door vierdejaars studenten.

Bovenstaande onderzoeken zijn terug te vinden op de website: Documenten | Hart van Zuid | Gemeente Wijchen. Hier is ook het verslag terug te vinden van de excursie langs voorbeelden van wijkcentra in Uden en omgeving.
Daarnaast zijn er diverse verdiepende gesprekken gevoerd met het bestuur van de wijkvereniging, de inwoners van Wijchen-Zuid en de verschillende stakeholders, waaronder de school, Stichting MeerVoormekaar, Talis, Driestroom en ZZG Zorggroep.

1.6 Trends, ontwikkelingen en kansen

Vergrijzing en migratie zullen alleen maar toenemen en er is een transitie van de zorg gaande. Deze ontwikkelingen moeten meegenomen worden in de keuze van het activiteitenaanbod, de gebruikers en daarmee bij de inrichting van de nieuwe accommodatie.

Vergrijzing speelt een grote rol in de wijkcentra. Ouderen blijven steeds langer thuis wonen en zoeken hun hulp steeds dichterbij. Wijkcentra spelen hier steeds meer op in door gerichte zorg aan te bieden, via spreekuren van bijvoorbeeld een verpleegkundige of fysiotherapeut. Voor ouderen moeten meer verschillende activiteiten komen. Omdat wijkcentra steeds meer multifunctioneel ingericht worden, kunnen zalen voor meerdere doeleinden gebruikt worden. Bijvoorbeeld een evenementenzaal ombouwen tot een gymzaal of fysioruimte en een kantoorruimte inzetten voor een inloopkamer van een huisarts.

Voor wijkcentra is het lastig om jonge gezinnen te betrekken. Een kans voor een nieuw wijkcentrum is om activiteiten van school naar het wijkcentrum te halen. Zo kan de school of de BSO de sportzaal van het wijkcentrum gebruiken en kunnen er kinderfeestjes georganiseerd worden in het wijkcentrum. Zo ontmoeten ook ouders elkaar en leren ze ook het wijkcentrum kennen. Om op deze manier de kinderen en de ouders te betrekken wordt het wijkcentrum toegankelijker voor deze doelgroep. Ook is het denkbaar om een bibliotheek of pakketpunt in het wijkcentrum te huisvesten, met de bedoeling dat meer mensen in het wijkcentrum komen.

Het wijkcentrum moet zorgen voor het thuisgevoel, waar inwoners niet alleen de consument zijn maar ook echt mee gaan doen. Zodat het een plek wordt waar inwoners graag naar toe gaan, ze andere inwoners kunnen ontmoeten en samen alledaagse dingen kunnen doen.

2. Doelstellingen en Uitgangspunten

2.1 Algemeen

De nieuwe ontmoetingsplek is gericht op samen leven en samen doen. Het is de centrale ontmoetingsplek voor sociale verbondenheid. Het biedt inwoners de mogelijkheid andere buurtbewoners te ontmoeten, dat is een van de middelen om zelf- en samenredzaamheid te stimuleren.

Een belangrijke succesfactor voor de nieuwe ontmoetingsplek is aansluiting zoeken bij de lokale behoeften en levenswijzen van de wijk. Met de verschillende onderzoeken en gesprekken is goed in kaart gebracht wat de inwoners van Wijchen-Zuid nodig hebben om door middel van de nieuwe ontmoetingsplek de sociale cohesie in de wijk te stimuleren.

Samengevat hebben de inwoners behoefte aan een ontmoetingsplek, van en voor de wijkbewoners, dat goed toegankelijk en bereikbaar is voor iedereen. Waar iedereen welkom is, voor jong en oud en voor mensen van alle culturele achtergronden. Een plek waar je makkelijk in- en uit loopt. De functies van de nieuwe ontmoetingsplek mogen divers zijn;

- **Ontmoeting, recreatie en sport:** activiteiten gericht op ontspanning, gezelligheid en ontmoeten.
- **Vorming en educatie:** overdragen van kennis of vaardigheden voor persoonlijke of maatschappelijke ontwikkeling.
- **Cultuur en creativiteit:** activiteiten gericht op kunst en cultuur (culturen samenbrengen en leren van elkaar).
- **Dienstverlening en voorlichting:** bevorderen van zelfredzaamheid door het geven van informatie, advies, dienstverlening en verwijzen naar andere instanties.
- **Sociale ondersteuning**: activiteiten gericht op de (geestelijke)gezondheid en waar men op een laagdrempelige manier terecht kan voor gerichte hulpvragen (vraagstukken samen oplossen in de wijk, samen met de bewoners).

Als specifieke voorbeelden zijn genoemd: samen koken om zo verschillende culturen samen te brengen, kook/maaltijdvoorziening voor ouderen (maar ook bijvoorbeeld voor de school/BSO). Sportactiviteiten in het gebouw om verschillende leeftijdsgroepen te verbinden. Een moestuin om samen groenten te verbouwen. En voor gerichte ondersteuning aan doelgroepen bijvoorbeeld een spreekuur waar ouderen terecht kunnen met vragen over zorg, financiën of digitalisering.

2.2 Samenwerking

Multifunctionaliteit is een randvoorwaarde voor de nieuwe accommodatie. Met diverse functies en activiteiten in een gebouw ontstaan ontmoetingen tussen verschillende groepen mensen. Samenwerking is essentieel voor het succes van de nieuwe accommodatie. Met als kanttekening dat er een goede aansluiting is op de behoeften en levenswijzen van de wijk. Nu nog is er grote afhankelijkheid van de bereidheid van de partijen om zich op dit moment te committeren aan of eigenaarschap te nemen voor een nieuw te bouwen accommodatie.

Multifunctionaliteit moet vooral gezocht worden in samenwerking met sportverenigingen, de basisschool en de structurele gebruikers/huurders. Vooral de combinatie met sport wordt als het meest kansrijk gezien. Sportverenigingen kennen doorgaans verschillende leeftijdscategorieën, met name ook veel jongeren. Via sportverenigingen komen verschillende doelgroepen in 'huis', dat voor kruisbestuiving kan zorgen: vrijwilligers die zich inzetten voor de sport, willen zich wellicht ook voor andere activiteiten inzetten.

Dergelijke verdere en versterkte samenwerking zorgt ervoor dat het wijkcentrum als ontmoetingsplek door nieuwe doelgroepen wordt 'ontdekt'. Wanneer het wijkcentrum meer gebruikt en bezocht wordt zal ook de omzet ervan stijgen. Hierbij is het wel van belang dat de sportzaal volledig geïntegreerd wordt in de accommodatie.

2.3 Uitgangspunten

Voor de MFA Campus:

1. Een MFA campus als één integraal inhoudelijk concept, bestaande uit 2 gebouwen: het Integraal kind centrum bestaande uit de school en kinderopvang en het wijkcentrum met sportzaal. Deze opzet biedt ruimte en mogelijkheden om, door multifunctioneel ruimtegebruik, maximale synergie te creëren en beheersmatig los te koppelen. Hierdoor functioneren ze, in de praktijk, als afzonderlijke gebouwen zonder overlast van elkaar.
2. Een Integraal kind centrum waarbij school en opvang intensief met elkaar samenwerken in één pedagogisch concept. Met ruimten en voorzieningen waarbij een natuurlijke overgang is tussen kinderen in de opvang en de school. Dit uit zich in het gezamenlijk gebruik van onder meer Teamkamer, de activiteitenpleinen en gezamenlijke speelterrein buiten.
3. Kinderopvang De Eerste Stap met 2 groepen kinderdagopvang (KDV), 1 combigroep peuterspeelzaal/buitenschoolse opvang (BSO), 3 groepen buitenschoolse opvang.
4. De MFA campus heeft een prominente plek, duidelijk zichtbaar in de wijk en is van verschillende kanten bereikbaar voor voetgangers en fietsers
5. Met een centraal plein, zonder andere verkeersstromen, als verbinder voor wijkactiviteiten en activiteiten waar kind centrum en wijkcentrum in participeren. NB: Dit zijn niet de speelterreinen van de school en kinderdagopvang.
6. Een eigen plek, die voldoende 'los' ligt van de commerciële functies
7. Compacte, alzijdige gebouwen in 2 bouwlagen
8. Diverse speel- en verblijfsgebieden aan meerdere zijden van de gebouwen
9. Zelfstandig gebruik van het integraal kind centrum, wijkcentrum en sport.
10. Avondgebruik: wijkcentrum, sport en delen van het integraal kind centrum
11. Fiets parkeren nabij gebouwen. Ruimte voor scootmobiels nabij het wijkcentrum
12. Terras bij het wijkcentrum

Voor de nieuwe accommodatie wijkcentrum en sportzaal zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. Een wijkcentrum dat **een actieve rol speelt in de leefbaarheid** en sociale cohesie van de wijk Zuid, maar ook ruimte biedt aan wijk overstijgende initiatieven.
2. **Diversiteit:** een plek van en voor alle inwoners in de wijk.
3. **Een voorziening die het hart vormt** van het ontmoeten en eventueel sportbeleving mogelijk maakt;
4. Een **goede samenwerking** tussen (mogelijke) betrokken partijen; welzijnsorganisatie, gemeente, sportverenigingen, wijkvereniging etc.
   Denk hierbij ook aan duurzame constructies waarbij vrijwilligers veel kunnen doen, maar niet alles (het wordt steeds lastiger vrijwilligers te vinden). Een verbindende aanjager is een vereiste.
5. **Multifunctioneel gebruik**: het bundelen van het maatschappelijk dienstenaanbod, waarmee op een efficiëntere manier gebruik wordt gemaakt van ruimte.
6. **Toegankelijkheid:** zowel de fysieke toegankelijkheid (ook voor scootmobiels en dergelijke), als de financiële toegankelijkheid. Dat betekent bijvoorbeeld betaalbare consumpties en activiteiten voor de bezoekers.
7. **Duurzaamheid:** kies voor duurzame bouw in verband met de hoge energiekosten.
8. Een **fysieke koppeling** tussen de nieuwe **ontmoetingsplek** en de **sportzaal**.

3. Beschrijving gebruikers nieuwe ontmoetingsplek

Dit hoofdstuk is een beschrijving van de verenigingen en organisaties die in ieder geval gebruik willen maken van de nieuwe ontmoetingsplek. In het huidige wijkcentrum organiseren zij al tal van activiteiten voor verschillende doelgroepen. Onderstaand is het overzicht van de huidige huurders/gebruikers.

3.1 Vaste huurders

Het wijkcentrum hebben twee vaste huurders[1] die permanent een ruimte huren in het wijkcentrum, namelijk:

- Unique Child/Breincentrum huurt een ruimte van ongeveer 70 m2, https://www.uniquechild.nl/
- De Turkse gemeenschap huurt een ruimte waar zij hun eigen activiteiten organiseren.

3.2 Frequente gebruikers

Het wijkcentrum kent een aantal verenigingen die zeer regelmatig een ruimte huren van het wijkcentrum zoals:

- Bridgeclub BZR 1x per week ongeveer 100 personen
- Seniorenorkest 1x per week ongeveer 30 personen
- Schaakvereniging "het Kasteel" ongeveer 20 personen
- Djembé lessen 1x per week ongeveer 20 personen
- Blijf-Fit met Thai-lessen 1x per week
- Tai Chi Chuan 1x per week ITCCA – School voor Tai Chi Chuan
- Dweilorkest "Ut Kapelleke"
- MeerVoormekaar (Gym/Yoga) 2x per week
- Yoga@Work 1x per week
- Kindertheater Bombari 1x per week
- Buurtzorg 1x per week
- Verbindingstafel https://wijwijchen.nl/berichten/wat-is-de-verbindingstafel
- Narcotics Anonymous 1x per week https://www.na-holland.nl
- Stichting Veteranen gemeente Wijchen met hun Veteranencafé 6 tot 10x per jaar https://veteranenwijchen.nl
- Dia di Bandera - Vlag dag Curaçao 1x per jaar https://www.curacaovoorjou.nl/over/cultuur/dia-di-bandera-vlag-dag-curacao

Bovenstaande verenigingen hebben aangegeven dat zij ook op de nieuwe ontmoetingsplek gebruik willen maken van de aanwezige ruimten. Daarnaast worden ruimten incidenteel verhuurd aan huurders die de ruimten gebruiken om diverse activiteiten te organiseren voor de bewoners van Wijchen-Zuid en Wijchen. Goed om te weten: zowel Stichting MeerVoormekaar als Talis hebben aangegeven geen vaste ruimte te willen betrekken in de nieuwe accommodatie. Zij huren straks ruimten zoals ze dat nu ook doen wanneer dat nodig is voor activiteiten/vergaderingen.

[1] In een later stadium moet overleg plaatsvinden of de deze huurders ook een ruimte kunnen krijgen in de nieuwe ontmoetingsplek, zij hebben deze wens wel uitgesproken. Nu dragen deze huurders ongeveer € 9.000,- bij op jaarbasis. Dit is een grote bron van inkomsten.

3.3 Activiteiten wijkvereniging

De wijkvereniging organiseert verschillende activiteiten variërend van 10 tot 150 personen. Bijvoorbeeld:

- sinterklaasbijeenkomst
- carnaval
- senioren/kinderbingo
- kinderdisco
- kaartmiddag en kaartavond
- tiffany workshops
- tekenen en schilder workshops
- dansmiddagen
- feestmiddag voor gebruikers wijkcentrum
- ontbijten en brunches
- kookcafé mannen
- talentencarrousel home - talentencarrousel
- muziekstudio
- diverse lezingen
- burendag
- kledinginzamelactie/beurs

In de bar van het wijkcentrum staan twee biljarts waar de hele dag door intensief gebruik van wordt gemaakt. In de middag zijn vier biljartteams zeer actief aanwezig en in de avond zes. Het is de verwachting dat er meer teams komen omdat op andere locaties geen mogelijkheid is om deze sport te beoefenen. Biljarters willen ook graag een plaats krijgen in de nieuwe ontmoetingsplek.

3.4 Gebruikers Sportzaal

Hieronder zijn de huidige gebruikers van de sportzaal opgesomd. Per kalenderjaar kan dit wisselen, het is goed wanneer er meer vaste gebruikers gezocht worden.

- basisschool
- batmintonclub
- gymsport
- kinderopvang
- zaalvoetbal
- korfbalverenigingen
- volleybalvereniging
- badmintonvereniging
- free-running
- senioren gymclub

4. Ruimten en faciliteiten nieuwe ontmoetingsplek

Dit hoofdstuk is een beschrijving van de ruimten die in de nieuwe ontmoetingsplek moeten komen. Voor alle ruimten geldt dat het mogelijk moet zijn deze flexibel en multifunctioneel in te zetten. Er is een onderscheid tussen ruimten voor ontmoeten en de sportzaal. De sportzaal moet makkelijk met de ruimten voor ontmoeten verbonden kunnen worden.

Het ruimteprogramma is als bijlage toegevoegd.

4.1 Entree

De hoofdentree is herkenbaar en kan door iedereen gebruikt worden. Er is voldoende ruimte voor bezoekers om zich even te oriënteren en te wachten op anderen. In de hal is een digitaal mededelingenbord. De hal is ook de plek voor een (mobiele) garderobe. Meestal worden jassen meegenomen naar de ruimte waar de activiteit plaatsvindt. Daarom zijn er op meerdere plekken kleine garderobes, bij de activiteitenzaal is een grotere (mobiele) garderobe.

4.2 Ontmoetingsruimte

De ontmoetingsruimte is het gezellige trefpunt in de nieuwe ontmoetingsplek; de blikvanger bij binnenkomst. Het is een laagdrempelig toegankelijke plek waar inwoners terecht kunnen voor een praatje, drankje en hapje. Er is een zitgedeelte, een intieme en gezellige huiskamer sfeer. En er is gelegenheid voor (kook)groepen om samen te eten. De ruimte beschikt over een bar en faciliteiten om te kunnen darten en biljarten, zowel in verenigingsverband als recreatief. De ruimte waar twee biljarttafels staan kan afgesloten worden door een schuifwand. Zo staan de tafels bij niet-gebruik niet in het zicht en kan de ontmoetingsruimte in gebruik blijven als er competitie biljart wordt gespeeld. De ontmoetingsruimte staat in verbinding met de activiteitenzaal. Om maximale synergie in ruimtegebruik te behalen, moeten de ontmoetingsruimte en activiteitenzaal als één ruimte gebruikt kunnen worden bij grote activiteiten.

4.3 Keuken

De keuken biedt mogelijkheden om naast eenvoudige (lunch)maaltijden en snacks, ook maaltijden voor grotere gezelschappen te bereiden. De keuken moet ook gebruikt kunnen worden door vrijwilligers die met deelnemers willen koken, en ook geschikt zijn voor maaltijdvoorziening voor ouderen. Ook de school/BSO moet de keuken kunnen gebruiken (denk ook aan uittrekbare opstapjes onder de keuken). De exacte keukeninrichting wordt tijdens de ontwerpfase in overleg met betrokken participanten bepaald. In eerste instantie wordt in ieder geval gedacht aan een keukeninrichting met kookplaat, friteuse, oven/magnetron, vaatwasser en koelkast. De keuken staat in verbinding met de ontmoetingsruimte en heeft een aparte toegang om te bevoorraden.

4.4 Berging keuken

Een afsluitbare opslagruimte is in nabijheid van de keuken en vanuit daar toegankelijk. Deze opslagruimte bevat ook een koel-vriescel.

4.5 De activiteitenzaal - grote zaal

Alle activiteiten van verenigingen en andere organisaties vinden hoofdzakelijk plaats in de activiteitenzaal. De grote zaal staat in verbinding met de ontmoetingsruimte. De activiteitenzaal bestaat uit verschillende compartimenten en kan naargelang de omvang van de activiteit die er plaatsvindt vergroot of verkleind worden. De maximum capaciteit van de activiteitenzaal is 150 personen. De verschillende compartimenten kunnen ook gelijktijdig gebruikt worden. De activiteitenzaal heeft twee toegangen. Het beperken van geluidsoverdracht tussen de verschillende

compartimenten is hierbij een aandachtspunt, evenals het klimaat in de af te scheiden ruimten. Onderdeel van de activiteitenzaal is een podium die ook toegankelijk is voor mindervaliden.

Voor de activiteitenzaal is het van belang dat deze beschikt over:
- basis multimedia systemen: geluidsinstallatie, beamer(s) en schermen;
- goede akoestiek, de ruimte moet geschikt zijn voor (live) muziekavonden;
- voldoende aansluitpunten om licht en geluid bij grotere activiteiten te kunnen uitbreiden;
- een aangrenzende bergruimte voor stoelen, tafels, podiumdelen en voor de gebruikers (bijv. sport, school, muziekvereniging) aan de zaal.

Het multifunctioneler inrichten van de activiteitenzaal en de ontmoetingsruimte leidt tot minder behoefte aan aparte cursus- en vergaderruimte.

4.6 Sanitair

Het sanitair omvat één centrale toiletgroep met een gescheiden dames- en herengedeelte en een minder validen toilet. Deze toiletvoorziening is zowel voor de medewerkers als de bezoekers. Daarnaast is er een toiletgroep voor de sportzaal, die ook in gezet kan worden bij grotere bijeenkomsten. Het aantal toiletten is conform de richtlijnen van het bouwbesluit.

4.7 Vergaderruimten

Diverse organisaties gebruiken de ontmoetingsplek voor vergaderingen c.q. bijeenkomsten. Het aantal deelnemers varieert van circa 2 tot 20 personen. Uitgangspunt is dat de vergaderruimten in synergie worden gerealiseerd. Hiermee bedoelen we dat vergaderingen in bijvoorbeeld een deel van de grote zaal gehouden kunnen worden. Het is wenselijk dat er (naast de vergadermogelijkheden in de grote zaal) in ieder geval twee aparte vergaderruimten beschikbaar zijn. Voor het goed kunnen functioneren van de organisaties die bijvoorbeeld consulten of spreekuren houden - zoals sociaal raadslieden, verpleegkundigen, formulierenbrigade is een aparte spreekkamer/kantoor nodig, waar administratief werk verricht en vertrouwelijke gesprekken gevoerd kunnen worden.

4.8 Creatieve ruimte/ techniekloka al

Voor creatieve activiteiten (schilderen, maak-activiteiten) en ook voor technische activiteiten is er een aparte ruimte. De ruimte is geschikt voor max. 20 personen, inclusief voldoende opbergmogelijkheid voor materialen. De ruimte is voorzien zijn van wasbakken, krachtstroom en een bakoven.

4.9 Kassa/beheerdersruimte

Het kantoor voor beheerder/conciërge heeft toezicht op de hoofdentree en is tevens te gebruiken als kassa bij evenementen.

4.10 Opslag/bergruimte

Er is voldoende opslagruimte rekening houdend met het flexibele en multifunctioneel gebruik van de ruimten. De opslagruimten hebben voldoende capaciteit voor verschillende verenigingen/organisatie, zijn afsluitbaar en makkelijk te bereiken vanuit de gang.

4.11 Technische ruimte

In de technische ruimte is alle techniek gehuisvest. Het definitieve oppervlakte en de situering worden later bepaald.

4.12 Werkkast

Voor de opslag van schoonmaakmaterialen is in de accommodatie een werkkast beschikbaar. Deze is voorzien van een uitstortgootsteen met koud en warm water. Er is voldoende plek voor het plaatsen van de benodigde schoonmaakapparatuur en – middelen.

4.13 Verkeersruimte

De verbindingen tussen de verschillende ruimten is verdeeld in eventueel afsluitbare (nader te bepalen) zones.

4.14 Sportzaal

De ontmoetingsruimte heeft een directe verbinding met de sportzaal. De sportzaal is ook via een eigen entree toegankelijk wanneer de ontmoetingsruimte gesloten is. Het is wenselijk dat er vanuit de ontmoetingsruimte zicht is op de sportvloer. De sportzaal is toegankelijk vanuit de kleedkamers en vanuit de gang. De opslagruimte voor de speel-/sporttoestellen is alleen toegankelijk vanuit de sportzaal. Bij grote evenementen kan de sportzaal door het openen van schuifwanden bij de rest van het gebouw betrokken worden. De sportzaal moet volgens normen van NOC/NSF over een vrije hoogte van minimaal zeven meter beschikken.

4.15 Kleedruimte

Twee aparte kleedruimten met aparte toiletgroep, die laatste is ook bruikbaar voor de gehele accommodatie bij grotere bijeenkomsten.

4.16 Buitenruimte

Grenzend aan de ontmoetingsruimte beschikt de nieuwe ontmoetingsplek over een buitengedeelte waar een terras opgesteld kan worden (wenselijk is deels een overkapping), waar ruimte is voor ontmoeting (met bankjes), maar ook voor de ontwikkeling van een buurt(moes)tuin.
Aangrenzend aan de sportzaal is een buitenruimte gewenst - die in verbinding staat met het terras - voor diverse buitensport activiteiten zoals beach volleybal en enkele bewegingstoestellen die voor meerdere doelgroepen inzetbaar zijn. De binnen- en buitenruimte staan met elkaar in verbinding, zodat men makkelijk in- en uit loopt. In de nabijheid zijn voldoende fietsstallingen en is een aantal scootmobielplekken met overkapping aanwezig.

5. Overige functionele eisen

5.1 Duurzaamheid en energieverbruik

Gemeente Wijchen heeft de wens om een energiezuinig gebouw te ontwikkelen, bij voorkeur energieneutraal. Dit heeft grote invloed op het ontwerp en dan met name voor de verhouding gevel- en vloeroppervlak. De toe te passen materialen moeten hoogwaardig, duurzaam en onderhoudsarm zijn.

5.2 Situering/ Buitenterrein

De nieuwe ontmoetingsplek is goed bereikbaar voor valide en mindervalide bezoekers. Bij de situering van de nieuwe ontmoetingsplek is voldoende aandacht besteed aan de sociale veiligheid. Bijvoorbeeld door te voorzien in goede verlichting van zowel de toegangswegen als de ontmoetingsplek zelf, een overzichtelijke inrichting, alternatieve vluchtroutes en inbraak- en vandalismebestendigheid.

5.3 Toegankelijkheid

Het gebouw is goed toegankelijk voor:

- veel en diverse gebruikers tegelijk
- kinderen en ouderen
- mindervaliden
- bezoekers van evenementen en binnensport
- hulpdiensten
- onderhoud en vervanging van technische installaties

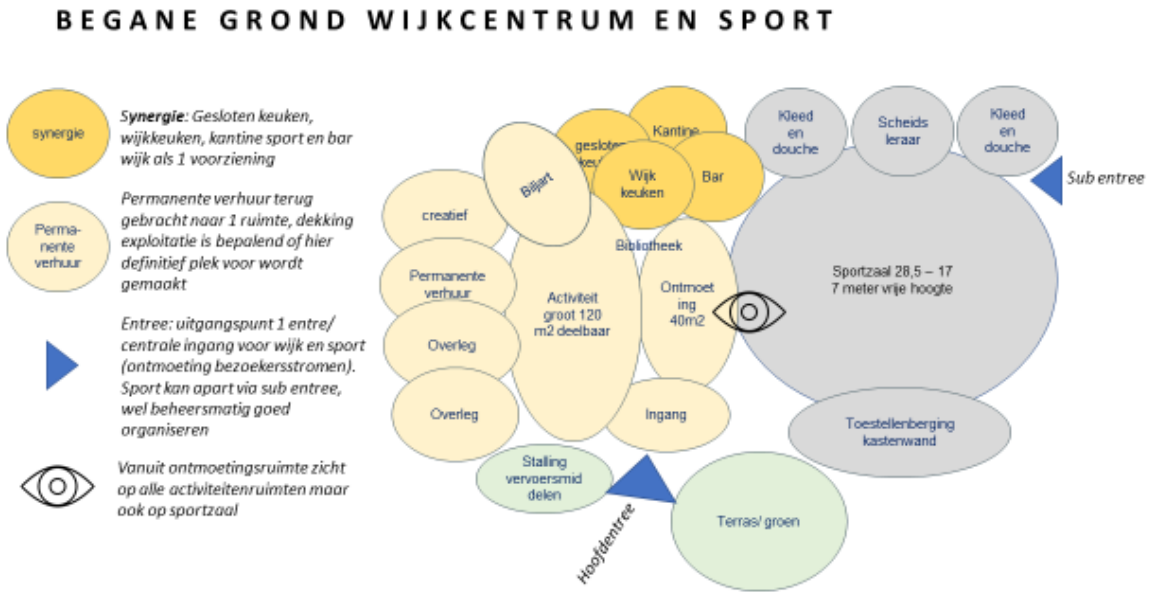
De toegankelijkheid voldoet aan de 'Richtlijnen toegankelijkheid indoor sportaccommodaties' van Stichting Special Heroes en vanzelfsprekend ook aan de eisen van het Bouwbesluit en is getoetst aan de eisen zoals omschreven in de ITS (Integrale Toegankelijkheid Standaard (basis).

5.4 Vertaling in vierkante meters

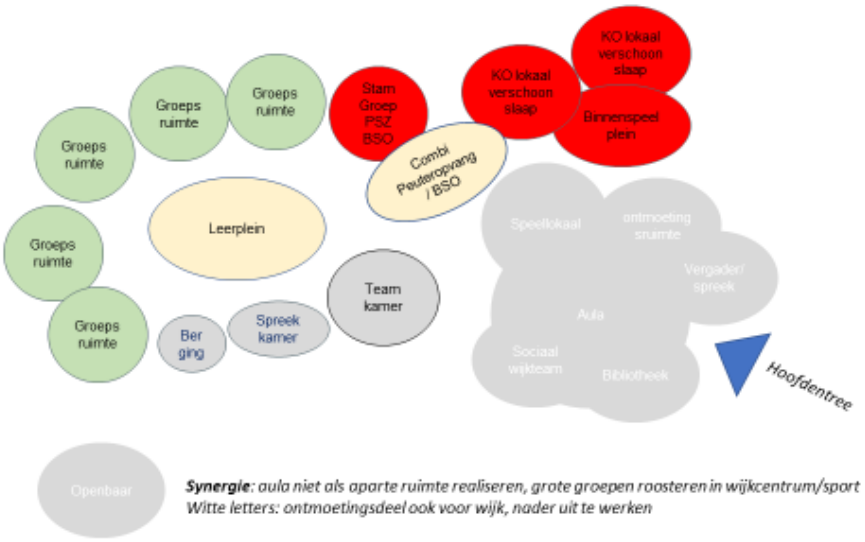
Voor de functies Integraal Kindcentrum Wijkvoorziening en sport is geïnventariseerd hoeveel vierkante meters nodig zijn.
In opdracht van de gemeente Wijchen heeft Complan hiervoor een ruimtestaat opgesteld. Voor het wijkcentrum en sport, is de visie en de ruimten, zoals gedefinieerd in dit document, hiervoor leidend geweest.

Visuele vertaling ruimtegebruik wijkcentrum en sportzaal en IKC

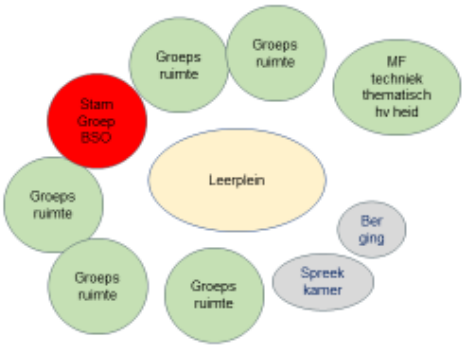

BEGANE GROND INTEGRAAL KIND CENTRUM

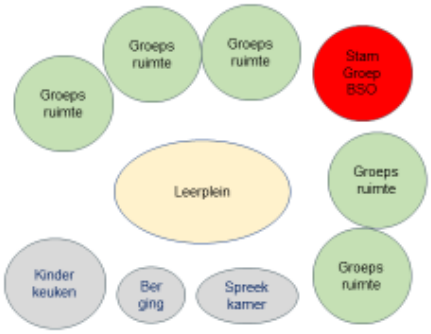

***Synergie**: aula niet als aparte ruimte realiseren, grote groepen roosteren in wijkcentrum/sport*
Witte letters: ontmoetingsdeel ook voor wijk, nader uit te werken

VERDIEPING INTEGRAAL KIND CENTRUM

Middenbouw

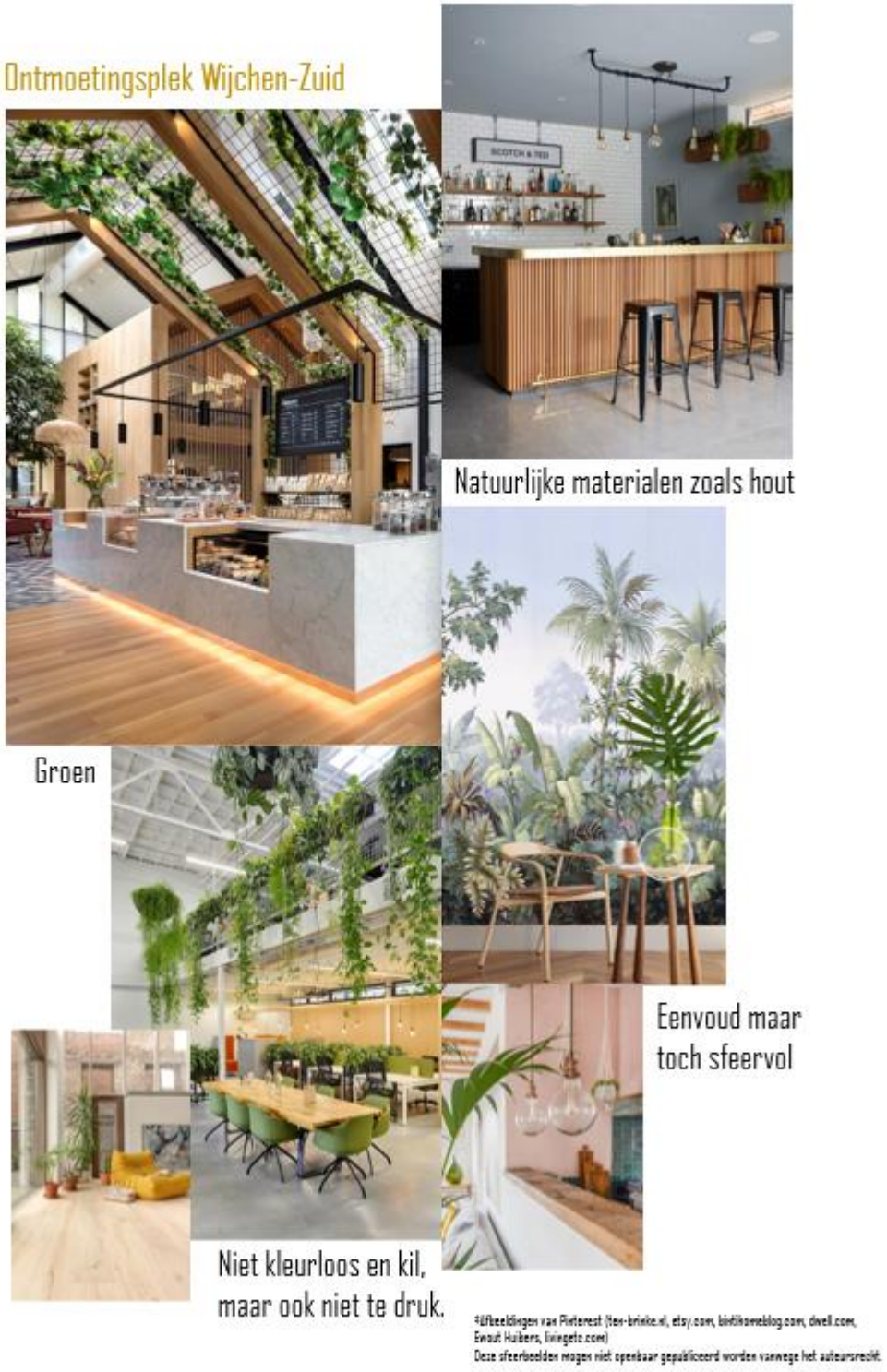

Bovenbouw

6. Beeldverwachting

De nieuwe ontmoetingsplek vraagt een goede inpassing in het voorzieningenhart. Vanuit verschillende partijen zijn de volgende aspecten meerdere keren genoemd:

- open, vriendelijk en goed zichtbaar
- aantrekkelijke, transparante buitenkant, met heldere contouren
- binnen en buiten ontmoeten loopt door elkaar; verbinding
- gebruik van natuurlijke materialen; hout, groen (minder steen/beton)
- krachtig maar ook speels
- niet kleurloos en kil, maar ook niet te druk
- veel toetreding van daglicht
- eenvoud maar toch sfeervol

Ontmoetingsplek Wijchen-Zuid
Natuurlijke materialen zoals hout
Groen
Eenvoud maar toch sfeervol
Niet kleurloos en kil, maar ook niet te druk.
*Afbeeldingen van Pinterest (ten-brinke.nl, etsy.com, binfiksweblog.com, dwell.com, Ewout Huibers, livingetc.com)
Deze sfeerbeelden mogen niet openbaar gepubliceerd worden vanwege het auteursrecht.

Ontmoetingsplek Wijchen-Zuid

Krachtig maar ook speels
met kleuraccenten en een knipoog

Eenvoud maar toch sfeervol

Stroom in Lent

Niet kleurloos en kil,
maar ook niet te druk.

Veel daglichttoetreding

*Afbeeldingen van Pinterest (bijzonderplekje.nl, coalesse.com, behance.net, gritsandgrids.com, designmilk.com, retaildesignblog.net)
Deze sfeerbeelden mogen niet openbaar gepubliceerd worden vanwege het auteursrecht.

Ontmoetingsplek Wijchen-Zuid

Veel daglichttoetreding

Binnen en buiten staan in verbinding

Open, vriendelijk en goed zichtbaar

Groen

*Afbeeldingen van Pinterest (Dayscreative.com, behance.net, estliving.com, purenow.com)
Deze afeerbeelden mogen niet openbaar gepubliceerd worden vanwege het auteursrecht.

Ontmoetingsplek Wijchen-Zuid

binnen en buiten staan in verbinding

Aantrekkelijke, transparante buitenkant, met heldere contouren

Open, vriendelijk en goed zichtbaar

natuurlijke materialen zoals hout

*Afbeeldingen van Pinterest (Designboom.nl, architectenweb.nl, lakoloko.es, azuremagazine.com, dezeen.com)
Deze sfeerbeelden mogen niet openbaar gepubliceerd worden vanwege het auteursrecht.

Bijlage:

ONDERZOEKSPOSTER HART VAN ZUID

Gedurende een periode van 20 weken, is er een onderzoek uitgevoerd naar de wensen van de bezoekers van wijkcentrum Wijchen Zuid. Wat zijn de wensen van de mensen van Wijchen Zuid?

Auteurs
Michèle Weber, Marieke Kuipers, Lize Merema en Lisa Utsma

HAN_UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

MEER VOORM EKAAR

INTRODUCTIE

Wijkcentrum Hart van Zuid is van plan om binnen nu en een aantal jaar, een nieuw wijkcentrum neer te zetten, maar hoe moet dit nieuwe wijkcentrum er uit gaan zien?
Wat zijn de wensen van de huidige bezoekers?

Om deze reden is er een onderzoek gestart naar de wensen van de bezoekers van het wijkcentrum in Wijchen Zuid. Op deze manier kan er zo goed mogelijk worden gekeken naar hoe de huidige bezoekers worden gemotiveerd om terug te blijven komen en wordt er geluisterd naar de wensen van de mensen.

Door middel van een kennismakingsposter (afb. 2), is er een korte introductie over het onderzoek gegeven en hebben wij ons voorgesteld. Op deze manier is er geprobeerd om de drempel tot interactie te verlagen en goed in gesprek te kunnen met de bewoners.

DOEL

Wat zijn de wensen van de mensen van Wijchen Zuid?

METHODE

Door middel van een onderzoek dat bestaat uit verschillende componenten wordt er een zo volledig mogelijk beeld gegeven van de wensen van Wijchen Zuid. Er is een ideeën box gevormd waar mensen anoniem hun ervaringen en wensen achter kunnen laten, maar daarnaast is er door de onderzoeksgroep ook deelgenomen aan verschillende activiteiten om zo op een interactieve manier het gesprek aan te gaan met de bezoekers en zo achter de wensen te komen.

RESULTATEN

Na de bezoeken aan het wijkcentrum en het opzetten van de ideeën box, is er een aantal resultaten teruggekomen.

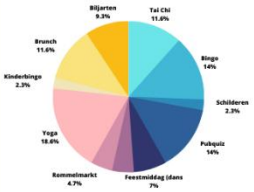
Vanuit de ideeën box zijn er ongeveer 50 ingevulde kaartjes verzameld, maar daarnaast zijn er ook gesprekken gevoerd met de bezoekers, die hebben geleid tot onderstaande cirkeldiagrammen (cirkeldiagram 1 en 2).

Er zijn 16 nieuwe activiteiten genoemd, die gewenst worden in het nieuwe wijkcentrum. Daarnaast worden de bestaande activiteiten ook gezien als leuke activiteiten en willen de bezoekers deze ook graag terug zien.

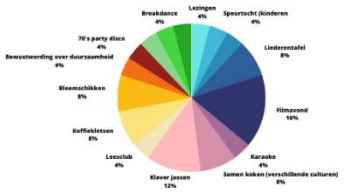
ANALYSE

Met de gevonden informatie uit het onderzoek, zijn de volgende cirkeldiagrammen vorm gegeven. Er zijn veel activiteiten met een hoge tevredenheid, aangezien de bezoekers deze wensen te behouden (cirkeldiagram 1).

Daarnaast zijn er ook veel nieuwe activiteiten naar voren gekomen, die gewenst zijn in het nieuwe wijkcentrum (cirkeldiagram 2).

Cirkeldiagram 1: Bestaande activiteiten die behouden moeten worden

Cirkeldiagram 2: Nog niet bestaande activiteiten die gewenst zijn

CONCLUSIE

Volgens de resultaten zijn er zeker wensen voor nieuwe activiteiten, die gemist worden. Daar tegenover staat wel, dat de bestaande activiteiten ook gewenst zijn en dat deze niet plaats moeten maken voor de nieuwe activiteiten.

Het is wenselijk om een middenweg te vinden tussen de bestaande activiteiten en de nieuwe activiteiten om zoveel mogelijk bezoekers van het wijkcentrum tevreden te stellen.

Afb. 1: Kaartje voor de ideeën box

Afb. 2: Kennismakingsposter

complan memo

project	**Randvoorwaarden maatschappelijke functies Wijchen Zuid**
aan	**Gemeente Wijchen**
t.a.v.	**Mireille Uhlenbusch**
van	**Maurice Koolen**
datum	**15-12-2023**

projectnummer	23.004
onderwerp	**Randvoorwaarden maatschappelijke functies en globaal ruimteprogramma Voorzieningencluster Wijchen Zuid.**
referentie	231215 Mem ruimteprogrWZ03
status	definitief

Inleiding

Met het document “Voorzieningenhart Wijchen – randvoorwaarden maatschappelijke functies” (zie bijlage 2) heeft de gemeente Wijchen gevraagd om input te leveren over de maatschappelijke functies en randvoorwaarden, die in het plan Hart van Zuid meegenomen dienen te worden. Deze memo is uitgewerkt als antwoord op (alle aspecten uit) dat document en dient als input voor de Nota uitgangspunten Hart van Zuid.
In deze memo treft u de randvoorwaarden aan die betrokken organisaties en eindgebruikers belangrijk vinden voor de uitwerking van de maatschappelijke functies, op de volgende aspecten:

- Clustering (relatie met andere functies en samenwerking tussen organisaties);
- Situering in de wijk
- Uitstraling ontwerp (i.r.t. herkomst van de bezoekers/gebruikers, en hoe zij bij het Hart van Zuid kunnen arriveren).
- Dag- en avondgebruik
- Overige voorzieningen buiten.

Ruimteprogramma

Bij deze memo is een globaal ruimteprogramma uitgewerkt, zie Bijlage 1. In dit ruimteprogramma is de informatie opgenomen over de gewenste omvang van de voorzieningen (aantal leerlingen, kindplaatsen respectievelijk aantal beoogde activiteitenruimten en beoogde omvang sportvoorzieningen).
Voor het wijkgedeelte kan dit ruimteprogramma gezien worden als bijlage bij het “Programma voor een nieuwe Ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid” van 23 november 2023 (in opdracht van MeerVoorMekaar) dat separaat wordt aangeleverd.
Voor het kindcentrum (basisonderwijs en kinderopvang) is gebruik gemaakt van uitgangspunten die met Kans & Kleur (onderwijs) en De Eerste Stap (kinderopvang) zijn geformuleerd voor een ander project, te weten MFA

West. Net als in MFA West is het de bedoeling om een Integraal Kindcentrum te realiseren, waarin de school en de kinderopvang inhoudelijk met elkaar samenwerken.
Het betreft een globaal ruimteprogramma, gebaseerd op de uitgangspunten die nu bekend zijn. Voor de planvorming dient in komende fasen nader afstemming met de betrokken organisaties plaats te vinden. Onder andere over de opzet van het kindcentrum en de gebouwstructuur en -voorzieningen die daaraan ondersteuning moeten bieden. En ook bijvoorbeeld voor de sportzaal, waarvan de afmetingen nu zijn uitgewerkt, maar waarvan het concept (traditioneel, De Nieuwe Gymzaal, ASM-model, etc) nog onderzocht dient te worden.

Clustering (samenwerking)

De gemeente Wijchen en de partners streven naar een voorzieningencluster in Wijchen Zuid, dat bestaat uit twee delen:

- Een Integraal kindcentrum, waarbij school en kinderopvang inhoudelijk (pedagogisch) en ruimtelijk samenwerken.
- Een integraal wijkcentrum en sportzaal samen. In lijn met de huidige situatie wordt ook in de nieuwe situatie beoogd dat het wijkcentrum een rol speelt in beheer van de wijkruimten én de sportzaal.

Het streven van deze partijen is niet om deze twee delen te combineren tot één integraal MFA voor Wijchen Zuid.

Situering in de wijk

Het voorzieningencluster ligt centraal in de wijk op een zichtbare plek met een duidelijk stedenbouwkundig adres. Het kindcentrum, het wijkcentrum en de sportzaal hebben elk een zichtbare entree. De sportzaal is met name overdag via het wijkcentrum benaderbaar, maar met name ’s avonds ook via een eigen entree.
De twee gebouwen zijn gelegen aan een gezamenlijk, intiem voorplein voor het kindcentrum en wijkcentrum/sporthal met een verblijfsfunctie (geen verkeersruimte), zodat een campusachtige setting ontstaat.
Dit voorplein heeft meerdere functies:

- Plein als verbinder voor wijkactiviteiten en activiteiten waar kindcentrum en wijkcentrum in participeren. Daartoe is het plein meervoudig inzetbaar
- Ontmoetings- en verblijfskwaliteit: voor (potentiële) bezoekers van de wijk- en sportvoorzieningen, voor ouders en verzorgers van de kinderen van het kindcentrum, voor halen/brengen. Daartoe is voldoende ruimte voor groepen, los van wandel-, fiets- en autoroutes
- Buitenruimte voor kindcentrum en wijkcentrum als aanvulling op de ‘eigen terreindelen’, die met name bij grotere activiteiten kan worden aangewend.

Het voorzieningencluster heeft een eigen plek, die voldoende ‘los’ ligt van de commerciële functies. Ook ligt het voorzieningencluster voldoende vrij van circulatiewegen (routes voor fiets en auto) zodat de verblijfsfunctie van het voorplein geborgd is.

Uitstralingen, ontwerp en gebouwvorm (pedagogische visie)

De nieuwbouw wordt ontworpen als een compact gebouw in 2 bouwlagen, waarbij de locatie ruimte moet bieden aan een redelijk diepe gebouwvorm, wat nodig is gezien de opzet van (groeps)ruimten rondom een plein en activiteitenruimten rondom een ontmoetingsruimte.
Het voorzieningencluster heeft een alzijdig ontwerp in twee bouwlagen. De functies op de eventuele verdieping dienen afgestemd te worden met de gebruikers waarbij de ruimten en voorzieningen voor de jongere kinderen op de begane grond gesitueerd moeten worden. Voor het wijkcentrum dient ook tenminste een deel

van de ruimte op de begane grond gesitueerd te worden, zodat ook minder validen zelfstandig aan activiteiten kunnen deelnemen. Het gehele gebouw voldoet aan de eisen van integrale toegankelijkheid.

De diverse speel- en verblijfsgebieden zijn aan meerdere zijden van het gebouw/de gebouwen gesitueerd met op elk terreindeel delen met bezonning en met schaduw.
De toegang vanuit de wijk is voor voetgangers en fietsers mogelijk vanaf diverse zijden (leerlingen, ouders en overige bezoekers komen uit de gehele wijk). Voor de benadering per auto kan dit vanuit veiligheid bewust voor één of enkele plekken gekozen worden. Dit dient niet per sé direct aansluitend op het terrein van het kindcentrum gesitueerd te zijn, maar een goed ontwerp dient veilig in-/uitstappen en oversteken mogelijk te maken.

Dag- en avondgebruik

De volgende delen van het gebouw zijn wat betreft entree (afsluiten/ontsluiten, inbraak- en brandveiligheid), klimaat, verlichting en facilitaire ruimten (schoonmaak, sanitair, keukens of pantry's) zelfstandig te gebruiken:

- Schooldeel
- Kinderopvangdeel
- Wijkdeel
- Sportdeel

Avondgebruik is het meest voorkomend in het wijk- en sportdeel. Daarnaast dient het mogelijk te zijn het speellokaal en de aula van de school voor avondactiviteiten te gebruiken, waarbij de overige delen van het kindcentrum afgesloten blijven.

Overige voorzieningen buiten

Het kindcentrum heeft diverse speelgebieden en voldoende ruimte voor fietsparkeren op of direct grenzend aan het eigen terrein. Het wijkcentrum heeft ruimte voor een terras. Samen hebben zij een voorplein aangrenzend aan het 'eigen terrein'.
Aanvullend op deze voorzieningen is er een wens voor de volgende voorzieningen die bij voorkeur in het openbare gebied in de wijk, op loopafstand van het voorzieningencluster worden gerealiseerd:

- een jeu-de-boules baan,
- een beachvolley/voetvolley veld,
- zitmogelijkheden (bankjes, picnictafels, o.i.d.)

Bijlagen

Bijlage 1 – Globaal ruimteprogramma maatschappelijke functies Hart van Zuid
Bijlage 2 – Uitvraagdocument Voorzieningenhart Wijchen – randvoorwaarden maatschappelijke functies (SVP, mei 2023)

Separaat aangeleverd:
Bijlage – Programma voor een nieuwe Ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid (MeervoorMekaar, 23 november 2023)

Bijlage 1 – Globaal ruimteprogramma maatschappelijke functies Hart van Zuid

Opdrachtgever:	**Gemeente Wijchen**
Project:	**Voorzieningencluster Wijchen Zuid**
Adres:	n.t.b.
Versie:	03, definitief
Datum:	15-dec-23

KADERSTELLING gebouw

	Zuid, kinderopvang Groepsaanduiding	aantal groepen	aantal kindplaatsen per groep	basis opp.	toeslag	m2 bvo	m2 bvo	Opmerkingen
	kinderdagopvang	2	16	112	100		212	Verticale groep 16 kinderen, min 3,5 m2 per kind; toeslag voor basis (wasruimte, opslag e.d.)
	combi peuterwerk/bso	1	20	70	60		130	Groep 20 kinderen, min 3,5m2 per kind, toeslag voor basis
	buitenschoolse opvang	3	22	231	150		381	Stamgroep 22 kinderen, min 3,5m2 per kind, toeslag voor basis
	Elders: tiener-bso	*2*	*24*	*84*	*40*		*124*	*elders*
	Totaal, kinderopvang						**723**	*excl. tiener-bso*

	Zuiderpad, basisschool Groepsaanduiding	aantal kinderen	norm	vaste voet	toeslag	m2 bvo	m2 bvo	Opmerkingen
	onderwijs	400	5,03	200		2.212		uitgangspunt voor PvE is 400 leerlingen stabiel, zijnde 17 groepen (incl. 1 speellokaal)
	Totaal, onderwijs						**2.212**	

	Sportzaal Groepsaanduiding	aantal zaaldelen	norm	vaste voet	toeslag	m2 bvo	m2 bvo	Opmerkingen
	Gymzaal	1				780	780	Advies afd. sport: sportvloer-oppervlakte 17 x 28,5 m2 hanteren (groter dan gymzaal t.b.v. onderwijs én sportverenigingen) en vrije hoogte 7 m
	Totaal, gymzaal						**780**	

	Wijkvereniging Wijchen-West Groepsaanduiding	aantal zaaldelen	norm	vaste voet	toeslag	m2 bvo		Opmerkingen
	diverse ruimten voor ontmoeting						800	basis Programma voor een nieuwe Ontmoetingsplek in Wijchen-Zuid, 23 nov 2023
	Totaal, wijkvereniging						**800**	
	TOTAAL (bvo)						**4.515**	in 2 bouwlagen te realiseren

Opdrachtgever: **Gemeente Wijchen**
Project: **Voorzieningencluster Wijchen Zuid**
Adres: n.t.b.
Versie: 03, definitief
Datum: 15-dec-23

GLOBAAL RUIMTEPROGRAMMA Gebouw

Uitgangspunten:
- gezamenlijk/mf ruimtegebruik school-kinderopvang en wijk-gymzaal vergelijkbaar met opzet ruimteprogramma MFA West
- gezamenlijk ruimtegebruik school-kindeorpvang met wijk-gymzaal **niet** toegepast, omdat dit mogelijk gescheiden gebouwen worden

Voorz.cluster Zuid, kinderopvang — Kader: 80 kindplaatsen
ruimteprogramma — 723 m2 bvo

nr.	Sector/afdeling	Ruimte	#	Opp (m2 fno)	Opp tot (m2 fno)	BG	1eV	Opmerkingen
k1	kinderdagopvang	groep, 16 kinderen	2	56	112			verticale groep 16 kinderen, min 3,5 m2 per kind
k2	kinderdagopvang	slaapkamer	6	7	42			
k3	kinderdagopvang	verschonen	1	12	12			3x4m; dubbele verschoontafel (250 x 75cm), combi met 3 toiletten voor kinderen, 2 wasbakken; direct zicht naar groepsruimte vice versa; gelegen tussen 2 groepsruimten
k4	kinderopvang	pantry in groepsruimte kdv	2	4	8			
k5	peuteropvang/buiten-schoolse opvang	combi peuteropvang/buitenschoolse opvang, 20kinderen	1	70	70			
k6	kinderdagopvang	verschonen	1	6	6			2 x3m; verschoontafel 150 x 75 cm, combi met 2 kindertoiletten, 1 wasbak; zicht naar groepsruimte vice versa
k7	peuteropvang/buiten-schoolse opvang	speelruimte nabij groepen	1	52	52			binnenspeelplein, combi met onderwijs
k8								
k9	algemeen	teamkamer	1	50	50			combi met onderwijs
k10	algemeen	pantry bij teamkamer	1	6	6			combi met onderwijs
k11	sanitair	toilet, personeel	1	2	2			combi met onderwijs
k12	algemeen	tochtportaal (entree)	1	4	4			combi met onderwijs, onderbouw
k13	algemeen	tochtportaal (entree)	1	4	4			combi met onderwijs, middenbouw
k14	buitenschoolse opvang	stamgroep	3	77	231			
k15	algemeen	(open) keuken, met deels kinderhoogte	1	12	12			combi met school
k16	algemeen	werkruimte	1	12	12			werkruimte met 2 werkplekken (manager kinderopvang), naast directie school
k17	sanitair	toilet, kinderen 0-4	5	0	-			combi met verschoonrumte, opgenomen in opp. verschoonruimte
k18	sanitair	toilet, kinderen 4-12	12	3	36			combi met onderwijs
k19	sanitair	toilet, personeel	1	2	2			combi met onderwijs
k20	facilitair	berging, voedsel	1	4	4			
k21	facilitair	berging	1	4	4			
k22	facilitair	berging / wasruimte (wasmachine/droger)	1	6	6			aansluitingen wasmachine, droger
k23	facilitair	buggyruimte/garderobe	1	6	6			
k24	facilitair	berging, bso	1	12	12			buitenberging, inpandig, dus meegerekend in gebouwoppervlakte
k25	facilitair	berging, buitenmaterialen	1	16	16			buitenberging, inpandig, dus meegerekend in gebouwoppervlakte
k26	facilitair	berging, elektrische bakfiets/bolderkarren	1	16	16			dubbele buitendeur; buitenberging, inpandig, meegerekend in gebouwopp.
k27								
		+/+ correctie mf			-54			MF-gebruik met onderwijs (80% onderwijs - 20% kinderopvang)
		+/+ correctie mf			-53			MF-gebruik met onderwijs (60% onderwijs - 40%buitenschoolse opvang)
		subtotaal (fno)			**618**			796 m2 bvo

	Voorz.cluster Zuid, basisonderwijs			Kader:	400	kinderen		
	ruimteprogramma				2.212	m2 bvo	excl. bso	
nr.	**Sector/afdeling**	**Ruimte**	**#**	**Opp (m2 fno)**	**Opp tot (m2 fno)**	**BG**	**1eV**	**Opmerkingen**
o1	onderwijs	groep, onderbouw (groep 1-2)	4	52	208			
o2	algemeen	speel-/werkplein, onderbouw	1	52	52			combi met po/bso
o3	algemeen	werk-/overlegruimte	1	12	12			werkruimte voor 4 kinderen of 2 volwassenen
o4	pantry	pantry	1	4	4			plus: per groepsruimte: pantry bestaande uit wasbak met dubbele onderkast
o5	kinderdagopvang	garderobe, kinderen	4	2,5	10			
o6	sanitair	toilet, kinderen, onderbouw	6	3	18			
o7	sanitair	toilet, personeel	1	2	2			combi met po/bso
o8	facilitair	berging	1	16	16			
o9	algemeen	tochtportaal (entree)	1	4	4			combi met po/bso
o10	onderwijs	groep, middenbouw (groep 3-4)	4	52	208			
o11	algemeen	speel-/werkplein, middenbouw	1	52	52			
o12	algemeen	werk-/overlegruimte	1	12	12			
o13	pantry	pantry	1	4	4			
o14	kinderdagopvang	garderobe, kinderen	4	2,5	10			
o15	sanitair	toilet, kinderen, middenbouw	6	3	18			combi met bso
o16	sanitair	toilet, personeel	1	2	2			
o17	facilitair	berging	1	16	16			
o18	algemeen	tochtportaal (entree)	1	4	4			
o19	onderwijs	groep, middenbouw (groep 5-6)	4	52	208			
o20	algemeen	speel-/werkplein, middenbouw	1	56	56			
o21	algemeen	werk-/overlegruimte	1	12	12			werkruimte voor 4 kinderen of 2 volwassenen
o22	pantry	pantry	1	4	4			
o23	kinderdagopvang	garderobe, kinderen	4	2,5	10			
o24	sanitair	toilet, kinderen, middenbouw	6	3	18			combi met bso
o25	sanitair	toilet, personeel	1	2	2			combi met po/bso
o26	facilitair	berging	1	16	16			
o27	algemeen	tochtportaal (entree)	1	4	4			
o28	onderwijs	groep, bovenbouw (groep 7-8)	4	52	208			
o29	onderwijs	multifunctionele ruimte (techniek, thema, handvaardigheid)	1	56	56			
o30	algemeen	werkgebied, bovenbouw	1	24	24			combi met gang
o31	algemeen	werk-/overlegruimte	1	12	12			werkruimte voor 4 kinderen of 2 volwassenen
o32	pantry	pantry	1	4	4			
o33	kinderdagopvang	garderobe, kinderen	4	2,5	10			
o34	sanitair	toilet, kinderen, bovenbouw	6	3	18			
o35	sanitair	toilet, personeel	1	2	2			
o36	facilitair	berging	1	16	16			

nr.	Sector/afdeling	Ruimte	#	Opp (m2 fno)	Opp tot (m2 fno)	BG	1eV	Opmerkingen
o37	algemeen	kinderkeuken	1	12	12			combi met kinderopvang
o38	algemeen	ontmoetingsruimte	1	24	24			
o39	algemeen	aula/activiteitenruimte groot	1	100	100			
o40	algemeen	berging meubilair	1	32	32			
o41	algemeen	podium	1	0	-			in aula
o42	algemeen	bibliotheek	1	0	-			in aula
o43	algemeen	speelzaal + berging	1	90	90			
o44	algemeen	teamkamer	1	50	50			combi met po/bso
o45	algemeen	pantry bij teamkamer	1	6	6			combi met po/bso
o46	algemeen	toilet, personeel	1	2	2			
o47	algemeen	werk-/overlegruimte directie	1	16	16			werkplek + 4-persoons overlegtafel, naast manager kinderopvang
o48	algemeen	werk-/overlegruimte	1	14	14			werkplek met overlegplek (druppel) 2 personen aan bureau
o49	algemeen	werk-/overlegruimte voor o.a. IB'er, Teamleider	1	12	12			werkplek met overlegplek (druppel) 2 personen aan bureau
o50	algemeen	concierge/beheerder	1	12	12			
o51	algemeen	buitenberging	2	16	32			buitenberging, inpandig, dus meegerekend in gebouwoppervlakte
o52	algemeen	toilet, miva BG	1	5	5			1 per verdieping
o53	algemeen	toilet, miva verdieping	1	5	5			1 per verdieping
o54	algemeen	werkkast	1	3	3			1 per verdieping
o55	algemeen	werkkast	1	3	3			1 per verdieping
o56	algemeen	algemene berging	1	12	12			nabij cluster directie/manager kinderopvang
o57	algemeen	ict-berging incl. patchkast	1	12	12			

+/+ correctie mf	-14	MF-gebruik met kinderopvang (80% onderwijs - 20% kinderopvang)
+/+ correctie mf	-35	MF-gebruik met kinderopvang (60% onderwijs - 40% kinderopvang)
+/+ correctie mf		
subtotaal (fno)	**1.725**	2.222 m2 bvo

	Sportzaal			Kader:	1	zaaldeel			
	ruimteprogramma				557	m2 bvo			
nr.	**Sector/afdeling**		**Ruimte**	**#**	**Opp (m2 fno)**	**Opp tot (m2 fno)**	**BG**	**1eV**	**Opmerkingen**
g1	sport		zaal	1	484,5	485			sportvloer 28,5 * 17 m2 (conform opgave gemeente afd. sport), vrije hoogte 7,0 m ivm type sportverenigingen (o.a. volleybal en badminton)
g2	sport		foyer	0	0	-			voorzien in wijkcentrum
g3	sport		kleedkamers, douche/wasruimte	2	40	80			
g4	sport		kleedkamer/scheidsrechter, docent	1	10	10			
g5	sport		ehbo-ruimte	0	6	-			
g6	sport		miva-toilet	1	4	4			
g7	sport		wedstrijdleiding	0	6	-			
g8	sport		technische ruimte	1	12	12			
g9	sport		beheerdersruimte	0	6	-			voorzien in wijkcentrum
g10	sport		algemene berging	1	6	6			
g11	sport		toestelberging	1	40	40			
g12	sport		toeschouwersruimte/tribune	0	0	-			
g13	sport		werkkast	1	4	4			
g14	sport		kastenwand voor verenigingen, school, kinderopvang	1	4	4			combineren met berging; kastenwand 4m2 voor individuele spullen, met 8 boxen van 1x1x1m.
g15	sport		etnreeportaal	1	4	4			zelfstandige entree / avondentree
			subtotaal (fno)			**649**			778 m2 bvo

	Wijkcentrum **ruimteprogramma**			Kader: 800 m2 bvo					
nr.	**Sector/afdeling**		**Ruimte**	**#**	**Opp (m2 fno)**	**Opp tot (m2 fno)**	**BG**	**1eV**	**Opmerkingen**
w1			entree	1	24	24			tochtportaal incl. digitaal info-bord en mobiele garderobe (nis)
w2			ontmoetingsruimte	1	40	40			
w3			biljart	2	28	56			als annex of nis, in open verbinding met ontmoetingsruimte; plaasingruimte 530x415cm per tafel; uitgaande van 2x tafel van 230x115 cm + 'stootruimte' rondom, aanvullende zitruimte daaromheen
w4			activiteitenruimte groot	1	120	120			vrije hoogte 5,5m i.v.m. muziek-activiteiten. Ruimte als 'doos in doos' vanwege geluidintensieve activiteiten.
w5			berging meubilair	1	32	32			
w6			activiteitenruimte klein	0	32	-			
w7			creatieve ruimte / techniekruimte	1	32	32			
w8			vergader-/overlegruimtes	2	16	32			
w9			Vaste verhuur 1 / Unique Child - Breincentrun	1	70	70			
w10			Vaste verhuur 2 / Turkse gemeenschap	1	70	70			
w11			bar	1	18	18			
w12			keuken, gesloten deel achter bar	1	12	12			
w13			wijkkeuken, groepsdeel	1	24	24			
w14			beheerdersruimte	1	12	12			
w15			berging	2	16	32			
w16			berging	1	24	24			bergingenwand of opdeelbare berging (met delen per vereniging/club)
w17			toiletten	4	2	8			heren: 2 toiletten, 2 urinoirs, wasbak
w18			toiletten	4	2,5	10			dames: 4 toiletten, wasbak
			toilet miva	1	5	5			
w19			werkkast	1	4	4			
w20			tochtportaal	1	4	4			naar buitenterrein
w21			buitenberging	1	16	16			
			subtotaal (fno)			**621**			

					800	m2 bvo
TOTAAL	bruto/netto:					
	Totaal (fno), excl. gymzaal		**2.964**	3.818	3.818	
	- Verkeersruimte	15,0%	445			
	- Constructie-oppervlakte	12,0%	409			
	Totaal (fno) gymzaal		**649**	778	778	
	- gymzaal: bruto/netto 1,2	20,0%	130			
	Totaal (bvo)		**4.596**	4.596	4.596	m2 bvo
	- excl. terreinfuncties					
	FOOTPRINT					
	Totaal (fno), functies begane grond excl. gymzaal		***2.606***			
	- Verkeersruimte	*15,0%*	*391*			
	- Constructie-oppervlakte	*12,0%*	*360*			
	Totaal (fno) gymzaal		***649***			
	- gymzaal: bruto/netto 1,2	*20,0%*	*130*			
	Totale FOOTPRINT (bvo)		***4.135***	*bouwvlak (huidige bestemmingsplan): ca. …. m2*		
	- excl. terreinfuncties					

Opdrachtgever: **Gemeente Wijchen**
Project: **Voorzieningencluster Wijchen Zuid**
Adres: n.t.b.
Versie: 03, definitief
Datum: 15-dec-23

GLOBAAL PROGRAMMA terrein

nr.	Funtie		Voorziening	#	Opp m2	Opp tot m2		Opmerking
	Ontmoeting- en spelen							
Tos1	kdv		speelgebied kinderopvang 0-2 jarigen	1	112	112		7 m2 netto speelterrein per leerling; oriëntatie op de zon, met delen schaduw; let op: norm is minimaal 3 m2 per kind, dit wordt in de praktijk als krap ervaren
Tos2	po		speelgebiedpeuteropvang 2-4 jarigen	1	112	112		7 m2 netto speelterrein per leerling; oriëntatie op de zon, met delen schaduw; let op: norm is minimaal 3 m2 per kind, dit wordt in de praktijk als krap ervaren
Tos3	kdv		speelgebied kinderopvang 2-4 jarigen	1	112	112		7 m2 netto speelterrein per leerling; oriëntatie op de zon, met delen schaduw; let op: norm is minimaal 3 m2 per kind, dit wordt in de praktijk als krap ervaren
Tos4	bso		speelgebied bso	0	0	-		gebruiken speelgebieden van het onderwijs
Tos5	onderwijs		speelgebied groepen 1/2	1	200	200		verhard/onverhard, direct grenzend aan groepsruimten
Tos6			zandbak en speeltoestel	1	40	40		
Tos7	onderwijs		speelgebied groepen 3-4-5	1	200	200		
Tos8	onderwijs		speelgebied groepen 6-7-8	1	200	200		
Tow1	wijk		terras	1	90			terras wijkebouw 40 personen
Toa1	inpassing		toegang, groen, paden, restgebied	976	0,15	146		15% van netto speelterrein t.b.v. toegang, groen en ruimtelijke inpassing
Toa2	objecten		kunst, straatmeubilair, ..	0				n.v.t. als extra oppervlakte
			wens voor beweegvoorzieningen in de nabijheijd: jeu-de boules veld, beachvolleybal, voetvolley, beweegtoestellen.					
			subtotaal			**1.122**		
	Fietsparkeren							
Tf1	kinderen		fietsparkeren	180	1,2	216		gebruiks-schatting: 45% van schoolkinderen
Tf2	ouders		fietsparkeren, ouders	86,4	1,2	104		gebruiks-schatting: max 20% van ouders kdv en onderwijs (gelijktijdig)
Tf3	bezoekers		fietsparkeren bezoekers	0	2,25	-		op andere tijden dan 'piek ouders', dus reeds voorzien
Tf4	personeel		fietsparkeren personeel	19	1,2	23		gebruiks-schatting: 50% van personeel (gelijktijdig) met de fiets, 14 + 24 arbeidsplaatsen
Tf5	e-bikes		parkeerplaats + laadpunt	0	1,2	-		n.t.b. of dit aanvullend gewenst is
Tf6	brom/snorfietsen		parkeerplaatsen	0	2,4	-		n.t.b. of dit aanvullend gewenst is
Tf7	parkeerruimte		scootmobielen	10	2,1	21		In/uitmanouvreren 2,10x1m. Netto parkeerruimte 0,5x1m.
			subtotaal			**363**		

Totaal			**1.486**	terrein excl. autoparkeren
Gebouw (footprint) + inpassing gebouw	5%	**Totaal**	**4.341**	(bvo gebouw + % t.b.v. inpassing op terrein*)
Gebouw + inpassing gebouw + terrein		**Totaal**	**5.827**	(bvo gebouw + % t.b.v. inpassing op terrein*) + terrein (excl. autoparkeren)

*) **Geen oppervlakte opgenomen voor uitbreiding in de toekomst**

Buiten perceel								
Parkeren auto's								
			PARKEREN o.b.v. CROW-norm; matig stedelijk, parkeernorm 'max', behoefte incl. dependance Blauwe Hof 4006					
Tp1	kdv, po/bso		parkeerplaatsen	11,2	25	280		0,8 per arbeidsplaats; 14 arbeidsplaatsen
Tp2	onderwijs		parkeerplaatsen	16	25	400		1 per leslokaal
Tp3	halen/brengen		parkeerplaatsen	4	25	100		gelijktijdig?
Tp5	gymzaal		parkeerplaatsen	7,8	25	195		2,0 per 100 m2 bvo, gelijktijdig?
Tp4	wijkcentrum		parkeerplaatsen	8,0	25	200		2,0 per 100 m2 bvo, gelijktijdig?
Tp6	kiss/ride		kiss&ride	0	25	-		aantallen opgenomen in parkeerplaatsen kdv, po/bso en onderwijs
Tp7	miva		parkeerplaatsen	1	35	35		
Tp8	algemeen		leveranciers	1	25	25		
Tp9	algemeen		hulpdiensten	0	45	-		n.t.b. of dit aanvullend gewenst is
			aantal parkeerplaatsen, afgerond	49		**1.235**		

Bijlage 2 – Uitvraagdocument Voorzieningenhart Wijchen – randvoorwaarden maatschappelijke functies (SVP, mei 2023)

Voorzieningenhart Wijchen-Zuid, Randvoorwaarden Sociaal maatschappelijke functies

School:

- Vierkante meters BVO gebouw
- Vierkante meters BVO buitenruimte
- Aantal groepen / leerlingen voor het bepalen van de parkeerbehoefte auto en fiets
- Pedagogische visie (voor zover die de gebouwvorm bepalen kan)
- Relatie met overige functies?
- Samenwerking? IKC, KC, MFA…?
- Waar komen de kinderen vandaan? Bepaalde buurt, of van alle richtingen?
- Welke uitstraling?
- Avondgebruik?

KDV:

- Vierkante meters BVO gebouw
- Vierkante meters BVO buitenruimte
- Aantal groepen / kinderen voor het bepalen van de parkeerbehoefte
- Pedagogische visie (voor zover die de gebouwvorm bepalen kan)
- Relatie met overige functies?
- Samenwerking? IKC, KC, MFA…?
- Waar komen de kinderen vandaan? Bepaalde buurt, of van alle richtingen?
- Welke uitstraling?
- Avondgebruik?

Sport:

- Vierkante meters BVO gebouw
- Afmetingen zaal
- Meer dan een gymzaal?
- Buitenruimtes?
- Welke uitstraling?
- Aantal personen en evt. bezoekers (?) voor het bepalen van de parkeerbehoefte auto en fiets
- Relatie met overige functies?
- Samenwerking? IKC, KC, MFA…?
- Avondgebruik?

Buurtcentrum:

- Vierkante meters BVO gebouw
- Vierkante meters BVO buitenruimte
- Welke activiteiten (is er extra hoogte nodig?)
- Welke activiteiten (avond, dag?)
- Welke uitstraling?
- Aantal personen en evt. bezoekers (?) voor het bepalen van de parkeerbehoefte auto en fiets
- Relatie met overige functies, zoals winkelcentrum
- Samenwerking? IKC, KC, MFA…?

Algemeen:

- Grondeigendom huidige situatie
- Fasering? Bijvoorbeeld eerst nieuwbouw voordat bestaande gebouwen afgebroken kunnen worden?
-

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

DATUM	1 juni 2023
PROJECTNUMMER	296.103
OPDRACHTGEVER	Gemeente Wijchen

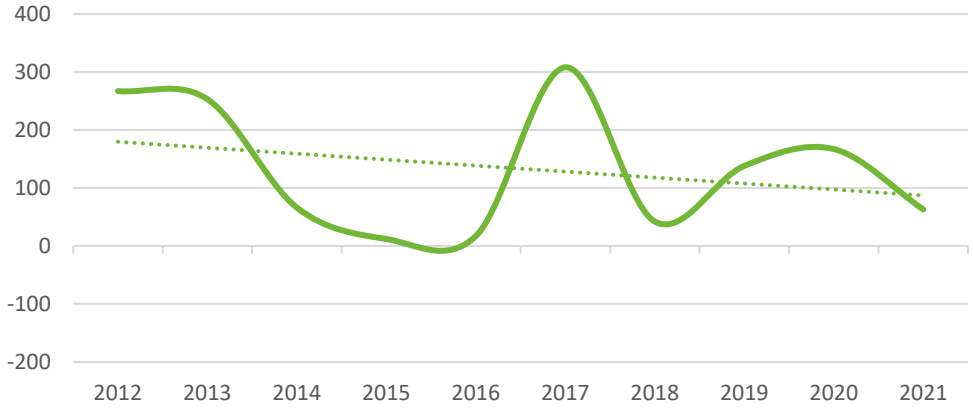
Ontwikkeling inwonertal Wijchen in de komende jaren

1.1 Inleiding

De gemeente Wijchen staat voor belangrijke keuzes rond het nieuwe voorzieningenhart in Wijchen Zuid. Om een goede keuze te maken over toe te voegen winkelaanbod, is inzicht nodig in de ontwikkeling van het inwoneraantal in de gemeente Wijchen. Er zijn voor de komende jaren veel woningbouwplannen in Wijchen. De mate waarin het toevoegen van woningen ook leidt tot een toename van het aantal inwoners in de gemeente is bepalend voor de plannen met het winkelaanbod in Wijchen. Companen is gevraagd in beeld te brengen wat de te verwachten ontwikkeling van het inwonertal is bij het realiseren van de huidige planvoorraad. Dit onderzoek geeft inzicht in de potentiële effecten van de planvoorraad op het inwonertal. Het is geen onderbouwing voor de omvang of samenstelling van de planvoorraad.

1.2 Ontwikkeling van de woningvoorraad in de afgelopen jaren

Figuur 1: Gemeente Wijchen. Jaarlijkse (netto) ontwikkeling van de woningvoorraad 2012-2021.

Bron: CBS Statline.

Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

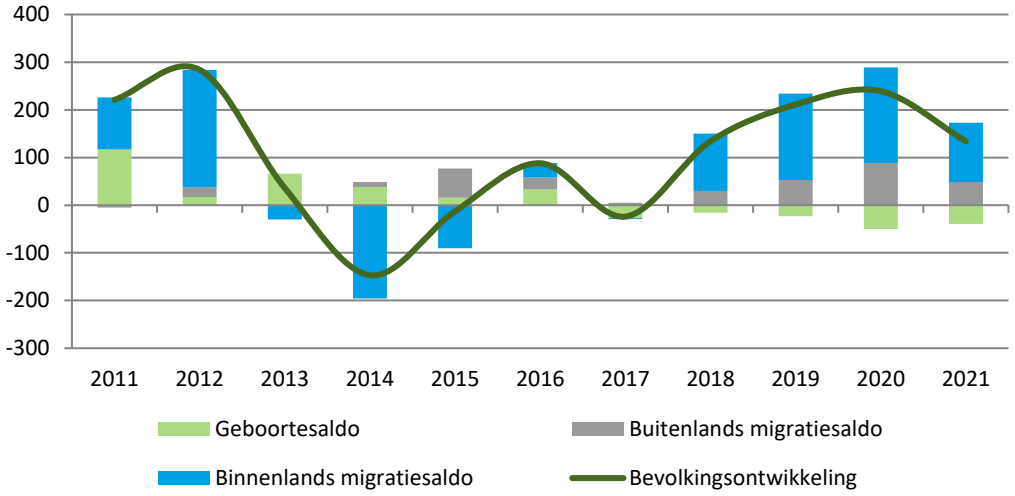
www.companen.nl
info@companen.nl
026 351 25 32

KvK-nummer: 09035291
BTW-nummer: NL001826517B01

- De laatste tien jaar is de omvang van de woningvoorraad in Wijchen elk jaar toegenomen. Het aantal woningen dat er jaarlijks bijkwam fluctueerde. In 2012, 2013 en 2017 werden naar verhouding veel woningen toegevoegd, in andere jaren waren het er minder.
- Gemiddeld werden in de periode 2012 tot en met 2021 zo'n 150 woningen per jaar toegevoegd. Over de hele periode ging het om 1.106 koopwoningen, 153 sociale huurwoningen en 177 particuliere huurwoningen, samen 1.436 woningen.

1.3 Bevolkingsontwikkeling

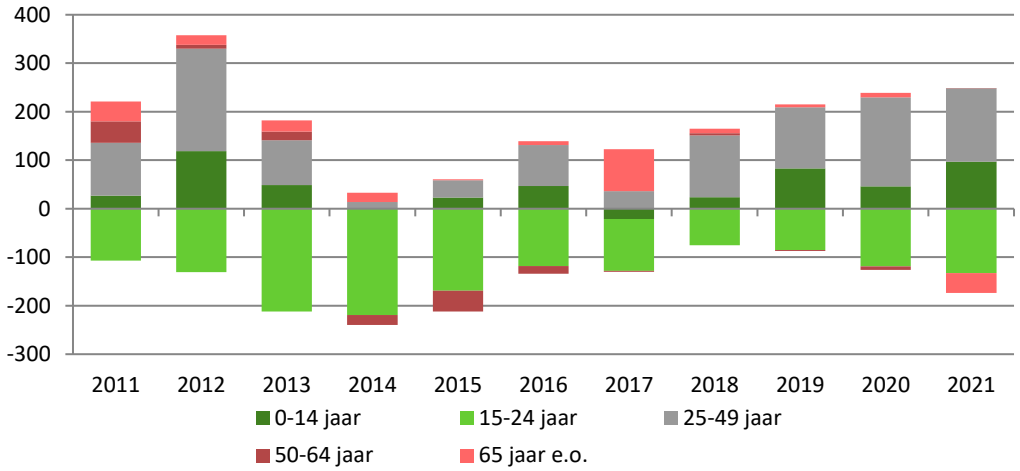
Figuur 2: Gemeente Wijchen. Bevolkingsontwikkeling 2011-2021.

Bron: CBS Statline

- De bevolkingsontwikkeling in Wijchen hangt voornamelijk samen met het binnenlandsmigratie saldo. De bevolking groeit doordat meer mensen zich vestigen uit andere Nederlandse gemeenten dan er vertrekken.
- Het buitenlandsmigratiesaldo nam de afgelopen jaren licht toe en draagt meer bij aan de bevolkingsontwikkeling dan tien jaar geleden.
- Het geboortesaldo nam af (gevolg vergrijzing) en is inmiddels negatief.

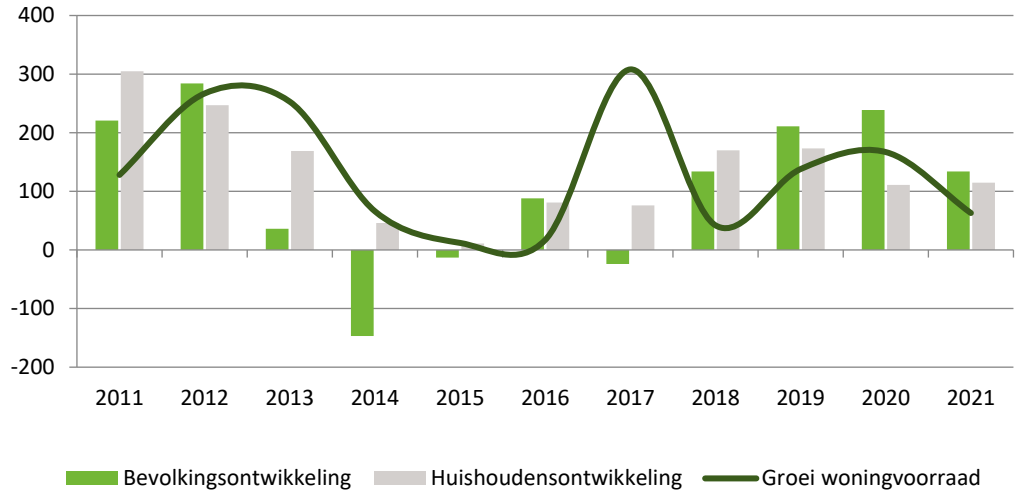
Figuur 3: Gemeente Wijchen. Migratiesaldo naar leeftijd, 2011-2021.

Bron: CBS Statline

- Wijchen trekt veel personen in de leeftijd van 25-49 jaar en personen in de leeftijd tot 15 jaar. Deels gaat het om gezinnen, deels om paren en alleenstaanden.
- Jongeren in de leeftijd van 15 tot en met 24 jaar verlaten de gemeente per saldo het meest. Zij trekken vaak weg om te gaan studeren of werken in de stad; een deel van hen komt in een volgende levensfase weer terug.

Figuur 4: Gemeente Wijchen. Ontwikkeling van de woningvoorraad vergeleken met bevolkings- en huishoudensontwikkeling.

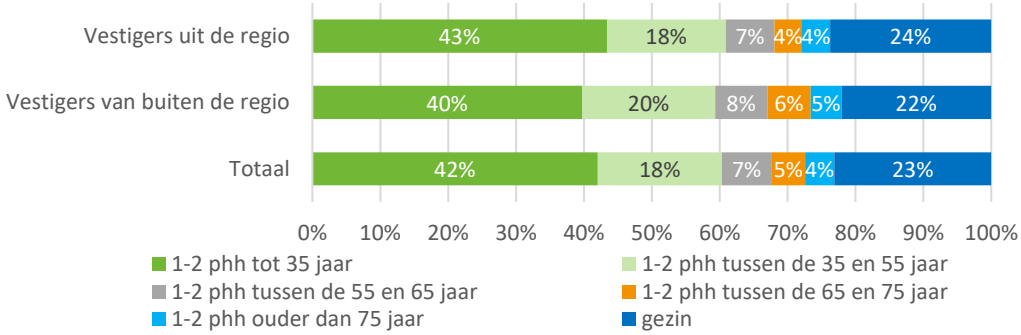
Bron: CBS Statline

- De groei van de woningvoorraad loopt iets voor de huishoudensontwikkeling. Dit komt mogelijk door een verschil tussen het moment van gereed melding van de bouw en in gebruik name door huishoudens of in de administratieve verwerking van deze gegevens. In 2017 is bijvoorbeeld een piek te zien in de ontwikkeling van de woningvoorraad, terwijl de huishoudensgroei pas in 2018 en 2019 tot stand kwam.
- Gezien over de totale periode van 2011 tot en met 2021 groeide het aantal huishoudens in Wijchen even hard als de woningvoorraad (factor 1). In vergelijking met de woningvoorraad

groeide de bevolking van Wijchen minder hard (factor 0,8). Het aantal inwoners groeide dus minder hard dan het aantal woningen/huishoudens. Dit hangt samen met huishoudensverdunning door vergrijzing. Er komen naar verhouding steeds meer kleine huishoudens, waardoor het aantal huishoudens harder groeit dan het aantal inwoners. De instroom van grotere huishoudens van buiten de gemeente compenseert de huishoudensverdunning binnen de gemeente niet.

Wie vestigen zich in Wijchen?

Figuur 5: Gemeente Wijchen. Profiel van vestigers in de gemeente naar huishoudtype, 2011-2021.

Bron: CBS Microdata.

- De groep huishoudens die zich van buiten de gemeente in Wijchen vestigen bestaat voornamelijk uit jonge huishoudens en gezinnen. Dit profiel verschilt niet veel tussen vestigers uit de regio Arnhem-Nijmegen en vestigers van buiten de regio. Een van de redenen dat het aandeel jonge huishoudens groot is, is dat in de leeftijd tot 35 jaar veel verhuisd wordt. Deze groep is meer foot loose dan oudere huishoudensgroepen.

Tabel 1: Gemeente Wijchen. Vestiging en vertrek (personen) naar richting, 2011-2021.

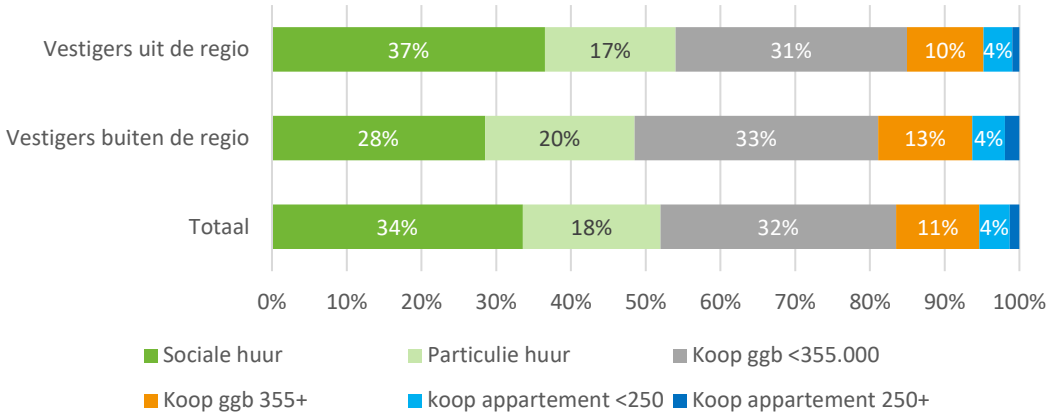
	Vestigers	Vertrekkers	Saldo
Nijmegen	5.198	4.698	500
Land van Cuijk	812	1.045	-233
Beuningen	1.196	988	208
Heumen	549	564	-15
Arnhem	476	501	-25
Druten	440	467	-27
Oss	360	375	-15

Bron: CBS Statline.

- Wijchen trekt per saldo veel mensen uit Nijmegen en Beuningen, en verliest per saldo mensen aan de gemeente Land van Cuijk.

Welke woningen betrekken vestigers?

Figuur 6: Gemeente Wijchen. Betrokken woningen door vestigers in de gemeente, 2011-2021,

Bron: CBS Microdata.

- Ruim een derde van de vestigers in Wijchen (34%) betrekt een sociale huurwoning.
- Nog eens bijna een vijfde (18%) betrekt een particuliere huurwoning. De particuliere huursector is een belangrijke sector voor vestigers, van de hele woningvoorraad in Wijchen is 7% een particuliere huurwoning.
- Bijna de helft van de vestigers betrekt een koopwoning, vaak een grondgebonden koopwoning.

1.4 Bevolkingsprognose

Op 1 januari 2022 had Wijchen 41.344 inwoners. Samen vormden zij 17.927 huishoudens[1].

Tabel 2: Gemeente Wijchen. Huishoudens- en bevolkingsprognose Gelderse variant Primos (Trend), 2022 tot 2040.

	2022 t/m 2030	2031 t/m 2035	2036 tot 2040	Totaal 2022 tot 2040
Huishoudens	+1.230	+145	-30	+1.345
Bevolking	+955	+130	-125	+960

Bron: Provincie Gelderland.

- Volgens de Gelderse variant van de Primos prognose 2022 neemt de bevolking in Wijchen in de periode tot en met 2030 toe met 955 en in de periode 2031 tot en met 2035 met nog eens 130 inwoners. Daarmee stijgt de bevolking volgens de prognose naar 42.299 inwoners in 2030 en 42.429 inwoners in 2035. In de periode 2036 tot 2040 neemt het inwonertal volgens deze prognose iets af (-125).
- De huishoudensgroei is volgens de Primos prognose groter dan de groei van het aantal inwoners. Dit betekent dat in deze prognose het aantal kleine huishoudens naar verhouding

[1] Bron: CBS Statline

sterk toeneemt. Dit is een ontwikkeling die in belangrijke mate samenhangt met de vergijzing van de inwoners van de gemeente.

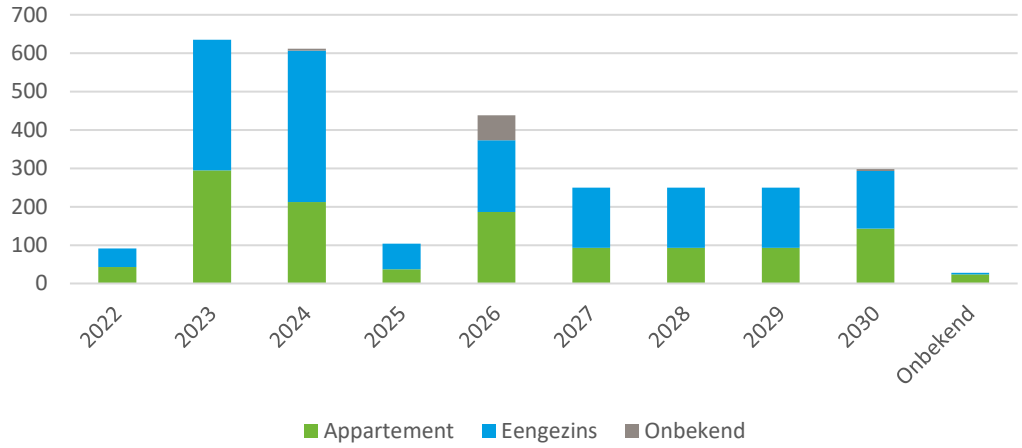
De bevolking groeit of krimpt door de verhouding tussen geboorte en sterfte, door het binnenlands migratiesaldo en door het buitenlands migratiesaldo. De Gelderse variant van Primos laat zien:

- een toenemend sterfteoverschot in de komende periode;
- een stabiel positief buitenlands migratiesaldo;
- een gemiddeld positief binnenlands migratiesaldo voor de periode dat er woningbouwplannen zijn.

1.5 Woningbouwplannen

De autonome ontwikkeling van de bevolking in Wijchen en de trendmatige ontwikkeling van de migratie zijn de basis voor de Gelderse variant van de Primos prognose 2022. De omvang en samenstelling van het woningbouwprogramma zijn per saldo bepalend voor het aantal inwoners dat naar de gemeente kan verhuizen in de komende jaren. Daarbij moet uiteraard worden aangetekend dat plannen voor woningbouw alleen tot ontwikkeling worden gebracht als er marktvraag is.

Figuur 7: Gemeente Wijchen. Woningbouwplannen (hard + zacht) naar jaartal start bouw en woningtype, 2023 - 2035

Bron: Planningslijst gemeente Wijchen, februari-maart 2023.

- In totaal bestaat de planvoorraad in Wijchen uit plannen voor 2.956 woningen (harde + zachte plannen):
  - 1.220 appartementen
  - 1.661 eengezinswoningen
  - 75 typologie nog onbekend
- De harde planvoorraad (29% van totale planvoorraad) betreft plannen voor 863 woningen:
  - 311 appartementen
  - 552 eengezinswoningen

- De Woondeal-afspraak voor Wijchen is dat in de periode tot en met 2030 netto 2.060 woningen worden toegevoegd. De planvoorraad omvat in beginsel 130% van plancapaciteit die nodig is voor de Woondeal-afspraken. Inmiddels is de plancapaciteit zelfs iets hoger dan dat.
- De gemeente gaat ervan uit dat van de bestaande plannen er 2.275 worden opgeleverd in de periode tot en met 2030 en de overige woningen in de periode 2031 tot en met 2035.
- Het tot ontwikkeling brengen van 2.275 woningen in de periode tot en met 2030 betekent dat in deze periode jaarlijks 285 woningen gerealiseerd moeten worden. De afgelopen periode werden jaarlijks gemiddeld zo'n 150 woningen aan de voorraad toegevoegd.

Woningbouwplannen in Primos

Voor de vertaling van bevolkings- en huishoudensprognoses van regio's naar individuele gemeenten baseert ABF zich ook op woningbouwplannen. Hierbij wordt gekeken naar de verwachte netto toevoegingen (nieuwbouw – sloop). Voor de gemeente Wijchen rekent Primos met de volgende basisinvoer:

- 2022 t/m 2030
  - Nieuwbouw: 1.335
  - Netto toevoegingen: 1.205
- 2022 tot 2040
  - Nieuwbouw: 1.745
  - Netto toevoegingen: 1.420

In de Primos prognose wordt dus gerekend met een **lager woningbouwprogramma** dan de meest actuele lijst van de gemeente Wijchen. Dit betekent dat als alle plannen in Wijchen tot ontwikkeling zouden worden gebracht, er zich in potentie meer mensen van buiten de gemeente vestigen dan de Gelderse variant van Primos 2022 laat zien.

1.6 Mogelijk effect van de grotere planvoorraad op de inwonersontwikkeling

- Er zijn voor de komende jaren dus plannen voor zo'n 2.950 woningen in Wijchen. Als al deze plannen tot ontwikkeling worden gebracht, groeit Wijchen in de periode tot en met 2035 sterker dan de Gelderse variant van de Primos prognose 2022 laat zien.
- Als we de plannen met een onbekende typologie verhoudingsgewijs toewijzen aan de categorieën eengezinswoningen en appartementen, worden er op basis van de huidige planvoorraad in potentie 1.700 eengezinswoningen en 1.250 appartementen gebouwd in Wijchen.
- De planvoorraad waar in de Primos prognose mee is gerekend, bestaat uit 900 eengezinswoningen en 520 appartementen, samen plannen voor 1.420 woningen. Voor de periode tot en met 2030 gaat het om plannen voor 1.205 woningen. Het verschil tussen de in Primos gehanteerde planvoorraad en de actuele planvoorraad van de gemeente ziet er als volgt uit:

	Planvoorraad in Primos		Actuele planvoorraad gemeente		Verschil	
	t/m 2030	t/m 2035	t/m 2030	t/m 2035	t/m 2030	t/m 2035
Eengezinswoningen	760	900	1.310	1.700	+550	+800
Appartementen	445	520	965	1.250	+520	+730
Totaal	**1.205**	**1.420**	**2.275**	**2.950**	**+1.070**	**+1.530**

- De plus in de planvoorraad ten opzichte van Primos zorgt voor extra vestigers in de gemeente. De huishoudensgrootte van de vestigende huishoudens is daarbij bepalend voor het inwonertal waar het om gaat. We rekenen in Wijchen met een gemiddelde huishoudensgrootte van 3,8 personen bij gezinnen en van 1,5 personen bij kleine huishoudens (1- en 2-persoonshuishoudens). De gezinsgrootte komt in Wijchen overeen met het landelijke gemiddelde, de huishoudensgrootte van kleine huishoudens is in Wijchen kleiner dan gemiddeld (landelijk: 1,8 personen; bron: CBS).
- We gaan er bij het berekenen van het potentiële effect van het ontwikkelen van de woningbouwplannen op het toekomstige inwonertal vanuit dat appartementen worden betrokken door kleine huishoudens (alleenstaanden en paren). Eengezinswoningen worden betrokken door zowel kleine huishoudens als gezinnen. We baseren ons voor de verhouding hiertussen op de woonwensen en het daadwerkelijke verhuisgedrag van verschillende typen huishoudens zoals dat is bepaald voor het regionale woningmarktonderzoek. Daaruit blijkt dat 60% van de eengezinswoningen wordt betrokken door een klein huishouden en 40% door een gezin. Volgens deze verhouding leidt het toevoegen van 550 eengezinswoningen tot 1.350 extra inwoners en leidt het toevoegen van 520 appartementen tot 800 extra inwoners. Dit betekent een plus ten opzichte van de ontwikkeling volgens Primos van 2.150 inwoners in de periode tot en met 2030. Voor de periode tot en met 2035 zijn dit 3.100 inwoners. Mogelijk ligt het aantal inwoners iets hoger omdat het minder waarschijnlijk is dat alleenstaanden een eengezinswoning betrekken. In de praktijk zullen het doorgaans paren zijn als een klein huishouden een eengezinswoning betrekt.
- De groei van het inwonertal tot en met 2030 volgens Primos bedraagt 955 (bij het realiseren van een bouwprogramma van netto 1.205 woningen), afgerond 950 inwoners. Het effect van huishoudensverdunning door het ouder worden van de bevolking is daarin duidelijk zichtbaar; Primos rekent met per saldo een gemiddelde woningbezitting van 0,8 voor de 1.205 extra woningen. Voor de periode tot en met 2035 groeit de bevolking volgens Primos met 1.100 inwoners.
- De totale groei van het aantal inwoners in Wijchen bij volledige realisatie van de woningbouwplannen bedraagt daarmee bij de beschreven uitgangspunten bij benadering 950 + 2.150 = 3.100 inwoners in de periode tot en met 2030. Voor de periode tot en met 2035 zijn dit 1.100 + 3.100 = 4.200 inwoners. Daarmee komt het inwonertal dan uit op 44.440 in 2030 en 45.540 in 2035.

1.7 Samenvattende conclusies

- De afgelopen jaren werden er in de gemeente Wijchen jaarlijks gemiddeld zo'n 150 woningen aan de woningvoorraad toegevoegd. Het aantal inwoners groeide naar verhouding minder hard dan de woningvoorraad. Dit komt omdat huishoudens kleiner werden; er wonen gemiddeld minder mensen in een woning.

- Wijchen groeit door de toestroom van huishoudens uit andere gemeenten en uit het buitenland. Met name de binnenlandse migratie is belangrijk voor de groei.
- Huishoudens die zich in Wijchen vestigen zijn vaak jonge kleine huishoudens en gezinnen.
- Volgens de Gelderse variant van de Primos prognose 2022 neemt het aantal inwoners in Wijchen in de periode tot en met 2030 toe met ongeveer 950 en in de periode tot en met 2035 met ongeveer 1.100.
- In totaal bestaat de planvoorraad in Wijchen uit plannen voor zo'n 2.950 woningen. Dit betreft zowel harde als zachte plannen.
- Van de bestaande plannen worden naar verwachting 2.275 woningen in de periode tot en met 2030 opgeleverd en 680 woningen in de periode 2031 tot en met 2035.
- Het tot ontwikkeling brengen van 2.275 woningen in de periode tot en met 2030 betekent dat in deze periode jaarlijks 285 woningen gerealiseerd moeten worden.
- De Gelderse variant van Primos 2022 houdt rekening met een planvoorraad voor 1.420 woningen, waarvan 1.205 in de periode tot en met 2030. Dit is aanmerkelijk lager dan de actuele planvoorraad van de gemeente Wijchen. Dat betekent dat Primos uitgaat van een lagere bevolkingsgroei dan op basis van de actuele planvoorraad mag worden verwacht *als de planvoorraad in ontwikkeling wordt gebracht in de in deze notitie beschreven fasering*.
- De plus in de planvoorraad ten opzichte van Primos zorgt, als alle plannen tot ontwikkeling komen, potentieel voor extra vestigers in de gemeente. De groei van het inwonertal tot en met 2030 bedraagt volgens Primos afgerond 950 inwoners en tot en met 2035 afgerond 1.100 inwoners. De plus ten opzichte van de ontwikkeling volgens Primos door de grotere planvoorraad bedraagt afgerond 2.150 inwoners tot en met 2030 en 3.100 inwoners tot en met 2035. De totale groei van het aantal inwoners in Wijchen bij volledige realisatie van de woningbouwplannen bedraagt daarmee bij de beschreven uitgangspunten bij benadering 950 + 2.150 = 3.100 inwoners tot en met 2030. Voor de periode tot en met 2035 zijn dit 1.100 + 3.100 = 4.200 extra inwoners. Daarmee komt het inwonertal dan uit op 44.440 in 2030 en 45.540 in 2035.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Wijchen, locatiestudie extra supermarkt

Definitief-concept

BRO

colofon

projectnaam
Wijchen, locatiestudie extra supermarkt

datum
28 februari 2024

projectnummer
P06566

opdrachtgever
Gemeente Wijchen

BRO
projectleider
DGo

projectteam
KtB

bron kaft
BRO

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Inhoudsopgave

1 Aanleiding 4

2 Visie op de opgave (advies) 5
2.1 Balans in de boodschappenstructuur 5
2.2 Conclusies van de analyse 6
2.3 Conclusies locatie-onderzoek 7
2.4 Advies en overwegingen 8

3 Vraag/aanbod-analyse 10
3.1 Trends in boodschappen doen 11
3.2 Demografische ontwikkeling 13
3.3 Dagelijks aanbod Wijchen 15
3.4 Reistijd naar supermarkten 16
3.5 Ontsluiting van Wijchen in relatie tot de dagelijkse boodschappenstructuur 17
3.6 Ontwikkeling centrum Wijchen 18

4 Sociaaleconomische analyse 19
4.1 Spreiding inwoners naar leeftijd 20
4.2 Ontwikkeling door de jaren 21
4.3 Netto arbeidsparticipatie 22
4.4 Inkomensniveau naar buurt 23
4.5 Doelgroepenanalyse 24
Wijchen Noord 24
Wijchen Centrum 24
Wijchen Zuid 24
Alverna 24

5 DPO 26
5.1 DPO dagelijkse aanbod gemeente Wijchen 27

6 Locatiestudie 28
6.1 Inleiding locatiestudie 29
6.2 Toelichting op afwegingscriteria 29
6.3 Wijchen Centrum 30
6.4 Hart van Zuid 31
6.5 Hof van Achterlo 32
6.6 Wijchen winkelcentrum Noord (Tunnelweg) 33
6.7 Locatie Wijchen West 34
6.8 Alverna 35
6.9 Wijchen Zuidoost 36

Bijlage 1 - Nadere beschrijving Whize-segmenten

1 Aanleiding

Gemeente Wijchen is bezig met de integrale vernieuwing van het Voorzieningenhart ‘Hart van Zuid’ als onderdeel van een bredere wijkontwikkeling. Deze ontwikkeling duurt nog ruim 6 jaar. Voor deze ontwikkeling is in 2021 een gebiedsvisie vastgesteld. Als volgende stap wil gemeente een masterplan opstellen. Eén van de kaders van het masterplan is het passend oppervlak aan supermarkten dat in ‘zuid’ mogelijk is. Daarvoor heeft de gemeente bij de totstandkoming van de Detailhandelsstructuurvisie (hierna: DSV) enkele onderzoeken laten uitvoeren (zie blauw kader). In februari 2022 is door de gemeenteraad besloten dat er (vooralsnog) geen distributieve uitbreidingsruimte (marktruimte) was voor een extra supermarkt. Het bouwtempo van de woningen en de ontwikkeling van het online-aandeel waren redenen om nog geen besluit te nemen. Gezien de planstatus van de woningbouwplannen en de aanhoudende vraag naar woningen in Wijchen, is het aannemelijk dat de extra woningen op termijn gebouwd worden. De daarmee samenhangende groei van het inwonertal zorgt voor extra consumentendraagvlak. Daarmee komt er (op termijn) extra distributieve ruimte (marktruimte) voor supermarkten. Mogelijk kan er een supermarkt landen in Hart van Zuid, maar ook andere locaties behoren tot de mogelijkheden. Omdat nu keuzes gemaakt moeten worden voor het voorzieningenhart in zuid, wil gemeente onderzoeken wat de meest geëigende plek is voor een extra supermarkt in Wijchen. De gemeente vraagt daarom om een advies en locatie-afwegingskader voor een extra supermarkt op basis van ruimtelijke en sociaaleconomische criteria (zie ook volgende hoofdstuk). Het doel is dat gemeente Wijchen een weloverwogen afweging maakt of en waar supermarktversterking nodig is. Voorliggend rapport voorziet hierin.

Meerwaarde van supermarkten

Supermarkten voorzien in de eerste levensbehoeften en zijn relevante trekkers voor voorzieningencentra. Gezonde concurrentie tussen supermarkten is goed voor de marktnivellering en de innovatie. Te sterke concurrentie kan echter leiden tot omzeteffecten of zelfs verdringing van supermarkten én tot ruimtelijke effecten op **consumentenverzorging** en de **voorzieningenstructuur**. Een locatie-onderzoek voor een supermarkt is daarom per definitie breder dan enkel een dpo[1]. We geven dit weer in Figuur 2 (volgende pagina).

Achtergrond en kaders

Het op te leveren onderzoek bouwt voort op de volgende chronologische stukken, waarvan de **DSV** het hoofddocument is:

- Wijchen, Distributief Onderzoek Supermarkten, december 2021, door BSP in opdracht van gemeente Wijchen uitgevoerd. De conclusie is dat er richting 2030 voldoende distributieve uitbreidingsruimte ontstaat voor een extra supermarkt in Wijchen. De globale locatiescan concludeert dat Hart van Zuid de beste plek is voor de nieuwe supermarkt.
- **Detailhandelsstructuurvisie gemeente Wijchen**, januari 2022, door DTNP. De conclusie is dat er eventueel en pas op termijn distributieve uitbreidingsruimte ontstaat voor een extra supermarkt. Voor Hart van Zuid volstaat één supermarkt.
- Effectenanalyse 2de supermarkt Hart van Zuid, januari 2022, door DTNP. Deze memo concludeert dat een tweede supermarkt meerwaarde heeft voor Hart van Zuid, maar dat het plan ook negatieve effecten zal hebben op de andere voorzieningencentra. De mate van effecten is o.a. afhankelijk van de snelheid van de woningbouw (extra consumentendraagvlak). Ook het te kiezen supermarktscenario speelt mee (verplaatsing bestaande supermarkt uit een bepaald centrum, of nieuwvestiger).

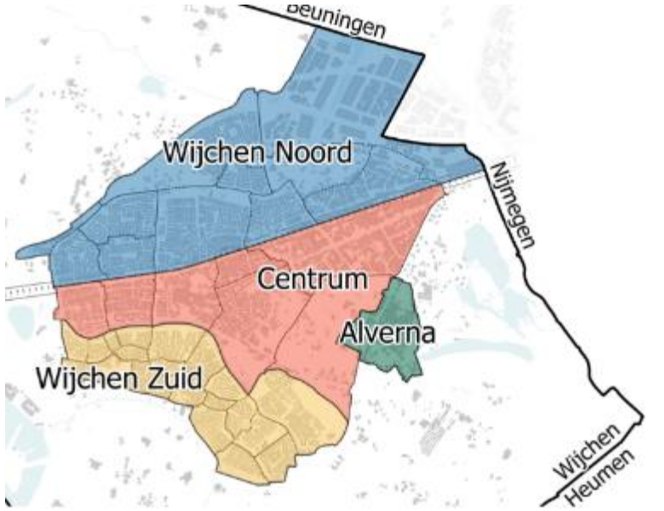
Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk staat het advies. Dat hoofdstuk geeft de visie van BRO op een goede boodschappenstructuur, de samenvatting van de analyse, de conclusie van de locatie-afweging en ons advies. De onderbouwing en de analyses staan in de hoofdstukken (3-6) die daarop volgen.

Uitgangspunten en methodiek

De aanbod- en leegstandscijfers zijn gebaseerd op **Locatus** gegevens met als downloaddatum januari 2023.

- Als uitgangspunt voor de contouren is de **winkelgebiedsafbakening van Locatus** gehanteerd.
- Het aantal inwoners is gebaseerd op CBS, Primos en data van gemeente Wijchen (2022). Bij aanvang van het onderzoek waren dit de meest recente bevolkingscijfers. De bevolkingsprognose is afkomstig van Companen 2023.
- BRO sluit aan bij het verzorgingsgebied uit het BSP-rapport 2021.

Figuur1: Verzorgingsgebied/gebiedsindeling voor dit onderzoek

[1] Distributie Planologisch Onderzoek

2 Visie op de opgave (advies)

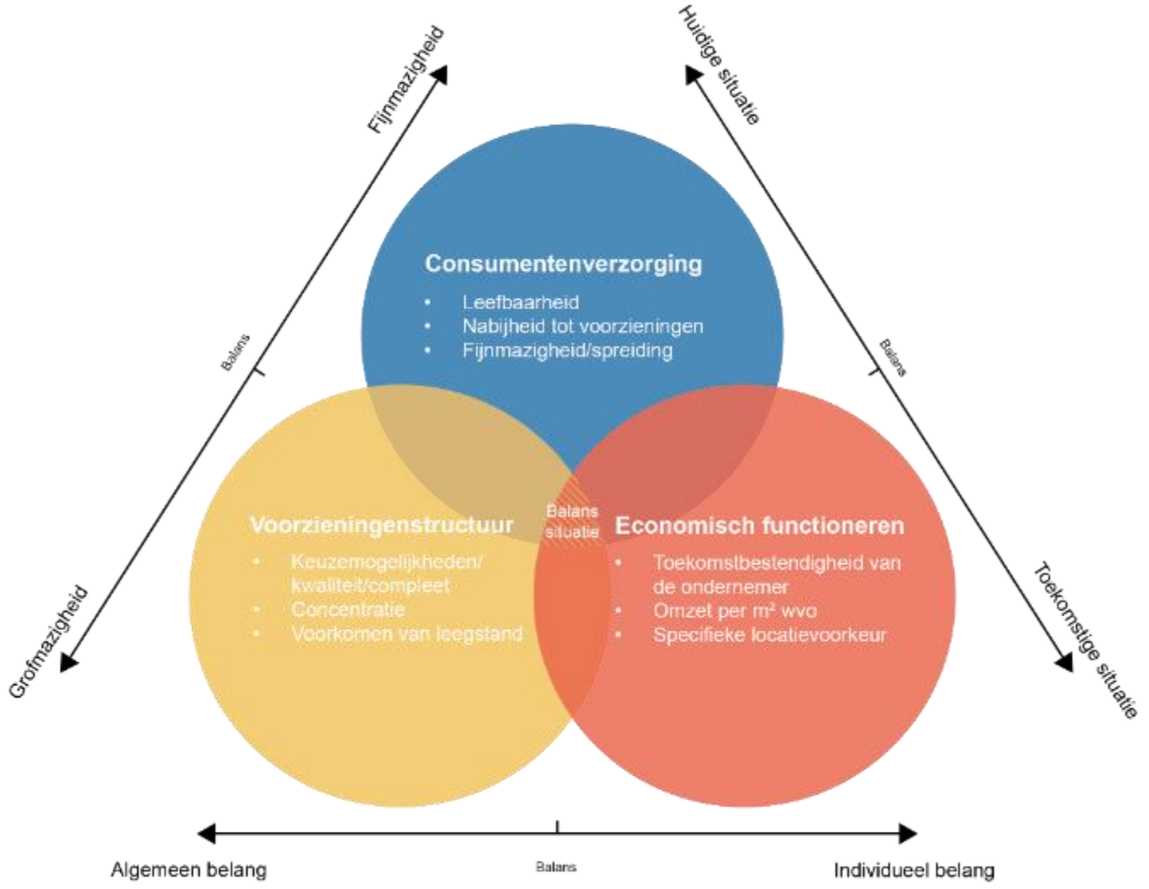
2.1 Balans in de boodschappenstructuur

Figuur 2 geeft de balans in de boodschappenstructuur weer. Dit is een beproefd schema. Bij dit schema zijn de drie samenhangende hoofddoelen van de structuur relevant, weergegeven in de bollen. Te veel nadruk op het ene doel, kan leiden tot een conflict met een ander doel. Uitgangspunt is het streven naar een goede balans tussen de hoofddoelen:

1. **Consumentenverzorging**: de behoefte van inwoners in en bezoekers van Wijchen staat centraal. Een goede spreiding en nabijheid van boodschappenaanbod leidt tot een goede leefbaarheid. Daarmee hangt ook kwaliteit samen, zoals keuzemogelijkheden, gemak en comfort. Je moet als consument iets te kiezen hebben.
2. **Voorzieningenstructuur**: dit bepaalt de keuzemogelijkheden, diversiteit, kwaliteit en compleetheid van het aanbod. Dit is idealiter aanwezig in winkelgebieden, zodat voorzieningen van elkaars aantrekkingskracht profiteren (combinatiebezoek). Versterking van het ene voorzieningencentrum **kan** leiden tot afzwakking van het andere centrum.
3. **Economisch functioneren**: ondernemers moeten economisch goed kunnen functioneren. Dat wordt mede bepaald door de omzet per m² wvo en hangt sterk samen met specifieke locatie-eisen. Relevant voor Wijchen is de afweging voor de meest optimale supermarktlocatie, i.r.t. de woningbouwfasering en bevolkingsgroei. Dat verkleint eventuele kans op omzeteffecten of zelfs verdringingseffecten op andere supermarkten.

Naast de hoofddoelen toont Figuur 2 nog drie andere dimensies (soms spanningsvelden) waar balans nodig is:

- **Grofmazig versus fijnmazig**: te veel versnippering van voorzieningen en voorzieningencentra (fijnmazigheid) kan leiden tot slecht functionerend aanbod. De supermarkten en de centra concurreren dan te sterk met elkaar. Te veel concentratie (grofmazigheid) kan leiden tot grote

Figuur 2: Balans in de boodschappenstructuur

maar weinig voorzieningencentra. In dat geval moeten consumenten ver reizen (met de auto) wat de leefbaarheid aantast.

- **Algemeen versus individueel belang**: het is de taak van de overheid om de consumentenverzorging en de voorzieningenstructuur te borgen. Echter is ook het individueel belang relevant. Relevant voor Wijchen is dat de eventuele nieuwe supermarkt voldoende aantrekkingskracht heeft om te renderen (locatie-eisen).
- **Huidige versus toekomstige situatie:** bij de balans in de boodschappenstructuur is soms vernieuwing nodig om het evenwicht te herstellen en de structuur toekomstbestendig te maken.

2.2 Conclusies van de analyse

Navolgend geven een bondige samenvatting van het analysedeel (zie voor de onderbouwing hoofdstukken 3-5). Dit deel levert de input voor de locatie-afweging. Hierin houden we de hoofddoelen van figuur 2 aan als uitgangssituatie.

- **Gemeentelijk beleid**: de detailhandelsstructuurvisie (2022) concludeert dat er eventueel en pas op termijn distributieve uitbreidingsruimte ontstaat voor een extra supermarkt. Parallel is een adviesmemo[2] opgesteld die aangeeft dat de distributieve uitbreidingsruimte voor een extra supermarkt in Wijchen mede afhankelijk is van de woningbouwprognose (zie blauw kader hoofdstuk 1).
- **Woningbouwprognose:** Inmiddels is het aannemelijk dat de extra woningen op termijn gebouwd gaan worden. Richting 2030 neemt het inwonertal van Wijchen toe van circa 41.500 nu naar circa 44.600 in 2030[3]. Dat levert aanvullend consumentendraagvlak om het supermarktaanbod uit te breiden (zie ook par. 3.2).
- **Een DPO-benadering**[4] is een modelmatige verrekening van vraag en aanbod voor de branche supermarkten. Uit de DPO-benadering van de DSV blijkt dat er richting 2030 aanzienlijke distributieve uitbreidingsruimte is, uitgaande van de verwachte groei van het inwonertal. De uitbreidingsruimte is voldoende voor de inpassing van een nieuwe supermarkt, aldus de DSV. Dit biedt kans voor een gerichte versterking van het supermarktaanbod in Wijchen (zie ook hoofdstuk 5).
- Uit **trends en ontwikkelingen** blijkt dat supermarkten continu innoveren om aantrekkelijk te zijn. Een moderne maatvoering passend bij het concept en een goede parkeervoorziening zijn essentieel. De online verkoop neemt al jaren toe maar dit gaat tot heden niet ten koste van fysieke supermarkten. Supermarkten blijven een belangrijke rol spelen in winkelgebieden (zie ook par. 3.1).
- **De vraag- en aanbodanalyse** geeft inzicht in de consumentenverzorging en de voorzieningenstructuur:
  - **Consumentenverzorging**: de supermarkten liggen tamelijk verspreid over de kern. Wel heeft deelgebied Wijchen Zuid, enkel een Jumbo-supermarkt. In Wijchen Zuid is de supermarktdekking minder goed dan in andere delen van Wijchen. Inwoners van Zuid hebben minder keuze en moeten gemiddeld iets verder reizen. Toch kan het merendeel van de inwoners van Wijchen Zuid binnen 10 minuten fietsen een supermarkt bereiken. Vanuit de consumentenverzorging is het daarom niet ruimtelijk noodzakelijk om een supermarkt op een solitaire locatie mogelijk te maken (zie ook par. 3.3 en 3.4).
  - **Voorzieningenstructuur:** het juiste supermarktplan op de juiste plek kan een centrum versterken. Tegelijkertijd kan daardoor een ander centrum verzwakken. Hoe groot eventuele omzeteffecten zijn is afhankelijk van de uitgangspositie en het profiel van de andere centra ten opzichte van het te versterken centrum. Het Centrum van Wijchen is het belangrijkste centrum van de gemeente en heeft zowel een functie voor boodschappen als recreatief winkelen en verblijven. Het centrum van Wijchen trekt bezoekers uit heel de kern. Bij een eventuele supermarkontwikkeling elders in Wijchen kan dit leiden tot effecten. Het centrum van Wijchen heeft echter een redelijke uitgangspositie. Het winkelaanbod is in aantal zaken al jaren redelijk stabiel. De leegstand is eveneens stabiel en daarbij beperkt in vergelijking met soortgelijke centra[5]. Het centrum heeft daarbij relatief groot en een gevarieerd aantrekkelijk supermarktaanbod. De conclusie is dat een supermarktontwikkeling elders, het centrum van Wijchen niet of nauwelijks aantast (zie ook par. 3.5). Wel een aandachtspunt voor het centrum is dat er ‘her en der’ wat voorzieningen van matige kwaliteit verschijnen. Dit is echter een ontwikkeling die overal in Nederland speelt en staat los van de eventuele extra supermarkt in Wijchen.
- **Sociaaleconomische analyse en Whize doelgroepen:** supermarkten hebben sociaaleconomische meerwaarde. Zij voorzien in de eerste levensbehoeften, hebben een belangrijke ontmoetingsfunctie en creëren lokaal werkgelegenheid. Vanuit de sociaaleconomische situatie en de Whize-doelgroepanalyse (zie par. 4.5) hebben de buurten rondom Hart van Zuid de minst gunstige sociaaleconomische uitgangssituatie. Het gemiddeld inkomen is het laagst[6]. Op basis van Whize-leefstijlen blijkt dat vooral in Wijchen Zuid en in mindere mate Wijchen Noord er behoefte is aan een discountsupermarkt (zie ook hoofdstuk 5).

[2] Gemeente Wijchen. Effectenanalyse 2de supermarkt Hart van Zuid, januari 2022, door DTNP.
[3] Gemeente Wijchen. Ontwikkeling inwonertal Wijchen in de komende jaren concept, juni 2023 door Companen.
[4] DPO staat voor Distributie Planologisch Onderzoek. De Benadering is opgesteld door adviesbureau DTNP in de Detailhandelsstructuurvisie 2022).
[5] Centrale winkelgebieden van kernen met 30.000-50.000 inwoners.
[6] Ook de buurten in Wijchen Noord hebben een gemiddeld lager inkomen, maar hier wonen meer ouderen zonder inkomen.

2.3 Conclusies locatie-onderzoek

Richting 2030 ontstaat er distributieve uitbreidingsruimte voor supermarkten, als gevolg van de beoogde woningbouw en de groei van het inwonertal en consumentendraagvlak (zie voorgaande paragraaf). De gemeente Wijchen kan deze distributieve marktruimte gericht inzetten door versterking van een centrum of gebied met een extra supermarkt. Daarbij is balans in de boodschappenstructuur (figuur 2) het uitgangspunt. Een extra supermarkt moet economisch renderen. Voorwaarde hiervoor is dat alle locatie-eisen op orde zijn. Ook moet een supermarkt bijdragen aan de consumentenverzorging (boodschappen op acceptabele afstand) en de voorzieningenstructuur. Een supermarkt moet meerwaarde bieden voor het winkelcentrum en tegelijkertijd andere winkelcentra niet wezenlijk aantasten. Tabel 1 is een indicatief locatie-afwegingskader. Dit schema combineert de locatie-behoeften (eisen) van de nieuwe supermarkt met de eventuele ruimtelijke effecten op de consumentenverzorging en voorzieningenstructuur. Een uitgewerkte versie van onderstaande afwegingsmatrix per centrum en de ruimtelijke criteria staat in hoofdstuk 6.

De afwegingsmatrix geeft een integraal beeld. De matrix beoordeelt concrete winkelcentra, maar ook twee zoekgebieden (West en Zuidoost).
In de matrix zijn de verschillende planlocaties individueel, maar ook ten opzichte van elkaar getoetst op ruimtelijke criteria. Zie bijvoorbeeld het criterium ‘combinatiebezoek andere voorzieningen’. In principe leidt een supermarkt in ieder centrum tot meer combinatiebezoek, maar in het ene centrum is dit aanzienlijker dan in het andere. Daarbij zijn sommige criteria relevanter dan andere. Uitgangspunt is uiteraard dat het plan niet tot wezenlijke omzeteffecten of zelfs tot verdringingseffecten mag leiden. **De**

Tabel 1: Indicatieve locatie-afwegingsmatrix

Hoofddoel	Variabele	Centrum Wijchen	Hart van Zuid	Hof van Achterlo	Wijchen Noord	Wijchen West	Alverna	Zuidoost
Economisch functioneren supermarkten (locatiebehoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	+/-	+	-	-	+/-	-	-
	Beschikbaarheid van panden/gronden	-	+/-	-	-	+	+/-	+/-
	Complexiteit project	-	+/-	-	-	+/-	-	+/-
	Verwervingskosten	-	+/-	+/-	-	+/-	-	+
	Parkeren[7]	+/-	+/-	+	+/-	+/-	-	+
	Verkeersafwikkeling	-	+	+/-	-	+	+	-
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	-
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[8]	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+/-
	Afstand tot andere supermarkten	-	+	-	+/-	+/-	+/-	+/-
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	-	+	-	-	+/-	+/-	+/-
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum, vanuit uitgangspositie voorzieningencentrum	+/-	+	-	+/-	+/-	+/-	-
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	+	+	+/-	+	-	+/-	-
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-
	Omzeteffecten op andere centra	+/-	+/-	-	-	-	-	-
Totaal oordeel		-	+	-	-	+/-	+/-	-

[7] Hiervoor heeft onze planoloog een eerste inschatting gemaakt.
[8] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.

matrix is nadrukkelijk indicatief en niet maatgevend. Omwille van overzichtelijkheid is gekozen voor de volgende eenvoudige beoordeling:

- Groen = positie, telt voor +1 in eindtotaal.
- Geel = beperkt/neutraal telt neutraal in eindtotaal.
- Rood = negatief, telt voor -1 in eindtotaal.

Het eindtotaal is de meest voorkomende beoordeling[9].

Hart van Zuid meest reële optie voor extra supermarkt

De conclusie van de matrix is dat Hart van Zuid de meest reële locatie is voor een extra supermarkt:

- Vanuit **economisch functioneren** en locatie-eisen heeft deze locatie perspectief. Hoewel er een complexe gebiedsontwikkeling nodig is, kan er wel een moderne reguliere supermarkt met parkeervoorziening worden gerealiseerd. Daarbij is er economisch perspectief voor de supermarkt, vanwege het beperkte supermarktaanbod in Wijchen Zuid. Er is een groot 'eigen' consumentendraagvlak, dat bovendien toeneemt door de woningbouwontwikkeling in Huurlingsedam en Hart van Zuid zelf.
- **Vanuit de consumentenverzorging** is daarom Wijchen Zuid en meer specifiek Hart van Zuid een logische plek voor een extra supermarkt. Dit biedt perspectief om het winkelcentrum en de directe omgeving integraal te vernieuwen. Vanuit leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit is dit nodig. De buurten rondom Hart van Zuid hebben een matige sociaal-economische uitgangssituatie. Door de renovatie van Hart van Zuid krijgt het wijkcentrum een impuls als ontmoetingscentrum.
- **Vanuit de voorzieningenstructuur** is een extra supermarkt eveneens reëel. Het wijkcentrum heeft een upgrade nodig en juist in Hart van Zuid draagt een extra supermarkt wezenlijk bij aan het perspectief als wijkcentrum. Er is namelijk een wezenlijk aantal verszaken. Dat versterkt dit centrum als boodschappencluster en stimuleert het combinatiebezoek tussen de supermarkten en de andere winkels. Het centrum verstevigt zijn verzorgingsrol voor heel Wijchen Zuid.

Andere centra of zoekgebieden zijn niet of minder geschikt voor een extra supermarkt

De andere winkel- of zoekgebieden zijn niet of minder geschikt voor een extra supermarkt. Navolgend geven we per locatie de voornaamste argumenten:

- **In het centrum van Wijchen** is vooral de ruimtelijke inpassing van een extra supermarkt problematisch. Er zijn geen panden direct beschikbaar en daarbij moet de supermarkt als bronpunt dichtbij de parkeervoorziening liggen. De meerwaarde van een extra reguliere supermarkt voor het centrum is daarbij beperkt. Er zijn al drie reguliere en één speciale supermarkt. Centrum Wijchen heeft een redelijke tot goede uitgangspositie. Er is geen wezenlijke noodzaak voor versterking met een extra supermarkt.
- **In het Hof van Achterlo** voegt een extra supermarkt eveneens weinig toe, omdat het centrum in de huidige vorm met 2 reguliere supermarkten al te groot lijkt voor zijn verzorgingsfunctie. Deelgebied Wijchen Noord heeft relatief veel supermarktaanbod. De extra supermarkt in Hof van Achterlo zou sterk concurreren met de aanwezige supers en zal een deel van de besteding uit andere wijken moeten halen. Dat is problematisch vanwege de matige autobereikbaarheid. Een extra supermarkt zal matig functioneren.
- **Voor winkelgebied Wijchen Noord (Tunnelweg)** geldt grotendeels hetzelfde als Hof van Achterlo. Een extra supermarkt zal moeten concurreren met aanwezige supermarkten in dit deelgebied van Wijchen en zou eveneens een deel van de besteding van buiten de wijk moeten halen. Dat lijkt niet realistisch vanwege de matige autobereikbaarheid.
- **Locatie West:** in dit deelgebied komen in totaal circa 1.300 woningen, wat leidt tot circa 2.800 nieuwe bewoners[10]. Dat is te weinig consumentendraagvlak voor een 'eigen' reguliere supermarkt. De supermarkt zou dan veel besteding vanuit andere wijken moeten halen. Dat is mogelijk wanneer de supermarkt aan de doorgaande weg wordt gerealiseerd. In dit geval zijn echter ook de effecten op de omliggende centra groter omdat bestedingen verschuiven. Vooral nabijgelegen winkelcentra zoals Hof van Achterlo en Hart van Zuid kunnen hieronder leiden.
- **Locatie Alverna:** Alverna is een kleine kern. De kern met circa 1.600 inwoners had tot voor kort een buurtsupermarkt. Het gebied heeft te weinig consumentendraagvlak voor een eigen reguliere supermarkt. De supermarkt zal veel besteding uit andere deelgebieden moeten halen wat zorgt voor omzeteffecten op o.a. Hart van Zuid en Wijchen Centrum.
- **Zuidoost:** hiermee bedoelen de buurt Huurlingsedam en de buurten ten zuidwesten van het Wijchens Meer (zie ook figuur 12). In beginsel kan het totale gebied van 5.500 inwoners voldoende 'eigen' consumentendraagvlak vormen voor een reguliere supermarkt, mits de inwoners in dat gebied overwegend daar de boodschappen doen. Dit lijkt echter onrealistisch. Het Wijchens Meer vormt een barrière tussen de zuidwestelijke buurten en de Huurlingsedam. Ook is de verkeersafwikkeling problematisch en zal het plan effect hebben op o.a. Hart van Zuid en Centrum Wijchen.

2.4 Advies en overwegingen

Ruimtelijke effecten beperkt bij supermarktversterking

Uit de voorgaande paragraaf blijkt dat een extra supermarkt in Hart van Zuid de meest optimale locatie is qua ruimtelijke criteria. Dit winkelgebied neemt aanzienlijk toe in aantrekkelijkheid. Dat kan effecten hebben op an-

[9] In het geval er sprake is van een gelijke score heeft BRO hier een waardeoordeel aan gekoppeld.
[10] Uitgaande van gemiddelde huishoudensgrootte in 2030 van 2,17.

dere centra. BRO verwacht echter niet dat deze versterking wezenlijk effect zal hebben op de supermarkten in de ondersteunende centra Wijchen Noord en Hof van Achterlo. Zij hebben primair een boodschappenfunctie voor de omliggende buurten en dat verandert niet bij versterking van Hart van Zuid. Het centrum van Wijchen trekt wel besteding vanuit heel Wijchen. Een versterking van Hart van Zuid kan daarom effect hebben op Wijchen centrum. BRO verwacht echter dat dit effect beperkt zal zijn. Mogelijk zal Hart van Zuid wat meer bestedingen en bezoekers ombuigen van centrum Wijchen naar Hart van Zuid. Dit effect zal echter beperkt zijn en deels of volledig gecompenseerd worden door het groeiende inwonertal. Dit is afhankelijk van het te ontwikkelen supermarktscenario. Het kan bijvoorbeeld een volledig nieuwe supermarkt zijn, of een verplaatsing van een bestaande supermarkt in Wijchen. We lichten een aantal scenario's toe.

Scenario 1: Nieuwe supermarktspeler in Hart van Zuid

In dit scenario komt er een nieuwe supermarkt bij. Dit kan bijvoorbeeld een speler zijn die nog niet in Wijchen aanwezig is. Vanuit distributief oogpunt is scenario 1 te motiveren. Er ontstaat richting 2030 (en verder) voldoende consumentendraagvlak en distributieve uitbreidingsruimte voor de toevoeging van een nieuwe supermarkt in de kern Wijchen. Een argumentatielijn is dat vanuit distributief oogpunt een wezenlijke versterking van het supermarktaanbod zelfs nodig is om een passend niveau van voorzieningen te houden in Wijchen. BRO verwacht mede vanwege de distributieve uitbreidingsruimte dat eventuele omzeteffecten of zelfs ruimtelijke effecten (verdringing) beperkt en aanvaardbaar zijn in zowel de kern als specifiek centrum Wijchen. Toch kunnen er altijd enige omzeteffecten optreden bij omliggende supermarkten. In dit scenario zijn de eventuele omzeteffecten op andere supermarkten verhoudingsgewijs wat groter dan bij de volgende scenario's. Er komt immers een nieuwe supermarkt bij met een eigen omzetclaim en klantenkring. Voor de ontwikkelaar is dit doorgaans echter wel een relatief eenvoudig scenario. Er hoeft immers geen supermarkt te worden verplaatst, wat leidt tot meer complexiteit van het project.

Scenario 2: Verplaatsende supermarkt in Wijchen

In dit scenario verplaatst een reguliere supermarkt naar Hart van Zuid. In dit scenario zijn de omzeteffecten op andere supermarkten beperkter dan bij scenario 1. Om de volgende ruimtelijke overwegingen komt enkel de Aldi in Hof van Achterlo hiervoor in aanmerking:

- Hof van Achterlo is het enige ondersteunende winkelcentrum waar twee reguliere supermarkten aanwezig zijn. Het deelgebied Wijchen Noord heeft relatief veel supermarktaanbod. Hierdoor functioneren de supermarkten naar verwachting redelijk maar mogelijk niet optimaal.
- Bij een verplaatsing komt er meer evenwicht in de structuur. De deelgebieden Wijchen Noord en Zuid krijgen beiden 2 reguliere supermarkten.
- Een verplaatsende supermarkt leidt tot kleinere omzeteffecten op andere supermarkten, dan een volledige nieuwe supermarkt. De supermarkt heeft immers al een bestaande klantenkring. In scenario 2 zijn de effecten op andere supermarkten in zowel de kern als centrum Wijchen daarom kleiner dan in scenario 1.
- De Jan Linders-supermarkt in Hof van Achterlo is vervangen door de door formule Albert Heijn, die ook eigenaar is van de locatie.
- Het is mede daarom logisch dat niet Albert Heijn maar Aldi verplaatst naar Hart van Zuid. Discounter Aldi sluit qua profiel ook goed aan bij de leefstijlen van de inwoners van Wijchen Zuid en is onderscheidend t.o.v. de aanwezige Jumbo-supermarkt.
- In Hof van Achterlo kan Albert Heijn door de verplaatsing van Aldi een moderne supermarkt realiseren. Het is denkbaar dat de Albert Heijn iets groter wordt dan de voormalige Jan Linders, zodat Albert Heijn ook haar discountassortiment kan aanbieden. Ook zou een deel van de ruimte kunnen worden ingezet voor een dagwinkel zoals een bakker. Uitgangspunt is dat Hof van Achterlo voldoende aantrekkelijk blijft.

Scenario 3: Geen ontwikkeling op dit moment

In dit scenario vindt er geen ontwikkeling plaats. Dan zijn er sowieso geen omzeteffecten op supermarkten in de kern en centrum Wijchen.

Negatief is dat de nodige vernieuwing van Hart van Zuid op losse schroeven staat. De inwoners van Wijchen Zuid blijven dan weinig keuze hebben in supermarktaanbod en zullen verder moeten rijden voor aanvullend supermarktaanbod. Gelet op de matige uitgangspositie van Hart van Zuid en de omliggende buurten is het denkbaar dat Hart van Zuid op termijn verder verschraalt als boodschappencentrum. Bijvoorbeeld wanneer de bakker of slager sluiten en er andere voorzieningen zoals belwinkels voor terugkomen. In dat geval zouden steeds meer bezoekers uitwijken naar elders, waardoor het centrum in een neerwaartse spiraal komt.

Advies BRO

Met de groei van Wijchen is er distributieve ruimte voor de toevoeging van een extra supermarkt. Vanuit de locatiematrix blijkt dat Hart van Zuid de beste plek is. Dit kan zowel een nieuwe supermarkt (scenario 1) als een verplaatser zijn (scenario 2). Het advies van BRO is dat zowel scenario 1 als 2 (verplaatsing Aldi) te overwegen zijn. In beide scenario's zijn de ruimtelijke effecten naar verwachting beperkt en aanvaardbaar, maar in scenario 2 is het risico op omzeteffecten kleiner dan in scenario 1. Het derde scenario (niets doen) is eigenlijk geen reële optie. Er ontstaat immers distributieve uitbreidingsruimte voor een gerichte versterking van het supermarktaanbod. Uit voorliggend onderzoek blijkt het belang voor een versterking van Hart van Zuid. In de DSV staat dat één supermarkt voor Hart van Zuid in beginsel volstaat. Als gemeente Wijchen ervoor kiest om Hart van Zuid te versterken met een supermarkt, is dat wel in lijn met de algemene doelen van de DSV. Namelijk een goede en evenwichtige consumentenverzorging en vitale voorzieningencentra. Daarbij is ook oog voor de eventuele effecten en positie van centrum Wijchen en de andere centra. Uit voorliggend rapport blijkt namelijk dat een versterking van Hart van Zuid nodig is voor een gebalanceerde en toekomstbestendige winkelstructuur, passend bij het consumentendraagvlak. Dat zijn relevante beleidsdoelen en ambities uit de DSV. Verder onderbouwt voorliggend rapport ook waarom specifiek op Hart van Zuid een versterking nodig is en juist minder in de andere winkelgebieden en zoekgebieden. Adviesbureau BSP kwam eind 2021 tot dezelfde conclusie (zie hoofdstuk 1).

3 Vraag/aanbod-analyse

In dit hoofdstuk staan de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de dagelijkse voorzieningensector. Daarmee samenhangend is inzicht gegeven in het huidig en toekomstig draagvlak (demografische ontwikkeling), het huidig winkelaanbod, de kwaliteit en spreiding van het winkelaanbod.

3.1 Trends in boodschappen doen

Figuur 3 toont belangrijke supermarkttrends. Aan de hand daarvan gaan we in op de voornaamste trends en ontwikkelingen.

Behoefte fysieke supermarkten, ondanks online

- Ondank de groei van online blijft er behoefte aan fysieke supermarkten. Hoewel de groei van online doorzet gaat dit tot heden niet ten koste van de bestedingen in de fysieke winkels.
- De verwachting is dat in 2030 meer mensen online boodschappen doen. Met name **drukke koopkrachtige huishoudens** kopen steeds meer online vanwege gemak en efficiëntie. Flitsbezorgers, maaltijdaanbieders en online supermarkten spelen hier op in. Ook bestaande supermarktformules bieden online bezorging als 'dienst' aan.
- Het **online verdienmodel** is anno 2022 veelal **onrendabel**, maar dit kan mogelijk veranderen als één of enkele partijen een dominante marktpositie verwerven of de bezorgkosten worden doorberekend aan de klant.
- BRO verwacht niet dat meer online oriëntatie zal leiden tot minder behoefte aan winkelruimte, maar wel tot **nieuwe concepten** en **andere ruimtebehoeften**. We zien de trend dat bestaande supermarkten blijven moderniseren om relevant te blijven. Bovendien zullen ook online supermarkten, hybride concepten (online en offline) of andere specifieke concepten fysiek ruimte nodig hebben.

Figuur 3: Overzicht van de belangrijkste supermarkttrends.

Naast schaalvergroting ook schaalverkleining

- Supermarkten werden de laatste jaren steeds groter, passend bij het profiel van de winkel. Zo wordt meer **service, gemak en keuzemogelijkheden** voor de consument geboden. Supermarktformules verschillen qua profiel (zie Figuur 4). Het ideaalbeeld was een reguliere supermarkt, centraal in een groot verzorgingsgebied, goed bereikbaar en gratis parkeren, omringd met andere winkels en voorzieningen.
- De **schaalvergroting** van de laatste jaren is duidelijk zichtbaar in Wijchen. De gemiddelde omvang van een supermarkt is in Wijchen circa 1.100 m² wvo, terwijl dit landelijk rond de 1.000 m² wvo ligt. Wijchen heeft echter geen zeer grootschalige supermarkt.
- De **XL supermarkten of foodmarkten** (vanaf circa 2.500 m² wvo) zijn de laatste jaren in Nederland wel gegroeid, maar de verwachting is dat de rek er wel uit is. Er wordt vooral ingezet op modernisering van bestaande reguliere supermarkten. Hier zal ook in Wijchen de komende jaren de focus liggen.
- Naast schaalvergroting neemt ook het belang van **diversificatie en schaalverkleining** toe. Nieuwe concepten hebben kans van slagen als ze voldoende onderscheidend zijn, een specifiek verzorgingsgebied bedienen en/of specifieke doelgroepen aantrekken. Denk aan kleinschalige supermarkten gericht op verantwoord, duurzaam en biologische producten, minisupers gericht op specifieke groepen zoals de Poolse of Turkse supermarkt of de campus-supermarkt of een kleinere gemakswinkel in de buurt (city-stores).
- Ook de reguliere supermarktformules realiseren zich dat steeds groter niet altijd nodig is. Inzet om **meer kwaliteit en diversiteit** is belangrijker dan puur meer kwantiteit. In sommige gevallen is echter een stukje schaalvergroting nodig om de kwaliteit te kunnen bieden.

Kwaliteit en toekomst van levensmiddelenspeciaalzaken

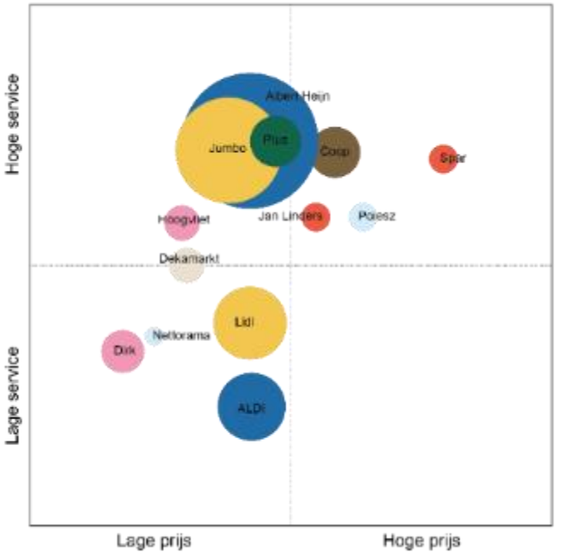
- Het **toekomstperspectief** van de levensmiddelenspeciaalzaken **wisselt**. Met name tijdens de coronajaren (2020, 2021) werd de bakker, groenteboer, slager en polier goed bezocht. Al jaren moeten deze zaken echter concurreren met de grotere supermarkten.
- Kwaliteit en keuzemogelijkheden van een specifieke productgroep, dat is waar de speciaalzaken zich in **onderscheiden**. Ze zitten idealiter dichtbij de supermarkt, omdat de consument graag combinatiebezoeken doet.
- Speciaalzaken kenmerken zich bovendien door **lokaal ondernemerschap**. Dit is enerzijds een kwaliteit, maar anderzijds een risico. Veel winkels met ondernemers op leeftijd hebben geen bedrijfsopvolging. Ook nemen de lasten fors toe (energie, personeel, grondstoffen, etc.). Hierdoor komen ondernemers soms in zwaar weer, met mogelijk sluiting en leegstand als gevolg. De behoefte van de consument aan **kwalitatief hoogwaardig en duurzaam voedsel** neemt wel toe. Hierdoor blijft er markt voor speciaalzaken.

Rol van supermarkt in winkelgebieden blijft groot

- De supermarkten zijn momenteel de belangrijkste publiekstrekkers van buurt-, wijk-, dorps- en stadsdeelcentra. Dit zal in de toekomst zo blijven. Andere voorzieningen profiteren van de aantrekkingskracht via combinatiebezoek. Dit onderstreept het belang van behoud van concentratie van supermarkten in centrumgebieden.
- De grotere supermarkten trekken bovendien steeds meer services naar zich toe. Denk aan het afhaalpunt voor pakketjes, een uitleenpunt of het faciliteren van ontmoetingen. Ook trekken supermarkten steeds meer non-food activiteiten naar zich toe. Reguliere supermarkten worden steeds meer warenhuizen. Dit hangt ook samen met de schaalvergroting. De sociaal-maatschappelijke waarde van de supermarkt wordt daardoor alleen maar belangrijker, evenals de rol en aantrekkingskracht van de supermarkt in een centrumgebied. Dit bepaalt uiteindelijk ook de leefbaarheid van een dorp, buurt of wijk.

Opgaven van middelgrote centra

- In algemene zin hebben middelgrote centra een opgave. Zeker als er sprake is van te veel winkelaanbod met een te weinig onderscheidend karakter. De opgaven en het perspectief verschillen echter sterk per centrum.
- We zien goed draaiende middelgrote centra (zoals Wijchen) wanneer er een gevarieerd en kwalitatief onderscheidend aanbod is ten opzichte van andere centra en het internet. Ook een goede aanvulling van boodschappen en doelgerichte aankopen op recreatief aanbod is hierbij van belang.
- In de meeste centra is de opgave het winkelaanbod beter af te stemmen op de eigen inwoners. Zowel qua omvang als samenstelling. De juiste balans tussen het aanbod in het centrum en het aanbod in de overige centra is hierbij cruciaal.

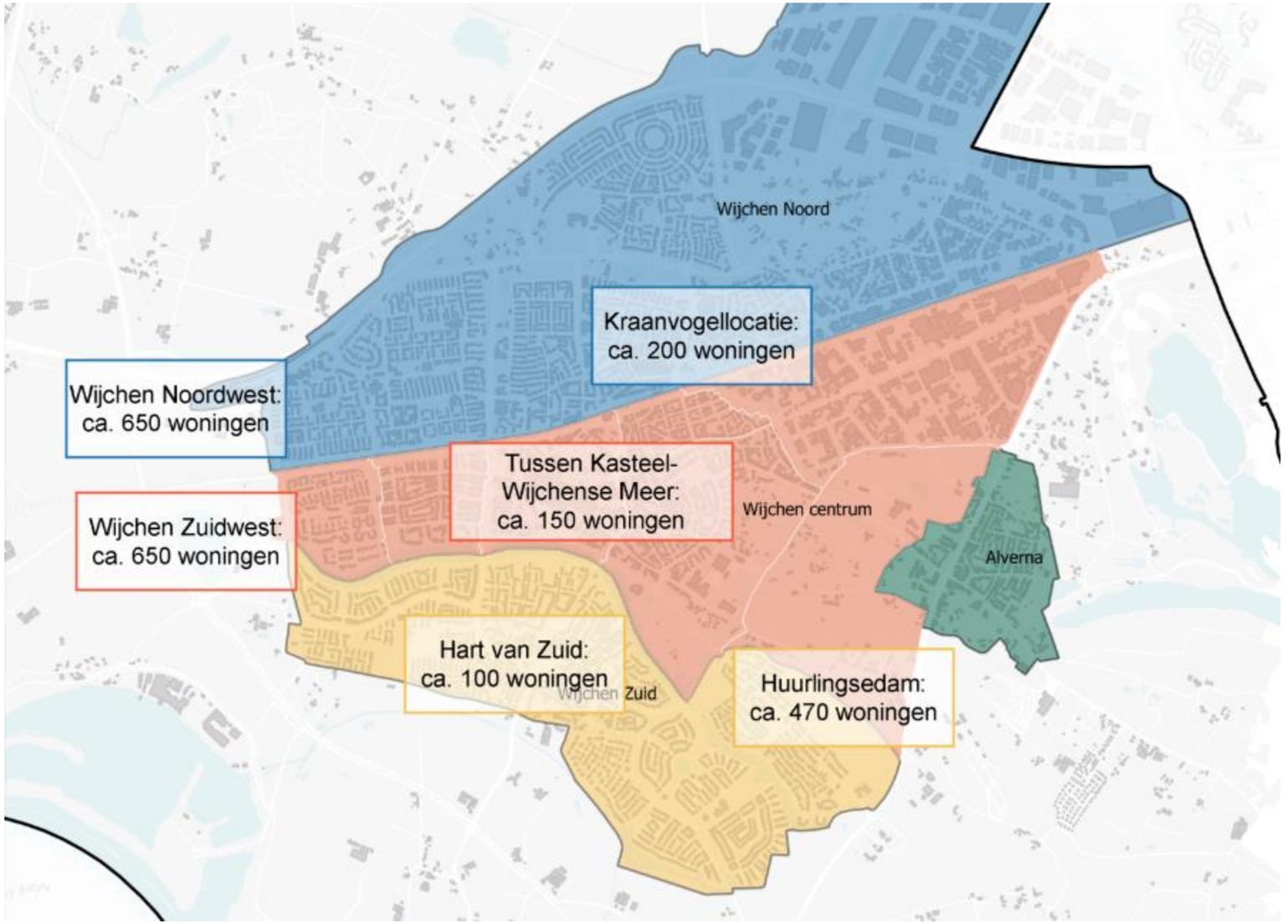
Figuur 4: Segmentatie supermarktformules (o.b.v. meerdere bronnen)

3.2 Demografische ontwikkeling

- Tabel 2 geeft de bevolkingsprognose van de gemeente Wijchen weer voor 2030 en 2035. De berekening houdt rekening met zowel de natuurlijke bevolkingsgroei als de groei door woningbouwplannen.
- De gemeente Wijchen groeit qua inwonertal. Dit komt door een toestroom uit omliggende gemeenten, voornamelijk uit Nijmegen, en het buitenland. Figuur 5 toont de voornaamste woningbouwlocaties.
- Met name jonge en kleine huishoudens vestigen zich in de gemeente (figuur 8 volgende pagina). De meeste vestigers betrekken sociale huur (34%), maar ook het kopen van een grondgebonden woning in Wijchen (32%) is populair (figuur 9 volgende pagina).
- De gemeente heeft tot 2030 een planvoorraad van 2.275 woningen, waarvan 58% eengezinswoningen betreft en 42% appartementen. Tot 2035 neemt de planvoorraad toe tot 2.950 woningen. De verhouding eengezinswoningen/appartementen blijft gelijk.

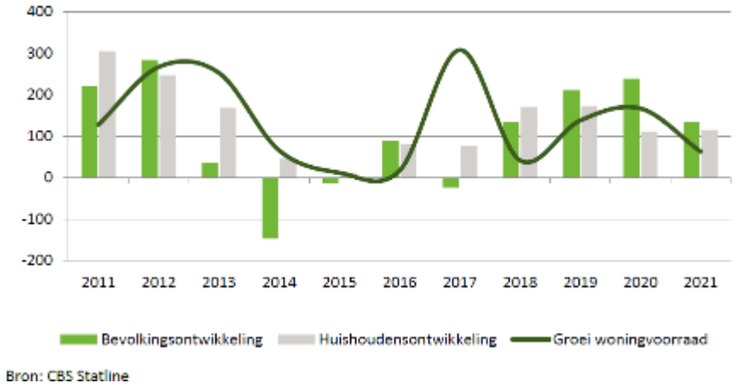
Tabel 2: Bevolkingsprognose (Bron: Companen, juni 2023)

	2030	**2035**
Huidig inwonertal	41.540	41.540
Natuurlijke bevolkings-groei	950	1.100
Extra door woning-bouwplannen	2.150	3.100
Bevolkingsprognose	**44.640**	**45.740**

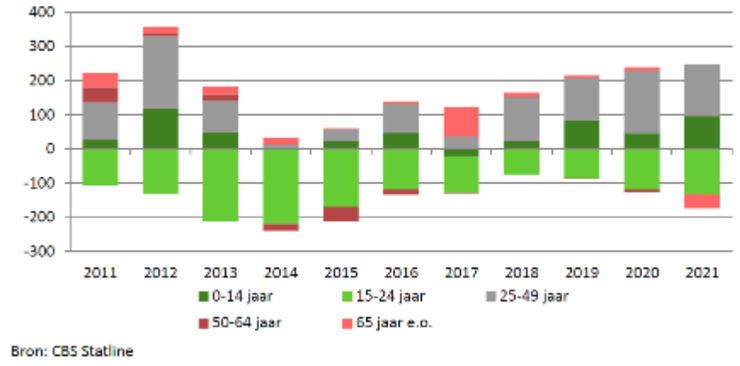

Figuur 5: Woningbouwlocaties in Wijchen[11]

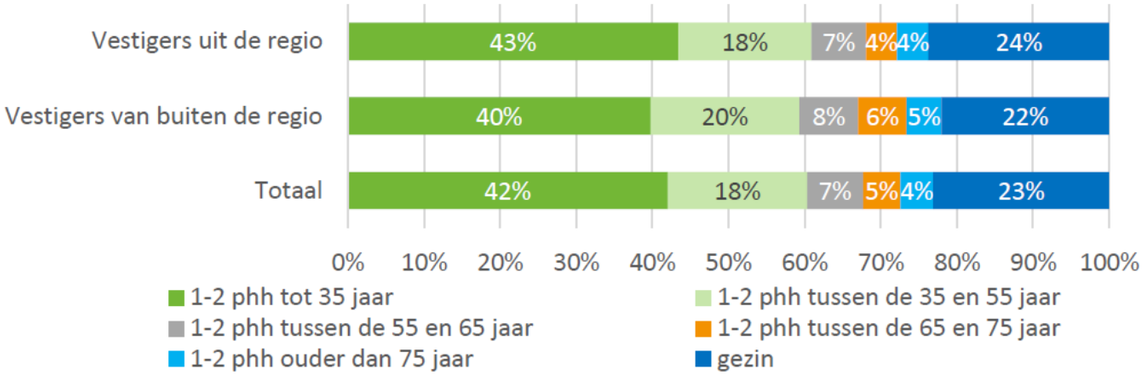
[11] Informatie vanuit gemeente Wijchen en onderzoek Companen 2023.

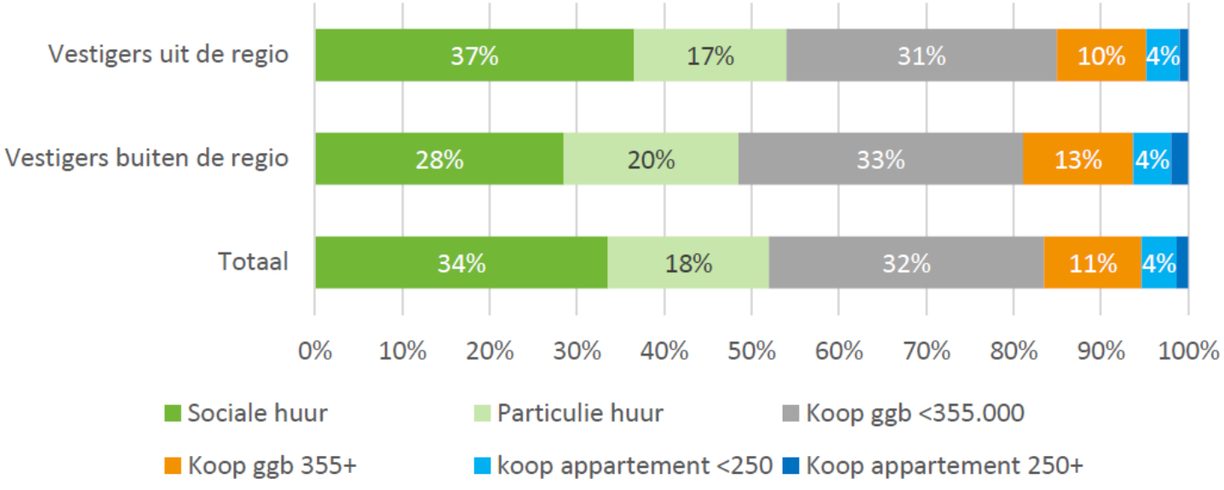
Figuur 6: Ontwikkeling woningvoorraad (Bron Companen, 2023)

Figuur 7: Migratiesaldo naar leeftijd (Bron, Companen, 2023)

Figuur 8: Profiel van vestigers in de gemeente naar huishoudtype, 2011-2021 (Bron: CBS Microdata, bewerking Companen)

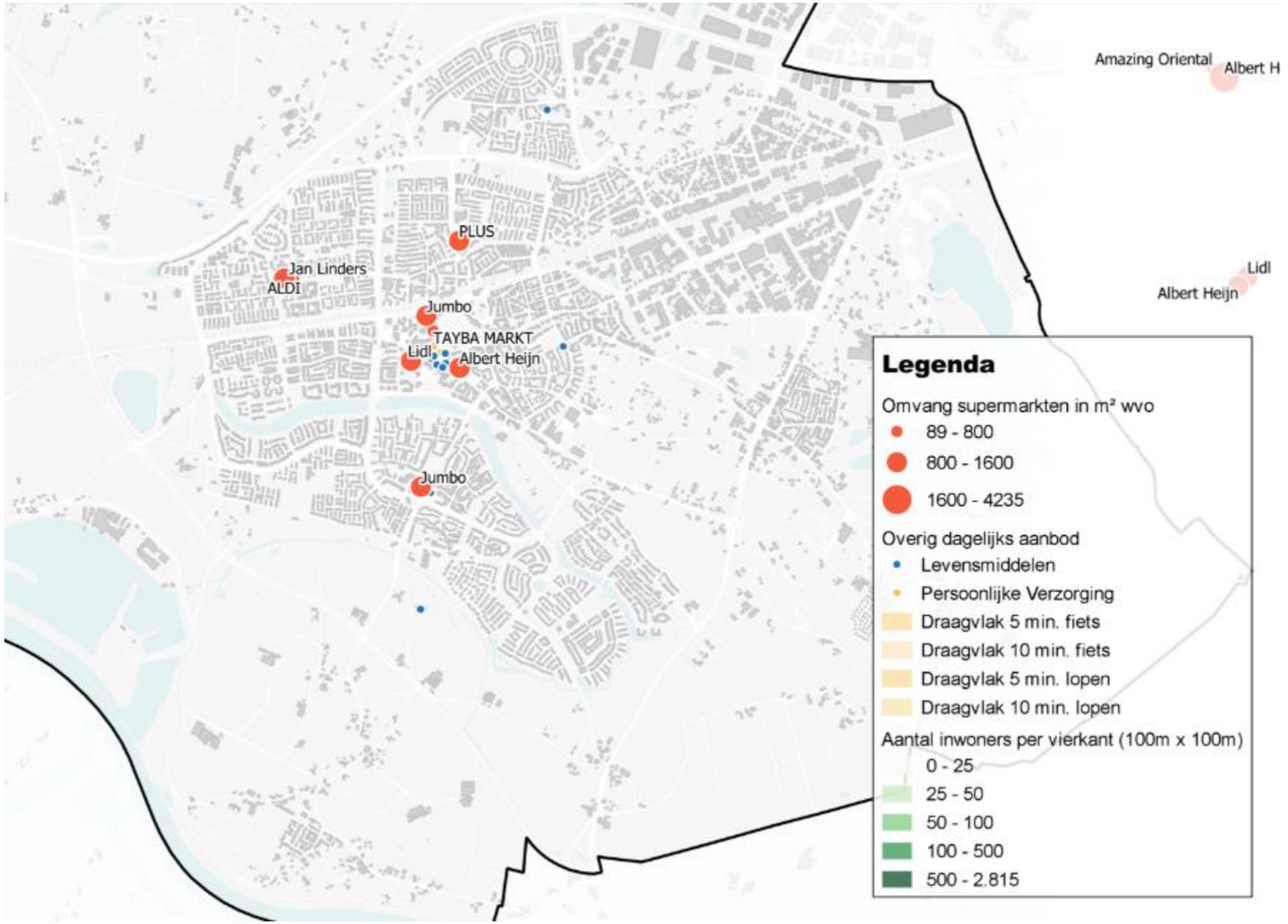
Figuur 9: Betrokken woningen door vestigers in de gemeente, 2011-2021 (Bron: CBS Microdata, bewerking Companen)

3.3 Dagelijks aanbod Wijchen

- Figuur 10 toont de dagelijkse voorzieningen in Wijchen. Te weten: supermarkten (naar grootte), overige levensmiddelenzaken (zoals bakkers en slagers) en persoonlijke verzorging (zoals drogisterijen en parfumeriezaken).
- Wijchen telt sinds het sluiten van de buurtsuper in Alverna 8 supermarkten met een totale omvang van 8.823 m² wvo (zie tabel 3).
- Het totale dagelijks aanbod bestaat uit 42 verkooppunten met een totale omvang van 11.928 m² wvo.
- In het centrum bevindt zich de grootste concentratie overig dagelijks aanbod met 24 speciaalzaken. In de buurt-, wijkcentra zijn naast één of twee supermarkten vaak ook enkele speciaalzaken gevestigd. De grootste concentratie is te vinden in Zuiderpoort met 8 speciaalzaken.
- Er speelt een plan om vanaf 2025 in Bergharen (niet in figuur weergegeven) een kleine buurtwinkel met bakkerij en broeikas voor groente en fruit te realiseren. De winkel wordt gerund door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Tabel 3: Supermarkten in Wijchen (Locatus 2023)

Naam	Straat	Winkelgebied	m² wvo
Albert Heijn	Europaplein	Centrum	1.600
Jumbo	Herenstraat	Centrum	1.375
Jumbo	Zuiderpoort	Zuiderpoort	1.326
AH(voorheen Jan Linders)	Homberg	Overig Wijchen	1.296
Lidl	Touwslagersbaan	Centrum	1.080
Plus	Tunnelweg	Tunnelweg	1.045
Aldi	Homberg	Overig Wijchen	920
Tayba Markt	Spoorstraat	Centrum	181
Totaal wvo			**8.823**

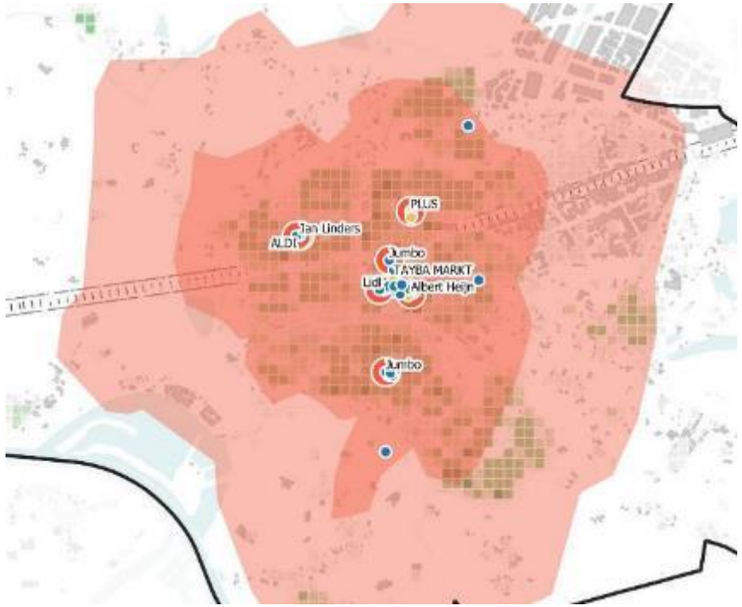

Figuur 10: Dagelijks aanbod in de kern Wijchen (Locatus, 2023)

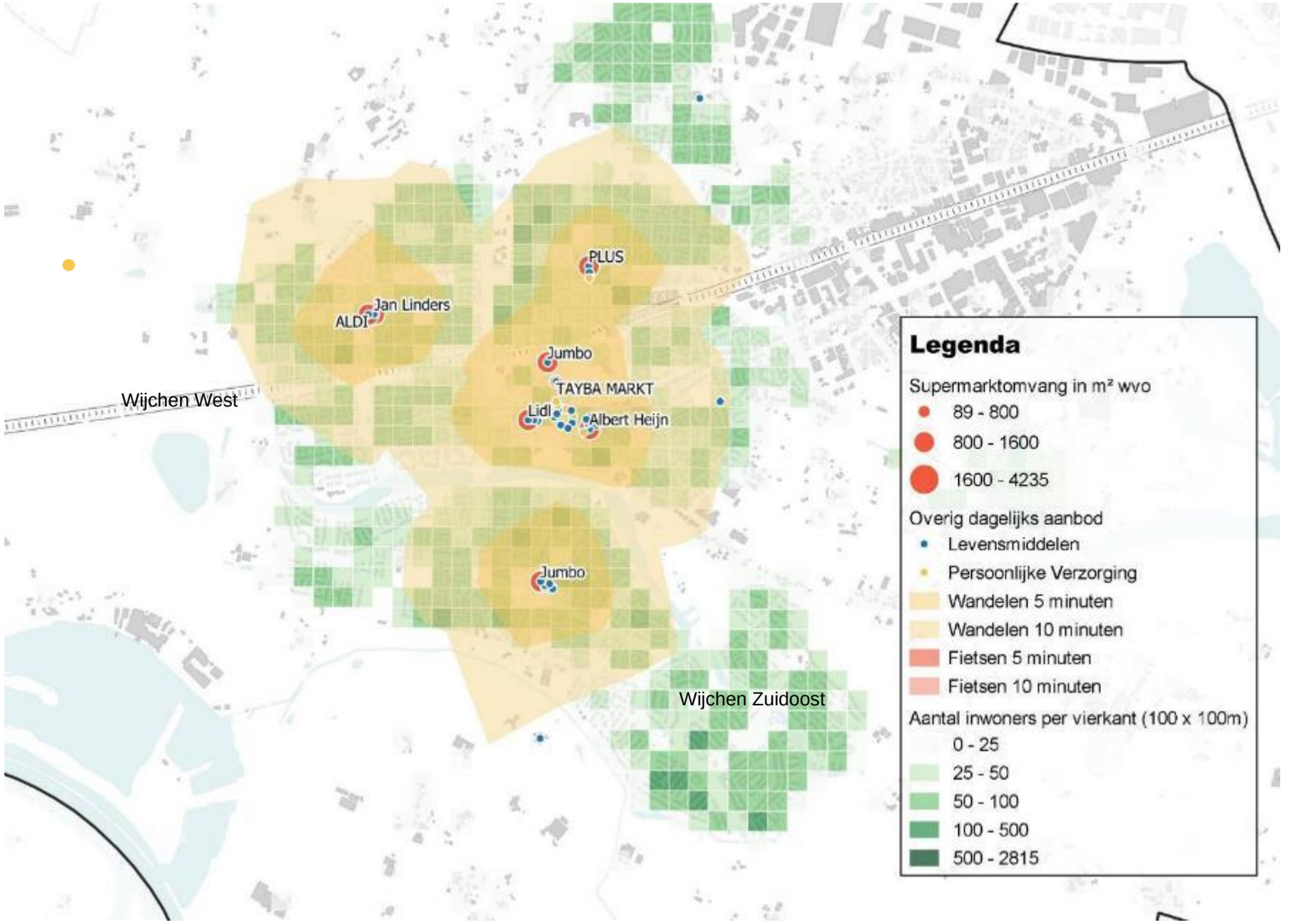
3.4 Reistijd naar supermarkten

Figuren 11 en 12 tonen zowel de spreiding van de inwoners (groene vlakken) als de reistijd naar supermarkten. Figuur 11 toont de fietsafstand, figuur 12 de loopafstand. Uit de figuren blijkt het volgende:

- Het grootste deel van de inwoners in Wijchen heeft binnen redelijke[12] reistijd (zowel met de lopend als per fiets) toegang tot een supermarkt. Wel zijn er gebieden waar de reistijd langer is dan gemiddeld en de keuzemogelijkheden in aantal en typen supermarkten beperkter is, zoals in Woezik Wijchen West, Alverna en Wijchen Zuidoost.
- Door de oogharen bezien is de consumentenverzorging in Wijchen Zuid relatief matig. Er is één supermarkt (Jumbo). Consumenten moeten wat langer reizen dan in Wijchen Centrum of Noord.

Figuur 11: Draagvlak supermarkten Wijchen o.b.v. 5 & 10 minuten fietsen

Figuur 12: Draagvlak supermarkten Wijchen o.b.v. 5 & 10 minuten lopen

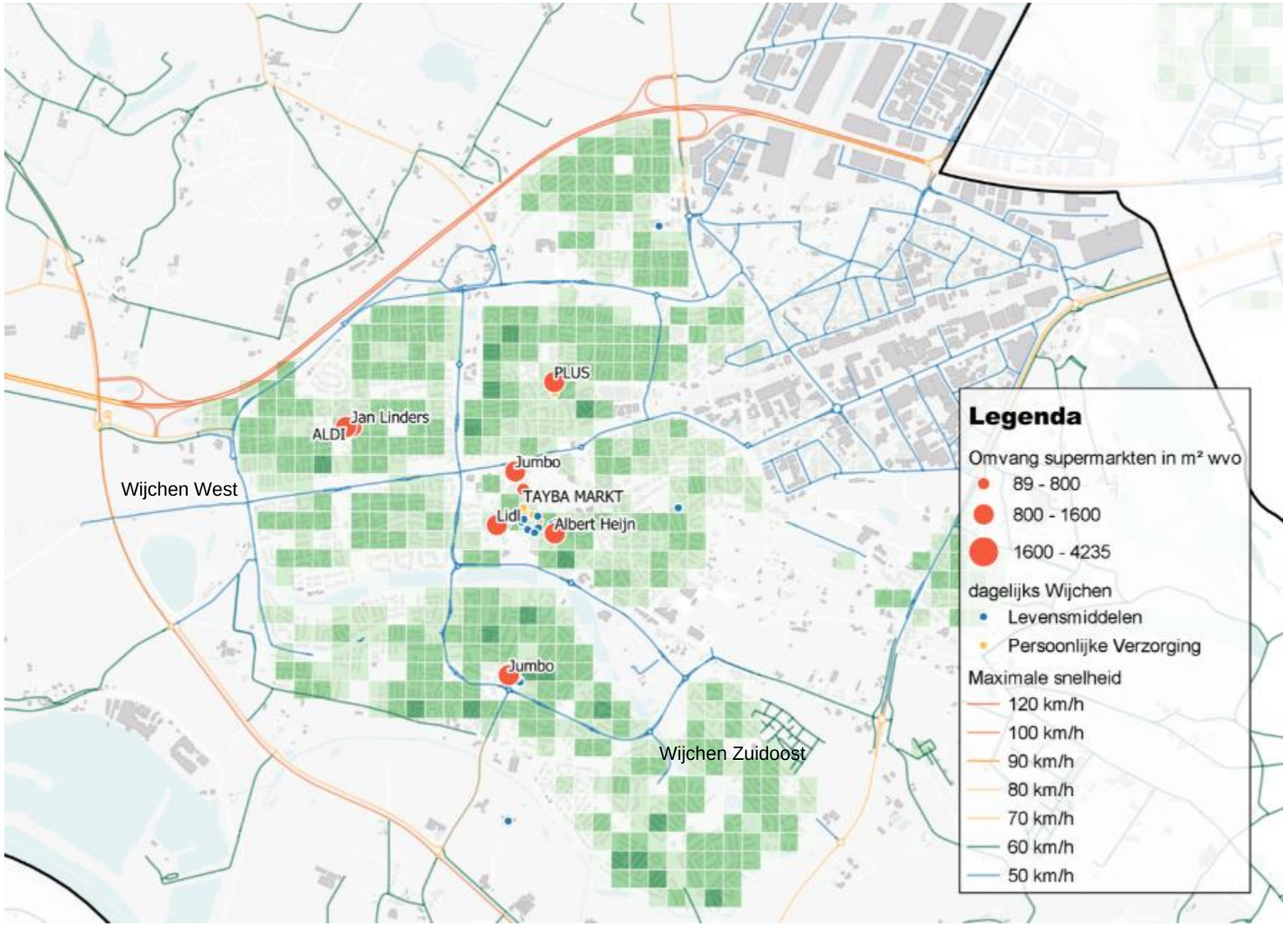
[12] Hiervoor zijn geen uniforme richtlijnen en verschilt per locatie.

3.5 Ontsluiting van Wijchen in relatie tot de dagelijkse boodschappenstructuur

- Wijchen is door zijn locatie nabij Nijmegen goed bereikbaar via het wegennet. De kern is omgeven door de snelwegen A50 (westen), A326 (noorden) en de A73 (Oosten). Aan de Zuidwestelijke en Zuid-oostelijke kant liggen ook nog N-wegen waardoor de kern van alle kanten goed ontsloten is (zie figuur 13).
- De blauwe lijnen in de bebouwde kom geven aan waar auto's 50 km/h mogen rijden (hoofdwegen). Alleen de beide Jumbo's zijn gevestigd aan een hoofdweg.
- De Lidl en Albert Heijn bevinden zich niet aan een hoofdweg, maar wel aan de rand van het centrum. Hierdoor worden combinatiebezoe-ken met de binnenstad gestimuleerd. De overige supermarkten bevin-den zich centraler in de (woon)wijken en zijn daardoor meer gericht op buurtbewoners.
- Sinds de sluiting van de buurtsuper in Alverna moeten de inwoners van de kern hun boodschappen elders doen. Uit tabel 4 blijkt dat de Jumbo Zuiderpoort en Albert Heijn dichtstbijzijnde supermarkten zijn voor hen.

Tabel 4: Afstandsmatrix Alverna naar supermarkten

Naam	Straat	Afstand In Km	Reistijd Auto
Jumbo	Zuiderpoort	3,2	6
Albert Heijn	Europaplein	3,2	6
Jumbo	Herenstraat	3,9	7
Lidl	Touwslagersbaan	3,8	7
Plus	Tunnelweg	3,8	8
Tayba Markt	Spoorstraat	4,0	8
Albert Heijn	Homberg	4,7	10
Aldi	Homberg	4,9	10

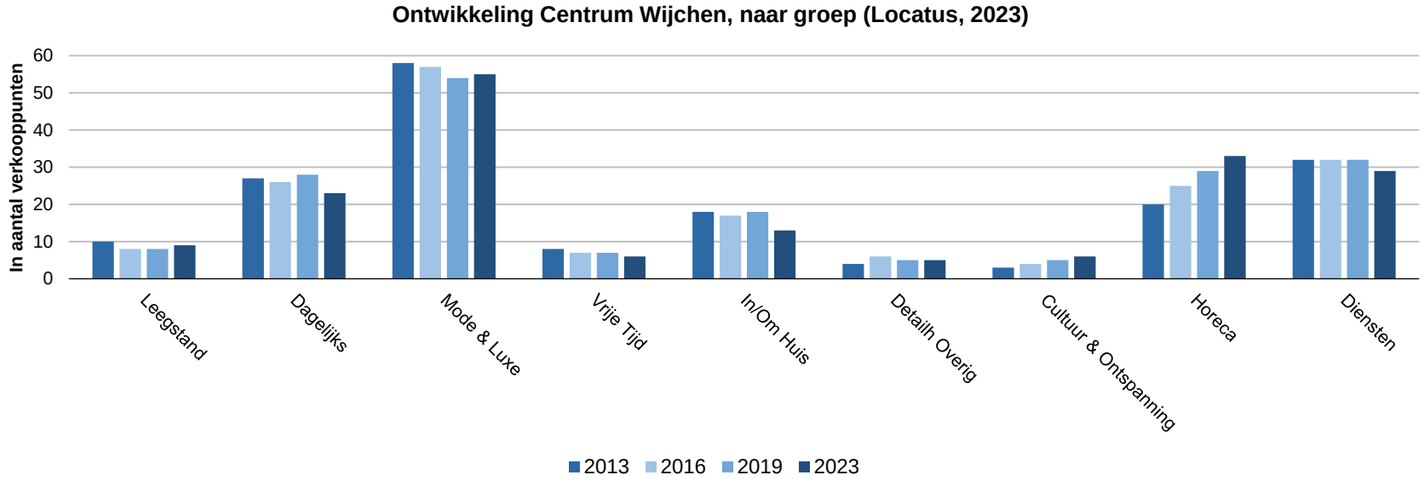

Figuur 13: Dagelijks aanbod in Wijchen in relatie tot spreiding inwoners en ontsluiting auto.

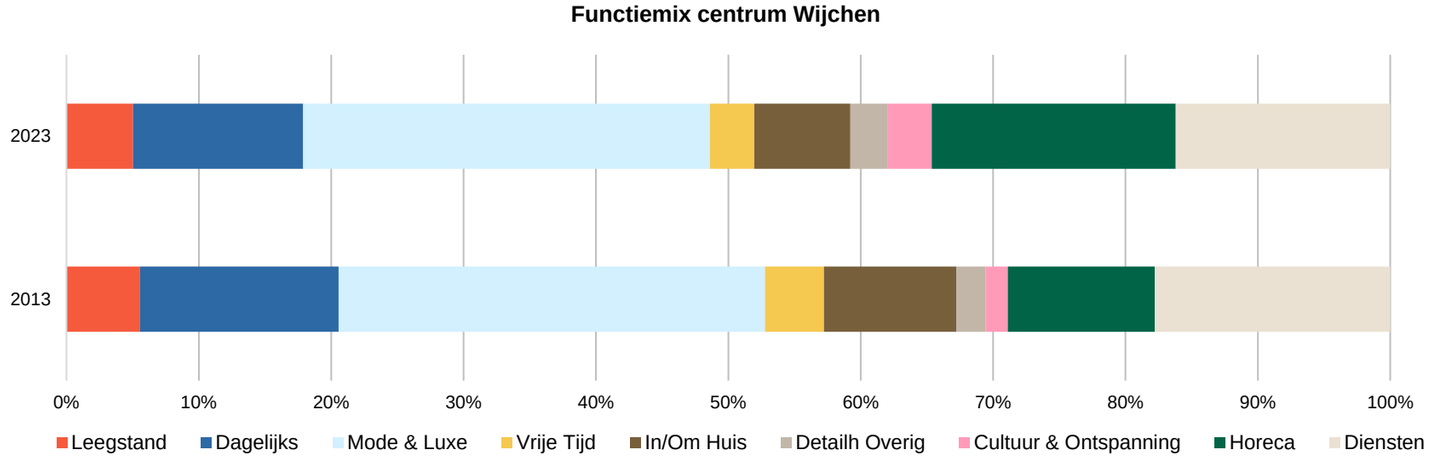
3.6 Ontwikkeling centrum Wijchen

Navolgend gaan we bondig in op de uitgangssituatie van centrum Wijchen, want een extra supermarkt kan effect hebben op centrum Wijchen.

- Figuur 14 laat de stabiele ontwikkeling van het centrum van Wijchen over de afgelopen 10 jaar zien. Hoewel het aantal verkooppunten nagenoeg gelijk is gebleven, zijn er wel verschillen per groep zichtbaar.
- Figuur 15 geeft de functiemix weer in het centrum van Wijchen. Het aanbod dagelijks, mode & luxe, in/om huis en diensten zijn allen licht afgenomen. Hiertegenover staat een toename in horeca. Ook het aanbod cultuur & ontspanning is toegenomen over de jaren. Bovendien is de leegstand ook afgenomen in het centrum.
- De verhouding tussen het aantal winkels in Wijchen centrum versus de ondersteunende boodschappencentra verschoof tussen 2013 en 2023 richting centrum Wijchen en bedraagt circa 82%. In referentiekernen[13] bedraagt dit circa 73%. Conclusie is dat Wijchen relatief veel winkelaanbod in het centrum heeft. Ook heeft centrum Wijchen verhoudingsgewijs meer dagelijks aanbod (in wvo), dan referentiecentra. Dit is ook een indicatie dat de boodschappenfunctie van het centrum er goed voor staat.

Figuur 14: Ontwikkeling Centrum Wijchen, naar groep (Locatus, 2023)

Figuur 15: Functiemix Wijchen Centrum in % van vkp (Locatus 2023).

[13] Kernen met circa 30.000 tot 50.000 inwoners Locatus Retailverkenner.

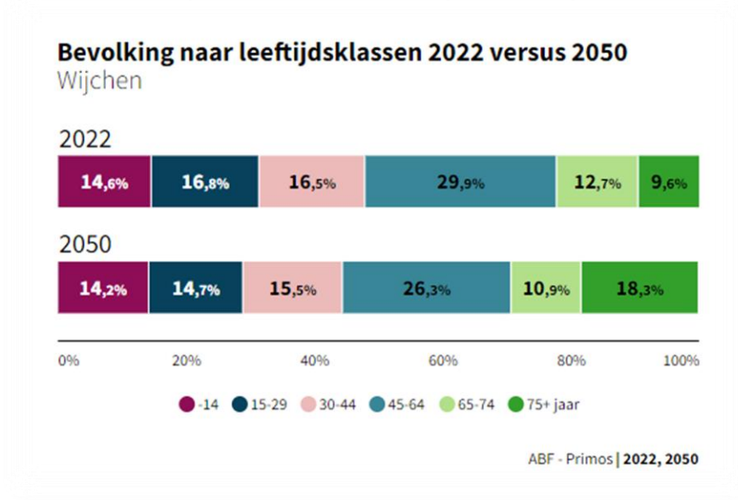
4 Sociaaleconomische analyse

Deze analyse gaat in op de sociaal-demografische en sociaaleconomische situatie van Wijchen en de buurten. We geven o.a. inzicht in leeftijd, arbeidsparticipatie, leeftijd, inkomen en leefstijl.

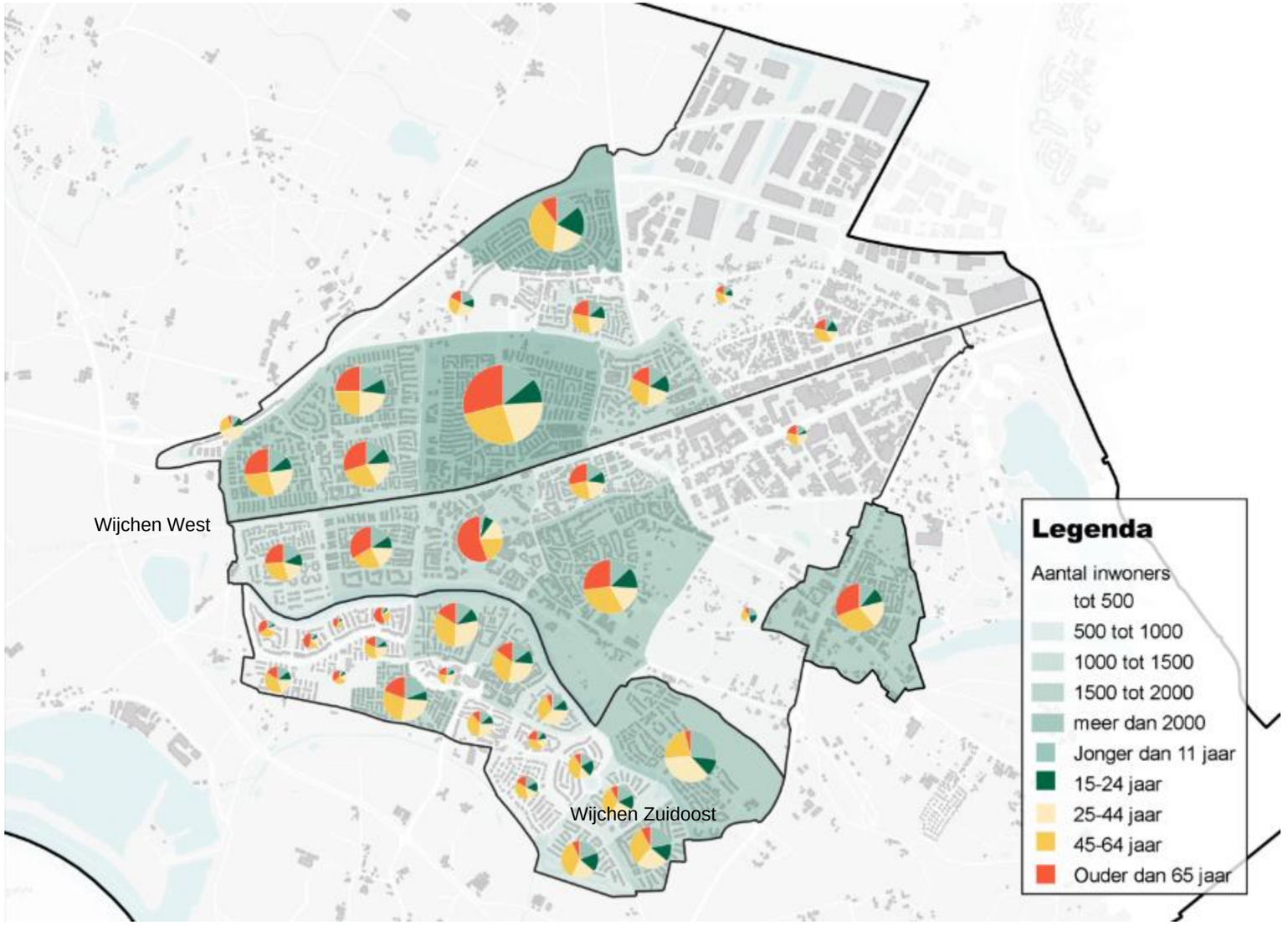

4.1 Spreiding inwoners naar leeftijd

- Figuur 16 geeft de verdeling van de inwoners van gemeente Wijchen over verschillende leeftijdsklassen. Daarnaast wordt een prognose gemaakt voor 2050. Hieruit blijkt dat met name het aandeel 75+ers in de toekomst toeneemt. Alle andere leeftijdsklassen nemen daardoor wat af.
- Figuur 17 toont de spreiding van inwoners over de kern Wijchen. De cirkeldiagrammen schetsen de leeftijdsverdeling over buurten. In en rond het centrum woont verhoudingsgewijs de grootste groep ouderen. Ook wonen in het noordwesten van Wijchen relatief veel ouderen. Bovendien wonen hier veel mensen tussen de 45-64 jaar. Naar verwachting zal een groot aandeel van de extra 75+ers straks in deze wijken woonachtig zijn.
- In Wijchen Zuidoost wonen relatief veel kinderen en is de gemiddelde leeftijd een stuk lager. Een vergelijkbare verhouding wordt verwacht in de nieuwbouwwijken Wijchen-West en Huurlingsedam. Uitgaande van nieuwbouwwijken met relatief veel eengezinswoningen.

Figuur 16: Prognose leeftijdsklassen t.o.v. 2022

Figuur 17: Leeftijd naar buurt (CBS 2021 (meest actueel)

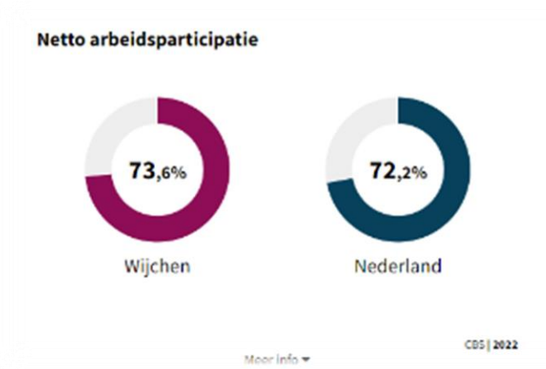
4.2 Ontwikkeling door de jaren

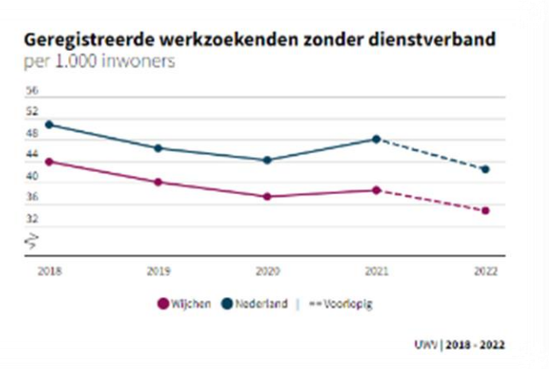
Figuur 18 toont de ontwikkeling van sociaaleconomische status van Wijchen over de afgelopen jaren.

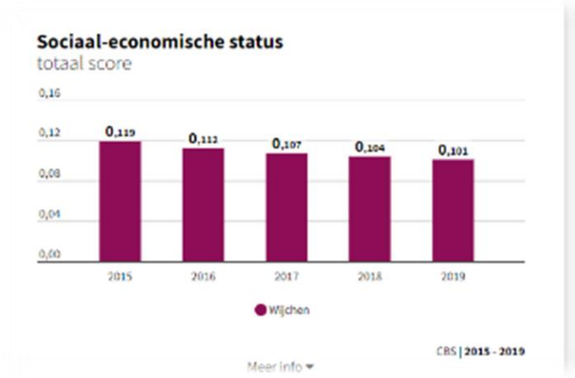
- De sociaaleconomische status in Wijchen is van 2015 tot 2019 licht afgenomen. Arbeidsverleden en financiële welvaart zijn hiervoor de verklarende factoren.
- In de gemeente Wijchen is het aantal banen in 2022 toegenomen met 3% ten opzichte van 2021. Deze groei is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het totaal aantal banen per 1.000 inwoners in Wijchen is wel 11% lager dan het landelijk gemiddelde. Een verklaring hiervoor is dat veel inwoners in Nijmegen werken.
- De netto arbeidsparticipatie in Wijchen is iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Daartegenover staat een relatief laag aantal geregistreerde werkzoekenden per 1.000 inwoners.
- Het besteedbaar inkomen per huishouden groeit de afgelopen jaren mee met het landelijk gemiddelde, maar ligt wel iets hoger in Wijchen. Ook het aandeel huishoudens ‘met inkomen dat 4 jaar of langer tot lage inkomensgrens behoort is relatief beperkt in Wijchen. De conclusie is dat Wijchen een gemiddeld kapitaalkrachtigere bevolking heeft dan gemiddeld in Nederland.

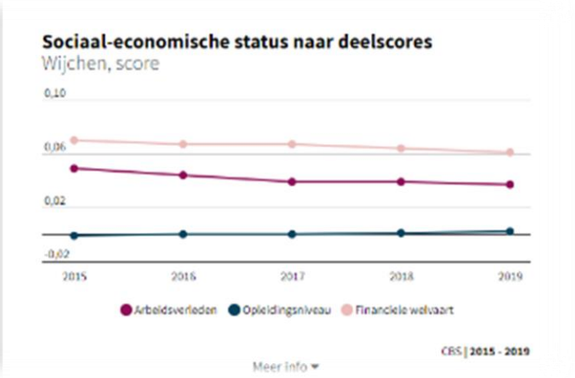
Figuur 18: Sociaaleconomische status gemeente Wijchen (druten-wijchen.incijfers.nl)

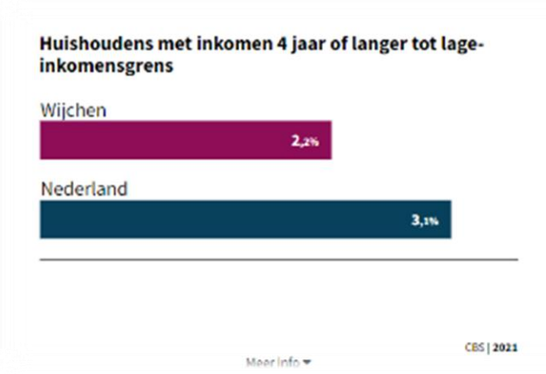

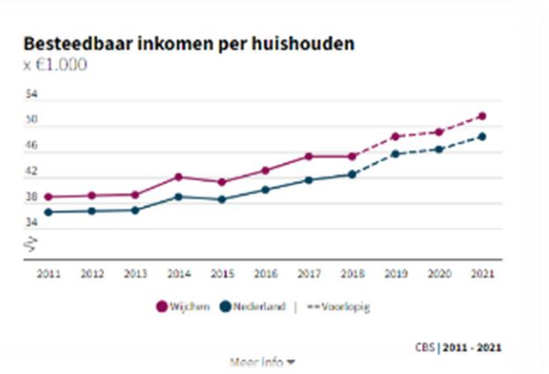

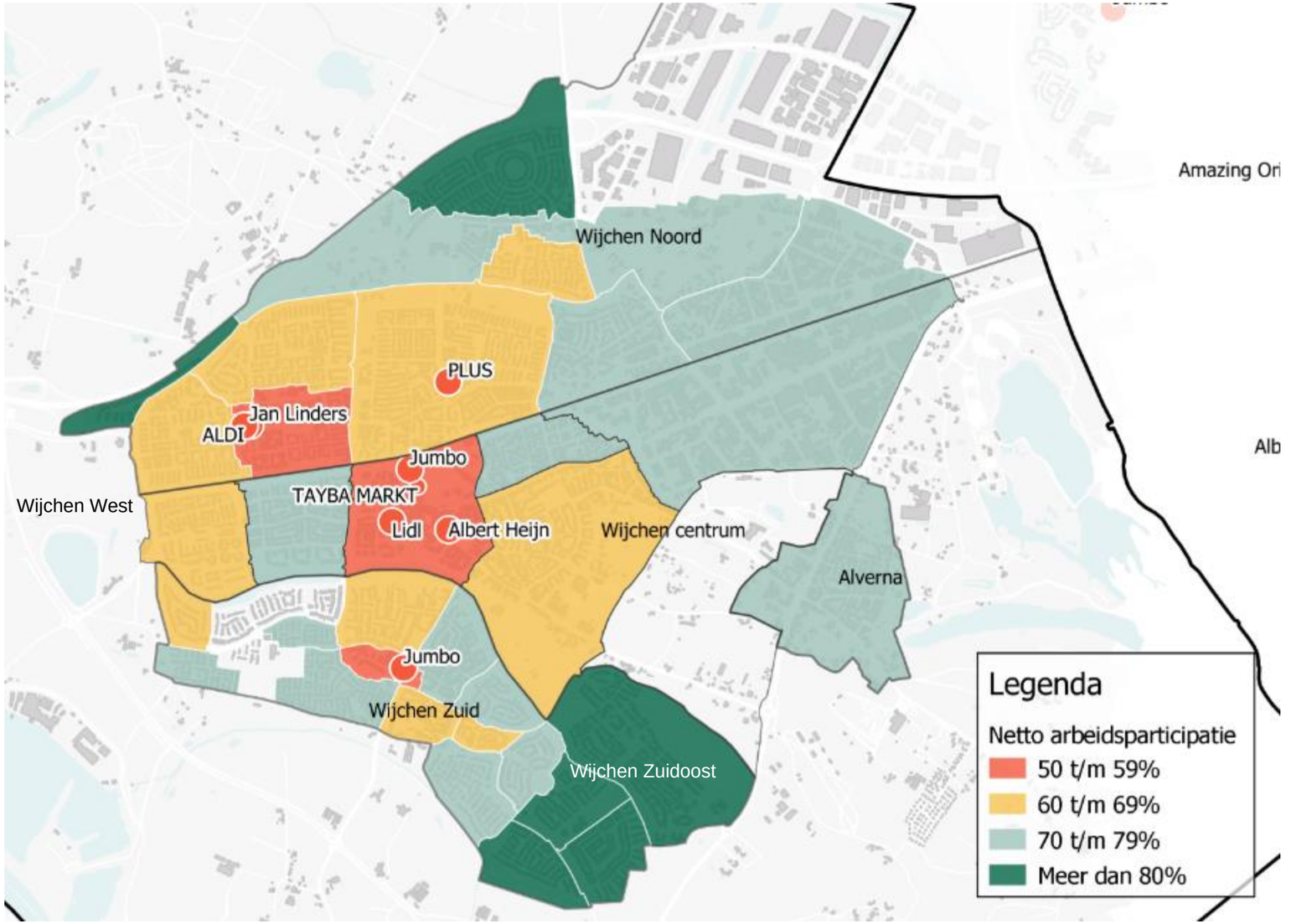

4.3 Netto arbeidsparticipatie

De netto arbeidsparticipatie is het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking. De gegevens worden gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar. Figuur 19 toont de netto arbeidsparticipatie per buurt. In het centrum, Hart van zuid en nabij Hof van Achterlo is de netto arbeidsparticipatie naar verhouding het laagst. In het centrum van Wijchen komt dit door het grote aandeel ouderen. In Hof van Achterlo en Hart van Zuid heeft dit meer sociaaleconomische redenen. In Wijchen Zuidoost en in Woezik is de netto arbeidsparticipatie juist het hoogst. Dit zijn wijken met relatief veel gezinnen met tweeverdieners.

Figuur 19: Netto arbeidsparticipatie (druten-wijchen.incijfers.nl)

4.4 Inkomensniveau naar buurt

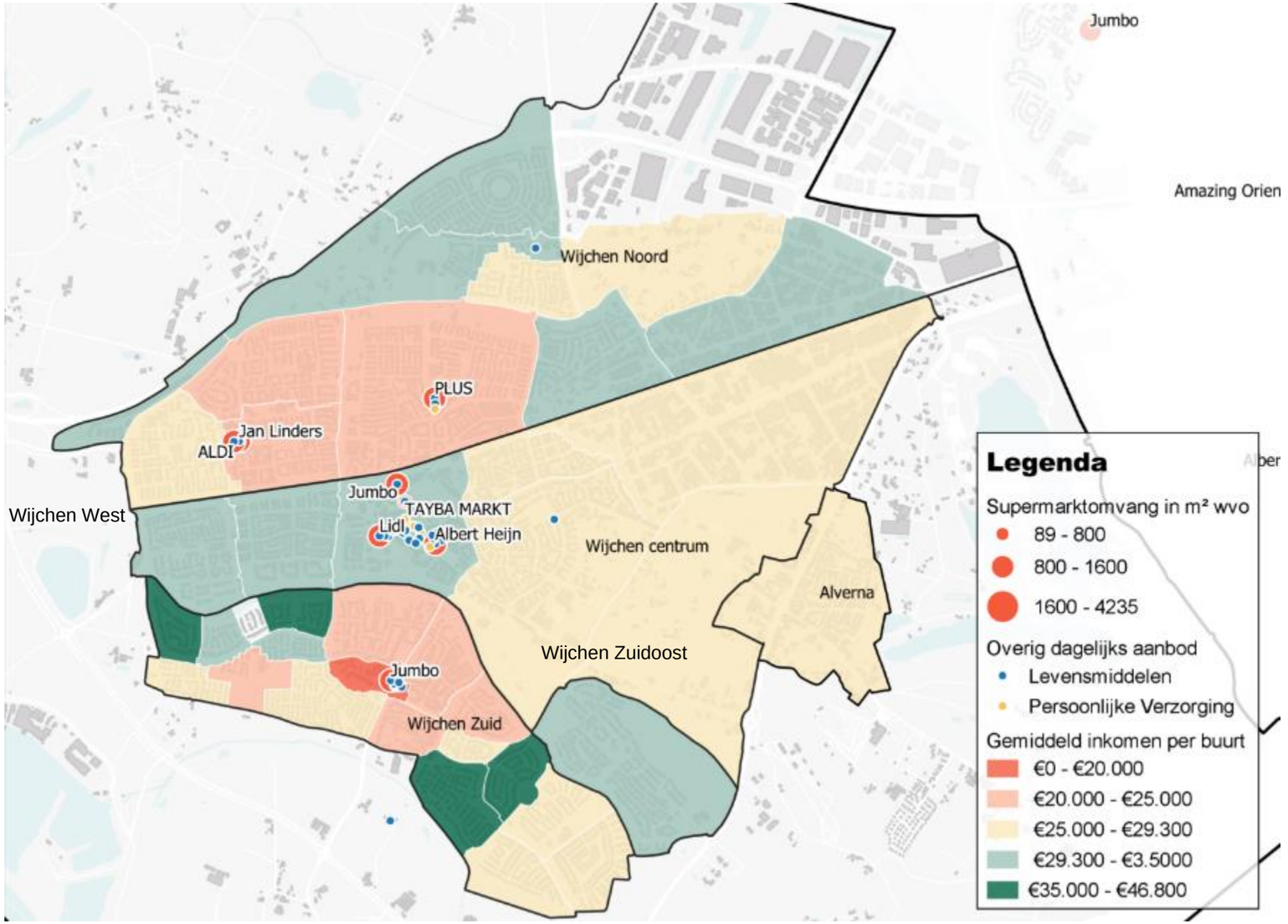
Figuur 20 toont het gemiddelde inkomensniveau op buurtniveau. Het gemiddeld inkomensniveau voor de gehele gemeente is € 29.300. Alle groen gekleurde buurten hebben een bovengemiddeld inkomen. Alle gele en rode buurten zitten (net) onder het gemeentelijk gemiddelde.

- Wat opvalt is dat hoewel de netto participatie in het centrum relatief laag is, het gemiddeld inkomen in de buurt wel bovengemiddeld is.
- In en rondom Zuiderpoort is het gemiddeld inkomen per buurt het laagst ten opzichte van de rest van de kern. Ook de buurten Wijchen Noord, Homberg, Heilige Stoel en Oudelaan scoren relatief laag.
- Op een hoger schaalniveau (zie tabel 5) heeft Wijchen Centrum het hoogste gemiddeld inkomensniveau, gevolgd door Wijchen Zuid, Wijchen Noord en ten slotte Alverna. Dit toont aan dat vooral er in Zuid er grote verschillen tussen de buurten zijn.
- Tabel 5 geeft deze inkomensniveaus weer en de daarbij horende winkelomzet per hoofd van de bevolking aan dagelijkse artikelen. Dit cijfer wordt gewoonlijk naar de lokale situatie gecorrigeerd als het inkomensniveau in het verzorgingsgebied afwijkt van het landelijke gemiddelde, Uitgaande van een prijselasticiteit van 0,4.

Tabel 5: Inkomensniveau naar wijk en besteedbaar inkomen dagelijks (Bron CBS 2021)[14]

wijk	Inkomensniveau	Winkelomzet per hoofd dagelijkse art.
Wijchen Noord	€ 26.689	€ 2.563
Wijchen Centrum	€ 28.765	€ 2.635
Wijchen Zuid	€ 28.253	€ 2.620
Alverna	€ 26.104	€ 2.541

[14] Wijchen Zuidoost behoort tot Wijchen Zuid.

Figuur 20: Inkomensniveau naar buurt (CBS 2021, meest actueel)

4.5 Doelgroepenanalyse

Om inzicht te krijgen in het type consument is een Whize-doelgroepenanalyse gemaakt[15] o.b.v. leefstijlen. Dit geeft inzicht in het type inwoners en hun voorkeuren voor verschillende voorzieningen zoals supermarkten (zie ook de toelichting op deze methodiek in bijlage 2. Figuur 21 toont per wijk de twee meest voorkomende doelgroepen/leefstijlen. De kwalitatieve behoefte wordt geanalyseerd door de kwalitatieve behoefte van de inwoners op wijkniveau af te zetten tegen het bestaande aanbod. Op basis hiervan is de match/mismatch geanalyseerd. Er zijn meerdere leefstijlen met een voorkeur voor Albert Heijn en Jumbo. Dat is logisch. Dit zijn ook de voornaamste spelers in supermarktland.

Wijchen Noord

Gezien de grote verscheidenheid aan doelgroepen in Wijchen Noord is de combinatie full-servicesupermarkt en discounter passend. Het huidige aanbod voorziet in kwalitatieve zin.

Wijchen Centrum

Ook hier bevindt zich een grote verscheidenheid aan doelgroepen. Bovendien heeft het centrum een kernverzorgende functie en moet ook rekening gehouden worden met de overige wijken. Er is een ruim, complementair aanbod, met ook een Syrische supermarkt. Het aanbod voldoet in kwalitatieve zin, zowel op wijk- als kernniveau.

Wijchen Zuid[16]

In de beide buurten in de directe omgeving van Hart van Zuid is leefstijl A dominant. Dat is uniek in Wijchen. Deze leefstijl heeft een uitgesproken voorkeur voor een discountsupermarkt. Daarbij is in een aantal westelijke buurten van dit deelgebied leefstijl J dominant. Zij hechten waarde aan een supermarkt met veel verszaken daaromheen (zoals Hart van Zuid heeft). Tegelijkertijd is er vanuit het oosten van het gebied (leefstijl I) vooral behoefte aan een full-service supermarkt (zoals de huidige Jumbo). De conclusie is dat een complementair supermarktcentrum met beide segmenten kwalitatief gezien wenselijk is.

Alverna

In Alverna bevindt zich sinds de sluiting van de buurtsuper geen supermarkt meer. Er is behoefte aan een supermarkt, maar een duidelijke voorkeur op basis van de Whize data is er niet.

[15] Het industriegebied en het gebied buiten de wijken worden niet meegenomen in de analyse omdat het aantal huishoudens te beperkt is.
[16] Hiertoe behoort Wijchen Zuidoost.

A. Voor Dromen en rondkomen is prijs een belangrijk criterium voor de keuze van een supermarkt. Daar komt bij dat acties/aanbiedingen ook sterk bepalend zijn voor de keuze voor een supermarkt. Lidl en Aldi zijn supermarkten die relatief vaak door deze groep worden bezocht.

B. Assortiment, locatie en duurzaamheid zijn voor de groep Jong en hoopvol belangrijke aspecten bij de keuze voor een supermarkt. Consumenten in de categorie Jong en hoopvol gaan doorgaans vaker naar de Albert Heijn voor de dagelijkse boodschappen.

C. Acties/aanbiedingen en de prijs zijn de twee belangrijkste aspecten voor de groep Volks en uitgesproken bij de keuze voor een supermarkt. Lidl is een supermarkt die goed past bij deze doelgroep en relatief vaak bezocht wordt.

D. Bescheiden ouderen hebben een minder duidelijke supermarktvoorkeur. Voor de groep Bescheiden ouderen zijn aspecten als vertrouwd, sfeer en het personeel een stuk belangrijker bij de keuze voor een supermarkt.

E. Deze groep doet zijn boodschappen meestal lopend. Zij houden van biologische producten en kiezen daardoor vaak voor Ekoplaza of Plus.

F. Assortiment en prijs zijn voor de groep Gewoon gemiddeld belangrijke aspecten bij de keuze van een supermarkt. Boodschappen worden doorgaans gedaan bij de bekendere landelijke ketens als Jumbo en Albert Heijn.

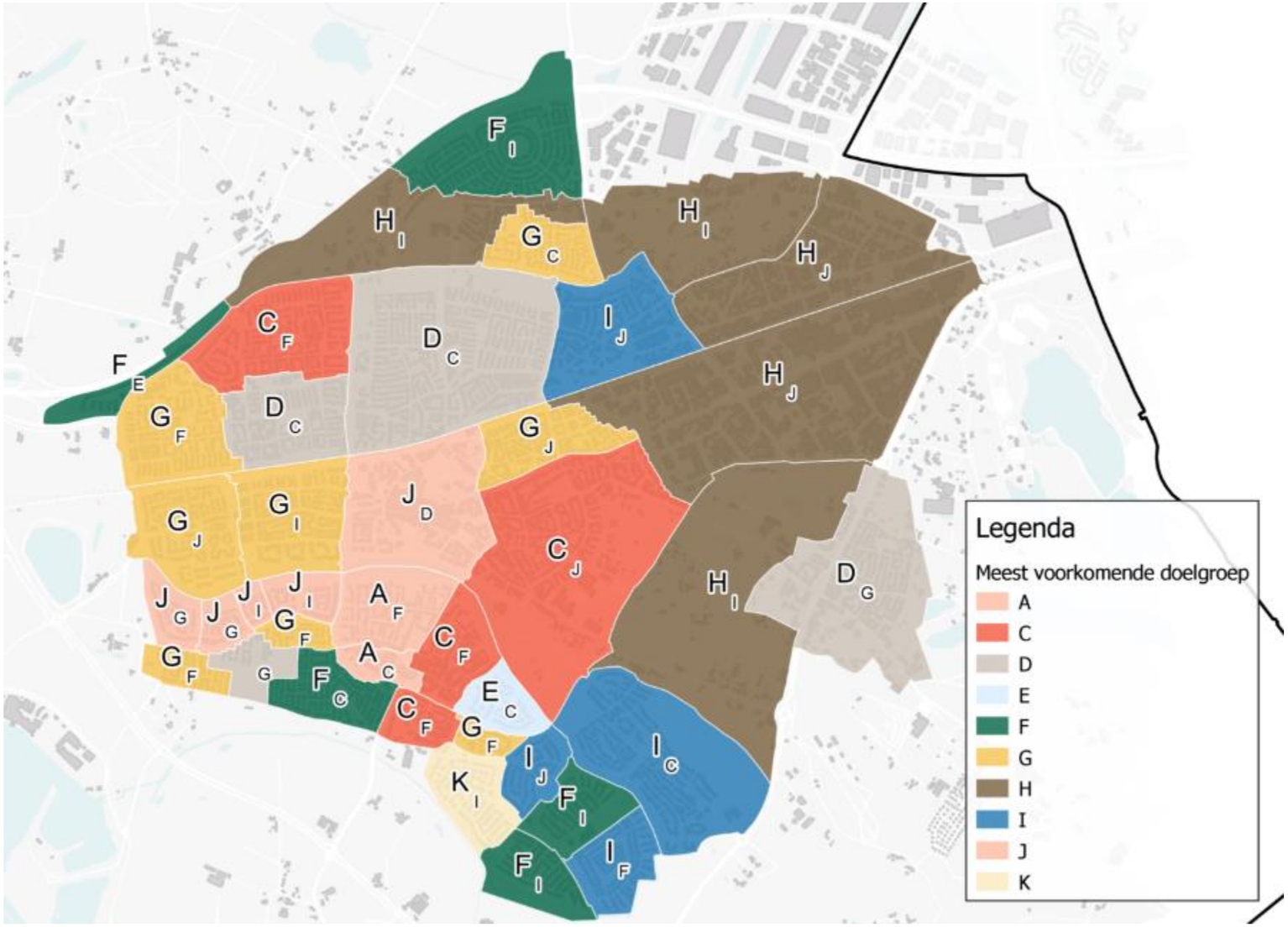
G. De groep Gezellige emptynesters heeft een sterke behoefte aan vertrouwde concepten. Onder deze groep zijn Jumbo en Albert Heijn passende formules.

H. Voor de groep Landelijke vrijheid is niet direct één aspect aan te wijzen wat de doorslag geeft bij de keuze voor een bezoek aan de supermarkt. Een supermarktconcept als Aldi spreekt wel wat meer dan gemiddeld aan.

I. De supermarktvoorkeur van de groep Plannen en rennen wordt voornamelijk bepaald door het assortiment en het aspect of het concept van deze tijd is. De dagelijkse boodschappen worden doorgaans ook gedaan bij de Albert Heijn en Jumbo.

J. Deze groep heeft een wereld aan tijd en kiest daardoor relatief vaak voor de plaatselijke verswinkel. Supermarkten met veel omringende speciaalzaken hebben de voorkeur.

K. Deze groep is heeft het goed voor elkaar en gaat graag voor kwaliteit, ook in de supermarkt. Zie kiezen relatief vaak voor de Albert Heijn.

Figuur 21: Meest voorkomende en de op-1-na meest voorkomende doelgroepen per wijk o.b.v. Whize leefstijlen .

5 DPO

Een DPO-benadering is een modelmatige verrekening van vraag en aanbod. We gaan in op de DPO-benadering uit de DSV.

5.1 DPO dagelijkse aanbod gemeente Wijchen

De DPO-benadering uit de DSV (zie tabel 6) geeft inzicht in de distributieve uitbreidingsruimte. BRO kan zich vinden in de uitkomsten van het DPO uit de DSV. De DSV stelt het volgende over de DPO-benadering:

"Uit de som komt voor 2025 kwantitatief gezien enige uitbreidingsruimte naar voren (circa 1.000 m²). Voor de langere termijn hangt de marktruimte in belangrijke mate af van het realisatietempo van de huidige woningbouwambities. Groeit de gemeente Wijchen door tot bijna 45.500 inwoners in 2030, dan ontstaat er ruimte voor het toevoegen van 1.200 à 2.000 m² wvo (komt in omvang overeen met de toevoeging van een supermarkt), blijft het aantal inwoners stabiel tot 2030, dan daalt de marktruimte tot -100 à +600 m² wvo (geen ruimte voor een extra supermarkt). Onze inschatting is dat de lage kant van de bandbreedtes de meest reële aannames zijn."

"Specifiek voor de dagelijkse sector is er qua omvang momenteel een toekomstbestendige marktsituatie; in ieder geval tot 2030 is de huidige omvang 'krap genoeg' om de groei in online winkelen op te kunnen vangen zonder onder de landelijke gemiddelde vloerproductiviteit te hoeven functioneren. Als gevolg van een mogelijk substantiële toename van de bevolking ontstaat er mogelijk op termijn ruimte voor een extra supermarkt in Wijchen. Het realisatietempo voor de plannen van de grote woningbouwlocaties die tot substantiële groei van het aantal inwoners zullen leiden, is echter nog onzeker. Gelet op deze onzekerheid, in combinatie met de onzekerheid omtrent ontwikkelingen in de winkelmarkt en de bouwsector, én het feit dat winkelontwikkelingen plaatsvinden voor een langere termijn (en niet een korte termijn), acht DTNP het onverstandig om (te) positief te rekenen. Voor de komende jaren adviseert DTNP uit te gaan van het 'zekere' scenario, waarbij sprake is van evenwicht tussen vraag en aanbod (-100 à +600 m² wvo). In het vervolg van deze detailhandelsvisie wordt er ook met dit scenario gewerkt. Daarbij merken we op dat ook voor dit 'zekere' scenario, woningbouw (+700 tot 2030) en dus inspanning nodig is."

Indicatieve marktruimteberekening voor de dagelijkse winkelsector in de gemeente Wijchen*

		2025	2030 (stabiel aantal inwoners)	2030 (snelle groei inwonertal)
a	Aantal inwoners in gemeente Wijchen	41.150	41.150	45.435
b	Winkelomzet per hoofd (excl. btw en internet), gecorrigeerd voor gemiddeld inkomen in Wijchen	€ 2.466 (met 7,5% online)	Effect internet → € **2.266** à € 2.399 (met 10 à **15% online**)	€ **2.266** à € 2.399 (met 10 à **15% online**)
c	Koopkrachtbinding	90%	90%	90%
d	Verwachte winkelomzet verzorgingsgebied (excl. btw) a * b * c	€ 91,3 mln	€ **83,9** à € 88,9 mln	€ **92,7** à € 98,1 mln
e	Aandeel vreemde koopkracht/koopkrachttoevloeiing	10%	10%	10%
f	Totale winkelomzet (excl. btw) d / (1 - e)	€ 101,5 mln	€ **93,2** à 98,7 mln	€ **103,0** à 109,0 mln
g	Gemiddelde winkelomzet per m² wvo (excl. btw)	€ 7.577	€ 7.577	€ 7.577
h	Potentieel winkelaanbod f / g	ca. 13.400 m² wvo	ca. **12.300** à 13.000 m² wvo	ca. **13.600** à 14.400 m² wvo
i	Huidig winkelaanbod	ca. 12.400 m² wvo	ca. 12.400 m² wvo	ca. 12.400 m² wvo
j	Indicatie uitbreidingsruimte h - i	ca. 1.000 m² wvo	ca. **-100** à +600 m² wvo	ca. **1.200** à 2.000 m² wvo

* Voor een toelichting op de achtergronden van deze berekening verwijzen we naar de publicatie van Retail Insiders (2021), 'Omzetkengetallen 2020 ten behoeve van ruimtelijk-economisch onderzoek'.

Vetgedrukt: de meest waarschijnlijke kant van de bandbreedte, gelet op de recente (ver)snel(de) ontwikkelingen online.

Tabel 6: Indicatieve marktruimteberekening van DSV (Detailhandelsstructuurvisie gemeente Wijchen en Toekomstvisie centrum Wijchen - 20 januari 2022)

6 Locatiestudie

In deze locatiestudie zijn de verschillende planlocaties individueel, maar ook in samenhang getoetst op ruimtelijke criteria.

6.1 Inleiding locatiestudie

In deze locatiestudie zijn de verschillende planlocaties individueel, maar ook in samenhang getoetst op ruimtelijke criteria. Zie bijvoorbeeld het criterium ‘combinatiebezoek andere voorzieningen’. In principe leidt een supermarkt in ieder centrum tot meer combinatiebezoek, maar in het ene centrum is dit aanzienlijker dan in het andere. Dit is uiteraard afhankelijk van het aantal en type aanwezige voorzieningen. De afwegingsmatrix is ingevuld o.b.v. het bureau-onderzoek, een schouw op woensdag 7 juni (tijdens zonnig weer circa 24 graden) en diverse eerder opgestelde studies. We gaan per winkelcentrum uit van een ruimtelijke inpassing van een supermarkt die ons het meest haalbaar lijkt. Uiteraard kunnen er ook andere supermarktscenario’s denkbaar zijn. De uitkomsten van de afwegingsmatrix zijn indicatief en vooral richtinggevend. Omwille van overzichtelijkheid is gekozen voor de volgende eenvoudige beoordeling:

- Groen = positief.
- Geel = beperkt/neutraal.
- Rood = negatief.

Het meest voorkomende oordeel vormt het eindoordeel.

6.2 Toelichting op afwegingscriteria

Navolgend zijn de afwegingscriteria uit tabel 1 toegelicht.

- **Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt:** een nieuwe supermarkt moet kunnen renderen. Zowel de ruimtelijke als ruimtelijk-functionele locatie-eisen moeten op orde zijn. Denk aan voldoende omvang (m² wvo) in een praktische vorm (rechthoek), parkeren en verkeersafwikkeling op orde moet zijn, maar ook dat de supermarkt voldoende ‘eigen’ verzorgingsgebied en consumentendraagvlak heeft (concurrentiepositie).
- **Beschikbaarheid van panden/gronden:** een reguliere supermarkt van circa 1.000 m² wvo heeft circa 1.300 m² bvo nodig (exclusief parkeervoorziening). Dergelijke ruimtes zijn schaars in of nabij winkelgebieden en veelal enkel te realiseren door voorzieningen te verplaatsen. Denk aan winkels, maar bijvoorbeeld ook maatschappelijke voorzieningen zoals een bibliotheek of sporthal. We analyseren of er veel leegstand in het winkelcentrum is of er ‘geschoven kan worden’ met voorzieningen? Ook relevant: zijn er vrije kavels/gronden in de directe omgeving waar een reguliere supermarkt kan landen.
- **Complexiteit van project:** hierbij gaat erom welke ruimtelijke ingrepen nodig zijn. Moeten er bijvoorbeeld voorzieningen worden verplaatst. Is er sprake van veel versnipperd eigendom etc.?
- **Verwervingskosten:** hier gaat het vooral om de te maken kosten. Versnipperd eigendom zorgt doorgaans vooral hogere kosten.
- **Parkeren:** is voor supermarkten essentieel. We letten op de huidige parkeerdruk en maken een inschatting of er veel extra vakken nodig zijn. Hierbij is relevant of de supermarkt wordt ‘ingewisseld’ met andere voorzieningen met parkeernorm. Ook kijken we naar de ligging van de supermarkt t.o.v. de parkeervoorziening. Idealiter ligt de ingang direct in het zicht van de parkeervoorziening en zijn loopafstanden klein (max. 75 meter).
- **Verkeersafwikkeling:** supermarkten moeten goed bereikbaar zijn met meerdere vervoersmiddelen, maar de auto is essentieel. Soms liggen supermarkten midden in de woonwijk en zijn niet goed via doorgaande wegen te bereiken. In dat geval is een supermarkt erg aantrekkelijk van mensen uit de ‘eigen’ wijk maar niet voor mensen uit andere wijken. Sommige wegen zijn daarbij niet geschikt voor veel extra ‘zoekverkeer’ dat een supermarkt oplevert.
- **Zichtbaarheid en zichtrelaties:** bij zichtbaarheid gaat het vooral om de zichtbaarheid van de supermarkt vanaf doorgaande wegen. Zichtrelaties gaan over de relatie tussen de verschillende voorzieningen in een winkelcentrum. Idealiter ligt de supermarkt met de in- en uitgang richting de andere voorzieningen. Dit optimaliseert combinatiebezoek.
- **Meerwaarde supermarkt op omgeving vanuit leefbaarheid**: supermarkten voorzien in de eerste levensbehoeften. Een supermarkt is daarnaast een belangrijke ontmoetingsplaats voor de buurt. Een supermarkt creëert werkgelegenheid, een gemiddelde supermarkt levert al snel circa 150 tot 200 banen op (parttime en fulltime), vooral voor jongeren uit de omgeving. Daarbij is ook het profiel van de supermarkt van belang. In de ene buurt past een discounter bijvoorbeeld beter dan in de andere buurt (zie hoofdstuk 4).
- **Afstand tot andere supermarkten**: hierbij gaat erom of een supermarkt een ‘eigen verzorgingsgebied heeft. Dat genereert immers het consumentendraagvlak.
- **Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners):** dit geeft een indicatie van zowel de concurrentiepositie van de supermarkt als de consumentenverzorging in het gebied. Liggen supermarkten op acceptabele afstand van de inwoners?
- **Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum vanuit uitgangspositie centrum:** supermarkten zijn (belangrijke (soms de belangrijkste) trekkers van voorzieningencentra. De komst van een extra supermarkt geeft een impuls aan het combinatiebezoek en is veelal een financiële drager voor een algehele renovatie. De totale meerwaarde hangt per centrum af van o.a. de uitgangssituatie van het centrum, de ruimtelijke uitstraling, de mate van combinatiebezoek etc.
- **Combinatiebezoek andere voorzieningen: d**e mate van combinatiebezoek is afhankelijk van het aantal en het type voorzieningen. Boodschappenwinkels en frequent-benodigde niet-dagelijkse winkels (zoals Action, Blokker, Hema) hebben een hoge mate van combinatiebezoek met supermarkten.
- **Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt:** dit is afhankelijk van het planinitiatief. We gaan uit van het meest reële scenario van inpassing.
- **Omzeteffecten op andere centra:** een versterking van het ene centrum kan leiden tot een verzwakking van het andere centrum. Dit verschilt echter per initiatief en is o.a. afhankelijk van de mate van verschuiving van koopstromen, de afstand tot andere centra en de uitgangspositie van de centra. We geven de **kans op** omzeteffecten aan, maar in de ruimtelijke ordening gaat het niet over omzeteffecten maar over de kans op verdringing. (Sluiting van zaken) en de aanvaardbaarheid daarvan.

6.3 Wijchen Centrum

Het centrum van Wijchen is een middelgroot, levendig en druk centrum. Er is een redelijk gevarieerd aanbod met zowel formules als lokaal ondernemerschap. Er is een grote Albert Heijn in de Marktpassage en supermarkt Lidl zit aan andere kant van centrum. Beide supermarkten vormen ankerpunten. Jumbo ligt wat afzijdig. De Marktpassage is wat gedateerd. Er is een redelijk groot niet-dagelijks winkelaanbod met o.a. formules als Open 32, Hunkemöller, Intertoys etc. Tijdens de schouw waren de parkeerterreinen goed gevuld.

Tabel 7: Locatie-afwegingsmatrix centrum Wijchen

Hoofddoel	Variabele	Centrum Wijchen	Beoordeling
Economisch functioneren supermarkten (locatiebehoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	+/-	Redelijk, mits goed inpasbaar nabij voornaamste parkeervoorziening (lijkt niet haalbaar).
	Beschikbaarheid van panden/gronden	-	Geen direct beschikbare panden, of gronden (weinig grote leegstaande panden).
	Complexiteit project	-	Groot, veel verschuiving van voorzieningen nodig om ruimte en praktische vorm te creëren. Versnipperd eigendom. Weinig kans voor herlocatie.
	Verwervingskosten	-	Groot. Dure locaties en herlocatie voorzieningen.
	Parkeren[17]	+/-	Lijkt een opgave. Parkeerdruk is al redelijk hoog en neemt toe omdat het aantal parkeerplaatsen in de toekomst met 150 wordt verminderd. Daarbij: supermarkt moet in directe omgeving van parkeervoorziening gerealiseerd worden.
	Verkeersafwikkeling	-	Laden en lossen is vooral de opgave. Tevens is een toename van autoverkeer in het centrum niet wenselijk.
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+	Positief, vanwege de nabijheid van winkels met directe zichtrelatie, maar mits goed ruimtelijk inpasbaar.
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[18]	+/-	Een extra supermarkt heeft niet direct effect op een betere leefbaarheid. Het deelgebied heeft al een gevarieerd supermarktaanbod.
	Afstand tot andere supermarkten	-	Negatief, de supermarkt zal moeten concurreren met het reeds bestaande en sterke aanbod in de nabijheid.
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	-	Negatief, er zijn reeds veel supermarkten in het deelgebied Centrum Wijchen.
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum, vanuit uitgangssituatie centrum.	+/-	Beperkt/neutraal, centrum is al goed voorzien qua aantal en profiel van aanwezige supermarkten. Extra supermarkt kan zorgen voor (te) hoge parkeerdruk. Centrum Wijchen heeft daarbij een goede uitgangssituatie. Een extra supermarkt is niet noodzakelijk en draagt niet substantieel bij.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	+	Positief. Centrum Wijchen heeft een ruim en gevarieerd aanbod. Optimaal combinatiebezoek is mogelijk mits goed ruimtelijk ingepast.
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	Beperkt/neutraal. Dit is afhankelijk van de locatie. Laden lossen en looproute naar parkeervoorziening lijken knelpunten.
	Omzeteffecten op andere centra	+/-	Beperkt/neutraal. Extra supermarkt in centrum Wijchen zal niet leiden tot wezenlijk ander boodschappengedrag in de wijken.
Totaal oordeel		-	Zowel beperkt/neutraal als negatief scoren beiden 6 keer. De eindscore is echter negatief. Ruimtelijke inpassing van extra supermarkt lijkt ruimtelijk niet haalbaar en voegt relatief weinig toe. Centrum heeft al een compleet boodschappenaanbod.

[17] Hiervoor heeft onze planoloog een eerste inschatting gemaakt.
[18] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.

6.4 Hart van Zuid

Hart van Zuid is een zogenaamd naar binnen gekeerd centrum. Aan de binnenzijde oogt het centrum goed verzorgt, maar aan de buitenzijde oogt het wat rommelig (blinde gevels). Het is een weinig overzichtelijk centrum, met drie in/en uitgangen. Dit is ook qua veiligheid niet wenselijk. Er is een groot parkeerterrein aan de achterzijde van het centrum, dat lijkt efficiënter te kunnen worden ingedeeld (meer plekken). Ook zijn er twee kleinere parkeerterreinen aan de voorzijde (zuidzijde).

Er is een verhoudingsgewijs groot dagelijks speciaalaanbod, maar ook een Terstal (kleding) en wat horeca. Er zijn drie woonlagen boven het centrum. Tijdens de schouw (rond lunchtijd) was het redelijk druk in het centrum. Het centrum ligt aan de doorgaande weg Zuiderdreef, waardoor het centrum ook vanuit andere wijken goed bereikbaar is. Er zijn diverse maatschappelijke voorzieningen ten westen van het centrum (basisschool, sporthal en wijkcentrum).

Tabel 8: Locatie-afwegingsmatrix Hart van Zuid

Hoofddoel	Variabele	Hart van Zuid	Beoordeling
Economisch functioneren supermarkten (locatie-behoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	+	Sterk eigen consumentendraagvlak, zowel nu als in de toekomst.
	Beschikbaarheid van panden/gronden	+/-	Een grotere gebiedsontwikkeling kan ruimte bieden voor een extra supermarkt. Dit is nog niet zeker. Het op te stellen masterplan zal hier verder op ingaan. Gemeente is eigenaar van grond (geen versnipperd eigendom).
	Complexiteit project	+/-	Minder grote complexiteit dan in sommige andere gebieden. Wel mede afhankelijk van het supermarktscenario.
	Verwervingskosten	+/-	Geen versnipperd eigendom, maar grond moet nog wel worden aangekocht van gemeente.
	Parkeren[19]	+/-	Beperkt/neutraal. Parkeerdruk lijkt nu niet erg hoog, maar lijkt wel een opgave, ook vanwege wens om woningen toe te voegen.
	Verkeersafwikkeling	+	Positief, centrum ligt goed ontsloten aan doorgaande Zuiderdreef en via fietsroute Diepvoorde richting centrum.
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+/-	Neutraal. Centrum is goed zichtbaar vanaf Zuiderdreef. Voor goede zichtrelaties is potentie, mits dit in definitief plan ook goed wordt doorgevoerd.
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[20]	+	Positief, extra supermarkt kan inspelen op specifieke doelgroepen. Vooral discounter gewenst. Extra supermarkt is een belangrijk onderdeel in de beoogde renovatie van het centrum.
	Afstand tot andere supermarkten	+	Positief, andere supermarkten op enige afstand, enkel Jumbo in de nabijheid.
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	+	Positief, deelgebied Wijchen Zuid heeft relatief weinig supermarktaanbod.
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum, vanuit uitgangspositie winkelcentrum	+	Groot aanbod andere winkels die kunnen profiteren van combinatiebezoek van extra supermarkt. Uitgangssituatie Hart van Zuid, is matig. Ruimtelijke upgrade is wenselijk.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	+	Groot aanbod andere winkels (verszaken) die kunnen profiteren van combinatiebezoek van extra supermarkt.
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	Neutraal. De ruimtelijke kwaliteit is in potentie groot, mits centrum ook volledig wordt ‘opengebroken’ en commercieel en maatschappelijk programma één geheel wordt.
	Omzeteffecten op andere centra	+/-	In verhouding tot een supermarkt in een ander centrum is het effect op vooral Wijchen Centrum wat groter. Dat komt omdat het centrum een sprong zal maken in aantrekkelijkheid. De verwachting is echter dat deze effecten beperkt zijn en deels of volledig worden gecompenseerd door de groei van het inwonertal en consumentendraagvlak. De omvang van effect is echter afhankelijk van het supermarktscenario (zie ook paragraaf 2.4).
Totaal oordeel		+	De inpassing van een supermarkt lijkt haalbaar, heeft meerwaarde voor de consumentenverzorging en voorzieningenstructuur, waarbij effecten op andere centra aanvaardbaar zijn. Daarbij geeft een sterker centrum met extra supermarkt een sociale impuls aan de buurt.

[19] Hiervoor heeft onze planoloog een inschatting gemaakt.
[20] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.

6.5 Hof van Achterlo

Dit is een modern supermarktcentrum met 2 supermarkten (Albert Heijn en Aldi). Daarboven zijn drie lagen woonbebouwing. Tijdens de schouw was het niet druk in tegenstelling tot het nabijgelegen winkelcentrum Noord. Het centrum heeft veel dichtgeplakte gevels. Het centrum lijkt wat te groot opgezet. Ook de supermarkten lijken ‘op de groei’ te zijn gebouwd, met ruimte entrees en kassapleinen. Het parkeerterrein aan de achterzijde was grotendeels leeg tijdens de schouw.

Tabel 9: Locatie-afwegingsmatrix Hof van Achterlo

Hoofddoel	Variabele	Hof van Achterlo	Beoordeling
Economisch functione-ren supermarkten (locatie-behoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	-	De supermarkt moet concurreren in een wijk met al veel supermarktaanbod, terwijl de toevloeiing vanuit andere wijken beperkt zal zijn.
	Beschikbaarheid van panden/gronden	-	Geen leegstand/direct beschikbare panden. Enkel mogelijk bij verplaatsing sporthal.
	Complexiteit project	-	Grote complexiteit, sloop/nieuwbouw sporthallocatie en relocatie van sporthal naar elders.
	Verwervingskosten	+/-	Sporthal-locatie doorgaans niet zeer dure grond, wel is relocatie nodig en mogelijk moet daar ook grond/vastgoed worden verworven.
	Parkeren[21]	+	Ogenschijnlijk lage parkeerdruk. Parkeerterrein lijkt nog niet aan maximale capaciteit te zitten, dat biedt kans voor toevoegen van (supermarkt)programma.
	Verkeersafwikkeling (auto)	+/-	Centrum ligt centraal in de wijk, maar daardoor niet direct aan Randweg Noord. Goed bereikbaar vanuit de eigen wijk maar matige autobereikbaarheid vanuit andere wijken.
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+/-	Op de sporthal-locatie zijn er directe zichtrelaties met de andere supermarkten, maar centrum niet zichtbaar voor doorgaand verkeer (geen doorgaande weg).
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[22]	+/-	Inwoners Noord zijn met Plus, Albert Heijn en Aldi zowel in kwantitatief als kwalitatief oogpunt al goed voorzien. Extra supermarkt voegt relatief weinig toe voor de consument daar.
	Afstand tot andere supermarkten/centra	-	Er zijn al 2 concurrerende supermarkten in het centrum, ook de Plus ligt redelijk dichtbij.
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	-	Er is een hoge supermarktdichtheid (veel concurrentie).
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum, vanuit uitgangspositie winkelcentrum	-	Winkelcentrum lijkt met twee supermarkten al ‘te groot’. Weinig bezoekers tijdens schouw en veel lege parkeervakken. Derde supermarkt zou vooral concurreren met Albert Heijn en Aldi. Centrum is redelijk nieuw er is geen noodzaak tot vernieuwing.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	+/-	Er zijn weinig andere voorzieningen. Er zal enkel wat combinatiebezoek zijn tussen de supermarkten onderling.
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+	Supermarkt zou direct tegenover ingangen andere supermarkten kunnen worden ingepast. Het pand van de sporthal zou daarmee meer betrokken kunnen worden richting de wijk.
	Omzeteffecten op andere centra	-	Derde supermarkt zou matig functioneren en door matige bereikbaarheid niet zorgen voor grote verschuivingen in koopstromen tussen wijken. Wel bestaat kans dat een supermarkt sluit in Hof van Achterlo, waardoor centrum weer 2 supermarkten zou hebben of de Plus in Wijchen Noord onder druk zet en in mindere mate Wijchen centrum.
Totaal oordeel		-	De inpassing van een reguliere supermarkt heeft weinig toekomstperspectief en zal sterk concurreren in dit deelgebied.

[21] Hiervoor heeft onze planoloog een inschatting gemaakt.
[22] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.

6.6 Wijchen winkelcentrum Noord (Tunnelweg)

Winkelcentrum Noord is een winkelstrip met voorzieningen aan één zijde en parkeren aan beide zijden (dwarsparkeren). Het centrum heeft een redelijke uitstraling. Het was druk tijdens de schouw. De vershal is een bijzondere trekker, waar het druk was. Boven de strip wordt deels gewoond. Aan de noordzijde is nog een strip met wat dienstverleners. Parkeren lijkt redelijk op orde.

Tabel 10: Locatie-afwegingsmatrix winkelcentrum Noord

Hoofddoel	Variabele	Wijchen Noord	Beoordeling
Economisch functioneren supermarkten (locatiebehoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	-	Supermarkt zal matig functioneren vanwege reeds ruime supermarktaanbod in de wijk en matige bereikbaarheid vanuit andere wijken.
	Beschikbaarheid van panden/gronden	-	Geen leegstand/panden direct beschikbaar. Mogelijk door plint aan noordzijde in zijn geheel in te zetten voor supermarkt. Centrum ligt niet aan Randweg. Toevloeiing vanuit andere wijken beperkt.
	Complexiteit project	-	Complex door de verschillende gebruikers, verplaatsing van voorzieningen nodig.
	Verwervingskosten	-	Complex door de verschillende gebruikers, verplaatsing van voorzieningen nodig.
	Parkeren[23]	+/-	Bij vervanging van plint, zou de parkeerdruk niet wezenlijk toenemen. In dit scenario lijkt parkeren geen groot obstakel, maar te klein voor moderne supermarkt ca.
	Verkeersafwikkeling	-	Laden en lossen zal problematisch zijn wegens gebrek aan ruimte.
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+/-	Als de 'plint aan noordzijde' voor nieuwe supermarkt wordt ingezet, ontbreken zichtlijnen met andere voorzieningen. Ook zichtbaarheid van doorgaand verkeer beperkt.
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[24]	+/-	Inwoners Noord zijn met Plus en iets verderop Albert Heijn en Aldi zowel in kwantitatief als kwalitatief oogpunt al goed voorzien.
	Afstand tot andere supermarkten	+/-	Inwoners Noord zijn met Plus, en iets verderop Albert Heijn en Aldi zowel in kwantitatief als kwalitatief oogpunt al goed voorzien.
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	-	Negatief, er is een redelijk hoge supermarktdichtheid.
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum, vanuit uitgangspositie winkelcentrum	+/-	Enkel een kleinschalige supermarkt lijkt mogelijk. De meerwaarde daarvan zou beperkt zijn, wel combinatiebezoek met andere voorzieningen. Centrum heeft een prima uitgangspositie als buurtcentrum met de vershal als bijzondere trekker.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	+	Vooral combinatiebezoek met andere supermarkt en met vershal. Enig combinatiebezoek met andere voorzieningen.
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	Beperkt/neutraal. Als de 'plint aan noordzijde' voor nieuwe supermarkt wordt ingezet, ontbreken zichtlijnen met andere voorzieningen. Geen wezenlijke ruimtelijke herstructurering (plein etc.).
	Omzeteffecten op andere centra	-	De nieuwe supermarkt zal niet optimaal functioneren, maar zal wel zorgen voor extra concurrentie met andere supermarkten in deelgebied Wijchen Noord. Vooral kans op leegstand in Hof van Achterlo, bij vertrek van supermarkt daar.
Totaal oordeel		-	De inpassing van een reguliere supermarkt lijkt ruimtelijk niet realistisch, voegt weinig toe en zal sterk concurreren in dit deelgebied.

[23] Hiervoor heeft onze planoloog een inschatting gemaakt.
[24] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.

6.7 Locatie Wijchen West

In het gebied ter hoogte van de Vormerse Plas wordt aan de noord- en zuidzijde een nieuwe woonwijk gerealiseerd met circa 1.300 woningen. Aan beide zijden van het spoor circa 650 woningen. Er komen circa 2.800 mensen te wonen[27]. Dat is te weinig consumentendraagvlak voor een 'eigen' reguliere supermarkt.

Tabel 11: Locatie-afwegingsmatrix locatie Wijchen West

Hoofddoel	Variabele	West	Beoordeling
Economisch functioneren supermarkten (locatiebehoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	+/-	Beperkt/neutraal, te weinig eigen consumentendraagvlak in de nieuwe wijk. Er is toevloeiing van elders nodig. Eventueel mogelijk wanneer direct aan de rondweg gesitueerd.
	Fysieke ruimte (kavelomvang)	+	Vermoedelijk ruimte beschikbaar (te maken). Kan wel knelpunt zijn bij woonbebouwing in hoge dichtheden.
	Complexiteit project	+/-	Neutraal, minder complex dan enkele andere locaties. Er kan een modelwinkel worden gerealiseerd, mits het plan daarop wordt aangepast.
	Verwervingskosten	+/-	Relatief eenvoudig, weinig verschillende eigenaren naar verwachting, maar grond moet wel worden aangekocht er is een hoge druk op ruimte in dit gebied.
	Parkeren[25]	+/-	In beginsel is er ruimte voor parkeren. Kan wel een knelpunt zijn bij woonbebouwing in hoge dichtheden.
	Verkeersafwikkeling	+	Goed mits direct aan de Randweg Noord gesitueerd.
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+/-	Zichtbaarheid is goed mits direct aan de Randweg Noord gesitueerd. Supermarkt is autonoom/solitair dus geen zichtrelaties met andere voorzieningen.
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[26]	+	Goed. Nu zijn er nog geen andere boodschappenvoorzieningen. Consumentenverzorging verbetert aanzienlijk voor nieuwe inwoners.
	Afstand tot andere supermarkten	+/-	Redelijk eigen consumentendraagvlak, maar te weinig voor een eigen reguliere supermarkt, ook afstand tot Hof van Achterlo is klein. Veel besteding vanuit andere wijken nodig
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	+/-	Redelijk eigen consumentendraagvlak, maar te weinig voor een eigen reguliere supermarkt, ook afstand tot Hof van Achterlo is klein. Veel besteding vanuit andere wijken nodig
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum, vanuit uitgangspositie winkelcentrum	+/-	Afhankelijk van de keuze of er een buurtcentrum wordt gerealiseerd, of dat er enkel een solitaire supermarkt komt.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	-	Geen combinatiebezoek, ervan uitgaande dat er enkel een solitaire supermarkt komt.
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	Aangezien het een nieuwbouwlocatie betreft kan een supermarkt voordelen of nadelen opleveren in relatie tot de directe omgeving en te bouwen wijk. Dit is sterk afhankelijk van het stedenbouwkundig ontwerp.
	Omzeteffecten op andere centra	-	Negatief, vooral de relatie met Hof van Achterlo en Hart van Zuid is relevant. Het nieuwe centrum zal daarmee sterk concurreren.
Totaal oordeel		+/-	Eindoordeel is neutraal, maar dat dit vertekent iets, omdat veel factoren nog onzeker zijn. Een supermarkt zou echter weinig eigen consumentendraagvlak hebben en sterk moeten concurreren met andere centra. Vanuit de consumentenverzorging is een nieuwe solitaire supermarkt op deze plek niet nodig. De inwoners moeten iets verder reizen voor een supermarkt maar dit is wel ruimtelijk aanvaardbaar.

[25] Hiervoor heeft onze planoloog een inschatting gemaakt.
[26] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.
[27] Uitgaande van gemiddelde huishoudensgrootte in 2030 van 2,17.

6.8 Alverna

Alverna is een kleine kern binnen Wijchen. De kern met circa 1.600 inwoners had tot voor kort een buurtsupermarkt, in het centrumgebied maar deze is gesloten. De winkel werd jarenlang geëxploiteerd door Spar, maar was de laatste openingsjaren zelfstandig. Mede daarom verwacht BRO niet dat er opnieuw een gemakswinkel (kleine supermarkt) zich zal vestigen in Alverna. Ook een grotere reguliere supermarkt lijkt niet reëel. We gaan in onderstaande matrix uit van een scenario dat in Alverna-centrum opnieuw een supermarkt vestigt. Daar zijn immers reeds voorzieningen aanwezig. Een eigen voorzieningencentrum voor Alverna, is gelet op het beperkte consumentendraagvlak geen reële optie.

Tabel 12: Locatie-afwegingsmatrix locatie Alverna

Hoofddoel	Variabele	Alverna	Beoordeling
Economisch functioneren supermarkten (locatiebehoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	-	Te weinig eigen consumentendraagvlak in Alverna. Er is toevloeiing van elders nodig, maar de (nieuwe) inwoners van Huurlingsedam zijn meer op Hart van Zuid en Wijchen centrum georiënteerd.
	Beschikbaarheid van panden/gronden	+/-	Enkele panden staan leeg (voormalige buurtsuper en het 'witte huis').
	Complexiteit project	-	Grote complexiteit vanwege de nodige verschuivingen.
	Verwervingskosten	-	Hoge verwervingskosten, versnipperd eigendom.
	Parkeren[28]	-	Parkeervoorziening Heumenseweg lijkt ontoereikend.
	Verkeersafwikkeling	+	Locatie ligt gunstig aan de doorgaande Graafseweg,
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	+	Positief, locatie ligt zichtbaar aan de Graafseweg. Zichtrelaties met andere voorzieningen is afhankelijk van ruimtelijke inpassing en verschuiving voorzieningen.
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[29]	+	Inwoners van Alverna moeten nu relatief veel reizen voor een supermarkt.
	Afstand tot andere supermarkten	+/-	Redelijk eigen consumentendraagvlak, maar te weinig voor een eigen reguliere supermarkt. Veel besteding vanuit andere wijken nodig.
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	+/-	Redelijk eigen consumentendraagvlak, maar te weinig voor een eigen reguliere supermarkt. Veel besteding vanuit andere wijken nodig.
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum	+/-	Beperkt, er zijn relatief weinig voorzieningen die sterk profiteren van de aanwezigheid van een supermarkt. Het centrum heeft geen boodschappenfunctie.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	+/-	Er zijn relatief weinig voorzieningen die sterk profiteren van de aanwezigheid van een supermarkt (geen verszaken bijvoorbeeld).
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	Dit is afhankelijk van het inpassingscenario.
	Omzeteffecten op andere centra	-	De supermarkt zal weinig besteding uit andere deelgebieden trekken. Wel zijn er enige omzeteffecten te verwachten op Hart van Zuid en Wijchen Centrum.
Totaal oordeel		+/-	Eindoordeel is neutraal, maar dat dit vertekent iets, omdat veel factoren nog onzeker zijn. Een supermarkt zou echter weinig eigen consumentendraagvlak hebben en sterk moeten concurreren met andere centra. Vanuit de consumentenverzorging is een nieuwe solitaire supermarkt op deze plek niet nodig. De inwoners moeten iets verder reizen voor een supermarkt maar dit is wel ruimtelijk aanvaardbaar.

[28] Hiervoor heeft onze planoloog een inschatting gemaakt.
[29] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.

6.9 Wijchen Zuidoost

Met Wijchen Zuidoost bedoelen we globaal het gebied aangeduid in figuur 12[30]. Het gebied bestaat uit de buurten ten zuidwesten van het Wijchens Meer en de Huurlingsedam die ten noordoosten daarvan ligt. In Wijchen Zuidoost wonen nu circa 5.500 inwoners.

In Huurlingsedam komen circa 470 nieuwbouwwoningen[33]. In beginsel kan het totale gebied van 5.500 inwoners voldoende 'eigen' consumenten-draagvlak vormen voor een reguliere supermarkt, **mits** de inwoners in dat gebied overwegend daar de boodschappen doen. Dit lijkt echter onrealistisch. Het Wijchens Meer vormt een barrière tussen de zuidwestelijke buurten en de Huurlingsedam. De auto-reistijd is relatief groot waardoor inwoners in beide gebieden blijven uitwijken naar elders. Verder zal een nieuwe solitaire supermarkt tot effecten leiden op zowel Hart van Zuid als centrum Wijchen. Daar komen immers minder bezoekers als Wijchen Zuidoost een eigen supermarkt krijgt.

Tabel 13: Locatie-afwegingsmatrix locatie Wijchen Zuidoost

Hoofddoel	Variabele	Zuidoost	Beoordeling
Economisch functioneren supermarkten (locatie-behoefte supermarkt)	Toekomstbestendigheid nieuwe supermarkt	-	Te weinig eigen consumentendraagvlak in Wijchen Zuidoost vanwege de relatief grote onderlinge autoreistijd in het gebied.
	Beschikbaarheid van panden/gronden	+/-	Neutraal, er zijn geen winkelgebieden met beschikbare panden. Wel zijn er in zowel de westelijke buurten als de Huurlingsedam enkele groene weiden, waar in principe een supermarkt inpasbaar is. Bijvoorbeeld aan de Diemewei of aan de Brink. Het is echter de vraag of deze vrije ruimte 'opgegeven' kan worden.
	Complexiteit project	+/-	Neutraal, de complexiteit voor wat betreft aankoop van gronden e.d. is beperkt. Wel is de verkeersafwikkeling problematisch (zie verderop).
	Verwervingskosten	+	De verwervingskosten lijken beperkt (vermoedelijk relatief weinig eigenaren van de weiden).
	Parkeren[31]	+	De parkeervoorziening lijkt op een weide eveneens inpasbaar.
	Verkeersafwikkeling	-	Negatief. Wijchen Zuidoost heeft niet of nauwelijks doorgaande wegen om de verkeersaantrekkelijke werking van een supermarkt te faciliteren (zie ook figuur 13). Ook bevoorrading (vrachtverkeer) is problematisch.
	Zichtbaarheid en zichtrelaties	-	Negatief. De locatie ligt niet aan een doorgaande weg en er zijn geen zichtrelaties met andere voorzieningen.
Consumentenverzorging (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op omgeving, vanuit leefbaarheid[32]	+/-	Neutraal. Inwoners van Wijchen Zuidoost moeten nu relatief ver reizen voor een supermarkt, maar door de barrière van het Wijchens Meer zal dit voor veel inwoners niet veranderen, na vestiging van een supermarkt in Zuidoost.
	Afstand tot andere supermarkten	+/-	Neutraal. De afstand is aanzienlijk, maar gelet op het voorgaande zal een supermarkt in Wijchen Zuidoost te weinig 'eigen' consumentendraagvlak hebben.
	Supermarktdichtheid omgeving (m² per 1.000 inwoners)	+/-	Neutraal, ondanks afwezigheid van supermarkten in omgeving is het eigen consumentendraagvlak gelet op voorgaande beperkt. Daarom is er ook geen toekomstperspectief van een supermarkt.
Voorzieningenstructuur (ruimtelijke effecten)	Meerwaarde supermarkt op voorzieningencentrum	-	Negatief, er zal vermoedelijk geen boodschappencentrum worden gerealiseerd.
	Combinatiebezoek andere voorzieningen	-	Negatief, er zijn geen andere voorzieningen beoogd.
	Ruimtelijke kwaliteit van inpassing supermarkt	+/-	Neutraal, dit is afhankelijk van het inpassingscenario.
	Omzeteffecten op andere centra	-	Negatief. De nieuwe supermarkt zal er voor zorgen dat er vanuit Wijchen Zuidoost minder bezoekers naar Hart van Zuid en Centrum Wijchen komen.
Totaal oordeel		-	Zowel negatief als beperkt/neutraal scoren beiden 6 keer. Toch is het eindoordeel negatief. In beginsel kan het totale gebied van 5.500 inwoners voldoende 'eigen' consumentendraagvlak vormen voor een reguliere supermarkt, mits de inwoners in dat gebied overwegend daar de boodschappen doen. Dit lijkt echter onrealistisch. Het Wijchens Meer vormt een barrière tussen de zuidwestelijke buurten en de Huurlingsedam. Ook is de verkeersafwikkeling problematisch en zal het plan effect hebben op o.a. Hart van Zuid en Centrum Wijchen.

[30] De buurten: De Gamert, De Meren, De Flier, Diemewei, De Lingert en Huurlingsedam.
[31] Hiervoor heeft onze planoloog een inschatting gemaakt.
[32] Onze stedenbouwkundige is hierbij betrokken om een inschatting te maken voor wat betreft de ruimtelijke inpassing i.r.t. leefbaarheid.
[33] In fase 3 worden 250 woningen gerealiseerd. Deze worden ten tijde van schrijven opgeleverd. In fase 4 komen er nog 220 woningen bij. (gemeente Wijchen.nl projecten Huurlingsedam.

Bijlage 1 - Nadere beschrijving Whize-segmenten

Leefstijlen geven inzicht in het type inwoners en hun voorkeuren voor verschillende voorzieningen. Whize heeft alle ruim 8 miljoen huishoudens in Nederland gesegmenteerd in 59 subsegmenten, die zijn samengevoegd in 11 segmenten. Het resultaat is een classificatie die een duidelijk beeld schetst van de Nederlandse consumenten voor wat betreft hun socio-demografie, levensstijl, cultuur en (koop)gedrag

Figuur 22: Whize doelgroepenomschrijving[34]

[34] Whize is een databron die op postcode (4) niveau inzicht geeft in bepaalde doelgroepen. Per doelgroep is op basis van een landelijke database bekend wat het koopgedrag is, wat de voorkeuren zijn en welke typen winkels deze doelgroepen graag bezoeken.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

datum:	1-3-2024	**opdrachtgever:**	Gemeente Wijchen
projectnummer:	2461.0723	**contactpersoon:**	Dhr. E. van Schipstal
		contactpersoon DTNP:	Dhr. W. Frielink

Advies kaders tweede supermarkt in Hart van Zuid Wijchen

Inleiding

De gemeente Wijchen is samen met woningcorporatie Talis en Rialto, eigenaar van het winkelcentrum Zuiderpoort, bezig met de planvorming voor de (her)ontwikkeling van Hart van Zuid. Hiervoor is medio 2021 een gebiedsvisie opgesteld. In de gebiedsvisie wordt ingezet op twee forse ingrepen: een transparantere en meer open stedenbouwkundige structuur en een herschikking van functies, zodat meer levendigheid ontstaat. Met structurele ingrepen wordt ernaar gestreefd het centrum weer “haar natuurlijke functie als wijkwinkelcentrum voor Wijchen-Zuid” te laten vervullen.

“Door het centrum als het ‘hart van zuid’ te laten functioneren dienen de aanwezige wijkvoorzieningen in het gebied terug te komen. Samen met de uitbreiding met winkels en woningen ontstaat een levendig centrum voor de wijk Wijchen-Zuid. Schoon, mooi en veilig voor wat betreft de gebouwen en openbare ruimte. Compleet, comfortabel en compact voor wat betreft het aanbod aan voorzieningen.” (p. 10).

Supermarkten hebben veel ruimte nodig en zijn logistiek en verkeerskundig ook complex, waardoor het realiseren van een nieuwe supermarkt vaak gepaard gaat met een herontwikkeling van vastgoed. De herontwikkeling van Hart van Zuid ziet de gemeente als een mogelijkheid om te voorzien in de realisatie van een nieuwe supermarkt in Wijchen en om daarmee in Wijchen-Zuid een modern en toekomstbestendig wijkwinkelcentrum te realiseren. Bij de uitwerking van de kaders voor het masterplan Hart van Zuid is daarom uitgegaan van toevoeging van een tweede supermarkt aan het winkelcentrum. De gemeente Wijchen heeft aan DTNP gevraagd, uitgaande van de toevoeging van een tweede supermarkt, te adviseren over de kaders daarvoor.

In deze notitie gaan wij in op:

- De marktruimte voor dagelijks winkelaanbod in Wijchen;
- De ruimtelijk-functionele kaders voor de toevoeging van een tweede supermarkt aan Hart van Zuid;
- Aanvullende gemeentebrede aandachtspunten.

Wat zijn de plannen voor de supermarkt?

Bij het vormen van de eerste plannen heeft de eigenaar de wens uitgesproken om in het nieuwe Hart van Zuid twee supermarkten te realiseren van beide circa 2.200 m² bruto vloeroppervlak (bvo). Gezamenlijk zou dat uitkomen op circa 4.400 à 4.500 m² bvo. Na diverse overleggen met de gemeente heeft de eigenaar het aantal m² bvo voor de supermarkten bijgesteld naar 3.800 m² bvo, wat voor hen neerkomt op circa 3.000 m² winkelvloeroppervlak (wvo). Conform landelijke ervaringscijfers gaat DTNP bij 3.800 m² bvo uit van 2.850 à 3.040 m² wvo.

Achtergrond | Het verschil tussen bruto vloeroppervlak en winkelvloeroppervlak
De totale omvang van een winkel, inclusief bijvoorbeeld magazijn, kantoor, personeelsruimte, emballage en koelcellen, wordt het bruto vloeroppervlak genoemd (afgekort bvo). Het winkelvloeroppervlak (afgekort wvo) is daar een deel van, namelijk het deel dat toegankelijk en zichtbaar is voor de consument die de winkel bezoekt. Magazijnen, personeelsruimten, koelcellen en andere delen van de winkel die de consument niet ervaart, zijn dus géén onderdeel van het winkelvloeroppervlak.

In distributieplanologische berekeningen, detailhandelsvisies en vergelijkbare onderzoeken waarin het consumentengedrag centraal staat, wordt altijd gewerkt met m² winkelvloer-oppervlak. Dat is namelijk het deel dat relevant is voor de consument. In bestemmingsplannen, stedenbouwkundige plannen e.d. wordt juist gewerkt met bruto vloeroppervlak, omdat het daar gaat over de totale ruimtevraag van een ontwikkeling. Dit kan soms tot verwarring leiden, onder andere wanneer onderzoek naar vraagbehoefte vertaald wordt in ruimtelijke plannen.

De verhouding tussen m² bvo en m² wvo verschilt per winkel en is onder andere afhankelijk van de branche, het pand en de formule of onderneming. Voor supermarkten is gemiddeld sprake van een wvo-bvo-verhouding van 75 à 80% (anders geschreven: 1 op 1,25 tot 1,33). Rialto houdt voor Hart van Zuid circa 79%/1:1,27 aan; wij kijken liever naar de gehele bandbreedte.

De 3.800 m² bvo voor supermarkten in Hart van Zuid komt met de normen van Rialto uit op circa 3.000 m² wvo, en met toepassing van de bandbreedte op 2.850 à 3.040 m² wvo.

Huidige supermarktstructuur kern Wijchen

In de kern Wijchen zijn op dit moment acht supermarkten gevestigd, waarvan vier in het centrum (incl. een kleinschalige doelgroepensupermarkt). In het centrum zijn de twee grootste super-markten van Wijchen gevestigd: Albert Heijn, van circa 1.600 m² wvo, en Jumbo, van circa 1.375 m² wvo.

Winkelgebied	Naam	Omvang in m² wvo
Centrum	Albert Heijn	1.600
	Jumbo	1.375
	Lidl	1.080
	Tayba Markt	181
Hof van Achterlo / Homberg	Albert Heijn	1.296
	Aldi	920
Zuiderpoort / Hart van Zuid	Jumbo	1.326
Noord / Tunnelweg	Plus	1.045
Totaal		**8.823**

In de afgelopen paar jaar zijn er behoorlijk veel veranderingen geweest in het lokale supermarkt-landschap, waaronder de recente ombouw van Coop naar Plus in Noord en van Jan Linders naar Albert Heijn in Hof van Achterlo. Bij deze verbouwingen is het winkelvloeroppervlak slechts beperkt gewijzigd.

Marktruimte voor dagelijkse sector

In de detailhandelsstructuurvisie hebben wij eind 2021 een berekening gemaakt van de marktruimte voor de dagelijkse winkelsector in de gemeente Wijchen (zie afbeelding hieronder). Daarin zijn voor 2030 twee scenario's berekend: een scenario met een stabiel aantal inwoners (ca. 41.150) en een scenario met een groei van het aantal inwoners (tot 45.435). Inmiddels is de planvorming voor een aantal nieuwe woningbouwlocaties, waaronder Wijchen-West, in een verder stadium. Hierdoor is het voor de gemeente een uitgangspunt dat deze woningbouw wordt gerealiseerd en bevestigt een onderzoek van Companen[1] dat daarmee een bevolkingsgroei naar 45.435 reëel is. Hiermee wordt dus een onzekerheid die ten tijde van het opstellen van de detailhandelsstructuurvisie nog speelde weggenomen.

Indicatieve marktruimteberekening voor de dagelijkse winkelsector in de gemeente Wijchen*

		2025	2030 (stabiel aantal inwoners)	2030 (snelle groei inwonertal)
a	Aantal inwoners in gemeente Wijchen	41.150	41.150	45.435
b	Winkelomzet per hoofd (excl. btw en internet), gecorrigeerd voor gemiddeld inkomen in Wijchen	€ 2.466 (met 7,5% online)	→ € **2.266** à € 2.399 (met 10 à **15% online**) Effect internet	€ **2.266** à € 2.399 (met 10 à **15%** online)
c	Koopkrachtbinding	90%	90%	90%
d	Verwachte winkelomzet verzorgingsgebied (excl. btw) a * b * c	€ 91,3 mln	€ **83,9** à € 88,9 mln	€ **92,7** à € 98,1 mln
e	Aandeel vreemde koopkracht/koopkrachttoevloeiing	10%	10%	10%
f	Totale winkelomzet (excl. btw) d / (1 - e)	€ 101,5 mln	€ **93,2** à 98,7 mln	€ **103,0** à 109,0 mln
g	Gemiddelde winkelomzet per m² wvo (excl. btw)	€ 7.577	€ 7.577	€ 7.577
h	Potentieel winkelaanbod f / g	ca. 13.400 m² wvo	ca. **12.300** à 13.000 m² wvo	ca. **13.600** à 14.400 m² wvo
i	Huidig winkelaanbod	ca. 12.400 m² wvo	ca. 12.400 m² wvo	ca. 12.400 m² wvo
j	Indicatie uitbreidingsruimte h - i	ca. 1.000 m² wvo	ca. **-100** à +600 m² wvo	ca. **1.200** à 2.000 m² wvo

* Voor een toelichting op de achtergronden van deze berekening verwijzen we naar de publicatie van Retail Insiders (2021), 'Omzetkengetallen 2020 ten behoeve van ruimtelijk-economisch onderzoek'.

Vetgedrukt: de meest waarschijnlijke kant van de bandbreedte, gelet op de recente (ver)snel(de) ontwikkelingen online.

Bron: Detailhandelsstructuurvisie Gemeente Wijchen (2022), p. 17

Uit de marktruimteberekening kwam voor het groeiscenario (blauw-omrand) naar voren dat er 1.200 à 2.000 m² wvo uitbreidingsruimte is voor 2030. Deze bandbreedte is het gevolg van inschattingen voor de ontwikkeling van internetverkopen. In de detailhandelsstructuurvisie heeft DTNP geadviseerd uit te gaan van de lage kant van deze bandbreedte, omdat dat de meest waarschijnlijke kant van de bandbreedte is. BRO stelt in haar rapportage 'Wijchen, locatiestudie extra supermarkt' d.d. 16 oktober 2023 zich te kunnen vinden in de uitkomsten van het DPO uit de DSV.

De berekening hierboven betreft de hele dagelijkse sector en niet specifiek de supermarkt-sector. Dit houdt in dat ook het overige dagelijkse winkelaanbod, zoals bakkers, slagers, groente- en kaasboeren en drogisterijen onderdeel zijn van de berekening. De uitbreidingsruimte van 1.200 m² wvo in 2030 in het groeiscenario betreft dus niet alleen de uitbreidingsruimte voor supermarkten (al staat het in omvang wel gelijk aan de omvang van een moderne supermarkt), maar ook potentieel de uitbreiding van overig dagelijks winkelaanbod. Aanbod in de dagelijkse sector werkt als communicerende vaten: de ontwikkeling van meer supermarkten betekent minder ruimte voor overig dagelijks (vers en drogisterij) en vice versa.

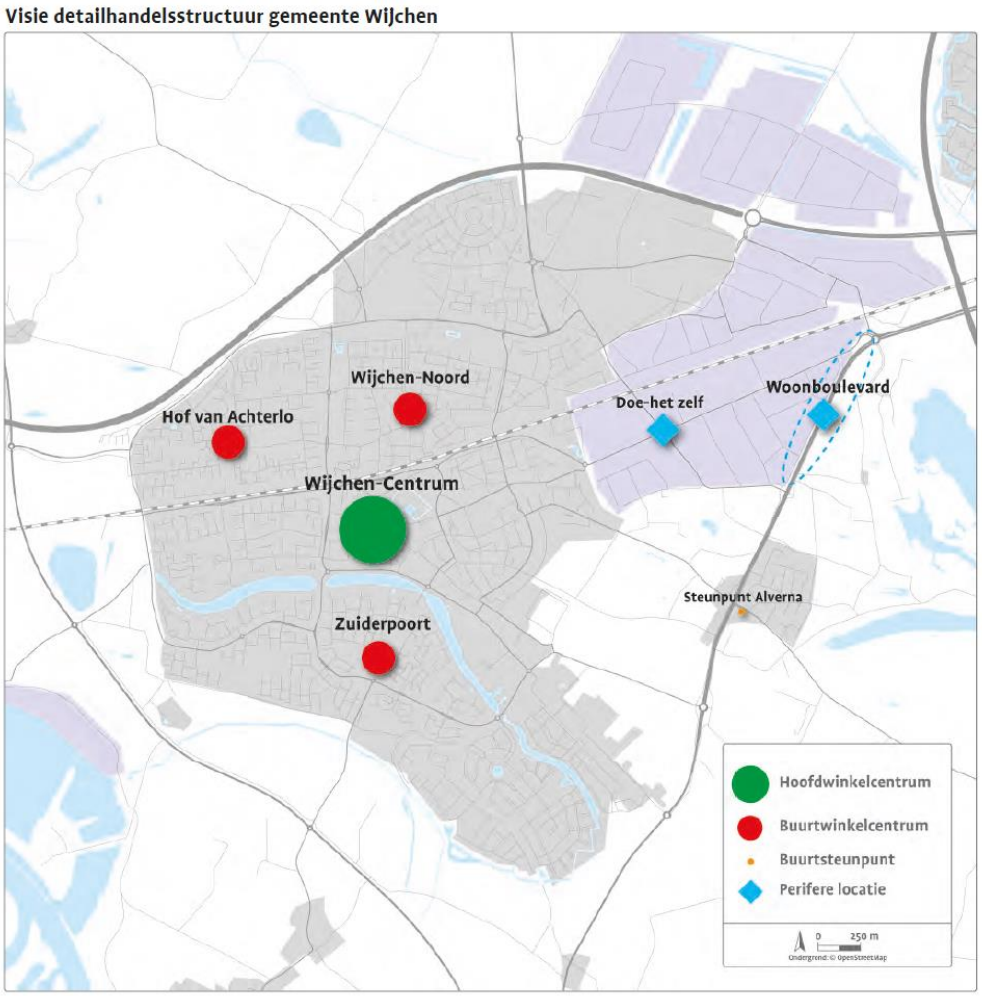
[1] Companen (2023), 'Ontwikkeling inwonertal Wijchen in de komende jaren – Concept'.

Visie op de detailhandelsstructuur

In 2022 heeft de gemeenteraad van Wijchen de 'Detailhandelsstructuurvisie Gemeente Wijchen en toekomstvisie centrum Wijchen' vastgesteld. Daarin is het gemeentelijke beleid voor spreiding van winkelclusters opgenomen. De kernopgaven die leidend zijn bij de detailhandelsvisie zijn:

1. Een krachtig centrum Wijchen met goede voorzieningen;
2. Het toekomstbestendig houden van winkelgebieden;
3. Mensen verleiden om Wijchen vaker en langer te bezoeken.

Met deze drie kernopgaven is in de visie de keuze gemaakte het primaat bij het centrum van Wijchen te leggen (groen rondje op de kaart hieronder). Aanvullend wordt ingezet op drie gelijkwaardige buurtcentra die primair gericht zijn op dagelijkse winkelaankopen: Zuiderpoort/Hart van Zuid, Wijchen-Noord en Hof van Achterlo (rode rondjes op de kaart).

Bron: Detailhandelsstructuurvisie Gemeente Wijchen (2022), p. 22

In de detailhandelsvisie is voor Zuiderpoort het volgende opgeschreven:

"Zuiderpoort: een compleet winkelcentrum
In winkelcentrum Zuiderpoort/Hart van Zuid is een compleet winkelaanbod aanwezig met een supermarkt, een totaalpakket verszaken, een drogisterij en fastservicehoreca. Dit aanbod past bij de wijkfunctie die Zuiderpoort vervult voor veel van de buurten ten zuiden van het meer. Het sluit ook goed aan op andere wijkvoorzieningen rondom het winkelcentrum (o.a. sporthal, wijkcentrum, basisscholen). De inzet is om dit diverse aanbod in de toekomst te behouden; een modernisatieslag van het vastgoed is wel gewenst. Vanwege de ondersteunende functie die het winkelcentrum vervult én vanwege de nabijheid van dit hoofdcentrum is één supermarkt van moderne maatvoering (ca. 1.500 m² wvo, dus een beperkte uitbreiding) op deze locatie voldoende." (DSV, p. 23).

Advies over de tweede supermarkt op Hart van Zuid

Met toevoeging van een tweede supermarkt aan Hart van Zuid als uitgangspunt is het belangrijk dat de balans in de Wijchense detailhandelsstructuur, ondanks de verzwaring op Zuid, zoveel mogelijk gewaarborgd blijft. Het centrum staat daarin bovenaan in de hiërarchie (zie detailhandelsstructuurvisie). Dit betekent ook dat het sterkste supermarktaanbod in het centrum van Wijchen gevestigd moet zijn. Dat is in de huidige situatie ook het geval.

DTNP adviseert supermarkten in Hart van Zuid niet groter te laten zijn dan de grootste supermarkt in het centrum. In de detailhandelsvisie is daarom aangegeven dat één supermarkt van moderne maatvoering (ca. 1.500 m² wvo) voldoende is. Dit betreft een richtinggevende uitspraak, bedoeld om een orde van grootte weer te geven. Kleine afwijkingen hierop (+/- 100 m² wvo) veranderen niet de wezenlijke functie van een supermarkt[2]. Als maximale bovengrens adviseren wij derhalve 1.600 m² wvo.

Bij toevoeging van een tweede supermarkt in Hart van Zuid is bij voorkeur sprake van een complementaire supermarkt met primair een wijkverzorgende functie. Een omvang van circa 1.200 m² wvo is daarvoor passend (opnieuw +/- 100 m² wvo).

De twee supermarkten samen zouden in dat geval maximaal 2.900 m² wvo groot zijn (1.600 m² wvo + 1.300 m² wvo). Dit komt nagenoeg overeen met de omvang waar de eigenaar van het winkelcentrum op dit moment voor wil gaan (ca. 3.000 m² wvo) of wat op basis van landelijke normen het winkelvloeroppervlak is van een bruto oppervlak van 3.800 m² (namelijk 2.850 à 3.040 m² wvo).

[2] Het gaat hierbij wel nadrukkelijk om één kleine afwijking per supermarkt. Méérdere kleine afwijkingen leiden wel degelijk tot een significant andere winkel en anders functioneren. Door de oogharen heen betekent dit dus dat circa 1.500 m² wvo gelezen kan worden als 1.400 à 1.600 m² wvo. Echter wordt in de dagelijkse planvormingspraktijk 1.400 à 1.600 m² wvo meestal uitgelegd als 1.600 m² wvo; er wordt vaak naar de bovenkant van bandbreedtes gekeken. Dat is bij een individuele ontwikkeling niet per se erg, maar bij een stapeling van ontwikkelingen kan dit wel wezenlijke gevolgen hebben. Daarom spreken wij liever van ca. 1.500 m² wvo.

Wat betekent deze uitbreiding voor de marktruimte in Wijchen?
Het is reëel ervan uit te gaan dat een supermarkt van 1.600 m² wvo in Hart van Zuid neerkomt op een vergroting van de huidige Jumbo (nu 1.326 m² wvo). Het zou dan gaan om een vergroting van ongeveer 275 m² wvo. De toevoeging van een tweede supermarkt van circa 1.200 m² wvo kan zowel een nieuwe supermarkt in Wijchen zijn, alsook een verplaatsende supermarkt.

Scenario nieuwe supermarkt
Bij het toevoegen van een nieuwe supermarkt in Hart van Zuid is zeker dat aanvullend aan de vergroting van Jumbo 1.200 à 1.300 m² wvo supermarktaanbod in Wijchen wordt toegevoegd. Samen komen deze uitbreidingen van het dagelijkse aanbod in Hart van Zuid neer op de gemiddelde uitbreidingsruimte voor de dagelijkse sector in Wijchen.

In de tabel hieronder (tabel 1a) staat weergegeven wat de zekere toevoegingen betekenen voor de marktruimte in Wijchen in 2030. Daarbij is uitgegaan van de marktruimteberekening voor de dagelijkse sector uit de DSV. In de tabel is, net als in de DSV en op pagina 3 van deze notitie, de door ons meest waarschijnlijk geachte kant van de bandbreedte vetgedrukt. De tabel is verder opgebouwd met overige, meer onzekere toevoegingen aan het dagelijkse aanbod in Wijchen. Dit onderdeel van de tabel is in lichter grijs weergegeven. De cijfers lager in de tabel hebben dus een grotere onzekerheid in zich.

*Tabel 1a Voorstelbare uitbreiding van dagelijks aanbod in Wijchen bij **nieuwe supermarkt in HvZ***

Winkelgebied	Naam	Omvang in m² wvo	Mogelijke nieuwe omvang in m² wvo	Indicatie uitbreiding in m² wvo
		Zekere toevoegingen		
Hart van Zuid	Jumbo	1.326	1.600	+ 300
	+ supermarkt	0	1.300	+ 1.300
Som van zekere toevoegingen				+ 1.600
		*Aanvullende (binnen DSV mogelijke én gewenste) ontwikkelingen**		
Centrum	Lidl	1.080	1.200 à 1.300	+ 100 à 200
	Nieuw dagelijks	0	0 à 450	+ 0 à 450**
Noord / Tunnelweg	Plus	1.045	1.045 à 1.200	+ 0 à 150
Som van alle toevoegingen (zeker en minder zeker)				1.700 à 2.400
Marktruimte 2030 in m² wvo				**1.200** tot 2.000

* Dit zijn de meest waarschijnlijke en conform DSV gewenste ontwikkelingen, maar niet de enige voorstelbare.
** 450 m² wvo betreft een inschatting ten behoeve van deze berekening. 450 m² wvo staat gelijk aan 3 à 4 versspeciaalzaken of 1 à 2 drogisterijen. In theorie kan in bijna het hele centrum van Wijchen dagelijks aanbod worden toegevoegd, doordat het bestemmings-/omgevingsplan dit toestaat.

De ontwikkelingen van Hart van Zuid leiden er dus toe dat alle tot bijna alle marktruimte voor de dagelijkse sector gebruikt wordt. Op dit moment zijn er geen andere uitbreidingswensen of nieuwe toevoegingen in de dagelijkse sector bekend. Dat betekent niet dat die er niet alsnog kunnen komen de komende jaren. Aanvullende ontwikkelingen die binnen de detailhandelsvisie passen en gewenst zijn, zoals beperkte schaalvergroting van supermarkt Lidl in het centrum,

Plus in Noord en eventuele uitbreiding van overig dagelijks aanbod (in welk centrum dan ook), vinden dan plaats in de onzekere bandbreedte van de marktruimteberekening of daarboven.

Scenario verplaatsing supermarkt
Wanneer wordt uitgegaan van verplaatsing van een bestaande supermarkt naar Hart van Zuid kan een andere situatie ontstaan. Gelet op de huidige spreiding van supermarkten over Wijchen en de bijbehorende verzorgingsgebieden is verplaatsing van Aldi in Hof van Achterlo het meest logische, en zelfs enige gewenste, verplaatsingsscenario. Hierover adviseerden wij de gemeente al eerder. Ook BRO komt tot de conclusie dat bij verplaatsing van een bestaande supermarkt de Aldi-vestiging in Hof van Achterlo de meest logische partij is.

Bij verplaatsing van Aldi naar Hart van Zuid zal circa 920 m² wvo (huidige omvang van de supermarkt) 'meegenomen' worden naar Zuid. Verplaatsing betekent naar verwachting een uitbreiding van circa 300 à 400 m² wvo, in plaats van de 1.200 à 1.300 m² wvo bij de realisatie van een nieuwe supermarkt. In dit scenario moet echter ook rekening worden gehouden met de achterblijvende locatie van Aldi. Die kan alsnog gebruikt worden voor dagelijks aanbod. De huidige Albert Heijn Jan Linders kan haar winkel in dit scenario vergroten (met ca. 300 m² wvo naar de maximaal gewenste omvang van 1.600 m² wvo) en de overige winkelruimtes proberen te verhuren (bij 300 m² wvo uitbreiding van Albert Heijn resteert nog circa 600 m² wvo ruimte).

Per saldo betekent verplaatsing van Aldi naar Hart van Zuid en uitbreiding van Jumbo in ieder geval dat zeker is dat 600 à 700 m² wvo supermarkten aan het aanbod in Wijchen wordt toegevoegd. Dan blijft nog enige ruimte over voor andere supermarkten voor gewenste schaalvergroting (bijvoorbeeld Lidl in het centrum of Plus in Noord) of voor toevoeging/ uitbreiding van andere dagelijkse winkels in Wijchen[3], ondanks dat daar op dit moment geen concrete initiatieven voor bekend zijn. Doordat plancapaciteit in Hof van Achterlo beschikbaar blijft (er wordt niet actief gesaneerd), kan de verplaatsing van Aldi echter alsnog neerkomen op het toevoegen van een geheel nieuwe supermarkt aan Wijchen.

In de tabel hieronder (tabel 1b) staat opnieuw weergegeven wat de verschillende soorten toevoegen betekenen voor de marktruimte in Wijchen in 2030. De tabel werkt hetzelfde als de vorige tabel (1a op de vorige pagina).

[3] Die uitbreidingsruimte kan met eventuele vergroting van Albert Heijn in Hof van Achterlo (binnen bestemmingsplan en eigen vastgoed) theoretisch ook al snel gebruikt worden.

*Tabel 1b Voorstelbare uitbreiding van dagelijks aanbod in Wijchen bij **verplaatsing Aldi naar HvZ***

Winkelgebied	Naam	Omvang in m² wvo	Mogelijke nieuwe omvang in m² wvo	Indicatie uitbreiding in m² wvo
		Zekere toevoegingen		
Hart van Zuid	Jumbo	1.326	1.600	+ 300
	Aldi	(920)	1.300	+ 400
Som van zekere toevoegingen				+ 700
		Reëel voorstelbare vergrotingen als gevolg van verplaatsing		
Hof van Achterlo	Albert Heijn	1.296	1.300 à 1.600	+ 0 à 300
	Aldi	920	(1.300 in HvZ)	n.v.t.
	Evt. nieuw vers	0	0 à 600	+ 0 à 600
Som van zekere toevoegingen en reëel voorstelbare vergrotingen				+ 700 à 1.600
		*Aanvullende (binnen DSV mogelijke én gewenste) ontwikkelingen**		
Centrum	Lidl	1.080	1.200 à 1.300	+ 100 à 200
	Nieuw dagelijks	0	0 à 450	+ 0 à 450**
Noord / Tunnelweg	Plus	1.045	1.045 à 1.200	+ 0 à 150
Som van alle toevoegingen				+ 800 à 2.400
Marktruimte 2030 m² wvo				**1.200** tot 2.000

* Dit zijn de meest waarschijnlijke en conform DSV gewenste ontwikkelingen, maar niet de enige voorstelbare.
** 450 m² wvo betreft een inschatting ten behoeve van deze berekening. 450 m² wvo staat gelijk aan 3 à 4 versspeciaalzaken of 1 à 2 drogisterijen. In theorie kan in bijna het hele centrum van Wijchen dagelijks aanbod worden toegevoegd, doordat het bestemmings-/omgevingsplan dit toestaat.

Advies

Beide scenario's overwegend, adviseert DTNP, uitgaande van een tweede supermarkt in Hart van Zuid, in te zetten op verplaatsing van Aldi uit Hof van Achterlo naar Hart van Zuid. Enerzijds biedt dit een structuurverbetering ten opzichte van de huidige situatie, anderzijds is in dit scenario de kans kleiner dat het aanbod in Wijchen te groot wordt.

De verplaatsing van Aldi is vanuit de ruimtelijke structuur de meest logische zet. Wij willen opmerken dat hierbij wel aandacht moet zijn voor eventuele schijn van economische ordening en dat hierom zorgvuldig gehandeld dient te worden.

Aanbevelingen

Belangrijke aanbevelingen voor de verdere planvorming voor Hart van Zuid zijn:

- Het kan zijn dat (zonder dat wij daar aanwijzingen voor hebben) op een gegeven moment bij de planvorming voor Hart van Zuid overwogen wordt de tweede supermarkt een kleinere doelgroepensupermarkten te laten zijn, bijvoorbeeld van 500 à 750 m² wvo. Dit zou gerealiseerd kunnen worden door de omvang van de tweede supermarkt te beperken. Wij adviseren dit niet te doen. Bij het besluit medewerking te verlenen aan een tweede supermarkt in Hart van Zuid hoort wat DTNP betreft ook de keuze voor een complementaire supermarkt met een duurzame omvang van circa 1.200 m² wvo.

Een omvang van 500 of 750 m² wvo is voor veel supermarktpartijen te klein of juist te groot om een moderne supermarkt neer te zetten. Er zijn veel supermarkten in Nederland met een dergelijke omvang, maar dat zijn vaak:

- gedateerde supermarkten die zoeken naar een betere en grotere vestiging, óf
- doelgroepensupermarkten (waarvoor Wijchen-Centrum een logischere locatie is), óf
- supermarkten in kleine kernen, waar het verzorgingsgebied (veel) te klein is voor een supermarkt van circa 1.200 m² wvo, maar door de (geïsoleerde) ligging nog wel ruimte kan zijn voor buurtsupers (zoals in Alverna), óf
- supermarkten in hoogstedelijke omgevingen waar de dichtheid van supermarkten hoog is en de mogelijkheden voor inpassing van grotere supermarkten beperkt zijn.

Van geen van deze situaties is in Wijchen-Zuid en bij Hart van Zuid sprake. Hart van Zuid zal een wijkwinkelcentrum zijn met een goede ontsluiting en ruimtelijke mogelijkheden om twee supermarkten van moderne omvang te realiseren. Dat levert daarmee ook de meest duurzame situatie op.

- Leg de maximale omvang van de supermarkten in Hart van Zuid vast en zorg daarnaast dat bij het verdere ontwerp een balans wordt gevonden met flexibel inzetbaar vastgoed (dusdanig dat winkelunits relatief eenvoudig gesplitst en samengevoegd kunnen worden).
- Ruimtelijke samenhang in het hele centrumgebied van Hart van Zuid is essentieel voor het goed functioneren van de overige winkels en publieksgerichte voorzieningen in het wijkcentrum. De twee supermarkten zullen op zichzelf prima kunnen functioneren, maar de overige voorzieningen hebben de trekkracht van de supermarkten nodig om goed te functioneren. Dit houdt dus in dat de entrees van de supermarkten en de entrees van de andere commerciële voorzieningen in elkaars nabijheid moeten liggen, met een directe zichtrelatie, zeker bij het overige dagelijkse aanbod. Zuiderpoort heeft reeds een goede uitgangspositie met een zeer compleet versaanbod, iets dat in veel andere centra niet meer vanzelf-sprekend is. Goede inpassing van dit aanbod in het vernieuwde centrum is gewenst.

Aandacht blijven houden voor centrum van Wijchen

Tot slot adviseren wij de gemeente Wijchen blijvende aandacht te geven aan het centrum van Wijchen. Hoewel er door de vele woningbouwplannen voldoende marktruimte in Wijchen lijkt te ontstaan voor de toevoeging van een extra supermarkt aan Hart van Zuid, betekent dit niet dat er geen kwantitatieve of kwalitatieve structuureffecten kunnen zijn. Die kunnen optreden, maar de exacte omvang is niet op voorhand te bepalen.

De ervaring leert dat de herontwikkeling van Hart van Zuid veel aandacht en capaciteit bij de gemeente vraagt. Daarom achten wij het des te belangrijker ook nadrukkelijk aandacht aan het centrum van Wijchen te blijven besteden en ook daar te werken aan versterking van het centrumgebied. Het (versneld) uitvoeren van acties uit de toekomstvisie voor het centrum is daarin een eerste stap.

Amendement

Maatregelen in Masterplan voor borging wijkwinkelcentrum Hart van Zuid

Dit amendement hoort bij
143118 Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
CDA Wijchen, Björn Derksen

Mede indiener:
D66 Wijchen, Miranda Muller

Amendementnummer
1

Voorgestelde wijziging van het besluit

Beslispunt 3 te wijzigen in:

- Met inachtneming van onderstaande voorwaarden, in te stemmen met het toevoegen van maximaal 1.600 m² supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in het voorzieningenhart Wijchen-Zuid, door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt. Indien twee supermarkten worden gerealiseerd, is de maximale afmeting van de grootste supermarkt 1.600 m².

Aan beslispunt 3 van de beslisnota toe te voegen:

- Bij de verdere uitwerking van het Masterplan Hart van Zuid waar nodig maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat Hart van Zuid een wijkwinkelcentrum wordt dat functioneert zoals is bepaald in de vastgestelde Detailhandel Structuurvisie. Waardoor geen disbalans ontstaat met andere winkelcentra in Wijchen, zoals Wijchen Centrum.
- En deze getroffen maatregelen toetsbaar aan de gemeenteraad voor te leggen bij de besluitvorming rondom het Masterplan.
- Ook rekening te houden met de andere doelstellingen van het project zoals de groene invulling van de omgeving.

Aanleiding

Indieners willen met dit voorstel borgen dat Hart van Zuid primair een winkelcentrum wordt voor de omliggende wijken en niet bedoeld is als concurrent van Wijchen Centrum met bovenwijkse aantrekkingskracht. Daarvoor is een aanvulling op beslispunt 3 nodig.

Beoogd effect

Voorleggen aan de gemeenteraad van toetsbare maatregelen in het Masterplan die worden getroffen om Hart van Zuid een wijkwinkelcentrum te laten zijn zonder bovenwijkse aantrekkingskracht. Waardoor er door deze ontwikkeling geen disbalans ontstaat met andere winkelcentra in Wijchen, waaronder Wijchen Centrum.

Argumenten

1. *Uit onderzoeksrapporten blijkt dat bij groeiende inwonersaantallen er onvoldoende supermarktruimte is in de gemeente Wijchen.*
   Daarom is het goed een toekomstbestendig voorzieningen hart neer te zetten met extra supermarktruimte. De ontwikkelingen van Hart van Zuid moeten echter geen bedreiging vormen voor andere winkelcentra, waaronder het centrum van Wijchen. Daarom stelt de raad voorwaarden.

2. *In alle beleidsdocumenten is opgenomen dat Wijchen Centrum hét winkelhart van Wijchen is en blijft.*
   Als er extra supermarkt vierkante meters worden toegevoegd bestaat er een kans bestaat dat zonder aanvullende maatregelen, Hart van Zuid een serieuze concurrent voor Wijchen Centrum wordt. Dat is onwenselijk en in strijd met alle vastgestelde beleidsdocumenten, waaronder de Detailhandel Structuurvisie.

3. *Door maatregelen te treffen in de verdere uitwerking van het Masterplan, waardoor functies en voorzieningen in Hart van Zuid geen bovenwijkse aantrekkingskracht hebben, ontstaat er geen disbalans met andere winkelcentra in Wijchen.*

4. *De gemeenteraad wil vanuit zijn controlerende rol bij de verdere besluitvorming rondom het Masterplan kunnen toetsen in hoeverre en op welke wijze maatregelen zijn getroffen om Hart van Zuid een wijkwinkelcentrum te laten zijn.*

Amendement

Winkelcentrum Hart van Zuid, een voorzieningenhart voor de wijk

Dit amendement hoort bij
143118 Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
Wijchen Lokaal, Rianne Kuipers

Mede indiener:
PvdA, Katja Jamin
GroenLinks, Pepijn Oomen

Amendementnummer
2

Voorgestelde wijziging van het besluit
Beslispunt 3 te wijzigen in:

- Maximaal 300 m2 supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) toe te voegen in het voorzieningenhart Wijchen-Zuid.

Aanleiding
Het project Hart van Zuid voorziet in de realisatie van een nieuw voorzieningenhart, een MFA campus, een gezondheidscentrum en extra woningen, met het doel om de leefbaarheid te versterken en de wijken om het voorzieningenhart heen toekomstbestendig te houden.

In de beslisnota Uitgangspunten en Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid wordt aan de raad gevraagd om toestemming te geven voor uitbreiding van maximaal 1600m2 supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) in het voorzieningenhart Hart van Zuid door uitbreiding van de bestaande supermarkt en/of door toevoeging van een extra supermarkt.

Door toevoeging van 300m2 supermarktoppervlak (dagelijkse winkelsector) willen indieners bewerkstelligen dat Hart van Zuid een echt winkelcentrum voor de wijk blijft en de doelstelling van meer groen waarborgen.

Beoogd effect
Met dit voorstel willen indieners bereiken dat het voorzieningenhart geen wijkoverstijgend karakter krijgt.

Argumenten

1. *In de Detailhandelsstructuurvisie gemeente Wijchen en toekomstvisie centrum Wijchen is vastgelegd dat het centrum van Wijchen het winkelhart van Wijchen is.*

Het toevoegen van een tweede supermarkt in Wijchen-Zuid geeft het wijkwinkelcentrum een dusdanig sterke positie dat hierdoor concurrentie met het centrum van Wijchen te verwachten is.

2. *Het toevoegen van een tweede supermarkt kan de positie van winkelcentrum Hof van Achterlo negatief beïnvloeden.*

3. *Een tweede supermarkt heeft meer parkeerruimte nodig en dit past niet bij de ambitie voor vergroening en minder verstening van Hart van Zuid.*

4. *Voor het functioneren van een wijkwinkelcentrum is het niet nodig om een tweede supermarkt te realiseren.*

Motie

Versterking van het centrumgebied

Deze motie hoort bij
143118 Uitgangspunten & Aanbevelingen masterplan Voorzieningenhart Hart van Zuid

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
Twan Haerkens, Wijchense VVD

Mede indiener:
CDA, Björn Derksen
Kernachtig Wijchen, Tim Klinkhamer

Motienummer
1

Verzoek aan het college van B & W

1. Onderzoek of het wenselijk en mogelijk is om acties uit de toekomstvisie voor het centrum van Wijchen versneld uit te voeren en/of andere maatregelen te nemen om te blijven werken aan versterking van het centrumgebied, opdat dit het winkelhart van Wijchen blijft.

2. De resultaten mee te nemen in de komende begroting.

Aanleiding

In de detailhandelsstructuurvisie staat dat we in het centrum van Wijchen een krachtig centrum willen hebben voor dagelijkse en niet-dagelijkse detailhandel en buurt overstijgende voorzieningen.
DTNP stelt in haar rapportage "Advies kaders tweede supermarkt in Hart van Zuid Wijchen": "De ervaring leert dat de herontwikkeling van Hart van Zuid veel aandacht en capaciteit bij de gemeente vraagt. Daarom achten wij het des te belangrijker ook nadrukkelijk aandacht aan het centrum van Wijchen te blijven besteden en ook daar te werken aan versterking van het centrumgebied. Het (versneld) uitvoeren van acties uit de toekomstvisie voor het centrum is daarin een eerste stap."

Beoogd effect

Blijvend aandacht besteden aan het centrum van Wijchen en te werken aan versterking van het centrumgebied.

Argumenten

1. Naast versterking van het Hart van Zuid, willen indieners blijvend aandacht besteden aan het centrum van Wijchen en aan versterking daarvan.
2. Door mogelijke toevoeging van een extra supermarkt in Wijchen Zuid, zouden kwantitatieve of kwalitatieve structuureffecten in de detailhandels structuur kunnen optreden.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5929
Extern Zaak ID	Z/24/241973
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	8.2
Titel	241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Boogaard, van den, Luuk
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	0618417231
E-mail adres steller	l.van.den.boogaard@drutenwijchen.nl

Bijlagen
241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen
Bijlage 1: Notitie Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie
Achtergrondinformatie: 240591 Informatienota Hoogspanningsstation

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 mei 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	17 mei 2024
Commissievergadering Wijchen	21 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie' (bijlage 1).
2. Criteriaset 1, zoals beschreven in de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie', te gebruiken in de Multicriteria Analyse van de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen

Stemming

22 stemmen voor, 5 stemmen tegen

Stem voor	Stem tegen
Fractie CDA Wijchen	
Derksen, Björn Hoogteijling, Karin Joosse-de Visser, Marlien Peters Sengers, Jan Wanroij, Mari van	
Fractie D66 Wijchen	
	Lukkezen, Maikel Muller, Miranda
Fractie GroenLinks Wijchen	
Oomen, Pepijn Tiemessen, Henry	
Fractie Kernachtig Wijchen	
Albersnagel, Rob Driessen- Slingerland, Annemarie Eijkemans, Saskia Evers, Jan Grobbe, Hendrik-Jan Janssen, Helga Kersten, Joost Klinkhamer, Tim Loermans, Renate Verharen, Martijn	
Fractie PvdA Wijchen	
Burgers, Titus Jamin, Katja	
Fractie VVD Wijchen	
Haerkens, Twan Krale, Wessel Peters-Vroom, Alice	
Fractie Wijchen Lokaal	

	Herms, Dave Herms, Leo Kuipers, Rianne

Besluit (Geamendeerd aangenomen met aangepast besluit)

de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie' (bijlage 1).
2. ~~Criteriaset 1, zoals beschreven in de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie', te gebruiken in de Multicriteria Analyse van de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen~~

~~

~~

Criteriaset 1, zoals beschreven in de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie', te gebruiken in de Multicriteria Analyse van de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen en:

a. Formulering criteriaset 1 in de beslisnota aan te passen naar: 'opwek bij gebruik en infrastructuur'

b. Het criterium 'Grote ruimtelijke ontwikkelingen in de uitvoering te beperken' te wijzigen en te splitsen in:

- grote ruimtelijke ontwikkelingen die gedurende geruime tijd (minimaal 2 maanden) overlast geven aan omwonende binnen 800 meter. Hieraan 5 punten toe te kennen.

En:

- Percentage van het zoekgebied dat binnen 800 meter ligt van een woonkern waar al bestaande overlast is van een snelweg, spoorlijn, laagvlieggebied of industrieterrein. Hieraan 5 punten toe te kennen.

  c. De weging aan de volgende punten als volgt aan te passen:
- Leefomgeving van een zoekgebied: 3 punten
- Belastbaarheid: grote ruimtelijke ontwikkelingen rondom een zoekgebied: 5 punten
- Belastbaarheid: reeds aanwezige overlast rondom een zoekgebied: 5 punten.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/241973

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen

Datum: 30 mei 2024

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie' (bijlage 1).
2. Criteriaset 1, zoals beschreven in de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie', te gebruiken in de Multicriteria Analyse van de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen

Aanleiding

Kernboodschap
Regionaal is afgesproken om bij de doorontwikkeling van de RES 1.0 naar RES 2.0 de verhouding tussen zonne- en windenergie te verbeteren. De PlanMer heeft aangetoond dat er in de gemeente Wijchen mogelijkheden liggen voor de opwek van windenergie. Om de regie te houden op de voorwaarden en keuze van gebieden gaat Wijchen een Visie op wind- en zonne-energie in Wijchen ontwikkelen. Het vaststellen van criteria is de eerste stap in de route naar de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen. Naar verwachting leggen wij de Visie op wind- en zonne-energie voor de zomer aan uw raad ter besluitvorming voor.

Achtergrond
Op 22 april 2021 is de regionale energiestrategie (RES 1.0) door uw raad vastgesteld. In de RES is afgesproken om als regio 1,62 TWh duurzame energie op te wekken in 2030. De verhouding tussen zonne-energie (89%) en windenergie (11%) was in de RES echter scheef, wat mede tot netcongestie leidt. Daarom is de afspraak gemaakt om bij de doorontwikkeling van de RES 1.0 naar RES 2.0 de verhouding tussen zonne- en windenergie te verbeteren, door binnen de regio te zoeken naar nieuwe gebieden voor windenergie. Dit is gebeurd door een planMER onderzoek uit te voeren dat in juni van 2023 is afgerond en begin november door de commissie MER positief is beoordeeld. Uit dit onderzoek blijkt dat in 8 van de 16 gemeenten mogelijkheden liggen voor windprojecten, waaronder in de gemeente Wijchen.

Eind 2022 bevestigde uw raad de ambitie de overstap naar duurzame energiebronnen, zoals zonnepanelen op daken en windmolens, te maken met het vaststellen van het Strategisch Kompas. Daarin is tevens opgenomen dat windenergie nodig is om doelen te halen, maar dat daarbij wel gekeken moet worden naar plaatsen waar dit kan.

Om regie te houden, besloot uw raad op 1 februari 2024 te onderzoeken welke gebieden uw raad zelf het meest geschikt vindt voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie in de gemeente Wijchen. U gaf daarom opdracht om een visie op wind- en zonne-energie op te stellen en hierin keuzes te maken ten aanzien van deze gebieden.

Uw raad gaf tevens aan om:

1. In een multi-criteria analyse (MCA) naar mogelijk geschikte gebieden voor windenergie en in de vergelijking tussen die gebieden minimaal ook de volgende beoordelingscriteria en bijbehorende wegingsfactoren mee te nemen:

    - belastbaarheid van het gebied voor omwonenden
    - natuur
    - participatiemogelijkheden van direct aanwonenden
    - leefomgeving
    - landschappelijke inpassing van windmolens en zonnevelden
    - toekomstvastheid
    - goede ruimtelijke ordening

2. In de beoordeling van geschikt te maken gebieden alle overige en mogelijk voorgenomen ontwikkelingen mee te nemen in het onderzoek.
3. Een informatiebijeenkomst met gemeenteraads- en commissieleden te organiseren waarbij deze leden, voorafgaand aan de multi-criteria analyse, desgewenst een reactie kunnen geven op de voor het onderzoek in aanmerking te nemen criteria en op de mate van weging daarvan bij het uit te brengen advies.
4. Bij het onderzoek trede 3 van de Wijchense Participatieladder (raadplegen/adviseren) toe te passen.
5. In ieder geval huishoudens die binnen 2 kilometer van de beoogd plangebieden woonachtig zijn proactief te benaderen in het vervolgonderzoek.

In het traject naar de Visie op wind- en zonne-energie is hieraan gehoor gegeven.

<u>Besluitvorming criteriasets en weging</u>
Een belangrijke eerste stap in het traject naar de Visie op wind- en zonne-energie is de voorliggende notitie ‘Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie’. Deze notitie gaat in op:

- De resultaten van de raadpleging die in maart en april heeft plaatsgevonden door interviews met stakeholders, bijeenkomsten met inwoners en bedrijven, een enquête en een analyse van beleidsdocumenten
- De manier waarop uit deze raadpleging criteriasets zijn gedistilleerd.
- Hoe het proces naar de Visie op wind- en zonne-energie er verder uitziet.

Om straks in de MCA bij de Visie op wind- en zonne-energie een goede afweging te kunnen maken, is het van belang om eerst de criteria hiervoor vast te stellen.
In de notitie ‘Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie’ zijn op basis van input die in de raadpleging is opgehaald twee criteriasets gedistilleerd. Ze geven een grove tweedeling in typen gebieden weer die in aanmerking kunnen komen voor duurzame energie.

Criteriaset 1: wijzen op gebieden bij industrie en snelwegen, waarbij effecten verwacht kunnen worden op grotere groepen omwonenden.
Criteriaset 2: wijzen op gebieden zover mogelijk van dorpskernen waarbij effecten verwacht kunnen worden op het landschap.

In deze beslisnota stellen wij uw raad voor om te kiezen voor criteriaset 1.

Visie
Volgens planning ligt in de raadsvergadering van 2 juli de Visie op wind- en zonne-energie ter besluitvorming voor. Deze visie bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

- MCA
Nadat uw raad een criteriaset heeft gekozen wordt hiermee een MCA uitgevoerd. Deze MCA kent aan ieder gebied een score toe, aan de hand waarvan de voorkeur voor één of meerdere zoekgebieden (dit zijn nog geen exacte locaties) bepaald wordt.

- Voorwaarden
De visie omschrijft elke voorwaarden de gemeente stelt aan ontwikkelingen op het gebieden van grootschalige opwek. Denk aan voorwaarden ten aanzien van procesparticipatie, financiële participatie of lokaal eigendom. Na vaststelling van de visie werkt het college deze voorwaarden nader uit in een kader.

- Opgave
In de RES 1.0 is heeft de regio toegezegd gezamenlijk 1.62 TWh op te wekken voor 2030. Helaas is dit bod met 89% zonne- en 11% windenergie niet in balans. Windmolens leveren vooral energie in de winter, wanneer we deze meer nodig hebben. Daarnaast vraagt het elektriciteitsnet om meer balans. Om deze reden ligt er nu het verzoek vanuit de RES regio om meer windenergie te realiseren. Alle 8 gemeenten waarbinnen geschikte gebieden in de planMER vastgesteld zijn hebben toegezegd hier serieus naar te kijken. Zo ook Wijchen. De MCA zal een beeld geven van wat er realistisch gezien mogelijk is op basis van onze criteria. Naast de RES heeft uw raad voor Wijchen een Lokale Energie Strategie (LES) vastgesteld. Dit is onze eigen ambitie. Hierin is besloten dat we in 2050 ons eigen energieverbruik volledig opwekken, conform landelijke afspraken.

De visie op wind- en zonne-energie bevat een afbakening van de opgave in op te wekken wind- en zonne-energie (zon op land en zon op dak), uit te drukken in MW per periode en met een doorkijk naar 2050.

- Regie/proces
De wereld beweegt zich weg van fossiele energie naar lokale duurzame opwek. Hierin liggen zowel kansen als risico's. Het is belangrijk dat de gemeente de regie pakt ten aanzien van de ontwikkeling van grootschalige opwek:

1. Om voorwaarden, zoals bijvoorbeeld lokaal eigendom of participatie, aan ontwikkelingen te kunnen stellen
2. Om inpassingsplannen te voorkomen

Het verdient aanbeveling om in navolging van de visie verder onderzoek te verrichten en een kader op te stellen waarin de voorwaarden voor ontwikkelingen worden uitgewerkt. Aan dit kader moeten ontwikkelaars zich conformeren ('Green Deal'). Eveneens is het van belang dat na besluitvorming over de visie onderzocht wordt hoe de gemeente op de beste manier de regie (bijvoorbeeld lokaal eigendom of tender) kan pakken.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit**
22 april 2021	Z/21/047504 Vaststellen definitief bod Regionale Energiestrategie 1.0 Arnhem Nijmegen
18 oktober 2022	Z/22/092047 Concept Notitie Reikwijdte en Detail van planMER ter voorbereiding van RES 2.0
20 december 2022	Z/22/092045 Concept NRD planMER voor RES 2.0
11 juli 2023	Z/23/129638 kennisneming planMER RES GMR Arnhem Nijmegen
7 december 2023	Z/23/133830 Raadsbesluit Routes voor de Lokale Energie Strategie Wijchen
1 februari 2024	Z/23/129638 Raadsbesluit Onderzoek naar een gedragen visie op wind- en zonne-energie in Wijchen
25 april 2024	Z/24/233429 Informatienota gemeenteraad Evaluatie Gedragscode Windenergie in Wijchen

Gewenst resultaat
Door dit besluit wordt in de MCA bij de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen gebruik gemaakt van criteriaset 1. Deze criteriaset bevat criteria die wijzen op gebieden in de buurt van industrie en snelwegen.

Argumenten

1.1 Middels het ter besluitvorming aanbieden van criteriasets geven we invulling aan de eerste stap van het raadsbesluit 'Onderzoek naar een gedragen visie op wind- en zonne-energie in Wijchen'.
Op 1 februari 2024 besloot uw raad zelf te laten te onderzoeken welke gebieden het meest geschikt voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie in de gemeente Wijchen zijn. U gaf opdracht om een visie op wind- en zonne-energie op te stellen in hierin keuzes te maken ten aanzien van deze gebieden.

1.2 De visie is van belang voor de invulling van de gemeentelijk ambities op het gebied van energieneutraliteit en bestrijding van netcongestie.
- De gemeente Wijchen heeft de ambitie om energieneutraal te worden en daarin de eerste stappen gezet. Om de uiteindelijke doelstellingen voor 2050 (conform landelijke afspraken) op onze eigen voorwaarden te halen, moeten we op een slimme manier doorpakken. De visie op wind- en zonne-energie is daarin een belangrijke stap.
- In RES 1.0 heeft Wijchen een bod gedaan met 3 windmolens bij Bijsterhuizen en 30 hectare zonnepark. Vanwege instabiliteit op het elektriciteitsnet ligt er echter een afspraak om in RES 2.0 de scheve verhoudingen zon- en windenergie in de totale RES te verbeteren en is een planMER uitgevoerd.

1.3 Door keuzes te maken voor zoekgebieden voor grootschalige opwek schept de gemeente Wijchen duidelijkheid en verkleint daarmee de onrust bij inwoners.
Al jaren is er in enkele gebieden binnen de gemeente Wijchen onzekerheid over de eventuele komst van windmolens in die gebieden. Dit zorgt voor onrust in die gebieden. De visie op wind- en zonne-energie kan in ieder geval duidelijk maken welke gebieden afvallen als zoekgebied.

2.1 Om tot een gedragen visie te komen moet uw raad vooraf besluiten over de te hanteren criteria.
De MCA is een belangrijk onderdeel van de visie. Voordat de MCA kan worden uitgevoerd moet een keuze gemaakt worden over de criteria die ten grondslag aan de MCA liggen. De criteriasets met weging die voorliggen, zijn gedistilleerd uit de input van inwoners, stakeholders en bedrijven.

2.2 Door te kiezen voor Criteriaset 1 kiest u voor de set die er van uitgaat dat leefbaarheid het best wordt bereikt door ervoor te kiezen om gebieden voor de opwek van duurzame energie te combineren met industrie en snelwegen; plekken waar al overlast is.

Tijdens de raadpleging is naar voren gekomen dat het allerbelangrijkste thema voor inwoners is dat de leefbaarheid gewaarborgd wordt. Maar in de manier waarop dit moet gebeuren, zijn twee stromingen te onderscheiden:

- Leefbaarheid bereik je het meest door ervoor te kiezen om gebieden voor de opwek van duurzame energie te combineren met industrie en snelweg; plekken waar al overlast is.
- Leefbaarheid bereik je het meest door te kiezen voor gebieden voor de opwek van duurzame energie waarbij het meeste afstand wordt gehouden tot woningen of woonkernen;

De uitkomst van de vragenlijst, zoals gepresenteerd in de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie' laat zien dat gemeentebreed 66% van de respondenten aangeven dat de gemeente het beste kan rekening houden met de huidige leefbaarheid door windmolens te plaatsen op plekken waar al veel geluid is, zoals bij wegen of bij industrie. Bovendien beïnvloedt de keuze voor Criteriaset 1 naar verwachting cultuurhistorie en landschap minder dan Criteriaset 2.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Inpassingsplan voor windpark A50 legt tijdsdruk op het proces naar de visie op wind- en zonne-energie.
De provincie is het bevoegd gezag als het gaat om windparken en moet reageren op een inpassingsplan voor het windpark A50, gelegen binnen één van de mogelijk geschikte gebieden binnen de gemeente Wijchen. De gemeente Wijchen heeft tot de zomer om tot beleid te komen, daarna zal de provincie gaan beslissen over het inpassingsverzoek. Daarom is de urgentie en tijdsdruk op dit proces groot.

1.2 Plannen voor een hoogspanningsstation van TenneT hebben een grote ruimtelijke impact op de gemeente Wijchen.
Parallel aan het traject om te komen tot een visie op wind- en zonne-energie is duidelijk geworden dat TenneT plannen heeft voor een hoogspanningsstation van circa 25 hectare in de gemeente Wijchen. Hoewel we weten dat TenneT zoekt in de buurt van de reeds aanwezige hoogspanningsleiding vanaf de A50 verder naar het westen, is de plek waar het hoogspanningsstation komt niet bekend. Uw raad wordt in een informatienota hierover geïnformeerd.

Omdat de komst van het hoogspanningsstation een grote ruimtelijke impact heeft, zou het meegewogen moeten worden in het traject voor het bepalen van zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. Wij bespreken dit dilemma met TenneT en Provincie en nemen de uitkomsten van deze overleggen mee in de

advisering over de visie op wind- en zonne-energie in de aanloop naar de raadsvergadering van 2 juli, waarin de visie volgens planning ter besluitvorming voorligt. Er bestaat een kans dat er gevolgen zijn voor het traject.

2.1 Na besluitvorming over de visie volgt een periode waarin we aanvullend onderzoek verrichten en een kader opstellen waarin de voorwaarden voor ontwikkelingen en de rol van de gemeente wordt uitgewerkt.
Het kiezen tussen de twee criteriasets is niet direct een keuze voor gebieden, maar bepaalt de manier van kijken naar de gebieden en de manier van afwegen. Voor beide criteriasets geldt dat wanneer ze worden toegepast in de MCA er voorkeursgebieden naar voren komen. Maar dit biedt nog niet de garantie dat daar een project ontwikkeld zal worden. Dit is namelijk ook afhankelijk van een aantal praktische zaken. In de visie stelt de gemeente ook voorwaarden aan ontwikkelingen en wordt een vervolgproces geschetst, waarbij de rol van de gemeente, moet worden bepaald. Na vaststelling van de visie vergt dit echter nog een periode van onderzoek en uitwerking. Vervolgens moeten er ontwikkelaars zijn die aan de voorwaarden van de gemeente kunnen voldoen. Tot slot is voor iedere ontwikkeling van windenergieprojecten een ProjectMER nodig.

Om de periode van onzekerheid bij inwoners zo kort mogelijk te houden, is het belangrijk dat we als gemeente zo snel mogelijk duidelijk geven en vaart maken met het aanvullend onderzoek en het kader.

2.2 De keuze voor Criteriaset 1 leidt mogelijk tot zoekgebieden waarbij de afstand tot woningen of woonkernen kleiner is dan de bij de keuze voor Criteriaset 2.
De keuze voor Criteriaset 1 neigt naar zoekgebieden dicht bij industrie en snelwegen. Deze kunnen mogelijk dichter bij woningen zijn.

Financiële gevolgen
Wanneer in later stadium besluitvorming over financiële participatie of lokaal eigendom plaatsvindt, kan dit financiële gevolgen hebben. In het voorliggende advies komen deze niet aan de orde.

Communicatie
Tijdens een informatiemarkt op 23 mei informeren wij inwoners over informatie die is opgehaald en hoe traject naar de Wijchense visie voor wind- en zonne-energie er verder uitziet.

Inwonersparticipatie
In het traject naar de visie voor wind- en zonne-energie Wijchen is trede 3 van de participatieladder (raadplegen, adviseren) toegepast. Dit hebben we gedaan door zoveel mogelijk input voor criteria op te halen bij inwoners, bedrijven en stakeholders, door middel van:

- Digitale bewonersbijeenkomst en fysieke bewonersbijeenkomst
- Bijeenkomst voor bedrijven
- Enquête

In een eerder stadium is een stakeholdersavond in het kader van de Evaluatie Gedragscode Wind georganiseerd.

Tot slot volgt nog een informatiemarkt voor inwoners op 23 mei.

In de visie, waarover volgens planning in de raadsvergadering van 2 juli besluitvorming plaatsvindt, gaan wij verder in op proces- en financiële participatie.

Uitvoering of Vervolgstappen

- Na uw besluit over de criteria ligt de Visie op wind- en zonne-energie volgens planning in de raadsvergadering van 2 juli ter besluitvorming voor.

- In de visie komen diverse onderwerpen zoals (MCA, Opgave, voorwaarden, regie/proces) aan de orde.

- Ook nemen we de aanbevelingen uit de Evaluatie Gedragscode Wind mee. In deze evaluatie werd geadviseerd om de gedragscode te vervangen door participatiebeleid, een visie op duurzame opwek op te stellen en om te bekijken of het wenselijk is de landelijke gedragscode te adopteren voor windprojecten. Verder werd aanbevolen om:

    - een stevig participatieproces bij het ontwikkelen van de beleidsvisie
    - in deze visie tevens de eigen rol van de gemeente bij de totstandkoming van duurzame energieprojecten te beschrijven
    - het streven naar financiële participatie in beleid op te nemen
    - bij het opstellen van criteria voor de gebieden de belangen van natuur, milieu en landschap goed mee te nemen.

- Met name voor de voorwaarden en de manier van regie nemen is aanvullend onderzoek nodig en dienen kaders te worden gesteld. Wij pakken dit op in de tweede helft van 2024.

- Voordat ontwikkelingen mogelijk zijn in de zoekgebieden zijn altijd aanvullende milieukundige onderzoeken nodig. In gebieden met een hoge cultuurlandschappelijke waardering is een cultuurhistorische effect rapportage nodig. Ook landschappelijk onderzoek, flora en faunaonderzoek en archeologisch onderzoek zijn nodig.

Geheimhouding:
N.v.t.

Voorstel
Advies
JAFL
GO
SPA
Groen, Natuur & Landschap

NOTITIE

Onderwerp	Besluitvorming criteriasets en weging
Project	Wijchense visie voor wind- en zonne-energie
Opdrachtgever	Gemeente Wijchen
Projectcode	141191
Status	Definitief 02
Datum	14 mei 2024
Referentie	141191/24-006.985
Auteur(s)	L.F. de Visser-Bleijenberg MSc
Gecontroleerd door	M.F.B. van der Werf MSc
Goedgekeurd door	M.F.B. van der Werf MSc
Paraaf	
Bijlage(n)	I Verslag raadpleging
Aan	Gemeente Wijchen Bea Schouten
Kopie	-

In deze notitie presenteren we u de criteriasets waar u een besluit over neemt. Dit zijn criteriasets voor de beoordeling van gebieden voor wind- en zonne-energie in een multicriteria-analyse. In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de aanleiding en relevantie van de visie. In hoofdstuk 2 leest u het gemeentelijke beleidskader. In hoofdstuk 3 de resultaten van de raadpleging van bewoners, bedrijven en overige stakeholders, waarvan in bijlage I een uitgebreid verslag is opgenomen. In hoofdstuk 4 introduceren we u de Wijchense milieukaart. In hoofdstuk 5 leest u hoe vanuit de raadpleging criteria zijn voortgekomen en introduceren we de criteriasets. In hoofdstuk 6 leest u hoe het proces er na uw besluit uit ziet om te komen tot een visie op wind- en zonne-energie in de gemeente Wijchen.

1 INTRODUCTIE

De energietransitie is in volle gang. Om de doelen van het Klimaatakkoord te halen heeft Nederland met Europa afgesproken om in 2030 minimaal 55 % minder broeikasgassen uit te stoten. Dit wordt onder andere bereikt met energiebesparing, zonnepanelen en windturbines. Het laaghangende fruit is voor een groot deel geplukt waardoor de verduurzaming van onze energievoorziening steeds uitdagender wordt. Daar komt bij dat het elektriciteitsnet vol raakt wat het aansluiten van extra zonnepanelen bemoeilijkt.

Dit wordt ook gemerkt in Wijchen. De duurzame energieopwekking bestaat nu nog voor het overgrote deel uit zonne-energie op daken en zonnepark Kampbroek. Daarnaast zijn er plannen voor zonnepark Bankhoef en energiepark Bijsterhuizen. Zonne-energie zorgt echter voor een grote piek in het elektriciteitsnet midden op de dag als de zon schijnt, waardoor het net snel vol zit. Wijchen heeft nu samen met de andere

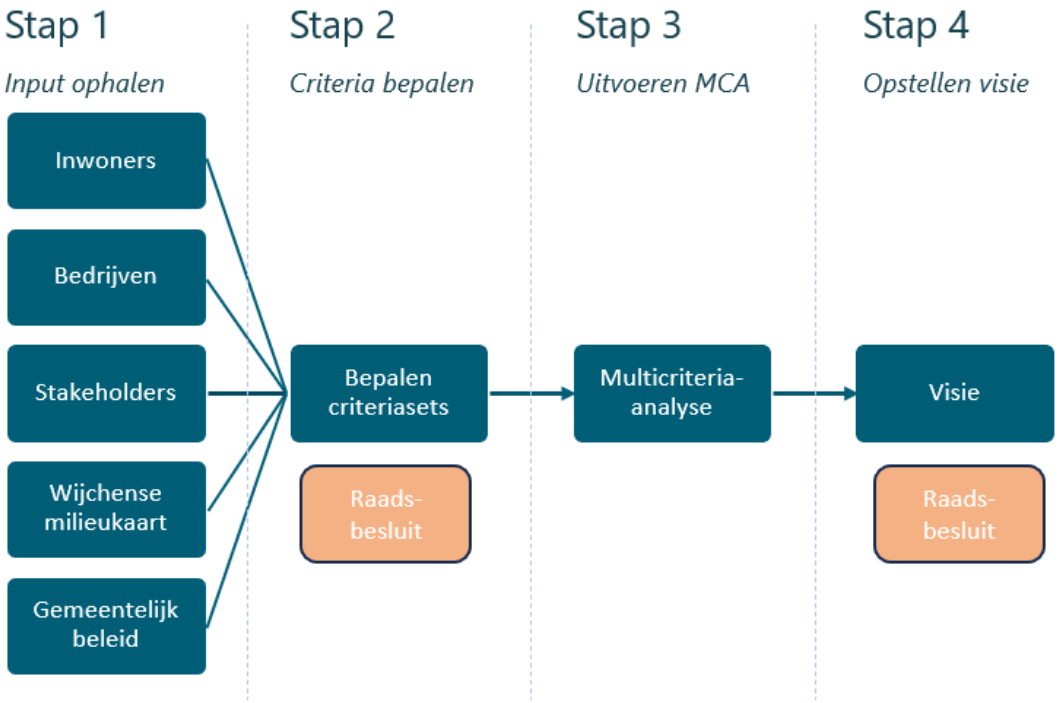
gemeenten in de regio het verzoek gekregen van de RES-regio om te kijken of de verhouding tussen zonne-energie en windenergie verbeterd kan worden. Daarom onderzoekt Wijchen de mogelijkheden voor duurzame energie in de gemeente in de gebieden die als mogelijk geschikt uit een regionaal plan-MER onderzoek zijn gekomen.

Vanwege een inpassingsplan voor het windpark A50, in een van die mogelijk geschikte gebieden, waarover de provincie bevoegd gezag is en op moet reageren, is de urgentie groot. Wijchen heeft tot de zomer om te beleid te komen, daarna zal de provincie gaan beslissen over het inpassingsverzoek.

Wijchen wil de regie zelf in handen houden en daarom een visie opstellen (met een multicriteria-analyse als basis). Deze visie beschrijft waar wind- en zonne-energie passend is, aan welke voorwaarden initiatiefnemers van grootschalige zonne- en windenergieprojecten moeten voldoen en welke rol de gemeente neemt bij wind- en zonneparken.

In de afgelopen maanden is uitgezocht wat inwoners en belanghebbende organisaties belangrijk vinden (stap 1). In dit document wordt u geïnformeerd over welke criteria uit de raadpleging naar voren zijn gekomen, en hoe deze worden gebruikt in de multicriteria-analyse, stap 2. In afbeelding 1.1 is het proces richting de visie visueel weergegeven.

Afbeelding 1.1 Overzicht van de processtappen

2 KADER GEMEENTELIJK BELEID

Allereerst is binnen de gemeentelijke werkorganisatie onderzocht welke voorwaarden de huidige beleids- en visiestukken van de gemeente al stellen aan wind- en zonne-energie. Deze vormen een belangrijk kader voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie in de gemeente.

2.1 Duurzame energie

Lokale Energiestrategie (LES)

De Lokale Energiestrategie (LES) Wijchen is een update van het Energieplan Samen duurzaam naar Wijchen uit 2018. Deze update was nodig vanwege nieuwe nationale en internationale doelen (herziening Klimaatwet, Europese Green Deal) en problemen rondom netcongestie. Wijchen volgt het landelijke doel van 55 % CO_2-reductie in 2030 ten opzichte van het niveau in 1990, en CO_2-neutraal in 2050. De LES dient als een routekaart om deze doelen te bereiken. Het beschrijft een gemeente-specifiek verhaal en beschrijft hoe de gemeente om zal gaan met ontwikkelingen die op ons afkomen. Hierbij wordt inzicht geboden in de huidige situatie, de mogelijke routes en een voorkeursroute om de CO_2-doelstellingen te behalen.

Uit de analyse van de huidige situatie blijkt dat Wijchen nog niet veel CO_2-reductie heeft bereikt ten opzichte van het niveau in 1990. De huidige afspraken en ontwikkelingen zijn niet genoeg om de doelen voor 2030 en 2050 te behalen. Om die doelen te behalen is duurzame energie nodig. Het gat tussen de huidige afspraken en energieneutraliteit in 2050 is naar schatting 1.185 TJ.

Als enkel zonne- en windenergie de opgave van 1.185 TJ zouden vervullen met een gelijke verdeling tussen zon en wind, zijn ongeveer 9 grote windmolens en 80 hectare aan zonnevelden en zon op dak nodig. De gemeente kan de problemen op het gebied van netcongestie verminderen door in te zetten op een goede combinatie van zonne- en windenergie.

De gemeente sluit voor haar toekomstige duurzame energieplannen aan bij landelijk beleid, waaronder de landelijke normen voor geluid en veiligheid. Deze normen zijn onderbouwd met wetenschappelijk onderzoek en beschermen de leefomgeving tegen ongewenste effecten. Daarnaast vindt de gemeente het belangrijk om milieu volwaardig mee te nemen in haar visie. Hiervoor gebruikt zij het onafhankelijke regionale plan-MER dat namens de Groene Metropoolregio (GMR) Arnhem-Nijmegen in 2023 is uitgevoerd in het kader van de RES.

Gedragscode windenergie

In het afgelopen najaar en winter is de Gedragscode Windenergie Wijchen geëvalueerd. In deze evaluatie is gesproken over het opnemen van de belangrijkste pijlers uit de gedragscode als onderdeel van de Wijchense visie voor wind en zon. Daarnaast wordt benoemd dat duurzame energie opgenomen moet worden in het participatiebeleid van de gemeente en dat de landelijke gedragscode voor windenergie mogelijk passend is. Specifiek voor de beleidsvisie duurzame opwekking wordt vanuit de evaluatie geadviseerd:

- neem regels op voor participatie. Denk hierbij aan:
  - het opnemen van duidelijke kaders over bijvoorbeeld een doelstelling;
  - het meenemen van een zo breed mogelijke groep inwoners;
  - streef naar acceptatie waarbij bewoners het belang van duurzame energie zien en dit af kunnen wegen tegen de effecten;
  - de omarming van de gedragscode door omwonenden;
- beschrijf de rol die de gemeente wil vervullen in duurzame energieprojecten:
  - voorkom grondspeculatie met bijvoorbeeld de Wet Voorkeursrecht of gesocialiseerde grondvergoeding;
  - ontwikkel zelf parken of voer een maatschappelijke tender uit;
  - denk na over hoe communicatie vormgegeven moet worden;
- beschrijf de gewenste samenwerking met de provincie in de visie:
  - beschrijf de gewenste rolverdeling tussen gemeente en provincie;
  - denk na hoe omgegaan wordt met het maatwerk dat de concept landelijke AMvB mogelijk maakt;
  - denk na over hoe de gemeente om wil gaan met de provinciale windladder;
- beschrijf de inspanningsverplichting rondom financiële participatie:
  - wie kan er participeren?
  - welke maatschappelijke doelen kunnen bereikt worden?
  - in welke mate kan men participeren?

- borg de belangen van natuur en landschap, kijk hierbij naar wat landelijke organisaties zoals de Natuur en Milieufederatie en NedZero adviseren.

Zonnevisie
In 2020 hebben gemeenten Wijchen en Druten een Beleidsvisie voor zonne-energie opgesteld. In deze visie wordt beschreven welke gebieden onder welke voorwaarden in aanmerking kunnen komen voor zonnepanelen of een zonneveld. Hierin is het grondgebied van de gemeente in vijf klassen verdeeld:

1 gebouwgebonden zonnepanelen op daken en gevels mag;
2 grond- of watergebonden zonnepanelen binnen stedelijk gebied mag, hiervoor is beperkte landschappelijke inpassing nodig;
3 grond- of watergebonden zonnepanelen nabij bestaand stedelijk gebied mag niet, behalve als er door bewoners initiatief wordt genomen. Dit bewijst dat het geaccepteerd wordt door de nabije omgeving;
4 grond- of watergebonden zonnepanelen in het buitengebied mag, behalve als ze niet passen bij de schaal en de maat van het landschapstype of afbreuk doen aan omgevingskenmerken;
5 grond- of watergebonden zonnepanelen nabij de rivierduinen mag niet, behalve als er specifieke omstandigheden zijn.

Binnen de klassen is ruimte voor maatwerk.

Landelijke aanscherping zonneladder
In december 2023 hebben het Rijk, Interprovinciaal Overleg, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Unie van Waterschappen en Netbeheer Nederland besloten dat zonne-energie in landbouwgebied lager in de voorkeursvolgorde komt te staan. De overheden hebben in het bestuursakkoord afgesproken te gaan sturen langs de volgende vier treden voor de opwek van zonne-energie zoals al opgenomen in de NOVI voorkeursvolgorde zon:
Trede 1: Zonnepanelen op daken en gevels
Trede 2: Onbenutte terreinen in bebouwd gebied
Trede 3: Onbenutte terreinen in landelijk gebied
Trede 4: Landbouw- en natuurgronden
De afspraak is gemaakt om daarbij trede 1 t/m 3 van de zonne-ladder te stimuleren en zo slim mogelijk te combineren met ruimtelijke en maatschappelijke opgaven. Het nakomen van de RES-afspraken blijft daarbij het uitgangspunt. Er zijn uitzonderingen mogelijk voor zonne-energie op landbouwgrond (trede 4): a) de slimme combinatie van een zonnepark met een agrarische functie (agri-PV), b) gronden in transitie of die minder geschikt zijn voor landbouwgrond, en c) als het een oplossing biedt voor netcongestie dan wel bijdraagt aan efficiënter gebruik van het elektriciteitsnetwerk.

Provincie Gelderland werkt aan het vastleggen van deze regels in haar Omgevingsverordening. Dit heeft ook consequenties voor de zonnevisie van gemeenten Wijchen en Druten: de voorwaarden voor klasse 4 van de zonnevisie zijn aangescherpt.

2.2 Cultuurhistorie

'Samen in verscheidenheid' is de beleidsnota cultuurhistorie voor de gemeenten Beuningen, Wijchen, Heumen en Druten. Het doel van de nota is het versterken van de positie van cultuurhistorie binnen ruimtelijke ordening, toeristisch-recreatief beleid en erfgoededucatie.

Een groot deel van de gemeente Wijchen is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol. Voor een ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om onderzoek te doen naar de cultuurhistorische waarden van een gebied, en hoe de ontwikkeling deze beïnvloed. Deze onderzoeken worden beoordeeld door ambtenaren en experts.

2.3 Landschap en natuur

Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit gemeente Wijchen (2020)

In 2020 heeft de gemeente Wijchen een Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit laten opstellen. In het plan wordt beschreven hoe de gemeente om wil gaan met dit thema, wat de gemeente wil bereiken, waarom de gemeente zich hiervoor inzet en hoe dat vormgegeven gaat worden. Het beleidsplan stelt vijf speerpunten op. Deze zijn:

1 transitie naar ecologisch beheer;
2 biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema;
3 natuurlijke bestrijding overlastgevende soorten;
4 versterken groenblauw netwerk;
5 stimuleren van initiatieven en samenwerking.

Vooral speerpunt 2 is relevant voor het ontwikkelen van wind- en zonne-energie. Er liggen namelijk kansen in het combineren van biodiversiteit en zonne-energie, als er bij de aanleg van een zonnepark rekening wordt gehouden met doorlating van licht en regenwater en ecologisch beheer van het terrein. In de gemeentelijke zonnevisie is opgenomen dat landschappelijke inpassing verplicht is en dat door het aanleggen van natuur- en landschapselementen een ecologische meerwaarde verkregen moet worden.

Landschapsontwikkelingsplan Beuningen, Druten en Wijchen (2006)

In samenwerking met gemeenten Druten en Beuningen heeft de gemeente Wijchen onderzoek gedaan naar belangrijke karakteristieken van het landschap. Hierin is onderzocht hoe het huidige landschap in elkaar zit, en waar het landschap nog versterkt moet worden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de rivierduinen, oude oeverwallen, het kommenlandschap en de uiterwaarden.

In de landschapsvisie die op basis van dit onderzoek is opgesteld zijn landschappelijke randvoorwaarden opgenomen voor de ontwikkeling van windmolens:

- windenergie is belangrijk, maar heeft ook veel invloed op het landschap;
- windmolens moeten bijdragen aan de landschapsstructuur en identiteit van het landschapstype. Uitgangspunt hierbij is dat windmolens niet passen in kleinschalige landschappen;
- met het plaatsen van windmolens ontstaat er een nieuwe laag in het landschap. Als deze laag aansluit bij belangrijke richtingen in het gebied is dit het minst verstorend en vormt ze van veraf een markante lijn. Windmolens in een rij van west naar oost kunnen in dit rivierengebied de lengterichting van het landschap benadrukken. Dit is het meest geschikt in het grootschalige kommenlandschap;
- de locatiekeuze moet ook regionaal passen;
- met een beeldkwaliteitsstudie moeten ruimtelijke effecten worden onderzocht.

2.4 Gebruik door Defensie

Defensie heeft twee gebieden binnen de gemeente die gebruikt worden door Defensie. In deze gebieden moet getoetst worden of een plan niet belemmerend werkt voor het gebruik.

Laagvliegroute VO

In het westen van de gemeente loopt een laagvliegroute voor training. Deze laagvliegroute wordt zo'n 20 uur per jaar gebruikt. Deze route is uitgezet aan de hand van punten met een buffer eromheen.

Laagvlieggebied GLV9

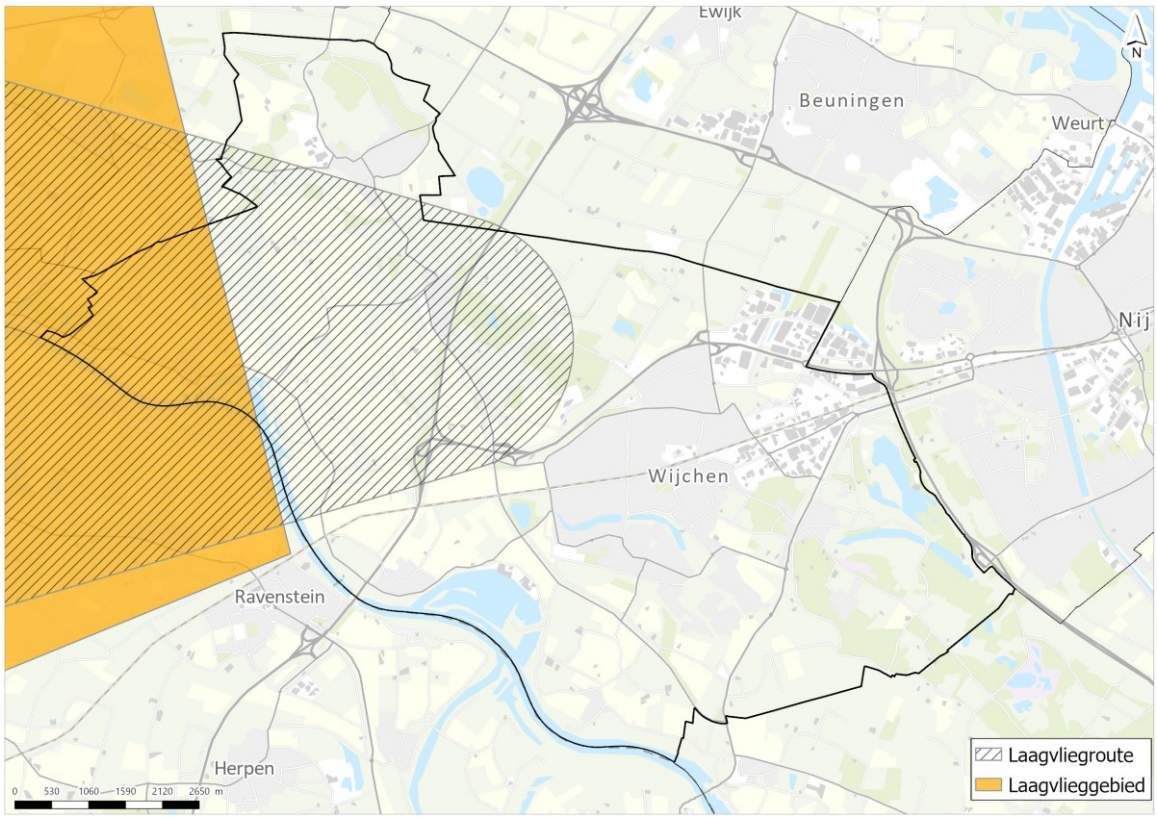
Dit laagvlieggebied, eveneens aan de westkant van de gemeente, wordt gebruikt door Defensie om te oefenen met laagvliegen. Defensie verwacht dat het aantal helikopterbewegingen in de laagvlieggebieden structureel toeneemt en heeft daarom de behoefte dat de juridisch-planologische status van deze gebieden beter geborgd is.

In het onderzoeksvoorstel voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie benoemt Defensie concreet dat Laagvlieggebied Maas-Waal qua omvang een geschikt gebied is voor laagvliegen, mits er niet een groot

deel afvalt door onder andere windmolens. Dit wil Defensie bereiken door een strenger juridisch-planologisch regime voor ruimtelijke ontwikkelingen.

In het regionale plan-MER is beschreven dat de hoogtebeperkingen in de wet nog niet zo duidelijk zijn geformuleerd dat er verwacht wordt dat er een nee, tenzij principe van toepassing is. Het nieuwe milieuonderzoek van Defensie en de aanwijzing van Defensie als nationaal belang maakt dat in de visie uitgegaan wordt van een nee, tenzij principe voor het laagvlieggebied. Over de laagvliegroute VO wordt in het onderzoeksvoorstel niet gesproken. Dit gebied blijft in de ja, mits categorie vallen.

Afbeelding 2.1 Overzichtskaart van het laagvlieggebied GLV9 Maas en Waal en laagvliegvliegroute VO

2.5 Autonome ontwikkelingen

Sinds 2020 werkt de gemeente aan plannen voor de uitbreiding van bedrijventerrein Bijsterhuizen. Eind 2023 is een concept ontwerp-omgevingsplan opgesteld, waar nader onderzoek naar gedaan wordt. Rond dit bedrijventerrein wordt ook sinds 2020 gewerkt aan een energiepark met onder andere drie windmolens en mogelijk een zonnepark.

Daarnaast bouwt gemeente Wijchen ook 3.000 woningen. Dit gebeurt grootschalig met de plannen Huurlingsedam, Tussen Kasteel en Wijchens Meer, Wijchen West, Kraanvogel, Kerkenweide en Balgoij-West. Deze ontwikkelingen worden gezien als autonome ontwikkeling en de gebieden worden niet meer onderzocht als mogelijk geschikt gebied voor wind- of zonne-energie.

3 RESULTATEN RAADPLEGING

Uitgangspunt voor de raadpleging van bewoners, berdrijven en overige stakeholders is amendement 1, horende bij de openbare raadsvergadering van 1 februari 2024. Hiermee is opdracht gegeven om naar

criteria te zoeken voor ten minste zeven thema's: goede ruimtelijke ordening (onder de Omgevingswet wordt dit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties genoemd), toekomstvastheid, leefomgeving, belastbaarheid van het gebied voor omwonenden, natuur, landschappelijke inpassing en financiële participatie van direct aanwonenden. Deze thema's zijn voorgelegd aan bewoners, bedrijven en professionele stakeholders. Een interpretatie van de thema's en een verslag van de raadpleging is opgenomen in bijlage I.

3.1 Raadpleging bewoners

Tijdens twee bewonersavonden en met een vragenlijst is aan bewoners gevraagd wat zij belangrijk vinden bij het ontwikkelen van grootschalige zonne- en windenergie. In onderstaande paragrafen worden de belangrijkste uitkomsten kort opgesomd.

Uitkomsten bewonersavonden

- bewoners spreken uit bezorgd te zijn over de impact die windmolens hebben op hun gezondheid en de leefomgeving. Effecten van geluid en slagschaduw worden benoemd;
- bewoners spreken uit bezorgd te zijn om de impact die windmolens hebben op het landschap en de natuur. Vanwege de kwetsbare status van de natuur in Nederland adviseren ze om natuurgebieden vooraf uit te sluiten. Ze vragen verder om het landschap goed mee te nemen. Er zijn veel beschermde landschapselementen aanwezig zoals de Eendenkooi en stads- en dorpsgezichten. Daarnaast heeft het landschap recreatieve waarde;
- efficiënt gebruik van ruimte is belangrijk voor bewoners. Energieopwekking moet bij voorkeur in de buurt van snelwegen en industrie. Wel vinden bewoners dat de opeenstapeling van overlast in overweging genomen moet worden;
- bewoners willen zo vroeg mogelijk geïnformeerd worden over een initiatief, en betrokken worden bij de behandeling.

Uitkomsten vragenlijst

- 79 % van de vragenlijstinvullers ziet mogelijkheden voor windenergie in de gemeente Wijchen;
- 73 % van de vragenlijstinvullers ziet mogelijkheden voor zonne-energie;
- bewoners zijn blij dat de gemeente voorwaarden onderzoekt, en roepen op om bij een project te kijken naar draagvlak in de omgeving;
- 66 % van de vragenlijstinvullers geeft de voorkeur aan één project op één plek, zodat de overlast ook op één plaats blijft;
- 66 % van de vragenlijstinvullers geeft de voorkeur aan een plek waar al veel geluid is, zoals bij industrie of wegen;
- 56 % van de vragenlijstinvullers vindt wind- of zonne-energie het beste passen in het landschap bij snelwegen;
- 57 % van de vragenlijstinvullers vindt wind- of zonne-energie het beste passen bij industrie;
- 53 % van de vragenlijstinvullers vindt dat het geld dat verdiend wordt met de windmolens, moet worden uitgegeven aan de leefbaarheid in de gemeente;
- 58 % en 61 % van de vragenlijstinvullers vindt het belangrijkst dat er afstand gehouden wordt tot woningen, en dat overlast wordt tegengegaan, maar geven tegelijkertijd aan dat natuur en landschap niet vergeten moet worden.

3.2 Raadpleging bedrijven, ondernemers en professionele stakeholders

Bedrijven, ondernemers en professionele stakeholders[1] is gevraagd wat zij belangrijk vinden bij een plan voor duurzame energie. In bijlage I is hier een volledig verslag van te vinden. Belangenorganisaties voor natuur en landschap zijn actief benaderd, maar hebben tot op heden nog geen input geleverd. De komende periode wordt geprobeerd nog wel input op te halen.

[1] Met de professionele stakeholders worden ZLTO, Liander, Windunie, Energie Samen bedoeld.

De meest aangedragen punten zijn:

- de problemen op het elektriciteitsnet zijn belemmerend voor de werkzaamheden en ambities van bedrijven en ondernemers. Het is lastig voor een bedrijf uit te breiden, omdat een netaansluiting niet altijd mogelijk is. Daarnaast is het niet altijd mogelijk om energie van zonnepanelen terug te leveren waardoor investeringen niet uitkunnen;
- bedrijven, ondernemers en professionele stakeholders hebben interesse in lokale afname. Dit is de aanleg van een elektriciteitskabel direct naar een bedrijf dat veel energie gebruikt;
- grootverbruikers van energie belasten het elektriciteitsnet. Lokale afname door grootverbruikers zorgt ervoor dat capaciteit voor afname vrijkomt. Dit creëert mogelijk ruimte op het elektriciteitsnet voor woningbouw;
- bedrijven en ondernemers roepen op om te reflecteren op de Gedragscode. In het verleden werkte dit erg vertragend;
- bedrijven roepen op om de landelijke normen te hanteren;
- de koppeling van zon en wind wordt gezien als belangrijk;
- professionele stakeholders onderschrijven het belang van alternatieve oplossingen voor een netaansluiting. Door netcongestie is een 'gewone' netaansluiting niet altijd mogelijk;
- bedrijven, ondernemers en professionele stakeholders vinden draagvlak essentieel. Met financiële participatie kan mogelijk draagvlak vergroot worden. Bedrijven en ondernemers zien mogelijkheid om te investeren. Daarnaast kan draagvlak gecreëerd worden met voorwaarden over afstanden tot woningen en regels rondom slagschaduw en verlichting;
- zonnevelden zijn lastig aansluitbaar, en gebruiken ruimte inefficiënt.

4 MILIEUKAART WIJCHEN

Startpunt van het onderzoek naar geschiktheid van gebieden is de uitkomst van het onafhankelijke plan-MER voor de RES-regio GMR Arnhem-Nijmegen. In dit milieuonderzoek is onderzocht welke gebieden niet geschikt, mogelijk geschikt en geschikt zijn voor wind- en zonne-energie. Tijdens de bewonersavonden en in gesprekken met de ambtelijke organisatie zijn verschillende criteria naar voren gekomen die kunnen worden gebruikt om het in 2023 uitgevoerde regionale plan-MER aan te vullen met Wijchense milieu-informatie.

Daarnaast heeft de Commissie mer advies op het regionale plan-MER uitgebracht en aangegeven dat de effecten van wind en zon op het landschap en natuur in de regio nog onvoldoende gedetailleerd zijn onderzocht (Commissie mer, 2023. Kenmerk: 3679). De ingebrachte informatie uit de raadpleging is gebruikt om de regionale milieukaart aan te vullen met Wijchense informatie. De beoordeling van gebieden op deze kaart is samengevat in de begrippen 'Geschikt', 'Mogelijk geschikt', en 'Niet geschikt'. De betekenis van deze begrippen is in tabel 4.1 uitgelegd.

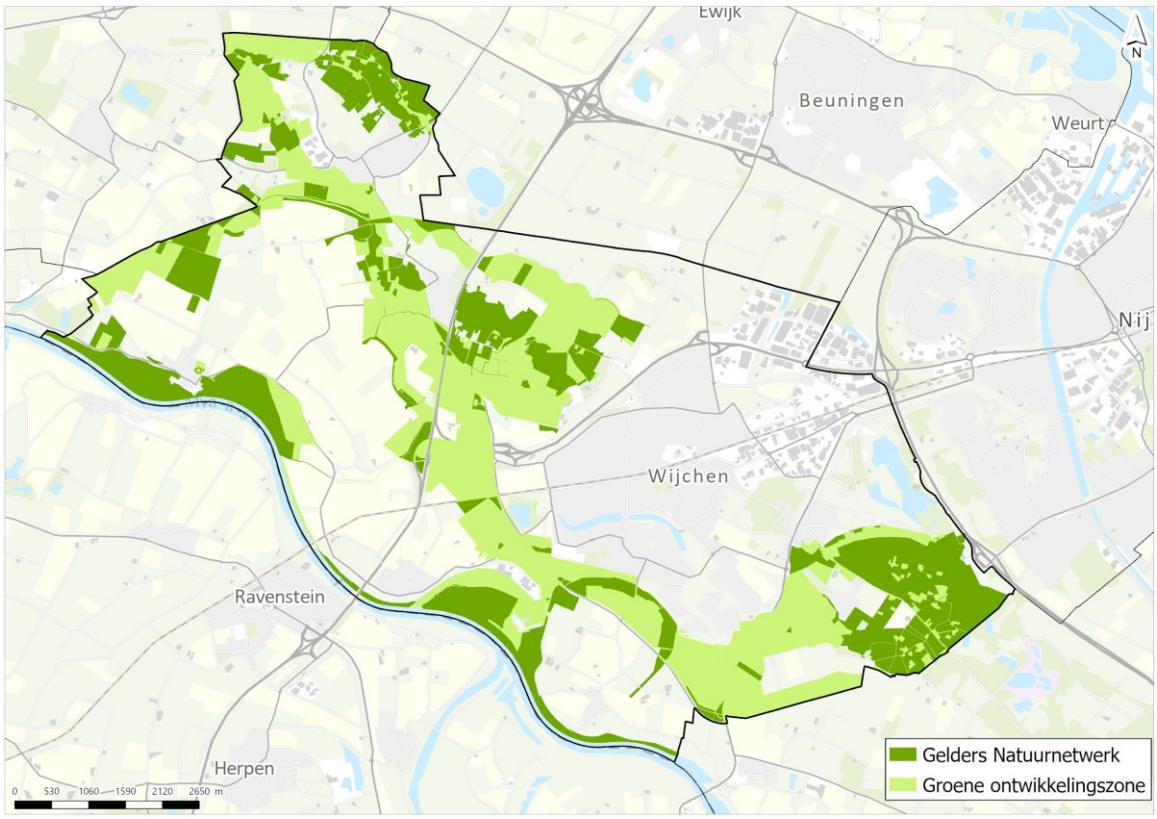
Tabel 4.1 Tabel met uitleg van de termen 'Geschikt', 'Mogelijk geschikt' en 'Niet geschikt'

Term	Uitleg
Geschikt	Een windpark of zonneveld in dit gebied is vanuit milieu kansrijk om verder te verkennen. Er worden vanuit milieu beperkt negatieve effecten verwacht.
Mogelijk geschikt	Een windpark of zonneveld in dit gebied zal naar verwachting negatieve milieueffecten veroorzaken. Nader onderzoek moet laten zien of maatregelen genomen kunnen worden om effecten te verminderen en dit gebied geschikt te maken.
Niet geschikt	Een windpark of zonneveld in dit gebied zal naar verwachting sterk negatieve milieueffecten veroorzaken. Maatregelen om effecten te verminderen zijn maar beperkt inzetbaar, deze gebieden zijn weinig kansrijk.

Uitsluiting van Gelders Natuurnetwerk

In het regionale plan-MER zijn niet alle gebieden van het Gelders Natuurnetwerk uitgesloten voor de opwek van duurzame energie. Voor een deel van het Gelders Natuurnetwerk heeft de provincie in haar omgevingsbeleid namelijk opgenomen dat hier geen windmolens kunnen komen, behalve onder strikte voorwaarden (mogelijk geschikt). Voor sommige gebieden in het netwerk laat de provincie ruimte, omdat de natuurkwaliteit in die gebieden niet zo goed is en omdat ze in provinciale voorkeursgebieden voor duurzame energie liggen, zoals bijvoorbeeld langs snelwegen (geschikt). In de raadpleging is door bewoners en ambtenaren genoemd dat duurzame energie in Gelders Natuurnetwerk in Wijchen niet wenselijk is (zie paragraaf 2.3 en 3.1). Dit komt omdat er weinig natuurnetwerk is, en de kwaliteit verslechtert. Daarom is het belangrijk om het Gelders Natuurnetwerk te beschermen en wordt wind- en zonne-energie in het hier uitgesloten (niet geschikt, zie afbeelding 4.1). De groene ontwikkelingszone wordt niet bij voorbaat uitgesloten.

Afbeelding 4.1 Overzichtskaart met Gelders Natuurnetwerk. Daarnaast is ook de Groene ontwikkelingszone opgenomen, dit gebied komt overeen met de Wijchense plannen voor de Ecologische Hoofdstructuur of het Groenblauwe netwerk

Omgang met laagvlieggebied

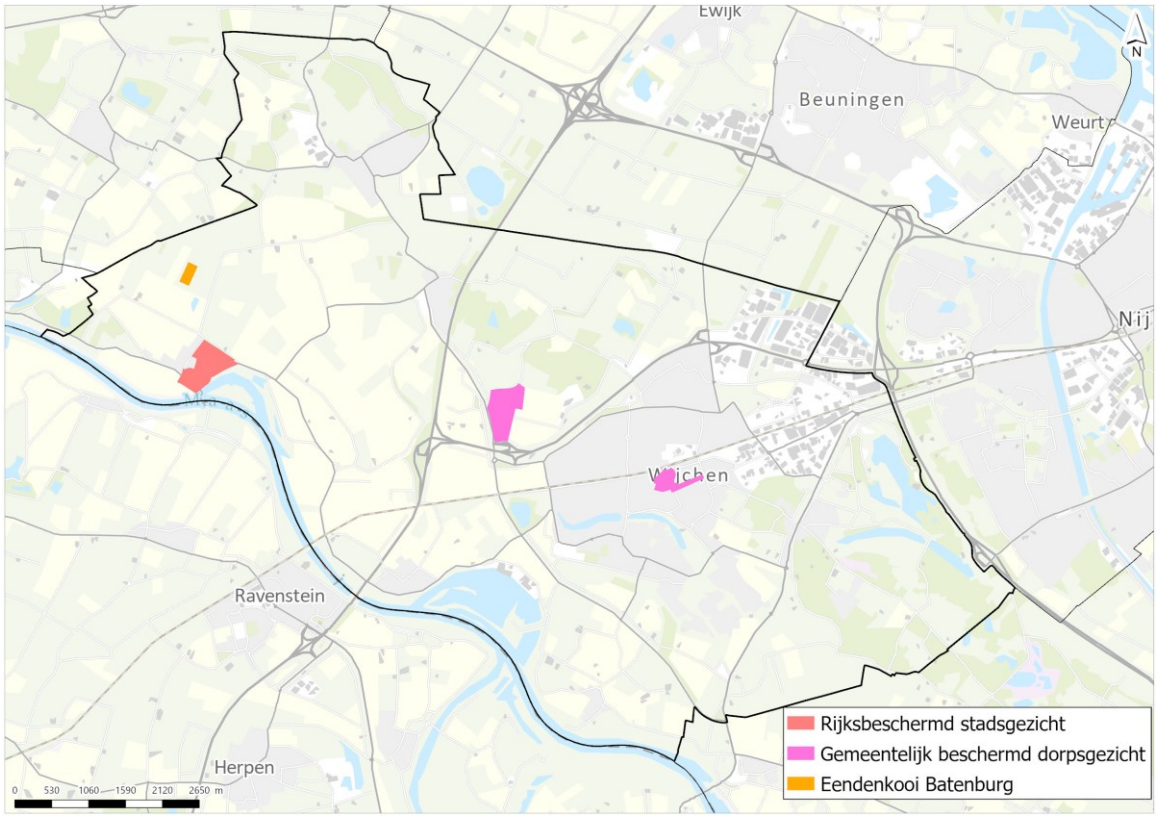
In paragraaf 2.4 is beschreven dat de activiteiten van Defensie in laagvlieggebied Maas en Waal naar verwachting intensiveren. De beoordeling van het effect van windenergie op het laagvlieggebied Maas en Waal wordt daarom aangepast naar mogelijk geschikt (zie afbeelding 2.1). Voor zonne-energie wordt geen effect verwacht, dit gebied wordt niet uitgesloten.

Omgang met cultuurhistorie

Tijdens de bewonersavonden is aangegeven dat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) een richtafstand van 1,8 km aanhoudt tot beschermde dorps- en stadsgezichten Wijchen, Leur en Batenburg (zie afbeelding 4.2). Het RCE adviseert om binnen dit gebied nader onderzoek uit te voeren naar effecten van windenergie op de cultuurhistorische waarde van een beschermd stads- of dorpsgezicht. Daarnaast is in gemeente Wijchen het Parapluplan Cultuurhistorie van kracht. In dit parapluplan is geïnventariseerd welke cultuurhistorische waarden in de gemeente beschermt moeten worden. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied waar het parapluplan geldt moet onderzoek plaatsvinden naar de effecten van duurzame energie op cultuurhistorische waarden. Deze twee aspecten zijn voor een regionale afweging niet in beeld gebracht, en worden daarom toegevoegd op de Wijchense kaart. De zone van 1,8 km rondom de dorps- en stadsgezichten krijgt de beoordeling 'geschikt', omdat met landschappelijke inpassing goed rekening gehouden kan worden met zichtlijnen en cultuurhistorische waarden. Bij concrete projecten dient dit onderzocht te worden.

Daarnaast is een zone van 753 m rondom het centrum van Eendenkooi Batenburg aangemerkt als afpalingsrecht. In deze zone mogen geen activiteiten plaatsvinden die de functie van de Eendenkooi Batenburg kunnen belemmeren. Deze zone, die deels buiten het GNN-gebied valt, wordt aangemerkt als 'mogelijk geschikt'. Het deel van de zone binnen het GNN-gebied is uitgesloten.

Afbeelding 4.2 Overzichtskaart cultuurhistorisch elementen

Aanpassing zonneladder

Voor zonne-energie zijn de aangescherpte landelijke regels rondom zonne-energie doorgevoerd in de Wijchense milieukaart. Zonne-energie in landbouw- en natuurgebied komt lager in de voorkeursvolgorde te staan (mogelijk geschikt).

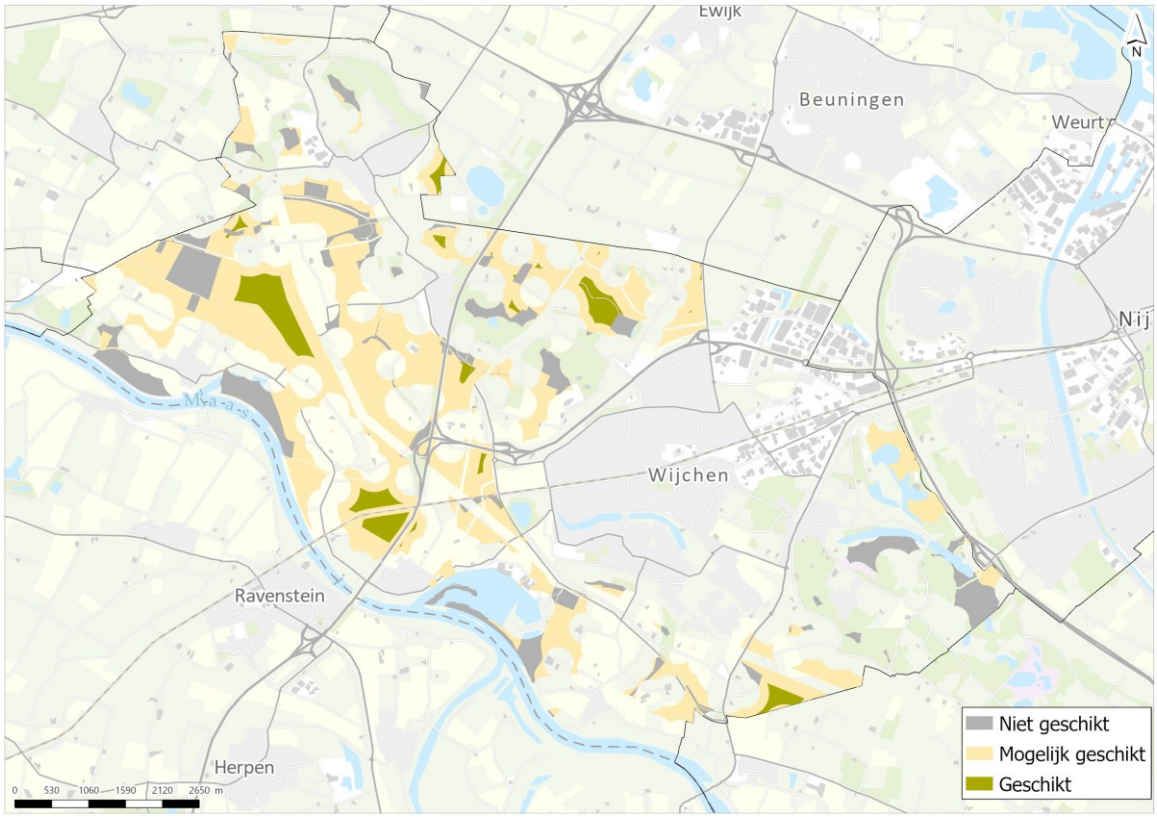
Milieukaarten gemeente Wijchen

In onderstaande afbeeldingen 4.3 en 4.4 zijn de aanpassingen aan de regionale milieukaart doorgevoerd. Dit levert een milieukaart op die rekening houdt met de lokale situatie in Wijchen en de uitkomsten van de raadpleging.

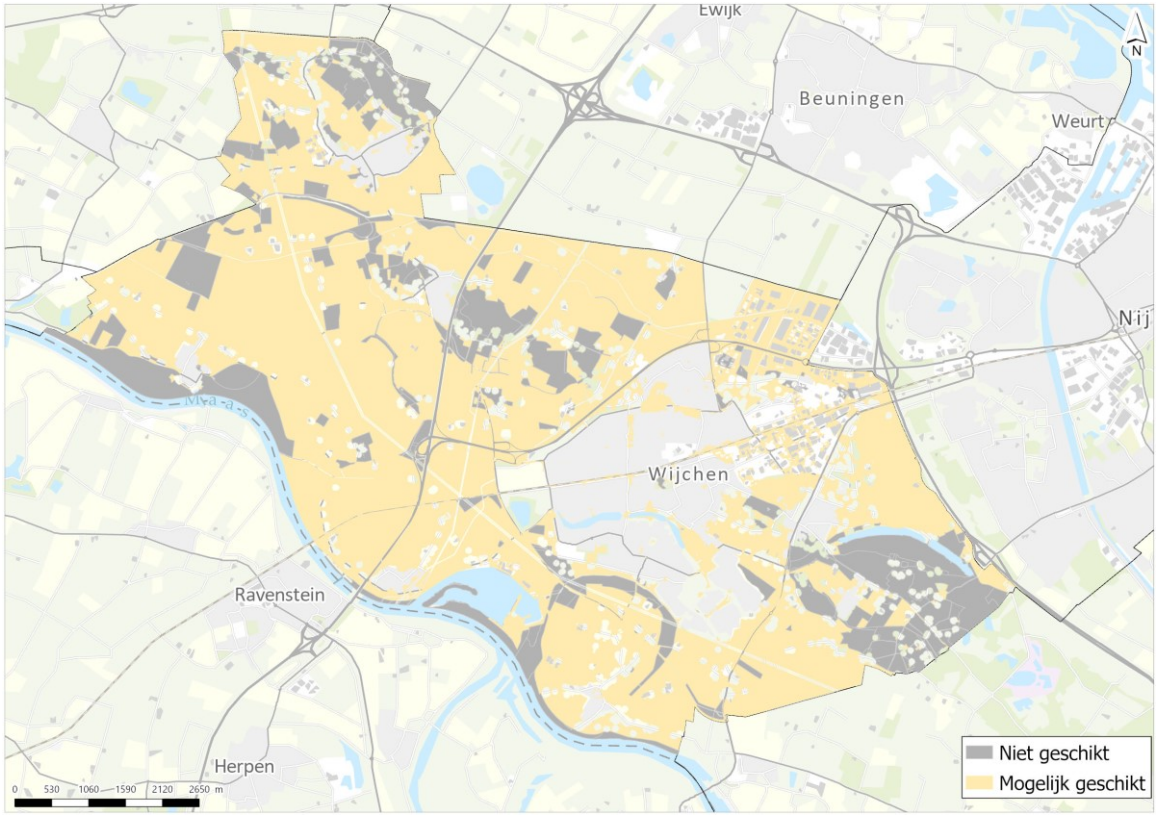
Afbeelding 4.3 geeft weer welke gebieden geschikt en mogelijk geschikt zijn voor windmolens. Het uitgangspunt is een ashoogte van 120 m. Bij grotere windmolens zal de ruimte die geschikt of mogelijk geschikt is waarschijnlijk afnemen, omdat bijvoorbeeld een grotere afstand tot woningen nodig is om te voldoen aan de geluidsnormen. Op afbeelding 4.4 is te zien welke gebieden mogelijk geschikt zijn voor zonnevelden. Sommige gebieden worden niet onderzocht en zijn daarom ook niet beoordeeld. Dit zijn gebieden waar gebouwen en infrastructuur aanwezig zijn. Fysiek is de ruimte al in gebruik, en vanuit wetgeving gelden hier regels voor de veiligheid. In deze gebieden kan hierdoor geen vergunning aangevraagd worden.

Voor zonne-energie zijn geen gebieden als geschikt aangemerkt. De aangescherpte zonneladder en problemen met netcongestie maken dat er meer onderzoek gedaan moet worden voordat de gebieden geschikt genoemd kunnen worden.

Afbeelding 4.3 Wijchense milieukaart voor windenergie (gebaseerd op een windmolen met ashoogte van 120 m en tiphoogte van 180m)

Afbeelding 4.4 Wijchense milieukaart voor zonne-energie

5 BEPALEN CRITERIASETS EN MCA

Bij het opstellen van een visie voor zon en wind komen veel belangen kijken. Het is op de meeste plekken niet mogelijk om geen effecten te veroorzaken. Daarom is een afweging nodig. Een MCA is een manier om objectief gebieden te onderzoeken en te wegen aan de hand van criteria. De uitkomst is een gewogen beoordeling van verschillende zoekgebieden voor windenergie en zonne-energie. Vanuit de raad is meegegeven dat in de visie aandacht besteed moet worden aan een zevental onderwerpen (zie bijlage I). Deze onderwerpen komen zoveel mogelijk terug in de criteriasets.

Sommige criteria, onderwerpen of voorwaarden die benoemd werden door bewoners, de gemeente, stakeholders of de raad komen niet terug in de MCA. Dat komt omdat deze voorwaarden geen ruimtelijke component hebben. Deze voorwaarden worden later toegevoegd in de visie. In hoofdstuk 6 wordt hier nader op ingegaan.

De criteriasets zijn van toepassing op zonne-energie en windenergie. Vanuit de raadpleging is geen duidelijk onderscheid naar voren gekomen in criteria voor windenergie ten opzichte van criteria voor zonne-energie. Wel worden soms andere afstanden aangehouden, doordat de beleving van het landschap door windenergie over een grotere afstand kan worden beïnvloed dan voor zonne-energie.

Tabel 5.1 Woordenlijst

Woord	Uitleg
multicriteria-analyse (MCA)	een methode die helpt om beslissingen te nemen. Verschillende criteria krijgen een weging en aan de hand hiervan worden alternatieven, in dit geval gebieden, gerangschikt
criterium	regel waar een gebied op beoordeeld wordt
criteriaset	verzameling van criteria. Gezamenlijk vormen de criteria de input voor de MCA
weging	het belang dat een criterium meekrijgt

5.1 Werkwijze MCA

In afbeelding 5.1 is de werkwijze voor de MCA schematisch weergegeven. In de MCA worden gebieden onderzocht waar duurzame energie opgewekt kan worden. Dit startpunt zijn gebieden die op de Wijchense milieukaart een beoordeling 'mogelijk geschikt' en 'geschikt' hebben gekregen. Gebieden die een groene kleur hebben gekregen zijn kansrijker.

In stap 1 wordt de Wijchense milieukaart verdeelt in zoekgebieden die zich concentreren in en om de groene vlekken. Dit zijn de kansrijke gebieden waar de MCA zich op richt. Ook gele gebieden (mogelijk geschikt) rondom deze vlekken worden onderzocht. Door meer ruimte te bieden in een zoekgebied kan later een betere afweging gemaakt worden voor precieze locaties van duurzame energie. In het plaatje bij stap 1 (zie afbeelding 5.1) is deze stap indicatief weergegeven. De grijze gebieden (niet geschikt) en gebieden die niet op de kaart zijn ingekleurd worden niet onderzocht.

In stap 2 van de MCA wordt berekend per gebied wat het effect is van de criteria die de raad vaststelt. Dit effect wordt vertaald in een score, deze scores worden met de weging bij elkaar opgeteld (stap 3). Hiermee ontstaat een voorkeursvolgorde van gebieden (stap 4). De gebieden die hoog scoren, passen het beste bij de visie van de gemeente.

Afbeelding 5.1 Schematisch, indicatief overzicht van de MCA-stappen

5.2 Twee criteriasets met verschillende ruimtelijke uitkomsten

Tijdens de raadpleging is naar voren gekomen dat het allerbelangrijkste thema voor bewoners is dat de leefbaarheid gewaarborgd wordt. Om dit thema een plek te geven binnen de criteriasets worden twee opties aangedragen:

- afstand houden tot woningen of woonkernen;
- het combineren van duurzame energie met industrie en snelweg; plekken waar al overlast is.

Deze twee opties vormen de basis van de criteriasets die in paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 worden toegelicht. Bewoners vinden leefomgeving het belangrijkste thema, en zien dat graag ingevuld met een criterium waarin afstand tot woningen of woonkernen onderzocht wordt. Bedrijven geven aan dat ze graag windenergie opwekken op hun terreinen, maar dat dit toch ook in de buurt van woonkernen is. Bewoners geven daarnaast ook aan dat energie opgewekt moet worden in gebieden waar energie verbruikt wordt. Deze twee opties liggen aan de basis van de twee criteriasets en geven een grove tweedeling in typen gebieden weer die in aanmerking kunnen komen voor duurzame energie: gebieden in het buitengebied waarbij effecten verwacht kunnen worden op het landschap, en gebieden bij industrie en snelwegen waarbij effecten verwacht kunnen worden op grotere groepen omwonenden. De criteriasets in paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 sturen met hun weging op een prioritering van deze gebieden.

5.2.1 Criteriaset 1: opwek bij gebruik en infrastructuur

Criteriaset 1 geeft invulling aan leefbaarheid door opwek te combineren met gebieden waar al veel verstoring is. In de buurt van industrieterreinen en snelwegen is al veel geluidbelasting, waardoor het omgevingslawaai beperkt toeneemt. Daarnaast wordt het landschap al onderbroken door grootschalige verstoringen, waardoor extra verstoring de beleving minder aantast. Opwek in de buurt van gebruikers geeft ook invulling aan goede ruimtelijke ordening. Industrie en infrastructuur maakt veel gebruik van energie, waardoor de functie bij het gebied past.

Met deze keuze kunnen gebieden met natuurwaarden, gebieden waar het landschap beleefbaar is, en gebieden waar stilte verstoord kan worden door windmolens ontzien worden.

In criteriaset 1 krijgen gebieden die dicht bij (grootschalig) energiegebruik en infrastructuur liggen de hoogste weging (3). Ook een efficiënt energiesysteem, waarbij wind en zon samen opgewekt worden, krijgt deze weging. Gebieden waar bekende waarden aanwezig zijn in het buitengebied krijgen een weging 2. Dit zijn huidige natuurgebieden, gebieden met veel biodiversiteit en landschappen. Overige genoemde criteria vanuit de raadpleging krijgen een weging 1.

Uitleg tabel
In tabellen 5.2 en 5.3 worden de twee criteriasets toegelicht. In kolom ‘weging’ wordt aangegeven hoeveel prioriteit het criterium krijgt. Dit is in 3 klassen verdeelt: een weging 1, weging 2 en weging 3. Binnen een klasse tellen alle criteria vergelijkbaar mee. Kolom ‘thema’ laat zien onder welk onderwerp het criterium valt. Hierin komen de onderwerpen terug die door de raad in amendement 1 zijn vastgesteld. In kolom ‘criterium’ is het criterium beschreven. Hierin wordt een object of gebied benoemd, eventueel een toetsingsafstand en een manier van kwantificeren. In kolom ‘argument’ wordt toegelicht waar dit criterium vandaan komt en waarom het belangrijk is om te onderzoeken. Hierin wordt ook verwezen naar de raadpleging of het beleid van gemeente Wijchen.

Tabel 5.2 Criteriaset 1: opwek bij gebruik en infrastructuur

Weging	Thema	Criterium	Argument
3	Leefomgeving, goede ruimtelijke ordening	Percentage zoekgebied binnen 400 m van industrie, spoor of snelweg	Bewoners geven aan dat er een koppeling moet zijn van windmolens en zonnevelden met al sterk verstoorde gebieden zoals industrie of snelweg. Dit past ook in het Landschapsontwikkelplan waarin eerder al zoekgebieden rondom snelwegen zijn aangewezen. Een beleefbare koppeling kan alleen op het moment dat de windmolens of zonnevelden direct aansluiten aan industrie of infrastructuur. Dit is vertaald naar een vuistregel van 400 m.

Weging	Thema	Criterium	Argument
3	Participatie	Aantal grootverbruikers binnen 2 km	Bewoners geven aan dat de lusten en lasten van duurzame opwek bij grootverbruikers moeten vallen. Dit zijn bijvoorbeeld bedrijven die interesse kunnen hebben in lokale afname van stroom. Ondernemers geven aan interesse te hebben in lokale afname. Dit kan alleen als een grootverbruiker zich in de nabije omgeving van een windpark of zonneveld bevindt. Dit is vertaald naar een vuistregel van 2 km.
3	Goede ruimtelijke ordening	Percentage zoekgebied dat voor zowel wind als zon geschikt is	Bewoners geven aan dat ze graag op één plek zowel zonne- als windenergie opgewekt willen zien. Op deze manier is de totale hinder lager. Daarnaast biedt het mogelijkheden voor cable pooling en efficiënter ruimtegebruik. Dit is ook benoemd in de raadpleging.
3	Belastbaarheid van het gebied	Aantal grote ruimtelijke ontwikkelingen binnen 2 km van het zoekgebied	Vanuit de gemeente en bewoners bestaat de wens om te voorkomen dat er veel grote ontwikkelingen in korte tijd in één gebied plaatsvinden. Om dit te toetsen wordt een vuistregel van 2 km gehanteerd.
2	Leefomgeving	Aantal woningen binnen 45 dB geluidscontour (voor wind) of aantal woningen binnen 500 m (voor zon) per hectare zoekgebied	In dit criteriaset wordt prioriteit gegeven aan gebieden die al sterk verstoord zijn. Dit betekent niet dat er geen rekening gehouden kan worden met woningen. Dit kan bijvoorbeeld door het kiezen van gebieden waar toch zo min mogelijk woningen aanwezig zijn binnen korte afstand. Voor bewoners is een maximaal geluidsniveau van 45 dB een belangrijke wens voor windenergie. Voor zonnevelden wordt een vuistregel van 500 m aangehouden.
2	Natuur	Percentage van het zoekgebied dat binnen 400 m van natuurgebied ligt	Bewoners zien graag dat de natuur zo min mogelijk verstoord wordt. Verstoring van natuur kan over grotere afstanden plaatsvinden. Hiervoor wordt een richtafstand van 400 m aangehouden.
2	Natuur	Percentage zoekgebied dat overlapt met een hoog of middelhoge score op de natuurpuntenkaart	Volgens bewoners en het Beleidsplan natuur en biodiversiteit moet er worden gelet op het effect van energieopwekking op biodiversiteit. Voor het beleidsplan is een natuurpuntenkaart voor de gemeente Wijchen ontwikkeld, waarin de mate van biodiversiteit in de gemeente getoond wordt. In gebieden met een hoge biodiversiteit is het effect van energieopwekking op soorten waarschijnlijk groter.
2	Landschap	Percentage zoekgebied dat is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied met een hoge waardering.	De gemeente heeft een culturele waarderingskaart ontwikkeld die gebruikt wordt voor het toetsen van de impact van ontwikkelingen op cultuurhistorie. In een gebied met een hoge cultuurhistorische waardering is het effect van windmolens of zonnevelden op cultuurhistorische waarden waarschijnlijk groter.
2	Landschap	Percentage zoekgebied binnen open landschap, bij stedelijk of industrieel gebied of gebied langs infrastructuur	In het Landschapsontwikkelingsplan van Wijchen wordt beschreven dat alleen in het grootschalige open landschap de schaal van het landschap passend is voor windturbines. Daarnaast is in een gebied met een hoog stedelijk of industrieel karakter of langs snelwegen de beleving van het landschap dermate aangetast dat hier minder grote effecten verwacht worden. Voor zonnevelden wordt hierbij aangesloten om een koppeling van zonne- en windenergie mogelijk te maken.
1	Natuur	Percentage zoekgebied dat is aangewezen als Groene ontwikkelingszone	De Groene ontwikkelingszone, ecologische hoofdstructuur of het groenblauwe netwerk verbindt gebieden van het natuurnetwerk. Bewoners geven aan dat ze graag zien dat er geïnvesteerd wordt in ecologische verbindingen.
1	Leefbaarheid	Aantal meters fiets- of wandelroutes van waar het windpark of zonneveld dominant zichtbaar is,	Bewoners geven aan dat de natuur en het buitengebied een belangrijke recreatieve functie hebben, en dat ze zorgen hebben dat dit kan worden verstoord.

Weging	Thema	Criterium	Argument
		samen met het percentage zoekgebied dat een recreatieve waarde heeft	
1	Landschap	Aantal beschermde dorps- of stadsgezichten binnen 1,8 km	Bewoners maken zich zorgen over het zicht op beschermde dorps- of stadsgezichten. De 1,8 km is een RCE-norm die ook door bewoners en ambtenaren genoemd werd.

5.2.2 Criteriaset 2: opwek landelijk op afstand

Criteriaset 2 geeft invulling aan leefbaarheid door zo veel mogelijk afstand te houden tot woonkernen en huizen. Door bewoners is in de raadpleging veelvuldig aangegeven dat de wens bestaat om 1 km afstand aan te houden tot woonkernen en woningen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zorgen die in de samenleving leven rondom geluid en slagschaduw, en de verandering van de directe omgeving van inwoners.

Dit betekent wel dat opwek van duurzame energie plaats vindt in het buitengebied. Hier bevinden zich natuurwaarden, is het landschap behouden gebleven, en wordt gerecreëerd. Door veel rekening te houden met de leefomgeving, kan minder rekening gehouden worden met overige waarden.

In dit criteriaset is gekozen om gebieden te ontzien waar vanuit duurzame opwek zichtbaar of beleefbaar zal zijn. Dit geldt voor woonkernen en woningen (weging 3), en gebieden waar gerecreëerd wordt (weging 2). Ook waarden die in de directe omgeving van woonkernen liggen kunnen beschermd worden (beschermde dorps- en stadsgezichten, weging 2).

Waar mogelijk kan in de overgebleven gebieden nog gekozen worden voor een gebied met de minste impact op het landschap en de natuur, of de beste koppelkansen voor lokale afname. Deze criteria worden met weging 1 meegenomen.

Tabel 5.3 Criteriaset 2: opwek landelijk op afstand

Weging	Thema	Criterium	Argument
3	Leefomgeving	Aantal woonkernen binnen 1 km per hectare zoekgebied	Bewoners geven aan dat ze het liefst zo veel mogelijk rekening houden met de leefomgeving. Ze stellen voor om een afstand aan te houden tot woonkernen om de leefbaarheid goed te houden.
3	Leefomgeving	Aantal woningen, zorginstellingen en onderwijsinstellingen binnen 1 km per hectare zoekgebied	Bewoners geven aan dat er afstand aangehouden moet worden tot woningen, zorginstellingen en onderwijsinstellingen. Een ander veelgenoemd criterium is een geluidsnorm van 45 dB. In de afstand van 1 km wordt ook al rekening gehouden met deze afstand, daarom is dit niet als apart criterium opgenomen.
3	Belastbaarheid van het gebied	Aantal grote ruimtelijke ontwikkelingen binnen 2 km van het zoekgebied	Vanuit gemeente en omwonenden bestaat de wens om te voorkomen dat er veel grote ontwikkelingen in korte tijd in één gebied plaatsvinden. Om dit te toetsen wordt een vuistregel van 2 km gehanteerd.
2	Goede ruimtelijke ordening	Percentage van het zoekgebied dat voor zowel wind als zon geschikt is	Bewoners geven aan dat ze graag op één plek zowel zonne- als windenergie opgewekt willen zien. Op deze manier is de totale hinder lager. Daarnaast biedt het mogelijkheden voor cable pooling en efficiënter ruimtegebruik. Dit is ook benoemd in de raadpleging.

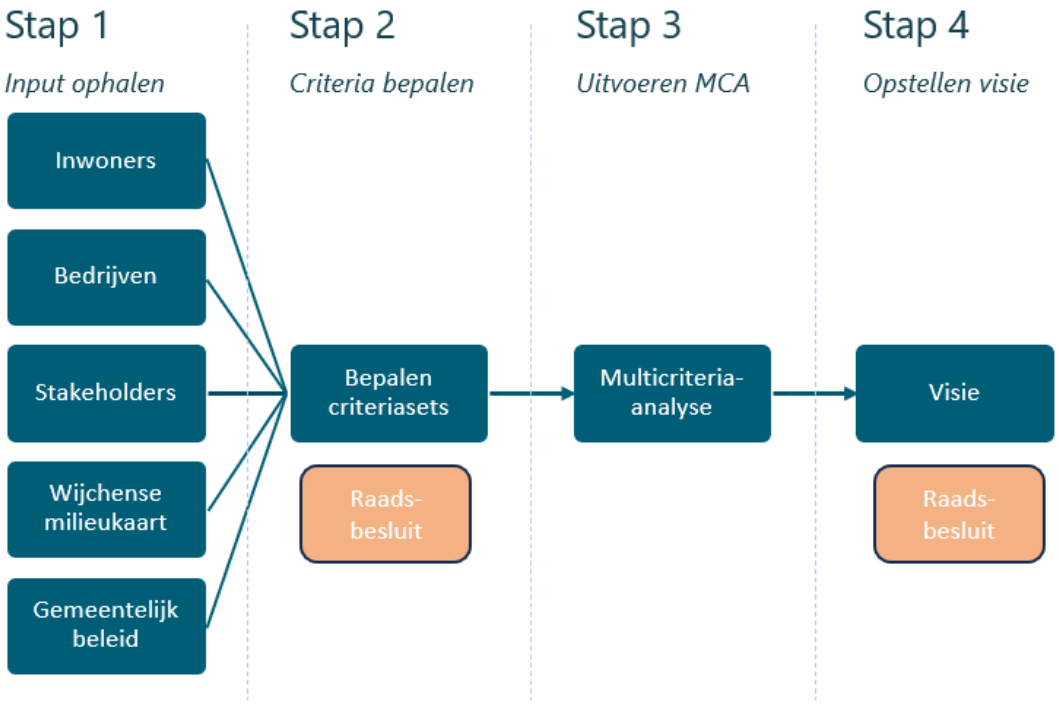
Weging	Thema	Criterium	Argument
2	Leefbaarheid	Aantal meters fiets- of wandelroutes van waar het windpark of zonneveld dominant zichtbaar is, samen met het percentage zoekgebied dat een recreatieve waarde heeft	Bewoners geven aan dat de natuur en het buitengebied een belangrijke recreatieve functie hebben, en dat ze zorgen hebben dat dit kan worden verstoord.
2	Landschap	Aantal beschermde dorps- of stadsgezichten binnen 1,8 km	Bewoners maken zich zorgen over het zicht op beschermde dorps- of stadsgezichten. De 1,8 km is een RCE-norm die ook door bewoners en ambtenaren genoemd werd.
1	Natuur	Percentage van het zoekgebied dat binnen 400 m van natuurgebied ligt	Bewoners zien graag dat de natuur zo min mogelijk verstoord wordt. Verstoring van natuur kan over grotere afstanden plaatsvinden. Hiervoor wordt een richtafstand van 400 m aangehouden.
1	Natuur	Percentage van het zoekgebied dat overlapt met een hoog of middelhoge score op de natuurpuntenkaart	Volgens bewoners en het Wijchense beleidsplan natuur en biodiversiteit moet er worden gelet op het effect van energieopwekking op soorten. Voor het beleidsplan is een natuurpuntenkaart voor de gemeente Wijchen ontwikkeld, waarin de mate van biodiversiteit in de gemeente getoond wordt. In gebieden met een hoge biodiversiteit is het effect van energieopwekking op soorten waarschijnlijk ook groter.
1	Landschap	Percentage zoekgebied binnen open landschap, bij stedelijk of industrieel gebied of gebied langs infrastructuur	In het Landschapsontwikkelingsplan van Wijchen wordt beschreven dat alleen in het grootschalige open landschap de schaal van het landschap passend is voor windturbines. Daarnaast is in een gebied met een hoog stedelijk of industrieel karakter of langs snelwegen de beleving van het landschap dermate aangetast dat hier minder grote effecten verwacht worden. Voor zonnevelden wordt hierbij aangesloten om een koppeling van zonne- en windenergie mogelijk te maken.
1	Natuur	Percentage zoekgebied dat is aangewezen als Groene ontwikkelingszone	De Groene ontwikkelingszone, ecologische hoofdstructuur of het groenblauwe netwerk verbindt gebieden van het natuurnetwerk. Bewoners geven aan dat ze graag zien dat er geïnvesteerd wordt in ecologische verbindingen.
1	Landschap	Percentage zoekgebied dat is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied	De gemeente heeft een culturele waarderingskaart ontwikkeld die gebruikt wordt voor het toetsen van de impact van ontwikkelingen op cultuurhistorie. In een gebied met een hoge cultuurhistorische waardering is het effect van ontwikkelingen op cultuurhistorische waarden waarschijnlijk groter.
1	Participatie	Aantal grootverbruikers binnen 2 km	Bewoners geven aan dat de lusten en lasten van duurzame opwek bij grootverbruikers moeten vallen. Dit zijn bijvoorbeeld bedrijven die interesse kunnen hebben in lokale afname van stroom. Ondernemers geven aan interesse te hebben in lokale afname. Dit kan alleen als een grootverbruiker zich in de nabije omgeving van een windpark of zonneveld bevindt. Dit is vertaald naar een vuistregel van 2 km.

6 VERDERE PROCES

In afbeelding 6.1 is nogmaals een visueel overzicht van het proces opgenomen. U besluit in deze raadsvergadering over een criteriaset en haar weging (stap 2). Met de door u gekozen criteriaset worden door middel van een multicriteria-analyse (MCA) gebieden objectief vergeleken. Dit gebeurt in stap 3. Deze

vergelijking vormt input voor de visie voor wind- en zonne-energie in de gemeente Wijchen. Over deze visie besluit u in de zomer (stap 4).

Afbeelding 6.1 Overzicht van de processtappen

Inhoud van de visie

Volgens planning ligt in de raadsvergadering van 2 juli de Visie op wind- en zonne-energie ter besluitvorming voor. Deze visie bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

MCA

Nadat uw raad een criteriaset heeft gekozen wordt hiermee in de Visie op wind- en zonne-energie een MCA uitgevoerd. Deze MCA levert een geografische afbakening van één of meerdere voorkeursgebieden voor wind- en zonne-energie op.

Voorwaarden voor wind- en zonne-energie in Wijchen

De criteriasets waar u vandaag over besluit, worden gebruikt om gebieden af te wegen. In de raadpleging zijn ook criteria genoemd die algemeen geldend zijn. De visie omschrijft welke voorwaarden de gemeente stelt (of eventueel nader gaat onderzoeken en uitwerken) bij ontwikkelingen op het gebied van grootschalige opwek. Denk aan voorwaarden ten aanzien van:

- procesparticipatie;
- financiële participatie;
- lokaal eigendom;
- maatregelen voor minder impact (zoals stilstand tijdens slagschaduw);
- landschappelijke inpassing;
- de regierol van de gemeente.

Na de visie worden deze voorwaarden uitgewerkt in een kader.

Opgave

In de visie komt een goede afbakening van de opgave in op te wekken wind- en zonne-energie (zon op land en zon op dak). Dit wordt uitgedrukt in benodigde MW per periode, met een doorkijk naar 2050. De Lokale

Energiestrategie (LES) dient hiervoor als basis. Gekeken wordt onder andere naar het aantal windparken, de omvang en de tijdsplanning. Ook wordt aanvullend ingegaan op de mogelijkheden voor kleine windmolens en zonnepanelen op geluidsschermen.

Regierol gemeente Wijchen

Het is voor de gemeente belangrijk om de regie te pakken ten aanzien van de ontwikkeling van grootschalige opwek om voorwaarden, zoals bijvoorbeeld lokaal eigendom of participatie, aan ontwikkelingen te kunnen stellen.

Het verdient aanbeveling om in navolging van de visie onderzoek te verrichten en een kader (een 'Green Deal') op te stellen waarin de voorwaarden voor ontwikkelingen worden uitgewerkt. Op deze manier borgt de gemeente Wijchen dat de regie blijft behouden.

BIJLAGE: VERSLAG RAADPLEGING

Uitgangspunt van de raadpleging is het amendement van de gemeente. Hierin vraagt de raad om ten minste 7 thema's mee te nemen in het onderzoek: belastbaarheid van het gebied, natuur, participatiemogelijkheden, leefomgeving, landschappelijke inpassing, toekomstvastheid en een goede ruimtelijke ordening. Deze thema's gaan voor een deel over vergelijkbare criteria, en zijn samengevat in 5 onderwerpen die als basis dienen voor het onderzoek.

Introductie onderzochte onderwerpen

Voor de raadpleging zijn de onderwerpen die door de raad in het amendement zijn vastgesteld geïnterpreteerd. In onderstaande paragrafen is opgeschreven hoe de onderwerpen zijn geïnterpreteerd en terugkomen in de raadpleging.

Goede ruimtelijke ordening

Goede ruimtelijke ordening gaat om een gedegen onderbouwing van de wijziging van een planologische functie. Onder de Omgevingswet wordt dit principe 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties' genoemd. De nieuwe functie van een gebied moet bij de overige functies passen die al in een gebied aanwezig zijn. Er zijn geen concrete criteria waaraan de goede ruimtelijke ordening getoetst kan worden. In literatuur komen onderstaande onderzoeken terug als onderbouwing van een goede ruimtelijke ordening:

- functionele inpasbaarheid; is het (milieu-)technisch wenselijk en haalbaar;
- doel van de ruimte; past de nieuwe functie bij de planologische functies van de omgeving, nu en in de toekomst (**toekomstvastheid**);
- ruimtelijk rendement; gaat de nieuwe ontwikkeling efficiënt om met de ruimte die beschikbaar is.

Leefomgeving

Duurzame energie heeft invloed op de **leefomgeving**. Door geluid, slagschaduw en lichtschittering kunnen omwonenden hinder ervaren van windparken en zonnevelden. In gebieden waar al veel hinder is, kan hinder de leefbaarheid verder onder druk zetten (**belastbaarheid van het gebied**). In gebieden waar weinig hinder is, kan de impact als erg groot ervaren worden.

Natuur

Natuur kan hinder ervaren van duurzame energie. Windturbines kunnen vogels verstoren doordat ze geluid en slagschaduw produceren en de openheid van het landschap visueel verstoren. Daarnaast veroorzaken windturbines slachtoffers onder vogels en vleermuizen door aanvaring en onder vleermuizen door drukverschillen (barotrauma). Het bouwen van windturbines of zonnevelden in natuurgebieden zorgt verder ook voor oppervlakteverlies. Deze effecten kunnen gecompenseerd worden door natuurontwikkeling waardoor de natuur elders een impuls krijgt en biodiversiteit behouden blijft. Duurzame energie kan ook een drager zijn van natuurontwikkeling. Zonnevelden kunnen ruimte bieden voor nieuwe natuur in intensief beheert agrarisch gebied. Dit verhoogt de biodiversiteit. Windenergie beperkt overig gebruik van een gebied. Ook dit kan de natuurkwaliteit van een gebied vergroten.

Landschap

Landschappelijke inpassing verkleint de impact die een windpark of zonneveld heeft op de omgeving. Voor windparken en zonnevelden kan met een opstelling aangesloten worden bij een landschappelijke structuur als een snelweg of verkavelingspatroon. Landschappelijke inpassing gaat uit van een situatie waarin het

huidige landschap behouden en versterkt moet worden. Naast inpassing kan gekeken worden naar aanpassing of transformatie. Aanpassing gaat over een ontwikkeling die aansluit bij de huidige identiteit van een landschap, maar op structuurniveau wijzigingen of aanvullingen voorziet. De ontwikkeling heeft duidelijk invloed. Bij transformatie ontstaat er een compleet nieuwe toekomst voor een gebied, op basis van nieuwe kwaliteiten, structuren en kenmerken. Dit kan wenselijk zijn bij een gebied dat haar huidige functie zal verliezen, en waar een nieuwe functie voor gezocht moet worden.

Participatie en meerwaarde

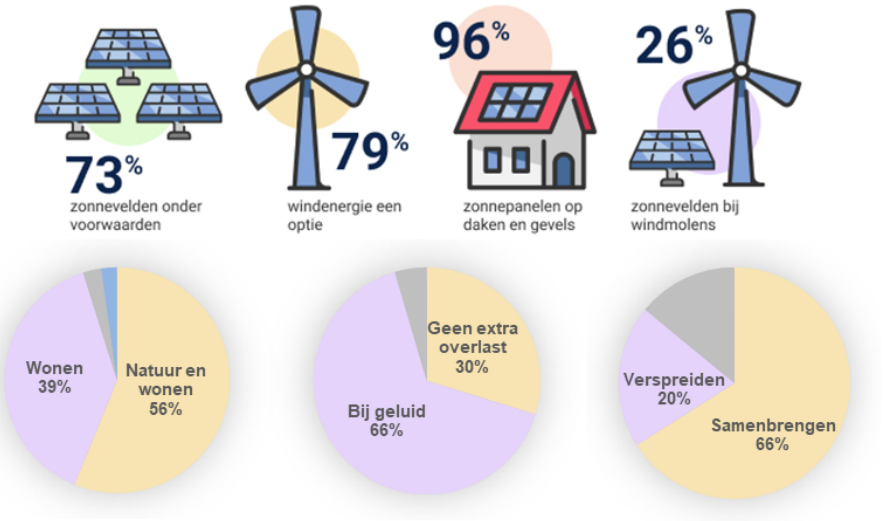
Participatie is een breed begrip met verschillende invullingsmogelijkheden. In het onderzoek richten we ons op:

- participatie bij het uitwerken van het initiatief, hierbij houden we de Wijchense Participatieladder als uitgangspunt aan;
- maatschappelijke meerwaarde, hoe de lasten en lusten van duurzame energie aan elkaar verbonden worden. Een van de mogelijkheden hiervan is **financiële participatie van direct aanwonenden**.

Uitkomsten vragenlijst

In de vragenlijst zijn vragen gesteld die ons inzicht geven in wat Wijchenaren belangrijk vinden, en hoe Wijchenaren zouden kiezen tussen twee uitersten. Deze informatie wordt gebruikt om de raad te adviseren over de weging van criteria. De open vragen geven extra informatie over te onderzoeken criteria. De conclusies uit de vragenlijst zijn in onderstaande paragrafen beschreven. De vragenlijst is ook ingevuld door bewoners uit buurgemeenten. In totaal hebben we 306 ingevulde vragenlijsten ontvangen. De meeste indieners zijn afkomstig uit Batenburg (39), Hernen (47) en Wijchen (96). In afbeelding I.1 is een visuele samenvatting van de resultaten die in onderstaande paragrafen worden beschreven opgenomen.

Afbeelding I.1 Visuele samenvatting van de resultaten van de vragenlijst

Houding ten opzichte van duurzame energie

20 % van de indieners is tegen windenergie. 79 % vindt windenergie een optie. Van de mensen die windenergie een optie vinden, vindt twee derde het belangrijk dat er strenge voorwaarden gesteld worden, en alleen als mensen die in de buurt wonen geen bezwaar hebben. Deze percentages verschillen sterk per woonkern. Van de indieners vanuit Wijchen is 8 % tegen windenergie. Van de indieners uit Hernen 26 % en van de indieners uit Batenburg 40 %. 27 % van de indieners is tegen zonnevelden. 73 % van de indieners vindt zonnevelden onder voorwaarden een optie.

Vragen over zonne-energie

Indieners hebben 572 hokjes aangekruist aan mogelijkheden voor de plaatsing van zonnepanelen. 96 % van de indieners vindt dat zonnepanelen op daken en gevels horen. 49 % van de indieners vindt dat zonnepanelen op grote velden geplaatst mogen worden als de grond ook voor iets anders gebruikt kan worden. 26 % vindt dat zonnepanelen op plekken mogen komen waar ook windmolens komen. 15 % vindt dat zonnepanelen op grote landbouwvelden mogen komen.

Vragen over windenergie

Het grootste aandeel indieners (66 %) kiest ervoor om windmolens samen te brengen op één plek, zodat de overlast ook op één plaats blijft. 20 % kiest voor het verspreiden van windmolens, zodat iedereen evenveel last heeft van de windmolens. Als windmolens geplaatst worden, wil 56 % van de indieners dat er even goed afstand gehouden moet worden van woningen als van natuurgebieden. 39 % geeft prioriteit aan afstand tot woningen. De gemeente kan rekening houden met de huidige leefbaarheid door windmolens te plaatsen op plekken waar al veel geluid is, zoals bij wegen of bij industrie (66 %). 30 % van de indieners wil ervoor zorgen dat mensen die al veel overlast hebben geen extra overlast krijgen door windmolens. In Hernen en Niftrik wordt dit andersom gezien. Van de indieners uit deze plaats kiest ongeveer 70 % ervoor om ervoor te zorgen dat mensen die al veel overlast hebben geen extra overlast krijgen door windmolens. De meningen zijn verdeeld over wat er gedaan moet worden met het geld dat verdiend wordt met windmolens: 53 % van de indieners wil dat het geld uitgegeven wordt aan de leefbaarheid waarvan een derde kiest voor het gebied rondom windmolens, 31 % dat het geld verdeeld wordt onder mensen die overlast ervaren en 10 % dat het geld verdeeld wordt onder lokale aandeelhouders. De indieners die willen dat het geld verdeeld wordt onder mensen die overlast ervaren komen vooral uit Hernen, Leur en Niftrik.

Vragen over wind- en zonne-energie

Op de vraag hoe landschap en duurzame energie samengaan geeft 56 % aan dat duurzame energie en snelwegen goed samengaan en 57 % duurzame energie en bedrijven. 6 % geeft aan dat duurzame energie en landschap samen kunnen gaan op een plek waar het landschap toch moet veranderen, bijvoorbeeld in het buitengebied als een boerderij stopt. 44 % geeft aan dat grootschalige duurzame energie en landschap niet samengaan. In de onderbouwing over wat een geschikt gebied zou zijn voor duurzame energie, geeft 39 % aan te kijken naar efficiënt ruimtegebruik en het combineren van gebruiksfuncties. 36 % geeft aan te kijken naar dat de nieuwe functie moet passen bij de huidige functie van een gebied. 23 % geeft aan dat het milieu of de leefomgeving niet sterk achteruit mag gaan. Als laatste is gevraagd welke criteria het belangrijkst zijn voor inwoners. Afstand tot woningen en het tegengaan van overlast komen hier veruit het vaakst naar voren (58 % en 61 %). Als tweede worden criteria afstand tot natuurgebieden (17 %), afspraken over plekken (17 %) en hoe inwoners kunnen meedenken (16 %) benoemd.

Overige opgehaalde informatie vanuit bewoners

Inwoners zijn blij dat de gemeente vooraf bedenkt welke voorwaarden ze wil stellen. Hierdoor houdt de gemeente controle over wat er gaat gebeuren en krijgen ontwikkelaars niet te veel macht. Ze roepen de gemeente op om als eerste rekening te houden met gezondheid, maar ook de andere milieu-onderwerpen zoals natuur en landschap niet te vergeten. Ook wordt gewaarschuwd voor de plannen van Defensie in de regio. Veel indieners wensen de gemeente succes in dit proces. In de visie moet ruimte zijn om de effecten van besparen of andere energiebronnen op te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door de doelstellingen elke 5 jaar te evalueren. De gemeente wordt opgeroepen om geen zonnevelden te plannen op plekken waar geen netaansluiting mogelijk is. Plaats zonnevelden of windmolens op plekken waar veel energie gebruikt wordt, bijvoorbeeld bij industrie, en denk daarbij ook aan netcongestie en alternatieve vormen van energieopslag.

Uitkomsten bewonersavonden

In het amendement van de gemeente is besloten dat de gemeente de inwoners vraagt om advies (volgens de Wijchense participatieladder, trede 3). Daarom zijn er in maart een digitale en fysieke bewonersavond gehouden waarbij op de digitale avond ongeveer 60 en op de fysieke avond ongeveer 120 belangstellenden aanwezig zijn geweest. Tijdens de bewonersavonden is verder per onderwerp (zie paragraaf 2.1) nagedacht over criteria.

Tijdens de bewonersavonden heeft de gemeente aangegeven waar de visie uit zal bestaan. Daarnaast heeft de gemeente verteld hoe ze de opgehaalde criteria gebruikt om de visie op te stellen. Vervolgens zijn de aanwezigen gevraagd om te adviseren over criteria die onderzocht kunnen worden. Op de avonden is gesproken over de onderwerpen in 3 categorieën: (1) leefomgeving, (2) ruimtelijke ordening en (3) participatie, proces en overige vragen.

Hieronder is een korte samenvatting gegeven van de gevoerde gesprekken en ingevulde posters tijdens de bewonersavonden. De samenvatting is beperkt tot de informatie die gaat over criteria en onderzoeken. Tijdens de bewonersavonden zijn ook gesprekken gevoerd over andere zorgen van bewoners rondom deze visie en/of duurzame energie. Om hier een volledig beeld van te geven is een samenvatting van de gesprekken en beschrijving van de posters opgenomen in bijlage I.

Leefomgeving

Geluid

Bewoners hebben zorgen over de effecten van geluidshinder op omwonenden. Ze hebben een sterke voorkeur voor een norm met een maximaal geluidsniveau (van 45 dB), in plaats van een norm die uitgaat van een gewogen gemiddelde zoals de Lden. Daarbij is de wens dat dit getoetst wordt door middel van onafhankelijke en herhaaldelijke metingen, en dat hierin ook aandacht wordt besteed aan de frequentie van het geluid. Verder willen de bewoners meer aandacht voor en onderzoek naar hoe verschillende geluidsbronnen elkaar beïnvloeden (cumulatie). Dit betreft niet alleen de geluidseffecten van meerdere windturbines, maar ook de effecten van windturbines samen met andere geluidsbronnen zoals snelwegen.

Gezondheid

Ondanks de huidige onderzoeken van het RIVM zijn er bij bewoners zorgen of geluid niet meer invloed heeft op de gezondheid. De bewoners noemen artikelen van artsen die op eigen initiatief onderzoek hebben gedaan onder hun patiënten en onderzoeken uit Duitsland en Denemarken. De bewoners hebben de voorkeur voor strengere normen (grotere afstand van woonkernen) dan de landelijke normen. Daarnaast hebben ze voorkeur voor de mogelijkheid om windmolens ‘s nachts uit te zetten wanneer er een langere periode achter elkaar een hoge piek van geluid wordt verwacht. Op verschillende momenten in de sessies en op verschillende posters werd benoemd dat bewoners een voorkeur hebben voor een afstandsnorm rondom woningen of woonkernen.

Slagschaduw

Bewoners benoemden de wens om slagschaduw te voorkomen op huizen en tuinen en op plekken waar dieren wonen, bijvoorbeeld in maneges. Daarnaast werd benoemd dat windturbines stilgezet kunnen worden als er slagschaduw optreedt. De wens werd benoemd om bij een concreet initiatief inzichtelijk te maken hoe en wanneer slagschaduw optreedt via een website.

Ruimtelijke ordening

Natuur

Bewoners zijn tegen energieopwekking in natuurgebieden. Daarnaast zijn er volgens de bewoners buffers rondom natuur nodig waar geen windturbines geplaats mogen worden. Er moet extra aandacht worden besteed aan beschermde soorten om verdere achteruitgang te voorkomen. Hierbij wordt gedacht aan neerstrijkgebieden voor vogels, zoals de Eendenkooi bij Bergharen, en een omgangsvorm met vogelvliegroutes, bijvoorbeeld door stilstand van windmolens. Daarnaast benoemen de bewoners ook dat de recreatieve waarden van natuur beschermd moet worden. Bewoners zien kansen in het combineren van zonneparken met nieuwe natuur.

Landschap en cultuurhistorie

Bewoners roepen op om landschapsonderzoek onderdeel te maken van de indiening van plannen voor duurzame energie. Hierin kan onderzocht worden welke landschapsstructuren zich in het gebied bevinden. Daarnaast geven bewoners aan dat er rekening gehouden moet worden met monumenten, de eendenkooi in Batenburg, andere landschappelijke gebieden als het Leurse Bos en Wezelse Plas en struinroutes in het

gebied. Daarnaast wordt opgeroepen om criteria op te laten stellen door echte landschapsdeskundigen, om landschap een goede plek te geven in de visie. De gemeente wordt er nog op gewezen dat de RCE een richtafstand aanhoudt van 1,8km rondom historische stadsgezichten. Het ruimtebeslag van zonnevelden zorgt ervoor dat bewoners oproepen om panelen op daken van bedrijfspanden te plaatsen.

Goede ruimtelijke ordening

Bewoners geven de voorkeur aan het combineren van windturbines en zonnepanelen zodat er efficiënt met ruimte wordt omgegaan. Daarnaast zien ze energieopwekking graag in de buurt van bedrijventerreinen en rond infrastructuur. Hier zien ze combinatiemogelijkheden zoals zonnepanelen op taluds en daken van bedrijven, en is de overlast voor omwonenden minder. Wel vinden bewoners dat de opeenstapeling van overlast in overweging gehouden moet worden. Om rekening te houden met bewoners adviseren ze om windmolens op minimaal 1 km afstand te zetten van woonkernen. Ook worden de plannen van Defensie genoemd om rekening mee te houden.

Participatie en proces

Proces

Bewoners geven aan dat omwonenden zo vroeg mogelijk over een nieuw initiatief geïnformeerd moeten worden. Het liefst nog voor de gemeente het initiatief in behandeling neemt. Daarnaast moeten omwonenden vroeg in het proces betrokken worden bij de behandeling van een initiatief. Het is volgens de bewoners ook belangrijk dat de provincie de doelstellingen die ze oplegt goed onderbouwd, en dit met de bewoners communiceert. Verder geven bewoners ook aan dat als een initiatief aan de rand van een gemeente plaatsvindt, de bewoners aan de andere kant van de gemeentegrens ook meegenomen moeten worden.

Financiële participatie

Veel bewoners hechten belang aan (gedeeltelijk) lokaal eigendom. Daarnaast noemen bewoners ook financiële vergoeding in de vorm van sociale grondvergoeding, compensatie voor gedaalde WOZ-waarden of vergoeding voor overlast. Er zijn echter ook bewoners die hier niet veel in zien. Zij zijn van mening dat de winst beter geïnvesteerd kan worden in omgevingsfondsen, duurzame maatregelen in de gemeente, natuur of energieopslag. Ook zijn er bewoners die van mening zijn dat overlast niet door middel van geld gecompenseerd kan worden. Omdat bedrijven de meeste energie gebruiken, moeten de lusten en lasten ook vooral bij bedrijven terecht komen.

Overig

Op de poster ‘overig’ geven bewoners aan dat beter onderzocht moet worden welke alternatieven er zijn voor wind- en zonne-energie. In een vraaggesprek eerder op de avond werd bijvoorbeeld verwezen naar kernenergie en waterkrachtenergie uit de Maas. Een argument dat hiervoor benoemd wordt is dat de windsnelheid in Wijchen niet hoog is. Daarnaast kan er aandacht besteed worden aan isolatie, zodat het energieverbruik in de gemeente omlaaggaat. Ook wordt gevraagd om rekening te houden met de schade die omwonenden lijden of ervaren, bijvoorbeeld door achteruitgang van de WOZ-waarde. Een financiële prikkel mag geen beslissing sturen, de gemeente wordt opgeroepen om ook hierin regie te nemen door te onderzoeken of ze zelf windturbines kan ontwikkelen.

Uitkomsten gesprekken met bedrijven, ondernemers en stakeholders

In de raadpleging zijn gesprekken gevoerd met bedrijven en ondernemers, Windunie, Energie Samen en ZLTO Rijk van Nijmegen. Ook belangenorganisaties Natuur Wijchen en Gelders Landschap en Kastelen zijn benaderd voor een gesprek. Tot op heden hebben deze gesprekken niet plaatsgevonden, we hopen de input van deze organisaties alsnog mee te kunnen nemen in de visie.

Bedrijven en ondernemers

Naast met bewoners is er ook gesproken met bedrijven en ondernemers uit Wijchen. In dit gesprek is aangekaart dat bedrijven veel last hebben van de problemen op het elektriciteitsnet, omdat het betekent dat ze hun bedrijf niet altijd kunnen uitbreiden. Door op het bedrijventerrein duurzame energie op te wekken én te gebruiken kan dit probleem aangepakt worden. Bedrijven zien hier veel potentie in.

In en om bedrijven is al veel geluidsbelasting, en wordt gewerkt met geluidszonering. Bedrijven zien mogelijkheden om die zonering uit te breiden, maar hier zit een limiet aan. De gedragscode voor windenergie heeft de ontwikkeling van duurzame energie in Wijchen erg vertraagd. Bedrijven roepen op om de landelijke normen te hanteren. Ook voor slagschaduw worden geen problemen voorzien aangezien dit met maatregelen gemitigeerd kan worden.

Bedrijven hebben interesse in lokale afname. Een bedrijf geeft aan dat ze rechtstreeks twee windmolens op hun fabriek kunnen aansluiten. In combinatie met zon en warmteopslag kunnen ze hiermee volledig neutraal zijn. Dit creëert ruimte op het elektriciteitsnet voor het aansluiten van zo'n 8.000 woningen.

De koppeling van zon en wind, of een directe aansluiting zijn goede koppelkansen. Bedrijven geven wisselend aan dat voor de één wind een beter profiel heeft, en voor de ander zon. Hierin voelen ze zich wel belemmerd door het elektriciteitsnet. Een mogelijke oplossing hiervoor is een batterij. Ook opslag van zonne-energie in warmte wordt genoemd.

Over gebieden spreken bedrijven zich uit dat het zo dicht mogelijk bij bedrijven kan, zodat via een korte kabel aangesloten kan worden. Ook langs de snelweg zijn verschillende opties. Ze wijzen op het dilemma dat industrie vaak dicht bij bebouwing geplaatst is. Een koppeling met industrie is logisch, maar dan ervaren bewoners mogelijk overlast. Dit is landschappelijk en vanuit natuur wel voordelig, daarnaast is energieopwek dan vlak bij energiegebruik gepland. Ook sportlocaties worden benoemd. Bedrijven geven aan dat zon op dak onaantrekkelijk is door de slechte business case (terugleverkosten) en doordat de meeste daken niet sterk genoeg zijn.

Bedrijven zien veel belang in participatie. Financiële participatie kan bijdragen om hobbels weg te nemen in de weerstand van omwonenden. Ook zien bedrijven mogelijkheden om zelf te investeren. Ze blijven graag betrokken door rondetafelgesprekken, ook bij een eventueel initiatief. De visie is erg van belang voor de bedrijven. Door netcongestie kunnen sommige bedrijven niet draaien of uitbreiden, dit is duur.

Bedrijven roepen ten slotte op om het revenu niet te laten wegvloeien uit de regio.

Windunie en Energie Samen

Windunie en Energie Samen zijn geraadpleegd over aandachtspunten voor technische haalbaarheid, haalbaarheid van participatieplannen en eventuele overige criteria of voorwaarden om te onderzoeken.

Besteed aandacht aan de haalbaarheid van de visie

De stakeholders benoemden dat verschillende regels (hoogtebeperking turbines en 2/3 instemming van bewoners) in de gedragscode het niet mogelijk maakten om windparken te ontwikkelen. In een visie moet daarom goed nagedacht worden over de haalbaarheid van de voorwaarden. Vertel hierbij het eerlijke verhaal. Overlast zal vooral op kleine afstand van het windpark plaatsvinden (tot 800 m). Grote windmolens hebben niet een grotere hindercirkel. Belangrijk voor de haalbaarheid is dat een netaansluiting mogelijk is. Daarnaast moet er onderzocht worden of er ruimte is voor lokale afname van energie. Ook een koppeling van windpark en zonneveld is wenselijk.

Ideeën voor (financiële) participatie

Een lokale energiecoöperatie is een manier om maatschappelijke meerwaarde in te vullen. Een groot deel van de winst gaat terug naar lokale projecten, bijvoorbeeld projecten om armoede te bestrijden. De lokale energiecoöperatieleden bepalen gezamenlijk wat dit moet zijn. Er is vaak een drempel voor bewoners in de directe nabijheid van windparken om lid te worden. Een omwonendenregeling zorgt ervoor dat omwonenden geen lid hoeven te worden, maar op een andere manier financiële compensatie krijgen. Het eigen risico voor planschade is een aandachtspunt. Wettelijk is dit 4 %, maar mogelijk is het haalbaar om deze te verlagen naar 2 %, waardoor omwonenden eerder in aanmerking komen voor planschadevergoeding.

Maak regels om draagvlak te creëren

Het opnemen van regels in een visie kan zorgen voor meer draagvlak voor duurzame energie. Dit is belangrijk voor de haalbaarheid van een windpark of zonneveld. Onderzoek of het mogelijk is om afstand aan te houden tot woonkernen, slagschaduw te beperken en de lampen van een windpark uit te doen in de nacht. Kijk daarnaast of het mogelijk is om een directe koppeling te maken tussen vraag en aanbod door bedrijven te betrekken. Dit vermindert netcongestie, maar kan ook zorgen voor een lagere en betrouwbaardere energieprijs voor de omgeving. Toets hierbij wel dat regels praktisch, duidelijk en haalbaar zijn, en houd ruimte open voor bewoners die akkoord gaan met kortere afstanden tot hun huizen. Zorg daarnaast dat omwonenden goed meegenomen worden. Maak realistische visualisaties van windparken waarbij verschillende hoogtes van windmolens meegenomen worden. Geef hierbij ook aandacht aan dat hogere windmolens meer energie opleveren.

Liander

In gemeente Wijchen is netcongestie. Station Teersdijk en Druten zitten vol, hier kan geen duurzame energie op aangesloten worden. In 2026 wordt station Druten uitgebreid, daardoor is in de toekomst meer aansluitcapaciteit beschikbaar. Dit neemt echter niet weg dat TenneT ook een tekort aan aansluitcapaciteit heeft. Hierdoor zijn op korte termijn alsnog geen aansluitingen mogelijk. TenneT en Liander doen samen onderzoek naar manieren om samen te werken in het toestaan van aansluitcontracten, door bijvoorbeeld het opnemen van voorwaarden in capaciteitsbeperkende contracten.

De zon-wind-verhouding zoals het ook speelt in de groene metropoolregio is een heel actueel onderwerp. De netbeheerders zien dat de groei van zon op dak bij kleinverbruikers al jaren de verwachtingen overtreft. Daarom is de roep voor extra windenergie in het systeem sterker dan ooit. Naar verwachting verandert dit niet snel. Veel netcongestie vindt ook zijn oorzaak in de zomerzonpiek, zoals bij station Teersdijk.

Voor kortetermijnaansluitingen benoemt Liander 3 mogelijkheden:

1 duurzame opwek bij kleinverbruikers gaat gewoon door, de aansluitproblematiek geldt voor grootverbruikers;
2 zorg voor lokaal gebruik door bedrijven of een buurt, dan is een aansluiting op het net niet nodig;
3 kabelpooling op bestaande terugleverconcracten. Dit betekend dat wind bij al bestaande zonnevelden aangesloten kan worden, en andersom.

Ondanks alle problematiek ziet Liander geen onmogelijkheden in de opwek van duurzame energie. In het oosten van de gemeente is grootschalig zon op veld niet realistisch. Windplannen duren lang, en er wordt hard gewerkt aan nieuwe aansluitmogelijkheid. Met die tijdlijnen in het achterhoofd kan planvorming plaatsvinden.

Liander wil het liefst zo vroeg mogelijk betrokken worden bij plannen, ook al zijn deze nog niet concreet. Ze reserveren echter pas plaats op het net als er een aanvraag gedaan wordt. Ontwikkelaars kunnen via de website een scan aanvragen om te bekijken of er aansluitmogelijkheden zijn op een locatie, en wat de kabellengte is die voor de aansluiting nodig is.

ZLTO

ZLTO Rijk van Nijmegen behartigt de belangen van zo'n 120 agrarische bedrijven met diverse invullingen. Agrarische bedrijven hebben te maken met veel uitdagingen, waar ZLTO visie op ontwikkelt. Veel bedrijven steken al in op verbreding van het bedrijf, of op agrarisch natuurbeheer. Voor de toekomst komen er opgaven aan rondom CO_2-reductie, biodiversiteit en waterkwaliteit. Veel melkveebedrijven in Wijchen zijn grondgebonden. Dit betekent dat ze zelf voedsel verbouwen voor hun vee, en mest weer uitrijden op het land. Dit land is vaak in eigendom van de boer zelf, maar er zijn ook grotere partijen die grond uitgeven in erfpacht.

Vanuit het rijk en de Europese Unie ligt er een opgave om veehouderij te extensiveren. Met extensivering zoeken boeren in eerste instantie als oplossing naar extra ruimte om veevoer te telen. De druk op de ruimte neemt met deze opgaven toe. Hierin ziet ZLTO een mogelijk probleem met zonnevelden op agrarisch

grondgebied. Dit is een inefficiënt gebruik van ruimte die hard nodig is. Naar verwachting staan agrariërs daarom positiever tegenover windenergie.

De extensivering van veehouderijen zal een grote impact hebben op het ruimtegebruik in Wijchen. ZLTO werkt aan verschillende oplossingen om een nieuwe invulling te geven aan de agrarische sector. Duurzame energie is hier een belangrijke speler in. Zo is er een projectgroep met de Rabobank gestart om te kijken of mest omgezet kan worden in biogas en wordt er onderzoek gedaan naar het telen van biobased bouwmaterialen. Voor Wijchen ziet ZLTO dat er in de toekomst mogelijk met een nieuwe ruilverkaveling een efficiëntere indeling gemaakt kan worden van het landbouwgebied.

Vanuit agrariërs is het belangrijkste dat er draagvlak en rendement is voor windenergie. Agrariërs zijn onderdeel van de samenleving en beheerders van het landschap. Agrariërs, inwoners, provincie en gemeenten werken aan een gezamenlijke opdracht, en hier moet een goed plan voor ontwikkeld worden. Belangrijk hierbij is dat we allemaal delen in de voordelen. Als windparken gepland worden aan de rand van de gemeente moet dit in samenspraak met buurgemeenten.

Veel agrariërs met stallen hebben al geïnvesteerd in zon op dak. Als er ambitie is om zon op dak uit te breiden dan moet de gemeente meedenken over andere manieren van opslag. Daarnaast roept ZLTO de gemeente op om agrarische windmolens toe te staan, en liefst hoger dan 25 m.

Openbaar Zaaknummer: Z/24/240591

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Hoogspanningsstation

Datum: 14 mei 2024

Kernboodschap
De netbeheerder TenneT is voornemens om het elektriciteitsnet uit te breiden met een nieuw aan te leggen 380/150kV station in Wijchen. Dit station is bedoeld om het elektriciteitsnet in Noord-Brabant te ontlasten. De exacte locatie is nog niet bekend, maar het heeft de voorkeur om het station zo dicht mogelijk bij de bestaande hoogspanningsleiding te realiseren. Het zoekgebied ligt ten westen van de A50. Dat zou mogelijk ook in het zoekgebied voor de windmolens langs de A50 kunnen zijn. Deze informatie is van belang voor het traject rondom de wind- en zonvisie. Meer informatie over de mogelijke impact van het hoogspanningsstation op dit traject is te vinden in de nota Criteria visie op wind- en zonne-energie Wijchen.

Eerdere besluiten

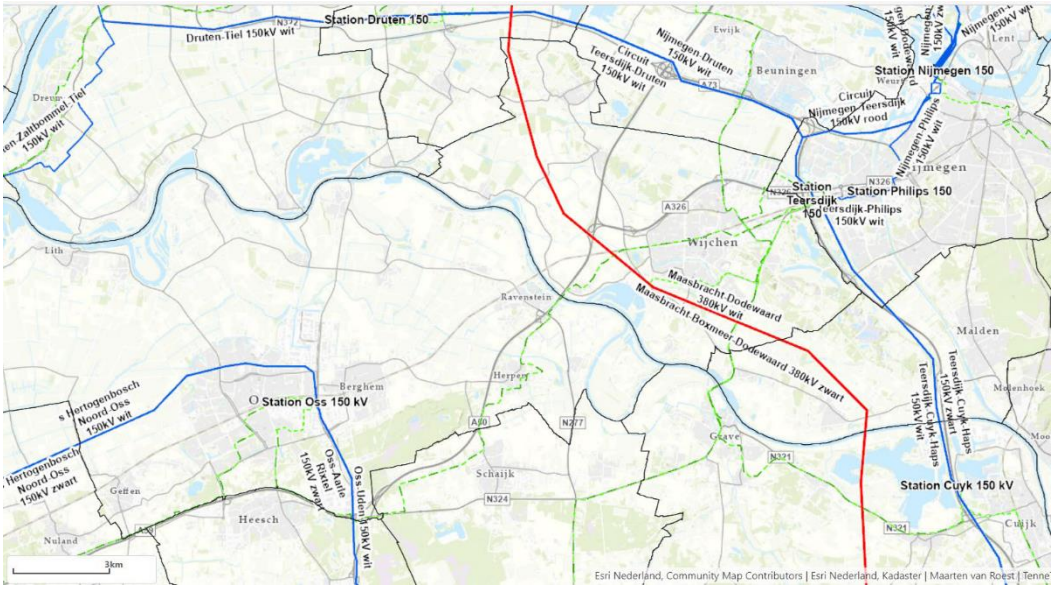
Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Niet van toepassing

Toelichting
Vanwege congestie van het elektriciteitsnet in Brabant en de nog te verwachtten ontwikkelingen in oost Brabant is TenneT voornemens om een nieuw 380/150kV station te realiseren op Wijchens grondgebied. Dit station is een schakel tussen het landelijke hoogspanningsnet met een spanning van 380kV en het regionale hoogspanningsnet van 150kV. Het heeft de voorkeur om het nieuwe station zo dicht mogelijk bij de bestaande hoogspanningsleiding te realiseren die al over Wijchens grondgebied loopt. Dit heeft de volgende redenen:

- Geen nieuwe landschappelijke doorsnijding
- Geen plaatsing masten in uiterwaarden/Natuurnetwerk Nederland vereist
- Geen kruising van rijksvaarweg Maas met bovengrondse hoogspanningslijnen
- Beperktere ruimteclaim vanwege smallere belemmerde strook van ondergrondse kabels t.a.v. bovengrondse lijnen (circa 30 meter voor vier 150kV-circuits in gestuurde boring vs circa 2x70 meter voor twee separate 380kV-mastrijen)
- Kortere doorlooptijd dan bij een stationslocatie op grotere afstand van de 380kV-lijn

De keuze voor Wijchen zorgt dus voor snellere uitvoering (maatschappelijk belang) en een betere landschappelijke inpassing. Zou er gekozen worden voor de plaatsing aan de overkant van de Maas op het grondgebied van de gemeente Oss, dan heeft dat ook invloed op het Wijchense landschap. Dan zou er een dubbele rij hoogspanningsmasten van de bestaande hoogspanningslijn over de Maas naar het station in Oss moeten, omdat hoogspanningskabels onder andere vanwege de veiligheid niet onder de grond gebracht kunnen worden.

Het heeft de voorkeur om het station zo dicht mogelijk bij de bestaande hoogspanningsleiding te realiseren. De rode lijn op het onderstaande kaartje laat zijn waar deze leiding ligt. Het zoekgebied ligt ten westen van de A50.

Bij het bepalen van de uiteindelijke locatie wordt er ook rekening gehouden met zaken zoals afstand tot bestaande bebouwing en landschappelijke waarden. De bestaande hoogspanningsleiding loopt ook door het gebied langs de A50 waar een initiatief voor windmolens bij de provincie ligt. Het is niet geheel duidelijk in hoeverre het initiatief een belemmering vormt voor de mogelijke realisatie van een 380/150 kV station in hetzelfde gebied of andersom.

De grootte van het station bedraagt zo'n 26 ha inclusief landschappelijke inpassing. De bedoeling is dat het ergens tussen 2029 en 2031 gereed zal zijn. Het nieuwe station is in eerste instantie bedoeld voor Brabant en heeft hoge prioriteit gezien de problemen met het net. De mogelijke voordelen voor Wijchen worden nog verkend en zijn onderdeel van gesprek.

Communicatie
Communicatie en participatie zullen onderdeel zijn van het vervolgtraject. Primair zijn TenneT en het ministerie van EZK als bevoegd gezag verantwoordelijk. De gemeente zal hier betrokken bij zijn.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het initiatief voor het vervolgtraject ligt bij TenneT. In principe ligt het bevoegd gezag voor het realiseren van het station bij het ministerie van EZK, mogelijk wil zij dit overdragen naar de provincie Gelderland. De komende periode zullen vervolggesprekken met Gelderland, Tennet en andere betrokken partijen gevoerd worden.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Amendement

Wijziging beslispunt 2

Dit amendement hoort bij
241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
VVD Alice Peters - Vroom

Mede indiener:
Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen

Amendementnummer
1

Voorgestelde wijziging van het besluit

Beslispunt 2 als volgt te wijzigen:

Criteriaset 1, zoals beschreven in de notitie 'Besluitvorming criteriasets en weging Wijchense visie voor wind- en zonne-energie', te gebruiken in de Multicriteria Analyse van de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen en:

a. Formulering criteriaset 1 in de beslisnota aan te passen naar: 'opwek bij gebruik en infrastructuur'
b. Het criterium 'Grote ruimtelijke ontwikkelingen in de uitvoering te beperken' te wijzigen en te splitsen in:
    - grote ruimtelijke ontwikkelingen die gedurende geruime tijd (minimaal 2 maanden) overlast geven aan omwonende binnen 800 meter. Hieraan 5 punten toe te kennen.
      En:
    - Percentage van het zoekgebied dat binnen 800 meter ligt van een woonkern waar al bestaande overlast is van een snelweg, spoorlijn, laagvlieggebied of industrieterrein. Hieraan 5 punten toe te kennen.
c. De weging aan de volgende punten als volgt aan te passen:
    - Leefomgeving van een zoekgebied: 3 punten
    - Belastbaarheid: grote ruimtelijke ontwikkelingen rondom een zoekgebied: 5 punten
    - Belastbaarheid: reeds aanwezige overlast rondom een zoekgebied: 5 punten.

Aanleiding
De indieners willen het amendement op "129638 Onderzoek naar een gedragen visie op wind- en zonne-energie in Wijchen" van 1 februari 2024 beter tot uitwerking laten komen.

De voorliggende beslisnota formuleert scenario 1 anders dan de notitie van Witteveen+Bos[1] in de bijlage, namelijk: 'gebieden bij industrie en snelwegen, waarbij effecten verwacht kunnen worden op grotere groepen omwonenden.'

De indieners willen beter uitvoering geven aan de Wijchense situatie. Nadrukkelijk is gesproken over de verbreding van de A50, dat geeft geruime tijd veel overlast voor omwonenden.

Bestaande overlastgevers voor inwoners zoals een snelweg, spoorlijn, laagvlieggebied of industrieterrein worden nu niet meegenomen in de MCA.

In het amendement van 1 februari 2024 en de beraadslagingen in aanloop naar dit besluit toe, blijkt dat voor inwoners rond een zoekgebied de belastbaarheid en leefbaarheid/leefomgeving van groot belang zijn. Daarom dient dit ook tot uitdrukking te komen in de afweging bij de MCA richting de windvisie.

Beoogd effect
Met de aanpassingen door dit amendement wordt de multicriteria analyse (MCA) passend op de Wijchense situatie gemaakt:

- Correctie op de beslisnota.
- Betere afbakening in het onderzoek.
- Spreiding binnen de gemeente van grote overlastgevers over de gehele gemeente.
- Het onderzoek beter aan te laten sluiten op de Wijchense situatie. Als voorbeeld: een gebied scoort 0 punten als de leefbaarheid voor een grote groep omwonende van een zoekgebied achteruit gaat, en 5 punten als het de leefbaarheid voor inwoners die er wonen niet raakt.

Argumenten

- Deze formulering in de beslisnota is niet passend. Het accent om te komen tot de Wijchense windvisie ligt op zoekgebieden dichtbij gebruik en infrastructuur (industrie).

- Niet elke ontwikkeling in een gebied geeft gedurende geruime tijd (minimaal 2 maanden) veel overlast.

- Een tweede windpark in Wijchen zorgt voor een extra locatie die veel overlast bij direct omwonenden veroorzaakt.

[1] Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.

- De belangrijkste punten voor de inwoners van Wijchen (belastbaarheid en leefbaarheid/leefomgeving) zwaarder te laten wegen in het scoren per zoekgebied en zo recht te doen aan het eerder genomen besluit.

Bijlage bij amendement 1 “wijziging beslispunt 2”

Zie bijgaand de met dit amendement voorgestelde set voor de MCA.

THEMA	CRITERIUM	WEGING WAS	WEGING WORDT
LEEFOMGEVING, GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING	Percentage zoekgebied binnen 400m industrie spoor snelweg	3	3
PARTICIPATIE	Aantal grootverbruikers binnen 2 km	3	3
GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING	Percentage zoekgebied dat voor zowel wind als zon geschikt is	3	3
BELASTBAARHEID GEBIED	Aantal grote ontwikkelingen binnen 2km	3	**5**
BELASTBAARHEID GEBIED	Reeds bestaande overlastgevers	0	**5**
LEEFOMGEVING, GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING	Aantal woningen binnen 45db	2	**5**
NATUUR	Percentage van het zoekgebied dat binnen 400 m van natuurgebied ligt	2	2
NATUUR	Percentage zoekgebied dat overlapt met een hoog of middelhoge score op	2	2
LANDSCHAP	Percentage zoekgebied dat is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied met een hoge waardering.	2	2
LANDSCHAP	Percentage zoekgebied binnen open landschap, bij stedelijk of industrieel gebied of gebied langs infrastructuur	2	2

NATUUR	Percentage zoekgebied dat is aangewezen als Groene ontwikkelingszone	1	1
LEEFBAARHEID	Aantal meters fiets- of wandelroutes van waar het windpark of zonneveld dominant zichtbaar is,	1	1
LANDSCHAP	Aantal beschermde dorpsgezichten	1	1
MAXIMAAL		25	35

Scoringswijzer – hoe kan de werkwijze uit artikel 5.1 van het rapport geïnterpreteerd worden:

- Bijvoorbeeld voor belastbaarheid: veel bestaande overlast = 0 punten. Geen overlast = 5 punten.
- Bijvoorbeeld leefomgeving: veel woningen binnen de 45cb = een lage score, geen woningen binnen de 45 db = een hoge score.

Motie

Geen windturbines in Wijchen

Deze motie hoort bij
241973 Beslisnota Criteria Visie op wind- en zonne-energie Wijchen

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
Wijchen Lokaal, Dave Herms

Motienummer
1

Verzoek aan het college van B & W

1. Er voor te zorgen dat in de op te stellen visie op zon- en windenergie:
    a. Het plaatsen van windturbines binnen de gemeentegrenzen van Wijchen uitgesloten wordt.
    b. Het voornemen wordt opgenomen om actief op zoek te gaan naar alternatieven voor windenergie, bijvoorbeeld kernenergie.

Aanleiding
Regionaal is afgesproken om bij de doorontwikkeling van de RES 1.0 naar RES 2.0 de verhouding tussen zonne- en windenergie te verbeteren. Uit de PlanMer blijkt dat er in de gemeente Wijchen mogelijkheden zijn voor het opwekken van windenergie. Om controle te houden over de voorwaarden en gebiedskeuze, zal Wijchen een Visie op wind- en zonne-energie ontwikkelen.

Wijchen Lokaal vindt het belangrijk dat er een visie op wind- en zonne-energie komt en is voorstander van windenergie, maar niet door windturbines binnen de gemeentegrenzen te plaatsen. In plaats daarvan pleiten wij voor de plaatsing van windturbines buiten de gemeentegrens, en het liefst op zee. Wijchen Lokaal ziet andere mogelijkheden voor de gemeente Wijchen om binnen de gemeentegrenzen bij de doorontwikkeling van de RES2.0 haar verantwoordelijkheid te nemen. Daarom pleiten de indieners van deze motie om actiever op zoek te gaan naar alternatieven voor windenergie, bijvoorbeeld kernenergie in de vorm van kleine kernenergie of waterstof.

Beoogd effect
Het voorkomen van windturbines in de gemeente Wijchen.

Argumenten

1. *Windturbines zijn landschap ontsierend, daarom kunnen ze beter op zee geplaatst worden.*

2. *De gezondheidsrisico's voor de omwonende zijn niet bekend*

3. *In de LES wordt geschreven dat er in de toekomst nog andere technieken en bronnen zijn die een rol kunnen spelen om tot energieneutraliteit te komen, waaronder kernenergie.*
   In de LES wordt uitgegaan van zonne- en windenergie omdat deze technieken bewezen marktrijp zijn en op eigen grondgebied van de gemeente te realiseren zijn. De opwek van zonne-energie zorgt op dit moment voor netcongestie. Dit probleem is op korte termijn niet opgelost.

4. *Er vindt een verschuiving plaats in de discussie over kernenergie.*
   In 2020 wilde 25 procent van de Nederlanders meer kernenergie. Dit aantal is in 2023 gestegen naar 35,7 procent. Het percentage Nederlanders dat voorstander is van meer wind- en zonne-energie daalt.[1]

[1] https://longreads.cbs.nl/klimaatverandering-en-energietransitie-2023/opvattingen-over-de-energietransitie/

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5597
Extern Zaak ID	Z/23/147079
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 mei 2024
Agendapunt	8.3
Titel	147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Eigenaar	Mark, van der, Maajke
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	0884327337
E-mail adres steller	m.van.der.mark@drutenwijchen.nl

Bijlagen
147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028
20240123 Woonvisie Wijchen def

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	20 februari 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	1 maart 2024
College BenW openbaar Wijchen	26 maart 2024
Stukken Agendacommissie Wijchen	27 maart 2024
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	18 april 2024
Commissievergadering Wijchen	16 mei 2024
Raad openbaar Wijchen	**30 mei 2024**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De woonvisie 'Wonen in Wijchen - Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028' vast te stellen als richtinggevend kader voor het woonbeleid tot en met 2028.
2. In te stemmen met de vijf ambities voor het richting gevend kader:

· Een toekomstbestendige woningvoorraad
· Nieuwe woningen, passend bij de behoefte
· Versnellen van de woningbouw door slim samenwerken en prioriteren
· Woonaanbod voor alle inwoners
· Leefbare kernen en buurten

3. In te stemmen met de volgende uitgangspunten die als rode draad door de woonvisie heen lopen:
· de kwaliteit van woning en woonomgeving staat voorop;
· aandacht voor de kwaliteiten van de bestaande kernen en buurten;
· zoeken naar mogelijkheden voor inbreiding en transformeren;
· werken aan gevarieerde, gemengde buurten en kernen;
· tempo maken met het bouwen van woningen;
· inspelen op veranderingen in woonwensen en de woningmarkt;
· woningbouw en het inrichten van de woonomgeving gaat op een duurzame manier en is klimaatbestendig.

Stemming

27 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen
Fractie CDA Wijchen	
Derksen, Björn Hoogteijling, Karin Joosse-de Visser, Marlien Peters Sengers, Jan Wanroij, Mari van	
Fractie D66 Wijchen	
Lukkezen, Maikel Muller, Miranda	
Fractie GroenLinks Wijchen	
Oomen, Pepijn Tiemessen, Henry	
Fractie Kernachtig Wijchen	
Albersnagel, Rob Driessen- Slingerland, Annemarie Eijkemans, Saskia Evers, Jan	

Grobbe, Hendrik-Jan Janssen, Helga Kersten, Joost Klinkhamer, Tim Loermans, Renate Verharen, Martijn	
Fractie PvdA Wijchen	
Burgers, Titus Jamin, Katja	
Fractie VVD Wijchen	
Haerkens, Twan Krale, Wessel Peters-Vroom, Alice	
Fractie Wijchen Lokaal	
Herms, Dave Herms, Leo Kuipers, Rianne	

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De woonvisie 'Wonen in Wijchen - Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028' vast te stellen als richtinggevend kader voor het woonbeleid tot en met 2028.
2. In te stemmen met de vijf ambities voor het richting gevend kader:

· Een toekomstbestendige woningvoorraad
· Nieuwe woningen, passend bij de behoefte
· Versnellen van de woningbouw door slim samenwerken en prioriteren
· Woonaanbod voor alle inwoners
· Leefbare kernen en buurten

3. In te stemmen met de volgende uitgangspunten die als rode draad door de woonvisie heen lopen:

· de kwaliteit van woning en woonomgeving staat voorop;
· aandacht voor de kwaliteiten van de bestaande kernen en buurten;
· zoeken naar mogelijkheden voor inbreiding en transformeren;
· werken aan gevarieerde, gemengde buurten en kernen;
· tempo maken met het bouwen van woningen;
· inspelen op veranderingen in woonwensen en de woningmarkt;

· woningbouw en het inrichten van de woonomgeving gaat op een duurzame manier en is klimaatbestendig.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/147079

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

Datum: 26 maart 2024

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De woonvisie 'Wonen in Wijchen - Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028' vast te stellen als richtinggevend kader voor het woonbeleid tot en met 2028.
2. In te stemmen met de vijf ambities voor het richting gevend kader:
   - Een toekomstbestendige woningvoorraad
   - Nieuwe woningen, passend bij de behoefte
   - Versnellen van de woningbouw door slim samenwerken en prioriteren
   - Woonaanbod voor alle inwoners
   - Leefbare kernen en buurten
3. In te stemmen met de volgende uitgangspunten die als rode draad door de woonvisie heen lopen:
   - de kwaliteit van woning en woonomgeving staat voorop;
   - aandacht voor de kwaliteiten van de bestaande kernen en buurten;
   - zoeken naar mogelijkheden voor inbreiding en transformeren;
   - werken aan gevarieerde, gemengde buurten en kernen;
   - tempo maken met het bouwen van woningen;
   - inspelen op veranderingen in woonwensen en de woningmarkt;
   - woningbouw en het inrichten van de woonomgeving gaat op een duurzame manier en is klimaatbestendig.

Aanleiding
Wijchen is een woongemeente waar we trots op zijn. Onze inzet op 'goed wonen' in Wijchen heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen. Met deze inzet gaan we de komende jaren door. Maar we willen meer omdat uitdagingen veranderen, ontwikkelingen niet stilstaan en nieuwe kansen zich voordoen. Belangrijke ontwikkelingen zijn de woningmarkt en de kaders vanuit het Rijk die sterk zijn veranderd sinds de vaststelling van de Woonvisie Thuis in Wijchen uit 2017. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Woondeal regio Arnhem Nijmegen die voortvloeit uit deze rijkskaders.

We willen wonen in Wijchen ook in de toekomst aantrekkelijk en toegankelijk houden. Hoe we dat voor ons zien, omschrijven we in de nieuwe woonvisie. Die visie is de stip op de horizon, waar we de komende jaren naartoe werken. Veel elementen uit die visie zijn niet nieuw: we gebruiken het Strategisch Kompas en bestaand beleid als vertrekpunt. De woonvisie is ook afgestemd op de ontwerp-omgevingsvisie. En de aanbevelingen uit het DoeMee-onderzoek Wonen, het rekenkamerrapport, zijn meegenomen bij het opstellen van de nieuwe woonvisie.

Proces
Begin 2023 is het proces gestart om te komen tot een nieuwe woonvisie. Uw raad is tijdens een raadsinformatieavond in mei 2023 geïnformeerd over de woonvisie en er is gesproken over verschillende onderwerpen. Deze input is naast de input van inwoners en woonpartners, zie inwonersparticipatie, meegenomen in de uitwerking van de woonvisie.

Visie en ambities
De woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028 zorgt ervoor dat wij kunnen sturen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen. In deze woonvisie omschrijven wij hoe we ons de komende jaren inzetten om prettig wonen in onze gemeente voor iedereen mogelijk te maken. De nieuwe woonvisie is gebaseerd op vijf ambities waaruit zeven uitgangspunten zijn afgeleid als richting gevend kader voor de woonvisie. Deze zeven uitgangspunten lopen als rode draad door de woonvisie.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
8-6-2017	Besluit gemeenteraad Woonvisie "Thuis in Wijchen" (17/001086)
20-10-2022	Strategisch kompas Wijchen2035 'De kracht van Wijchen' (22/087361)
24-11-2022	Besluit DoeMee-onderzoek Wonen (22/0741 99)
2-3-2023	Besluit Woondeal 2.0 regio Arnhem Nijmegen (Z/22/098659)

Gewenst resultaat
Een actueel beleidskader op het gebied van wonen, waarmee we kunnen sturen op de lokale woonopgaven om zo goed mogelijk te kunnen voorzien in de woonbehoefte van onze inwoners.

Argumenten
1.1. Met de nieuwe woonvisie stellen wij de belangrijkste opgaven op het gebied van wonen vast
Met de actualisatie van de woonvisie ligt er een nieuw beleidsstuk dat inspeelt op de huidige woonwensen en behoeften van onze inwoners. De woonvisie vormt het kader voor prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen, maar ook voor gemeentelijke verordeningen en nota's op het gebied van wonen.

1.2 Met de nieuwe woonvisie kunnen we sturing geven aan de woonopgaven
Bij vaststelling van de woonvisie beschikken we over een concreet en actueel woonbeleid dat aansluit op de laatste ontwikkelingen en inzichten van de woningmarkt, oftewel een adaptief woonbeleid. Zo kunnen we de juiste acties inzetten en prestatieafspraken maken met de lokale woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen. Zo blijft het ook de komende jaren goed wonen in de gemeente Wijchen.

1.3 De woonvisie sluit aan op lokaal en regionaal beleid
Deze woonvisie geeft verdere invulling aan het speerpunt 'voldoende woningen' uit het Strategisch Kompas, de ontwerp-omgevingsvisie en de Woondeal 2.0.

2.1 De ambities geven sturing aan het woonbeleid
De vijf ambities maken duidelijk waar we ons op richten komende jaren. Dat geeft duidelijkheid voor onszelf, woonpartners en inwoners. Dit is onder andere van belang bij het maken van prestatieafspraken met huurdersorganisaties en woningcorporaties. En bij nieuwe woningbouwontwikkelingen. Her gaat om de volgende vijf ambities:
1. Een toekomstbestendige woningvoorraad
2. Nieuwe woningen, passend bij de behoefte
3. Versnellen door slim samenwerken en prioriteren
4. Woonaanbod voor alle inwoners

5. Leefbare kernen en buurten

3.1 De zeven uitgangspunten vormen de rode draad door de woonvisie
Er zijn zeven uitgangspunten geformuleerd voortvloeiend uit het ingezette beleid van afgelopen jaren en vanuit de verschillende bijeenkomsten. Met deze uitgangspunten werken we aan een aangename woongemeente. Deze uitgangspunten zijn niet (altijd) te koppelen aan één van de geformuleerde ambities maar lopen als een rode draad door de woonvisie en dus door de verschillende ambities heen.
De uitgangspunten van waaruit wij aan een aangename woongemeente werken:

- **Kwaliteit staat in deze woonvisie voorop**. Kwaliteit van woningen (passend bij de behoefte en duurzaam), maar ook van de woonomgeving. We doen nu de goede dingen, om die kwaliteit ook voor de toekomst veilig te stellen.
- We hebben in deze woonvisie, met alle ambities die we hebben, altijd **nadrukkelijk aandacht voor de kwaliteit van de bestaande kernen en buurten**.
- Om aan de grote vraag naar woningen te kunnen voldoen en het groen in ons buitengebied te behouden, zoeken we naar **mogelijkheden voor inbreiding en transformeren**. Dit doen we altijd met aandacht voor de groene en dorpse kwaliteiten die we in de gemeente Wijchen gewend zijn.
- We werken aan **gevarieerde, gemengde buurten en kernen**, met woonmogelijkheden voor iedereen. Dat betekent dat we de juiste woningen op de juiste plekken toevoegen.
- We maken de komende jaren **tempo met het bouwen van woningen**, om het woningtekort terug te dringen.
- We zorgen ervoor dat we **in kunnen spelen op veranderingen in woonwensen en de woningmarkt**. Daarom maken we plannen die aanpasbaar zijn en sturen we bij wanneer dat nodig is.
- Woningbouw en het inrichten van de woonomgeving gaat op een **duurzame manier en is klimaatbestendig**. We houden rekening met de milieukwaliteit en samenstelling van het water- en bodemsysteem. Zo kan ons woonaanbod ook de komende decennia mee.
- De ontwikkelingen op de woningmarkt volgen elkaar snel op. Om deze veranderingen te ondervangen kiezen we ervoor een **stabiele koers** te varen: we weten waar we naartoe willen, en schalen onze inspanningen op of af wanneer de situatie daarom vraagt.

Tegenargumenten en risico's
1.1 De mogelijkheden om te sturen op de woningmarkt zijn niet onbeperkt
De woonvisie beschrijft aan welke knoppen wij als gemeente kunnen draaien. Instrumenten zoals de betaalbaarheidseisen geven ons de mogelijkheid om te sturen bij nieuwbouwtrajecten. Echter, het overgrote deel van de woningen staat er al. Ook blijven afspraken gelden met ontwikkelaars die in het verleden zijn gemaakt op basis van eerder woonbeleid. Daardoor blijven de mogelijkheden voor sturing op de woningmarkt beperkt. Ook liggen de belangrijkste keuzes op het gebied van betaalbaarheid en beschikbaarheid van de bestaande voorraad bij het Rijk. Bijvoorbeeld het aanpassen van de hypotheekregels, fiscale maatregelen, regulering van de huurprijzen of het klimaatbeleid. Daarnaast is de woningmarkt sterk afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen en keuzes, zoals het rentebeleid van de Europese Centrale Bank.

Financiële gevolgen
De financiële consequenties van de reeds ingezette acties uit de woonvisie zijn waar mogelijk in de begroting verwerkt. Nieuwe voorstellen die zullen voortkomen uit de

woonvisie die financiële gevolgen hebben, zullen ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Communicatie
Na besluitvorming door de raad wordt de woonvisie gepubliceerd op de gemeentelijke website. Ook wordt deze toegestuurd aan de stakeholders die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van deze woonvisie.

Inwonersparticipatie
Zowel inwoners als woonpartners hebben volop meegedacht en –gedaan om deze woonvisie van input te voorzien. Zo hebben we inwoners in het participatietraject voor het Strategisch Kompas Wijchen 2035 (2022) specifieke vragen gesteld over het thema wonen om de woonvisie van input te voorzien. Ook is een woonavond voor inwoners georganiseerd in het voorjaar van 2023, waar ideeën en opmerkingen zijn opgehaald over thema's die zij belangrijk vonden.
Daarnaast hebben diverse lokale organisaties meegedacht. Tijdens de woonpartners-bijeenkomst in april 2023 hebben woningcorporaties, huurdersbelangenverenigingen, ontwikkelaars, makelaars en hypotheekadviseurs meegedacht over diverse thema's. Ook zijn de leefbaarheidsgroepen in gemeente Wijchen gevraagd om te reageren op de woonvisie.
Zie ook bladzijde 8-9 van de Woonvisie.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na besluitvorming door de raad gaat het college samen met de stakeholders en inwoners aan de slag om uitvoering te geven aan de ambities in de woonvisie. Hiervoor zijn in hoofdstuk 5 'Uitvoering' diverse maatregelen beschreven. Deze maatregelen worden uitgewerkt door het college en waar nodig voorgelegd aan de raad.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
FL Gebiedsontwikkeling
FL Gebiedsinrichting
FL Milieu
FL Energietransitie
SL WMO-jeugd en gezondheid
BSP SPA

Bijlage
1. Wonen in Wijchen – Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

WONEN IN WIJCHEN

Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

17 januari 2024

THUIS IN WIJCHEN

Bron: Henk Hulshof Fotografie (2023)

Voor u ligt de nieuwe woonvisie. Hierin geven we een blik op de toekomst van wonen in onze gemeente. De visie biedt een houvast voor de keuzes die we morgen en overmorgen moeten maken.

Naast de flinke nieuwbouwopgave is er ruime aandacht voor bestaande buurten en kernen. Zodat goed wonen in onze gemeente Wijchen mogelijk blijft, ook op de langere termijn. Met respect voor ieders wensen en mogelijkheden. Maar ook met respect voor de kwaliteiten die Wijchen en de omliggende kernen hebben. Zodat iedereen zich hier thuis blijft voelen.

Deze woonvisie is een vervolg op de woonvisie uit 2016. De koers van de vorige woonvisie houden we vast, en we sturen bij waar dat nodig is. De wereld om ons heen is de afgelopen tien jaar behoorlijk veranderd. Dat geldt ook voor onze woonwensen en behoeften.

We zijn niet over één nacht ijs gegaan. We hebben goed gekeken en geluisterd naar ervaringen en inzichten van onze inwoners en professionals. Met gevoel voor de kwaliteiten en het karakter van onze gemeente. Samen hebben we een beeld gevormd van onze toekomst. Met deze woonvisie nodig ik u uit om samen te blijven werken aan een mooie gemeente waarin goed wonen de norm is en waarin iedereen zich thuis voelt!

Geert Gerrits, wethouder Wonen
Januari 2024

INHOUD

02 THUIS IN WIJCHEN

06 SAMENVATTING

07 1. EEN NIEUWE WOONVISIE VOOR WIJCHEN

11 2. WONEN IN WIJCHEN

16 3. VIJF WOONOPGAVEN IN WIJCHEN

28 4. WERKEN AAN PRETTIG WONEN

40 5. MAATREGELEN EN STURING

47 BRONNENLIJST

WONEN IN WIJCHEN

De gemeente Wijchen is een prettige woongemeente voor jong en oud. Een gemeente waar onze inwoners in een groene omgeving met dorpse kwaliteit wonen, maar met stedelijke voorzieningen binnen handbereik. We zetten ons voortdurend in om woningzoekenden de mogelijkheid te bieden hier prettig te (blijven) wonen.

Daar gaan we de komende jaren uiteraard mee door. Maar de grote opgaven rond wonen vragen ook om nieuwe keuzes en maatregelen. We zetten ons in om de bestaande woningvoorraad verder te verbeteren, en bouwen voldoende woningen voor verschillende doelgroepen.

SAMENVATTING

Dit is de nieuwe woonvisie van de gemeente Wijchen. In deze woonvisie omschrijven wij hoe we ons de komende jaren inzetten om prettig wonen in onze gemeente voor iedereen mogelijk te maken. Deze woonvisie is opgesteld in samenwerking met onze belangrijkste partners op het gebied van wonen. Woningcorporaties, ontwikkelaars, makelaars, en uiteraard onze inwoners.

In deze samenvatting leest u de belangrijkste punten uit onze woonvisie zo beknopt mogelijk weergegeven. Deze punten vindt u in uitgebreidere vorm in hoofdstuk 4. In de andere hoofdstukken van de woonvisie schetsen we de context waarbinnen we dit beleid maakten, geven we een analyse van de woningmarkt, en benoemen we concrete maatregelen waarmee we de komende jaren aan de slag gaan.

RODE DRAAD

De rode draad in deze woonvisie is een verzameling uitgangspunten van waaruit wij aan een aangename woongemeente werken:

- **Kwaliteit staat in deze woonvisie voorop**. Kwaliteit van woningen (passend bij de behoefte en duurzaam), maar ook van de woonomgeving. We doen nu de goede dingen, om die kwaliteit ook voor de toekomst veilig te stellen.
- We hebben in deze woonvisie, met alle ambities die we hebben, altijd nadrukkelijk **aandacht voor de kwaliteit van de bestaande kernen en buurten**.
- Om aan de grote vraag naar woningen te kunnen voldoen en het groen in ons buitengebied te behouden, zoeken we naar **mogelijkheden voor inbreiding en transformeren**. Dit doen we altijd met aandacht voor de groene en dorpse kwaliteiten die we in de gemeente Wijchen gewend zijn.
- We werken aan **gevarieerde, gemengde buurten en kernen**, met woonmogelijkheden voor iedereen. Dat betekent dat we de juiste woningen op de juiste plekken toevoegen.
- We maken de komende jaren **tempo met het bouwen van woningen**, om het woningtekort terug te dringen.
- We zorgen ervoor dat we **in kunnen spelen op veranderingen in woonwensen en de woningmarkt**. Daarom maken we plannen die aanpasbaar zijn en sturen we bij wanneer dat nodig is.
- Woningbouw en het inrichten van de woonomgeving gaat op een **duurzame manier en is klimaatbestendig**. We houden rekening met de milieukwaliteit en samenstelling van het water- en bodemsysteem. Zo kan ons woonaanbod ook de komende decennia mee.
- De ontwikkelingen op de woningmarkt volgen elkaar snel op. Om deze veranderingen te ondervangen kiezen we ervoor een **stabiele koers** te varen: we weten waar we naartoe willen, en schalen onze inspanningen op of af wanneer de situatie daarom vraagt.

VISIE EN AMBITIES

Vanuit deze rode draad hebben we onze visie in vijf thema's onderverdeeld. Binnen deze vijf thema's werken we aan gerichte ambities. Deze ambities sommen we hier op. In hoofdstuk 4 kunt u deze uitgebreider teruglezen:

Ambitie 1: Een toekomstbestendige woningvoorraad

- Inzetten op verduurzaming van woningen
- Investeren in de kwaliteit van de bestaande woningen en woonomgeving
- Mogelijkheden creëren voor woningaanpassingen
- Nieuwe woningen toevoegen in de bestaande voorraad

Ambitie 2: Nieuwe woningen, passend bij de behoefte

- Toevoegen van een divers woningaanbod: in ieder geval 2.060 woningen
- Sturen op een betaalbaar programma
- Bouwen aan kwaliteit
- Behouden betaalbaar aanbod
- Inspelen op een veranderende behoefte

Ambitie 3: Versnellen door slim samenwerken en prioteren

- Inzetten op 260 woningen per jaar
- Samenwerken met ontwikkelende partijen en de regio
- Flexwoningen toevoegen

Ambitie 4: Woonaanbod voor alle inwoners

- Passende woonmogelijkheden bieden voor alle doelgroepen
- Slim faciliteren van wonen en zorg/ ondersteuning
- Inzet op gemengde en gevarieerde buurten

Ambitie 5: Leefbare kernen en buurten

- Behouden en versterken van het groene, dorpse karakter
- Versterken van sociale cohesie
- Inzetten op toegankelijke kernen en buurten
- Woonomgeving aanpassen aan het klimaat van morgen

INLEIDING

1. Een nieuwe woonvisie voor Wijchen

Bron: gemeente Wijchen (2023)

INLEIDING

Het is prettig wonen in de gemeente Wijchen. Alverna, Balgoij, Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur, Niftrik, Woezik en Wijchen bieden een veelzijdig woonaanbod voor diverse doelgroepen, en voorzieningen en natuur zijn altijd dichtbij. Tegelijkertijd zien we dat er veel uitdagingen op ons afkomen. Er is veel vraag naar extra woningen, de woningvraag verandert, een deel van de woningen moet worden verduurzaamd - om er maar een paar te noemen. Die uitdagingen maken dat we aan de slag moeten blijven om het wonen in Wijchen ook in de toekomst zo prettig mogelijk te maken. Daarvoor is een actuele woonvisie van groot belang. In de woonvisie schetsen we het beleid waarmee we als gemeente de komende jaren aan het thema 'wonen' werken.

We doen dit met de huidige woningvoorraad als vertrekpunt. Verreweg de meeste mensen zullen de komende jaren wonen in woningen die er nu ook al staan. De kwaliteit van die woningen (en de woonomgeving daaromheen) is over het algemeen erg goed. Toch zien we ook een aantal verbeterpunten om onze woningvoorraad nog beter te maken. De sterk gegroeide vraag naar woningen maakt het daarnaast noodzakelijk om meer woningen bij te bouwen. Daarbij is het een uitdaging om die extra woningen ook betaalbaar te maken en houden voor mensen met verschillende inkomens. Een belangrijke randvoorwaarde bij woningbouw is dat we kwaliteit toevoegen. Kwaliteit van de woningen, maar ook kwaliteit aan de openbare ruimte en de leefbaarheid van onze buurten en kernen.

Wonen in perspectief

Wonen is een centraal onderdeel van ons leven. We brengen het grootste deel van onze tijd in of om ons huis door. Omdat wonen zo centraal staat, is het ook onderdeel van veel andere facetten van gemeentelijk beleid. Het raakt aan de openbare ruimte, zorg, parkeren, leefbaarheid, mobiliteit, groen, enzovoorts. We stelden deze woonvisie daarom op in samenspraak met verschillende andere beleidsterreinen. Waar nodig en relevant verwijzen we in deze woonvisie naar aanpalend beleid. In hoofdstuk 2 staan we uitgebreider stil bij de lokale, regionale en landelijke beleidsmatige context waarin deze woonvisie tot stand kwam.

Proces

Deze woonvisie is in samenwerking met onze woonpartners opgesteld. Wij hebben als gemeente veel baat bij de kennis en ervaringen van onze partners en inwoners. Werken aan (blijvend) fijn wonen in onze kernen doen we samen. Het gesprek over de opgaven, kansen en ambities voor wonen in Wijchen voeren wij vaker met onze inwoners. Bij het opstellen van deze woonvisie hebben we dan ook gebruikgemaakt van de waardevolle input die onze inwoners en woonpartners eerder hebben gebracht tijdens bijvoorbeeld de Dorpentoer, de Toekomsttafel Wonen en in een online vragenlijst in het kader van het *Strategisch kompas Wijchen2035*. In april 2023 zaten we opnieuw met onze samenwerkingspartners en onze inwoners aan tafel in het kader van deze nieuwe woonvisie. Op 13 april 2023 gingen we met woningcorporaties, huurdersvertegenwoordiging, makelaars en projectontwikkelaars in gesprek over opgaven en ambities, maar ook over ieders rol en verantwoordelijkheid op het gebied van wonen. Op 17 april 2023 spraken we met inwoners verder over welke keuzes zij zouden maken als ze in de schoenen van de gemeente

stonden. Eenzelfde soort gesprek voerden we met de gemeenteraad in mei 2023. Deze gesprekken vormden - samen met een feitelijke analyse van de woonopgaven in Wijchen - de basis voor dit nieuwe woonbeleid.

Leeswijzer

Deze woonvisie is als volgt opgebouwd: we beginnen in hoofdstuk 2 met het schetsen van de context: we gaan daarbij in op Wijchen in het algemeen en de beleidscontext waartoe deze woonvisie zich verhoudt. Hoofdstuk 3 - de analyse - vormt de achtergrond waarop we deze woonvisie baseren. We analyseren hier vijf belangrijke opgaven voor het wonen in onze gemeente. Hoofdstuk 4 schetst onze visie, en formuleert hieruit ambities waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. In het uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 5 zetten we de maatregelen die daarbij horen uiteen. Daarbij gaan we ook in op de samenwerking en rolneming die wij voor onszelf en onze woonpartners zien.

Figuur 1: Woonavond met inwoners (bron: RUIMTEVOLK, 2023)

Figuur 2: Woonavond met inwoners (bron: RUIMTEVOLK, 2023)

Figuur 3: Werksessie met woonpartners (bron: Gemeente Wijchen 2023)

CONTEXT

2. Wonen in de gemeente Wijchen

Bron: gemeente Wijchen (2023)

CONTEXT

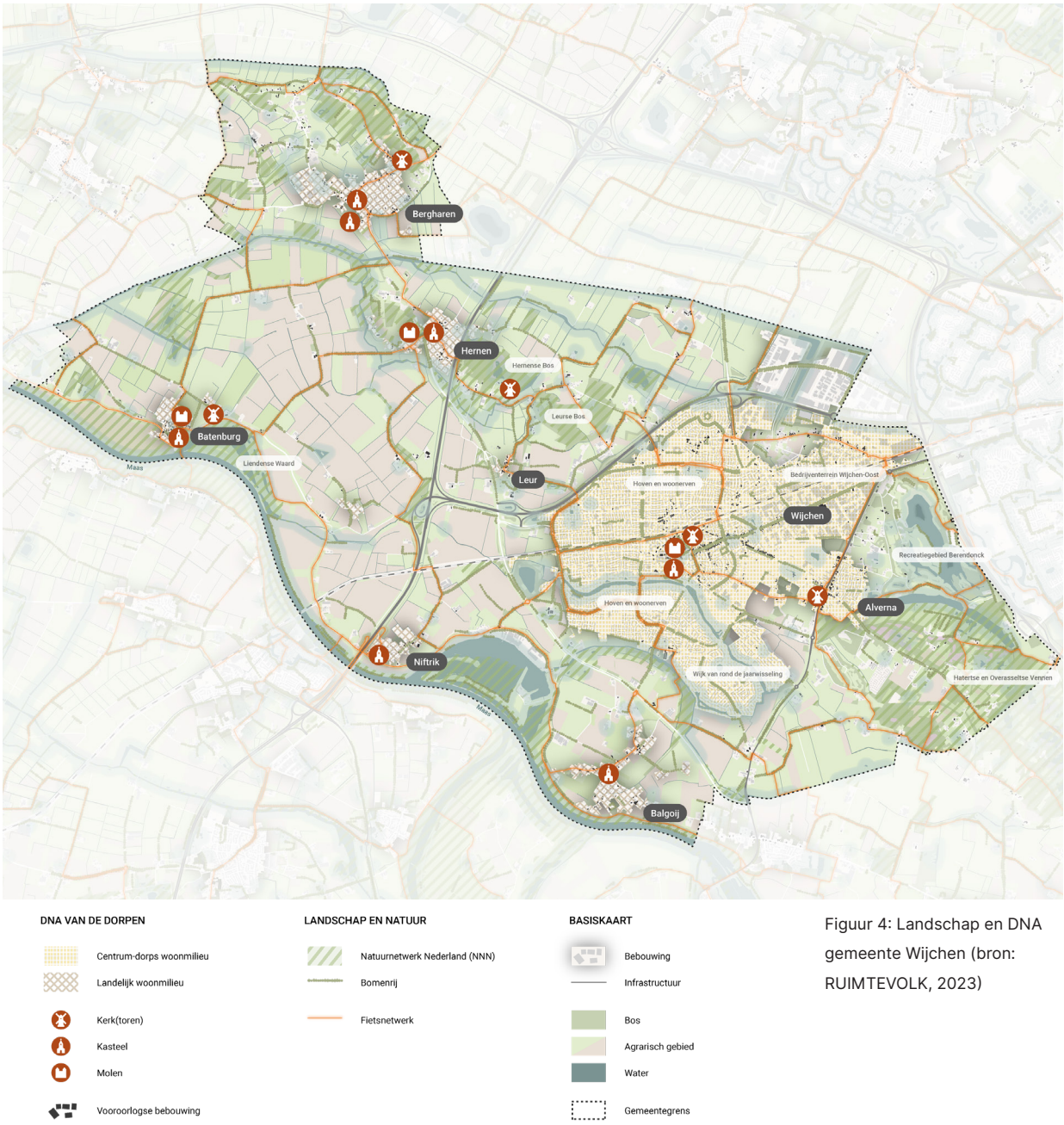
In dit hoofdstuk schetsen we de context waarin we deze woonvisie opstellen. We gaan hiervoor eerst in op de identiteit van de gemeente Wijchen. Vervolgens geven we een overzicht van (beleids)context waarbinnen deze woonvisie valt. Vanzelfsprekend kijken we naar het in 2022 opgestelde Strategisch Kompas voor Wijchen en de relatie met de concept-Omgevingsvisie, de binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen afgesloten Woondeal 2.0 en huisvestingsverordening, en de landelijke dynamiek en bijbehorende kaders en richtlijnen.

2.1 DNA VAN DE GEMEENTE WIJCHEN

Het is prettig wonen in Wijchen. We zijn een dorpse gemeente met stadse allure. Natuur en groen zijn altijd vlakbij, maar dat geldt ook voor veel voorzieningen. Zowel in onze gemeente zelf als in het nabijgelegen Nijmegen. Mensen met een kleine en grote portemonnee kunnen van oudsher in onze gemeente een goede woonplek vinden. Tegelijkertijd spelen er verschillende ontwikkelingen op de woningmarkt. De druk op de woningmarkt is groot en niet voor iedereen blijft wonen even betaalbaar. We zien de bevolkingssamenstelling en daarmee de woonbehoefte sterk veranderen: er komen meer kleine en oudere huishoudens, waardoor de vraag naar kleinere en andere typen woningen toeneemt. Ook verandert onze leefomgeving onder druk van bijvoorbeeld urgente klimaatopgaven. We hebben de afgelopen periode al fors ingezet om als gemeente samen met onze woonpartners deze ontwikkelingen zo goed mogelijk te begeleiden. In deze woonvisie houden we onze doelen en onze huidige inzet tegen het licht en actualiseren we waar nodig. Hierin staat Wijchen niet op zichzelf: we zijn onderdeel van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen waarin we met andere gemeenten samenwerken. Ook sluiten we met deze woonvisie aan op de landelijke dynamiek van nieuwe wet- en regelgeving die in deze nieuwe woonvisie eveneens vragen om een antwoord op lokaal niveau.

Gemeente Wijchen en het DNA van de kernen
Mensen wonen al eeuwen in het gebied dat we nu de gemeente Wijchen noemen. De gemeente Wijchen bestaat uit de kernen Alverna, Balgoij, Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur, Niftrik, Woezik, Wijchen en diverse buurtschappen. Er zijn aanwijzingen dat de eerste bewoners hier al in de steentijd hun plek vonden. In de Romeinse tijd woonden er met name rijke Romeinen in de omgeving van Wijchen en Batenburg. De bewoning in de middeleeuwen is nog steeds te zien aan de

kastelen in Wijchen, Hernen en Batenburg. Hun lange geschiedenis zorgt ervoor dat onze kernen een sterk eigen karakter hebben. Daardoor hebben we een gevarieerd aanbod aan woningen en woonomgevingen. Wijchen is het dorpse centrum van onze gemeente. Binnen Wijchen is er een verscheidenheid aan woonwijken. Om het centrum heen liggen de naoorlogse wijken met hun hoven en woonerven. Aan de zuidkant van Wijchen was (voor Huurlingsedam) Kerkeveld de laatste grote uitbreiding van het dorp. De andere kernen in de gemeente hebben een landelijk karakter: ruim opgezet, met veel vrijstaande woningen en twee-onder-een-kappers. Deze plaatsen zijn vaak organisch gegroeid vanuit een historisch lint of een historische kern. Door hun kleine schaal is het landschap in de kern vaak duidelijk beleefbaar. Wonen in onze kernen betekent altijd groen en natuur nabij. Een ideaal landschap om vanuit je woonplek te recreëren. Bossen als het Bergharense Bos, Hernense Bos en Leurse Bos, en waterrijke gebieden als recreatiegebied Berendonck, de Maas en Hatertse en Overasseltse Vennen worden afgewisseld met agrarische landschappen.

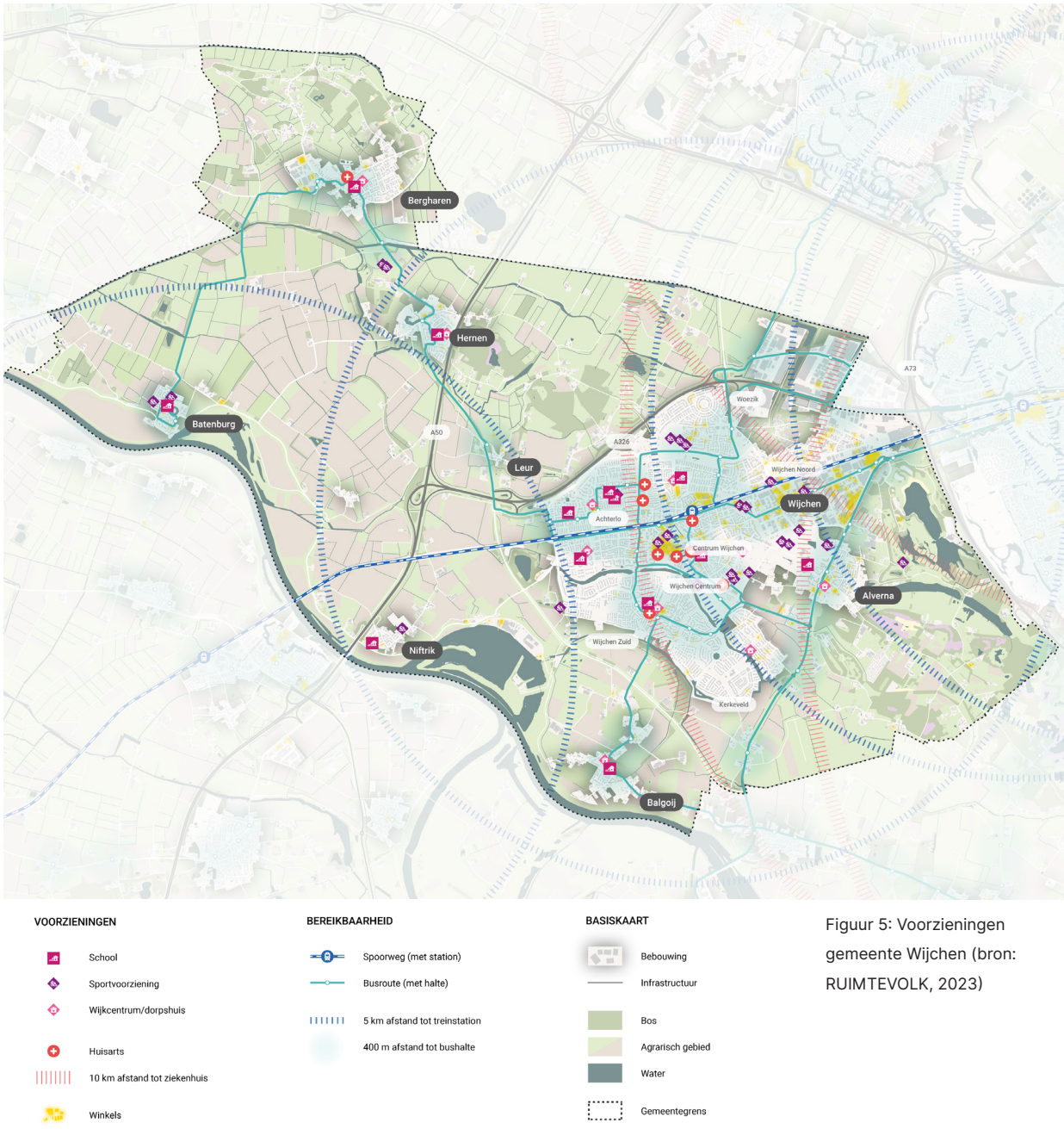
Figuur 4: Landschap en DNA gemeente Wijchen (bron: RUIMTEVOLK, 2023)

Voorzieningen dichtbij
Het voorzieningenaanbod in onze gemeente is over het algemeen goed. Basisscholen zijn altijd nabij en in Wijchen zijn verschillende middelbare scholen te vinden. In bijna alle kernen zijn dorps- of wijkcentra te vinden waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Dat gebeurt ook bij de vele sportverenigingen die onze gemeente rijk is. In de kern Wijchen is een veelzijdig winkel- en horeca-aanbod te vinden. Voorzieningen die niet binnen onze gemeentegrenzen te vinden zijn, kunnen toch dichtbij bezocht worden. De kernen in Wijchen zijn in de meeste gevallen goed verbonden met de regio. Met de trein zijn Nijmegen en Oss vlakbij en via de snelwegen A50, A73 en A326 is ook de bereikbaarheid met de auto uitstekend. De snelfietsverbinding naar Nijmegen wordt veelvuldig gebruikt.

2.2 BELEIDSCONTEXT

Strategisch kompas: Wijchen 2035
Het *Strategisch kompas: Wijchen 2035 'De kracht van Wijchen'* geeft de visie en koers richting 2035 weer. Daarmee vormt het een belangrijk vertrekpunt voor onze ambities en keuzes in de Omgevingsvisie en in deze woonvisie. Het Strategisch kompas geeft in zes speerpunten richtingen mee als het om wonen gaat:

1. Voldoende woningen: we willen meer woningen realiseren en een divers woningaanbod creëren. Daarmee bieden we woonmogelijkheden voor verschillende doelgroepen en inkomens in onze kernen en wijken.
2. Aantrekkelijke wijken en kernen: woningbouw moet gepaard gaan met het behouden en versterken van het groene, dorpse karakter

Figuur 5: Voorzieningen gemeente Wijchen (bron: RUIMTEVOLK, 2023)

van Wijchen en de kleinere kernen. Dan hebben we het over groen en water, maar ook over het voorzieningenaanbod.

3. Iedereen aan het werk: we willen meer woningen voor jongeren en starters om het tekort aan arbeidskrachten tegen te gaan. Ook zien we dat we nu onvoldoende woonplekken hebben voor internationale werknemers die bij lokale bedrijven werken.
4. Sterke en sociale samenleving: we hebben in Wijchen een sterke en sociale samenleving. Om dat zo te houden, moeten we soms een stapje extra zetten voor inwoners met een zorg- of begeleidingsvraag. Via nieuw woonaanbod, of door meer ondersteuning te bieden of faciliteren.
5. Energieneutraal en fossielvrij: de woningvoorraad vormt een belangrijke schakel in de energietransitie. Woningen moeten worden verduurzaamd. We schakelen over op fossielvrije energiebronnen om huizen te verwarmen en van stroom te voorzien.
6. Krachtige samenwerking: we werken in Wijchen samen aan de opgaven. De gemeente met inwoners, ondernemers en (woon)partners. We kiezen vaker bewust wat we als gemeente zelf doen, en waar we juist samenwerking met andere partijen zoeken. We nemen daarin een regierol: wij schetsen het perspectief op de lange termijn en betrekken andere partners.

Omgevingsvisie
Tijdens het opstellen van deze woonvisie werkten we ook aan de Omgevingsvisie. In deze visie schetsen we hoe de fysieke leefomgeving van de gemeente Wijchen er in 2035 uit ziet. Wonen is een belangrijk onderdeel in deze visie. Net als bij de woonvisie vormt het Strategisch kompas een belangrijk vertrekpunt voor de Omgevingsvisie. Daarmee liggen de woonvisie en Omgevingsvisie in elkaars verlengde. De woonvisie en de Omgevingsvisie zijn op elkaar afgestemd zodat ze elkaar versterken.

Regionale samenwerking in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
We werken als gemeente veel samen met de andere gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen. Zo ook op het gebied van wonen en ruimtelijke ontwikkeling:

- Woondeal 2.0: de regionale doelen op het gebied van wonen hebben we uitgewerkt in de regionale Woondeal. Daarin hebben we als de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen, provincie Gelderland en het Rijk afspraken gemaakt over hoe we tot en met 2030 (versneld) 33.000 woningen gaan bouwen. De Wijchense bijdrage aan deze ambitie bedraagt 2.060 woningen tot en met 2030. Het grootste deel van die woningen (zo'n 1.700) komt op de versnellingslocaties Huurlingsedam en Wijchen-West. Ook maakten we regionaal

AANTAL TE REALISEREN WONINGEN

In het coalitieakkoord *Samen verschil maken* (2022) staat dat er in 10 jaar tijd ongeveer 3.000 woningen toegevoegd worden in de gemeente Wijchen. Met deze woonvisie geven we nadere invulling aan deze ambitie.

We gaan in deze woonvisie uit van een ander aantal woningen dan in het coalitieakkoord staat. Dit doen we omdat we met de regiogemeenten, de provincie Gelderland en het rijk in de Woondeal 2.0 concrete afspraken hebben gemaakt over het aantal te realiseren woningen. Dit zijn er 2.060 in de periode 2023 tot en met 2030 (dit is ook een kortere periode dan de 10 jaar uit het coalitieakkoord). In de Woondeal hebben we ook afgesproken om 30% meer woningen te plannen dan de afspraak om het doorschuiven of afvallen van woningbouwplannen op te vangen. We hebben daarom inmiddels grofweg 2.700 woningen gepland tot en met 2030.

Uitvoering geven aan de woonvisie Wijchen is een dynamisch proces, waarbij je moet kunnen inspelen op kansen en ontwikkelingen. We gaan daarom steeds uit van actuele regionale afspraken, bijvoorbeeld over aantallen te bouwen woningen. Het aantal van minimaal 2.060 woningen is dan ook een momentopname. De komende jaren monitoren we, ook in regionaal verband, de vraagdruk en woningbehoefte. We zoeken de komende jaren naar mogelijkheden om ook na 2030 nieuwe woningen te bouwen, om in 10 jaar op ongeveer 3.000 woningen uit te komen. Ondertussen kijken we samen met de regio ook alweer vooruit naar de periode tot 2040.

afspraken rond gewenste prijssegmenten van nieuwbouw, om een gelijk speelveld te creëren richting ontwikkelende partijen. De doelen en maatregelen uit de Woondeal 2.0 krijgen een plek in deze woonvisie.

- Verstedelijkingsstrategie: de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen groeien hard. Hoe we die groei in goede banen leiden werken we samen met de Regio Foodvalley uit in de verstedelijkingsstrategie *Meer landschap, meer stad*. In deze strategie worden onder andere richtingen meegegeven voor de ontwikkeling van woonlocaties (met name nabij ov-locaties), de versterking van het landschap en groen, verbeteringen van de regionale verkeersverbindingen en de opwekking van duurzame energie.
- Regioarrangement: het Rijk maakt met alle provincies afspraken over hoe de verschillende ruimtelijke opgaven (waaronder wonen, maar ook bereikbaarheid, landbouw en natuur) binnen de beschikbare ruimte passen. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincie. De provincie Gelderland bouwt haar ruimtelijk voorstel vanuit zeven regio's op: één regioarrangement per regio, waaronder de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. In dit regioarrangement landen veel onderdelen uit de regionale Woondeal 2.0 en de verstedelijkingsstrategie.

Nationale Woon- en Bouwagenda

Er liggen grote opgaven in de woningvoorraad, op de woningmarkt en bij de inrichting van onze ruimte. Daar zijn we in Wijchen niet uniek in: deze opgaven spelen in heel Nederland. Prijzen zijn hoog, woonlasten stijgen, nieuwbouw komt op veel plekken beperkt van de grond en verschillende andere functies (natuur, werken, infrastructuur, water) hebben een plek nodig. Om dit in goede banen te leiden, volgt nieuwe wet- en regelgeving elkaar in rap tempo op. Wet- en regelgeving waar we op lokaal niveau rekening mee moeten houden. Vanuit de rijksoverheid vormt de Nationale Woon- en Bouwagenda een belangrijk vertrekpunt van nieuw beleid. Die agenda bepaalt het beleid op het gebied van onder meer versnelling van woningbouw, betaalbaar wonen en wonen voor diverse doelgroepen. De komende Wet Regie op Volkshuisvesting moet veel beleidsuitgangspunten vastleggen in wetgeving, en stelt concrete eisen aan het gemeentelijk woonbeleid. Met deze woonvisie sluiten we aan op de richtingen die het rijk heeft aangegeven.

Het Rijk besteedt in toenemende mate aandacht aan de opgaven rondom wonen en zorg. De programma's *Een thuis voor iedereen* en *Wonen en zorg voor ouderen* van de Nationale Woon- en Bouwagenda zetten in op het realiseren van voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen. Aandachtspunten zijn een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding, maar ook het inzetten op een gezonde leefomgeving.[1, 2, 3] Als gemeente zoeken we vanzelfsprekend aansluiting bij deze programma's met bijbehorende middelen om aan de eigen lokale behoefte te voldoen en om onze verantwoordelijkheid in de regionale en landelijke opgaven te nemen.

ANALYSE

3. Vijf woonopgaven in Wijchen

Bron: gemeente Wijchen (2023)

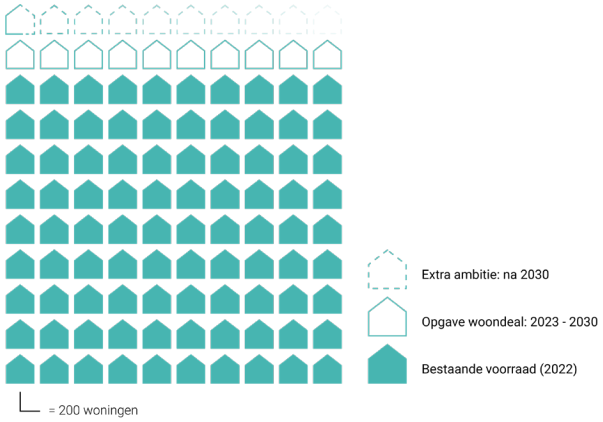
ANALYSE

Er gebeurt veel op de woningmarkt en in onze samenleving. Ontwikkelingen die allemaal invloed hebben op het wonen van de toekomst in de gemeente Wijchen. In dit hoofdstuk zetten we de belangrijkste opgaven op een rij. Hierbij nemen we de bestaande situatie als uitgangspunt en kijken we naar trends en ontwikkelingen om scherp te stellen wat er de komende jaren op ons af gaat komen. Deze trends en ontwikkelingen zijn gebaseerd op verschillende data en (regionaal) onderzoek naar de woningmarkt en woonbehoefte. Deze data en onderzoeken hebben we verder geduid in gesprekken met inwoners, de gemeenteraad en professionele woonpartners. We identificeren vijf belangrijke overkoepelende woonopgaven.

3.1 BESTAANDE WONINGVOORRAAD EN WOONOMGEVING

Voor ons toekomstige woonbeleid is het cruciaal om naar de staat van de bestaande woningvoorraad en woonomgeving te kijken. Sluiten deze aan bij de woonvraag en woonbehoefte van onze inwoners in de toekomst? Negen op de tien van de benodigde woningen in 2030 staan er op dit moment al. In ons woonbeleid hebben we het dus vooral over al bestaande woningen. Hoe kan deze voorraad het best benut worden?

In 2023 telt onze gemeente in totaal 18.317 woningen. De meeste van deze woningen staan in de kern Wijchen: 83%. Alverna en Bergharen zijn na Wijchen de grootste kernen, met respectievelijk 6% en 4% van de totale voorraad. De overige woningen zijn verspreid over de andere kernen en het buitengebied.[4] Het overgrote deel van de woningen in de gemeente Wijchen is een eengezinswoning (82%).[5] Daarbij is iets meer dan twee derde (68%) van alle woningen in de gemeente in particulier eigendom (een koopwoning). Een kwart van de Wijchense woningvoorraad is een huurwoning in bezit van een woningcorporatie. Dat is lager dan gemiddeld in Nederland. Het aandeel sociale huurwoningen is het grootste in de kernen Wijchen (26%) en Alverna (30%). In de andere kernen is het aandeel sociale huurwoningen lager dan 20%.[5]

Figuur 6: Huidige en toekomstige woningvoorraad gemeente Wijchen (bron: CBS, 2022; Woondeal 2.0 Regio Arnhem-Nijmegen, 2023; Straregisch Kompas Wijchen2035, 2022)

Verduurzaming

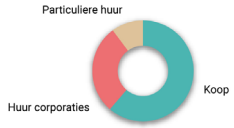
De Wijchense woningvoorraad is relatief energiezuinig in vergelijking met het landelijk gemiddelde. In 2022 had ongeveer 54% van alle woningen in de gemeente een geldig energielabel. Van die woningen heeft 60% een energielabel van B of beter. Dat is meer dan het landelijk gemiddelde van 49%. De redelijk goede energieprestatie van een groot deel van onze woningvoorraad hangt samen met het bouwjaar van woningen. De woningvoorraad in de gemeente Wijchen is relatief jong: bijna een derde van de woningen is na 1990 gebouwd.

Toch speelt er een verduurzamingsopgave voor woningen in onze gemeente. Het grootste deel van de Wijchense woningvoorraad is tussen 1971 en 1990 gebouwd. Een deel van deze woningen, en de woningen uit de periode hiervoor, voldoen wat betreft bouwtechnische kwaliteit en energetische prestaties niet aan de eisen van deze tijd.[6] Zo heeft 8% van de woningen met bekende vastgestelde labels in de gemeente Wijchen een energielabel E of lager.[7] Deze woningen kennen vaak een hoog energieverbruik en zorgen daarmee voor hogere energielasten voor bewoners.

Aanpasbaarheid van de woningvoorraad

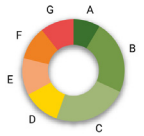
Een andere opgave in onze bestaande woningvoorraad is de geschiktheid van de woningen voor verschillende levensfasen. De combinatie van een vergrijzende bevolking en de ontwikkeling dat inwoners steeds langer thuis wonen zorgt voor een groeiende vraag naar levensloopgeschikte woningen. Dit zijn woningen die geschikt zijn voor mensen die minder mobiel zijn of een fysieke beperking hebben.

Figuur 7: Verdeling woningvoorraad naar eigendom, per dorp en wijk (bron: CBS, 2023)

Figuur 8: Verdeling (vastgestelde) energielabels per dorp en wijk (bron: RVO vastgestelde energielabels, 2022)

Het grootste deel van de bestaande woningvoorraad in de gemeente Wijchen is op dit moment niet levensloopgeschikt. Wel is een relatief groot aantal van die woningen potentieel aan te passen: zo'n 80%.[8] Deze woningen kunnen in de basis worden aangepast naar de behoeften van minder valide personen. Voorbeelden van aanpasbare woningen zijn woningen met alle basisvoorzieningen (keuken, sanitair en slaapmogelijkheden) op de begane grond, woningen die met een lift te bereiken zijn en woningen waar trapliften in gemonteerd kunnen worden.[9]

Woningsplitsing en transformatie
Woningen in onze gemeente zijn over het algemeen ruim. Met een gemiddelde van 127 m^2 per woning scoort de Wijchense woningvoorraad in landelijk en regionaal opzicht bovengemiddeld qua woonoppervlak.[10] Dit strookt niet altijd goed met de ontwikkeling dat er steeds meer kleine huishoudens komen. Dit betekent dat op termijn het aanbod van ruime woningen niet meer past bij de behoefte van onze inwoners. Dit vertaalt zich naar een opgave (en een kans) om bestaande woningen aan te passen en beter te benutten, bijvoorbeeld door splitsen of woningdelen.

Ook voor ander vastgoed in onze gemeente, zoals kantoren, agrarische bebouwing of maatschappelijk vastgoed, is het onzeker of de invulling van de gebouwen over enkele jaren nog voldoende aansluit bij de behoeften uit de samenleving. Voor functies waar dit niet het geval is liggen mogelijkheden voor transformatie naar wonen.

WARMTETRANSITIE EN LOKALE ENERGIESTRATEGIE

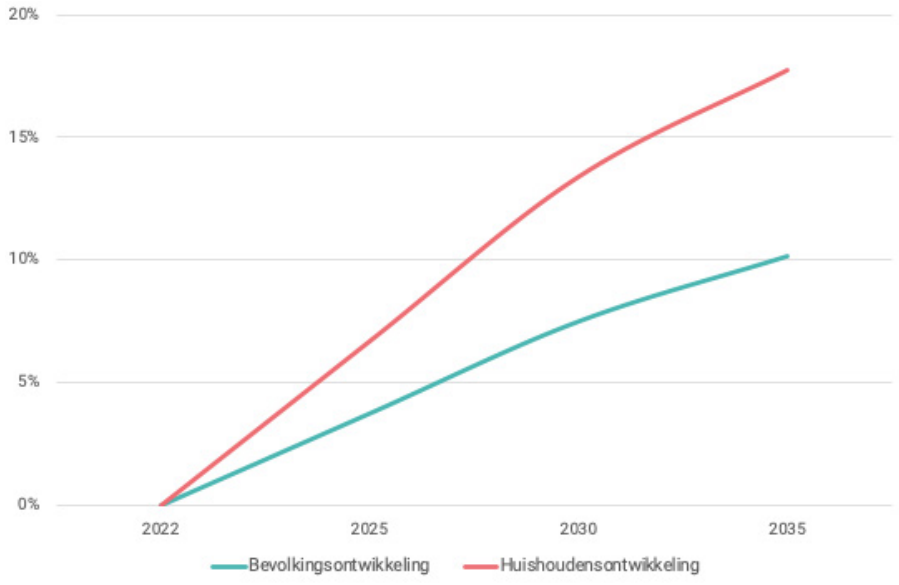
In navolging van het Klimaatakkoord werken we in Wijchen aan de transitie naar een aardgasvrije bebouwde omgeving. Hiermee willen we onze CO_2-uitstoot verminderen en klimaatverandering zoveel mogelijk beperken.[11] Dit betekent dat woningen die momenteel nog aardgas gebruiken over moeten gaan op alternatieve, duurzame warmteoplossingen. Deze opgave staat bekend als de warmtetransitie. De warmtetransitie vraagt grote inzet van woningeigenaren (particulieren en woningcorporaties), de netbeheerder, de gemeente en andere stakeholders.

Op de kortere termijn is het streven uit het Klimaatakkoord dat in 2030 20% van alle gebouwen in onze gemeente aardgasvrij is. In het Warmteplan Wijchen wordt beschreven hoe we de komende jaren toewerken naar een aardgasvrije bebouwde omgeving. Hierbij zien we mogelijkheden in het aardgasvrij-gereed maken van woningen door middel van isolatie, voornamelijk in Wijchen Noord en Valendries. In Wijchen Zuid en het centrumgebied worden daarnaast kansen gezien voor het opzetten van een warmtenet. De keuze voor de warmtebron die een wijk of kern uiteindelijk krijgt, maken we op basis van onder andere het type woning, de dichtheid van de bebouwing en de beschikbare infrastructuur. De uitwerking van de keuzes die we samen met inwoners en stakeholders maken in onze warmtetransitie komt terecht in onze Lokale Energie Strategie, die we in 2023/2024 ontwikkelen.

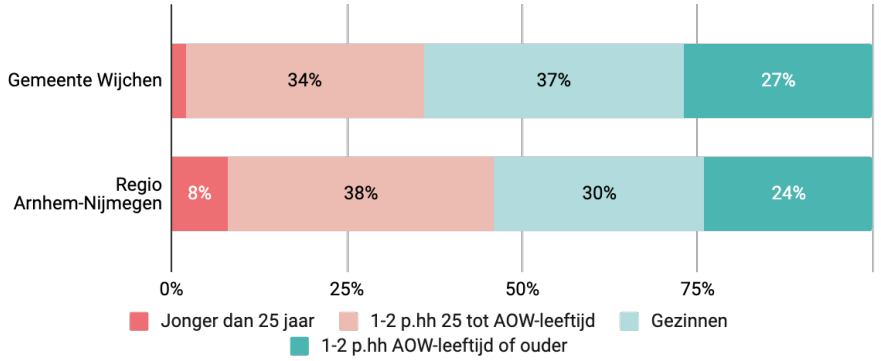
3.2 NIEUWE WONINGEN: VOLDOENDE BETAALBARE WONINGEN

Op 1 januari 2023 telde onze gemeente 41.549 inwoners, verdeeld over 17.927 huishoudens.[12] In de periode 2012 - 2023 nam het aantal huishoudens met ongeveer 6% toe: een toename van zo'n 1.000 huishoudens. Het aantal inwoners groeide in diezelfde periode met ongeveer 600.[13] De groei van meer huishoudens dan inwoners laat de ontwikkeling van huishoudensverdunning zien. Dat betekent dat de huishoudens uit minder personen gaan bestaan: het aandeel gezinnen neemt af ten opzichte van het aantal kleine (vaak oudere) huishoudens. De verwachting is dat deze trend de komende jaren doorzet.

Net als elders in het land verandert die samenstelling in onze gemeente de komende jaren. Huishoudens worden gemiddeld kleiner. Op dit moment wonen er veel gezinnen in Wijchen - zeker ook in vergelijking met de rest van de regio. Dat blijft waarschijnlijk zo, maar het aandeel gezinnen neemt naar verwachting af (net als de afgelopen jaren al gebeurde). Tegelijkertijd groeit het aandeel kleine huishoudens. Door die ontwikkeling verandert ook de woonbehoefte van inwoners in onze gemeente.

Figuur 9: Bevolkings- en huishoudensgroei gemeente Wijchen t.o.v. 2022 (bron: Companen, 2023; Primos2022, bewerking RUIMTEVOLK)

Figuur 10: Verdeling huishoudenstypen gemeente Wijchen en regio Arnhem-Nijmegen. De AOW-leeftijd is aan verandering onderhevig. In deze figuur wordt uitgegaan van een leeftijd boven de 65 jaar (Bron: Companen, 2023, bewerking RUIMTEVOLK)

Diverse woonbehoefte

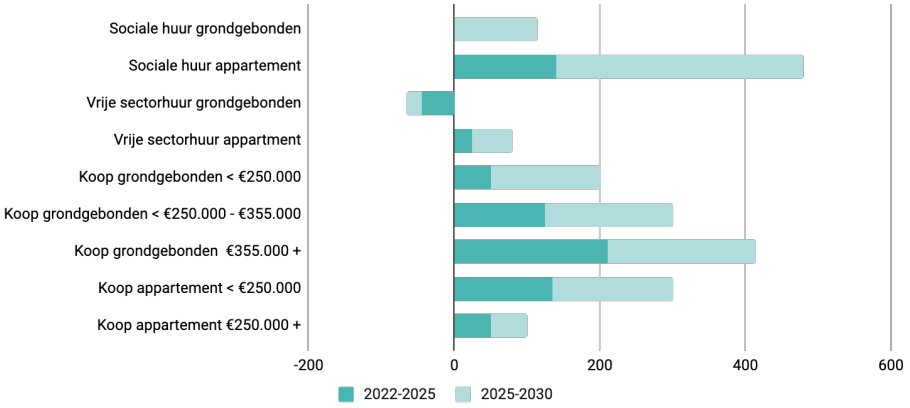
Het regionale woonbehoefteonderzoek biedt een vooruitblik op de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen in onze gemeente voor de komende jaren. Het aantal benodigde woningen was uitgangspunt voor de Woondeal 2.0 die gemeenten, provincie en het Rijk in de Groene Metropoolregio sloten. Daarin wordt uitgegaan van een totale opgave in de gemeente Wijchen van minimaal 2.060 extra woningen tot en met 2030. Daarbij wordt ook rekening gehouden met het inlopen van het huidige woningtekort. Binnen de 2.060 benodigde woningen bestaat de vraag naar een diverser woningaanbod dan nu in onze gemeente het geval is. Volgens het woonbehoefteonderzoek is het nodig om een veelzijdig extra woningaanbod te creëren. Dat betekent extra aanbod van huur- en koopwoningen, zowel grondgebonden als appartementen en in verschillende prijsklassen.

Vraag naar betaalbaar wonen

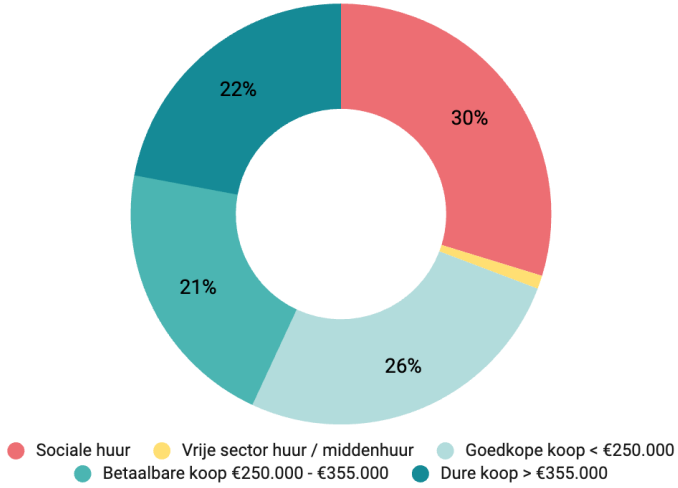
Het grootste deel van de woonbehoefte in de gemeente Wijchen gaat uit naar betaalbare woningen. Van de totale behoefte aan extra woningen richt rond de driekwart zich op het betaalbare segment. Dit is in lijn met de regionale ambitie vanuit de Woondeal 2.0. In detail gaat het om:

- Sociale huurwoningen: 26% tot 30% (dit is onder andere afhankelijk van de inkomensontwikkeling van woningzoekenden)
- Goedkope koopwoningen in de prijsklasse tot €250.000: 26%
- Betaalbare koop: €250.000 tot €355.000: 21%

Binnen de behoefte naar sociale huurwoningen ligt de nadruk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen voor ouderen.

Figuur 11: Kwalitatieve woonbehoefte gemeente Wijchen, 2022 t/m 2030. De horizontale as toont per type en prijssegment (prijspeil 2023) het aantal benodigde woningen. (Bron: Companen 2023, bewerking RUIMTEVOLK)

Figuur 12: Prognose van de kwalitatieve woonbehoefte 2022 - 2030 voor de gemeente Wijchen, naar prijssegment (Bron: Companen 2023, bewerking RUIMTEVOLK)

De grootste vraag (53%) binnen de sociale huur ligt in categorie van €575 per maand tot de €647 (de eerste aftoppingsgrens, prijspeil 2023). Maar ook de vraag naar woningen tot €575 per maand is aanzienlijk: deze ligt op zo'n 30%. In de koopsector is er zowel vraag naar grondgebonden woningen als naar appartementen. Bij grondgebonden woningen gaat het met name om woningen in de prijscategorie van €250.000 tot €355.000 en in de categorie boven de €355.000. Wat betreft appartementen ligt de vraag voornamelijk in het segment onder de €250.000. De vraag naar huurwoningen in de vrije sector is beperkt. Deze vraag komt met name vanuit ouderen. Hierbij gaat het dan vooral om appartementen en grondgebonden levensloopgeschikte woningen.

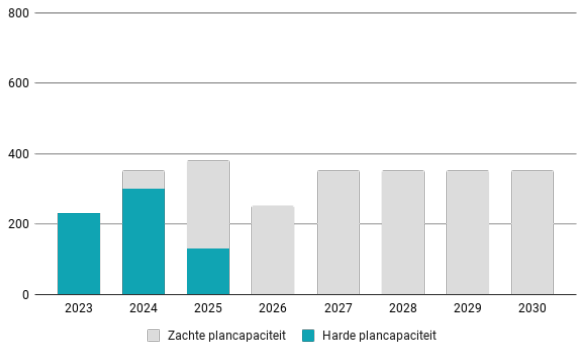
We willen jongeren en starters graag binden aan onze gemeente. Uit het regionaal woonbehoefteonderzoek blijkt dat jongeren in de gemeente Wijchen de voorkeur geven aan een koopwoning. Toch kan ook huur in de vrije sector een oplossing bieden voor deze doelgroep die op de koopmarkt of in de sociale huursector niet aan bod komen.

Er is veel vraag naar betaalbare nieuwe woningen. Tegelijkertijd hebben we de afgelopen jaren te maken gehad met sterk stijgende transactieprijzen van koopwoningen in de bestaande woningvoorraad. In de periode 2015 tot en met 2021 is de gemiddelde vraagprijs van een woning in onze gemeente gestegen met circa 45% naar een gemiddelde van €432.000.[14] Hierdoor komen met name starters op de koopmarkt moeilijk aan bod. Een ander effect is dat de druk op de huurvoorraad toenam, omdat mensen op zoek gingen naar betaalbare alternatieven. Er ligt een uitdaging om nieuwe én bestaande woningen op de langere termijn betaalbaar te houden voor woningzoekenden.

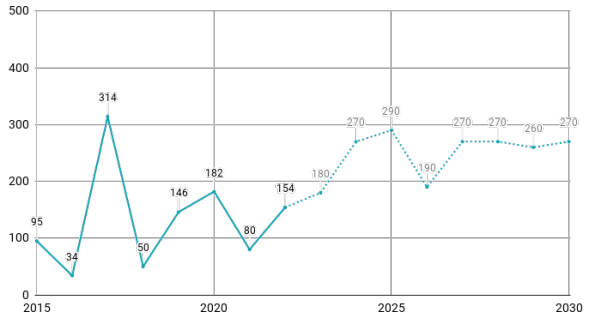
Haalbaarheid en betaalbaarheid
Om starters, alleenstaanden en inwoners met een lager inkomen voldoende kansen te bieden op de woningmarkt ligt er een opgave om het aanbod aan goedkope en betaalbare woningen te vergroten. Zowel in de koop- als in de huursector. Tegelijkertijd zijn de kosten om woningen te bouwen de afgelopen jaren fors gegroeid. Door schaarste aan materialen en personeel, maar ook doordat woningen kwalitatief steeds beter (moeten) worden. Door die gestegen bouwkosten is het voor ontwikkelende partijen moeilijker geworden woningbouwplannen financieel rond te krijgen. Het bouwen van betaalbare woningen is daarbij geregeld de bottleneck. In dit segment is de terugverdiencapaciteit immers het laagst.

3.3 WONINGBOUWPRODUCTIE: VERHOGEN EN VERSNELLEN

Er is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor het op peil brengen van woningbouwmogelijkheden. De woningbouwproductie liep dan ook op schema. Ook richting de nabije toekomst hebben we met de twee grote versnellingslocaties Huurlingsedam en Wijchen-West plek om een groot deel van onze woningbehoefte in te vullen. Het is van belang dat we de plannen op deze locaties concretiseren. Zeker gelet op het feit dat we na 2025 nog weinig "harde plannen" (in bestemmingsplannen vastgelegde plannen) hebben. Daarnaast blijven we voortdurend zoeken naar andere mogelijke locaties met mogelijkheden voor woningbouw.

Figuur 13: Afgesproken aantallen te realiseren woningen en plancapaciteit per jaar, gemeente Wijchen (bron: Woondeal 2.0 Regio Arnhem-Nijmegen, 2023)

Figuur 14: Woningbouw in de periode 2015 - 2022 en afgesproken netto productie t/m 2030 voor de gemeente Wijchen. (bron: CBS/BAG 2022; Woondeal 2.0 Regio Arnhem-Nijmegen, 2023)

Woningbouwproductie versus woningbehoefte
In de periode 2015 tot en met 2022 hadden we een woningbouwproductie van gemiddeld ongeveer 130 woningen per jaar. Wanneer we in 2030 nog 2.060 woningen willen hebben gerealiseerd, moet de gemiddelde productie omhoog naar 260 woningen per jaar. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van de afgelopen jaren.

Lastige omstandigheden
Hoewel we de laatste jaren niet hebben stilgezeten wat betreft het opleveren van woningen, zien we uitdagingen om deze nieuwbouwopgave ook daadwerkelijk te realiseren. De omstandigheden rond woningbouw zijn ongunstig. In de eerste plaats door gestegen bouwkosten (door grondstoffenprijzen, maar ook door hogere eisen aan woningen), schaarste aan personeel en stagnerende leencapaciteit bij woningzoekenden. Hierdoor komen de kostprijs van woningen en de financiële mogelijkheden van woningzoekenden verder van elkaar te liggen. Uitstel of zelfs afstel van bouwplannen liggen op de loer. Daarnaast komt nog dat de ruimte voor nieuwbouw beperkt is zolang er geen duurzame oplossing is voor de stikstofproblematiek in Nederland en voor de capaciteitstekorten op het stroomnet. Zowel ontwikkelende partijen als de gemeente hebben last van capaciteitsproblemen, waardoor het lastig is voldoende mensen te hebben om plannen te maken, toetsen en uiteindelijk uit te voeren. Het zijn veel omstandigheden waar we mee te maken hebben, maar waar we als gemeente zeer beperkt invloed op hebben.

3.4 PASSENDE WONINGEN VOOR DE AANDACHTSGROEPEN

Het vinden van passende woonruimte is voor veel doelgroepen lastig. Binnen die doelgroepen zijn er een aantal woningzoekenden die extra aandacht verdienen. Deze aandachtsgroepen zijn ook door het Rijk gedefinieerd. Het gaat (onder meer) om ouderen, andere zorgbehoevenden, arbeidsmigranten, statushouders, woonwagenbewoners en spoedzoekers. In deze paragraaf belichten we de belangrijkste opgaven en beschrijven we de impact die verschillende ontwikkelingen op ons woonbeleid hebben. In onze Woonzorgvisie Wijchen 2021-2025 gaan we specifieker in op het onderwerp wonen en zorg.

Ouderen
Zoals op veel plekken in Nederland krijgen we te maken met een forse vergrijzing. Waar in 2022 een op de tien inwoners van de gemeente Wijchen 75 jaar of ouder was, is dit naar verwachting in 2040 een op de zes inwoners en in 2050 mogelijk een op de vijf. Ook op korte termijn is de vergrijzing in onze gemeente al goed zichtbaar: tussen 2020 en 2030 neemt het aantal 75-plussers naar verwachting toe met zo'n 45% (van 4.365 naar 6.330 inwoners). Wat betreft de spreiding van ouderen binnen onze gemeente, wonen er op dit moment naar verhouding voornamelijk veel 75-plussers in het centrum van Wijchen (zie figuur 16). Tussen 2020 en 2030 groeit het aandeel inwoners van 75 jaar en ouder ook het snelst in het centrum van Wijchen. Daarnaast zijn Homberg en Woezik ook relatief snel vergrijzende buurten.

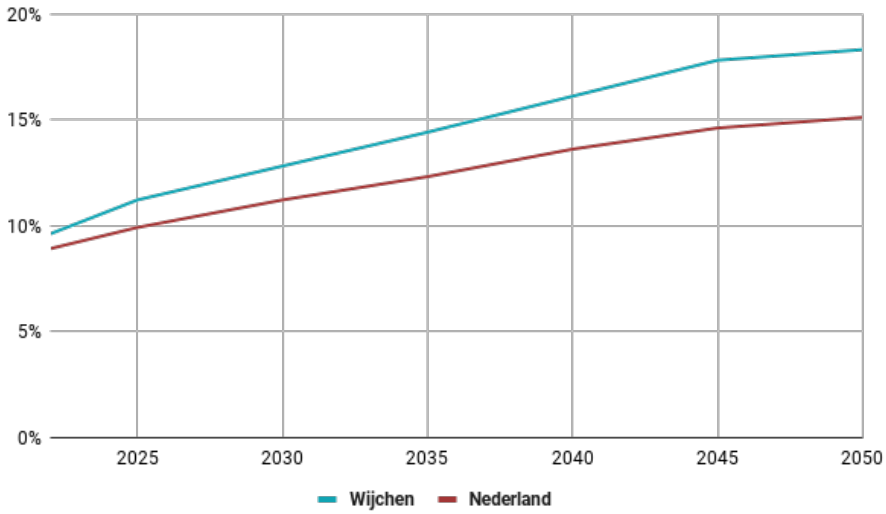
De meeste ouderen kunnen zonder zorg- of ondersteuningsvraag zelfstandig (blijven) wonen, maar door de toename van het totale aantal ouderen neemt de vraag naar zorg toch toe. Veel zorg kan thuis verleend worden. Dit vraagt dan wel om voldoende reguliere woningen die levensloopgeschikt zijn: via nieuwbouw of door aanpassingen van bestaande woningen. Het aanpassen van bestaande

woningen biedt ouderen de mogelijkheid in hun vertrouwde buurt te blijven wonen. Tegelijkertijd vraagt dit om flinke investeringen en is niet elke woning aan te passen. Daarnaast wonen veel ouderen nu in ruime eengezinswoningen - woningen die ook in trek zijn bij startende stellen of gezinnen. Nieuwbouw van geschikte woningen voor ouderen kan doorstroom op gang brengen, waardoor woningen worden vrijgespeeld voor deze doelgroepen. Bij nieuwbouw ligt een opgave in verschillende segmenten: koop, middenhuur en sociale huur. [9]

Geclusterde woonvormen voor ouderen

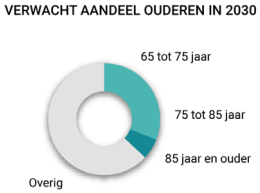
Ook ouderen die zorg aan huis ontvangen, hebben soms behoefte aan woonvormen waar zij in directer contact wonen met hun buren. Denk aan geclusterde woonvormen (collectieve woonvormen waarin mensen gemeenschappelijke ruimtes en/of (zorg) taken met elkaar delen). Naast ouderen met een zorgvraag zullen ook vitalere ouderen vaker kiezen voor een collectieve woonvorm. Hierbij spelen sociale overwegingen zoals het tegengaan van eenzaamheid en het behoud van sociale contacten, maar ook de wens voor regie over de woonsituatie.

Het regionale woonbehoefteonderzoek schat in dat de vraag naar geclusterde woonvormen in de gemeente Wijchen van 980 in 2022 naar 1.650 in 2040 groeit. Daarnaast neemt in deze periode de vraag naar geclusterde wonen mét Wlz-zorg (dus intramurale zorgplekken) toe van 330 naar 370 woningen.

Figuur 15: Verwachte ontwikkeling van het aandeel 75-plussers als percentage van de bevolking in de periode 2022- 2050. (bron: ABF Research - Primos Prognose, 2020)

Figuur 16: Leeftijdsverdeling per kern en buurt in 2030 met nadruk op het aandeel ouderen. (bron: Sinfore in Woonzorgvisie Wijchen 2021-2025, 2021)

Zorg en ondersteuning voor andere doelgroepen
In onze opgave om voldoende, geschikte woonruimte aan te bieden aan inwoners met een zorgvraag gaat het niet alleen om een toename van het aantal senioren met een zorgbehoefte. Het regionaal woonbehoefteonderzoek schetst op (sub-)regioniveau een indicatie van de woonbehoeften van deze doelgroepen.

Uitstroom uit Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang of Jeugdzorg
Mensen die uitstromen uit beschermd wonen, de maatschappelijke opvang en jeugdzorg hebben over het algemeen behoefte aan goedkope en betaalbare sociale huurwoningen (al dan niet met ambulante begeleiding). Voor de subregio Nijmegen toont het regionaal woonbehoefteonderzoek een jaarlijkse behoefte van 445 woningen voor deze doelgroep. De kwantitatieve woonbehoefte is in de analyse meegerekend in de totale behoefte aan (sociale huur-)woningen in de regio en de vertaling per gemeente.[15]

Mensen met een lichamelijke of fysieke beperking
Op regionaal niveau biedt het woonbehoefteonderzoek ook informatie over de woonbehoeften van mensen met een verstandelijke of een lichamelijke beperking. Tot 2040 wordt in de Groene Metropoolregio een lichte groei in de woonvraag van mensen met een verstandelijke beperking voorzien, zowel voor de geclusterde woonvorm als in het gespikkeld wonen (zelfstandige woningen, maar in de buurt van een zorgsteunpunt). De totale woonvraag van mensen met een lichamelijke beperking kent richting 2040 ook een lichte groei, waarbij de vraag naar zelfstandige woningen naar verwachting op het huidige niveau blijft.[15]

Internationale werknemers
Internationale werknemers vervullen een belangrijke rol in onze lokale economie. Uit onderzoek in de gemeenten Wijchen en Druten blijkt dat er in 2019 naar schatting 710 internationale werknemers in de gemeente Wijchen woonden.[16] De afgelopen jaren is dat aantal in onze gemeente, net als elders in de regio, toegenomen en ook richting de toekomst ligt er een duidelijke huisvestingsopgave, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Het onderzoek schat in dat er een aanvullende behoefte is van minimaal 130 extra woonplekken tot 2030. Uit het Regionaal woonbehoefteonderzoek 2022 blijkt echter dat in de hele provincie Gelderland het aantal internationale werknemers tot 2030 harder toeneemt dan in het onderzoek uit 2019 werd aangenomen. Dit duidt erop dat het aantal van 130 benodigde woonplekken waarschijnlijk een ondergrens is. Daar komt bij dat een onbekend aantal woonplekken waarschijnlijk op termijn vervangen moet worden: bijvoorbeeld als er sprake is van niet-vergunde woonruimte of kwalitatief onvoldoende huisvesting.

Statushouders
Elke gemeente in Nederland draagt bij aan het huisvesten van statushouders, zo ook Wijchen. De rijksoverheid bepaalt per half jaar hoeveel plaatsen gemeenten aan moeten bieden voor deze doelgroep. Statushouders komen met name in aanmerking voor een sociale huurwoning. Het aantal benodigde woonplaatsen voor statushouders is moeilijk te duiden. In het regionaal woonbehoefteonderzoek wordt voor de subregio Nijmegen voor 2024 een woonbehoefte van 150 (trendmatig scenario) tot 260 (hoog scenario) extra woningen verwacht.

Woonwagenbewoners
Vanuit rijksbeleid hebben wij als gemeente de wettelijke taak om binnen het woonbeleid aandacht te hebben voor goede huisvesting van woonwagenbewoners, onder andere door ruimte te bieden aan voldoende standplaatsen. De uitkomsten uit periodiek uitgevoerd onderzoek naar de behoefte aan standplaatsen op regionaal niveau zijn opgenomen in het Woonbehoefteonderzoek 2022.[15] Momenteel (2023) bevindt zich in de gemeente Wijchen één locatie met 13 standplaatsen en een locatie met 6 stenen woningen op een woonwagenlocatie. Nader onderzoek moet uitwijzen hoe groot de behoefte aan woonwagenstandplaatsen op gemeenteniveau is.

Spoedzoekers
In de gemeente Wijchen hebben we te maken met mensen die om allerlei redenen snel de behoefte hebben aan een (andere) woning. Deze ‘spoedzoekers’ kunnen jongeren zijn, mensen die na een relatiebreuk een nieuwe woning nodig hebben, economisch daklozen die hun woning zijn kwijtgeraakt, enzovoorts. Het is een lastig te definiëren en te kwantificeren groep. Het regionaal woonbehoefteonderzoek schat in dat er in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zo’n 4.200 spoedzoekers zijn. Welk aandeel daadwerkelijk in de gemeente Wijchen een woning zoekt is vooralsnog niet bekend.

3.5 EEN GEZONDE WOONOMGEVING EN LEEFBAARHEID IN ALLE KERNEN

Wonen gaat over veel meer dan een dak boven het hoofd en 'stenen stapelen'. Goed wonen is onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van de woonomgeving. Wonen in de gemeente Wijchen is voor een belangrijk deel zo prettig, omdat juist die woonomgeving uitstekend is. Daarom is de woonvisie ook onlosmakelijk verbonden met de verdere ontwikkeling van het dorpse en landschappelijke karakter van onze gemeente. Anders gezegd: het bouwen en transformeren van woningen en gebouwen is naast een vastgoedopgave bovenal een integrale gebiedsopgave. Dat betekent dat we bij zowel nieuwbouw als de aanpak van de bestaande woningvoorraad rekening moeten houden met de bestaande ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid in de verschillende kernen. We onderscheiden wat betreft woonomgeving en leefbaarheid twee categorieën: een sociale en fysieke.

Sociale woonomgeving
Als we het hebben over sociale woonomgeving hebben we het in de eerste plaats over de manier waarop onze inwoners in hun eigen buurt of dorp met elkaar wonen. Daarbij speelt mee dat we een evenwichtige opbouw van de bevolking willen stimuleren. Dat gaat dan om een evenwicht in leeftijd, huishoudenstype, sociaal-economische positie en een balans tussen maatschappelijke dragers en vragers. Kortom: een inclusieve woonomgeving waar iedereen een plek kan vinden. In de kleine kernen is het daarbij extra van belang om de sociale samenhang die er is te versterken en woonmogelijkheden te bieden aan lokale starters.

Een belangrijke randvoorwaarde voor sociale leefbaarheid is dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten en dat zij gebruik kunnen maken van (dagelijkse) voorzieningen. Veel voorzieningen in onze gemeente zijn te vinden in de kern Wijchen. Het centrum van Wijchen kenmerkt zich door een ruim aanbod aan dagelijkse voorzieningen, detailhandel en horeca. Voorzieningen met betrekking tot gezondheid zijn ook voornamelijk in de kern Wijchen te vinden. Onze gemeente kent daarnaast een groot aanbod aan sportvoorzieningen en buurt- en dorpshuizen, verspreid over de verschillende wijken van Wijchen en de andere kernen. Beide typen voorzieningen zijn bij uitstek plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Uit gesprekken met inwoners tijdens de *Dorpentoer Wijchen 2035* werd het op peil houden van het voorzieningenaanbod in de kernen vaak benadrukt als belangrijke opgave.[17]

Fysieke woonomgeving
De fysieke woonomgeving hangt voor een belangrijk deel samen met de sociale. Om ontmoeten mogelijk te maken, is een aangename fysieke woonomgeving van groot belang. Daarbovenop spelen een aantal ontwikkelingen die extra druk leggen op hoe we onze omgeving inrichten.

<u>Gezonde woonomgeving</u>
Voor een gezonde leefomgeving is het van belang om in de woonomgeving voldoende ruimte te maken en houden voor groen en water. Die groene woonomgeving draagt ook bij aan een goede luchtkwaliteit en nodigt inwoners uit om te bewegen en ontmoeten. Als de woonomgeving op een goede manier is ingericht, kan deze bijdragen aan een goede gezondheid van onze inwoners. Een van de factoren daarbij is het tegengaan van het stedelijk hitte-eilandeffect. Dit effect kan op warme dagen hittestress veroorzaken. Dit betekent dat de luchttemperatuur 's nachts minder daalt, waardoor met name gevoelige bevolkingsgroepen (baby's, kinderen, ouderen) gezondheidseffecten ondervinden.

<u>Waterveiligheid en biodiversiteit</u>
Voor een veilige woonomgeving moeten we in de gemeente Wijchen ook kijken naar de effecten van hevige regen (als gevolg van een veranderend klimaat) en de overstromingskans van de Maas. Die overstromingskans speelt met name in de kernen Balgoij, Niftrik en Batenburg. Maar ook in de andere kernen is het van belang voldoende ruimte te hebben voor het opvangen, vasthouden en afvoeren van water. Dit heeft invloed op waar en hoe we woningen bouwen, maar ook hoe we onze openbare ruimte inrichten. Dit heeft extra urgentie gekregen nu er vanuit het Rijk wordt ingezet op het water- en bodemsysteem als leidend principe in ruimtelijke ontwikkelingen. De regio zet daarnaast in op het uitbreiden van het groen-blauwe raamwerk, waarmee

landschappen, natuurwaarden en cultuurhistorisch erfgoed versterkt moeten worden. Hierbij vormt biodiversiteit een belangrijk uitgangspunt in de inrichting van de leefomgeving. Een hoge mate van biodiversiteit zorgt ervoor dat de natuur weerbaar is tegen ziekten, plagen en beter kan stand houden tegen klimaatverandering.

Nieuwe invullingen buitengebied en werklocaties

Vanuit het Rijk wordt er via het Nationaal Programma Landelijk Gebied ook gewerkt aan de toekomst van het buitengebied in Nederland. Dat heeft ook invloed op hoe wij ons buitengebied inrichten. Een van de voorbeelden hiervan is dat een deel van de agrarische gebieden naar alle waarschijnlijkheid gaat extensiveren. Kleinschalige woningbouw kan een nieuwe invulling zijn voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB), als alternatief voor landbouw. Maar ook andere werklocaties in onze gemeente bieden mogelijk ruimte voor woningbouw. Door veranderingen in de economie, schaalvergroting en hogere eisen aan bedrijfsvastgoed raken steeds meer werklocaties gedateerd. Sommige van deze locaties bieden mogelijk kansen voor verdichting door het toevoegen van of transformeren naar woonruimte - al dan niet in combinatie met werkfuncties.

Bron: gemeente Wijchen (2023)

4. Werken aan prettig wonen

Bron: gemeente Wijchen (2023)

VISIE EN AMBITIES

Wijchen is een woongemeente waar we trots op zijn. Onze inzet op ‘goed wonen’ heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen. Met deze inzet gaan we de komende jaren door. Maar we willen meer. We willen wonen in Wijchen ook in de toekomst aantrekkelijk en toegankelijk houden. Hoe we dat voor ons zien, omschrijven we in deze woonvisie. Die visie is de stip op de horizon, waar we de komende jaren naartoe werken. Veel elementen uit die visie zijn niet nieuw: we gebruiken het Strategisch kompas en bestaand beleid als vertrekpunt. De woonvisie gaat concreter in op de richtingen van de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente.

“In 2035 is het goed wonen in Wijchen, omdat de mogelijkheden aansluiten bij de wensen en behoeften van onze inwoners. Er zijn voldoende betaalbare en geschikte woningen voor alle inwoners, van jong tot oud. En inwoners hebben volop de mogelijkheid hun eigen woning aan te passen of binnen de gemeente te verhuizen naar een woning die hen past. Er is ruimte voor inwoners met een laag inkomen en met een hoog inkomen. En voor specifieke doelgroepen als ouderen en mensen met een beperking”.

Strategisch kompas: Wijchen2035 ‘De kracht van Wijchen’

RODE DRAAD

In dit hoofdstuk werken we ambities en beleidskeuzes voor de lange termijn uit. Dat doen we vanuit een Rode draad, die onze visie op wonen in Wijchen op hoofdlijnen verwoordt:

De gemeente Wijchen is een prettige woongemeente voor jong en oud. Een gemeente waar onze inwoners in een groene omgeving met dorpse kwaliteit wonen, maar met stedelijke voorzieningen binnen handbereik. We zetten ons voortdurend in om woningzoekenden de mogelijkheid te bieden hier prettig te (blijven) wonen.

Daar gaan we de komende jaren uiteraard mee door. Maar de grote opgaven rond wonen vragen ook om nieuwe keuzes en maatregelen. We zetten ons in om de bestaande woningvoorraad verder te verbeteren, en bouwen voldoende woningen voor verschillende doelgroepen.

Nader uitgewerkt bestaat de Rode draad uit de volgende uitgangspunten. Deze uitgangspunten liggen ten grondslag aan alle (deel)ambities en maatregelen in de woonvisie:

- **Kwaliteit staat in deze woonvisie voorop**. Kwaliteit van woningen (passend bij de behoefte en duurzaam), maar ook van de woonomgeving. We doen nu de goede dingen, om die kwaliteit ook voor de toekomst veilig te stellen.
- We hebben in deze woonvisie, met alle ambities die we hebben, altijd nadrukkelijk **aandacht voor de kwaliteit van de bestaande kernen en buurten**.
- Om aan de grote vraag naar woningen te kunnen voldoen en het groen in ons buitengebied te behouden, zoeken we naar **mogelijkheden voor inbreiding en transformeren**. Dit doen we altijd met aandacht voor de groene en dorpse kwaliteiten die we in de gemeente Wijchen gewend zijn.
- We werken aan **gemengde en gevarieerde buurten en kernen**, met woonmogelijkheden voor iedereen. Dat betekent dat we de juiste woningen op de juiste plekken toevoegen.
- We maken de komende jaren **tempo met het bouwen van woningen**, om het woningtekort terug te dringen.
- We zorgen ervoor dat we **in kunnen spelen op veranderingen in woonwensen en de woningmarkt**. Daarom maken we plannen die aanpasbaar zijn en sturen we bij wanneer dat nodig is.
- Woningbouw en het inrichten van de woonomgeving gaat op een **duurzame manier en is klimaatbestendig**. We houden rekening met de milieukwaliteit en samenstelling van het water- en bodemsysteem. Zo kan ons woonaanbod ook de komende decennia mee.
- De ontwikkelingen op de woningmarkt volgen elkaar snel op. Om deze veranderingen te ondervangen kiezen we ervoor een **stabiele koers** te varen: we weten waar we naartoe willen, en schalen onze inspanningen op of af wanneer de situatie daarom vraagt.

4.1 EEN TOEKOMSTBESTENDIGE WONINGVOORRAAD

Wonen in de bestaande kernen en buurten van de gemeente Wijchen is ook in de toekomst prettig. We hebben een goed woningaanbod en houden dat zo. Dat betekent niet dat we stil kunnen zitten. Vanuit de opgaven die we in onze huidige woningvoorraad zien, willen we werken aan de verbetering van bestaande woningen. Dat doen we niet alleen vanuit volkshuisvestelijke opgaven en duurzaamheid, maar ook vanuit leefbaarheid, klimaatadaptatie en wonen en zorg. We geven een impuls aan de kwaliteit van de bestaande woningen, zodat onze (toekomstige) inwoners daar ook de komende decennia op een prettige manier in kunnen wonen. We werken daaraan via de volgende (deel)ambities:

- Inzetten op verduurzaming van woningen
- Investeren in de kwaliteit van de bestaande woningen en woonomgeving
- Mogelijkheden creëren voor woningaanpassingen
- Nieuwe woningen toevoegen in de bestaande voorraad

Inzetten op verduurzaming van woningen
De energietransitie vraagt aanpassingen van de bestaande woningvoorraad. De noodzaak om aan de slag te gaan met de verduurzaming van woningen is met de onzekerheid over energieprijzen nog eens gegroeid. In Wijchen willen we, in lijn met het Klimaatakkoord, onze CO2-uitstoot terugbrengen en op termijn energieneutraal worden. Met de lokale warmtetransitie ondersteunen wij het landelijke Klimaatakkoord, het Gelders Energieakkoord (GEA) en helpen we om klimaatverandering te beperken. In lijn met het klimaatakkoord is het streven dat in 2030 20% van de gebouwen aardgasvrij is. Een belangrijk deel van onze ambities op het gebied van verduurzaming staan in het Warmteplan Wijchen: Onze route naar een aardgasvrij Wijchen (2023) geformuleerd. Dit warmteplan wordt geconcretiseerd in de Lokale energiestrategie (LES). In de uitvoering van de woonvisie sluiten we aan op de maatregelen uit het Warmteplan en de LES.

Mogelijkheden creëren voor woningaanpassingen
We willen onze inwoners de mogelijkheid geven zo lang mogelijk comfortabel te wonen op de plek die zij willen - ook als zij fysieke beperkingen of een zorgvraag krijgen. Dat vraagt voor een deel van de woningen om aanpassingen. Het aanpassen van woningen is primair de verantwoordelijkheid van woningeigenaren. Verhuurders (waaronder de woningcorporaties) zijn verantwoordelijk voor de aanpassingen van hun bezit. We zorgen ervoor dat particuliere woningeigenaren weten welke mogelijkheden er zijn om hun woningen levensloopgeschikt te maken. Daarbij zorgen we er aan de gemeente-kant voor dat de eventuele ruimtelijke procedures en benodigde vergunningen voor woningaanpassingen inzichtelijk en op orde zijn. Denk aan het plaatsen van mantelzorgwoningen op eigen terrein. Door ruimte te bieden aan Zorg-voor-elkaar-woningen geven we de mogelijkheid om woonruimte voor een ondersteuner te realiseren, ook als er (nog) geen sprake is van mantelzorg.

Nieuwe woningen toevoegen in de bestaande voorraad
We zetten in op woningsplitsing, woningdelen en transformatie van ander vastgoed naar wonen. Met slim gebruik en herbestemmen van bestaand vastgoed maken we optimaal gebruik van de ruimte en blijft er in onze regio voldoende ruimte over voor groen: natuur en recreatie. We zoeken naar meer mogelijkheden om woningen toe te voegen binnen de bestaande voorraad. Dit doen we in eerste instantie door initiatieven voor woningsplitsing te faciliteren. Daarbij wegen we de positieve kanten van woningsplitsing af tegen de ruimtelijke effecten op de directe woonomgeving - zoals parkeerdruk en een grotere druk op de openbare ruimte. We zoeken de balans tussen de volkshuisvestelijke doelen en de ruimtelijke kwaliteit van wonen in onze bestaande kernen en buurten.

We onderzoeken de mogelijkheden om woningen toe te voegen op plekken die nu een andere bestemming hebben dan wonen. Daarbij is een belangrijke randvoorwaarde dat we de dorpse en

landschappelijke kwaliteiten als leidende principes hanteren: het toevoegen van woonruimte mag niet ten koste gaan van de groene en ruimtelijke kwaliteit van onze kernen.

In het buitengebied werken we in principe mee aan het omvormen van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) naar woonfuncties, als dat ruimtelijk gezien wenselijk en mogelijk is.

MAATREGELEN
Om onze ambities op het gebied van een toekomstbestendige woningvoorraad te behalen, nemen we de volgende maatregelen. Deze werken we in hoofdstuk 5 verder uit:

A. Inzetten op aanpak Bewust Wonen in gemeente Wijchen
B. Verkennen verruimen mogelijkheden voor woningsplitsing en woningdelen
C. Aansluiten bij actielijnen uit het Warmteplan en de Lokale Energiestrategie
D. Voortzetten bestaande instrumenten toekomstbestendige woningen

4.2 NIEUWE WONINGEN, PASSEND BIJ DE BEHOEFTE

We willen goede woonruimte bieden aan inwoners in elke levensfase, passend bij hun financiële mogelijkheden. Vanuit die visie werken we aan voldoende betaalbare en geschikte woningen voor alle inwoners, van jong tot oud, werkend of studerend, voor zowel lokale als regionale woningzoekenden. De woningen die we de komende jaren toevoegen dragen bij aan een divers woningaanbod in onze gemeente, waarmee we nu en in de toekomst beter aansluiten op de woonbehoefte. We zetten in op de volgende sporen:

- Toevoegen van een divers woningaanbod: in ieder geval 2.060 woningen
- Sturen op een betaalbaar programma
- Bouwen aan kwaliteit
- Behouden betaalbaar aanbod
- Inspelen op een veranderende behoefte

Toevoegen van een divers woningaanbod: in ieder geval 2.060 woningen
We bieden een plek voor woningzoekenden, nu en in de toekomst. Dit betekent dat we voldoende woningen moeten hebben voor alle verschillende doelgroepen op de woningmarkt. Van jong tot oud, van klein tot groot. We zetten daarom in op het toevoegen van in ieder geval 2.060 woningen tot en met 2030. Dat is in lijn met de Woondeal 2.0. We zetten ons met dit aantal woningen in voor lokale woningzoekenden, maar ook voor de regionale woningbouwopgave. We zetten in op een woningbouwverdeling waarbij we met een ruime planvoorraad anticiperen op eventuele planuitval en ook vooruitkijken naar de woonbehoefte op de lange termijn - na 2030. In totaal hebben we op dit moment (juli 2023) plannen voor ruim 3.000 woningen in de planvoorraad staan.

Door de toename van het aantal ouderen en kleine huishoudens verandert de vraag naar woningen. Daarnaast willen we inzetten op het behouden en aantrekken van meer jongeren, om het aantal jongeren en ouderen meer in balans te brengen. Dit vraagt om een ander en diverser woningaanbod dan we nu gewend zijn. In onze kernen staan veel (ruime) eengezinswoningen: bijvoorbeeld rijtjeshuizen, twee-onder-een-kappers en vrijstaande woningen. We verwachten meer vraag naar compactere, levensloopgeschikte of gezamenlijke woonconcepten. Voor ouderen, maar ook voor jongeren. Er zijn de afgelopen jaren verschillende projecten gerealiseerd die uitstekend geschikt zijn voor startende jongeren (zoals het Molenhuis of Young People Living). Dit soort projecten willen we meer toevoegen. Met een diverser woningaanbod zetten we in op gemengde en gevarieerde buurten en kernen. Dit draagt bij aan ontmoetingen en daarmee aan de leefbaarheid. We hebben daarbij ook aandacht voor de juiste locatie: sommige doelgroepen zijn qua woning gebaat bij een centrale locatie (nabij voorzieningen), andere zoeken juist meer rust en ruimte.

Het toevoegen van woningaanbod dat beter bij de vraag past, heeft als bijkomend voordeel dat we mensen verleiden en helpen door te stromen naar een beter geschikte woning - liefst in de eigen buurt. Dit kan bijvoorbeeld gaan om ouderen die nu in een (niet levensloopgeschikte) ruime eengezinswoning wonen, of gezinnen die op zoek zijn naar een ruimere woning. Door deze doorstroming (liefst in de eigen kern of buurt) komt er potentieel aanbod vrij voor andere woningzoekenden.

Sturen op een betaalbaar programma

We zetten in op het realiseren van betaalbare woningen. Een groot deel van de extra woonbehoefte in onze gemeente gaat uit naar het betaalbare segment: sociale huur, middenhuur en koopwoningen tot maximaal €355.000 (betaalbaarheidsgrens, prijspeil 2023). In lijn met de Woondeal 2.0 willen we dat minimaal twee derde van de woningen in nieuwe plannen in het betaalbare segment valt. Dit betekent dat we in de huursector inzetten op voldoende realisatie van nieuwe sociale huurwoningen en huurwoningen in het middensegment. In de koopsector stimuleren we de ontwikkeling van woningen in een goedkoop segment. Daarbij zetten we ons ervoor in om een substantieel deel van de betaalbare koopwoningen in het segment rond de €200.000 te realiseren. We dagen ontwikkelaars uit om met creatieve ideeën te komen om woningen in dit goedkope koopsegment te realiseren. Hierbij hebben we uiteraard ook oog voor de uitdagingen waar ontwikkelaars voor staan, zoals stijgende bouwkosten en de complexiteit van bouwen op locaties in bestaand verstedelijkt gebied. Per locatie kijken we daarom wat ambitieuze, maar haalbare doelstellingen zijn als het gaat om de realisatie van goedkope koopwoningen.

Om een divers woningaanbod met voldoende betaalbaar aanbod te realiseren, werken we met een woningbouwverdeling die voor alle nieuwe woningbouwprojecten leidend is. We sturen erop dat de percentages uit de woningbouwverdeling op gemeenteniveau gehaald worden en streven ernaar dat dit op projectniveau gebeurt. Als dit in een project door omstandigheden niet mogelijk blijkt, zoeken we naar mogelijkheden om toch tot een haalbaar project te komen: bijvoorbeeld door slimmer te bouwen, compactere woningen te realiseren of voor het parkeren naar maatwerkoplossingen te zoeken.

De woningbouwverdeling sluit aan op afspraken in de Woondeal 2.0 en de vraag naar woningen volgens het Woonbehoefteonderzoek 2022. We actualiseren deze verdeling als nieuwe regelgeving of een nieuw woonbehoefteonderzoek hierom vraagt.

Bouwen aan kwaliteit

Het realiseren van voldoende passende, betaalbare woningen is een belangrijke opgave. We stellen hierbij de randvoorwaarde dat we met woningbouw kwaliteit toevoegen. We zetten in op nieuwe woningen met een hoge kwaliteit. Woningen die duurzaam en klimaatbestendig zijn, die zo veel mogelijk circulair en natuurinclusief gebouwd worden. We stimuleren innovatie die bijdraagt aan duurzame woningbouw. Bij nieuwe woningen worden daken zoveel mogelijk gebruikt voor het opwekken van zonne-energie.

We vinden het belangrijk dat de kwaliteit van het groene, dorpse karakter van onze gemeente behouden blijft. Mede om die reden realiseren we het grootste deel van de 2.060 woningen in de

Segment*	Percentage
Sociale huur	30%
Goedkope koop (tot €250.000) Middenhuur (max. 186 Woningwaardeingsstelsel-punten, tot circa €1.100 per maand - prijspeil juli 2023)	20%
Betaalbare koop (€250.000 tot €355.000)	17%
Totaal betaalbaar	*67%*
Vrije sector	33%
Totaal	**100%**

Tabel 1: Woningbouwverdeling gemeente Wijchen.

*) We zetten in op differentiatie van huur- en koopprijzen binnen deze segmenten

kern Wijchen. In de andere kernen zoeken we ook naar mogelijkheden om woningen toe te voegen, passend bij de schaal van de kern. Dit doen we onder meer om die kernen levendig te houden en bij te dragen aan draagvlak voor voorzieningen In projecten zetten we in op een zo hoog mogelijke kwaliteit van de woonomgeving.

Behouden betaalbaar aanbod
We streven ernaar om een betaalbaar en passend woningaanbod te realiseren voor alle (toekomstige) Wijchense huishoudens. Betaalbaar aanbod willen we ook betaalbaar houden. Daarom zetten we in op het behoud van koopwoningen in het betaalbare segment en op middenhuurwoningen in het middenhuursegment. De gestegen woningprijzen op de koopmarkt maken het met name voor starters op die markt moeilijk om in te stappen. Om de betaalbaarheid ook voor die groep te vergroten, bieden we op dit moment de Starterslening aan. Ook stimuleren we verkenning naar instrumenten zoals erfpachtconstructies en nieuwe financieringsvormen. We verlenen graag medewerking aan het mogelijk maken van dergelijke instrumenten. Met Talis en De Kernen maken we afspraken over de beschikbaarheid van de sociale huur en de middenhuur.

Inspelen op een veranderende behoefte
Hoeveel woningen we na 2030 moeten bouwen, voor wie en waar, is een vraag die we ons de komende jaren moeten blijven stellen. We weten namelijk niet hoe de woningbehoefte er over een aantal jaar uitziet. Woningbouwplannen maken en gebiedsontwikkeling kost tijd, waardoor omstandigheden vaak veranderen tijdens deze processen. We hebben in het verleden al vaak meegemaakt dat de vraag naar woningen verandert - zowel in aantal als in type woningen. Daarom houden we de vinger aan de pols van de woningvraag, bijvoorbeeld via woningmarktonderzoeken en de Regionale Woningmarktmonitor Arnhem-Nijmegen (inclusief driejaarlijkse regionale woonbehoefteonderzoeken). Periodiek kijken we of ons programma nog aansluit op de woonbehoefte en onze realisatie. Zo nodig passen we de woningbouwverdeling aan. Tegelijkertijd willen we met het oog op de veranderlijkheid van de vraag naar woningen ook in onzekere tijden onze woningbouw op gang houden. Als gemeente zorgen we dat we voldoende plannen hebben om bij een aantrekkende economie snel tot realisatie over te kunnen gaan. We bieden flexibiliteit binnen bestemmingsplannen (en met het ingaan van de Omgevingswet het omgevingsplan) om in onzekere tijden in te kunnen spelen op de vraag.

MAATREGELEN
Om onze ambities op het gebied van nieuwe woningen met voldoende betaalbaarheid te behalen, nemen we de volgende maatregelen. Deze werken we in hoofdstuk 5 verder uit:

A. Sturen via een (adaptieve) woningbouwverdeling
B. Maken prestatieafspraken met Talis en De Kernen + huurdersorganisaties
C. Corporaties in positie brengen om sociale huur te realiseren en/of exploiteren
D. Onderzoeken instrumenten realisatie betaalbare woningen
E. Verkennen inzet kwalitatief afwegingskader woningbouw
F. Uitbreiden en toepassen mogelijkheden circulair en natuurinclusief bouwen

ONTWIKKELING EN EXPLOITATIE SOCIALE HUUR

Aansluitend bij de afspraken uit de Woondeal 2.0 werken we er naar toe dat op gemeenteniveau 30% van de woningvoorraad een sociale huurwoning is. Met onze woningbouwverdeling sturen we erop dat nieuwe woningbouwprojecten bijdragen aan dit streven. We hanteren als uitgangspunt dat sociale huurwoningen worden gerealiseerd door één van de actieve woningcorporaties in onze gemeente (Talis en De Kernen).
Door hun sterke verbondenheid met onze gemeente en hun maatschappelijke taak geeft dit een goede garantie dat nieuwbouwwoningen langdurig behouden blijven voor de doelgroep die is aangewezen op het sociale huursegment. Bovendien maken we met de woningcorporaties prestatieafspraken over de leefbaarheid van de woonomgeving en over het gebruik en de kwaliteit van de sociale huurwoningen op het gebied van betaalbaarheid, verduurzaming en toewijzing aan bijzondere doelgroepen.

G. Samenstellen Starterspakket (inzet Starterslening en KoopStart, onderzoeken erfpachtconstructies en nieuwe financiëringsvormen)
H. Selecteren instrumentarium behoud betaalbaarheid woningen (o.a. doelgroepenverordening)
I. Hanteren globale bestemmingsplannen

4.3 VERSNELLEN DOOR SLIM SAMENWERKEN EN PRIORITEREN

Om onze ambitie van minimaal 2.060 woningen te halen, is het van groot belang in te zetten op de versnelling van woningbouw. De tegenwind in de bouwwereld vraagt om extra inzet om projecten van de grond te krijgen en daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Daarvoor hebben we als gemeente onze partners voor woningbouw (woningcorporaties, (particuliere) ontwikkelaars) hard nodig. We werken aan het versnellen van woningbouw via de volgende sporen:

- Inzetten op 260 woningen per jaar
- Samenwerken met ontwikkelende partijen en de regio
- Flexwoningen toevoegen

Inzetten op 260 woningen per jaar
Om het tempo in planontwikkeling en woningbouw te houden en te verhogen naar gemiddeld 250 woningen per jaar, zetten we met name in op de twee grote versnellingslocaties Wijchen-West en Huurlingsedam. Door deze keuze kunnen we de inzet en kennis van de gemeente, provincie en Rijk (vanuit de Woondeal) en ontwikkelende partijen bundelen. Hierdoor kunnen we de snelste meters maken om richting onze ambitie van 2.060 woningen te werken. Tegelijkertijd geven we de mogelijkheid op andere locaties woningen toe te voegen - ook in de kleinere kernen. In de kleinere kernen zal het met name gaan om projecten van beperkte omvang, of bijvoorbeeld CPO-projecten. We gaan uit van een plancapaciteit van 130% ten opzichte van de woningbehoefte. Dit betekent dat we plannen maken voor 30% meer woningen dan onze ambitie. Daarmee zorgen we voor een marge waarmee we eventuele planuitval of uitstel opvangen. Met de plannen die we op dit moment (peildatum juli 2023) hebben voor ruim 3.000 woningen voldoen we hier ruimschoots aan. Om geen middelen en mankracht in te zetten op projecten die niet van de grond komen, monitoren we de voortgang van woningbouwplannen via onze gemeentelijke woningbouwmonitor. Mogelijk schalen we onze inzet af op plannen waar de voortgang achterblijft.

Per 29 juni 2021 hanteren we een planstop, omdat we voldoende plancapaciteit hebben voor de woningbehoefte. Dit betekent dat we in principe geen nieuwe initiatieven voor woningbouw in behandeling nemen, tot er voldoende plannen tot realisatie zijn overgegaan. Bepaalde initiatieven zoals goedkope koop (tot € 200.000), woningsplitsing en huisvesting van bijzondere doelgroepen van de planstop uitgezonderd. We monitoren onze plancapaciteit om te bepalen of de planstop voortgezet of afgeschaft moet/kan worden.

Samenwerken met ontwikkelende partijen en de regio
Woningbouw is een ingewikkeld proces met veel verschillende stappen. De verschillende fases in planvorming en uitvoering maken dat een gemiddeld woningbouwplan tussen de zeven en tien jaar duurt. Een belangrijk deel van die tijd zit in de eerste fase van het ontwikkelen van plannen. We zetten daarom in op vroegtijdige samenwerking met initiatiefnemers voor woningbouw. In die projecten versterken we de huidige goede samenwerking met onze woonpartners - woningcorporaties, bouwers en andere ontwikkelende partijen. We zoeken vanuit de kaders in de woonvisie naar manieren om een zo goed mogelijk, haalbaar plan te realiseren. We maken hierbij gebruik van de ondersteuning, kennis en afspraken uit de Groene Metropoolregio en het Actieplan Wonen van de provincie Gelderland. Daarnaast werken we aan het globaler maken van woningbouwplannen en bestemmingsplannen (en onder de Omgevingswet omgevingsplannen). Hiermee kunnen we beter inspelen op onverwachte veranderingen op de woningmarkt.

Flexwoningen toevoegen
Een manier om relatief snel nieuwe woningen toe te voegen, kan het realiseren van tijdelijke woningen zijn. Zeker op locaties waar op de lange termijn permanent gebouwd gaat worden, kunnen tijdelijke woningen al een eerste snelle stap zijn in het creëren van meer woonruimte. In de Woondeal 2.0 hebben we afgesproken dat we vooralsnog inzetten op het realiseren van 150 flexwoningen in de gemeente Wijchen voor de periode 2022 - 2030. We maken afspraken met onze woningcorporaties over de realisatie van deze woningen en hun mogelijke aandeel hierbinnen.

MAATREGELEN

Om onze ambities op het gebied van nieuwe woningen met voldoende betaalbaarheid te behalen, nemen we de volgende maatregelen. Deze werken we in hoofdstuk 5 verder uit:

A. Prioriteren van inzet op grootschalige locaties (in eerste plaats Wijchen-West en Huurlingsedam)
B. Monitoren uitvoering woningbouwplannen en onderzoeken bijsturen bij uitblijven realisatie
C. Nader onderzoeken mogelijkheden van flexwoningen en potentiële locaties

4.4 WOONAANBOD VOOR ALLE INWONERS

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil, prettig in onze gemeente kan wonen. Ongeacht leeftijd, inkomen, woonvoorkeur of gezinssituatie. In een woningmarkt onder druk is dit een uitdaging. Zeker voor verschillende doelgroepen die een zorg- of ondersteuningsvraag of specifieke woonopgave hebben. Voor deze zogenaamde aandachtsgroepen (die vanuit het Rijk gedefinieerd zijn) zetten we ons extra in. We willen dat ook deze doelgroepen op een prettige manier in Wijchen kunnen wonen - waar nodig met ondersteuning vanuit de gemeente of maatschappelijke partners. We streven daarbij naar de situatie naar gevarieerde en gemengde buurten waar alle doelgroepen deel uitmaken van de samenleving. We doen dat via de volgende sporen:

- Passende woonmogelijkheden bieden voor alle doelgroepen
- Slim faciliteren van wonen en zorg/ ondersteuning
- Inzet op gemengde en gevarieerde buurten

Passende woonmogelijkheden bieden voor alle doelgroepen
We willen de verschillende aandachtsgroepen zo goed mogelijk faciliteren in hun woonvraag. Als gemeente dragen wij de verantwoordelijkheid om voldoende geschikte woningen en geschikte woonomgevingen aan te bieden voor deze huishoudens. We investeren daarom in voldoende (nieuwe) woonruimte voor de verschillende aandachtsgroepen. Dit vraagt om voldoende woningen die geschikt zijn voor mensen met een zorg- en ondersteuningsbehoefte. Zo faciliteren en stimuleren we woningeigenaren en verhuurders in het levensloopgeschikt maken van de bestaande woningvoorraad. Ook met nieuwbouw streven naar het vergroten van het aanbod aan levensloopgeschikte woningen. Dat doen we in de eerste plaats om mensen een geschikte woonplek te bieden, maar ook om doorstroom op gang te brengen: als ouderen verhuizen, komen er huizen vrij voor andere woningzoekenden.

Bepaalde locaties lenen zich uitermate goed voor het toevoegen van levensloopgeschikte woningen. Bij deze woningbouwontwikkelingen gaan wij actief met ontwikkelende partijen in gesprek over de mogelijkheden voor levensloopgeschiktheid. Op gemeenteniveau streven we er naar dat de helft van de nieuwbouw levensloopgeschikt is. Ook zetten we ons in voor voldoende passende woonvormen voor arbeidsmigranten, statushouders, woonwagenbewoners en spoedzoekers. We begrijpen daarbij dat

WOONZORGVISIE WIJCHEN 2021-2025

In 2021 stelden wij in samenwerking met de woonzorgpartijen en woningcorporaties een gemeentelijke woonzorgvisie vast. Deze woonzorgvisie is een verdiepend beleidsstuk dat voortbouwt op de ambities voor het onderwerp wonen en zorg zoals deze beschreven staan in de vorige woonvisie. Negen uitgangspunten staan centraal:

1. Het aanbod van wonen en zorg is primair gericht op de vraag van de inwoners van Wijchen, maar we leveren onze bijdrage aan de bovenlokale vraag
2. Samenwerking is noodzakelijk om in de vraag van inwoners te voorzien
3. Langer zelfstandig thuis wonen heeft prioriteit
4. Partijen ontwikkelen tijdig locaties voor uitbreiding of vervangende nieuwbouw voor wonen en zorg
5. Het aanbod is verspreid over de gemeente Wijchen, kleinschalig en verbonden met de wijk of het dorp
6. Inwoners kunnen kiezen uit verschillende aanbieders
7. Zorginstellingen en gemeente zorgen voor passende zorg die van goede kwaliteit is
8. Inwoners zijn ook zelf aan zet om tijdig stappen te zetten
9. Goede inrichting van de fysieke leefomgeving bevordert het welzijn van inwoners

de woonbehoeften van ook deze inwoners divers zijn. Een divers woningaanbod (zie ook thema 4.2) draagt daarom bij aan het bieden van een woonplek voor verschillende doelgroepen. We informeren inwoners over woonmogelijkheden die er zijn.

Slim faciliteren van wonen en zorg/ondersteuning
We zoeken naar woonmogelijkheden die aansluiten op de zorg- of ondersteuningsvraag die mensen hebben. Daarbij hebben we oog voor de grote verschillen in voorkeuren. Sommige inwoners willen graag wonen op een plek die in de buurt is van de juiste zorg en ondersteuning, terwijl anderen de voorkeur hebben om zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te kunnen (blijven) wonen. Het invullen van deze diverse woonvraag vraagt om een goede samenwerking met de zorgpartijen, woningcorporaties en maatschappelijke partners. Als gemeente scheppen wij met ons woonbeleid randvoorwaarden om wijkgerichte zorg en ondersteuning zo goed mogelijk te faciliteren. Zo stimuleren we het levensloopgeschikt maken van woningen en levensloopgeschikte nieuwbouw. Ook staan we open voor innovaties in de zorgtechnologie die bijdragen aan het langer thuis wonen. Daarnaast faciliteren we inwonersinitiatieven voor woonzorgconcepten en bieden we met onze regeling ‘Zorg-voor-elkaar woningen’ ruimte om bijgebouwen te gebruiken voor het ontvangen of verlenen van zorg.

Tegelijkertijd benutten we de mogelijkheden voor het clusteren van wonen, zorg en welzijn nabij voorzieningen zoals winkels en openbaar vervoer. Dit maakt het mogelijk om (ambulante) zorg op een efficiëntere manier te leveren. Met nieuwbouw zetten we in op het toevoegen van levensloopgeschikte woningen en eventueel geclusterde, beschermde of beschutte woonvormen op goed bereikbare locaties nabij bestaande (zorg)voorzieningen.

Inzet op gemengde en gevarieerde buurten
We zien in onze gemeente verschillende doelgroepen die over het algemeen lastiger een geschikte woning kunnen vinden. Hierbij gaat het om doelgroepen zoals, mensen met een verstandelijke beperking en mensen die uit beschermd wonen of maatschappelijke opvang uitstromen, statushouders en internationale werknemers die zich hier voor langere tijd vestigen (long stay). We vinden het belangrijk dat deze doelgroepen op een passende wijze gehuisvest kunnen worden in onze kernen en buurten. Hierbij kiezen we zo veel mogelijk voor gemengde en gevarieerde buurten, waarmee we integratie bevorderen en clustering van kwetsbare doelgroepen tegengaan. Dit betekent dat we zowel in de kern Wijchen als in de andere kernen inzetten op het aanbieden van passende woningen. Daarbij hebben we aandacht voor de behoeften van de verschillende doelgroepen, draagkracht van de omgeving en faciliteren we een zachte landing in de buurt. We werken voor de integratie van aandachtsgroepen samen met de woningcorporaties en andere maatschappelijke partners.

MAATREGELEN

Om onze ambities op het gebied van wonen voor alle inwoners (en aandachtsgroepen in het bijzonder) te behalen, nemen we de volgende maatregelen. Deze werken we in hoofdstuk 5 verder uit:

DEFINITIE LEVENSLOOPGESCHIKTE WOONVORMEN

Om te waarborgen dat we de juiste woningen toevoegen voor mensen met een beperkte mobiliteit, hanteren we definities voor levensloopgeschikte woonvormen. We maken daarbij onderscheid tussen grondgebonden woningen en appartementen:

Definitie levensloopgeschikte grondgebonden woning
Een woning die geschikt is voor bewoning in alle levensfasen. De woning is rollator toe- en doorgankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. Alle primaire leefruimten (woonkamer, keuken, slaapkamer, badkamer, toilet)bevinden zich op de begane grond. De leefruimten zijn zowel inpandig als vanuit het aansluitende terrein zo veel mogelijk drempelloos toegankelijk.

Definitie levensloopgeschikt appartement
Een woning die geschikt is voor bewoning in alle levensfasen. De woning is rollator toe- en doorgankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. Alle primaire leefruimten (woonkamer, keuken, slaapkamer, badkamer, toilet)bevinden zich op dezelfde verdieping. De leefruimten zijn zowel inpandig als vanuit het aansluitende terrein zo veel mogelijk drempelloos toegankelijk. Daarnaast zijn woongebouwen voorzien van automatische deuropeners op de deuren naar verkeersruimten. Er is voldoende bereikbare stallingsruimte voor zowel fietsen met een hulpmotor als scootmobielen.

A. Netwerk Wonen en Zorg Wijchen met gemeente, Talis, De Kernen, zorginstellingen en welzijnspartijen nieuw leven inblazen
B. Opstellen beleid huisvesting arbeidsmigranten/ internationale werknemers
C. Huisvesten statushouders
D. Inventariseren benodigde maatregelen voor volkshuisvestelijke opgave voor woonwagenbewoners
E. Inzetten Doorstroomaanpak
F. Actualiseren woonzorgvisie

4.5 LEEFBARE KERNEN EN BUURTEN

Wonen gaat over veel meer dan alleen woningen zelf. De woonomgeving speelt een belangrijke rol in hoe fijn mensen kunnen wonen in onze gemeente. We willen daarom een gevarieerde woonomgeving die bijdraagt aan het woongeluk van onze inwoners en die tegelijkertijd inspeelt op de grote ruimtelijke opgaven waar we voor staan. We behouden en versterken het groen en de ruimte in onze kernen en buurten, om zo bij te dragen aan een leefbare woonomgeving die ook met een veranderend klimaat aangenaam is. Een groene woonomgeving draagt ook bij aan ontmoetings- en beweegmogelijkheden, wat bevorderlijk is voor de sociale samenhang en gezondheid. Randvoorwaarde voor een prettige woonomgeving is dat woonplekken en voorzieningen voor inwoners van alle kernen bereikbaar zijn met verschillende vervoersmogelijkheden. Met de juiste ingrepen kan woningbouw en maatregelen in de woonomgeving bijdragen aan de leefbaarheid in onze kernen en buurten:

- Behouden en versterken van het groene, dorpse karakter
- Versterken van sociale cohesie
- Inzetten op toegankelijke kernen en buurten
- Woonomgeving aanpassen aan het klimaat van morgen

Behouden en versterken van het groene, dorpse karakter
Een belangrijk uitgangspunt is dat we ons groene, dorpse karakter behouden en versterken. Een van de kernkwaliteiten van de gemeente Wijchen is dat we een dorpse woonomgeving met stadse allure hebben. Die kwaliteit willen we vasthouden. Dat is een uitdaging, gelet op de grote ruimtelijke opgaven die op ons afkomen - waaronder dus woningbouw. Het aantal toe te voegen woningen moet bij de schaal van de kern passen. Waar mogelijk kiezen we bij woningbouw voor inbreiding (binnen het bestaand verstedelijkt gebied) boven uitbreiding. Dat geeft ons de mogelijkheid het groen dat onze kernen omringt te behouden. Bij inbreiding zijn we zuinig op ons bestaande groen in de wijk. We kijken bijvoorbeeld naar vrijkomend (maatschappelijk) vastgoed om woningen te realiseren. Inbreiding betekent desalniettemin dat we op sommige plekken compacter of hoger moeten gaan bouwen. De ruimte om woningen te bouwen is immers schaars. Vooral bij nieuwe wijkontwikkeling in de kern Wijchen geven we meer ruimte aan hogere woongebouwen. Hierbij gaan we niet uit van een harde (maximale) hoogtegrens. We kijken op projectniveau wat passend en mogelijk is binnen het huidige karakter van de wijk.

Het behouden en versterken van het groene, dorpse karakter betekent ook dat we goed nadenken over waar we extra woningen toevoegen - en welk type woningen. Uitgangspunt bij deze keuze is dat woningbouw bijdraagt aan het gemengder maken van kernen en buurten, en de ruimtelijke kwaliteit versterkt.

Investeren in de kwaliteit van de bestaande woningen en woonomgeving
We werken aan de verbetering van onze woningen in de bestaande wijken en kernen. Dit pakken we graag samen op met het aanpakken van andere woonopgaven zoals leefbaarheid, de kwaliteit van de openbare ruimte, klimaat en energie. Om deze investeringen als gemeente te kunnen doen, zijn extra middelen nodig. De nieuwbouwopgave van Wijchen biedt de kans om hier financiële middelen voor te vinden. We stellen een Woonfonds voor bestaande wijken in. Dit fonds wordt gevoed met een financiële bijdrage van ontwikkelende partijen van nieuwbouwprojecten op uitleglocaties in onze gemeente. Met dit fonds kunnen we samen met andere partijen, zoals woningcorporaties, investeren in de woonopgaven van bestaande buurten en kernen.

Versterken van sociale cohesie
Onderdeel van het dorpse karakter van Wijchen is de sterke sociale cohesie. Mensen kennen elkaar en bieden elkaar een helpende hand als dat nodig is. Ook voorzieningen als winkels, gezondheidsvoorzieningen, wijk- of dorpscentra, basisscholen en sportverenigingen dragen bij aan de sociale samenhang in onze kernen. Door toenemende vergrijzing en het afnemen van het aandeel gezinnen staan sommige van die voorzieningen echter onder druk. We denken dat woningbouw nabij voorzieningen bij kan dragen aan het in stand houden van een deel van die voorzieningen. Die woningen kunnen een plek bieden aan lokale woningzoekenden, maar ook aan mensen van buiten onze gemeente. Meer mensen zorgt immers voor meer potentiële gebruikers.
Om de sociale cohesie in de buurten en kernen een extra stimulans te geven, willen we de zeggenschap van inwoners over hun eigen woonomgeving vergroten. Daarom ondersteunen we inwonersinitiatieven. Daarnaast geven we ruimte aan woningbouwprojecten in collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO): als inwoners hun eigen woningen gezamenlijk vormgeven, wordt hun betrokkenheid met de buurt groter. Het vraagt een actieve rol van de gemeente, om dit soort projecten te faciliteren. Wij hebben daar tot nu toe goede ervaringen mee en zetten onze inzet voort.

Inzetten op toegankelijke kernen en buurten
Een goede bereikbaarheid naar en tussen de kernen en verbinding met omliggende natuur vinden de inwoners belangrijk. In die bereikbaarheid worden fiets, openbaar vervoer en deelvervoer steeds belangrijker. Die ontwikkeling nemen we mee in de (her)inrichting van onze openbare ruimte. Dat betekent dat we meer ruimte geven voor fietsparkeren en hubs voor deelmobiliteit. We zoeken naar mogelijkheden om alternatief vervoer aantrekkelijker te maken ten opzichte van de auto.

Woonomgeving aanpassen aan het klimaat van morgen
We houden rekening met het veranderende klimaat door het voorkomen van hittestress, wateroverlast en droogte en zo creëren we een aangename, groene en gezonde woonomgeving. We volgen hierin de uitgangspunten van het ‘groen-blauwe’ raamwerk uit de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropoolregio. We ontwikkelen waterrobuust en klimaatbestendig zodat we beter voorbereid zijn op extreme periodes van wateroverlast en verdroging. We hebben daarbij meer aandacht voor parken, bomen en biodiversiteit, waarbij we al forse stappen hebben gezet om deze te verbeteren. Daarbij besteden we extra aandacht aan specifiek de meer kwetsbare wijken met kwetsbare inwoners om het gebruik van de leefomgeving, en hiermee beweging en gezond leven, te stimuleren. Hiervoor kunnen we het eerder genoemde fonds voor de bestaande woonomgeving inzetten. Naast de gemeente hebben ook de inwoners zelf een actieve rol in het vergroenen en klimaatbestendig maken van hun woonomgeving. Bijvoorbeeld door meer groen aan te planten in hun tuin. Als gemeente stimuleren en faciliteren we dit met aantrekkelijke acties. Groene voortuinen maken de straten aantrekkelijker. Ze zorgen er daarnaast voor dat overtollig water in de bodem weg kan in plaats van in de riolering.

MAATREGELEN

Om onze ambities op het gebied van leefbare kernen en buurten te behalen, nemen we de volgende maatregelen. Deze werken we in hoofdstuk 5 verder uit:

A. Uitvoeren quickscan geschikte inbreidings- en transformatiemogelijkheden
B. Instellen Woonfonds bestaande wijken
C. Ondersteunen lokale CPO-projecten
D. Betrekken leefbaarheidsgroepen van wijken en dorpen

UITVOERING

5. Maatregelen en sturing

Bron: gemeente Wijchen (2023)

UITVOERING

5.1 SAMENWERKING

Met deze woonvisie schetsen we ons antwoord op de uitdagingen die er de komende jaren op het gebied van wonen op ons afkomen. Met de beschreven ambities en doelen werken we toe naar een gemeente waar het prettig wonen is én blijft. Als gemeente dragen we daarbij onze verantwoordelijkheid binnen de landelijke en regionale volkshuisvestingsopgave: we streven naar het realiseren van voldoende woonruimte, waarbij aandacht uitgaat naar de betaalbaarheid van woningen en de kwaliteit van wonen. We kijken verder dan onze gemeentegrenzen en dragen actief bij in regionale, provinciale en landelijke samenwerkingsverbanden. Hier zetten we in op gezamenlijke kennisontwikkeling en het benutten van instrumenten die kunnen bijdragen aan onze woonopgaven.

We werken de komende jaren hard aan een prettig wonen in de gemeente Wijchen. Dat doen we door de maatregelen in deze woonvisie uit te voeren. Als gemeente hebben we echter maar deels invloed op woningbouw, het functioneren van de woningmarkt en de keuzes van onze inwoners. Projectontwikkelaars en woningcorporaties bouwen de woningen, de woningmarkt is onderhevig aan allerlei economische factoren en nationaal (en internationaal) beleid en onze inwoners maken hun eigen keuzes. Voor het verwezenlijken van onze ambities is de inzet van onze lokale woonpartners en de samenleving daarom onmisbaar. Waar we als gemeente minder directe invloed op hebben, scheppen we in en vanuit deze woonvisie randvoorwaarden voor onze partners op de woningmarkt. Waar nodig sturen we onze kaders bij om te anticiperen op ontwikkelingen zoals nieuwe wet- en regelgeving. Daarbij streven we ernaar om voor alle partijen een betrouwbare partner te zijn. Dit doen we door het maken van heldere afspraken en door duidelijk te communiceren over (nieuwe) kaders en mogelijkheden. Zoals we al eerder hebben uitgesproken: werken aan (blijvend) fijn wonen in onze kernen en buurten doen we samen.

5.2 OVERZICHT MAATREGELEN

In het vorige hoofdstuk hebben we maatregelen benoemd om onze ambities te verwezenlijken. In dit hoofdstuk volgt een uitwerking van de maatregelen die we nemen.

Ambitie 1: Een toekomstbestendige woningvoorraad

A. Inzetten op aanpak Bewust Wonen in gemeente Wijchen
Als gemeente faciliteren we onze oudere inwoners graag om prettig en gezond oud te kunnen worden. Bewustwording over de mogelijkheden en de geschiktheid van de woning is daarbij van groot belang. Onder de noemer ‘Bewust Wonen’ wordt binnen onze gemeente ingezet op het delen van kennis over mogelijke aanpassingen en woontechnologieën die het mogelijk maken comfortabel zelfstandig thuis te wonen. We nemen deze bestaande aanpak onder de loep. Indien nodig zetten we in op

extra maatregelen om het bewustzijn te vergroten, zoals het toegankelijk maken van informatie en het herintroduceren van vrijwillige woonadviseurs.

C. Verkennen verruimen mogelijkheden voor woningsplitsing en woningdelen
We benutten graag de mogelijkheden om zo efficiënt mogelijk met onze bestaande woningvoorraad om te gaan. Op sommige plekken binnen onze gemeente zien we kansen voor het splitsen van woningen als antwoord op de krapte op de woningmarkt. Woningdelen kan mogelijkheden bieden om meerdere huishoudens in één woning te huisvesten. Woningcorporatie Talis heeft hier al goede ervaringen mee. We verkennen de mogelijkheid om regelgeving rond woningsplitsing en -delen verder te versoepelen en dit soort initiatieven aan te moedigen. Vanuit deze ambitie hebben we ervoor gekozen om ondanks de huidige planstop ruimte te (blijven) bieden voor nieuwe kleinschalige initiatieven op het gebied van woningsplitsing.

D. Aansluiten bij actielijnen uit het Warmteplan en de Lokale Energiestrategie
Met ons woonbeleid sluiten we aan op de in het Warmteplan geformuleerde maatregelen. Daarbij staan vier uitgangspunten centraal:

- Focus op ontzorging: woningen verduurzamen is primair de verantwoordelijkheid van woningeigenaren. In het geval van koopwoningen is dat de eigenaar-bewoner, bij huurwoningen de woningcorporatie of andere verhuurder. Niet iedereen is echter (financieel) in staat of bereid om zijn of haar woning te verduurzamen. Om onze inwoners te stimuleren hun woning te verduurzamen en/of isoleren, informeren en ontzorgen we hen. Daarbij werken we zo mogelijk samen met (gespecialiseerde) partners en lokale energieleveranciers.
- Publiekscampagne - Isoleren en besparen stimuleren: het isoleren van woningen is een eerste belangrijke stap naar een toekomstbestendige woningvoorraad. Isoleren levert comfort en besparing op. We starten een informatiecampagne om isoleren te stimuleren. Hierbinnen benadrukken we de benodigde aandacht voor isoleren in relatie tot beschermde diersoorten en de Wet Natuurbescherming.
- Programmatische gebiedsgerichte aanpak: we gaan met prioriteit aan de slag in Wijchen Zuid, het centrum van Wijchen en de wijken in het noordoosten van Wijchen. In die gebieden werken we met inwoners, woningcorporaties en andere (vastgoed)partijen aan warmtenetten en woningisolatie. Waar mogelijk koppelen we deze trajecten aan andere opgaven die in deze gebieden spelen.
- Lokale initiatieven aanmoedigen: steeds meer inwoners kiezen ervoor om zelf, met buren of andere bekenden, aan de slag te gaan met verduurzaming en nieuwe energiebronnen. We gaan inwoners actief stimuleren met eigen initiatieven te komen en ondersteunen deze initiatieven met kennis en middelen als dat nodig is.

E. Voortzetten bestaande instrumenten toekomstbestendige woningen
Inwoners van onze gemeente kunnen op dit moment gebruik maken van verschillende instrumenten om hun woning toekomstbestendig te maken. Dit gaat om het verduurzamen van woningen, maar ook om het levensloopgeschikt maken. We bieden de volgende instrumenten:

- Toekomstbestendig wonen lening (inclusief verzilverlening)
- Energiecoaches
- Energieloket
- Landelijke subsidieregeling: ISDE (Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing)

Als gemeente Wijchen stimuleren we onze inwoners om gebruik te maken van de beschikbare mogelijkheden om de woning te verbeteren en de energielasten te verlagen. Hierbij zetten we in op duidelijke en laagdrempelige informatievoorziening over voorwaarden en ondersteunen we inwoners die vragen hebben. Met onze samenwerkingspartners (zoals de woningcorporaties, of makelaars en welzijnsorganisatie MeervoorMekaar) denken we na over geschikte manieren om informatie over bestaande instrumenten bij onze inwoners te brengen.

Ambitie 2: Nieuwe woningen, passend bij de behoefte

A. Sturen via een (adaptieve) woningbouwverdeling
Samen met ontwikkelende partijen zetten we ons in om tot en met 2030 2.060 woningen toe te voegen. Met onze woningbouwverdeling sturen we, in lijn met landelijke wetgeving en de regionale Woondeal, op de realisatie van voldoende betaalbare woningen binnen deze woningbouwopgave. De gehanteerde percentages in dit overzicht gelden op gemeenteniveau.

De verdeling biedt ruimte voor flexibiliteit. Aan de hand van de woonbehoefte monitoren we de gehanteerde verdeling over de segmenten en de gehanteerde prijspeilen. We actualiseren deze woningbouwverdeling als daar aanleiding voor is (bijvoorbeeld bij een nieuw regionaal woningmarktonderzoek). Ook houden we bij grotere woningbouwprojecten rekening met mogelijke veranderingen in de vraag, door ze gefaseerd uit te voeren.

B. Maken prestatieafspraken met Talis en De Kernen + huurdersorganisaties
Met de woningcorporaties Talis en De Kernen en de huurdersvertegenwoordiging maken we afspraken over de sociale huursector in onze gemeente. Deze prestatieafspraken gaan over de omvang van de sociale huurwoningvoorraad, het huisvesten van

Segment*	**Percentage**
Sociale huur	30%
Goedkope koop (tot €250.000) Middenhuur (max. 186 Woningwaardeingsstelsel-punten, tot circa €1.100 per maand - prijspeil juli 2023)	20%
Betaalbare koop (€250.000 tot €355.000)	17%
Totaal betaalbaar	*67%*
Vrije sector	33%
Totaal	**100%**

*) We zetten in op differentiatie van huur- en koopprijzen binnen deze segmenten

aandachtsgroepen, betaalbaarheid, woonkwaliteit, duurzaamheid en leefbaarheid. De gemeentelijke woonvisie is leidend voor het vormen van nieuwe afspraken. Alle betrokken partijen zetten zich in om de geformuleerde afspraken na te komen.

C. Corporaties in positie brengen om sociale huur te realiseren en/of exploiteren
In de forse opgave om voldoende betaalbare huurwoningen te ontwikkelen vinden wij het belangrijk dat betaalbare huurwoningen op de lange termijn beschikbaar zijn voor de doelgroep. Dat geldt in eerste plaats voor sociale huurwoningen, maar ook voor middeldure huurwoningen. We geven daarom de voorkeur aan huurwoningen die door de woningcorporaties verhuurd worden. In de regel realiseren de woningcorporaties deze woningen zelf, maar het kan ook voorkomen dat de woningcorporaties huurwoningen afnemen bij andere ontwikkelende partijen. Als gemeente nemen wij het voortouw om deze partijen te verbinden en heldere afspraken te maken over realisatie en exploitatie van sociale huurwoningen en middenhuurwoningen in woningbouwprojecten. We denken mee met partijen over kansen om verschillende opgaven gelijktijdig aan te pakken en scheppen de juiste randvoorwaarden voor een vruchtbare samenwerking en realisatie van betaalbare huurwoningen.

D. Onderzoeken instrumenten realisatie betaalbare woningen
We sturen op een betaalbaar programma op gemeenteniveau. In de praktijk zal het op sommige locaties (financieel) lastig zijn twee derde van de woningen in het betaalbare segment te bouwen (en 30% sociale huur). We zoeken naar instrumenten om hier een financiële impuls te geven om toch tot realisatie over te kunnen gaan, bijvoorbeeld vanuit de verschillende rijksprogramma's om woningbouw te stimuleren.

E. Verkennen inzet kwalitatief afwegingskader woningbouw
Nieuwe woningen moeten aansluiten bij de ambities en doelen van deze woonvisie. Op kwantitatief gebied sturen we hierop met onze woningbouwverdeling. We vinden het echter ook van belang dat nieuwe ontwikkelingen aansluiten bij onze

kwalitatieve ambities op het gebied van onder andere leefbaarheid, duurzaamheid en wonen en zorg. Dit terwijl we plannen ook haalbaar willen houden. Een mogelijke manier om hier keuzes in te maken en de verschillende ambities die we hebben te prioriteren, is een afwegingskader gebruiken. We verkennen de wenselijkheid van het gebruiken van zo'n afwegingskader.

F. Verkennen mogelijkheden circulair en natuurinclusief bouwen
We staan positief tegenover woningbouwontwikkelingen die een koppeling maken met belangrijke opgaven op bijvoorbeeld het gebied van duurzaamheid, klimaat en natuur. Zoals benoemd in ons Strategisch Kompas 2035 streven we daarom naar zo veel mogelijk ruimte voor circulaire en natuurinclusieve bouw in onze gemeente. Binnen de Groene Metropoolregio dragen we daarnaast bij aan regionale afspraken over het versnellen en versterken van biobased en conceptueel circulair bouwen in het kader van toekomstbestendige bouw. We onderzoeken op welke manier we als gemeente ons kunnen inzetten om deze ontwikkeling te faciliteren en stimuleren. Hierbij kijken we onder andere naar mogelijkheden om aanvullende bouwnormen voor woningen op te nemen. Ook brengen we graag goede voorbeelden onder de aandacht, bijvoorbeeld door het uitzetten van een prijsvraag duurzaam bouwen voor marktpartijen.

G. Samenstellen Starterspakket (inzet Starterslening en KoopStart , onderzoeken erfpachtconstructies en nieuwe financiëringsvormen)
Als gemeente juichen we middelen en instrumenten die starters op de Wijchense woningmarkt meer kansen bieden toe. Op dit moment kunnen starters in onze gemeente aanspraak doen op een starterslening en wordt binnen het nieuwbouwproject Huurlingsedam een KoopStart constructie toegepast. We continueren de Starterslening en waar nodig stellen we deze bij. Hiernaast onderzoeken we of erfpachtconstructies en nieuwe financiëringsvormen interessant zijn voor Wijchen. De verantwoordelijkheid voor de verkenning ligt primair bij ontwikkelende partijen en hypotheekverstrekkers. Als gemeente gaan we graag met hen het gesprek aan over mogelijkheden.

H. Selecteren instrumentarium behoud betaalbaarheid woningen (o.a. doelgroepenverordening)
In 2021 is onderzoek uitgevoerd naar mogelijke instrumenten om betaalbare huur- en koopwoningen langdurig beschikbaar te houden voor de bestemde doelgroep. De in beeld gebrachte kansrijke instrumenten onderzoeken we nader op hun toegevoegde waarde en toepasbaarheid. In het bijzonder bekijken we de toepassing van de doelgroepenverordening voor nieuwbouwprojecten. Ook verkennen we de mogelijkheden die de instrumenten zelfbewoningsplicht, antispeculatiebeding en opkoopbescherming kunnen bieden. Deze instrumenten moeten qua inspanning in verhouding staan tot de problematiek. Om de problematiek te meten, monitoren we de opkoop van woningen al een aantal jaar. Tot nu toe heeft dat niet tot een grote noodzaak voor aanvullend instrumentarium geleid.

I. Hanteren globale bestemmingsplannen
Bestemmingsplannen zijn in de regel gedetailleerd en laten weinig ruimte aan interpretatie. Het is echter mogelijk globalere bestemmingsplannen op te stellen. Via open normen in een bestemmingsplan kunnen eisen worden ingevuld door beleidsregels. Dit maakt het mogelijk om gemakkelijker in te spelen op een veranderende context. Het voorkomt immers dat bij gewijzigde omstandigheden een nieuw bestemmingsplan moet worden opgesteld - vaak een tijdrovende klus. Het aanpassen van beleidsregels is voldoende. We onderzoeken in een pilot of deze vorm van flexibiliteit in onze praktijk wenselijk is.

Ambitie 3: Versnellen door slim samenwerken en prioriteren

A. Prioriteren van inzet op grootschalige locaties (in eerste plaats Wijchen-West en Huurlingsedam)
Om aan de forse woningbouwopgave te voldoen focussen we ons de komende jaren in eerste instantie op de realisatie van woningbouw op de locaties Wijchen-West en Huurlingsedam. Dit zijn locaties waar een groot deel van onze lokale woningbouwproductie terecht moet komen. De locaties hebben we in de Woondeal vastgelegd als versnellingslocaties. We zetten in op snelle uitvoering en passen hier gerichte middelen voor

toe, waaronder de verkregen rijkssubsidies (vanuit de Woningbouwimpuls en het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport).

B. Monitoren uitvoering woningbouwplannen en onderzoeken bijsturen bij uitblijven realisatie
We vinden het belangrijk dat woningbouwplannen ook binnen aanzienlijke termijn uitgevoerd worden. Met onze gemeentelijke planmonitormonitoren we de voortgang van onze plancapaciteit en bespreken we met initiatiefnemers de voorziene planning van projecten. We streven ernaar om tijdig in gesprek te gaan over mogelijke belemmeringen die zorgen voor het uitblijven van realisatie. Tegelijkertijd anticiperen we op veranderende omstandigheden door te onderzoeken welke (juridische) maatregelen we als gemeente kunnen inzetten wanneer realisatie van plannen uitblijft.
Verkennen mogelijkheden versnelling, flexibiliteit en maatwerk in lokale regelgeving en procedures
Om onze woningbouw ambities te realiseren is de inzet van verschillende partijen vereist. We blijven het gesprek met ontwikkelende partijen voeren, waarbij we ons allen inzetten om vroegtijdig knelpunten in beeld te brengen en gezamenlijk op zoek te gaan naar oplossingen voor belemmeringen. We maken gebruik van kennisdeling en beschikbare middelen op landelijke, provinciale en regionale schaal. Binnen onze gemeentelijke organisatie onderzoeken we de mogelijkheden om onze gemeentelijke kaders en procedures voor ontwikkeling zo gunstig mogelijk te maken, zonder daarbij de aandacht voor kwaliteit uit het oog te verliezen.

C. Nader onderzoeken mogelijkheden van flexwoningen en potentiële locaties
In samenwerking met Talis, De Kernen en projectontwikkelaars geven we de komende periode een concrete invulling aan de opgave om 150 flexwoningen tot en met 2030 binnen onze gemeente toe te voegen. Samen met hen voeren we het gesprek over kansrijke locaties en de inzet van de woningen voor verschillende doelgroepen. We maken daarbij gebruik van de beschikbare middelen op landelijk en provinciaal niveau.

Ambitie 4: Woonaanbod voor alle inwoners

A. Netwerk Wonen en Zorg Wijchen met gemeente, Talis, De Kernen, zorginstellingen en welzijnspartijen nieuw leven inblazen
Voor een goede uitvoering van onze afspraken op het gebied van wonen en zorg is behoefte aan structurele afstemming met de woningcorporaties en zorg- en welzijnsinstanties. Als gemeente willen we dit gesprek stimuleren door nieuw leven te blazen in het Netwerk Wonen en Zorg Wijchen. Dit netwerk brengt mogelijkheden om op kwantitatief en kwalitatief gebied vraag en aanbod beter in beeld te brengen en kennis uit te wisselen. Het opnieuw opzetten van dit netwerk is afhankelijk van de capaciteit binnen en de keuzes van de gemeentelijke organisatie, en van de capaciteit van betrokken partijen.

B. Opstellen beleid huisvesting internationale werknemers
Met het onderzoek naar arbeidsmigranten en het regionaal woonbehoefteonderzoek hebben we op regionaal en gemeentelijk niveau een beeld van de (toekomstige) huisvestingsopgave van arbeidsmigranten en internationale werknemers. Om in kwalitatieve huisvesting voor deze doelgroep te voorzien zijn duidelijke beleidsmatige kaders en passende maatregelen nodig. We gaan aan de slag met beleid waarin we benodigde aantallen, locatie-eisen/keuzes en kwalitatieve aspecten voor huisvesting meenemen.

C. Huisvesten statushouders
Als gemeente hebben we de wettelijke taak om statushouders in Wijchen een woning te bieden en hen te begeleiden bij hun inburgering en participatietraject. Het grootste deel van de statushouders is aangewezen op een woning in de sociale huursector. Voor de huisvesting van statushouders werken we nauw samen met de woningcorporaties. Talis en De Kernen zetten zich in voor passende huisvesting van deze doelgroep in de sociale huurvoorraad. Samen met deze partijen en welzijnsorganisaties zetten we ons in voor een goede integratie van de doelgroep in de woonomgeving. Daarbij hebben we aandacht voor de (sociale) draagkracht van kernen en buurten.

D. Inventariseren benodigde maatregelen voor volkshuisvestelijke opgave voor woonwagenbewoners
Op basis van regionaal onderzoek naar woonwagenstandplaatsen kunnen we een eerste beeld vormen van de toekomstige behoefte naar extra standplaatsen. We inventariseren de benodigde maatregelen om op gemeentelijk niveau in te kunnen spelen op de huisvestingsvraag van woonwagenbewoners.

E. Inzetten Doorstroomaanpak
Een deel van onze oudere inwoners heeft (op den duur) de wens om te verhuizen naar een passende woning. Soms zitten (financiële) drempels hen in de weg om daadwerkelijk te verhuizen. In de Provincie Gelderland biedt het Actieplan Wonen ondersteuning voor bewoners in een sociale huurwoning in de vorm van het beschikbaar stellen van verhuiscoaches of verhuisvergoeding. Als gemeente Wijchen zetten wij in op duidelijke informatievoorziening over de mogelijkheden. Dit komt ook in onze aanpak Bewust Wonen terug.

F. Actualiseren woonzorgvisie
In 2021 stelden wij in samenwerking met de woonzorgpartijen en woningcorporaties een gemeentelijke woonzorgvisie vast. De woonzorgvisie zoomt specifiek in op de vraagstukken rond wonen en zorg. Daarmee heeft dit beleid veel raakvlakken met de woonvisie. Om de woonzorgvisie weer aan te laten sluiten op het nieuwe woonbeleid, actualiseren we de woonzorgvisie wanneer de looptijd verstreken is. Daarbij zorgen we dat onze nieuwe ambities rond wonen en zorg worden overgenomen.

Ambitie 5: Leefbare kernen en buurten

A. Uitvoeren quickscan geschikte inbreidings- en transformatiemogelijkheden
De ruimte om woningen te bouwen is beperkt. Zeker omdat we ons dorpse karakter en groene landschap zo veel mogelijk willen behouden. Daarom zijn we zuinig op onze ruimte. We willen de juiste dingen op de juiste plek doen. Om uitbreiding in het buitengebied zo veel mogelijk te vermijden (om onze groene omgeving te sparen), proberen we de mogelijkheden voor inbreiding zo veel mogelijk te benutten. Op gemeenteniveau zetten we een onderzoek uit naar mogelijke locaties voor inbreiding en transformatie naar wonen. Randvoorwaarde daarbij is dat we het dorpse en groene karakter van onze kernen willen behouden en versterken. Mede aan de hand van deze scan onderzoeken we hoeveel ruimte we ook buiten huidig bebouwd gebied nodig hebben voor woningbouw.

B. Instellen Woonfonds bestaande wijken
Het aanpakken van de woonopgaven in onze bestaande wijken en kernen vraagt om financiële middelen. Om dit te bekostigen, ontwikkelen we een fonds waarin ontwikkelaars van nieuwbouwprojecten op uitleglocaties een financiële bijdrage leveren aan de woonkwaliteit van de gemeente. Met deze bijdrage kunnen de benodigde investeringen in de bestaande woonomgeving gefinancierd worden.

C. Ondersteunen lokale CPO-projecten
In de gemeente Wijchen willen we gebruik maken van de kennis en kunde van onze inwoners om innovatieve en vernieuwende woonvormen op te zetten. We bieden ruimte aan collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) in onze kernen. Bijkomend voordeel van deze vorm van ontwikkelen is dat de betrokkenheid met de woonomgeving wordt vergroot. Als gemeente ondersteunen we graag de wooninitiatieven die in de samenleving ontstaan. We nemen een faciliterende rol in, waarbij we inzetten op duidelijke communicatie en heldere processen en procedures.

D. Betrekken leefbaarheidsgroepen van wijken en dorpen
Binnen de gemeente zijn we trots op de sterke identiteit en uitstraling van onze wijk en kernen. Het is belangrijk om goed zicht te hebben op welke behoeften en opgaven er bestaan. Daarom betrekken we leefbaarheidsgroepen van dorpen en wijken bij het ontwikkelen van beleid en plannen. Deze organen helpen ons als gemeente en samenleving om afgewogen keuzes te maken.

BRONNENLIJST

1 Ministerie van BZK (2022). Nationale Woon- en Bouwagenda.
2 Ministerie van BZK (2022). Een thuis voor iedereen.
3 Ministerie van BZK & Ministerie van VWS (2022). Wonen en zorg voor ouderen.
4 BAG/ABF Research (2023). Woningen.
5 Centraal Bureau voor de Statistiek (2022). Kerncijfers wijken en buurten 2022.
6 BAG/ABF Research (2023). Woningen naar bouwjaar.
7 RVO (2022). Woningen naar energielabel.
8 Ministerie van VWS (2016). Aanpasbaarheid woningen 'Langer thuis'.
9 Gemeente Wijchen (2022). Woonzorgvisie Wijchen 2021-2025.
10 BAG/ABF Research (2023). Oppervlakte woningen.
11 Gemeente Wijchen (2023). Warmteplan Wijchen - Onze route naar een aardgasvrij Wijchen.
12 Werkorganisatie Druten Wijchen (2023). Druten-Wijchen in cijfers - Bevolking.
13 Centraal Bureau voor de Statistiek (2022). Bevolking- en huishoudensontwikkeling.
14 Huizenzoeker (2022). Gemiddelde vraagprijs van aangeboden koopwoningen.
15 Companen (2023). Woonbehoefteonderzoek 2022-2040 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
16 Werkorganisatie Druten Wijchen (2021). Arbeidsmigranten in Wijchen en Druten.
17 Gemeente Wijchen (2022). Verslag dorpentoer Wijchen 2025.

COLOFON

Deze woonvisie is opgesteld door RUIMTEVOLK in opdracht van de gemeente Wijchen. Het copyright van de beelden,kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven.
Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid en juistheid van de gegeven informatie.

Janneke Rutgers (RUIMTEVOLK)
Koen Klouwen (RUIMTEVOLK)
Judith Hinfelaar (RUIMTEVOLK

November 2023

Gemeente Wijchen

RUIMTE VOLK

Motie

Welke woningen zijn schaars?

Deze motie hoort bij
147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
Kernachtig Wijchen Renate Loermans

Mede indiener:
CDA Wijchen, Marlien Joosse
PvdA Wijchen, Titus Burgers

Motienummer
1

Verzoek aan het college van B & W

1. Een woningschaarsteonderzoek uit te voeren.
2. De investering van het onderzoek mee te nemen in de begroting van 2025.

Aanleiding

In de Woonvisie wordt een aantal instrumenten beschreven die via de huisvestingsverordening ingezet kan worden. Om duidelijkheid te krijgen welke instrumenten passend in de gemeente Wijchen zijn dient er een schaarsteonderzoek uitgevoerd te worden. De huisvestingswet schrijft voor dat de inzet van deze instrumenten onderbouwd dient te worden door de uitkomsten van een schaarsteonderzoek.

Beoogd effect

Duidelijk te krijgen welke instrumenten uit de Huisvestingswet door de gemeente Wijchen via de huisvestingsverordening ingezet kunnen worden.

Argumenten

1.1 Het is verplicht een schaarsteonderzoek uit te voeren voor de inzet van bepaalde instrumenten uit de Huisvestingswet
In de Woonvisie wordt genoemd dat het opnemen van een doelgroepenverordening wordt onderzocht. Alvorens hiertoe over te gaan moet aangetoond worden welk type woningen in de gemeente schaars is. Maar ook voor de inzet van andere instrumenten zoals bijvoorbeeld opkoopbescherming is er de onderbouwing van een schaarsteonderzoek nodig.

Motie

Meer (aandacht voor) seniorenwoningen de komende twee jaar

Deze motie hoort bij
147079 Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
CDA, Marlien Joosse-de Visser

Mede indieners:
PvdA, Titus Burgers
K8W, Renate Loermans
D66, Miranda Muller
GroenLinks, Pepijn Oomen

Motienummer
2

Verzoek aan het college van B & W

1. Focus de komende twee jaar op meer woningen voor senioren en benut alle kansen in nieuwbouw (zonder dat dit een vertragend effect heeft op de bouwplannen), lopende bouw en bestaande bouw.

2. Benut hiertoe ook de kracht van de samenleving en roep inwoners op om hieraan mee te werken door met een realiseerbaar idee te komen hoe en waar meer seniorenwoningen gerealiseerd kunnen worden in al bestaande bouw.

3. Benut een van de geplande CPO-projecten in Wijchen-West specifiek voor senioren en roep inwoners op daarin actief te participeren.

4. Monitor wat deze extra gerealiseerde seniorenwoningen voor direct of indirect effect hebben op de doorstroming en woonkansen voor jongeren.

Aanleiding
Het aantal senioren in Wijchen stijgt. Veel senioren willen graag hun grote huis verlaten en willen verhuizen naar een geschikte woning. Seniorenwoningen zijn er te weinig waardoor veel senioren noodgedwongen in een niet geschikte woning wonen met risico's op bijvoorbeeld vallen en meer beroep op zorg.

Beoogd effect
Door ook reeds bestaande bouw geschikt te maken voor senioren kan op een redelijke termijn een aantal senioren verhuizen. Dit helpt de senioren maar zorgt ook voor doorstroming op de woningmarkt en daardoor ook indirect starters die willen kopen of starters die willen huren.

Argumenten

De Woonvisie geeft aan dat de ruimte om woningen te bouwen beperkt is.

Op gemeenteniveau wordt er een onderzoek gedaan naar transformatie van wonen. Onderzoek kost tijd en we willen snel voortgang maken met het realiseren van extra seniorenwoningen. Door gebruik te maken van al bestaande bouw én ideeën daarvoor uit de samenleving op te halen kan er versnelling plaatsvinden en meer senioren verhuizen naar een voor hen geschikte plek. Met de opgedane ervaring en kennis kan dit een versnellend effect hebben in de gemeente. Goed voorbeeld doet volgen.

Motie

De woonvisie heeft een uitvoeringsagenda nodig

Deze motie hoort bij
147079 beslisnota Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
CDA, Marlien Joosse-de Visser

Mede indieners:
PvdA, Titus Burgers
GroenLinks, Pepijn Oomen

Motienummer
3

Verzoek aan het college van B & W

1. Zet hoofdstuk 5 van de woonvisie om in een 4 jarige uitvoeringsagenda met doelstellingen die niet alleen kwalitatief van aard zijn maar ook kwantitatief.

2. Informeer de raad jaarlijks over de resultaten van de woningbouwplannen en over de resultaten van de woonvisie tweejaarlijks.

Aanleiding
In de Woonvisie zijn vooral kwalitatieve ambities opgenomen. En in hoofdstuk 5 is uiteengezet hoe deze ambities tot uitvoering gaan komen. In de Woonvisie (pag 41) staat echter ook: " Als gemeente hebben we echter maar deels invloed op woningbouw, het functioneren van de woningmarkt en de keuzes van onze inwoners"
Dit pleit des te meer om goed zicht te houden op de acties, het resultaat daarvan en daarover verantwoording af te leggen: een uitvoeringsagenda.

Beoogd effect
Door middel van een uitvoeringsagenda houden we vinger aan de pols of de acties leiden tot het gewenste resultaat in de woonopgave, in tijd, kwantiteit en kwaliteit.

Argumenten
Als Raad willen we goed kunnen volgen of de genomen acties het gewenste resultaat opleveren of dat er bijgestuurd moet worden.
De krapte in geschikte woningen is voor diverse groepen schrijnend. Als gemeente moeten we alles in het werk stellen om bij te dragen aan de verkleining van het probleem op de woningmarkt. Als raad willen we de effectiviteit van de genomen acties kunnen controleren en waar nodig kunnen bijsturen.

Motie

Gemeente proactief voor betaalbare woningen

Deze motie hoort bij
147079 Woonvisie gemeente Wijchen 2024-2028

Vergadering
Openbare raadsvergadering op 30 mei 2024

Indieners
Eerste indiener:
PvdA Wijchen – Titus Burgers

Mede indieners:
GroenLinks Wijchen - Pepijn Oomen
WijchenLokaal – Leo Herms
Kernachtig Wijchen – Renate Loermans
D66 – Miranda Muller
CDA Wijchen – Marlien Joosse-de Visser

Motienummer
4

Verzoek aan het college van B & W

1. Dat het college het initiatief neemt voor de verkenning van nieuwe financieringsvormen. Het college nodigt ontwikkelende partijen en hypotheekverstrekkers uit voor een gesprek over mogelijkheden.(zoals genoemd in de Woonvisie bij maatregel G pagina 44).

2. Deze proactieve rol uit te voeren door per woningbouwproject te onderzoeken, samen met ontwikkelende partijen en hypotheekverstrekkers, welke instrumenten ingezet kunnen worden om m.n. voor starters op de woningmarkt betaalbare huur- en koopwoningen te realiseren. Op basis van deze gesprekken kan het college duidelijke kaders meegeven aan de ontwikkelende partijen.

Aanleiding

De woningnood is nog steeds een prangend probleem voor Wijchenaren. Betaalbaarheid van woningen is een gedragen speerpunt van de raad. Met de Woonvisie zetten we stappen in de goede richting. Maar er staat " Hiernaast onderzoeken we of erfpachtconstructies en nieuwe financieringsvormen interessant zijn voor Wijchen. De verantwoordelijkheid voor de verkenning ligt primair bij ontwikkelende partijen en hypotheekverstrekkers. Als gemeente gaan we graag met hen het gesprek aan over mogelijkheden." De indieners zien graag dat het college ook hier (pro)-actief aan de slag gaat door de ontwikkelende partijen en hypotheekverstrekkers uit te nodigen voor een gesprek over erfpachtconstructies en nieuwe financieringsvormen.

Beoogd effect

Een proactief gemeentebestuur dat aan de inwoners laat zien dat het alles op alles zet voor het realiseren van betaalbare woningen in de gemeente. Teneinde bij te dragen aan het oplossen van de woningnood.

Argumenten

1.1 Proactief is beter dan reactief
In de Woonvisie wordt aangegeven dat de verkenning voor instrumenten bij de ontwikkelende partijen ligt. De gemeentelijke rol is dan meer reactief. Een proactieve gemeente, die zelf onderzoek doet en voorstellen doet aan de ontwikkelende partijen voor betaalbare woningen laat zien dat de gemeente zich inzet voor haar inwoners.

1.2 De motie geeft het college bagage mee
Naast dat een proactieve gemeente laat zien aan de inwoners dat de gemeente zich sterk maakt voor betaalbare woningen, geeft deze motie het college extra bagage mee richting de onderhandelingen met projectontwikkelaars. We laten hiermee zien als raad dat betaalbaarheid en het realiseren daarvan, middels instrumenten, een speerpunt is voor de gemeente Wijchen.

2.1 Per project instrumenten selecteren geeft mogelijkheid tot maatwerk
Door per project te onderzoeken welke instrumenten kunnen helpen bij het realiseren van betaalbare woningen ontstaat de mogelijkheid om maatwerk te leveren. De gemeente kan zo met ontwikkelende partijen instrumenten inzetten die voor dat project ook haalbaar zijn.